

„10”

(NAPJÁRÁS)

NYÁRI NAPFORDULÓ

NAP – ÉJ EGYENLŐSÉGEK

TÉLI NAPFORDULÓ

Most nézzük azt a rendszert, mely az előző kettővel még szorosan összefügg, s ez a NAP járásával a FÉNY – ÁRNYÉK viszonyával van kapcsolatban. Itt is, mint az előzőekben középen van kettő teljesen azonos értékkel bíró pont (Őszi-, illetve Tavaszi NAP – ÉJ EGYENLŐSÉG), csak az irányuk más! A Tavaszi NAP – ÉJ EGYENLŐSÉG után az évkörben nő a világos (napos) órák száma, ez a meghatározó! Az Őszi NAP – ÉJ EGYENLŐSÉG után pedig ennek az ellenkezője történik, a sötétség kerül túlsúlyba! Érdekes azt is meglátni, hogy a felső szintre kerül a FÉNY „teljessége”, s a „Sötétség” kerül alulra! Mint az eddigi Hierarchiáknál alul és felül azonos minőségnek a „két arcával” (egy minőség két alakja), két megjelenésével találkozunk (NAPFORDULÓK!), de ellentétes irányval! Nézzük felrajzolva, hogyan néz ki!

Most érdemes észrevenni, hogy nem a TÉLI NAPFORDULÓ (Karácsony) kerül felülre, pedig a mai szemléletben, ha jelölik, akkor az évkör „csúcát” a Karácsony, az Újév pontja jelenti, onnan indítják az új évet, ezt tartják a legfontosabbnak, leglényegesebbnek (vele szemben a NYÁRI NAPFORDULÓ ünnepe a Szent Iván – éjszákájához kötődik). Igazság szerint azért teszik „felülre” (legfontosabb ünnepnek), mert itt (a hagyományokat figyelve) a FÉNY Újjászületését ünnepeljük, de ezzel az egész rendszert megfordítják, a „sötétséget” helyezik felülre (mintha csak a „fordított keresztet” látnánk jelképeivel, szimbolikájával, jelentéstartalmával együtt!)

NE ENGEDJÜK, a „Sötétség” soha nem kerülhet a FÉNY fölé, nem egyenértékű minőségek, hiszen a legsötétebb éjszakán is ott van a HOLD, a CSILLAGOK, melyek a világosságot, a FÉNY – t hozzák a „sötétségbe”, de erről majd a Manicheizmus kapcsán beszélünk!

Most nézzük meg a dátumokat, a hozzájuk kapcsolódó jegyekkel:

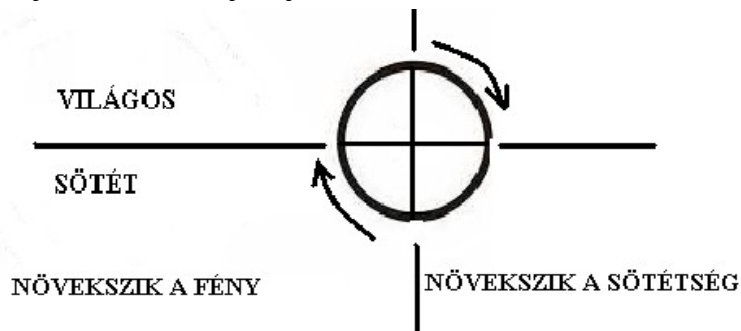
NYÁRI NAPFORDULÓ	június 21.	RÁK	→	VÍZ Elem
ŐSZI NAP – ÉJ EGYENLŐSÉG	szeptember 23	MÉRLEG	→	LEVEGŐ Elem
TÉLI NAPFORDULÓ	december 21.	BAK	→	FÖLD Elem
TAVASZI NAP – ÉJ EGYENLŐSÉG	március 21.	KOS	→	TÚZ Elem

Tehát megvan mind a négy elem. Nézzük, hogy behelyettesítve milyen eredményre jutunk!

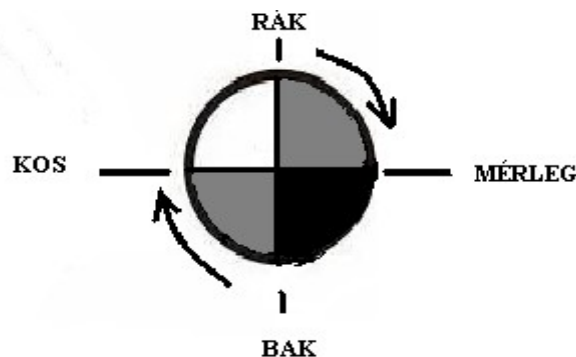

Itt úgy néz ki, hogy az előzőekben tárgyalt Hierarchia felborult (Tüzes elem középre került), s a VÍZ elemű RÁK került felülre. Viszont a FÖLD elem (BAK) most is az alsó (TEREMTETT) minőségen található.

NEM LEHET VÉLETLEN, HOGY A FÖLD MINŐSÉG HÁROM, ILLETVE NÉGY ALKALOMMAL MINDIG AZ ALSÓ, TEREMTETT MINŐSÉGGÉNT JELZŐDIK!!
Nézzük tovább! Rajzoljuk fel ismét, s jelöljük be a FÉNY vonulását.

A következő ábrába írjuk bele a hónaprendet, s jelöljük színekkel, hogy adott negyedben a fény milyen intenzitással van jelen (értelemszerűen, ahol a fény uralkodik az fehér, ahol a sötétség dominál az fekete, s az átmeneti helyzetek szürke színnel lesznek jelölve).

(Amennyiben a kettő ábrát együtt értelmezem, akkor lehet látni, hogy a FÉNY uralkodik a KOS – től a MÉRLEG – ig terjedő időszakban /március 21. - szeptember 23./ s a SÖTÉTSÉG veszi át a hatalmat a MÉRLEG – től a KOS – ig /szeptember 23. - március 21./. Ezenkívül a FÉNY növekszik a TÉLI NAPFORDULÓ – től a NYÁRI NAPFORDULÓ – ig, s június 21-től a hanyatlása következik be. A SÖTÉTSÉG éppen fordítva a NYÁRI NAPFORDULÓ – től a TÉLI NAPFORDULÓ – ig növekszik, s visszahúzódása december 21-től indul.)

Ebből látszik, hogy a Fény növekedése egy napszakon belül:

a Kos (március 21., Tűz eleme, TAVASZI NAP – ÉJ EGYENLŐSÉG) után következik, a Rák (június 21., Víz eleme, NYÁRI NAPFORDULÓ) után a hanyatlása jön.

A Sötétség növekedése egy napszakon belül:

a Mérleg (szeptember 23., Levegő eleme, ŐSZI NAP – ÉJ EGYENLŐSÉG) után következik, a Bak (december 21., Föld eleme, TÉLI NAPFORDULÓ) után a hanyatlása jön.

(Külön felhívom a figyelmet arra, hogy ebben a rendszerben egyértelműen a felső és az alsó szinteken fordulópontok vannak, így a Hierarchiában AZ ALSÓ SZINT ALÁ NEM KERÜLHETEK, ONNAN MÁR CSAK FELFELE VEZET AZ ÚT!)

A felvázolt helyzetek alapján tetten érhető a Tüzes elem elsődlegessége (a Fény a Kostól a Rákig terjedő időszakban nő, s itt uralkodik is), bár látható, hogy itt nem erről van szó (ebből a nézőpontból az évkör csúcsát a Rák hava jelenti /június 21 – től, s Víz elemű/, de onnan már elindul a Fény hanyatlása!). A hivatkozott előadók előadásából lehet tudni, hogy a Rák minőség az ANYASÁG szimbólumával rokonítható (például a festett kazettás mennyezetek „kicsinyét saját vérével tápláló pelikán” képjele!).

Ez a festett kazetta a Rudabányai református templomban található. A Rák havában a fordulópont után vagyunk, s a madár szemmel láthatóan „visszafordul” (szellemsége, a fej, tehát a felső szint) a lélek irányába (mellkas), s a saját vérével táplálja a kicsinyeit. (Egyértelműen nem pelikán az ábrázolt madár, de ezzel most ne foglalkozzunk.)

Ezenkívül a Bibliában is feljegyzett KERESZTELŐ SZENT JÁNOS – nak tulajdonított megfogalmazást is említhetünk (Szent Iván éj /Keresztelő Szent János ünnepe/ június 24.):

„NEKEM ALÁ KELL SZÁLLANOM, HOGY Ő FÖLEMELKEDHESSEN!”

(Ez az idézet Jézusra utal.)

Még mindig az előadókra támaszkodva a Fény szinonimájaként lehet kezelni a Szeretetet, Ingyenkegyelmet is! Tehát itt, a Rák havában június 21-től egyszerre kell foglalkoznunk a Női minőséggel (Vizes jegy, Yin – Yin), a Fénnyel, a Szeretettel, az Élettel!!

Látható, hogy ebben a nézőpontban a Női minőség, az Élet értékelődik a legmagasabb szintre. Ennek kell kapcsolatot találnia a legalsó Föld elemű jeggyel (Bak)!

Mivel az előzőekben a JHVH – val kapcsolatban előtérbe került, hogy lényegében egy Hold, Yin típusú Isten(nő)ről van szó, Vizes elemű képviselőben, így nézzük meg, mit rejt magában a Rák jegye! A Rák uralkodó bolygója a Hold, így elvileg lehet akár Férfi princípiumként is kezelni (mert a felső szinten helyezkedik el, mely Yang minőségű). Viszont ne felejtjük el, hogy Női minőségként a legmagasabb szintre emelve az Élet minősége a fontosabb, s így már nem az eredeti Hierarchikus felosztást kaptuk, de nem is a „beforgatott” helyzetet, bár hasonlít hozzá!

Nézzük tovább, s írjuk rögtön mellé a Zsidó nép jellemzőit is:

A Bak népe, vezér csillaguk a Szaturnusz!

Először nézzük végig a Rák jegyét!

RÁK

- Uralomban van a HOLD
- Erőben van a JUPITER
- Rangvesztésben van a SZATURNUSZ
- Esésben van a MARS.

Nem térnék ki itt arra, mit jelent az uralomban, erőben, rangvesztésben, esésben lévő helyzetek, ennek könnyen utána lehet nézni (például: kasztella.hu).

Most nézzük a Bak jegyét!

BAK

- Uralomban van a SZATURNUSZ
- Erőben van a MARS
- Rangvesztésben van a HOLD
- Esésben van a JUPITER.

(A Hierarchiából és a Zodiákusból következően ez a két jegy van egymással szemben /Rák a felső, míg a Bak az alsó szint/, így a mozgásból következően ebben a kapcsolatban a Rák a meghatározó, s alulról nem tudom egy lépésben elérni!)

Ebből az uralmi helyzetek felosztásából is látható, ha a Zsidó nép és hitvilág a HOLD – nak ezt a képviselőt fogadná el (csak a RÁK – ban van uralomban, a BIKÁ – ban erőben van!), akkor a JUPITER – t is el kellene fogadnia, hiszen ez a kettő bolygó minőség a RÁK jegy meghatározója! (Azt is érdemes észrevenni, hogy a BAK havában Rangvesztésben van a Hold, tehát NEM uralkodhat /JHVH!/) Amennyiben JHVH Istent (Istennőt!) azonosítom a HOLD – dal, akkor ahogy látjuk a BAK jegyében ez a bolygó „rangvesztésben” van, tehát erő nélküli princípium. Mivel, ezeket az asztrológiai jegyeket párokban kell értelmezni (például: KOS – MÉRLEG, IKREK – NYILAS, HALAK – SZŰZ, stb.) így a BAK jegyétől nem választható el a RÁK jegye. A Hierarchiában vizsgálódva egy fent – lent viszony az előbbi tételek megállapítása esetén nem reciprok értékű, tehát a felső szint lehet az alsóra, de alulról csak a középső szintig tudok eljutni! Ennek értelmében most nekünk a RÁK jegye lesz a fontos, mert ez a jegy kapcsolatban van a BAK – kal és kettőjük viszonylatában Ő a meghatározó! A vizsgálatnál nekünk az uralmi, és az erőben lévő helyek érdekelnek, ugyanis a rangvesztésben és esésben lévő helyek „nem befolyásolják” a jegy tulajdonságait. A RÁK havában uralomban van a HOLD, erőben a JUPITER! Az előzményekben részletesen és kimerítően foglalkoztunk a HOLD minőségével és szerepével, most ez a kép a JUPITER – rel bővül. Lássuk, ki is ez a JUPITER!

Először a Wikipédia által közzétett adatokat fogjuk megnézni, ott is BAALBEK – et, s mivel viszonylag kényes témához érkeztünk, ami bővebb kifejtést igényel, így más forrásból származó adatokat is átnézünk.

Hivatkozás: <http://hu.wikipedia.org/wiki/Baalbek>

Baalbek

Baalbek (arabul: [بعلبك](#)) libanoni város a Libanon és Antilibanon hegység közötti Bekaa folyó völgyében, 1170 m tengerszint feletti magasságban, a Litani folyótól keletre. Híres a római korszakról ránk maradt monumentális, de finoman kidolgozott romtemplomairól, amikor Baalbek, melynek akkor Heliopolis volt a neve és a Római Birodalom egyik legnagyobb szakrális épületcsoportja volt. A Baalbeki Nemzetközi Fesztiválnak is ez a színhelye. Baalbek ad otthont a libanoni Vöröskereszt elsősegélyhelyének, orvosi, szociális valamint ifjúsági központjának és mobil kórházának.[1] A város Bejrúttól kb. 85 km-re keletre és Damaszkusztól kb. 75 km-re északra fekszik. Lakosainak száma mintegy 31 000 fő.

Története

Őstörténet

Baalbek története 5000 évre nyúlik vissza. A Jupiter templom közelében végrehajtott ásatások feltárták a emberi települések nyomait a korai bronzkor folyamán (i. e. 2900-2300). A föníciaiak i. e. 2000 körül telepedtek le Baalbekben és első templomukat Baálnak, a Napistennek szentelték, akiről a város a nevét kapta.

A 19. századi bibliai archeológusok Baalbeket "[Baalgaddal](#)" próbálták azonosítani, melyet a *Józsue könyve* 11:17 említ, de ezt a hipotézist manapság elvetik. Ennek a kis föníciai városnak, melyet a „Bekaa völgy uráról” (Baál=úr) neveztek el, nem volt elegendő gazdasági és stratégiai fontossága ahhoz, hogy az asszír vagy egyiptomi feljegyzések említést tettek volna róla. Mindenesetre fontos jóshely lehetett már a legkorábbi időkben is és ezt a szerepet a rómaiak alatt is megtartotta.

Heliopolis, a Nap városa

A város a római korszakban is megőrizte vallásos funkcióját, amikor a heliopolisi Jupiter-Baál templom zarándokhely volt. [Traianus](#) életrajzírója feljegyezte, hogy a császár kikérte az ottani [jós](#) jóvondolását. Traianus megkérdezte a heliopolisi Jupitert, hogy a [parthusok](#) ellen vívandó háborúból élve tér-e vissza. Válaszul az isten darabokra vágott szőlővesszőt adott a császárnak. [Ambrosius Theodosius Macrobius](#), egy 5. századi latin irodalmár is úgy említi Zeus Heliopolitanust és a templomot, hogy az isteni jóshely. Az 1. század utolsó negyedétől kezdve kétszáz éven keresztül építettek egy szakrális központot Baalbekben, amely három templomból állt: Jupiter, [Bacchus](#) és [Venus](#) templomából. Egy közeli dombon egy negyedik templom is épült, melyet [Merkúrnak](#) szenteltek.

A várost, akkori nevén Heliopolist (volt egy másik [Héliopolisz Egyiptomban](#)) i. e. 15-ben a Római Birodalom [colonia](#) rangra emelte és egy [légiót](#) állomásoztatott benne. A vallási központ építése másfél évszázadon keresztül tartott és soha nem fejezték be. A romjaiban fennmaradt templomokat [Septimius Severus](#) császár adott avatta fel, akinek érmein látható két heliopolisi templom. A császár adta városnak a kitüntető [ius Italicum](#) címet is. A nagy bejárati udvar építését nem fejezték be [Caracalla](#) uralkodása előtt.

A három közül a legnagyobb templomot Jupiter-Baál-nak szentelték ("heliopolisi Zeus"), akit a Nappal azonosítottak, ez volt a római birodalom legnagyobb temploma. A Jupiter templom mellett épült fel a Venus templom és egy Bacchusnak szentelt kisebb templom, (amelyet az újkori látogatók hagyományosan "Naptemplomként" emlegették, és megállapították hogy ez a legjobb állapotban megmaradt római templom a világon). A Bacchus templomot huszonnégy, közel 20 m magas oszlop veszi körül.

Végeredményképpen három istenséget imádtak római köntösben: a mennydörgő Jupitert, a viharok istenét, akit [Baál-Haddaddal](#), Venust, akit [Astarteval](#) és [Bacchust](#), akit az [anatoliai Dionüszossal](#) azonosítottak. ...

... A **Jupiter templom** négy részből áll. A bejárata az impozáns [propülaia](#): díszes kapu, melyhez 45 m széles lépcsőn lehet feljutni és két oldalán torony állott, a hatszögletű udvar, a 134 x 112 m méretű nagy udvar az áldozati oltárral és végül a tulajdonképpeni Jupiter templom. A templom 88 x 48 m méretű, hatalmas kváderkövekből rakott téglalap alakú emelvényen állt. 54 hatalmas oszlop vette körül, mára a templomból az alapján kívül mindössze hat [korinthoszi oszlop](#) maradt állva, további nyolcat [Justinianus](#) parancsára szétbontottak, és hajón a [Hagia Szophia](#) templomba szállítottak. A még ép oszlopfőkön kőtartók fekszenek, melyeken koszorúkkal összefűzött oroslán és bikafejekkel díszített fríz van. A templom a környező terasztól 13 m-rel magasabban, a nagy udvar szintjétől pedig 7 m-rel magasabban fekszik. A templomhoz újabb monumentális lépcsősor vezet.

A 69 x 36 m-es **Bacchus templom** a Jupiter templommal párhuzamosan helyezkedik el egy szinttel lejjebb, ez a templom maradt fenn a legjobb állapotban, a falai majdnem épségben állnak, csak a teteje omlott be, a templom belsejében ma hangversenyeket is rendeznek. A templomot Antonius Pius építtette, és gazdag faragványokkal díszítette.

A **Venus templom** kissé távolabb áll, kis köralaprajzú templom, melyet Septimus Severus parancsára építettek.

Jupiter-Baál a helybeliek érmeken szakáll nélküli istennek ábrázolták, hosszú pikkelyes leplekbe öltözve, jobb kezében ostort, bal kezében villámokat és búzakaralást tartva. Két bika kíséri. Tisztelete a 3. és 4. században érte el Európát. A Zeus Heliopolitanus bronz szobrocskáját a spanyolországi Tortosában is megtalálták, egy másik a föníciai Büblöszben került elő.

Ennél a hivatkozásnál problémánk adódhat azokból az álláspontokból, hogy JUPITER azonos ZEUSZ – szal (Heliopoliszi Zeusz), ebben a minőségében azonos a NAP – pal, s a szövegben BAAL Istennel azonosítják. Ezt most érdemben nem tudjuk vizsgálni (hogyan ezek az azonosítások helyesek – e), így nézzünk meg további hivatkozásokat, adatokat:

<http://epa.oszk.hu/00800/00804/00444/61428.html>

X. évfolyam, 33. szám, 2006. augusztus 19

Grüll Tibor

Ki a Völgy Ura?

Libanon föníciai öröksége 2. rész

Augustus császár i. e. 15-ben telepítette le veterán katonáit a mai Bejrútban, amely ezáltal a kiváltságos „kolónia” rangot nyerte és mindvégig a római uralom - és a latinnyelvűség - szimbóluma és szigete maradt a Közel-Keleten. Bejrút mellett azonban egy kisebb veterántelepülést is létrehozott a „Napvárosnak” (Héliopolisz) nevezett helyen, a Beqa-völgyben. Ez a terület akkoriban az aprócska Emeszei királysághoz tartozott, amelynek királya egyben a föníciai eredetű Elahgabál istenség főpapja is volt. A később Baalbeknek nevezett helyen már az i. e. 2. évezred végén állt egy föníciai szentély, de az emeszeiak olyan óriási templomegyüttes építésébe kezdtek, amelyre a jeruzsálemi Templom-hegyen kívül nem volt példa az ókorban.

A föníciai kultúra minden elemét átjárta a babilóni eredetű vallás, amit a kanaánita kereskedők árucikkeikkel együtt előszeretettel exportáltak. (Jelenlétüket még Róma kezdeteinél is sikerült kimutatni, erről bővebben lásd keretes cikkünket.) Főistenüket Baálnak („Úr”) nevezték, aki egy-egy város vagy természeti képződmény (hegy, völgy, víz) felett uralkodott. Ezért is lett Baalbek neve a „Völgy Ura”. Baál feleségét Taanitnak hívták, de ott volt mellettük Él és Astarté (vagy Aséra) is, akik szintén fel-feltűnedeznek a Biblia lapjain, mint Izrael Istenével ellenséges viszonyban álló gonosz erők. Legalább három föníciai városban imádták - egyiptomi mintára - az ún. „meghaló és feltámadó isteneket”: Szidonban Esmunt, Büblöszben Adóniszt, Tírusban Melkartot. Ezeket a hellenizmus elterjedésével előszeretettel azonosították görög istenekkel: Baált Zeusszal, Taanitot Hérával, Melkartot Héraklésszel. ...

...A Baál-templomban az ókori leírások szerint szobor sem volt, hanem - a mekkai Kába-kőhöz hasonlóan - egy megmunkálatlan fekete követ imádtak benne a helybeliek és a messze földről érkezett idegenek. A rómaiak számára Baál természetesen nem más volt, mint a „Legjóságosabb és Leghatalmasabb” Jupiter, akinek jósdája is működött a szentélyben: ezt a helyet még Traianus császár is felkereste keleti hadjárata során.

<http://www.sulinet.hu/tovabban/felveteli/ttkuj/2het/tori/tori2.html>

Egyiptom

- Ré: Héliopolisz sólyomfejű napistene, napkoronggal a fején ábrázolják

(Ez a hivatkozás nekünk azért fontos, mert az Egyiptomi vallásban Ré a Napisten, s a közölt adat alapján Ő Héliopolisz „Sólyomfejű Napistene” is!)

Nézzük tovább:

http://members.iif.hu/ibisz/hazai/rendezv/gyermek/ozirisz_h/2feladat_3_elemei/lex23.html

SZÉPMŰVÉSZETI MÚZEUM

KISLEXIKON RÉ

Az ókori egyiptomiak szemében a teremtés szimbóluma, a Nap, Ré isten személyében, akit görögül Ranak írtak, isteni tiszteletben részesült. A héliopoliszi teremtésmítosz szerint ugyanis Ré teremtette a világot, és ezt a teremtést azóta minden nap megismételte. A Piramisszövegek szerint a teremtés kezdetén *benben* kőként (obeliszkhöz hasonló pillér, Ré héliopoliszi kultusz szimbóluma) emelkedett ki a főnix templomában, majd kiköpte Sut és Tefnutot, akiknek sarjai a további istenek lettek. Az „istenek atyjának” tekintették, így lehetett gyermeke például Szehmet, Hathor és Maat istennő, vagy a fáraó. Más elképzelések szerint az őstojásból kelt ki, vagy önmagát is ő teremtette....

...Szintén az Óbirodalom korára bekövetkezett még egy másik összeolvadás is, Atum-Ré / Atum-Ré-Harahte vagy Ré-Atum formában, bár Héliopoliszban továbbra is rendelkezett mindegyik isten külön – külön templommal. Összefonódásuk az élet mindennapi újrateremtésének és a világ megteremtésének az összekapcsolódását, a héliopoliszi teremtésmítosz kiteljesedését jelentette. Ehhez az őskézdet képzethez kapcsolódik az a szintén ősi legenda, mely szerint Ré a heropoliszi „*lángszigeten*” bukkant fel és teremtette meg a világban a *maat* állapotát. Piramisok és naptemplomok épültek Ré tiszteletére, ahol kultuszszobor helyett obeliszk és oltár állt a templom középpontjában. A napot állandóan átalakuló formában tisztelték, és mindig hangsúlyozták teremtő erejét, sugarainak életadó fényét és melegét. A felkelő nap, Héper - „*a keletkező*” volt, a delelő maga Ré, a napkorong, míg a lenyugvó nap Atum - „*a mindenség ura*”. Őt nyelte el éjjelente Nut égistennő, aki hajnalban mindig újjászülte. Így története magába foglalta a születés, élet és halál együttesét. Középbirodalmi himnuszok szerint Ré az emberek számára teremtett a földet és annak élőlényeit. Az embereket saját képmásaként alkotta meg, akik haláluk után Ozirisszá válhattak. Ré és Ozirisz pedig együtt hajózott az éjszakai napbárkán át a túlvilágon, hogy a nap skarabeuszként újra megszülethessen. Ré személye ebben a korszakban került kapcsolatba a thébai Amon istennel is, és lett Amon -Ré. A korszak egy másik új szemléletet tükröző alakja a Ré-Amon-Ptah hármassága, ahol Ré egy mindenható isten három arculatának egyike. ...

... Hosszú távon azonban a napkultusz egy másik formája, a Théba istenével egyesült Amon-Ré vezető szerepével vált uralkodóvá. Ré történetet folyamán mindig is kormányozta a világot, nappali hajóján is vele voltak azok az istenek, akiknek feladatkörére egy ország irányításához szükség volt. Ünnepein földi alattvalói kéréseikkel gyakran fordultak hozzá. Amon-Rének ezt a szerepét emelték a thébai theokrácia papjai uralkodói elvvé a 21. Dinasztia idején. Ugyanekkor a napisten egy másik arculat, Ré-Harakhti-Atum olyan szoros kapcsolatba került Ozirisszal, hogy Ré éjszakai manifesztációjának (megnyilvánulásának) tekintettek. A késői korban különösen elszaporodtak a mágikus papiruszok, melyek tele vannak szoláris szimbolikával az élők és holtak védelmében. Számos ilyen amulettet is készítettek. Ennek ellenére Ré kultusza fokozatosan háttérbe szorult, és átadta helyét elsősorban az Ozirisz körébe tartozó isteneknek. A hellénisztikus korban kultuszközpontja, Iunu a nap görög nevééről a Héliopolisz nevet kapta, Amon-Ré formájában pedig a görög és római vallás Zeus és Jupiter istennel azonosította, és innen kapta Théba görög nevét, Diospoliszt. Ré számos ünnepéről tudunk.

Ilyen volt például az „*ujjongás napja Ré szívében*”, „Ré ítéletet mond Hórusz és Széth vitájában”, „*Szehmet, Baszset és Ré ünnepe*”, „*Ré bárkájában héliopoliszi ünnepe*”, „Ré házának nagyjainak előjövetele”, „*Ré születésnapja*”. Ez utóbbi a Ré születéséről elnevezett kopt Meszoré hónap utolsó napjára esett.

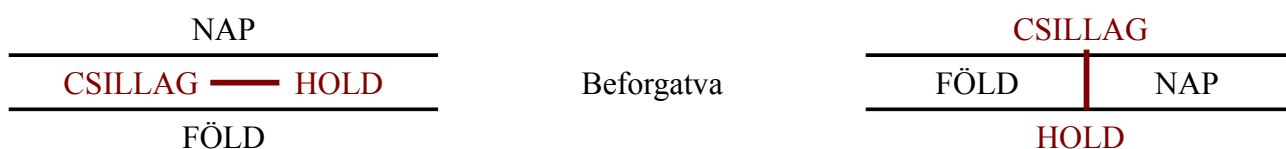
(Érdeemes megfigyelni, hogy az Erőben lévő Nap neve Ré /delelő nap/, s a lenyugvó nap Atum /itt a nap lenyugvása, „elszenderülése” a fontos, s a magyar nyelv nyugvó – nyugat kapcsolata. A hivatkozással összhangban bennünket Ré, tehát a „delelő Nap” érdekel, ugyanis Ő van párhuzamba állítva Zeusszal, Jupiterrel!)

<http://baloghpet.blogspot.hu/2009/02/pelaszok-teremtesmitosza.html>

... De a tizennégy titán száma nemsokára hétre csökkent, s vegyesen voltak köztük nők férfiak. A bolygók közül a Nap a világosságot, a Hold a varázslást, a Mars a növekedést, a Mercurius a bölcsességet, a Jupiter a törvényt, a Venus a szerelmet és a Saturnus a békét jelképezte. A klasszikus Görögország asztrológusai babiloni kollégáikkal összhangban a bolygókat Héliosznak, Szelénének, Árésznek, Hermésznek (vagy Apollónnak), Zeusznak, Aphroditénak és Kronosznak adományozták. A fent említett latin megfelelőiknek neve még ma is felismerhető a napok francia, olasz és spanyol nevében.

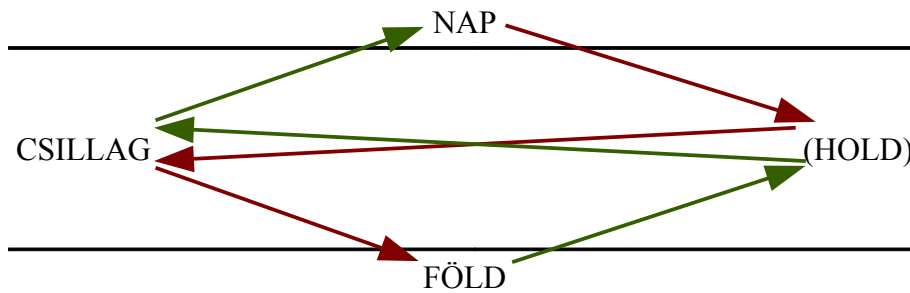
4. A végén -- a mítoszok nyelvén szólva -- Zeuszt valamennyi titánt lenyelte, korábbi önmagát is beleértve. Ennek analógiájára a jeruzsálemi zsidók egy olyan transzcendens istent imádtak, aki a hét bolygóinak isteneiből állt. Ezt a felfogást jelképezi a hétágú gyertyatartó és a Bölcsesség Hét Pillére. A spártai úgynevezett "Ló-sír" közelében felállított, s a bolygókat jelképező hét oszlop Pauszaniász szerint (III.20.9) olyan ősi díszítményekkel volt ékesítve, amelyek valószínűleg a pelaszok által átvett egyiptomi rítusokkal voltak összefüggésben (Hérodotosz (II.57.) Nem lehet megállapítani, hogy az említett felfogást a zsidók vették-e át az egyiptomiaktól, vagy fordítva; az úgynevezett Héliopoliszi Zeuszt, akit A.B. Cook ismertet Zeuszt című könyvében (I. 570-76), jellegében minden esetre egyiptomi volt, köntösét elől a hét bolygóisten képmása ékesítette, hátul pedig a többi pedig a többi olümposzi istené. Ennek az istennek egy kisalakú bronzszobrát megtalálták a spanyolországi Tortosában, egy másik példányát a főníciai Bübloszban. Egy marseille-i domborművön hat bolygóisten mellképe látható, valamint Hermész teljes alakban -- a szobrocskákon is az ő alakja a legfeltűnőbb --, valószínűleg azért, mert ő a csillagászat feltalálója. Rómában Quintus Valerius Soranus szerint Jupitert szintén transzcendens istennek fogták fel, a hét napjainak bolygóit azonban nem tisztelték úgy, mint Marseille-ben, Bübloszban és (valószínűleg) Tortosában. A bolygók urai nem befolyásolhatták az olümposzi vallást, mivel úgy tekintették őket, hogy nem görögök (Hérodotosz I.131), tehát nem is hazafiak; Arisztophanész (A béke 403. ss.) azt mondhatja például Trügaiossal, hogy a Hold meg a "ravasz Nap" cselszövést forralnak, Görögországot a barbár perzsák kezére akarják játszani. ...

Ezekből az idézetekből el tudunk jutni bizonyos megállapításokig (Baal = Jupiter = Zeuszt /Héliopoliszi Zeuszt, mely Egyiptomban Ré – Amon Ré/), s amennyiben Zeuszt elfogadjuk a Görög mitológiában Főistenként (a Hierarchiánkban ez a felső szint, tehát a NAP – pal azonos), akkor a többi „szereplőnél” is elfogadható ez a minőség (Ré, a Napisten)! Nem teljesen szerencsés ez az együttállás, de tudnunk kell, hogy azokban a hagyományokban, ahol több Istengeneráció létezik (például: Görög, Sumer) ott a következő Istennemzedéknek a vezetője a Vénuszi minőségből kerül ki. Lássuk ábrázolva: (A VÉNUSZ felemelkedése!)

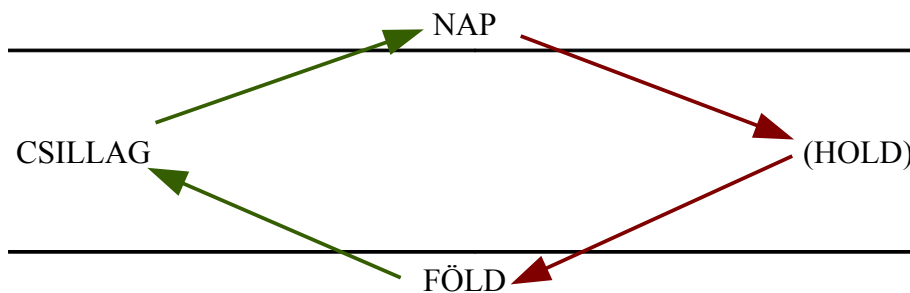

Mint ebből a nézőpontból is látható, hogy az Élet szemszögéből vizsgálva, a Hierarchiának a jobbra történő elforgatásánál a CSILLAG (VÉNUSZ) kerül a legmagasabb helyzetbe (a NAP a HOLD oldalára esik, a FÖLD fölemelkedik a CSILLAG helyzetébe, s a HOLD „lehanyatlik” az alsó szintre /a CSILLAG – HOLD ilyenfajta ábrázolása a SARLÓS BOLDOGASSZONY/). Az előző Hierarchiák tárgyalásánál úgyszintén kiderült, hogy e négy helyzet közül (NAP – HOLD – CSILLAG – FÖLD) csak a VÉNUSZ rendelkezik kettős szerepkörrel (YANG – YIN), s így ebben a minőségében egészet, teljességet alkot, mely adatot, ha így értelmezünk, közvetlen a kapcsolata, az analógiája a „Mindenhatóval”, az Istennel („aki még meg nem különbözött”, tehát teljes)!

Ha másik nézőpontot választunk, akkor a Hierarchia mozgását kell követnünk, mely a következő:

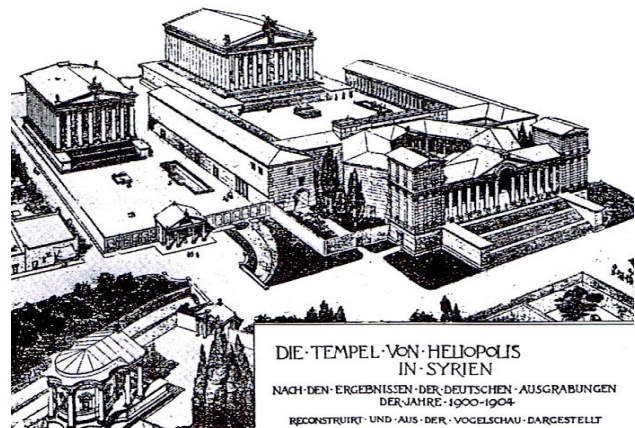
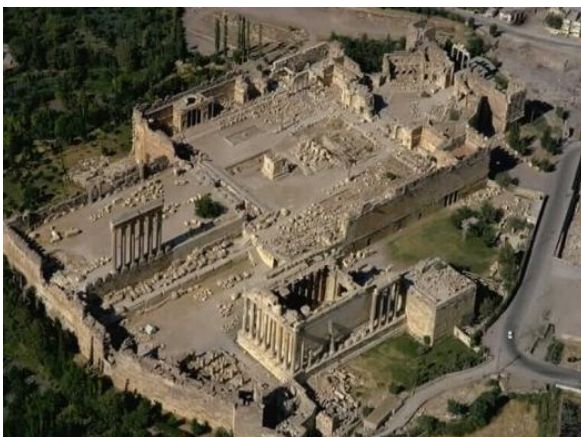

Illetve:

Tehát akár nyolcasban, akár körfolyamatban megyünk végig a rendszeren, mindenféleképpen a CSILLAG – VÉNUSZ fog felemelkedni, vagy általa tudunk feljutni a felső szintre, a Forráshoz, a kiindulópontoz.

Most ezek után nézzük meg a Baalbek – i templomegyüttest:

Az egyik képen egy „madártávlati” kép, a másikon egy rekonstrukciós rajz látható. Mint látható a templomegyüttes három templomot foglal magába, és a kiegészítő építményeket. Először kezdjük a rekonstrukciós rajzzal. A három templom Baalbekben a Jupiter Templom, a Bacchus Templom, és a Vénusz Templom. A wikipédiás leírásból lehet tudni, hogy a Jupiter Templom párhuzamosan helyezkedik el a Bacchus Templommal, s helyzetét tekintve feljebb található. Így a rekonstrukciós rajzon a kép közepén elhelyezkedő épület a Jupiter Templom (az öt kiegészítő épületekkel, bejárattal), a kép bal oldalán tőle elkülönülve, s vele párhuzamosan helyezkedik el a Bacchus Templom. A kép bal alsó sarkában látható a Vénusz Templom. Most, ha ezzel összevetem a távlati képet, és a templomegyüttesről szóló leírásokat, akkor látható, hogy a Jupiter Templomból megmaradt oszlopsor a kép bal oldalán látható, s hozzá viszonyítva lejjebb és középen található a Bacchus Templom (mely viszonylag épen maradt meg, csak a teteje omlott be). Most be kell azonosítanunk a Naptemplomot, s így kizárásos alapon a Vénusz Templom nem jöhet szóba, tehát maradt kettő, a Jupiter és a Bacchus Templom (a romegyüttesben nincs más templom, a többi csak kiegészítő építmény). E két fennmaradó templom helyzetét figyelve a Jupiter Templom a Bacchus Templom fölé emelkedik (magasabb helyen épült), s méretei is nagyobbak!

Így, ha a Hierarchiát értékelni szeretném ebben építményegyüttesben, akkor azt kell mondanom, hogy a Naptemplom a Jupiter Templommal azonosítható (Héliopoliszi Zeusz = Amon Ré)! (Szem előtt kell tartanunk azt a tényt, hogy a Görög mitológiában Zeusz a Főisten, de mellette megjelenik Hélios a Napisten!) A leírásból és különböző álláspontokból viszont az következik, hogy a Naptemplom elkülönül a Jupiteri Templomtól, tehát a Bacchus Templomot nevezi meg. Itt megint csak jó lenne tudni, hogy ki is Bacchus, kinek a nevére szentelték a templomot, aki viszont a Görög mitológiában Dionüszosz-ként szerepel.

(A Római korban Bacchus, a Görög mitológiában Dionüszosz, egyaránt a Bor- és a Mámor Istene! <http://mnytud.arts.unideb.hu/tananyag/karneval/dionuszosz.htm> .)

A későbbiekben fogjuk csak tárgyalni, amikor újra szem elé kerül Dionüszosz (Adonisz), most elégedjünk meg annyival, hogy Ő is a Vénuszi minőséggel, Attributummal vonható párhuzamba.

(Baal a hivatkozásokkal összhangban „meghaló és feltámadó” Isten, s ebben a minőségében a Föníciai városokban – egyiptomi mintára – Búbloszban, mint Adoniszt imádták. Ez a „meghaló – feltámadó szerepkör” úgyszintén a Vénusszal rokon, mert a természet, s azon belül a növényzet évenkénti megújulását szimbolizálja /a Hierarchiában a Fa eleme/, s így a Női Vénusz!) Ezt erősíti meg az építésének elhelyezkedése is (a Jupiter Templomtól lejjebb helyezkedik el, és hozzá viszonyítva kisebb is).

A kiinduló állapotot tekintve minket most Jupiter érdekel. Ha már ennyire elkalandoztunk, nyúljunk hozzá a Görög mitológiához, ugyanis a kérdés tisztázásához Ő fog közelebb vinni!

Hivatkozás: KERÉNYI KÁROLY

Görög mitológia

1. Phaethón története

Már az ókorban voltak olyan tudós férfiak, akik, ha nem ismerték föl az azonos történetet az egy bizonyos névvel jelölt mitológiai alakról szóló különféle elbeszélések mögött, egyszerűen úgy magyarázták a dolgot, hogy több alak viseli ugyanazt a nevet. Ez csaknem mindig elhamarkodott megállapítás volt, s részemről is az volna, ha például két Phaethón nevű isteni ifjút akarnék megkülönböztetni. Hisz már említettem, hogy Hélios egyik fiának, egy ifjabb vagy kisebb napnak, ez volt a neve. Hozzáfűzhetem, hogy csakis akkor neveztek így egy égitestet, ha „kis napként” jelent meg. Később a Jupiter bolygót (31) tartották „Phaethón”-nak, vagy a Saturnust, (32) mely nálunk is, akár Keleten, a nap nevet is viselte. (33) De eredetileg azt a csillagot hívták így, amely a legközelebb állott Aphrodité istennőhöz. Keleten a szerelemistennő bolygója volt ez, s ezért hívják mindmáig Venusnak. Népünk esthajnali csillagként is csodálta, mint Hesperost és Phosphorost vagy Heosphorost, mintha két különböző, esti és hajnali szép csillag volna.

Ebből a hivatkozásból is lehet látni, hogy a Görög mitológiában a Jupiteri minőség a VÉNUSZ – szal lett azonosítva („kis nap”), s ha visszagondolunk a hét bolygó felosztására (5. Hierarchia), akkor ott is az alsó három bolygó közül (MARS – JUPITER – SATURNUS) a középső szinten helyezkedik el a JUPITER. Már ott is említésre került, hogy a három középső helyzet (a 8. Hierarchiában, mint Teremtői bolygó, középen a VÉNUSZ található /a HOLD – dal együtt/, felső három bolygó középső helyzete a MERKÚR, az alsóé a JUPITER) a hagyományokban bizonyos fokon „megfeleltethető” (ami itt ebben az esetben meg is történt, MERKÚR esetében pedig a Görög mitológiában Hermész felel meg)!

(Magyar nyelvterületen és hagyományokban vizsgálódva JUPITER az Atyai minőség letéteményese, s ebben a vonatkozásban a teljességet jeleníti meg /YIN – YANG, s a NYILAS jegy uralkodó bolygója/. Igaz, hogy az idézett szöveg a SATURNUS – t is megjelöli, mint „Phaethón” a JUPITER mellett, de én inkább a JUPITERT tudom elfogadni hitelesebbnek. Ha a hét bolygó felosztását vesszük, akkor láthatjuk, hogy a felső három bolygónál a VÉNUSZ kerül alsó helyzetbe /NAP – MERKÚR – VÉNUSZ/, s az alsó három bolygónál alul a SATURNUS jelenik meg /MARS – JUPITER – SATURNUS/. Így bizonyos kapcsolódás is elképzelhető a SATURNUS és a VÉNUSZ között, ami miatt teljesen nem lehet kizárni az idézet által megadott helyzetet /SATURNUS - „Kis Nap” - VÉNUSZ/. E Hierarchia eddigi kereteihez képest most egy új adatra hívnám fel a figyelmet, mely Pap Gábor egyik művében található. Amennyiben a Zsidóság helyzetét figyeljük, és tudjuk, hogy a BAK népe, vezérlő csillaga a SATURNUS, így nézzük meg ezt a kapcsolatot.

PAP GÁBOR

EGYEZŐ ÉS KERESZTEZŐ című művének részlete:

„Mindenesetre ha a "Keresztesz" -t veszem alapszónak, akkor már sokkal közelebb kerültem a KeReSZTeZő-höz, mint hogyha megmaradok a hivatalos változatnál, a Krisztosznál, ami lényegében a Messiásnak megfelelő szó. Ezt azért kell elmondani, mert félok, hogy túlszűkítve kapjuk ebben a vonatkozásban is a tudást. Azt a tudást, amely kétségtelenül fontos számunkra, és kétségtelenül abban a változatában is fontos, ahogy azt tanítják, de nem kizárólagosan úgy fontos.

Szturnusz és Vénusz együttállása, középkori asztrológiai értekezés illusztrációja (Pidancet nyomán)

A következő ábránk arra figyelmeztet, hogy nem jó nagyon elbizni magunkat. Ha ezt a képet aláírás nélkül és a feliratát eltakarva vetítem (vagy reprodukálom egy kiadványban), és megkérek egy vallástörténetben járatos személyt, mondjon véleményt róla, állítom, hogy száz közül száz fogja kapásból odavágni, hogy "Mária koronázása". Az előzőkben láttunk is már egy ilyen kompozíciót.”

Itt a képen is látható, hogy a SATURNUS „megkoronázza” a VÉNUSZ -t! Ha ezt az adatot rávetítem a BAK jegyére /uralomban van a SATURNUS/, s ebből kifolyólag a Zsidó népre /vezérlő csillaguk a SATURNUS/, akkor nagy problémánk támad. Ugyanis egyértelműen látszik a SATURNUS – nak a VÉNUSZ – hoz fűződő viszonya, viszont az előzőekben tárgyaltuk, hogy a Zsidó nép /illetve hitvilág/ megtagadja /megtagadta/ a VÉNUSZ – t /Aséra – Astarte/. Ezzel szemben az ábrázolás arról tanúskodik, hogyha úgy értelmezem, akkor a SATURNUS megkoronázza a VÉNUSZ – t, tehát jelképesen átadja a hatalmát! Sajnos a történelemben nem ez történt. Visszatérve az eredeti helyzetünkre mint látható, mind a SATURNUS – nak, mind a JUPITER – nek elfogadható kapcsolata van a VÉNUSZ – szal, csak mindkettőnek más jellegű a hozzáfűződő viszonya.)

Tehát látható, nem egyszerű a kérdés feloldása, a JUPITER minősége a NAP – pal, illetve a VÉNUSZ – szal rokonítható, de amennyiben a VÉNUSZ – szal azonosítom, úgy bizonyos nézőpontból nagyobb értéket képvisel, mint a NAP. Azt persze én is tudom, hogy nagyságrendben a VÉNUSZ nem azonos a NAP – pal, de azt is szemelőt tartom, hogy amennyiben mozgásba hozom, illetve értékelem a Hierarchiát, belőle lesz az új rendszer felső szintje, felemelkedik (a VÉNUSZ Felemelkedése!!) Azt nem tudom megmondani, hogy a hivatkozásokban a minőségek beazonosítása (BAAL – JUPITER – ZEUSZ – NAP) tévedés volt – e (tehát téves azonosításokról van – e szó), de az egyértelműen látható és követhető, hogy a rendszer mozgását követve a VÉNUSZ felemelkedik a felső szintre (VÉNUSZ a „kis nap”)!

A Római Birodalomban JUPITER a Főisten, s a JUPITER nevezetű bolygót róla nevezték el. Most annak nézzünk utána, hogy a bolygó minőség, s maga a bolygó fedésbe hozható – e! Tehát ennek a bolygónak a helyzete indokolttá teszi – e, hogy Főisteni minőségben tárgyaljuk, hiszen ha a Hét Bolygó Rendszert vizsgálom bolygókként, akkor a NAP nagyobb és kiemeltebb jelentőségű (csillag), mint a JUPITER (bolygó).

Ezek alapján inkább a NAP – ot kellene „Főisteni” minőséggel felruházni, de a történelemben és a hagyományban ez a JUPITER bolygóra esett! Most nézzük át a JUPITER bolygóra vonatkozó adatokat!

Először lássuk a Wikipédia adatait.

Hivatkozás: <http://hu.wikipedia.org/wiki/Jupiter>

Összetétel

A Jupiter felső légköre atomszám szerint 93% [hidrogénből](#) és 7% [héliumból](#) áll, molekulaszám szerint 86% hidrogénből és 13% héliumból. Mivel a héliumatom négyszer nagyobb tömegű, mint a hidrogénatom, az összetétel változik, ha a tömegarányt nézzük. Ez alapján a légkör 75%-ban hidrogén, 24%-ban hélium, 1%-ban más elem. A bolygó belseje sűrűbb anyagot tartalmaz, nagyjából 71% hidrogént, 24% héliumot és 5%-ban más elemeket. A légkör nyomokban tartalmaz [metánt](#), [vizet](#), [ammóniát](#) és [szilícium](#) alapú összetevőket. Található még [szén](#), [etán](#), [hidrogén-szulfid](#), [neon](#), [oxigén](#) és [kén](#). A [légkör](#) külső rétege tartalmaz fagyott ammóniakristályt is.[\[2\]\[3\]](#) [Infravörös](#) és [ultraibolya](#) mérésekkel [benzolt](#) és más [szénhidrogént](#) is kimutattak.[\[4\]](#)

[Színképelemzés](#) alapján a Szaturnuszról úgy tudjuk, hogy összetétele hasonló a Jupiteréhez. A másik két gázóriásnak, az Uránusznak és a Neptunusznak viszonylag kevesebb hidrogénje és héliumja van.[\[5\]](#) Helyszíni mérések hiánya miatt a nehezebb elemek pontos gyakorisága a Jupiteren túli bolygóknál nem ismert....

...A Jupiter 2,5-szer nagyobb [tömegű](#), mint a Naprendszer többi bolygója együttvéve. Bár a [Föld](#) eltörpül a Jupiter mellett (átmérője 11-szer kisebb), az óriásbolygó sűrűsége jóval kisebb.

A Jupiternél sokkal nagyobb tömegű [exobolygókat](#) is felfedeztek, bár ezeknek a többségéről úgy vélik, hogy szintén gázóriások.[6] Nincs egyértelmű definíció arra, hogy mi különbözteti meg egy gázbolygót (mint például a Jupitert) egy [barna törpétől](#), bár az utóbbinak meglehetősen speciálisak a színképvonalai. Jelenleg, ha egy csillagszerű anyageloszlással rendelkező égitest meghaladja a 13 Jupiter-tömeget (tehát elég nagy ahhoz, hogy [deutériumot](#) égessen), akkor [barna törpének](#) tekintik. Ennél kisebb tömegű égitest bolygónak minősül.[7]

Ha a Jupiter nagyobb tömegű lenne a jelenleginél, valószínűleg összeroskadna. A belső egyre jobban összehúzódna a fokozott [gravitációs erő](#) alatt. Az összehúzódás addig folytatódna, amíg a [magnífúzió](#) be nem indulna.[8] Néhány csillagász sikerületlen csillagnak nevezi a Jupitert. Bár a bolygónak hetvenötször kellett volna nagyobb tömegűnek lennie, hogy [csillag](#) lehessen, a legkisebb [vörös törpe](#) csak körülbelül 30%-kal nagyobb sugarú, mint a Jupiter.[9][10]

Ez a hivatkozás a JUPITER bolygót összefüggésbe hozza a vörös törpékkel, bár különbség van köztük méret és hőmérséklet viszonylatában. A leírásból kitűnik, ha a JUPITER tömege és hőmérséklete nagyobb lenne, akkor beindulna a magnífúziója, s napként tündökölné az égbolton. Most nézzünk adatot az úgynevezett „forró Jupiterekre”.

Hivatkozás: <http://fizikaiszemle.hu/fsz110708/szabom110708.html>

Jelenleg már csaknem hatszáz, más csillag körül keringő bolygót ismerünk. Ezek többsége a Jupiterhez hasonló gázóriás; a Földünkhöz hasonló méretű planéták felfedezése egyelőre még várat magára. Ezen bolygók közül mintegy 130 tranzitos, amelyek túlnyomó többsége "forró" típusú (a definíció még kissé bizonytalan, általában a 0,05 csillagászati egységnél kisebb sugarú pályán keringő bolygókat sorolják ide, de egyéb konvenció is lehetséges). Ha meg tudjuk figyelni egy forró exobolygó eltűnését a csillag mögött (*másodlagos átvonulás*), úgy lehetővé válik a bolygó saját luminozitásának meghatározása, ami végeredményben a hőmérséklet és az albedó kiszámítását teszi lehetővé. A forró gázóriásokat ezen megfigyelések szerint két nagy csoportra lehet osztani. A nagyjából 1000–1500 K hőmérsékletű forró jupiterek alkotják az úgynevezett pL csoportot: ezeknél jelentős radiális konvekció alakul ki, és felső légkörüket sűrű felhők alkotják (az albedójuk nagy, hasonlóan a Jupiteréhez és a Szaturnuszéhoz). A másik, úgynevezett pM csoport tagjainak felső légkörében sztratoszféra, azaz hőmérsékleti inverzió alakul ki, ami megállítja a konvekciót (2. *ábra*), ilyen planéta a Naprendszerben nincs. Ebbe a csoportba a 2000 K-nél magasabb effektív hőmérsékletű bolygók tartoznak, amelyek leginkább az M típusú törpecsillagokra hasonlítanak (innen az elnevezés). Ezen bolygók esetében nincs felhőképződés, a légkör jó közelítéssel abszolút fekete test, és a felső légköri rétegben mélyebbre "látunk". A csillag közelsége miatt ezeknek a bolygóknak is viharos a légköre, de ebben az esetben a sztratoszférában inkább zonális irányú szelek jellemzőek. Néhány exobolygó "vegyes" képet mutat: a csillag felé eső oldalon forróbb (itt a légkör a pM csoportra jellemző), az éjszakai oldalon pedig hűvösebb, nagyobb albedójú terület alakul ki. Ezekben az esetekben a forró folt gyakran kissé eltérő irányba esik, mint amerre a csillag látszik a bolygó felől – ezen aszimmetriák oka egyelőre tisztázatlan.

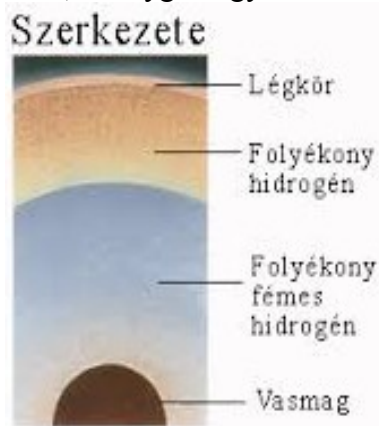
A kutatók azt is kimutatták, hogy a két csillag fizikai kettőst alkot, mert a tagok helyzete 100 év alatt nem változott észrevehetően (együttmozgó kettős). A csillagok gyors forgását időközben a Thuringiai Csillagvizsgáló spektroszkópiai megfigyelése is megerősítette. A csillagokra modellt illesztve és a Kepler adatait a halványabb csillag fényének figyelembevételével újradukálva kiderült, hogy két, a Napnál 23-szor, illetve 30-szor fényesebb csillag alkotja a rendszert, amely tőlünk 1800 fényévre helyezkedik el. A kísérő mérete a Jupiter méretének 2,2-szerese, ami alapján inkább barna törpének tekinthető, nem pedig „valódi” bolygónak [9].

Mint látható, ez a hivatkozás a csillagok (Napok) és a bolygók állapota közé helyez egy olyan objektumot, mely vagy már nem „csillag”, vagy még nem az! Ő ezt „forró Jupiternek” nevezi, s ezt is több csoportra osztja. (Ebből a nézőpontból a csillag itt konkrétan egy olyan égitestet takar, melynek saját fénye van!) E két hivatkozás alapján a JUPITER közel áll ahhoz, hogy valódi Csillag legyen, de nem éri el azt a szintet, hogy valójában saját fényel rendelkezzen! Tehát egyelőre az állapítható meg, hogy a JUPITER bolygó, mint a Naprendszerben található gázóriás közelebb áll egy saját fényel rendelkező csillaghoz (NAP – hoz), mint a bolygókhoz (kőzetbolygó). Nézzük tovább az adatokat!

Hivatkozás: <http://www.vmig.sulinet.hu/csillag/jupiter.htm>

A Jupiter a Nap után a legjelentősebb égitest a Naprendszerben. Tömege 2,5-szerese a többi bolygó tömegének. Látszólagos fényességét csupán a Vénuszé és időnként a Marsé szárnyalja túl. Tetemes légköre van, amelyben vastag és átlátszatlan felhők vannak. Változékony sávjai felhőalakulatok: a gyors forgás rajzolja ki őket a sötét övek és világos zónák között. Gyorsabban forog bármelyik bolygótársánál: alig 10 óra egy nap hossza. Mivel rendkívül gyorsan forog tengelye körül, erősen lapult; sarki átmérője mintegy 6%-kal rövidebb, mint az egyenlítői. 90%-ban hidrogénből, 10%-ban héliumból áll, más elemek csak nyomokban találhatóak meg benne. Magja forróbb, mint a Nap felszíne, de az ürbe került felhők roppant hidegek.

A Jupiter a gázbolygók családjába tartozik, és eltérjen a Föld típusú égitestektől nincs szilárd felszíne, a bolygó nagy részét tetemes légköre alkotja, melyben vastag átlátszatlan felhők vannak.

Szilárd magja csekély a légkör vastagságához képest. A szilárd magot főként folyékony fémes hidrogén, azt folyékony molekuláris hidrogénből álló tenger borítja. Mintegy 25 000 kilométer mélyen, ahol a hőmérséklet 11 000 K, a nyomás a földiének a 3 milliószorosát is eléri, a hidrogénmolekulák szétszakadnak Ilyen állapotban a hidrogén fémként viselkedik, és ezért fémes hidrogénnek is nevezik. A leszakadt elektronok szabadon száguldanak a hidrogénben, ahogy a fém kristályos szerkezetében. Kézenfekvő az a magyarázat, hogy a bolygó mágneses erőterét a fémes hidrogénzónájában keringő áramok hozzák létre. (Az elektromos áramok, amelyek a 30 000 km vastag fémes héjon haladnak keresztül.)

A Jupiter mágneses tere erős, a felhőburok tetején tízszerese a Föld felszínén mértnek. A mágneses mező nagy kiterjedésű, a világűr jelentős részére gyakorol hatást. A tengelye 11 fokos szögben hajlik a forgástengelyhez.

A bolygó centrumában a hőmérséklet kb. 30 000 K. A magból a hő az anyagáramlás révén jut a felszínre, így a Jupiter 2,5-szer annyi hőt sugároz ki, mint amennyi energiát a Naptól kap. (Ezt az energiát főként az infravörös tartományban sugározza ki.)

http://www.ng.hu/fold/2009/05/pokoli_jupiter

Tény, hogy nagyon emlékeztet a hurrikánokra abban, hogy a külső pereme sokkal gyorsabban forog és a belseje sokkal csendesebb. Első látásra a vörös folt hurrikánra emlékeztet, pedig nagy a különbség. A Földön a hurrikánok az óceán meleg vize felett születnek, a szárazföldre érve azonban rögtön gyengülni kezdenek. A mi viharaink csupán mintegy két hétig tartanak. A Jupiteren más a helyzet.

A Vörös Folt már több mint 300 éve dühög. Azért tart ilyen sokáig, mert a Jupiternek nincs felszíne. A vihar nem ütközik bele egy kontinensbe, hogy kiadja az erejét. Egyre csak forog és forog. Ám a Jupiter forgása önmagában nem volna elég a Nagy Vörös Folt fenntartásához. A kutatók megállapították, hogy a bolygó kétszer annyi energiát sugároz ki, mint amennyit a Naptól kap, vagyis a közepe nyilvánvalóan forró. Elképzelhető, hogy éppen ez a mag adja a Jupiter szeleinek hajtóerejét.

Nyomás a magban

Érdeemes volna alaposabban is megvizsgálni. Ha egy képzeletbeli járművel megpróbálnánk leereszkedni a Jupiter magjához, felső rétegeken áttörve először roppant vízfelhők ölelnék körül járművünket. A nyomás egyre nő. A középpontban a hidrogén légkör különös, folyékony, a higanyhoz hasonló folyadékká válik. Ez a mag, a több mint 20 ezer Celsius fokos, izzó kemence. A kutatók becslései szerint az itt uralkodó nyomás 100 milliószor akkora, mint a Föld felszínén.

<http://www.cab.u-szeged.hu/local/naprendszer/jupi.htm>

A Jupiter a Naptól az ötödik és **messze a legnagyobb bolygó**. Tömege kétszer akkora mint az összes többi bolygóé együttvéve.

- Naptól mért közepes távolsága: 778,330,000 km (5.20 [CSE](#))
- egyenlítői átmérő: 142,984 km; sarki átmérő: 133,708 km
- tömeg: 1.900e27 kg

A római [mitológiában](#) Jupiter **az ég, a nappali világosság, a vihar istene, az istenek királya**, akit a görög Zeusszal azonosítottak. Zeusz a görög mitológiában a legfelsőbb istenség, az istenek és emberek ura, az olümposzi isteni család feje; nevének jelentése "fényes égbolt". Látszólagos **fényességét** csupán a Vénuszé és időnként a Marsé szárnyalja túl.

A Jupiter **minden más ismert bolygónál gyorsabban forog tengelye körül**. Egyenlítője közelében a felhők keringési periódusa 9 óra 50 perc 30 másodperc, sokkal rövidebb, mint a közepes szélességű területeken. A sarki övezetekben a keringési periódus ennél mintegy öt perccel hosszabb. Mivel rendkívül gyorsan forog tengelye körül, **erősen lapult**; sarki átmérője mintegy 6%-kal rövidebb, mint az egyenlítői.

A Jupiter a [gázbolygók](#) családjába tartozik, és eltérően a Föld típusú égitestektől **nincs szilárd felszíne**. A látható gomolygó felhőréteg alatt találjuk a kb. 1000 km vastagságú hidrogénben gazdag légkört, lejjebb pedig a **folyékony molekuláris hidrogén** mély óceánját (25000 km vastag).

Láthatjuk ezekből a hivatkozásokból, hogy JUPITER – rel kapcsolatban nem egy akármilyen égitestről beszélünk, hanem a Naprendszer második legnagyobb bolygójáról, mely a NAP után a legjelentősebb égitest. Fényességét tekintve csak a VÉNUSZ haladja meg, s bizonyos esetekben a MARS. Az összetételét tekintve hasonló a felépítése, mint a Napunknak (körülbelül 70-75 % hidrogén, 24 % hélium), szilárd felszíne ugyanúgy nincs.

Nézzük a NAP – nak az adatait:

<http://hu.wikipedia.org/wiki/Nap>

A Nap tartalmazza a Naprendszer anyagának 99,8%-át, átmérője 109 földátmérő. 73,5%-ban [hidrogénből](#) áll, amely a központjában zajló [magfúzió](#) során [héliummá](#) alakul.

Az ennek során felszabaduló, majd a [világűrbe](#) szétsugárzott [energia](#) nélkülözhetetlen a legtöbb földi [élőlény](#) számára: [fénye](#) a [növények fotoszintézisét](#), hője pedig az elviselhető [hőmérsékletet](#) biztosítja. Éltető ereje miatt a Nap kiemelkedő [kulturális](#) és [vallási](#) jelentőséggel bír. [\[2\]](#) ...

... A Nap asztrológiai és csillagászati jele egy kör, közepén ponttal: . Ez a jel [Ré ókori egyiptomi](#) napisten [hieroglif](#) jele is. ...

... A Napot két fő alkotóelem építi fel, a [hidrogén](#) és a [hélium](#) (előbbi 92,1%-át, utóbbi pedig 7,8%-át képviseli számosság szerint - tömeg szerint a hélium 27,4%). [\[57\]](#) Ezek mellett számos további – a csillagászat által „fémek” gyűjtőnéven említett – kémiai elem fordul elő, elsősorban a számosság szerint 0,1%-nyi, a csillag tömegének kb. 1,9%-át kitevő, leggyakoribb elemek, a [nitrogén](#), az [oxigén](#), a [szén](#), a [vas](#) a [magnézium](#), a [szilícium](#), a [kén](#) és a [nemesgázok](#). Megfigyelési technikáink azonban csak arra elegendőek, hogy a fotoszféra pillanatnyi összetételét megfigyeljük, a Napban az anyagok eloszlása korántsem homogén, ráadásul dinamikusan változik, így a fotoszféra összetétele nem reprezentálja pontosan a csillag anyagösszetételét. [\[1\]\[58\]](#)

Érdeemes megfigyelni ennél a hivatkozásnál, hogy a NAP asztrológiai és csillagászati jele ugyanaz a kör a középponttal, mint a Levegő elemnek az újkori jelrendszerben található jelképe. A Levegő elem viszont a 8. Hierarchia kapcsán a VÉNUSZ – szal lett azonosítva!

Ennyi bevezető után gondolom nem okoz túl nagy problémát a JUPITER – nek a felső szinten való rokonítása, illetve azonosítása, s így többé-kevésbé azonosítható szerepköre a NAP – pal. Ezek után nézzük meg, hogy a hagyományokban, a népi gondolkodásban, és az asztrológiában hogyan jelenik meg a JUPITER – i minőség!

<http://www.jellemrajzok.com/csillagjegyek/nyilas-bolygo.php>

A mitológiában Zeusz, az ókori görögök főistenének az alakja felel meg ennek a princípiumnak. Később, a római korban Zeust Jupiterrel azonosították. Elfogadva a nyelvészek fejtegetéseit, Jupiter az „ég atyja, fény atyja” kifejezésnek felel meg, Zeusz pedig kezdetben a nappali égre vonatkozott.

De Zeusz volt az időjárás istene is, akinek ismertető jele a villám és a mennydörgés, fegyvere a mennykő. Lakhelye a felhővel borított Olümposz, ahonnan az esőt, a hót, a jégesőt és a zivatart is irányítja. Zeusz az istenek atyja, az Univerzum és minden történés ura, „az istenek és emberek atyja”, miként Homérosz nevezi. ...

... Asztrológiai szempontból Jupiter a bőség és növekedés, ugyanakkor a belátás és felismerés bolygójaként ismert, hisz ellenfele a Szaturnusz, a határok és korlátok szimbóluma.

A Jupiter világosít fel arról, hogy milyen viszonyban állunk a társadalommal, vagyis, hogy van-e alkalmunk és esélyünk a sikerre, a személyes fejlődésre, s ha igen, miként bánunk a lehetőséggel; hogy az optimizmus és bizalom mely síkon nyilvánul meg bennünk s ez korlátlan és világos-e; hogy milyen területen remélhetjük leginkább a bőség, a terjeszkedés, a nagyság, a mindennapok fölé emelő legjobb lehetőségeket; és hogy milyen helyzetekben keressük az ésszerű összefüggéseket, a dolgok értelmét és célját.

http://magocska.hu/kronobiologia.magocska.hu/Csalad_Neveles/Entries/2011/11/18_Afternoon_at_the_park.html

A menyegzőn hét főszereplő volt, a hét bolygóval analógiában. A Völegény, mint Nap minőség, a Menyasszony, mint Vénusz és Hold, hiszen a szüzből asszonnyá lesz, és szüzi állapotát a Vénusz, asszonyi állapotát pedig a Hold jelképezi. A menyasszony ruhája fehér (tisztaság, szüziesség) volt, tükrös, gyöngyös pártával, örökzöldből volt a koszorúja, ezek mind a fény útját és az öröklétet szimbolizálták. Fontos megemlíteni a Vénusz és Hold bolygók fényváltozásait. A Vénusznak két állapota van, a hajnali csillag állapota, amikor a Napot kíséri az égre, ez a testi szerelem analógiája, és az esti állapota, amikor a Holdat kíséri az égre, és a Napot követi, ez pedig a lelki-szellemi szerelem analógiája. Érdekes, hogy a két állapot között pont 9 hónap telik el. A Vénusz mindig az ég szélén helyezkedik el, ezért szélcsillagnak is nevezik, ha piros a fénye, szelet jelezhet. A Hold fényváltozásaira külön nem térek ki, hiszen ezek mindenki számára ismertek.

A jelen párkapcsolatok és házasságok egyik legnagyobb problémája, hogy nem vagyunk tisztában ezekkel a minőségekkel, ezért a nők sokszor csak a vénuszi minőségüket szeretnék állandósítani és a férfiak pedig szívesen cserélik le Hold minőségű asszonyukat egy új Vénuszra. Ha ismernénk archetípusainkat és szokásrendszerünket, akkor tudnánk, hogy mindennek megvan a maga ideje és helye életünkben, és így a különböző szerepszemélyiségeinket talán jobban kibékíthetnénk egymással.

A Násznagynak megfelelő bolygó a Jupiter volt, mely az atyai tulajdonságokat képviselte. A menyegzőn mindig volt egy Koldus is, aki a Szaturnusz nehézségeit szimbolizálta.

Megjelent egy Veszélyes személy is, aki ellen védeni kellett a menyasszonyt, ezért volt szükség a fátyolra, ez a személy a Mars bolygót jelképezte. És végül volt egy Beavató személy, szalagos bottal, ő volt a Vőfély / Vőfény (régiesen) aki a Merkúrt szimbolizálta. ...

...Éjfél előtt a násznagy engedélyével megkezdődött a menyasszonytánc, a völegény volt az utolsó a táncban és a násznagy kezdte.

Ez Born Gergő írása, s mint látható szépen végigköveti a Hét Bolygó Rendszert, de a VÉNUSZ – HOLD kapcsolatában téved, amikor azt írja, hogy a VÉNUSZ a szűz, és a HOLD az anya képviselete (ezt a 8. Hierarchia kapcsán elég részletesen tárgyaltuk, mellesleg a rendszer e fajta torzulása több helyen jelentkezik). Ettől függetlenül a násznagy van beazonosítva JUPITER-i minőségként, mely a lakodalom menetében atyai jogkörrel rendelkezik, a házaspáron kívül Ő a legfontosabb személy, nélküle az egész szertartás nem bonyolítható le, meghatározó a személye, jelenléte!

<http://www.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tkt/szimbolumtar/ch02.html#j>

(A hivatkozott mű: Szimbólumtár
Pál József (1953–), Újvári Edit (1963–)

Balassi Kiadó

Pál, József

egyetemi tanár

Szegedi Tudományegyetem BTK, Olasz Tanszék

Újvári, Edit

főiskolai adjunktus

Szegedi Tudományegyetem, Juhász Gyula Tanárképző Főiskola, Közművelődési Tanszék)

Jupiter bolygó: A Naprendszer ötödik bolygója. A hellenizmus kori asztrológiai modellben a Földet koncentrikusan övező ún. hét bolygó szférájában a középponttól számított hatodik bolygó.

- A zsidó hagyományban a királyok csillaga; a Szaturnusszal való együttállása volt maga a „betlehemi csillag”. Az európai asztrológiában az egyensúly, a tekintély, a rend, a stabil fejlődés,

törvényesség, a bőség megtestesítője. Jele: ♃. Áldásos hatásait a mennydörgés istenéről, Zeusz/Jupiterről alkotott elképzelés értelmében összefüggésbe hozták azokkal az esőt adó zivatarokkal, amelyek a földművelés számára fontosak voltak (**reső**). Mérete és helyzete alapján központi helyet foglal el a Nap körül keringő csillagok között. Mint „legfőbb jót”, a két káros bolygó, a Mars és a Szaturnusz közé helyezték, hogy azok „gonoszságát” ellensúlyozza és enyhítse (**rMars bolygó**, **rSzaturnusz bolygó**). A társadalmi legalitás, a gazdagság, az optimizmus és a bizalom megtestesítője. Régen mint a „nagy jótékonyt” emlegették.

Jupiter bolygó (Csízió, Kolozsvár, 1592, Bp., MTA Kézirattár).

- A kínai asztrológia legfontosabb bolygója, „az ég csillaga”, „év-csillag”, mivel tizenkét éves ciklusainak fázisaihoz kötődik a kínai **rállatöv** tizenkét eleme.
- Az állatövi jegyek közül uralja a Nyilast, az igazság jegyét, és (a **rNeptunusz bolygó** mellett) a Halakat, az emberszeretet jegyét. Az orvos- és a jogtudomány a fő hatóköre. A friss szellem, az okosság, a komolyság és a méltóság hatóerejét tulajdonították neki. A Jupiterhez tartozik a bizakodás, a nagylelkűség, az optimizmus, a béke és a boldogság állapota; negatív értelemben pedig a túlzott kiterjeszkedés, a nagyravágyás, a felelőtlenység. Az emberi szervezetben a vérkeringés és a máj működésével analóg.
- Az alkímiában az asztrológiai Jupiter-jelet az antikvitás időszakában gyakran a réz ötvözeteire tették, az újabb alkímiában a középkortól azonban mindig az őnt jelentette. A Jupiter színe a lila, az ibolya, a bíbor. Drágakövei a topáz, az ametiszt és a zafír. **rcsillag/bolygó** [Ú. E.]

<http://tervlap.hu/cikk/show/id/43>

A bábéli toronyhoz kb. 17 millió agyagtéglát égettek ki. Több mint százezer darabon megtalálták az építő Nabukodonozor nevének égetési jegyét. Nabú-kudurri-uszur jelentése: Nabu óvja határait. Nabu Marduk-Jupiter fia, Merkúr csillagának megszemélyesítője, az ész és okosság, a kereskedelem és építészet istensége volt.

A téglákba vésett nevek eligazítanak az elrendezésről. Az Észagila elnevezésű, nagyjából négyzetes templomkerületet magas téglafal övezte, egy oldala 2 stádiumnyi (385 méter) hosszú volt, mint Hérodotosztól megtudjuk. Északi felében állt a káld nevén Etemenanki zikkurat, déli részében a hatalmas, mintegy 75x150 méter méretű Marduk csarnoktemplom. (Etemenanki jelentése Köldökzsinór, amely a Földet és Eget összeköti, vagyis amelyen át az Ég a Földet táplálja.)

Nabukodonozor miután a torony építését befejezte, tevékenységét ékírásos táblán örökítette meg: „Az Etemenanki csúcsát égetett téglákkal felemeltem, és fényes kék kövekkel (lapislazuli) felékesítettem, tetejét bronzsal burkolt cédrussal befedtem”, mert ez „Marduknak, az istenek mindenható urának a lakóhelye.”

(Timon Kálmán aranydiplomás építészmérnök írásából)

Ezekből a hivatkozásokból egyértelműen lehet látni a JUPITER – i minőség ATYA – val való társítását, megfeleltetését. Itt most bizonyos szinten problémákba ütközünk, ugyanis mint már említettem a Hierarchiák rendszerét „táblázat” formájában fogjuk vizsgálni, a kényszerítő hatásával, s következményeivel együtt, így a rendszer olvasása nem csak függőlegesen, hanem vízszintesen is igaznak kell lenni. Lássuk a problémát okozó helyzetet.

ATYA	NAP
<hr/>	<hr/>
SZŰZANYA	CSILLAG – HOLD
<hr/>	<hr/>
FIÚ	FÖLD

Ezt a két Hierarchiát függőleges irányban már tárgyaltuk, s úgy igaznak bizonyult. Most vízszintesen ellenőrizzük az olvasatot.

Tehát az ATYA – nak és a NAP – nak szoros, és szerves kapcsolatban kell lennie egymással. Ez a megállapítás véleményem szerint igaznak fogadható el, de ezzel együtt a szokásos probléma is felmerül. Nevezetesen például a Görög mitológiában Zeus az Istenek **Atyja**, s mellette megjelenik Helios a Napisten! Tehát két különböző Hierarchia által képviselt felső helyzete két különböző minőséggel rendelkező Istenként jelenik meg!

Most középő szinten a SZŰZANYA – t kellene azonosítani a CSILLAG – HOLD minőséggel. Ez a legegyszerűbb történet, ugyanis a HOLD önmagában képviseli a SZŰZ – et, míg a CSILLAG (VÉNUSZ) az ANYA – ság képviselete, s mivel e két minőség egymástól elválaszthatatlan, így megkapom a SZŰZANYA olvasatot.

Legalul a FÖLD képviseletében a FIÚ – t kapom, mely a Keresztény Hitrendszeren belül Jézussal azonosítható. Amennyiben hajlandó vagyok tágabb értelemben vizsgálni a FIÚ – i kérdéskört, akkor arra a következtetésre jutok, hogy a mozgás alapján a felső szint egy-lépésben kerül, illetve nyilvánul meg az alsó szinten, s ha az ATYA – t azonosítom ISTEN – nel, akkor ISTENFIÚI minőséget kell értenem rajta. Viszont ebben az esetben az ISTENFIÚ – nak, a mi általunk képviselt világban a FÖLD – re kell megszületnie.

Ezekből a kapcsolatokról egyértelműen látható, hogy a felírt két Hierarchia vízszintesen történő olvasata fedésbe, kapcsolatba hozható! Mivel az előző hivatkozásokból a JUPITER, mint bolygóminőség az ATYA – val, az ATYA – i minőségekkel lett azonosítva, mind asztrológia, néphagyományi és vallási nézőpontokból. Ez az azonosítás a felírt két Hierarchia közül az elsőt érinti, de mivel a két rendszer azonosításra került (vízszintes olvasattal), így a NAP – pal is rokonítható. Ezért, amennyiben a hivatkozások úgy tüntetik fel, hogy „...Jupiter – Baal – nak szentelték („heliopolisi Zeus”), akit a Nappal azonosítottak, ...”, így fedésbe hozható. Bár az is igaz, hogy mint bolygó a NAP és a JUPITER között különbség mutatkozik, de a felsorolt hivatkozások alapján ez a különbség „elenyésző”. Mivel ennek a Hierarchiának a tárgyalása asztrológiai szempontok alapján történik, így ebből a nézőpontból különbség van a NAP és a Nap között. Magyarul nem mindegy, hogy asztrológiai nézőpontból vizsgálom a NAP – ot, vagy Teremtői Attribútumként. A teremtői felségjel alapján már tárgyaltuk a 8. Hierarchia kapcsán, viszont asztrológiai szempontból a NAP Jézussal feleltethető meg, mely a hitrendszeren belül az 1. Hierarchiában a FIÚ (az Újraéledő Napisten ünnepe december 25. /Sol Invictus (Legyőzhetetlen Nap)/, az Igazság Napja).

A JUPITER pedig az asztrológia alapján az ATYA – val, a Teremtő Istennel rokon. Tehát bármilyen furcsa, az asztrológia nézőpontjából a JUPITER (bolygó létre/gázóriás/) nagyobb értéket képvisel, mint a saját fénnel rendelkező NAP!

Az eddigiekben tett megállapításunk lássuk, hogy igazolódik a Tarot-ban. A Tarot kártya kártyajátékokra és jóslásra egyaránt használható. A hétköznapi használatban és köztudatban lévő kártyacsomagot francia kártya néven ismerjük. A hétköznapi használatban lévő francia kártya a Tarot kártya Kis Arkánumával azonos (56 lapból áll).

Hivatkozás: <http://hu.wikipedia.org/wiki/Tarot>

Tarot

A **tarot** egy 78 lapból álló **kártyacsomag**, melyet kártyajátékokra és jóslásra használnak. A kártyák egyik oldalán szimbolikus képek találhatók, a másik oldaluk egyforma színű és mintázatú.

A Tarot kártyacsomag

A Tarot kártyacsomag összesen 78 lapból áll: 22 Nagy Arkánumból és 56 Kis Arkánumból.

(Pl.: 0. Bolond – Nem számozott, a mai francia kártya Jokerének korai megfelelője lehetett. – Sors, szerencse, vég(zet).)

<http://www.nagyutazas.hu/magazin/article.php?id=249>

A hagyományos tarot kártya valójában két paklit tartalmaz: a különböző figurákat, képeket felvonultató, huszonegy számozott lapból álló *Nagy Arkánumot* (amelyet a következőkben részletesebben áttekintünk); valamint a lényegében a francia játékkártyától alig különböző *Kis Arkánumot*.

Ezek után nézzük meg a Tarot IV. lapját, mely az uralkodó, a császár.

Hivatkozás: <http://dudus.hu/ansata/tarot/ans4.htm>

Ansata Tarot

IV. Császár

Asztrológiai megfelelője: Jupiter

A Jupiter az asztrológiában a felsőbbrendű Napot jelenti, ami az időtörvényeknek is megfelel. Jupiter az Olimposzon korlátlan úr volt, és a jupiteri vonás -kiteljesedés - kell, hogy úrrá váljon bennünk, ha ésszerűen akarunk élni.

Mint látható a kártyalap jobb alsó sarkában a Jupiter jele szerepel, s a Jupiterről, mint „felsőbbrendű Nap-ként” nyilatkozik. Az idézett szöveg tovább is tart, de nekünk ennyi elég (mely ugyanúgy fogalmaz erről a minőségről, miként az előzőekben láthattuk), a többivel nem értek egyet (például: ...Jupiter azonban irányít is, és büntet is, és nincs távol a hiúságtól és büszkeségtől sem...). Mivel a Jupiterről így nyilatkozik, ezért elképzelhetőnek tartom az asztrológiai minőségek torzulását is, melyek miatt nem foglalkozom a Tarot-tal.

Ezek alapján szerintem nyilvánvaló, hogy a Jupiteri minőség egy felettes princípium jelképe, mely a Teremtő Atyával azonosítható! Most térjünk vissza e kitérő után oda, ahol abbahagytuk a vizsgálódást. Amennyiben Zeusz azonos Jupiterrel, Jupiter Baal-lal, s Baal-t azonosítani lehetett a Jézusi Istenképpel, az Atyával, így a NAP-pal azonos (de legalábbis rokonítható) princípiumokról beszélünk. (Itt az előző mondatban a Nap egyértelműen nem bolygóként szerepel, hanem Teremtői Attribútumként!)

Az előző Hierarchiák által közölt adatokból viszont tudhatjuk, hogy a Zsidó hagyomány és hitvilág megtagadta a VÉNUSZ – t (Ashera és Astarte oszlopai kivágatnak, ami fából van meg kell égetni), s BAAL – t (Baal templomai, bálványai letöretnek!!)

(Zárójelesen megjegyezném, hogy a magyar nyelvben a BáLVÁNY szó teljesen szabályos hangalakja a BaaL FÉNYe szónak!)

Itt viszont (szerintem) hatalmas gondokba ütközünk, ugyanis ha Baal = Jupiter = Zeusz = Atya = NAP (a Nap itt is Teremtői Attribútumként szerepel!), akkor ha csak az egyiket is megtagadom, akkor mind az ötöt tagadom meg közvetve, illetve közvetlenül (és mindazokat, melyeket azonosítani lehet ezekkel a princípiumokkal!!)

Mint láthatjuk, a BAK időegység jellemzőinél a JUPITER esésben van, a HOLD pedig rangvesztésben! Viszont a felírt Hierarchia alapján a RÁK jegye helyezkedik el felül (nyári napforduló hava), így hozzá „kellene” felnőnie, igazodnia a BAK – nak! Ahogy tárgyaltuk viszont, az alsó helyzetből (BAK – téli napforduló hava) egy lépésben nem tudunk felemelkedni a felső szintre, így ehhez már egy köztes (középső) szint is kell! Így nézzük meg a középső szint (KOS – MÉRLEG) uralmi helyzeteit is.

KOS

- MARS otthon van
- NAP erőben van
- VÉNUSZ rangvesztésben van
- SZATURNUSZ esésben van

MÉRLEG

- VÉNUSZ otthon van
- SZATURNUSZ erőben van
- MARS rangvesztésben van
- NAP esésben van

Itt azért feltüntettem, ha egy bolygó erőben van, akkor általában megkettőzött erővel működik (kaszta.hu)! Ennél a rendszernél a NAP nem attribútumként szerepel, hanem bolygóként, viszont e Hierarchia keretén belül tárgyalt hivatkozás alapján (Görög mitológia – Phaethón története) kapcsolat van a VÉNUSZ és a JUPITER között (Kis Nap), s összefüggésbe hozható a NAP – pal.

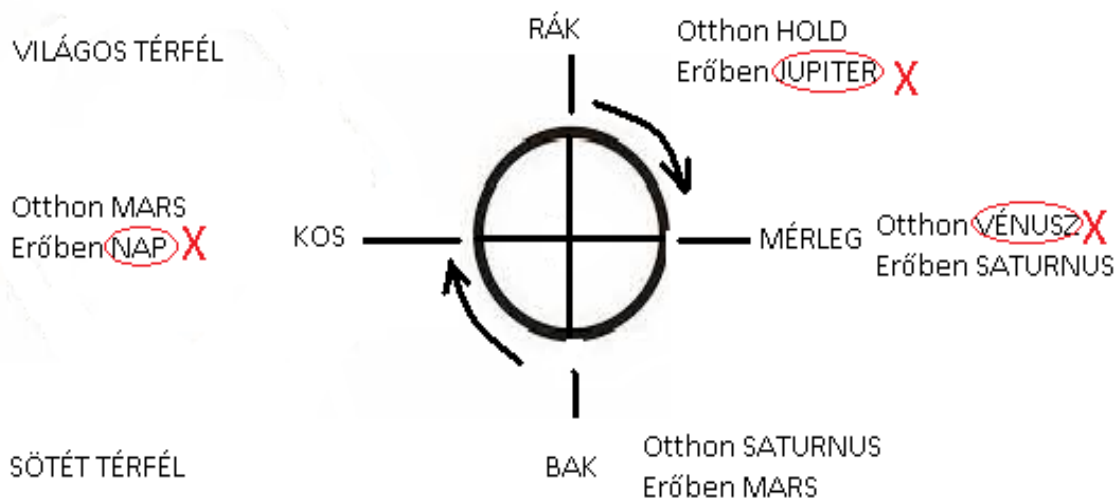
Hogy ez a kapcsolat bolygó minőségként értelmezhető-e, vagy csak jelképi szinten tárgyalható, azt nem tudom, viszont a NYILAS jegy Tüzes elemű minőség, így a felső szinten azonosítható (TÜZ eleme a rendszerben a felső szint)! A TÜZ eleme viszont fedésbe hozható a 8. Hierarchia csúcsán szereplő attribútummal, mely a NAP, s az 1. Hierarchiánál tárgyalt ATYA – val! A NYILAS jegyében pedig uralomban van a JUPITER! (Az igaz, hogy a 8. Hierarchiában a NAP Teremtői Attribútumként szerepel, de mint bolygó (illetve csillag) a hagyományokban az Égi Tűz megjelenítője, s így a TÜZ elemével rokonítható minőség!) Tehát a NAP jelképi szinten bizonyosan összefüggésbe hozható a TÜZ elemével, s a Tüzes Elemű jegyekkel (KOS, OROSZLÁN, NYILAS). Ezekből a jegyekből kettőben a NAP egyértelműen megjelenik (KOS – NAP erőben van; OROSZLÁN – NAP otthon van), s a harmadik Tüzes jegynél mely a NYILAS, a JUPITER jelenik meg otthonlétben.

Ezek alapján is szerves kapcsolat tételezhető fel a NAP (mint bolygó/csillag, és mint Égi Tűz) és a JUPITER között! (A NAP az OROSZLÁN – ban van otthon, s a világi uralkodó jegye az OROSZLÁN. A JUPITER a NYILAS – ban van otthon, s a szakrális uralkodó jegye a NYILAS. A hagyomány ezt a kettő uralmi helyzetet ismeri, s a kettő közül a szakrális uralom a kiemeltebb! Ezek alapján itt is látható, hogy a NAP és a JUPITER között kapcsolat létezik, s a JUPITER által képviselt szakrális uralom lényegesebb!)

Ezek alapján, amennyiben a NAP – ot itt, e Hierarchia keretén belül nem csak bolygóként értelmezem, hanem mint a TŰZ elemének s a FÉNY letéteményeseként is, akkor ezen a szinten is párhuzamba állítható Baal – lal (ha nem is hozható teljesen fedésbe). Ebből kifolyólag nekem itt rögtön feltűnt, hogy a KOS – ban erőben van a NAP (= Baal), a MÉRLEG – ben viszont otthon van a VÉNUSZ (= Astarte – Istar).

Viszont azt is láthatjuk, hogy a SZATURNUSZ erőben van a MÉRLEG jegyében! Az előzőekben tisztáztuk, hogy a Zsidó hitvilág a három Teremtői Attribútum közül megtagadta, elutasította a NAP – ot (Baal), a VÉNUSZ – t (Ashera, Astarte), s egyedül a HOLD – at ismeri el! A HOLD viszont egyedül a RÁK – ban van otthon, mely jegyben a JUPITER van erőben! Mivel Isteni vonatkozásban a JUPITER – i bolygóminőség azonos a Római Mitológiában Jupiterrel, a Görög Mitológiában Zeusszal, s Zeusz a Kánaáni hagyományokban Baallal, így amennyiben egy hagyomány, illetve hitvilág megtagadja Baalt, akkor a NAP – on kívül JUPITER – t is tagadnia kell (közvetve, illetve közvetlenül)!

Most, hogy jobban lássuk a kialakult helyzetet, írjuk fel ismét a tételt, feltüntetve az uralmi helyzeteket, kihúzva a megadott minőségeket!!

Tehát a főbb évköri pontokat (nyári- és téli napforduló, a tavaszi- és őszi napéjgyenlőség) jelölő jegyek (RÁK – BAK; KOS – MÉRLEG) otthonléti és erőben lévő helyzetei közül bekarikázva, és piros „X” - el megjelölve jelöltem azokat a helyeket (bolygókat), melyek a Biblia Ószövetségi részében tagadásra kerültek (NAP = BAAL; VÉNUSZ = ASTARTE – ASHERA; BAAL = JUPITER)! Mivel a Biblia Ószövetségi része a Zsidó hagyományokra, illetve hitvilágokra megy vissza, így a főbb jegyeket érintve olvassuk végig az Évkört, levonva bizonyos tanulságokat!

Nézzük sorba, kezdjük a KOS – sal!

A MARS van otthon (bizonyos kultúrkörben „Hadi Isten”), mivel Tüzes jegyben szerepel, így robbanékony lesz! A NAP van erőben, ezért felfelé, a Világosság felé indul. Mivel a NAP abban a hitrendszerben tagadásra kerül, így a rendszer ezen eleméből hiányzik, ami felfelé tudná elmozdítani, csak a MARS erőteljes jelenléte marad!

Most jön a RÁK!

Otthon van a HOLD (az Évköri 12-es rendszerben csak itt!), így NŐI, Befogadói Minőséggel rendelkezik. Erőben van a JUPITER (- Baal), aki a HOLD Befogadói Minőségét a „SZŰZ” -ből az „ANYA” -ság felé tudná elmozdítani. A HOLD egyértelműen Yin minőségként van jelen a rendszerben, s mellette jelenik meg erőben a JUPITER, mely egyértelműen Yang minőség (az Istenek Atyja!). Ezek szerint a RÁK jegyében együtt szerepel a Yin és a Yang minőség, s maga a jegy képviselője az anyaság, az anyai szerepkör megjelenítője (emlékezzünk vissza a Keresztény Egyházon belüli „Pelikán” motívumra, a kicsinyét a saját vérével tápláló önfeláldozó madárra!)! Ha ebből a rendszerből kiiktatom a JUPITER – t, a Yang minőséget, akkor a HOLD által képviselt Szűz állapot nem fog megtermékenyülni, s utódot létrehozni, így a jegy által képviselt minőség (anyai szerepkör) sérül. Viszont a rendszerben pont ez a minőség van megtagadva, kizárva, a „Szűz” -et nem mozdítja ki semmi ebből az állapotából!

Következik a MÉRLEG!

Itt a VÉNUSZ van otthon, s az előbbiekből tudjuk (8. Hierarchia), hogy az ANYA – val (is) rokonítható. Ha az előző jegyben (RÁK) nem tudunk, „nem akarunk” elmozdulni az anyaság felé, akkor itt hogyan tudnánk megtapasztalni, tetten érni! Mellesleg itt a VÉNUSZ mellett a SZATURNUSZ van erőben, mely megtartó, megőrző szerepkörrel rendelkezik! Hát igen, ha valaki már Anya lett, vigyáznia, óvnia kell az Új Életet, meg kell tartani, meg is kell őrizni (nem elég létrehozni!)! Itt viszont a VÉNUSZ van kihagyva, mellőzve a bolygók közül, mely a SZATURNUSZ megkötő, megfogó erejét a Szeretet minőségével árnyalni, enyhíteni tudja. Ebből a helyzetből viszont az is következik, hogy az Új Élet megóvása, ill. megtartása a Szereteten múlik (VÉNUSZ!!).

Utoljára nézzük a BAK jegyét!

Itt uralomban van a SZATURNUSZ, erőben a MARS! Ha nem jutottunk el az utódig, akkor a SZATURNUSZ megkötő, megtartó ereje kire fog irányulni (választott nép?)! A MARS erőben van, az erő kifejtése kiért (illetve ki ellen) fog irányulni? Ne feledjük a HOLD itt rangvesztésben, a „JUPITER” esésben van, senki sincs ÖNMAGÁN belül, aki akadályozni tudná a SZATURNUSZ és a MARS tevékenységét!

Viszont, ha párokban kezeljük ezeket a helyzeteket, akkor van megoldás, a RÁK ugyanis ki tudja egyensúlyozni a BAK – ban lévő „lehetséges” kritikus helyzetet (az Élet szemszögéből nézve!)! Ehhez viszont szükség van elsősorban a JUPITER – i minőségre (Baal, Atya), nélküle elképzelhetetlen a megoldás! (Itt a BAK jegyénél az Évkör legalsó pontján tartózkodunk /Téli napforduló/, így a SZATURNUSZ „kötöttségét” /Ő van otthon/ a MARS felfelé húzó ereje tudja kibillenteni /Ő van erőben/, és a folyamat újból felfelé irányul!)

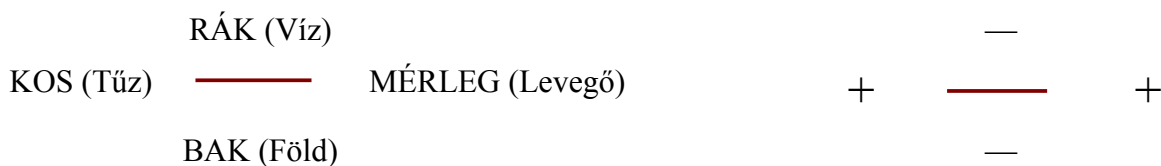
A BAK után a KOS jön megint, ami a BAK – ban erőben volt, itt a KOS – ban otthon lesz (MARS)! Eltűnik a SZATURNUSZ (itt már nincs helye „kötöttségeknek”), helyette a NAP jelenik meg erőben!

Így, ha a NAP – ot, JUPITER – t és a VÉNUSZ – t kihagyom a rendszerből, egy értelmetlen, nem működő, halott rendszert kapok.

Mellesleg a KOS felemelő erejét (a NAP – ot), a RÁK más minőségbe fordító erejét (a JUPITER – t), s a MÉRLEG lefelé ható erejének a kiegyenlítő szerepét (a VÉNUSZ – t) igyekeznek kirekeszteni a rendszerből!

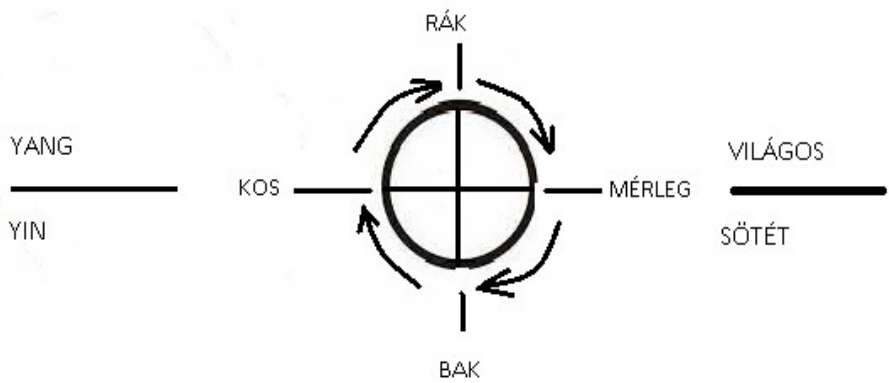
HÁT NE HAGYJUK, NE ENGEDJÜK!!

Amennyiben ebben a rendszerbe beillesztjük a Yin – Yang felosztást (+/—), akkor a harmonikus kapcsolatot kapjuk, amely ha kiesik egy szerves rendszerből, könnyen statikussá válhat.

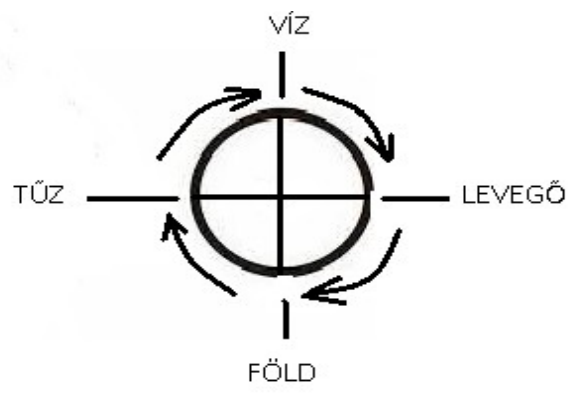

(Megjegyzés: Még ehhez a részhez tartozik, itt ki kell térni rá, hogy /remélem észrevehetően!/ körfolyamatról beszélünk végig! Ennek a körfolyamatnak van kettő végpontja /RÁK – BAK/ ahonnan meg kell fordítani a folyamatot, s van kettő egyensúlyi állapota /KOS – MÉRLEG/ ahol eldől, melyik irányba halad tovább! Ezért a BAK „alá” nem kerülhet a folyamat, onnan csak felfelé vezethet az út /NEM LEFELÉ!/ Így a „választott nép” ideológia erősen megkérdőjelezhető, s nem győzöm hangsúlyozni, hogy abból az állapotból csak felfelé lehet elmozdulni, nincs több irány! Ezért aki ez a szint „alá” szeretne embereket, népeket „begyömösölni”, az hol lenne!? Amennyiben a Zsidó népet a BAK jegyével azonosítom, akkor egyértelműen látszik, hogy annál mélyebbre nem sülyedhet a rendszer, onnan csak felfelé mozdulhat el, mely nem választás kérdése /a rendszer stabilitása függ tőle!/))

Ha már itt tartunk, menjünk egy kicsit jobban bele a rendszerbe. Nézzük a hónaprendet, ez hogy néz ki:

Most nézzük meg az elemek rendszerével:

Ha sorba olvassuk a NAP járása szerint, akkor a következő sorrendet olvashatjuk le:

TŰZ – VÍZ – LEVEGŐ -FÖLD!

De itt valami nem stimmel! Vagy mégis?!

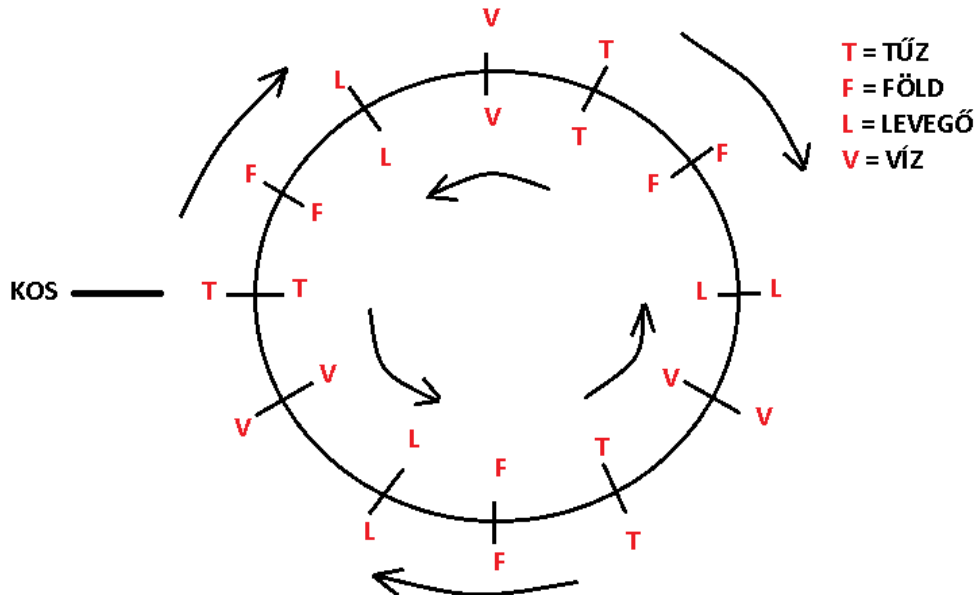
Az évkörön belül az elemek sorrendje a következő:

TŰZ – FÖLD – LEVEGŐ – VÍZ!

Nézzük csak meg fordítva!!

(TÚZ →) VÍZ – LEVEGŐ – FÖLD – TÚZ

Amennyiben csupán olvasati részről közelítem meg a helyzetet, akkor a balról jobbra történő olvasatnál kapom a Tűz – Víz – Levegő – Föld sorrendet, s jobbról balra történő kiolvasásnál pedig a Tűz – Föld – Levegő – Víz sorrendet.

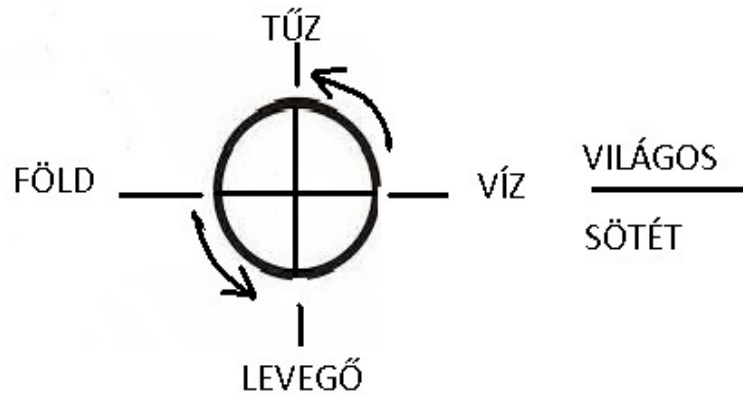
HOGY IS VAN EZ?!

Az előzőek tárgyalásából következik, hogy a rendszer jobbra forog. Ez az ábránkon a külső kör jelölése, s a FÖLD forgása. Ezt a forgást követve kapjuk a kis-éves keretünk olvasási irányát, magyarul: TÚZ (KOS) – FÖLD (BIKA) – LEVEGŐ (IKREK) – VÍZ (RÁK) ...

Ezzel szemben mint látható, a TÚZ – VÍZ – LEVEGŐ – FÖLD irány a „fordított” leolvasási rendszer, mely a kör belsejében van jelezve!! Ennek a hivatalos neve PRECESSZIÓ!! Igen ám, de a FÖLD bolygó Precessziós mozgása kb. 26.000 -szerese a FÖLD 1 éves ciklusának! Ezenkívül a precessziós mozgás „fényben” telített hónapja már nem a RÁK havába esik, hanem az OROSZLÁN havába, így az egész el van csúsztatva! Nézzük meg ezt is!

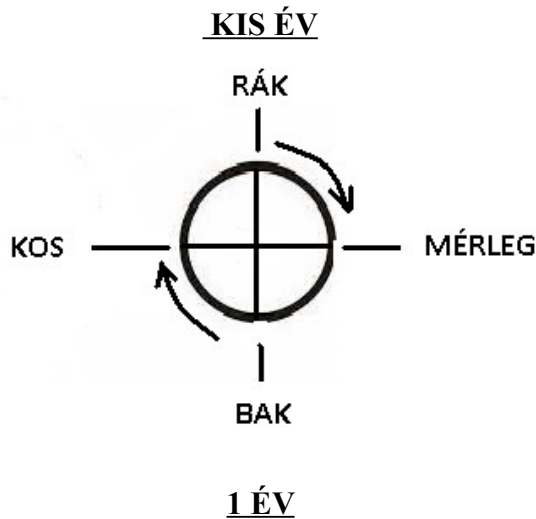
Nézzük meg ezt is elemi rendszerben!

Ez a sorrend leírva pedig:

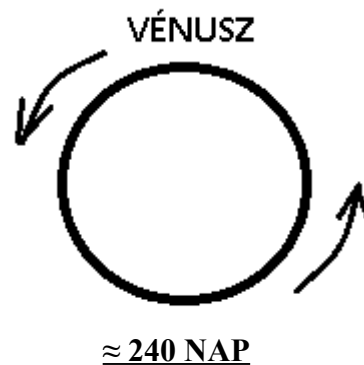
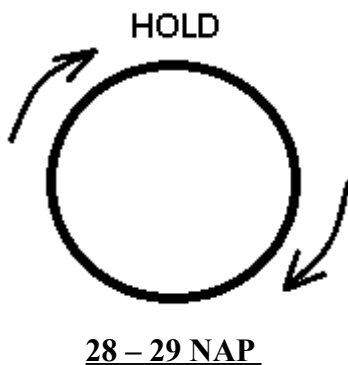
TŰZ – FÖLD – LEVEGŐ – VÍZ

Milyen érdekes, hogy a Precessziós sorrend viszont a mi (kis-) éves ciklusunk sorrendjét adja, azzal azonos! Most tegyük egymás mellé a kettő rendszert úgy, hogy a hónaprend legyen azonos, s jelöljük be a forgásirányt és annak időtartamát!

Ennek viszont már valahonnan ismerősnek kell lennie!

Nézzük csak! Ugyanezekkel a paraméterekkel írjuk fel a HOLD – at és a VÉNUSZ – t!

Lássunk adatokat a VÉNUSZ keringésére, mozgására!

Hivatkozás: http://hu.wikipedia.org/wiki/Retrográd_mozgás

Retrográd mozgás

Retrográd mozgásnak nevezzük a *csillagászatban* egy természetes vagy mesterséges *égitest* olyan mozgását, ami az adott rendszerben lévő legtöbb égitest mozgásával ellentétes irányú. A mozgás vonatkozhat a test saját tengelye körüli forgására, vagy egy másik égitest körüli keringésére. Az első esetben **retrográd forgásról**, a másik esetben **retrográd keringésről** beszélünk (ilyenkor a keringő test *inklinációja* nagyobb 90 *foknál*).

Hold vagy **műhold** esetén retrográdnak nevezzük mozgását, ha a keringés iránya a bolygó forgásával ellentétes irányban történik.

Előfordulhat, hogy a retrográd mozgás csupán látszólagos. A földi megfigyelők számára az ókorban és a középkorban sokáig fejtörést okozott a **Merkúr**, a **Vénusz**, a **Mars**, a **Jupiter** és a **Szaturnusz bolygócsillagok** (akkoriban csak ezeket a bolygókat ismerték) mozgása az állócsillagokhoz képest, mivel pályájuk egy bizonyos szakaszán megállni, majd visszafelé haladni látszanak. Ezt a mozgást a **heliocentrikus világmép** felfedezéséig csak bonyolult pályákkal tudták leírni.

A Vénusz a Naptól kelet felé mozog az esti égbolton, de csak egy bizonyos szélső helyzetig, onnan visszafordul nyugat irányba, elhalad a Nap közelében (ekkor nem látható) és hajnalban a Nap nyugati oldalán látható. A Vénusz a Naptól maximum 47°-ig tér ki. A Merkúr kevésbé fényes, jóval kisebbnek látszik és a Naptól csak 28°-nyit tér el, ezért rendszerint elveszik a kelő vagy lenyugvó Nap sugaraiban. A Nap és a bolygó által bezárt szöveget szaknyelven (keleti vagy nyugati) *elongációnak* nevezik.

A Mars, a Jupiter és a Szaturnusz másképp viselkedik. Általában a Naphoz vagy a **Holdhoz** hasonlóan kelet felé tartanak, de csak egy darabig, ott látszólag megállnak, majd visszafordulnak nyugat felé. Ez a retrográd mozgás akkor a leggyorsabb, amikor a bolygó 180°-ra van a Naptól, vagyis amikor napkeltekor nyugszik vagy napnyugtakor kel. Később a nyugat felé tartó mozgás megáll, megfordul és ismét elindul kelet felé, azaz a külső bolygók keringésük során *hurkokat* rajzolnak az égboltra. A nyugat felé tartó **útszakasz** a Mars esetén a leghosszabb, rövidebb a Jupiternél és legrövidebb a Szaturnusznál. Ugyanakkor a hátráló mozgás **időtartama** a Marsnál a legrövidebb, 76 nap, a Jupiter esetében 122 nap, a Szaturnusznál pedig 140 nap.^[1] (A bolygópályák excentricitása és helyzete miatt ettől az értéktől minimális eltérés lehetséges.) Magyar kifejezéssel a *normális*, kelet felé tartó mozgást **előre tartónak**, az ellentétet **hátrálónak** nevezzük.

A földi megfigyelő szemszögéből kiindulva **direkt mozgásnak** nevezzük a (látszólagos) **nyugatról-keletre** történő mozgást (tehát a **Föld** forgása direkt irányú). A megfigyelést a Földről kiindulva kiterjesztjük a látszólag mozdulatlan **csillagok** előtt történő mozgásokra is.

Ennek megfelelően a keletről-nyugatra történő látszólagos mozgást retrográdnak nevezzük. A mozgást a keringés síkjára merőleges irányból és északról szemlélve a Föld forgását az óramutató járásával ellentétesnek látjuk (ez a direkt mozgás), míg az ezzel ellentétes irány, az óramutatónak megfelelő forgás retrográdnak számít.

A *Naprendszerben* a bolygók (és az egyéb égitestek többségének) **Nap** körüli keringése direkt irányú, vagyis az *ekliptika északi* irányából nézve az óramutató járásával ellentétes. Tengely körüli retrográd forgása van a *Vénusznak*, az *Uránusznak* és a *Plútónak*.

VÉNUSZ

A **Vénusz** a második *bolygó* a *Naptól*, keringési ideje 224,7 földi nap. Nevét *Venusról*, a szerelem *római istennőjéről* kapta. A *Hold* után a legfényesebb objektum az éjszakai égbolton, legnagyobb látszólagos fényessége -4,6 *magnitúdó*. Maximális fényességénél még nappal is észrevehető. Mivel a Vénusz közelebb van a Naphoz, mint a *Föld*, és kering körülötte, ezért néhány hónapig a Naptól keletre, később néhány hónapig a Naptól nyugatra látható, változó távolságra. A keringés mindkét szélső pontjának látszólagos távolsága a Naptól, azaz a bolygó *legnagyobb kitérése* 47,8°, vagyis a Napot legfeljebb három órával követi, illetve előzi meg az égen.

A kalauzcsillagok közé tartozik, hiszen segítette az embereket utazásaik során a tájékozódásban. Emiatt nagyon kedvelt volt és szívesen adtak különféle hangzatos neveket neki, külön a reggel látható és külön az esti Vénusz számára, mint például a Hajnalcsillag és Esti csillag nevet, amelyből keletkezett a jól ismert **Esthajnalcsillag** elnevezése. A régi görögök a kettőt még két külön égitestnek hitték, *Heszperosz* (napnyugati) és *Foszforosz* (fényhozó) néven ismerték.[6] Magyar *neveit* főleg a szabad ég alatt élő pásztoroktól kaphatta. A bolygó "csillag" elnevezése természetesen csak nem csillagászati értelemben, hanem általános, népies szóhasználatban állja meg a helyét.

<http://csillagaszat.uw.hu/venuszt.html>

A Vénusz keringése és forgása

A bolygó forgása nem direkt, mint a többi bolygótársáé, hanem éppen azzal ellentétes (retrográd). Mivel a bolygó felszínének egyetlen alakzatát sem vehetjük észre az égitestet burkoló, látszólag sűrű felhőtakaró miatt, a Vénusz tengelyforgási periódusát a bolygó felszínéről visszaverődött radarjelek elemzésével határozták meg, amely radarvisszhangok Vénusz-hegyekről és Vénusz-völgyekről is hírt adtak.

A Vénusz mágneses tere rendkívül gyenge, amiben bizonyára szerepet játszik a nagyon lassú 243 földi napig tartó retrográd tengelyforgása. A napszél a bolygó ionoszférájával közvetlen kölcsönhatásban van.

Visszatérve a közölt ábrára, ha ezt a két formát így együtt látom és tudom, hogy ebből a kettőből a HOLD – VÉNUSZ kapcsolat egy Hierarchia közepe, motorja, akkor hova jutunk?!

Az Én véleményem szerint így nézve a KIS – és NAGY ÉVES ciklust, valószínűsíthető, hogy egy jóval nagyobb rendszer része, s annak is a közepe, a „magja”, a „motorja”!!

Ezzel persze lehet vitatkozni, de kísérteties a két rendszer hasonlósága!

Azért nézzük tovább egy kicsit!

Pap Gábor megfogalmazása alapján a „KISÉVES” keretben mint Egyének, a „NAGYÉVES” keretben pedig mint a Nemzet Fiai élünk, tehát Nép, Nemzet – ként!

Ezek alapján nézzük meg, hogy a HOLD – VÉNUSZ kapcsolatban ez fellelhető – e!?

A HOLD a SZŰZ – zel rokonítható (szüziességgel), így az egyéni, személyes étellel van összefüggésben! Tehát az egyelőre látható, hogy az ember életében a „Szűz” életvitel az egyénhez kötődik, melyet az előzményekből következően fel kell adni, hogy Társadalmat, Közösséget kapjunk!

A VÉNUSZ az ANYA – val (Anyasággal) van párhuzamban, ami már túlmutat az Egyéni sorson, hiszen egy „tőlem” különálló minőség lesz a fontos (a GYERMEK), a történet túllép a Személyes sorson! Ebből kifolyólag belátható, hogy a VÉNUSZ túllép az egyén, személy érdekkörén, s a Társadalom, Közösség lép a helyébe, hiszen ha csak az ANYA – GYERMEK kapcsolatra gondolunk, akkor is már minimum kettő összetevője van a rendszernek (amennyiben az

Apát nem számolom)! Ezekből viszont az következik, hogy egy Társadalom, Közösség összetartó ereje a VÉNUSZ – i minőségen alapszik, így a Társadalmat, Közösséget, tehát a Nemzetet a Szeretet képes összefogni, összetartani!!

Látható, a két rendszernek még ezen a szinten is van kapcsolata! Mivel már tárgyaltuk a HOLD – VÉNUSZ kapcsolatot, s megállapítást nyert, hogy e kettő minőség NEM VÁLASZTHATÓ SZÉT EGYMÁSTÓL, CSAKIS EGYÜTT ÉRTELMEZHETŐ, így erre a párosra is igaznak kell hogy legyen (az azonosságok, kapcsolatok miatt!!)

Ezért, aki az EGYÉNI LÉTET (Kis Év) szétválasztja a NEMZETI LÉTTŐL (Nagy Év), hatalmasat téved, nagyon – nagy hibát követ el (a HOLD – at elválasztja a VÉNUSZ – tól)!!

A kettő minőséget NEM LEHET kijátszani egymás ellen (az IS – IS törvény helyett a VAGY - VAGY szemlélet!!), különben a rendszer szétesik, értelmezhetetlen lesz! Amennyiben az előbb leírtakat magyarul szeretném elmondani, akkor azt a következőképpen kell megfogalmaznom:

Az Egyéni érdek nem fordulhat a Nemzeti érdek ellen, ugyanis az „Egyéni érdek” szétbomlaszthatja a Közösséget! Viszont a Nemzeti létben belül Egyéni helytállás is szükséges, mely emeli a Nemzetet, az Egyéni érdek „részbeni” háttérbe szorításával! Magyarul az Egyéni nem, illetve nehezen kaphatók Közösséget, de a Közösségből minden esetben el tudok jutni az Egyénhez!!

(Emlékezzünk vissza a 9. Hierarchiánál tárgyalt mozgásra, ahol a rendszer közepén egyértelműen „áthúz a rendszer” a HOLD irányából a VÉNUSZ irányába, s e kettő minőség közül a VÉNUSZ a meghatározó, a mérvadó, Ő a Yang minőség!! Az igaz, hogy az ott vázolt irány a HOLD – ból a VÉNUSZ irányába történik, melyet úgy kell értenünk, hogy az egyéni el kell tudnunk jutni a közösségig, a nemzeti léthez! Amennyiben így értelmezem, a rendszer legkisebb oszthatatlan egysége a közösség, a CSALÁD (és NEM AZ EGYÉNI!!) Tehát a Szűzből el kell tudnunk jutni az Anyáig! Viszont abban a pillanatban, ahogy ez a folyamat, kapcsolat létrejött, onnantól kezdve e két minőség együtt hat, s a meghatározó a kettő közül a VÉNUSZ, tehát a SZERETET, az ANYA!! Mivel a Szűzből kell eljutnunk a VÉNUSZ – i minőséghez első lépésben, s mivel a HOLD maga a Szűz, az Egyén /egyéni lét/, ezért az Egyéni érdek a kerékkötője annak, hogy a rendszer ezen a ponton át tud – e lényegülni!)

Amennyiben egy rendszer tagadja a VÉNUSZ – t (VÉNUSZ – i minőséget), akkor közvetve, vagy közvetlenül „tagadnia kell” a Precessziót is (a kapcsolati rendszer miatt)! Mivel itt alapdolgokról, elemi szintű információkról van szó, így a Precesszió oktatása és kapcsolatainak ismertetése elemi szintű oktatási anyagnak kellene lennie, minden embernek alanyi jogon járó oktatás részét kellene, hogy képezze (tehát nem emelt szintű, és nem szakosodott képzési formáról kell beszélnünk!!) Ezzel a megállapítással ellentétben, a jelenlegi képzési, oktatási rendszernek nem képezi a részét a Precesszió témaköre, csak általában az juthat némi információhoz vele kapcsolatban, aki az általános képzési rendszeren túl mélyebben érdeklődik a téma iránt és önmaga utána néz (feltéve, hogy hallott már erről a jelenségről!!) Ezek szerint a jelenlegi képzésünk eléggé hiányos, s éppen a rendszer torzulása irányában részleges, a közösségi, nemzeti lét alapjait érintő kérdéskört nem tisztázza a gyermeknek, a felnövendő új nemzedéknek!! Éppen ezért a gyermeknek minél előbb el kell mondani, fel kell világosítani a Közösséget érintő szervező erők alapjait, mely témakörnél elengedhetetlen a Precesszió tárgyalása!!

Most nézzük meg a Precesszió uralmi helyzeteit:

		KASZTELLA.HU	PAP GÁBOR
<u>SKORPIÓ</u>	- Otthon van	MARS	MARS
	- Erőben van	- (URANUSZ)	SZATURNUSZ (R)
	- Erővesztésben (esésben)	HOLD	HOLD
	- Számúzve (rangvesztett)	VÉNUSZ	VÉNUSZ

		KASZTELLA.HU	PAP GÁBOR
<u>OROSZLÁN</u>	- Otthon van	NAP	NAP
	- Erőben van	- (NEPTUNUSZ)	MARS (R)
	- Erővesztésben (esésben)	MERKÚR	JUPITER (R)
	- Számúzve (rangvesztett)	SZATURNUSZ	SZATURNUSZ

		KASZTELLA.HU	PAP GÁBOR
<u>BIKA</u>	- Otthon van	VÉNUSZ	VÉNUSZ
	- Erőben van	HOLD	HOLD
	- Erővesztésben (esésben)	- (URÁNUSZ)	SZATURNUSZ (R)
	- Számúzve (rangvesztett)	MARS	MARS

		KASZTELLA.HU	PAP GÁBOR
<u>VÍZÖNTŐ</u>	- Otthon van	SZATURNUSZ	SZATURNUSZ
	- Erőben van	MERKÚR	JUPITER (R)
	- Erővesztésben (esésben)	- (NEPTUNUSZ)	MARS (R)
	- Számúzve (rangvesztett)	NAP	NAP

Mint látható a Kasztella.hu és Pap Gábor által közölt adatok némelyike nincs fedésbe egymással, de én nem tudom eldönteni, hogy melyik az igaz (a Kis Éves keret kardinális pontjainak /jegyeinek/ uralmi helyzeténél azonos értékek, minőségek szerepelnek, így ott nem kellett Pap Gábor által közölt adatokat feltüntetni). Itt a precessziós mozgás kardinális jegyeinél a Kasztella.hu által adott kiosztásnál a kihúzott (-) helyeken is meg vannak jelölve bolygók (melyeket zárójelben azért közöltem), de azok már nem a 7 bolygó rendszeréhez köthetők! Ezek az URÁNUSZ, NEPTUNUSZ és a PLÚTÓ. Ez a három bolygó az úgynevezett transzcendens bolygók, melyek közül az URÁNUSZ a MERKÚR „felsőbb oktávja”, a NEPTUNUSZ a VÉNUSZ, s a PLÚTÓ a MARS „felsőbb oktávját” képviseli! Pap Gábor által közzétett adatokban az (R) megjelölés a Rejtett erőben, illetve erővesztésben (stb.) lévő bolygó jelölése!

Viszont, ami egyértelmű (ez mindkettő adatolásban így szerepel), a precessziós hónapbeosztásnál az OROSZLÁN – ban otthon van a NAP (a precesszióban a „nyári napforduló”), s a VÍZÖNTŐ – ben otthon van a SZATURNUSZ (precesszióban a „téli napforduló”).

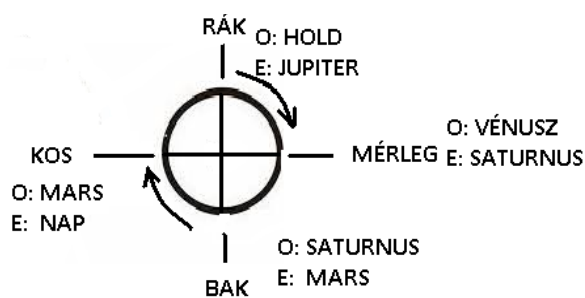
Most nézzük meg így is a KIS ÉVES, s a NAGY ÉVES hónapbeosztásokat a hónapjegyekkel, s ezeknek az otthon- és erőbenléti helyzetek bolygóit!

Mivel a készített ábra viszonylag kicsi, így az otthonléti helyzetet „O” betűvel, az erőbenléti helyet pedig „E” betűvel jelölöm.

Precesszió (Nagy Év)

Kis Év

NÉZZÜK MEG EGYMÁS MELLÉ FELÍRVA A MEGFELELŐ TÉR- IDŐ EGYSÉGEKET (a kardinális jegyek uralmi /otthonléti/ és erőbenlévő bolygóit):

<u>RÁK</u>	uralomban	HOLD
	erőben	JUPITER

<u>OROSZLÁN</u>	NAP
	- (K)
	MARS (P)

<u>MÉRLEG</u>	uralomban	VÉNUSZ
	erőben	SZATURNUSZ

<u>BIKA</u>	VÉNUSZ
	HOLD (K; P)

<u>BAK</u>	uralomban	SZATURNUSZ
	erőben	MARS

<u>VÍZÖNTŐ</u>	SZATURNUSZ
	MERKÚR (K)
	JUPITER/R (P)

<u>KOS</u>	uralomban	MARS
	erőben	NAP

<u>SKORPIÓ</u>	MARS
	- (K)
	SZATURNUSZ/R (P)

(K): Kasztella.hu

(P): Pap Gábor

/R: Rejtett erőbenlét

Mint itt is látható, így is eléggé nagyfokú a hasonlóság a kettő rendszer között, ami alátámaszthatja egy jóval nagyobb rendszer meglétét! Egyedül a legnagyobb eltérés a RÁK – OROZSLÁN között tapasztalható, de ne feledjük, hogy a JUPITER és a NAP között van kapcsolat! A „BAALBEK” - nél idézett szöveg szerint ugyanis „...a legnagyobb templomot JUPITER – BAAL – nak szentelték („Heliopolisi Zeusz”), akit a NAP – pal azonosítottak, ...”!

Maradjunk még egy időre a precesszió tárgyalásánál, és nézzük meg hogyan alakul. Az általam elérhető adatokat tekintve e témával főleg Pap Gábor foglalkozik az előadásaiban. (Itt megint megjegyezném, hogy külön nem hivatkozok olyan szerzőkre, előadókra, melyeknek adatait, adatközléseit felhasználom az írás folyamán. A könyv írásának az elején már tettem rájuk hivatkozást, de itt megint megemlítek egy-két nevet: pl.: Pap Gábor, Szántai Lajos, Tóth Zoltán József, stb. Ezekre a szerzőkre csak ritkán hivatkozom, amikor feltétlenül szükséges, például a jelen esetben!) Az előadásokat figyelve a Kis Éves keretünket egy körrel szokták jelölni, mely maga a Zodiákus (Napút)!

(Itt érintek egy témát, amit úgyszintén már többen is tárgyaltak, de én is kitérek rá. A Zodiákus szó görög szóból származik, melynek magyar tükörfordítása az Állatöv /állatok öve/. Ez az úgynevezett Mediterrán- vagy Nyugati Zodiákust jelenti /a másik a Keleti, avagy Kínai Zodiákus/. A Mediterrán Zodiákus jelei például az Ikrek, Rák, Oroszlán, Szűz, Mérleg, stb. Ha szó szerint szeretném értelmezni, akkor ezek alapján állatnak tekinthető az Ikrek, a Szűz, a Mérleg, a Nyilas és a Vízöntő. Egyértelműen látható, hogy ez így ebben a formában nem tartható, de amennyiben magyarul vagyok hajlandó gondolkodni, akkor az állat szavunk állapotot /is/ jelent! Ha a kérdéskört vizsgáljuk, akkor egyértelműen látszik, hogy az előbb felsorolt csillagjegyek /például: Ikrek/ nem állatokat, hanem állapotokat jelenítenek meg a csillagos égen. A régi Biblia fordításokban is /mivel az állapot szavunk nyelvújítás utáni szó/ az állat szavunkkal fejezték ki az állapotot.

Ebből is lehet látni, hogy a Görög kultúrát megelőző hagyomány által létrejött képzetről van szó, melyet a Görög esetleg átvett, így örökítette tovább, de idővel kikopott a mögöttes tartalom. A Keleti- vagy Kínai Zodiákus ezzel ellentétben ténylegesen állatokkal dolgozik /melyet a későbbiekben közlök is/, mely alapján kapunk egy 28 állatból álló „állatseregletet”, szemben a Mediterrán Zodiákus 12-es állatövi jegyeivel! Szemmel láthatóan a 12-es Mediterrán Zodiákus a Napútra, s a Kínai Zodiákus 28-as rendszere pedig a Hold Ciklusra épül. Érdekes észrevétel, hogy a Szkíta állatábrázolási-állatküzdelmi jeleneteknél a Keleti Zodiákus „állatseregletével” dolgozik, s ez jellemzi a magyar pásztorfaragásokat, illetve népművészetet is /s a népmeséinket/!

Ezzel szemben a Precessziós Nagy Év már nem kör alakú, hanem inkább tojáshoz hasonlít, melynek az alsó fele ellaposodik, s a teteje kicsúcsosodik. Ezt szokták nevezni Világtojásnak is! Az előzőekben a 8. Hierarchiában már esett róla szó (Görög mondavilág: Az Eros az Éj és a Tojás), most nézzünk más hagyományt.

Hivatkozás: <http://mek.niif.hu/05000/05094/05094.pdf>

Jankovics Marcell: „Ahol a madár se jár” című könyvéből

A VILÁGTOJÁS

A világszerte elterjedt teremtésmondákban szereplő, istenanya szülte világtojást a Kalevala így írja le:

*„...a tojás legalsó része / alsó földdé átváltozik,
a tojásnak felső része / felső éggé átváltozik;
sárgájának felső része / világító fényes nappá,
fehérjének felső része / átváltozik halvány holddá;
ami a tojásban tarka, /az az égen csillagokká...”²⁵*

(A tojás régies magyar népi neve a mony, melynek közvetlen hangalaki megfelelője a „men(n)y”).

<http://govindananda.mdo.hu/napkelet/vilagtojas.php>

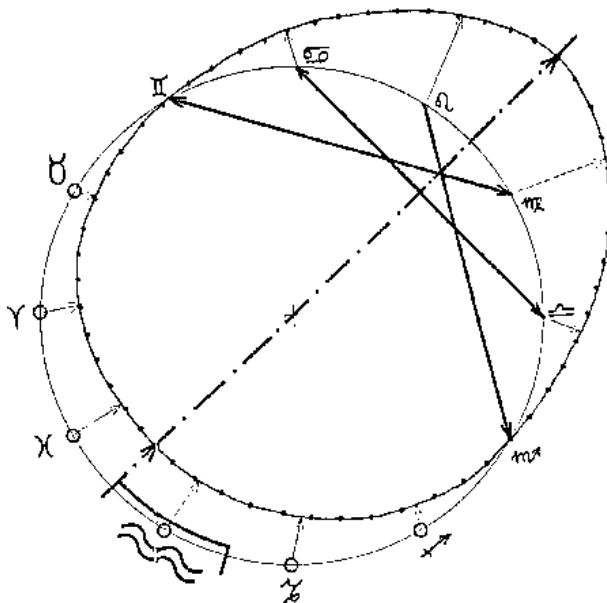
Világtojás

A föld minden táján találkozunk azzal a felfogással, hogy a világ, a föld, vagy legalább egy sziget, tojásból keletkezett. A világtojás kifejezést először a Kr. e 6. sz-ban használta egy Epimenidész nevű krétai író, tőle vették át a görögök, és így terjedt el a nyugati világban. Kétségtelenül érdekes, hogy élet keletkezik egy látszólag élettelen tárgyból, ami nagyon hasonlít a kavicsokhoz. A rejtett és hirtelen megjelenő élettel kapcsolatos szimbólumokat is sokáig lehetne sorolni. Manapság annyira hozzászoktunk a szimbólumokban való gondolkodáshoz, hogy nehezen tudjuk tudomásul venni, amikor egy tárgy vagy idea nem szimbólum, hanem egyszerűen önmaga.

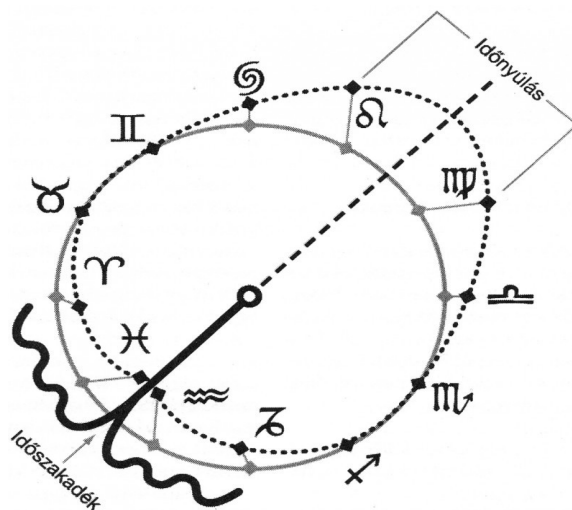
Más szavakkal, nehezen esik elhinni, hogy az anyagi világ létrejötté, vagy pontosabban megnyilvánulása egy korai szakaszában tényleg szerepet játszott valami, amit Epimenidész nyomán világtojásnak nevezünk. A védikus irodalom Hiranjagarbháról, arany magról beszél, amit nyilván csak azért fordítunk tojásnak, mert az európai műveltséget még ma is befolyásolja a klasszikus ókor. A világtojás-elméletnek éppen széleskörű elterjedtsége az, amely a közös eredetre, sőt az elmélet valódiságára utal. Nem valószínű, hogy az emberek a föld minden zugában, egymástól függetlenül találták volna ki, hogy az anyagi világ egy tojásban elrejtett csiréből jelent meg.

Ezt a felfogást a legkorábban az indiai Védákban jegyezték le, kb. 5000 évvel ezelőtt.

Most nézzük meg ennek a világtojáásnak az ábrázolását:

Mint látható a nagyjából kör alakú Zodiákus Precesszióban a Vízöntőnél enyhén benyomódik, s vele szemben az Oroszlánál kicsúcsosodás tapasztalható. E forma miatt nevezik „Világtojáásnak”, s ez a minta a kiváltója az úgynevezett Vízöntő-paradoxonnak! Az előzőekből láthattuk, hogy a Precessziós mozgás „Téli napfordulós” helyzete a Vízöntő, s a „Nyári napforduló” az Oroszlánban található! Tehát a Precessziós évkör alja a Vízöntő, s a csúcsa az Oroszlán. Mielőtt ezt tárgyalnánk nézzük meg a Vízöntő-paradoxont. A hagyományokban általában megjelenik a Sors Könyve, s a Vízöntő-paradoxont ezzel hozzák összefüggésbe! Lássuk az ábrázolását!

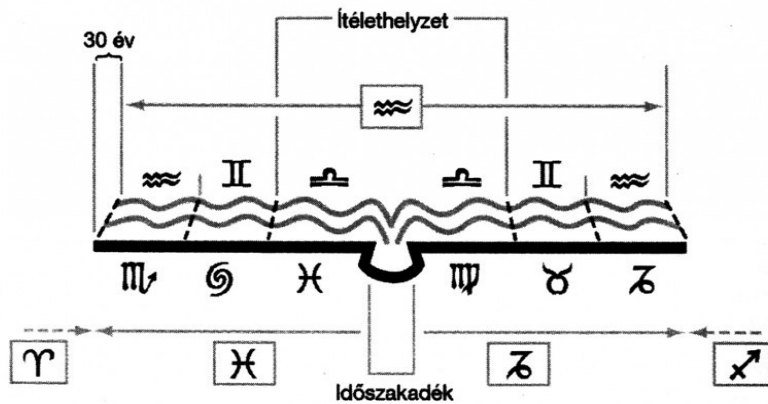

Ebből az ábrából látható, hogy a Precessziós „Világtojáás” Vízöntőnél tapasztalható „benyomódását” időszakadéknak nevezik, s vele szemben az Oroszlánál időnyúlás jelentkezik! Mivel Precessziós mozgásnál a Vízöntő teljesen máshogy működik, mint a Zodiákus többi jegye, így most ezt járjuk körbe. Az előadásokban úgy szerepel, hogy a Vízöntő mindkét irányban ráterül a szomszédos jegyekre, a Bakra és a Halakra!

(Hogy képen ezt bemutassam, ennek nem tudtam utána járni, de azt be tudom mutatni, hogy a Bakra „teljesen” ráterül, a Halakra viszont részben. Ellenben azt is lehet tudni, hogy a csillagképek helyzete és alakja sokat változott az idők folyamán, elég ha csak az Argo csillagképre gondolunk, mely a mai csillagászati atlaszoknál három részre van osztva /Hajógerinc, Hajófara és Vitorla/!

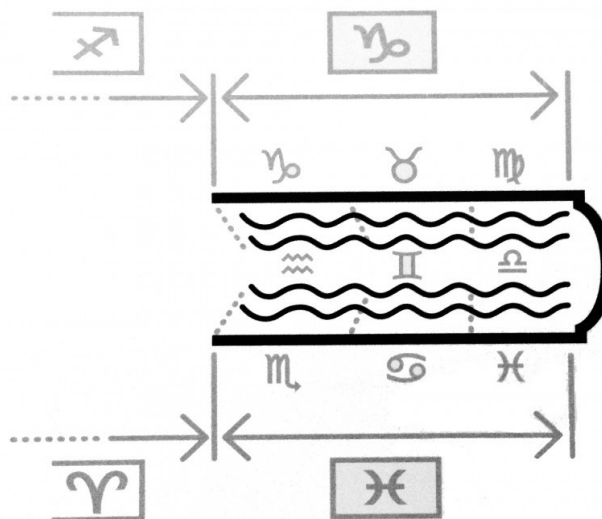
Ezek alapján elképzelhető, hogy a Vízöntő csillagképet a Sumer, illetve Mezopotámiai kultúrák máshogy jelenítették meg, mint ahogy manapság ábrázolják. A későbbiekben bemutatom a mai ábrázolását.)

Amennyiben el tudjuk fogadni, hogy a Vízöntő csillagkép mindkét irányban egyformán „ráömlik” a szomszédos jegyekre, akkor ezt a következőképpen lehet ábrázolni:

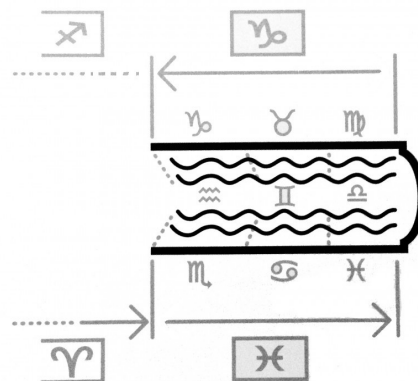

A Vízöntő-paradoxon egyik alapábrája: a „Sors Könyve”, széthullámzó lapjain a Vízöntő, fedőlapján a vele szomszédos két jegy, a Halak, illetve a Bak dekanátusainak jelzésével

Mint látható, a Vízöntő-paradoxon ilyenfajta ábrázolása egy nyitott könyvhöz hasonlít, melyet a „Sors Könyvének” neveznek! Amennyiben ezt a könyvet becsukom, akkor a következő ábrához jutok:

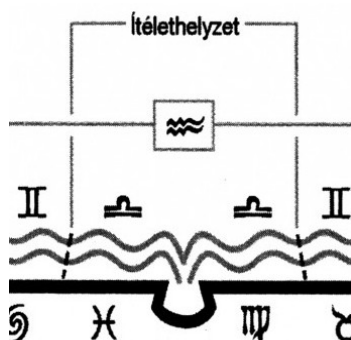
Ha ezt a csukott könyvet figyelem, akkor a Precessziós mozgásnál a Kos után a Halak jön (mivel visszafelé halad), s utána az ábrán is láthatóan a Bak következik. Ténylegesen megfordul a folyamat, s a Halak és a Bak között található Vízöntő „eltűnik”, a két szomszédos jegy érvénytartamán belül együtt hat velük!

Ha ezt az együtt hatást immáron a nyitott könyvvel szeretném bemutatni, akkor az előző ábránál bemutatott alakzatot kapjuk. Ennek viszont van egy érdekes következménye, mely a könyv közepénél található, ahol a Halak úgy ér össze a Bakkal, hogy a Vízöntő közben átfedi mindkettőt. Egy – egy asztrológiai jegy érvénytartamot dekanátusokra szoktak osztani, melyből három van. Az első az adott jeggyel egyező dekanátus (1 – 10 napig), a második az adott jegy elemi minőségéhez tartozó, az évkörben a következő jegy dekanátus (11 – 20 napig), s a harmadik az utolsó elemi jegyhez tartozó dekanátus (21 -30 napig).

(Például: a Kos Tüzes elemű jegy. A Kos első 10 napja a Kos képviselte /Kos dekanátus/, második 10 napja a rákövetkező tüzes jegy, tehát az Oroszlán dekanátus, s a harmadik 10 nap az ezt követő tüzes jegy, tehát a Nyilas dekanátus!)

Precesszióban viszont az adott jegy „faránál” megyünk bele, mivel fordított irányban halad, így a sorrend is megfordul. Tehát a Kosnál maradván, a Kis Éves keretben a dekanátusok így követik egymást: Kos – Oroszlán – Nyilas. Precesszióban viszont az irány megfordul, s így az ott létrejövő sorrend: Nyilas – Oroszlán – Kos. Ezek után most csak az ábra közepét fogjuk közelebbről megnézni.

Tehát, mint látható a könyv közepén egymás mellett kétszer jelenik meg a Vízöntő Mérleg dekanátusa, egyszer a Halak „végén”, s másodikként a Bak „elején”. Viszont a Mérleg jegye egy bizonyos ítélkezést, ítéletet hordoz magában, emlékezzünk a Római Birodalmon belül Justiciára, aki az igazság mérlegét tartja, s Szent Mihályra, aki a lelket mérlegeli! Ezzel összhangban teljesen pontos a képen feltüntetett ÍTÉLETHELYZET! A probléma csak abból adódik, hogy precesszióban egy dekanátusnak a hossza 720 földi évnek felel meg, s ezt kell kétszer venni, mely azt jelenti, hogy maga az Ítélethelyzet 1440 földi évnek felel meg. A jelenlegi világhónapokban egyesek szerint már a Vízöntőben járunk (mely az előzőekből következően önmagában nem jelenik meg!), s mások szerint a Halak világhónapjának a végén.

Viszont mindkét nézőpont szerint benne vagyunk az Ítélethelyzetben (mely elgondolkodtatásra kellene hogy ösztönözzön, feltéve, ha tudok róla!!)

Most nézzük meg, hogy amennyiben nem légből kapott történetről van szó, akkor megjelenik-e ez a hagyományokban, a képzőművészetben. Először nézzük meg azt az alkotást, melyet Pap Gábor is vetít az ezzel a témával foglalkozó előadásain. Íme:

Mint látható, a képen a NAP a szembenézeti jobb oldalon található, míg a HOLD a bal oldalon. Az alak balról jobbra halad, a Vizes Elemből a Földes Elem felé. Ez az ábrázolás teljesen megfelel a Precesszió menetének, ahol a Vizes Elem (HALAK) után a Földes Elem (BAK) következik, melyeket átszínez a Levegős Elemű VÍZÖNTŐ, az alak mozgási iránya a Precesszió irányával azonos, s a Precesszió keleti oldala a szembenézeti jobb oldal (SKORPIÓ), s a nyugati oldala lesz a kép bal oldala (BIKA)! Ami számunkra fontos, a képen szereplő alak egyik lábával a VÍZEN, a másik lábával a FÖLDÖN áll! Körülötte csillagok (hatágú), s a feje magasságában a két nagy világító a Nap és a Hold. Az előző témakört vizsgálva megállapíthatjuk, hogy a Halak Vizes elemű jegy, s a Bak Földes elemű! A kettőt a Vízöntő köti össze („átfolyik rajtuk”), amely Levegős elemű jegy! Elemek tekintetében a 8. Hierarchia alapján a VÉNUSZ/CSILLAG attribútummal tudtuk azonosítani. A Zodiákus kapcsán viszont ez az egyetlen olyan helyzet az Évkörön belül (ott is a Precessziónál), ahol egy Vizes elemű jegy (Halak) egy Földes elemű jegy mellé (Bak) eshet, s a kettőt egy Levegős elemű jegy köti össze (Vízöntő)! Tehát ez az ábrázolás teljesen pontosan mutatja a Vízöntő-paradoxon sajátosságát!! A hatágú csillag is megjelenik, melyet már az előzőekben a VÉNUSZ – szal hoztunk párhuzamba.

Hogy biztosak legyünk e jelenség ábrázolásában, s az általa képviselt helyzetben, nézzünk meg egy – két képet a Tarot lapjai közül.

Ez a Tarot (egyik) XVII. lapja, s a felírásból is lehet látni, hogy a „The Star” nevet viseli, tehát a Csillag! Itt az ábrán nyolcágú csillag szerepel, mely Istar jelképe, a Női Vénuszé. Szemmel láthatóan egy nő alakot formáz, mely egyértelműen mindkét kezében lévő korsóból vizet önt, s egyik lábával a Földön, a másik lábával a Vízben áll.

Hogy ez nem véletlenszerű „összjátéka a történetnek”, nézzünk rá további megfeleléseket.

Hivatkozás: <http://hu.ezo.tv/tarot-kartyajoslas/tarot-iskola-a-megfontoltság-xiv.html>

A kártyán egy angyal látható, aki két edényt tart a kezében és vizet tölt egyikből a másikba. A vízöntő szimbólumában az ésszerű és az ésszerűtlen egyensúlyba kerül.

A megfontoltság, mértékletesség egyik szimbóluma Mihály arkangyal. Héber nevének jelentése: „aki olyan, mint Isten” vagy „Istenhez hasonló”, hiszen épp ő az az arkangyal, aki Isten trónja felett látható. Egyfajta közvetítő Isten és az emberek között.

<http://kartyaknaponta.blogspot.hu/2010/03/harminchetedik-nap.html>

Kazanlár-tarot

14. A Mértékletesség

Életed fluiduma ezüst edényből arany edénybe kerül

Kabbalisztikus eredete az N betű vagy Nun a héber abc-ben, az arab Ju megfelelője.

A héberben a Nun hieroglifikus jelentése: hal. A kabbalisták szerint a Nun betű tölti meg az életet személyességgel, individualitással. A képen a mértékletesség angyala arra készül, hogy a vizet, az életelixírt egy ezüst korsóból egy nehezebb, de ugyanolyan méretű arany korsóba öntse. Az angyal kék, mint a víz. Vízkék és napvörös ruháját arannyal díszítették, az utóbbi színek a kék kontrasztjaként - mint a tűz és víz - jelennek meg. A háttérben látható a Kábakő, a mellette fakadó Zem Zem forrással, mely a szent folyó, az iszlám hagyományok szerint a Paradicsomban folyó Samsebil földi megfelelője. Az angyal egyik lába a tudattalan területén áll, a vízárban, ahol a Nagy Mű is található. Lába az aranyon nyugszik, melyet a kérdező vagy az alkimista medítáló a "bölcesség", az okos előrelátás egyensúlya és mindenekelőtt mértékletesség által érhet el. Az Angyal másik lábával a földön áll, a tudat világában, amelyben a mérték betartása gyümölcsöző lehet: több nagyrabecsülést, jobb kilátásokat hozhat vagy azt a lehetőséget, hogy túléljük a sors viharait.

<http://dudus.hu/ansata/tarot/ans14.htm>

Ansata Tarot

XIV. Mértékletesség

Asztrológiai megfelelője: Vízöntő

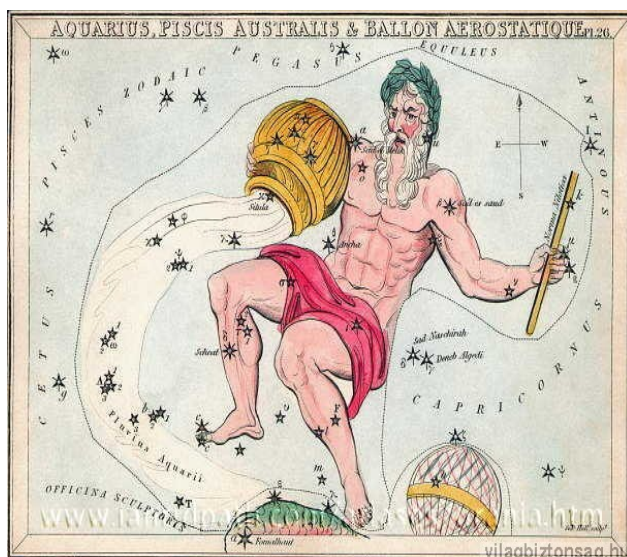
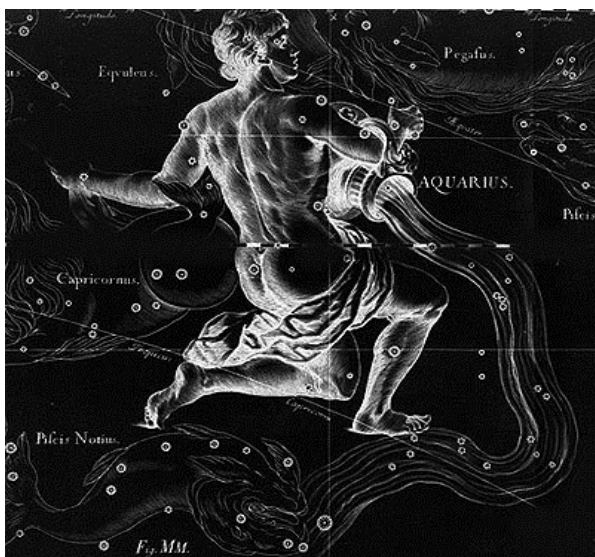

Gondolom ennyi kép is elég, hogy igazolva láthassuk a Vízöntő-paradoxonnak a meglétét a hagyományokban. Azok a kultúrák, ahol ez nem jelenik meg, ott már túl sokat felejtett a nép, s kikopott a hagyományrendszerből. Az utolsó képet azért tettem be (Ansata Tarot), hogy lássuk amikor egyik korszából öntenek vizet a másikba, akkor ez egyértelmű jelzése a Vízöntőnek. Ezen a képen a háttérben megjelenik az Oroszlán, mely a Vízöntővel szembelevő asztrológiai jegy.

Összességében elmondható, hogy a Vízöntő jegy megjelenítésének „az eszközei” a víz öntése akár külön – külön is, akár egyik korszából a másikba, általában angyal, s a két lábával Vízen, illetve Földön áll! A korszából való vízöntés az öt hivatkozott képből négyen szerepel, s az hogy a lábával a Vízen és a Földön is áll, szintén az öt képből négyen megjelenik. Ezek alapján ez a két mozzanat összeköti ezt az öt képet (közös nevezőre hozza), s a Vízöntő jegy alapvető megjelenítési formája!

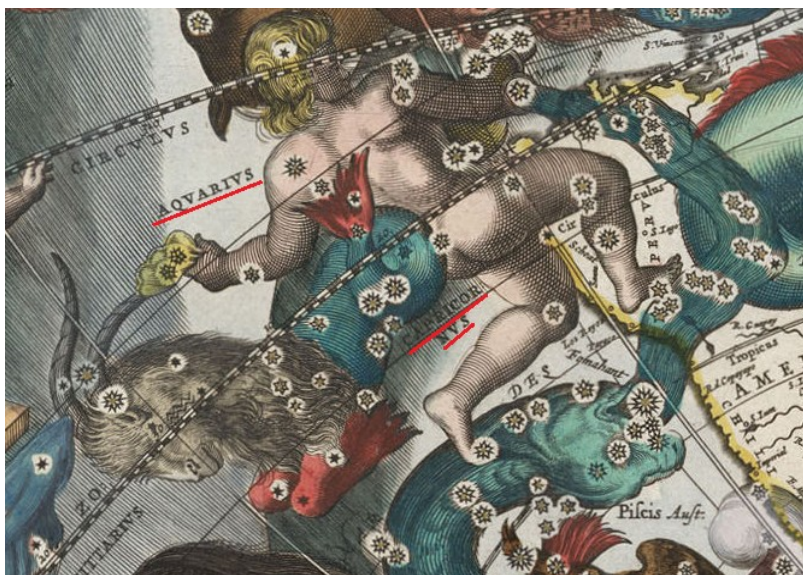
Az előzőekből is látható a Vízöntő jegy és a Vízöntő-paradoxon tárgyalása alapvető és kiemelten fontos a rendszer megértésének szempontjából. Mielőtt tovább mennénk nézzük meg először Vízöntő jegy csillagképét, majd utána a helyzetét a szomszédos csillagképekhez viszonyítva.

Most lássunk két képet a Vízöntő csillagkép megjelenítésére:

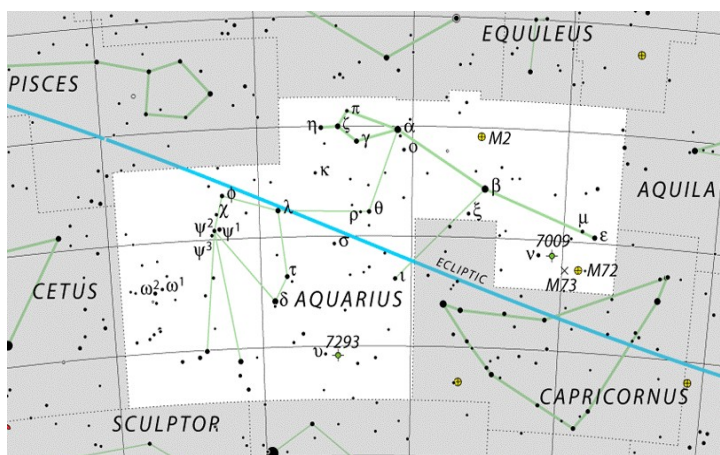
Most lássuk az elhelyezkedését a szomszédos jegyekhez képest!

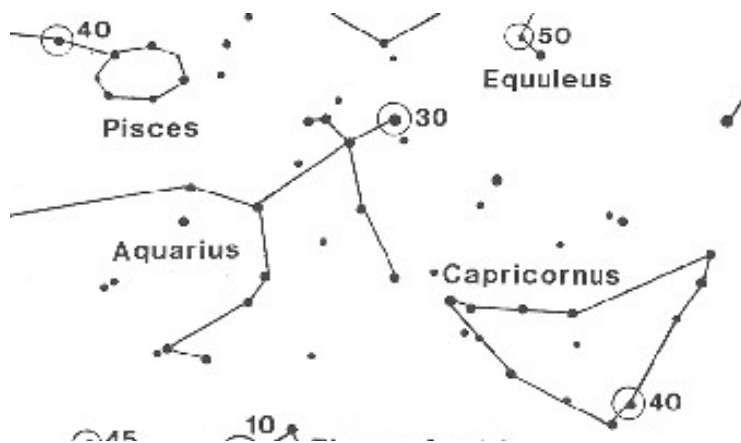

Mint látható a két képen a Vízöntő csillagkép (Aquarius) majdnem teljes egészében ráterül a Bak csillagképre (Capricornus).

A kivágott ábrázoláson nem látható a Halak csillagkép, annak épphogy a szélét éri el, a mostani megjelenítésén nem terül rá úgy, mint a Bakra! Most nézzük meg, hogy a csillagos égbolton mely csillagok jelentik meg a Vízöntőt. Ebből két ábrát fogunk megnézni, s lássuk az elsőt.

A képen a kék vonal jelzi a Naputat (a Zodiákus körét), s azon megtalálhatjuk a Vízöntőt (Aquarius), a Bakot (Capricornus) és a Halakat (a bal felső sarokban Pisces néven). Itt látható, hogy részben a Vízöntő aláfut a Halaknak, s szabályosan „rátéhénkedik” a Bakra. Ez az egyik jelenkori ábrázolása, s most lássuk a másikat!

Mint látható ezen a képen az előbb említett három csillagkép ugyanazokon a neveken szerepelnek (Pisces, Aquarius, Capricornus). Viszont ezen az ábrázoláson a Vízöntő csillagkép valamennyivel jobban benyúlik a Halak alá, de a Bakra már nem „fut rá”! Ezek alapján a jelenkori ábrázolások sem teljesen egyértelműek, vannak nézetbeli különbségek. Ebből kifolyólag az idők folyamán ugyanúgy változhatott a Vízöntő csillagkép helyzete (mivel látható, hogy a mai ábrázolása sem egyöntetű), s így elképzelhető olyan megjelenítése, mely szerint éppúgy ráömlik a Halakra, mint a jelenkori csillagképeken a Bakra.

Most nézzük meg Nagy László versét, melyet Szántai Lajos is idéz az egyik előadásában.

Nagy László - Ki viszi át a szerelmet

*Létem ha végleg lemerült
ki imád tücsök-hegedűt?
Lángot ki lehel deres ágra?
Ki feszül föl a szivárványra?
Lágy hantu mezővé a szikla-
csípőket ki öleli sírva?
Ki becéz falban megeredt*

*hajakat, verőereket?
S dül hiteknek kicsoda állít
káromkodásból katedrálist?
Létem ha végleg lemerült,
ki rettentí a keselyűt!
S ki viszi át fogában tartva
a Szerelmet a túlsó partra!*

Ebből a versből nekünk az utolsó két sor érdekes, mely Szántai Lajos egyik előadásának címe is. Mint látható, a hivatkozott szöveg így hangzik: „S ki viszi át fogában tartva a Szerelmet a túlsó partra!”. Mivel a Vízöntő jegynél tartunk, így egyet tisztáznunk kell! A megnevezésében hiába van benne a „Víz” szó (Aqua), maga a jegy a Levegős elemű jegyek közé tartozik. Ezek a következők: Ikrek – Mérleg – Vízöntő. A Vízöntő-paradoxonnál láthattuk, hogy a Vízöntő jegye egyszerre fedi át a Halakat (Víz elem), s a Bakot (Föld elem). Ez a két elem Yin típusú minőségbe tartozik (Víz, Föld), s ezzel szemben a Tűz és a Levegő eleme Yang típusú Princípium. Amennyiben a Vízöntő-paradoxont figyelem, Őhöz képest a két szélső állapot a Halak és a Bak. Ha ezt a két szélső állapotot úgy értelmezem, hogy „egy folyamatnak a két partja”, akkor ezt a két partot a Vízöntő köti össze (mert elvileg egyszerre folyik át mindkettőn)! Ebből látható, hogy aki az egyik partról át tud vinni valamit a másik partra, az a Vízöntő. Most már csak az a kérdés, hogy a versre hivatkozva miért a Szerelmem?!

(Mellesleg az Évkörben ez az egyetlen olyan kiemelt pont, ahol ez megvalósulhat, létrejöhet, mivel nem egymást követő jegyekről beszélünk, hanem egymással párhuzamosan, együtttható jegyérvénytartományokról!)

Mivel az előbb beazonosításra került a Vízöntő, mint Levegős jegy, s a 8. Hierarchia kapcsán a Levegős jegyek a Vénusz Attribútummal kerültek azonosításra (Szél – Csillag), így a Vízöntő, mint Levegős jegy Vénuszi minőséggel rendelkezik! Amennyiben ezeket az adatokat együtt kezeljük és nem külön – külön, akkor egyértelműen látható, hogy a Szerelmet (Szeretetet, a Vénuszi minőséget) a Levegős jegyű Vízöntő tudja átvinni egyik partról a másikra (Halak – Vizes elem, Bak – Földes elem), mely nem könnyű feladat, hiszen Precesszióban az Évkör alján járunk, a legrosszabb, a legsötétebb helyzetben (Precesszió nál a „Téli napforduló” jegye a Vízöntő). Tehát a Fény szempontjából a legsötétebb helyzetben a Szeretetet kell átmenekíteni az egyik partról (Halak) a másik partra (Bak). Precesszió nál a Halak világhónapjával még befele megyünk a sötétségbe, melyet a Vízöntő megfordít, s a Bak világhónapjával kezd a Fény felfelé emelkedni. Ezek szerint a Vízöntő önmagában már nem jelenhet meg (Precesszióban), s a Halakban még elérhető Fényt át kell tudnia juttatni a Fény szempontjából felfelé ívelő Bakba, mely az előzőekben tárgyaltak miatt nem kis feladat, s a vers is úgy szól, hogy a „fogában tartva”! Tehát a Vízöntő, mint Levegős jegy ezért rendkívül fontos, s nem elhanyagolható ebben a helyzetben a jelenléte!

Amennyiben eddig eljutottunk, térjünk vissza a Zodiákushoz és nézzük meg az Állatövi jegyek elemenkénti beosztását. A következő eredményre juthatunk:

NAP
TŰZ Eleme
 KOS – OROSZLÁN – NYILAS

VÉNUSZ <u>LEVEGŐ</u> Eleme IKREK – MÉRLEG – VÍZÖNTŐ	HOLD <u>VÍZ</u> Eleme RÁK – SKORPIÓ – HALAK
---	---

FÖLD
FÖLD Eleme
 BIKÁ – SZŰZ – BAK

1. ábra

Amennyiben a Fény szempontjából vizsgálom a jegyértéktartományokat, akkor ennek a Hierarchiának az elején tárgyalt helyzetből kifolyólag a Fény uralkodik a Kostól kezdődően a Rákig, s a sötétség dominál a Mérlegtől a Bakig.

Tehát célszerű a Fényhez köthető jegyek értékelését a Kostól indítani, így megkapom a Kost, a Bikát és az Ikreket, s a Fény a Rákban jut csúcsra, de egyben a hanyatlása is elkezdődik. Ugyanígy szempontok alapján a sötétség „uralkodik” a következő jegyekben: Mérleg, utána a Skorpió, majd a Nyilas, s a Bakban „jut csúcsra”, s egyben elkezdődik a hanyatlása is.

(Ezt a felosztást kissé felborítja, hogy a Nyilas jegyét, mint Szakrális uralkodónak a jegyét szokták meghatározni, s ebben a felosztásban olyan helyzetben található, ahol a legnagyobb a sötétség! Viszont azt is tudnunk kell, hogy egy Szakrális vezetőnek a feladata Fényt vinni a Sötétségbe, mely Fény által, aki eddig Sötétségben volt megtalálja a kiutat a Fényre! Ebben a tekintetben a Nyilas jegy /s egyben a Nyilas hava/ teljesíti a feladatát, ugyanis a következő jegyben, a Bakban (december 21 – január 20) „tetőzik a sötétség”, de egyben a hanyatlása is elkezdődik, ugyanis ez a Téli napforduló helyzete, az Újraéledő Nap születése /Sol Invictus/!)

Ezek alapján most írjuk fel ismét a jegyeket, de most már a Fényhez fűződő viszonyuk alapján.

	<u>TŰZ</u>	<u>VÍZ</u>	<u>LEVEGŐ</u>	<u>FÖLD</u>
<u>FÉNY</u>	KOS	RÁK	IKREK	BIKA
<u>SÖTÉTSÉG</u>	NYILAS	SKORPIÓ	MÉRLEG	BAK

Ha eddig eljutottunk, akkor láthatjuk, hogy még négy jegy hiányzik a felsorolásból, melyből kettő a Fény szempontjából lefele halad (az Oroszlán és a Szűz), s kettő felfelé irányul (a Vízöntő és a Halak). Írjuk be ezeket is a táblázatba!

	<u>TŰZ</u>	<u>VÍZ</u>	<u>LEVEGŐ</u>	<u>FÖLD</u>
<u>FÉNY</u>	KOS	RÁK	IKREK	BIKA
	OROSZLÁN	HALAK	VÍZÖNTŐ	SZŰZ
<u>SÖTÉTSÉG</u>	NYILAS	SKORPIÓ	MÉRLEG	BAK

2. ábra

Ez így egy érdekes felosztást eredményez, de nézzük meg e jegyekhez kapcsolódóan a Bolygóuralmi helyzeteket. Előre jelzem, hogy a fő eltérés csak a Vízöntő – Mérleg helyzetében lesz, de ne felejtjük el, hogy a Vízöntő a Precesszióban a legalsó helyzetet képviseli. Ezenkívül a Bolygóuralmi helyzeteknél (mint a Hierarchia mozgásánál is) maximum egy helyzettel tudunk eltérni az adott helyszínt figyelve. Először is lássuk a táblázatokat!

ÉGITEST	Uralomban	Erőben (emelt, exaltáció)	Rangvesztésben (exil)	Esésben
Nap	Oroszlán, 5. ház	Kos, I. ház	Vízöntő, 11. ház	Mérleg, VII. ház
Hold	Rák, IV. ház	Bika, 2. ház	Bak, X. ház	Skorpió, 8. ház
Merkúr	Ikrek, 3. ház Szűz, 6. ház	Vízöntő, 11. ház	Nyilas, 9. ház Halak, 12. ház	Oroszlán, 5. ház
Vénusz	Bika, 2. ház Mérleg, VII. ház	Halak, 12. ház	Skorpió, 8. ház Kos, I. ház	Szűz, 6. ház
Mars	Kos, I. ház Skorpió, 8. ház	Bak, X. ház	Mérleg, VII. ház Bika, 2. ház	Rák, IV. ház
Jupiter	Nyilas, 9. ház Halak, 12. ház	Rák, IV. ház	Ikrek, 3. ház	Bak, X. ház
Szaturnusz	Bak, X. ház Vízöntő, 11. ház	Mérleg, VII. ház	Rák, IV. ház Oroszlán, 5. ház	Kos, I. ház
Uránusz	Vízöntő, 11. ház	Skorpió, 8. ház	Oroszlán, 5. ház	Bika, 2. ház
Neptunusz	Halak, 12. ház	Oroszlán, 5. ház	Szűz, 6. ház	Vízöntő, 11. ház
Plútó	Skorpió, 8. ház	Szűz, 6. ház	Bika, 2. ház	Halak, 12. ház

LITTLE LION ASTRO	Uralom	Erőnövekedés/ Egzaltáció	Esés/ Fall	Száműzetés/ Exil	LITTLE LION ASTRO
♈	♂	☉	♄	♀	♈
♉	♀	☾		♂	♉
♊	♀			♄	♊
♋	☾	♄	♂	♄	♋
♌	☉			♄	♌
♍	♀	♀	♀	♄	♍
♎	♀	♄	☉	♂	♎
♏	♂		☾	♀	♏
♐	♄			♀	♐
♑	♄	♂	♄	☾	♑
♒	♄			☉	♒
♓	♄	♀	♀	♀	♓

3. ábra

A következő ábra amire szükségünk lesz az bolygók Hierarchikus elosztása, melyről volt már szó, de itt újból írjuk föl.

NAP – MERKÚR – VÉNUSZ

 (FÖLD) – HOLD

 MARS – JUPITER – SATURNUS
 4. ábra

Itt látható, hogy a FÖLD – et zárójelbe tettük, ugyanis a FÖLD – ről vizsgáljuk a további 7 bolygót. Mivel az Attribútumoknál középen a VÉNUSZ/CSILLAG – HOLD szerepel, így itt is középen ezekkel az Attribútumokkal kell dolgoznunk. A VÉNUSZ – t azonosítottuk a 8. Hierarchia kapcsán az Élettel, s a HOLD – at a „Halállal” (Szűz), így nézzük meg, tartható – e ez az álláspont a jelenlegi vizsgálat alapján. A mi nézőpontunkból vizsgálható szerves élet a FÖLD – ön található, s ebből az álláspontból a HOLD „Halott”, élettelen rendszert képvisel. Tehát e rendszer középső területe teljesen megfelel a 8. Hierarchiánál megállapított követelménynek. Ezek alapján ennél a rendszernél az Attribútumoknál jelentkező VÉNUSZ – i minőséget a FÖLD fogja képviselni, a HOLD megmarad az ottani HOLD jellegnél! Igen ám, de ha nézzük a 4. ábrát, akkor a VÉNUSZ, mint bolygó a felső szinten helyezkedik el (és nem középen). Éppen ezért különbséget kell tennünk három bolygó viszonylatában (ezek a NAP – HOLD – VÉNUSZ/CSILLAG), hogy egy rendszerben Attribútumként, illetve Bolygóként szerepel – e?!

Dekanátságok	Ny – i Zodiákus	Bolygók	K – i Zodiákus	Holdházak
Kos		Mars otthon		Kutya
Oroszlán	KOS		KUTYA	Farkas
Nyilas		Nap erőben		Griffmadár
Bika		Vénusz o.		Disznó
Szűz	BIKA		DISZNÓ	Galamb
Bak		Hold e.		
Ikrek		Merkúr o.		Patkány/Egér
Mérleg	IKREK	Sárkányfej e.	PATKÁNY (Egér)	Bagoly
Vízöntő		(Vénusz rejtett e.)		
Rák		Hold o.		Bivaly/Ökör
Skorpió	RÁK		BIVALY (Ökör)	Gólya
Halak		Jupiter e.		Párduc
Oroszlán		Nap o.		Tigris/Oroszlán
Nyilas	OROSZLÁN	- e.	TIGRIS (Oroszlán)	Róka
Kos		(Mars rejtett e.)		
Szűz		Merkúr o.		Macska/Nyúl
Bak	SZŰZ		MACSKA (Nyúl)	Medve
Bika		Merkúr e.		Sárkány
Mérleg		Vénusz o.		Szarvaskígyó
Vízöntő	MÉRLEG		SÁRKÁNY	Giliszta (Kolbász)
Ikrek		Szaturnusz e.		

Skorpió		Mars o.		Kígyó
Halak	SKORPIÓ	- e.	KÍGYÓ	Szarvas
Rák		(Szaturnusz r. e.)		
Nyilas		Jupiter o.		Ló
Kos	NYILAS	Sárkányfarok e.	LÓ	Dámvad (Őz)
Oroszlán		(Merkúr r. e.)		
Bak		Szaturnusz o.		Kecske/Juh
Bika	BAK		KECSKE (Juh)	Sakál (Szakáll)
Szűz		Mars e.		Csecsemő
Vízöntő		Szaturnusz o.		Majom/Ifjú
Ikrek	VÍZÖNTŐ	- e.	MAJOM (Ifjú)	Holló
Mérleg		(Jupiter r. e.)		
Halak		Jupiter o.		Kakas/Madár
Rák	HALAK		KAKAS (Madár)	Páva
Skorpió		Vénusz e.		

5. ábra

Az 5. ábra Pap Gábor által közreadott rendszert mutatja táblázat formájában.

Visszatérve az előző gondolatmenetre, mivel a FÖLD a VÉNUSZ Attribútumaként jelenik meg, s a FÖLD – ről vizsgáljuk a 7 bolygó rendszert, így elsősorban a Szeretet (VÉNUSZ) üzenetét kell(ene) kiolvasnunk a működéséből. Mivel a FÖLD foglalja el a VÉNUSZ helyzetét, így a VÉNUSZ Attribútuma csak áttételesen jelenik meg, ezért amikor a rendszerben a VÉNUSZ, mint Bolygó megjelenik, meg kell állapítanunk, hogy Attribútumként, vagy Bolygóként szerepel – e? Amennyiben Attribútumként szerepel, akkor a Szeretetet, az Anyaságot képviseli, s amikor Bolygóként, akkor mindezeket a minőségeket „csak” áttételesen közvetíti. Ezért az asztrológiában én nem tartom szerencsés helyzetnek, mikor a VÉNUSZ által képviselt Anyai minőséget (melyet ebben a rendszerben a FÖLD képvisel /FÖLDANYA, Görögben – Gaia/) a HOLD – ra ruházza át. Mint már tárgyaltuk a középső szinten elhelyezkedő minőségeket nem szakíthatjuk szét egymástól, így középen bizonyos átfedése van a rendszernek (VÉNUSZ – HOLD, FÖLD – HOLD), de e kettő Női minőség nem cserélhető fel egymással (míg a HOLD a Termékeny Nő /fogamzóképes Szűz/, addig a VÉNUSZ az Áldott Állapotban lévő Asszony /Anya/)!

Mielőtt továbbmennénk és értékelnénk az eddig leírt adatokat (táblázatokat), nézzünk meg még egy felosztást, rendszerezést.

TŰZ	VÍZ	LEVEGŐ	FÖLD	
KOS	RÁK	IKREK	BIKA	TŰZ Eleme
OROSZLÁN	HALAK	VÍZÖNTŐ	SZŰZ	(LEVEGŐ - VÍZ Eleme)
NYILAS	SKORPIÓ	MÉRLEG	BAK	FÖLD Eleme

6/A ábra

		TÚZ Eleme	FÖLD Eleme
TÚZ Eleme	NAP-MERKÚR-VÉNUSZ	NAP	MARS
(LEV-VÍZ Eleme)	(FÖLD) - HOLD	MERKÚR	JUPITER
FÖLD Eleme	MARS - JUPITER - SZATURNUSZ	VÉNUSZ	SZATURNUSZ

6/B ábra

A következőkben az 1 – 6 -ig sorszámozott ábrákra lesz szükségünk, s végig fogjuk nézni a 12 asztrológiai jegy (Zodiákus) bolygóuralmi helyzetét, s kezdjük a TÚZ Elemmel.

Az első, melyet vizsgálunk a KOS.

A KOS – ban otthon van a MARS, s erőben van a NAP. Mint látható a KOS – ban, mint Tüzes Elemben a TÚZ Elemét képviselő NAP van erőben, s a FÖLD Elemű Tüzes jelleggel rendelkező MARS van otthon.

<u>TÚZ Eleme</u>		<u>TÚZ Eleme</u>	<u>FÖLD Eleme</u>
<u>KOS</u>	<u>NAP</u> -MERKÚR-VÉNUSZ	<u>NAP</u>	<u>MARS</u>
OROSZLÁN	(FÖLD) - HOLD	MERKÚR	JUPITER
NYILAS	<u>MARS</u> - JUPITER - SZATURNUSZ	VÉNUSZ	SZATURNUSZ

A második Tüzes elem, az OROSLÁN.

Az OROSLÁN – ban otthon van a NAP, s rejtett erőben a MARS. Az OROSLÁN a felosztásban Tüzes Elemek között a középső helyzetet foglalja el, s mint mondtam maximum egy szintet térhet el a bolygóuralmi helyzet a rendszer mozgása következtében. Mint látható a középső helyzetből kiindulva a Földes Elemű Tüzes jelleggel bíró MARS rejtett erőben jelentkezik (az alsó szint „bontásánál” kerül felső pozícióba), s a Tüzes Elemű NAP otthon lesz.

<u>TÚZ Eleme</u>		<u>TÚZ Eleme</u>	<u>FÖLD Eleme</u>
KOS	<u>NAP</u> -MERKÚR-VÉNUSZ	<u>NAP</u>	<u>MARS</u>
<u>OROSZLÁN</u>	(FÖLD) - HOLD	MERKÚR	JUPITER
NYILAS	<u>MARS</u> - JUPITER - SZATURNUSZ	VÉNUSZ	SZATURNUSZ

A harmadik Tüzes Elem a NYILAS.

A NYILAS – ban otthon van a JUPITER, erőben van a SÁRKÁNYFAROK, s rejtett erőben jelentkezik a MERKÚR. Itt Tüzes Elemű jegyről beszélünk, mely a Hierarchikus bontásnál a legalsó helyzetbe került, s ha csak egyet léphetek innen, akkor középre jutok. Így adódik az a helyzet, hogy itt a Tüzes Elemű, illetve jellegű bolygók már nem jelennek meg, de helyette megjelenik az Atyai minőséggel rendelkező JUPITER, méghozzá otthonlétben. Ő a bolygók rendszerében a Földes Elemű képviselő középső helyzete, s mivel középen kell tárgyalnom, inkább a VÉNUSZ – i Attribútum megjelenítője (emlékezzünk vissza Kerényi Görög Mitológiájára, ahol a JUPITER, mint Kis Nap szerepelt, mely maga a VÉNUSZ)!! Erőben megjelenik a SÁRKÁNYFAROK, mely „virtuális lényként” a HOLD – hoz köthető, tudományos nevén LESZÁLLÓ HOLDCSOMÓPONT. Itt már mindkét középső minőség megjelenik otthon, illetve erőnléti helyzetben (VÉNUSZ/JUPITER/ - HOLD), ezenkívül rejtett erőben megjelenik a Tüzes Elemű bolygók középső képviselője, a MERKÚR.

TÚZ Eleme		TÚZ Eleme	FÖLD Eleme
KOS	NAP-MERKÚR-VÉNUSZ	NAP	MARS
OROSZLÁN	(FÖLD) - HOLD	MERKÚR	JUPITER
NYILAS	MARS - JUPITER - SZATURNUSZ	VÉNUSZ	SZATURNUSZ

A soron következő legyen a Vizes Elemű jegyek, s ott is a felső helyzetben lévő **RÁK**. RÁK – ban otthon van a HOLD, s erőben van a JUPITER. Ennél a jegynél bár igaz, hogy a Vizes Elemű jegyek közül a legfelső szintet képviseli, már meg sem jelenik Tüzes Elemű, illetve jellegű bolygó. Helyette Földes Elemű, de középső szintet képviselő Atyai minőségű JUPITER jelenik meg erőben, s a Víz Elemű HOLD van otthon.

VÍZ Eleme		TÚZ Eleme	FÖLD Eleme
RÁK	NAP-MERKÚR-VÉNUSZ	NAP	MARS
HALAK	(FÖLD) - HOLD	MERKÚR	JUPITER
SKORPIÓ	MARS - JUPITER - SZATURNUSZ	VÉNUSZ	SZATURNUSZ

A következő jegy a SKORPIÓ.

A SKORPIÓ – ban otthon van a MARS, és rejtett erőben a SZATURNUSZ. (Erőben léti helyként az URÁNUSZ van megjelölve.) Érdekes módon a Földes Elemű, de Tüzes jelleggel rendelkező MARS van otthon, s erőben van a Földes Elemű, és Földes jellegű SZATURNUSZ. Így a SKORPIÓ – ban tapasztalható széthúzó feszültség ennek a helyzetnek köszönhető, magyarul a Földhöz kötő SZATURNUSZ az „égbe” emelő MARS – sal „versenyzik”!

VÍZ Eleme		TÚZ Eleme	FÖLD Eleme
RÁK	NAP-MERKÚR-VÉNUSZ	NAP	MARS
HALAK	(FÖLD) - HOLD	MERKÚR	JUPITER
SKORPIÓ	MARS - JUPITER - SZATURNUSZ	VÉNUSZ	SZATURNUSZ

Az utolsó Vizes jegy a HALAK.

A HALAK – ban otthon van a JUPITER és erőben van a VÉNUSZ. Az előzőekhez viszonyulva a VÉNUSZ – i Attribútumot a JUPITER képviseli, s ebben a helyzetben az erőben léti VÉNUSZ, mint bolygó képviselteti magát. JUPITER a Földes Elemű bolygók közül a középső képviselő, míg a VÉNUSZ a Tüzes Elemű bolygók közül a Földes jellegű.

VÍZ Eleme		TÚZ Eleme	FÖLD Eleme
RÁK	NAP-MERKÚR-VÉNUSZ	NAP	MARS
HALAK	(FÖLD) - HOLD	MERKÚR	JUPITER
SKORPIÓ	MARS - JUPITER - SZATURNUSZ	VÉNUSZ	SZATURNUSZ

A következő a Levegős Elemű jegyek, s kezdjük az IKREK – kel.

Az IKREK – ben otthon van a MERKÚR, erőben van a SÁRKÁNYFEJ, s rejtett erőben a VÉNUSZ jelentkezik. Mint már tárgyaltuk a Levegős Elemű jegyek (IKREK – MÉRLEG – VÍZÖNTŐ) a VÉNUSZ Attribútumával egyeztethető (VÉNUSZ/CSILLAG – Levegő Elem).

Így az itt rejtett erőben jelentkező VÉNUSZ bolygóként és Attribútumként egyaránt értelmezhető! A SÁRKÁNYFEJ, mely itt erőben van a tudományos neve alapján FELSZÁLLÓ HOLDCSOMÓPONT, tehát a HOLD – hoz köthető minőség („virtuális lény”). A Levegős Elemű jegyek Yang minőségű, ugyanúgy, mint a Tüzes Elemű jegyek, s ezért a Tüzes Elemű bolygók középső helyzete adja e jegy otthonléti állapotát, tehát a MERKÚR.

LEVEGŐ Eleme		TÜZ Eleme	FÖLD Eleme
IKREK	NAP-MERKÚR-VÉNUSZ	NAP	MARS
VÍZÖNTŐ	(FÖLD) - HOLD	MERKÚR	JUPITER
MÉRLEG	MARS - JUPITER - SZATURNUSZ	VÉNUSZ	SZATURNUSZ

Most lássuk a **MÉRLEG** – et.

A MÉRLEG – ben otthon van a VÉNUSZ, s erőben a SZATURNUSZ. Mint már említettem a MÉRLEG és a VÍZÖNTŐ helyzete „nem teljesen egyértelmű”, ez látszódni fog a bolygóuralmi viszonyokban. Először is a Fény viszonylatában a MÉRLEG kerül a Levegős Elemű jegyek közül legalulra, s a helyzete az Őszi Nap-Éj Egyenlőség. A későbbiekben fog kiderülni, de az érthetőség kedvéért most megemlítem, hogy az Őszi Nap-Éj Egyenlőség az Attribútumoknál a HOLD – dal állítható párhuzamba (s ebből következően a Tavasz Nap-Éj Egyenlőség a VÉNUSZ – szal).

A HOLD keringési ideje 28 – 29 nap, a SZATURNUSZ keringési ideje 29 év. Ezek alapján bizonyos kapcsolat, megfeleltetés, illetve átjárhatóság lehet a HOLD és a SZATURNUSZ között. Mindkettő Yin minőséggel rendelkezik (a HOLD a Yin princípiumon belüli Yin képviselő, a SZATURNUSZ pedig a Földes Elemű bolygók között a Földes jellegű képviselő, s a FÖLD Yin minőségű!), így nem választható el egyik a másiktól. Így a MÉRLEG – ben a Földes Elemű és jellegű SZATURNUSZ van erőben, s a VÉNUSZ van otthon, mely Tüzes Elemű bolygók közül a Földes jellegű. Mivel a MÉRLEG a Levegős jegyek közül a legalsó helyzetet képviseli, ezért képezheti vita tárgyát, az itt otthonlétben található VÉNUSZ bolygóként, vagy Attribútumként értelmezhető, de mint Levegős jegy Attribútumként tartalmazza a VÉNUSZ – i minőséget.

LEVEGŐ Eleme		TÜZ Eleme	FÖLD Eleme
IKREK	NAP-MERKÚR-VÉNUSZ	NAP	MARS
VÍZÖNTŐ	(FÖLD) - HOLD	MERKÚR	JUPITER
MÉRLEG	MARS - JUPITER - SZATURNUSZ	VÉNUSZ	SZATURNUSZ

Utoljára következzen a **VÍZÖNTŐ!**

A VÍZÖNTŐ – ben otthon van a SZATURNUSZ, rejtett erőben a JUPITER. (Az asztrológiában a VÍZÖNTŐ – ben a SZATURNUSZ és az URÁNUSZ van otthon, s erőben a MERKÚR jelentkezik.)

A Levegős jegyek közül a VÍZÖNTŐ középre kerül, s erőben megjelenik a Tüzes Elemű bolygók közül a középső szinten lévő MERKÚR, illetve magyar nézőpontból (Pap Gábor) a Földes Elemű bolygók közül a középső szintet képviselő Atyai minőséggel rendelkező JUPITER. Otthonlétben a Földes Elemű, Földes jellegű SZATURNUSZ jelentkezik (az URÁNUSZ – szal).

(Amennyiben a MÉRLEG és a VÍZÖNTŐ otthonléti állapotát nézem, s a MÉRLEG – ben otthonlevő VÉNUSZ – t Attribútumként kezelem, akkor e két Levegős jegy helyzete megfordul(hat), s ekkor a VÍZÖNTŐ kerülhet alulra. A bolygóuralmi helyzeteket figyelembe véve ezt nem lehet egyértelműen kizárni, s csak a fényjáráshoz igazodva lehet a MÉRLEG – et alul, s a VÍZÖNTŐ – t középen elhelyezni.)

LEVEGŐ Eleme		TÚZ Eleme	FÖLD Eleme
IKREK	NAP-MERKÚR-VÉNUSZ	NAP	MARS
VÍZÖNTŐ	(FÖLD) - HOLD	MERKÚR	JUPITER
MÉRLEG	MARS - JUPITER - SZATURNUSZ	VÉNUSZ	SZATURNUSZ

Utoljára nézzük át a Földes Elemű jegyeket, s kezdjük a **BIKA** – val.

A BIKA – ban otthon van a VÉNUSZ, s erőben a HOLD. Mivel a BIKA Földes jegy, de ott is a legfelső szint, így a Tüzes jegyű, de Földes jellegű VÉNUSZ van otthon (itt, mint bolygó), s a középső szinten lévő HOLD van erőben. (Véleményem szerint a Földes Elemű BIKA – ban azért van otthon a Tüzes Elemű VÉNUSZ, mert itt a VÉNUSZ Földes jellege a meghatározó, de ne felejtjük el, hogy elemi beosztás tekintetében a Tűz Eleméhez tartozik!!)

FÖLD Eleme		TÚZ Eleme	FÖLD Eleme
BIKA	NAP-MERKÚR- VÉNUSZ	NAP	MARS
SZŰZ	(FÖLD) - HOLD	MERKÚR	JUPITER
BAK	MARS - JUPITER - SZATURNUSZ	VÉNUSZ	SZATURNUSZ

A következő jegy a **SZŰZ**.

A SZŰZ – ben otthon és erőben a MERKÚR bolygó található. A Földes Elemű jegyek közül a középső szinten található a SZŰZ, s a Tüzes Elemű bolygók közül középen található a MERKÚR is.

FÖLD Eleme		TÚZ Eleme	FÖLD Eleme
BIKA	NAP- MERKÚR -VÉNUSZ	NAP	MARS
SZŰZ	(FÖLD) - HOLD	MERKÚR	JUPITER
BAK	MARS - JUPITER - SZATURNUSZ	VÉNUSZ	SZATURNUSZ

Utoljára nézzük át a **BAK** jegyet.

A BAK – ban otthon van a SZATURNUSZ és erőben van a MARS. Itt ennél a jegynél ugyanaz a „széthúzás” látható, mint amit megbeszéltünk már a SKORPIÓ – nál, csak fordított „iránnyal”. Ott a MARS volt otthon, s itt ebben a jegyben a SZATURNUSZ található. Ott a SZATURNUSZ volt erőben, itt a MARS. A SZATURNUSZ és a MARS is Földes Elemű bolygó, de míg a SZATURNUSZ Földes jellegű, úgy a MARS Tüzes jellegű.

FÖLD Eleme		TÚZ Eleme	FÖLD Eleme
BIKA	NAP-MERKÚR-VÉNUSZ	NAP	MARS
SZŰZ	(FÖLD) - HOLD	MERKÚR	JUPITER
BAK	MARS - JUPITER - SZATURNUSZ	VÉNUSZ	SZATURNUSZ

Ezzel végére értünk a 12-es Zodiákus rendszer bolygóuralmi helyzetének a vizsgálatával, melyből egyértelműen látszik, hogy a bolygók rendszert alkotva találhatók meg egy – egy jegy érvénytartamon belül. Nem szeretnék jobban belemerülni e kérdéskör tisztásába, de egyértelműen látszik a számomra, hogy a jelenlegi asztrológiai rendszerrel valami nem stimmel.

Kezdve ott, hogy az „Anyát” a HOLD – hoz párosítja, rendeli, a VÉNUSZ – i Attribútum kiemelten meg sem jelenik nála a rendszerben. Ezenkívül a SZATURNUSZ – t általában „Infortuna Maior” -ként határozza meg (nagy szerencsétlenség), s a JUPITER – t, bár igaz felruhazza Atyai minőséggel, de általában negatív értékkel ruházza fel („irányít is, büntet is”, hiúság és /túlzott/ büszkeség, stb.).

Ezekből kifolyólag nem tartom szerencsés dolognak a jelenkori asztrológiának az álláspontját, mely a Zodiákus jegyeit sorban olvasva értelmezi. Éppen ezért nézzük át a rendszert úgy, hogy nem sorban, hanem a Hierarchia mozgását követve olvassuk le a jegyek által képviselt tartalmat, magyarázatot.

Mivel a Tűz Eleme található a Hierarchia csúcsán, így innen indítjuk a rendszert, s ide érkezünk vissza!

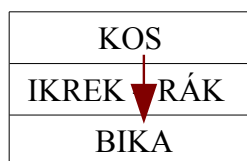
Kezdjük először a KOS – sal. Mivel a Tűz Eleme egyúttal a Szellemiség szintje is, így a KOS által képviselt „kirobbanó” tüzes szellemi tendencia, irányvonal a BIKÁ – ban kellene hogy „földet érjen”, foghatóvá, tapasztalhatóvá váljon. Innen felemelkedni a Levegős jegyű IKREK – en és a Vizes Elemű RÁK – on keresztül lehet.

Ezután elérünk az OROSZLÁN – ba, mely a következő Tüzes jegy, s ez már a Világi uralkodónak a jegye. Ennek a Földes SZŰZ jegyben kellene tapasztalattá válnia, majd a Levegős MÉRLEG és a Vizes SKORPIÓ jegyén keresztül tudunk felemelkedni a következő Tüzes jegyig, a NYILAS – ig. (Itt megjegyezném, ha így értékelem, akkor a SZŰZ „racionalitását” Mérlegelve, a „káros” dolgokat elhagyva jutnánk el a SKORPIÓ – ig, mely több nézőpontból is a „transzfigurációnak”, az átalakulásnak a jegye, mely (belső) átalakulás folytán érünk el a NYILAS – ba, mely már a Szakrális uralkodónak a jegye! Amennyiben úgy fogalmaztam, hogy az OROSZLÁN – ban megnyilvánuló világi uralom a SZŰZ jegyében kellene megnyilvánulnia, akkor ezt „pozitív” értelemben kell tárgyalni, tehát a „Szűzi Tisztaságot” kell érteni alatta, ne felejtsük el, ez a szint a Fehér szín „felségterülete”!)

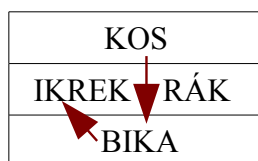
A NYILAS Szakrális uralkodói szellemisége a BAK – ban kellene tapasztalhatóan megnyilvánulni, mely után a Levegős VÍZÖNTŐ – t és a Vizes HALAK – at érintve tudok eljutni a KOS – ig. Amennyiben ezt az utolsó részt így tárgyalnám, s a Precessziónál tárgyalt VÍZÖNTŐ – t alkalmazom a Kis Éves keretre, akkor a Szeretet erejével emelem fel a BAK „Szakrális uralmát” a HALAK – ban megnyilvánuló Megváltói szerepkörhöz!!

Majd ezután ez a Megváltói szerepkör kellene hogy megnyilvánuljon a KOS szellemiségében (Tüzes Elem), s kezdődhet minden előről!!

Egy rendszert nézzünk meg ábrázolva is, négy lépésben (lépésről – lépésre hogyan alakul)!

1. ábra

2. ábra

3. ábra

4. ábra

Igazság szerint, mivel a Kis Éves körfolyamatot tárgyaltuk át, így a Nagy Éves (Precesszió) folyamatot is érintenünk kellene, de ettől most eltekintek (a megadott értékek, minőségek alapján leolvasható a rendszer fordított irányban is). Tudom azt, hogy az asztrológiai nézőpontból nem így olvassák le a jegyértéktartományokat, de minket ez most nem érint (más nézőpontból közelítünk a kérdéshez). A Precessziós mozgásnál egyetlen kitüntetett pontot fogok követni, mely a mi nézőpontunkból kiemelten fontos, s ez a NYILAS – BAK kapcsolata. Az előzőekben azt állapíthattuk meg, hogy „a NYILAS – ban megjelenő szakrális uralom 'földet érni', tapasztalhatóvá válni a Földes Elemű BAK – ban történik”. Ez a Kis Éves keretben tett megállapításunk, tehát az Egyén szintjén, de ha ezt rávetítem a Nemzeti kérdéskörre és tudom, hogy a „BAK népe” a Zsidóság, akkor hová jutok.

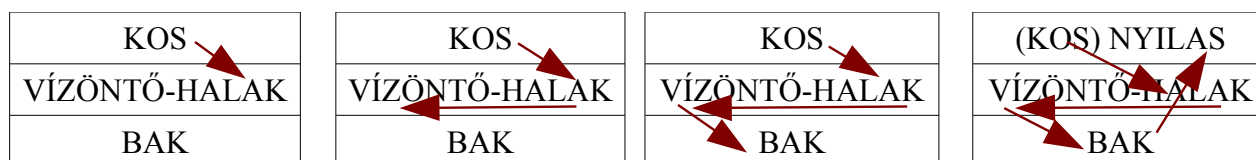
Tudnunk kell, hogy a Zsidóság a mai napig őrzi (SZATURNUSZ) ennek a rendszernek a lenyomatát, ugyanis a Zsidóságon belül a Papi Kaszt a mérvadó, meghatározó, s ott is Levi Törzse. Ezenkívül a mai napig nem szakít az „Istentől” (JHVH – tól, az ÚR – tól) kapott törvényektől (Mózesi Törvénykönyv, Tóra), s ezek a számukra Szent és Sérthetetlen.

(Zárójelenesen megjegyzem ha már szóba került Levi Törzse, akkor a 8. Hierarchiában az ott közölt adatok alapján /Neftalim Végrendelete/ „... Lévi megragadta a Napot, Juda pedig utolérte és megragadta a Holdat, majd mindkettő a magasba emelkedett azokkal. Ezért lett Lévi olyanná, mint a Nap, és az ifjak közül valaki neki adott át tizenkét pálmaágat, Juda pedig úgy tündökölt, miként a Hold...” (24)

De Dávidot, Júda imádott hősét is ősidők óta a Holddal párosítják a zsidók.(25) ...”.

A Héberék 12-es törzsszövetségének a felbomlásakor 2 törzs (Juda – Benjamin) megalapítja Júdeát, a Júdeai Királyságot, s a maradék 10 alkotja északon az Izraeli Királyságot. Ezek alapján Levi Törzse az északi Izraeli Királyság tagja, melyet Júdea Asszír segítséggel letör és meghódít. Ezenkívül, mint látható az idézetből Levi a NAP – ot éri el /mely áttételesen a VÉNUSZ/, s ezeket a minőségeket úgyszintén megtagadja Júdea! Tehát a felmerülő helyzet a következő: amennyiben a jelenlegi Izrael állam Levi Törzséhez köti a Papi Kasztot, akkor értelemszerűen a NAP – hoz, a VÉNUSZ – hoz kellene igazítania a hitrendszerét /Baal – JUPITER/, s nem a HOLD – hoz /JHVH/!!)

Ezek után nézzük meg, hogy a Precessziós sorrend hogyan alakul! Először lássuk ábrázolva:

1. ábra

2. ábra

3. ábra

4. ábra

Nem foglalkozunk a Precesszió által képviselt folyamattal (mint látható, éppen fordított sorrendet kapunk), csak a 4. ábra alapján létrejövő helyzettel. Ezek alapján amennyiben tartjuk azt a megállapítást, hogy a Szakrális uralom földi, anyagi szinten a BAK – ban található, akkor ennek az uralomnak alsó szintről egészen a NYILAS – ig kell felemelkednie, s mivel a NYILAS Tüzes jegy, s a Szakrális uralkodó jegye, így Ő lesz a meghatározó!! (Úgyis fogalmazhatnánk, hogy a Szakrális uralomnak a Földön, a fizikai síkon kell elérhetővé, tapasztalhatóvá válnia!)

Most nézzük meg, hogy az előbb felvázolt történet hogyan érhető tetten ebben a rendszerben, a Zodiákusban, az asztrológiában.

TŰZ Eleme	FÖLD Eleme
KOS	BIKA
OROSZLÁN	SZŰZ
NYILAS	BAK

TŰZ Eleme	FÖLD Eleme
NAP	MARS
MERKÚR	JUPITER
VÉNUSZ	SZATURNUSZ

Mint látható a Tüzes Elemű NYILAS Földes jelleggel rendelkezik ugyanúgy, mint a Földes Elemeken belül a BAK! Ebből kifolyólag a NYILAS és a BAK között kapcsolatnak kell lennie, de mivel az egyik Tűz Elemű, a másik Föld, így a Hierarchiában a Tüzes Elem a meghatározó, tehát a NYILAS! Amennyiben a másik táblázatot nézzük, ott a VÉNUSZ, mint Tüzes Elemű kerül egy szintre a SZATURNUSZ – szal, mely Földes Elemű, s mindkettő Földes jelleggel rendelkezik!

Emlékezzünk vissza e Hierarchia keretén belül, amikor tárgyaltuk azt az ábrázolást, amikor is a SZATURNUSZ megkoronázza a VÉNUSZT, tehát ténylegesen (illetve jelképesen) átadja a hatalmát! Ebben a rendszerben mind kettő bolygó Földes jelleggel bír, de a VÉNUSZ a Tüzes Elemű, így Ő a meghatározó (a SZATURNUSZ Földes Elemű)! Tehát mind a két oszlop vizsgálatánál egyértelműen megállapítható, hogy **sem a SZATURNUSZ, sem a BAK jegye önállóan nem uralkodhat, szorosan egymás mellé van rendelve a NYILAS – sal, illetve a VÉNUSZ – szal**, s ne felejtjük el, hogy a NYILAS – ban uralomban lévő JUPITER kapcsolatban áll a VÉNUSZ – szal!! (Emlékezzünk vissza, hogy a Hierarchia vizsgálatánál azt állapítottuk meg, hogy a rendszerben az *alsó szint önállóan nem teremtő minőség, csak a felső kettő szinttel együtt működve!* Ebből a nézőpontból az igaz, hogy a NYILAS az alsó szinten helyezkedik el, de csak a Tüzes Elemen belüli bontás eredményeképpen, így elsősorban a felső szint jellegadó minősége (Tüzes Elemű)!

Ha ezek a megállapítások mind nem lennének elégségesek, akkor idézzük fel a BAK jegyének a Keleti Zodiákusban megfelelő hónapbeosztást. A Kínai Zodiákusban a BAK jegye a KECSKE – nek felel meg (JUH), a Holdházai pedig sorrendben a KECSKE (JUH), SAKÁL (SZAKÁLL), CSECSEMŐ. Amennyiben a Holdházakhoz társítom jelen esetben a dekanátusokat is (mely teljesen nem hozható össze, ugyanis dekanátusokból minden jegyévnyertartamban három van, de Holdházakból csak kettő, kivétel a négy sarkalatos jegyet, melyben három – három található), akkor a BAK havának a SZŰZ dekanátusa a Holdházakban a CSECSEMŐ. Viszont a lényegen az nem változtat, hogy a BAK havának az egyik jellegadó minősége a CSECSEMŐ! Az egyértelműen belátható, hogy a CSECSEMŐ önállóan „nem cselekvőképes”, ápolásra, gondozásra, iránymutatásra szorul, s így értelmezve összhangban áll az előbb leírtakkal.

Ezek után térjünk vissza a táblázatunkhoz, az asztrológiához. Mint ott látható, például a VÉNUSZ Tüzes Eleműként, de Földes jelleggel jelenik meg. Külön kihangsúlyoznám, hogy elemi beosztása szerint Tüzes, csak a Tüzes Elemen belüli jellege a Földes! Amennyiben megnézzük az asztrológiai értékelését, meglepően tapasztalhatjuk, hogy a jelen esetünkben a VÉNUSZ Földes Elemű minőségként van jelen. A rendszer vizsgálatából érthetővé válik ez a torzulás, de súlyos hibának tartom, ha egy minőség jellegét összekeverjük az elemi beosztásával! Mellesleg ez tapasztalható a MARS – nál is. A JUPITER esetében Tüzes Elemű bolygóról beszél, holott látható, hogy a Földes Elemű bolygók között (MARS, JUPITER, SZATURNUSZ) a középső helyzetet foglalja el, így a jellege Levegős – Vizes, de mivel szoros a kapcsolata a VÉNUSZ Attribútummal, így inkább Levegős, tehát Yang minőségű. Így lehet „Tüzesnek” érteni, de egyértelműen Yang Princípium. A másik bolygó, mely középen helyezkedik el a Tüzes Elemű bolygók közül a MERKŰR. Ha a táblázatot megnézzük, akkor láthatjuk, hogy egy szintre kerül a JUPITER – rel, így minden fennakadás nélkül kezelhetnénk ugyanolyan jelleggel, attribútumokkal, mint a JUPITER – t. Ezzel ellentétben ezt a bolygót az asztrológia semleges minőségűnek állítja be, mely nézőpontom szerint hatalmas csúsztatás! A rendszerben nincsen semleges minőség (vagy Tüzes, vagy Földes, vagy Levegős – Vizes)! Mivel a rendszerben középen található a MERKŰR, így vagy Levegős – Vizes Eleműnek, vagy kizárólagosan Levegős Eleműnek (mint a JUPITER – t) kellene tárgyalnunk, mely a 8. Hierarchia kapcsán egyértelműen Yin – Yang minőséggel rendelkezik (a VÉNUSZ önmagában Yin is és Yang is, s ha a nagyobb rendszert nézzük, akkor a HOLD az Yin, s a VÉNUSZ Yang). Ebből kifolyólag nincs olyan, hogy semleges minőségű, kivéve akkor, ha ezt a Yin – Yang kapcsolatot nem tudom kellő mértékben kezelni, s egybe vonom e két minőséget és a nemiség irányából közelítem meg a helyzetet (de mint a 4. Hierarchia kapcsán láthattuk, a nemiség a Test szintjén megnyilvánuló helyzet, s most ennél a kérdéskörnél viszont a középső szinten tartózkodunk)! Innen megérthető az is, hogy amennyiben az Angyalokat tárgyalni szeretném, akkor a hagyományokban általában megkülönböztetik, hogy férfi vagy nő, de legtöbbször a nemisége nem jelentkezik meghatározó minőségként, úgynevezett androgün állapotot takar. Ettől kezdve már egyenes út vezet a MERKŰR minőségével rendelkező Hermészhez, kinek a fia Hermaphroditosz, aki androgün jelleggel rendelkezik.

Amennyiben valaki ezt a hivatkozást átolvassa, gyorsan megtalálja a következő részt:
„Hermész görög isten, eredetileg szél- és levegőisten”, mely úgyszintén a VÉNUSZ Attribútummal köthető össze, mint a Levegő Elem képviselője!

Itt már látható, hogy a jelenkori asztrológia nézőpontjaiban vannak megkérdőjelezhető elemek, így most még egy kicsit megbolygatjuk e rendszert. Mivel nincs asztrológiai képzésem, ezért nem fogom részleteiben bírálni a rendszert, de ami szemmel láthatólag problémás nézőpont, azzal foglalkoznunk kell. Mellesleg, ha csak ennyire piszkálom meg az asztrológia kérdéskörét, akkor véleményem szerint (mivel az alapokat érintő kérdéskört feszegetek), az elejétől fogva újra kellene tárgyalni az egész rendszert.

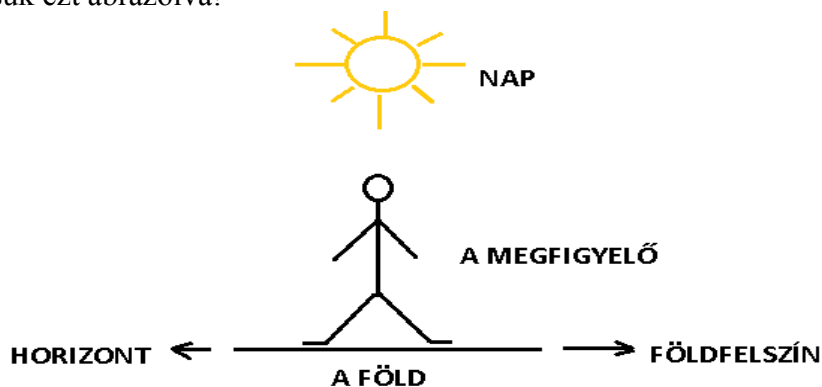
Mielőtt azonban az asztrológiai kérdéskört elkezdeném vizsgálni, át kell néznünk a NAPJÁRÁS – sal kapcsolatos helyzeteket! Ez alapján egy Földi Megfigyelő esetében, a NAP – hoz viszonyított főbb pontok a KELET, amikor a NAP Kel (az Egyiptomi hagyományban HEPER /magyar értelemben HeVeR, tehát Heverő, fekvő/), a DÉL, amikor a NAP a Megfigyelő feje felett Delel (az Egyiptomi hagyományban RÁ vagy RÉ /magyar értelemben szerint a Nap eRő-ben van/), s a NYUGAT, amikor a NAP a horizont alá „bukik”, Nyugszik (Egyiptomi hagyományban ATUM /magyar értelemben szerint TüNő/)! Tehát a NAPJÁRÁS – hoz viszonyítva van három helyzetem, ahol a NAP, a FÉNY él, és dominál, ezek a KELET – DÉL – NYUGAT. Ezzel szemben van egy helyzetem, ahol a NAP, a FÉNY esésben van, „háttérbe húzódik”, s a Sötétség veszi át a „hatalmat”, ez pedig az ÉJSZAKA, s ebből következően égtájra viszonyítva az ÉSZAK!

(Magyar értelemben és írásmód szerint az Éjszaka és az Észak szavunk mint írásmód szerint, mind tartalmilag elég közel áll egymáshoz, írásmód alapján csak az Éjszakában megjelenő „J” okoz némi bonyodalmat. Mivel a mássalhangzó adja a szó értelmét, vázát, és mivel ez egy későbbi Hierarchia vizsgálati tárgyat képezi, ezért elégedjünk meg annyival, hogy három mássalhangzó „rendellenesen” viselkedik a rendszerben, s ezek közül az egyik a „J”. A legtöbb nyelvben ez a mássalhangzó általában magánhangzóként jelenik meg /I/, s így átmenetet képez /I – J/!)

Egyelőre ezeket a minőségeket **nem** égtájanként kezeljük, hanem a Nappali és az Éjszakai állapot változásaiként egy napon belül! A továbbiakban majd, hogy jobban érthető legyen felhasználjuk ezen Hierarchia adatait, a 8, 9 – es Hierarchia adataival együtt, s külön megvizsgáljuk a Földet, mint bolygót, a további bontással létrejövő alkotóelemeit, ebből a nézőpontból.

Először vizsgáljuk meg a Földi Megfigyelő által létrejövő helyzetet. Mivel itt a Megfigyelő ebben az esetben értelemszerűen a FÖLD – ön áll, így egyértelműen egy geocentrikus rendszert vizsgálunk. (Ezt a meghatározást a későbbiekben még pontosítjuk, de mindenesetre egy Földről tájékozódó Megfigyelőről beszélünk, s ebben az értelemben, mivel a Megfigyelő a Földön tartózkodik, így a világnézete Földközéppontú, tehát geocentrikus és nem Napközéppontú, tehát nem heliocentrikus.)

Ezek alapján a Feje felett van az ÉG, a FÉNY, a NAP (az ÉGI TŰZ), s a Lába alatt a FÖLD, a SÖTÉTSÉG! Lássuk ezt ábrázolva!

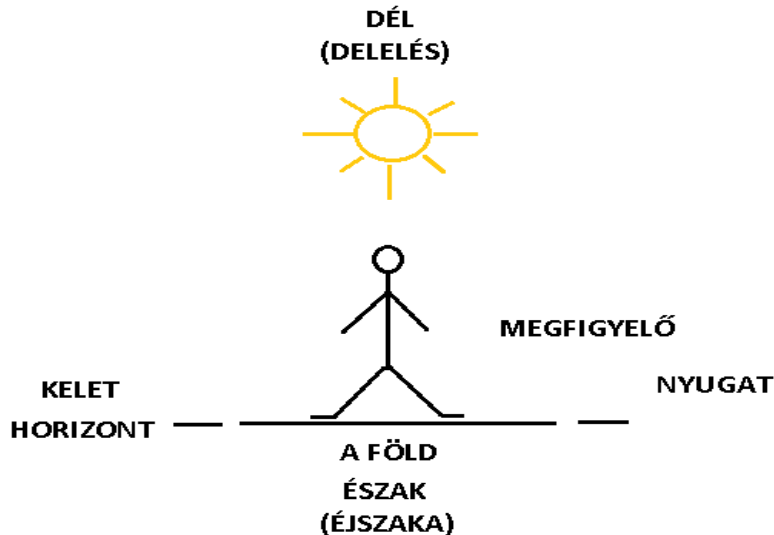
Van egy mondókánk mely így hangzik:

„Elöttem van észak, hátam mögött dél, balra a nap nyugszik, jobbra pedig kél!”

Ez a mondóka égtájakként kezeli ezeket a minőségeket, s most nekünk a Napjáráshoz kellene igazodnunk, ezért jelen esetünkben, mivel a Megfigyelő feje felett delel a Nap (DÉL), így alakul át:

Alattam van észak (éjszaka), felettem van dél (a Nap delelése), balra a nap nyugszik, jobbra pedig kél!

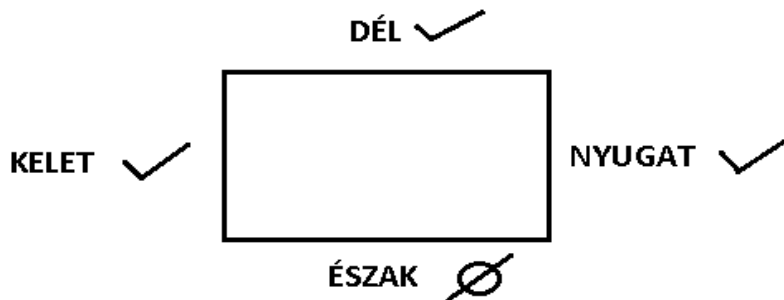
Ebben az esetben a Megfigyelő „velünk szemben helyezkedik el” (mint egyéb ábrázolásokon az ATYA is velünk szemben helyezkedik el, Heraldika), s így az Ő jobb oldala nekünk (a szembenézeti) bal oldalra kerül. Az a vonal, ahol Ő áll (FÖLD) jelképezi a horizontot, s így most ezeket a helyzeteket tüntessük fel az előbbi ábrán.

Tehát az egyéni Megfigyelőhöz képest megvan mind a négy irányunk (KELET – DÉL – NYUGAT – ÉSZAK), mely teljesen megfelel az ebben a Hierarchiában közölt adatokkal, s a nap mozgása követi a Hierarchia „beforgatásával” létrejövő (létrejött) állapotot (jobbról /Kelet/ - balra /Nyugat/ forog)!

(Ez a helyzet teljesen megfelel annak a rendszernek, ahol például egy Ház „fekvését” tanulmányozzuk. Tehát, egy „keleti” tájolású Ház, illetve Szentély keleti, nyugati, déli és északi oldalának. Ebben az esetben három oldal minden esetben kap Fényt (kelet, dél, nyugat), s az északi oldal általában nem, vagy nagyon kis mértékben /többnyire sötétségben marad/!

Jelölve:

Látható, hogy így értelmezve pontosan lefedi az általunk előbb vázolt helyzetet, a különbség csak annyi, hogy míg az előbb a Napjárást vettük alapul egy Földi Megfigyelő személyéhez képest, úgy most egy Ház, illetve Szentély alaprajzához viszonyított Fényjárás jelenik meg, mely átvezet minket az égtájak fogalmához! Ez a későbbiekben gondot fog okozni!

Most vizsgáljuk meg a többi Hierarchiával való kapcsolatot.

8. Hierarchia
(Attribútumok)

NAP
VÉNUSZ – HOLD
FÖLD

FÉNY
VILÁGOSSÁG – SÖTÉTSÉG
SÖTÉT

9. Hierarchia
(Ying - Yang)

YANG
YANG – YIN
YIN

Látható, hogy „részben”, illetve teljesen fedésbe kerül a vízszintes olvasat is. A „részben” szót azért tettem idézőjelbe, mert lehetnek olyan vélemények, melyek csak ezt hajlandóak elfogadni (s az eddig tárgyalt adatok alapján igazuk van/lehet), de a később tárgyalt Hierarchiák által ki fog tisztulni a kép, mely a rendszer teljes fedését mutatja!

Mielőtt tovább mennénk a rendszer vizsgálatával, tegyünk egy kitérőt, s nézzük meg a Föld bolygó további bontását! Ezt azért nem tárgyalom különálló Hierarchiaként (bár minden bizonnyal megtehetném), mert ennek a rendszernek a megértéséhez itt, ezzel együtt kell látnunk! (Emlékezzünk vissza, volt már egy ilyen Hierarchia, mégpedig a 8., ahol az Attribútumokat együtt tárgyaltuk az Elemrendszeri beosztásokkal!!)

Amennyiben a FÖLD – et, mint bolygót további három szintre szeretném osztani, akkor a következő felosztást kapom:

Először is tisztázzuk a Földfelszínt és az a feletti és alatti szinteket. Az életet tekintve az általában (túlnyomórészt) a földfelszín felett található, jelenik meg. Általában a földfelszín feletti részt kb. 5 – 10 méterben szokták tárgyalni, mely valójában az élet megjelenésének a szintje, ahol ez a határ kitolódik/kitolódhat ez az 5 – 10 méteres határ fölé, de emberi viszonylatokban kb. ezt az értéket képviseli. (Amennyiben a madarak röppályáját számításba vesszük, akkor ez 1 – 2 km is lehet, de ez már nem az embernek a léptékrendszere. Mellesleg a madaraknak a fészkei ugyancsak ebbe az 5 – 10 méteres sávba esik.)

Itt már be kell vonnunk egy másik nézőpontot is, mely az emberiséget végigkíséri az Ókortól napjainkig, nevezetesen a Mikrokozmosz és a Makrokozmosz kapcsolati rendszere. Magyarul ennek a következménye az **emberszabású univerzum**, s az **univerzumszabású ember!** Ebből következik, hogy az (ókori) ember az univerzumot emberszabásúnak tételezi fel, s ennek a folyamodványaként az embert az univerzum képére építi fel! Az előzményeket figyelembe véve ez a megállapítás ugyancsak geocentrikus világnézet elsőbbségét mutatja a heliocentrikus világnézettel szemben.

Ha az előző felírást el kezdjük értelmezni, akkor értelemszerűen nagyon gyorsan belátható, hogy az Éghez, az Égboltozathoz tartozó minőségek a NAP, a HOLD, és a CSILLAG(ok)! Szemmel láthatóan itt másról van szó, mint az Attribútumoknál, viszont ne felejtjük el, hogy ott ez a három minőség Teremtői Attribútumként szerepel, s az emberhez viszonyított helyzetét tekintve az Ő fölötti minőséget képviseli! Itt a középső szinten szerepel az ember, a Földfelszín feletti világban. Ez a szint az elemrendszeri beosztásban a LEVEGŐ és a VÍZ Elem megjelenési szintje, mely az Élet megjelenésének szempontjából elengedhetetlen minőségek! A mindennapi életünkre gondolva a két legfontosabb elemi minőség az élethez szükséges Levegő, és a csapadék, (elsősorban) az eső, a Víz.

A Földfelszín alatti világgal most jelen esetben nem foglalkozunk (majd e Hierarchia kapcsán, a mitológiai résznél térünk vissza rá), csak annyit jegyeznék meg, hogy nagyon fontos minőség, hiszen maga az élet „belőle” nő ki! Elég, ha csak a Föld és a Növényzet kapcsolatára utalok, s emlékezzünk a Biblia által közölt helyzetre: „Porból lettél, s porrá leszel” (Ter 3, 17-19). Az, hogy ezzel az idézettel mennyire értek egyet vagy sem, nem befolyásolja azt a helyzetet, hogy az embernek a teste a Földből (a „Földanyától”) származik, s oda jut vissza! Amennyiben a Földet, mint Földanyát nevezzük meg, így egyértelműen a Föld nem mint elemrendszeri beosztásban szereplő elemként jelenik meg, hanem mint ebben a Hierarchiában középen a VÉNUSZ – i Attribútummal rendelkező minőség, tehát Anya!

Most a helyzet könnyebb érthetősége végett nézzünk meg egy ábrázolást, mely a hagyományokban, és főleg a keresztény ikonográfiában maradt fenn. Nézzük a képet, melyre már hivatkoztam.

Erre az ábrázolásra már hivatkoztam az 1. Hierarchiánál, most nekünk az ATYA és a FIÚ között létrejövő gömb alakzat a fontos (MUNDUS), melyet mellette kinagyítva megjelenítettem. Egyértelműen látszik, hogy a gömb vízszintesen ketté van osztva, s a felső fél függőlegesen szintén osztott. Amennyiben ezt a megjelenítést nem az ott tárgyaltak alapján értelmezem, hanem az ennél a Hierarchiánál létrejött helyzetként értékelem, akkor a gömb felső fele egyértelműen az Ég, az Égboltozattal azonos. Az, hogy mindkétféleképpen értelmezhető ez a gömb forma, az a rendszer sajátosságából adódik. Magyarul:

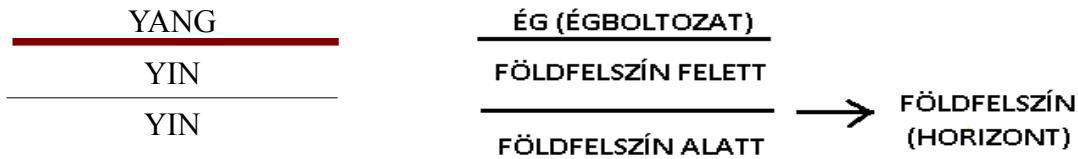
1. ábra

2. ábra

Tehát annak idején az 1. ábra alapján értékeltük, elemeztük, s most a 2. ábra által létrejött helyzetet tárgyaljuk, ahol nem az alsó szint képez külön álló minőséget, hanem a felső! Hiszen már tudjuk, hogy az 1. ábra az élet megjelenése előtti állapotot tükrözi, s a 2. ábra az élet megjelenése utáni helyzetet adja. A jelenlegi tárgyalt résznél az élet már megjelent (hiszen az emberhez viszonyított rendszerről beszélünk), s így a Teremtői Attribútumok a legfelső szinten jelennek meg. Ezzel kapcsolatban amennyiben a 2. ábrát és a mostani helyzetet együtt tárgyalom egyértelműen látszik, hogy az Ég, Égboltozat különválnak a másik két szinttől, mely mindkettő a Földhöz, a Földfelszínhez kapcsolódik.

Ábrázolva:

Mivel eljutottunk eddig, itt most szükséges egy másik nézőpontot is bevenni a vizsgálódások körébe, s ez a különböző világnézeti modellek. Amennyiben utána járunk a kettő ismert világnézeti modell helyett (geo-, ill. heliocentrikus) négy különböző felosztás létezik.

Ezek a következők:

Hivatkozás: *elte.pene.hu*

2. tétel: Tájékozódás az égbolton: égi koordináta-rendszerek, földrajzi helymeghatározás

II. Égi koordináta rendszerek

A szférikus csillagászatban **gömbi polárkoordináta-rendszereket** használunk.

A gömb középpontja mindig egyben a koordináta-rendszer középpontja is. Attól függően, hogy a középpont hol helyezkedik el, a következő koordináta-rendszereket különböztetjük meg:

1. **Topocentrikus:** középpont a megfigyelő szemében, vagy a mérőműszer érzékelő rendszerében van
2. **Geocentrikus:** középpont a Föld középpontja
3. **Heliocentrikus:** középpont a Nap középpontja
4. **Galaktocentrikus:** középpont a Tejútrendszer centruma

Ebben a felsorolásban négy különböző nézőpont szerint osztják fel a rendszert, melyből kettőnél a Föld, illetve a Földről vizsgálódó személy a központ, s a másik kettőnél külső viszonyítási pontot határoz meg középpontnak (Nap, illetve Tejútrendszer középpont). Mint láthattuk, az egész rendszert általában a Földről vizsgálva elemezzük, értékeljük, így ebből a szempontból a másik két nézőpont „háttérbe szorul”. A Topocentrikus világkép alapja az a vizsgálódó személy, aki a Földről vizsgálva értelmezi, magyarázza a rendszert, a látottakat. Így lényegében a Topocentrikus és a Geocentrikus világkép szoros, illetve szerves kapcsolatban áll egymással. Ebből a felosztásból értelemszerűen a Galaktocentrikus világképet kell felülre helyeznünk, ugyanis az összes többi az Ő részét képezi! Amennyiben a Galaktocentrikus világképet felülre helyezem, értelemszerűen a rendszer mozgásából adódóan a Heliocentrikus világképet kell alul megjelenítenem, ugyanis a felső szint „egy lépésben” jelenik meg az alsó szinten. Ezenkívül a négy felosztásból ez a kettő rendelkezik valós központtal (NAP, és a TEJÚTRENDZSER Centruma), s a másik kettő „csak” egy látszólagos, virtuális központtal rendelkezik (FÖLD, illetve az EMBER)! Ezen túlmenően még az is tetten érhető, hogy ez a két utóbbi világnézeti modell teljesen eltér a másik kettőtől (nincs valóságos középpontja), s egy olyan középponttal rendelkezik, mely a Hierarchiából adódik, s a vizsgálati nézőpontból (ezért látszólagos, virtuális), tehát ennek a Hierarchiának a közepe, középpontja, a FÖLD!

Ezeket az adatokat írjuk fel megint a Hierarchiában elrendezve!

GALAKTOCENTRIKUS

—————
GEOCENTRIKUS ————— TOPOCENTRIKUS
—————

HELIOCENTRIKUS

Ebből a felírásból látható, hogy a Topocentrikus világgép a HOLD oldalára esik, mert valójában ahogy a leírásában olvasható, a Földi Megfigyelő a központja, tehát az egyén! Az is észrevehető, hogy a Heliocentrikus világgép ebben a nézőpontban a legalsó szintre kerül, tehát **ÖNÁLLÓAN NEM TEREMTŐ MINŐSÉG!** Itt megint szembekerülök a hivatalos állásponttal, ahol a Heliocentrikus világgép a Geocentrikus világgép fölött helyezkedik el. Ebből is látható, hogy amennyiben nem tudok, illetve nem akarok rendszerben gondolkodni, akkor az egyéni nézőpontom felülírhat minden egyéb nézőpontot, mely egy felsőbb rendszer összeomlásához vezethet!

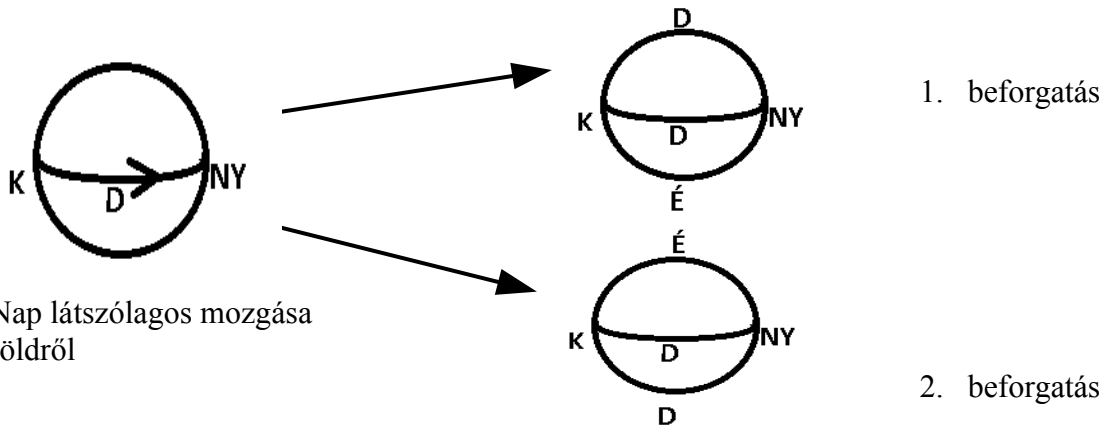
A későbbiekben fogjuk csak látni, hogy miért írtam ezt le, és hogy miért nem tekintem a Heliocentrikus világgépet jobbnak a Geocentrikus világgéptől. Egyelőre maradjunk meg annál az álláspontnál, hogy az univerzum emberszabású és az ember univerzumszabású, s az ember maga a Földön él, s ebből következően egyértelmű, ha önmagához viszonyítja a rendszert, akkor annak a középpontja a FÖLD!!

Most foglalkozzunk egy kicsit a Heliocentrikus világgéppel! Ebből a felosztásból látható, hogy alul helyezkedik el, így Teremtett minőség! Ezért „szinkronba”, párhuzamba kell állítani a „LÉLEK” szintjén található Geo-, ill. Topocentrikus világgéppel (a Galaktocentrikus világgép csak „áthatja” a rendszert, s alsó helyzetből különben is csak a középső szintig tudunk eljutni!)

Eddig a Topo-, ill. Geocentrikus világgépet vizsgáltuk, s ott a négy kitüntetett „minőség” (Kelet – Dél – Nyugat – Észak) csak irányokként szerepeltek (a Napjárás főbb pontjaiként)! Az igaz, hogy a Ház, ill. a Szentély négy oldalaként meghatározott, a NAP, a FÉNY vonulását jelölő irányok már egyben Égtájakként is azonosíthatóak! De amíg abban az esetben, amikor ezek a minőségek még a Nap „látszólagos” mozgásának az irányai, a Földi Megfigyelő személyhez viszonyított tájékozódási pontok, addig az Égtájakként való meghatározás során Változik a Helyzet! A Nap és a Föld kapcsolata miatt a Földi Megfigyelő személyhez kötött irányok a rendszer „vízszintes” olvasatát adja, addig az Égtájakként való meghatározás a „függőleges” olvasat! Mivel a Földről tájékozódunk, így a rendszer Belső nézőpontból való tájékozódása a „vízszintes” olvasat (amely a Topo-, illetve a vele együtt szervesen felépülő Geocentrikus világgép), ezért Külső nézőpontból való vizsgálatánál ezt a „vízszintes” tájékozódást be kell fordítani „függőleges” olvasattá, avagy „fent – lent” viszonyrendszerre (Heliocentrikus világgép)!

Tehát a Napjárás „vízszintes” meghatározott irányait a „függőlegesen” értelmezhető Égtájakkal szeretnénk fedésbe, takarásba hozni, így fontos, hogy az így létrejövő helyzetet milyen irányba forogtatom el!

Ebből kifolyólag kettő lehetőségem adódik, melyek a következők:

(Ezek az ábrák a Föld „Napos”, világos oldalát mutatják a Nap felől nézve /később majd részletezem/!)

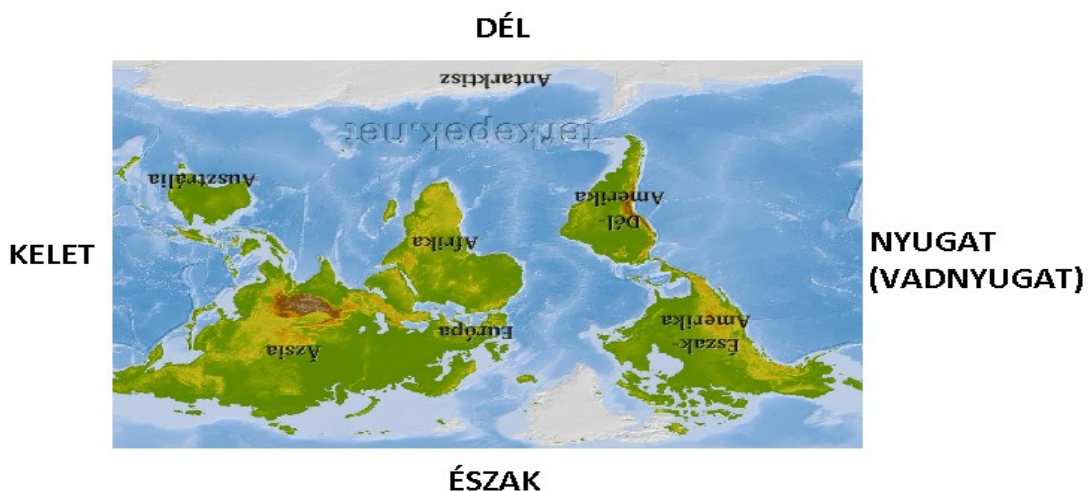
A Hierarchiában a Fény foglalja el a felső szintet, így itt is egyértelműen ez irányba kell az „elforgatást” végrehajtani (1. beforgatás), tehát a Dél kerül felülre, s az Észak alulra! Szakrális értelemben (s egyébként is) a „Sötétség” soha nem győzhet a FÉNY ellenében!

(Mivel a Földet itt külső nézőpontból vizsgálom, s ez a külső pont maga a Nap, ezért a Heliocentrikus világkép nézőpontjának így kellene alakulnia.)

Amennyiben az 1. beforgatás általi helyzetet fogadom el (értelemszerűen, s a Hierarchiából következően ez az elfogadható!), akkor súlyos problémával nézünk szembe (melynek ne felejtjük el az erkölcsi tartalmát sem!): Ugyanis, abban a helyzetben mikor ezt megteszem, ezek az irányok már Égtájakként szerepelnek, s így osztják fel a Földet Déli félgömbre (a Déli – sarkkal), s Északi félgömbre (az Északi – sarkkal)!! Viszont ábrázolásnál, megjelenítésnél, s az asztrológiában az „ÉSZAK” kerül felülre, s a „DÉL” jelenik meg alul, mely a rendszer 2. beforgatása által jut előtérbe! Most nézzük meg a Föld ábrázolását úgy, hogy a felső „szintet” tekintem mérvadónak, tehát az 1. beforgatásnál a DÉL – et (s később a 2. beforgatásnál az ÉSZAK – ot)!

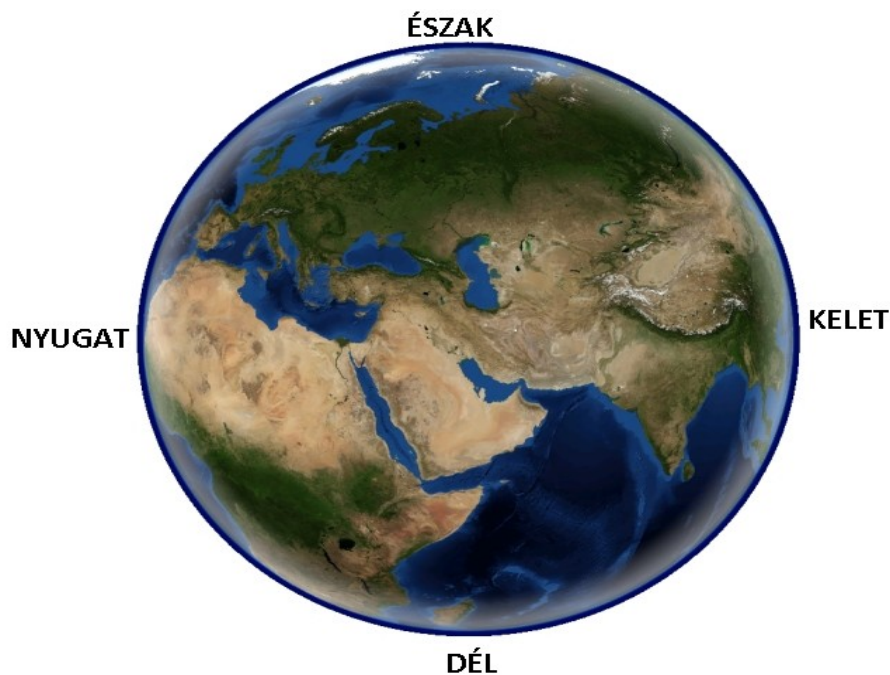

Mint látható ez a helyzet az 1. beforgatással létrejövő állapotot tükrözi, mellyel ellentmondásba kerülök a Föld jelenlegi megjelenítésével (a mostani állapothoz képest „feje-tetejére állt a világ”). Mellesleg ezt a képet a Földgolyó jelenlegi megjelenítésének a 180 fokos elfordításával kapjuk, mely elforgatással a Földnek a világegyetemben betöltött állapotával nem kerül ellentmondásba, hiszen a világűrben nincs viszonyítási pontom a fent és a lent meghatározására, így a földgömb elforgatásával létrejövő helyzet teljes fedést eredményez a jelenlegi Hierarchiával!! Most nézzük meg ugyanezt a helyzetet „kiterítve”, milyen látvány fogad.

Szemmel láthatóan a Keletnek megfelelő helyen található Japán, a Felkelő Nap Ország!

Most lássuk a 2. beforgatással létrejövő helyzetet, ahol az Északi égtáj kerül felülre!

Mint a képen látható, ahogy a jelenlegi ábrázolásnál, az Északot felül helyezem el, a Dél alulra esik, de a Kelet, Nyugat megfordul, s ahhoz, hogy ezek az irányok (Kelet – Nyugat) a felírásnál adódó adatokkal fedésbe legyen a függőleges tengelyre tükrözni kell a képet! Lássuk!

Mint látható itt az égtájak teljesen fedik a rendszerből adódó irányokat, viszont a kép, amit kaptunk teljesen ellentmond a világűrben (a Nap felől) látható állapotnak! Tehát itt valami nagy problémánk van. Az előző képnél a Földgömb megjelenése azonos a világűrben látható helyzetnek, de megcserélődnek a Keleti és a Nyugati irányok. Ennél a képnél a Kelet – Nyugati irány jó helyre kerül, viszont a Föld ilyen jellegű megjelenítése ellentmond a világűrben tapasztalható állapotnak! Ezzel szemben az ezeket megelőző ábrázolás (1. beforgatás) nem mond ellent a világűrben látható helyzetnek, csak éppen 180 fokkal elforgattuk a jelenlegi nézőpontot (s így az irányok is a helyükön találhatók!)

Mivel az ábrázolásoknál gondjaink lettek (az egyiknél 180 fokos elforgatás történt, a másikon pedig vagy az ábrázolás, vagy az irány nem helyes), így mielőtt ezen az úton tovább mennénk, nézzük meg a Yin – Yang által jelzett minőségeket, hogyan alakulnak az 1. beforgatás esetében.

DÉL (<i>FENT – FELÜL – FELFELE</i>)	
KELET (<i>KINT – KÍVÜL – KIFELE</i>)	NYUGAT (<i>BENT – BELÜL – BEFELE</i>)
ÉSZAK (<i>LENT – ALUL – LEFELE</i>)	

Ezenkívül a KELET – NYUGAT kapcsolatában azt is megállapítottuk már, hogy a Kelet a Jobb oldalnak, a Nyugat a Bal oldalnak felel meg, ugyanúgy, mint a Heraldikában!

Hivatkozás: [http://hu.wikipedia.org/wiki/Jobb_oldal_\(címertan\)](http://hu.wikipedia.org/wiki/Jobb_oldal_(címertan))

Jobb oldal (címertan)

A **jobb oldal** a heraldikában az az oldal, melyet a természetes szóhasználatban a bal oldalnak neveznek. A címertanban tehát az oldalak felcserélődnek, mert a heraldikai ábrázolásokat a képzeletbeli címerviselő szemszögéből vizsgáljuk, azaz a címer tulajdonosának nézete élvez elsőbbséget. Az oldalak felcserélődését a heraldikai "udvariasság" (fr: la courtoisie) indokolja. A jobb oldal a heraldikai bal oldalhoz képest az elsődleges, az előkelőbb oldal, mert ez a természetes (az emberek többsége is jobbkezes) és egyfajta szerencsére vagy előnyös, előkelő tulajdonságra utal. Ez a szemlélet hatással van a címerképek ábrázolására is. Az oroszlán például a heraldikában szinte mindig jobbra néz. A többi címerkép szokásos módon szintén jobb felé néz, fut, ugrik stb. A címerleírásban csak azt kell megemlíteni, ha a helyzetük vagy pózuk nem szokványos, azaz balra néznek, futnak, ugranak stb.

Tehát ebből az idézetből is kitűnik, hogy heraldika ugyanúgy kezeli a jobb és bal oldalt, ahogyan mi az 1. Hierarchiában az Atyához viszonyítottuk.

Ezeket az égtájakat most fedésbe kell hoznunk a jelen Hierarchia adataival, az Attribútumokkal és a Yin – Yang felosztásával!

Lássuk:

8. Hierarchia	9. Hierarchia	10. Hierarchia	Világnézetek
NAP	YANG	DÉL	GALAKTO*
VÉNUSZ – HOLD	YANG – YIN	KELET – NYUGAT	GEO – TOPO
FÖLD	YIN	ÉSZAK	HELIO

* Értelemszerűen ebben az oszlopban felsorolt minőségek a „– centrikus” világnézetet jelölik.

A rendszer mozgásából adódóan (amikor a „8 – as” irányt vizsgáltuk) látszott, hogy amikor a lefelé tartó utat követtük a VÉNUSZ – i Attribútum kifelé és lefelé irányul!!

Ebből a rendszerezésből látszik, hogy a Galakto-, ill. a Geocentrikus világnézet a Yang rendszernek felel meg, s a Topo-, ill. a Heliocentrikus világnézet a Yin minőséggel azonosítható. Ezenfelül a Heliocentrikus világnézet a Geocentrikus világnézet „következménye”, s így a Geocentrikus világnézet a Mérvadó, kettőjük kapcsolatában!

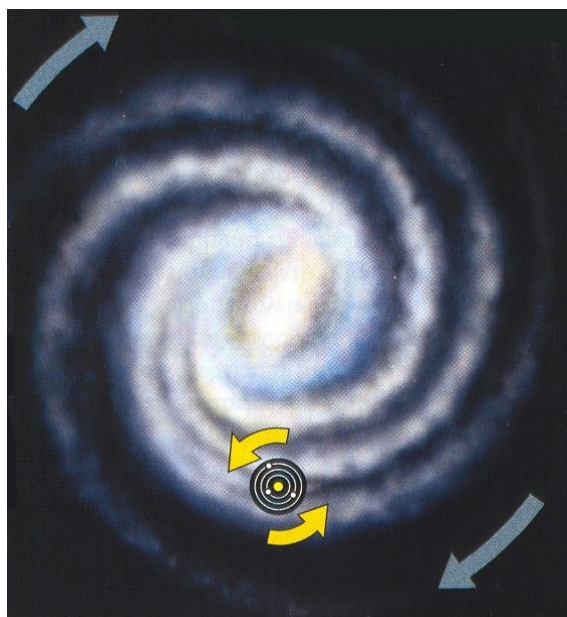
Amennyiben tovább vizsgáljuk a rendszert akkor látható, hogy a Heliocentrikus világkép alul található, így az Észak, a Lent, Lefelé, Alul princípiumok jellemzőek erre a minőségre. S a Galaktocentrikus világkép pedig a DÉL – lel, a FENT – tel, FELSŐ – vel, FELFELE – vel rokonítható, magyarázható!

(A Geocentrikus a KELET, a Kifelé, s a Topocentrikus a NYUGAT, a Befelé!)

A megadott irányok az aktuális világképhez rendelhető világnézeti irányoknak felelnek meg. Tehát a GALAKTOCENTRIKUS (TŰZ) világkép Felülnézetből tárgyalható, a TOPOCENTRIKUS (VÍZ) Belsőnézetből, a GEOCENTRIKUS (LEVEGŐ) világkép Kívülre, Kifelé irányul, s a HELIOCENTRIKUS (FÖLD) világnézet Alulnézetből közelíti meg a rendszert!!

Ezek alapján a Geocentrikus világnézet kifelé és lefelé irányul a rendszerben, mely a mozgás alapján értelmezhető, s így belőle alakul ki a Heliocentrikus világkép, amelyet szinkronba, fedésbe kell hoznunk Vele (a Geocentrikus világképpel!). Most egyelőre hagyjuk nyitva ezt a kérdést, s nézzük meg a forgási irányokat!

Lássunk egy képet!

Hivatkozás:

http://www.vasynet.com/downloads/doc1/kozmozologiai_kislexikon/leda.extra.hu/indexek/fogalom.htm

Direkt: keringési, illetve forgási irány, mely a Föld északi pólusa fölül nézve az óramutató járásával ellentétes. A direkt irányal ellentétes a retrográd.

<http://www.sulinet.hu/tovabbtan/felveteli/2001/1het/foldrajz/foci1.html>

A Föld mozgásai

1. A Föld tengely körüli forgása

- A mozgás jellemzői
 - A forgás időtartama: A Föld képzelten tengelye körül, melynek felszíni dőléspontjai a földrajzi pólusok kb. 24 óránként (23 óra 56 perc 4 mp) tesz meg egy teljes fordulatot. Ez az időtartam a csillagnap.

- A forgás iránya: az északi sarkpont felől nézve az óramutató járásával ellentétes, tehát nyugatról keletre tart, ezt a csillagászatban direkt forgásiránynak nevezzük.
- A forgás sebességét a szögsebességgel és a kerületi sebességgel jellemezhetjük. A szögsebesség a földfelszín minden pontján egyforma (15°/óra), a kerületi sebesség azonban a forgástengelytől való távolsággal nő, így az Egyenlítőn 461 m/s, a pólusokon pedig 0 m/s.

http://astro.u-szeged.hu/oktatas/csillagaszat/6_Naprendszer/0100Naprendszer/naprendszer.html

A Nap a **Tejútrendszer** mintegy 200 milliárd csillagának egyike, amely küllős spirálgalaxisunk korongjában, az **Orion spirálkarban helyezkedik el**. A Nap (és vele az egész bolygórendszer) az 50 000 fényév sugarú korong központjától mintegy **27 000 – 28 000 fényév távolságra** kering, és nagyjából 240 millió év alatt tesz meg egy teljes fordulatot.

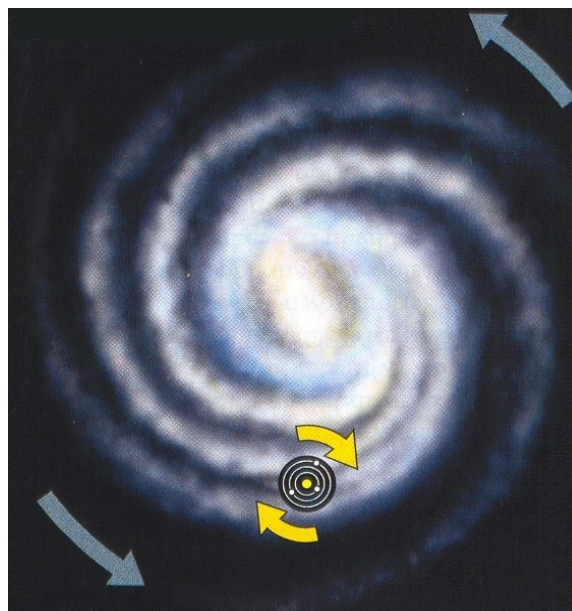
Mint ezekből a hivatkozásokból és a közölt képből egyértelműen következik, a Föld és a Naprendszer az óramutató járásával ellentétes mozgása az Északi – sarkcsillag felől nézve érhető tetten. A Hierarchia vizsgálatából adódóan viszont mi a retrográd mozgást neveztük az óramutató járásával ellentétes mozgásnak, s az óramutató járásával azonos irányt ebből következően direktnek kell neveznünk. Én itt nem szeretnék problémázni az irányok elnevezésein, de a lényeg a következő:

Az óramutató járásával ellentétes irányt a VÉNUSZ – hoz társítottuk, s a PRECESSZIÓ – hoz, s a HOLD és a FÖLD forgását az óramutató járásával azonos irányban tételeztük föl.

Ehhez az adathoz képest a közölt kép éppen fordítva jelzi a forgási irányokat, mint ahogy mi tárgyaljuk. Tehát a Tejútrendszer (Galaktocentrikus világgép) a képen balról jobbra forog, a Naprendszer (Heliocentrikus világgép) pedig jobbról balra! Ez így igaz is, de amennyiben utána nézünk (amit a hivatkozásokban megtettem) meglepően tapasztalhatjuk, hogy ez a nézőpont, ábrázolásmód, a Tejútrendszert az Északi – sarkcsillagtól nézve jeleníti meg. Mivel az ÉSZAK – ot elhelyeztük már ebben a rendszerben az alsó szinten (Teremtett minőségként), így számomra egyértelműen a galaxisnak (Tejútrendszer) **ALULNÉZETI KÉPE!**

Igen ám, de a Galaktocentrikus világgéphez társítható nézőponti irány a **FELÜLNÉZET** (s a Naprendszerhez /Heliocentrikus világgéphez/ társítható irány az **ALULNÉZET!!**)!

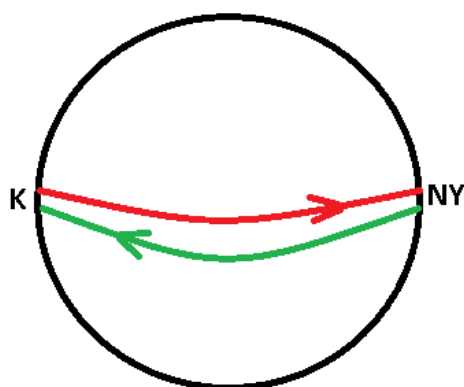
Mivel itt a Tejútrendszer van megjelenítve, s csak hozzáképest van elhelyezve (s a képbe berajzolva) a Naprendszer, így ezt az ábrát **nem** ALULNÉZET – ből (Északi – sarkcsillag) kellene megjeleníteni, hanem **FELÜLNÉZET** – ből!! Nézzük meg így, a másik oldalról megjelenítve:

Mint látható, Felülnézetből tárgyalva a rendszer mozgása ugyanaz, melyet a Hierarchiák eddigi tárgyalásánál megállapíthattunk (az óramutató járásához igazodva). Most nézzük meg a középső szintet, a Föld forgásának az irányát (irányait).

Többes számban fogalmaztam, mert hiszen az igaz, hogy egy bolygó (FÖLD) forgásáról van szó, de ennek van kettő nézőpontja! Mégpedig a „Belső” és a „Külső”, s ehhez társítva a világnézeti modelleket, az egyik a Topo-, a másik a Geocentrikus világnézeti világkép! A Geocentrikus világnézeti világkép „következménye” a Heliocentrikus világnézeti világkép, s ennek a két világnézeti világképnek a szinkronizálását, fedésbe hozását kell megtennünk ahhoz, hogy tovább tudjunk menni a rendszerben! Mivel a Geocentrikus világnézeti világkép a rendszerben a középső szinten helyezkedik el, mely alapvetően Yin princípium (tehát belső szemléletű), de Yang minőséggel rendelkezik (Vénusz, külső – kifelé irányuló nézőpont).

Ez az irányultsága (mivel kifelé irányul) a Heliocentrikus világnézeti világképben fog összegződni, mely által megváltoznak a helyzetek! Tehát a Geocentrikus (Topocentrikus) világnézeti világképben a FÖLD (bolygó) a mozdulatlan, az álló, s a NAP (és a csillagok) körülötte keringenek! Ezzel szemben a Heliocentrikus világnézeti világképben a NAP lesz a mozdulatlan, az álló, s a FÖLD (a Hét bolygó rendszer) kering körülötte! A Geocentrikus szemléletben, a FÖLD a mozdulatlan, így a NAP látszólagos mozgásából adódóan keleten kel, és nyugaton nyugszik. A Heliocentrikus szemléletben a NAP a mozdulatlan, a FÖLD körülötte kering, s ahhoz, hogy a belső nézőpontú Geocentrikus világnézeti világkép irányai megfeleljenek (a nap keleten kel), a FÖLD forgása megfordul! Tehát a NAP felől nézve a FÖLD forgási iránya nem kelet – nyugati irányú, hanem nyugat – keleti irányú (s belső nézőpontból ezért fog keleten kelni a NAP)! Lássuk látványosan:

Ez a kör a földgömböt ábrázolja, jelölve benne a kelet – nyugati irányt, s a piros nyíl a Geo-, ill Topocentrikus világnézetből adódó, a NAP látszólagos útját követő irányt (kelet – nyugati), a zöld nyíl pedig a Heliocentrikus világnézetből következő irányt jelöl, a FÖLD valóságos mozgását a NAP felől nézve (mely nyugat – keleti irányú)! Itt visszaérkeztünk ugyanahhoz a problémához, ahol elkezdtek, hogy egy bolygónak (FÖLD) a két forgási irányáról beszélhetünk! Amennyiben ezt a rendszert felírjuk a Hierarchiába, akkor lássuk, hogy mit kapunk!

1. ábra

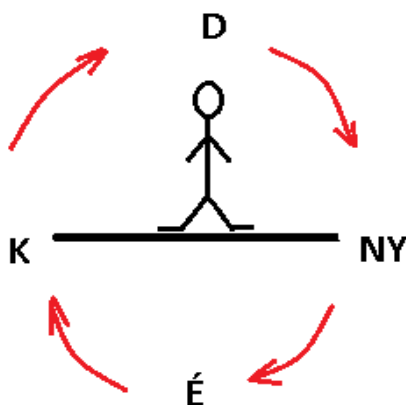

2. ábra

Ha ezt a két forgásirányt így látom felírva, akkor egyértelműen az 1. ábra által jelzett irány a Precessziós mozgással azonos (8. Hierarchia, VÉNUSZ), s a 2. ábra a Kis éves „időkeretünkkel azonos” (HOLD)! Tehát ebből a felírásból látható, hogy a Heliocentrikus világnézeti világkép által érzékelhető, tapasztalható Föld forgásának az iránya a precessziós mozgással azonos, mely alapján külső nézőpontból a NAP nyugaton kel, s keleten nyugszik!

Mivel a Heliocentrikus világgépet összhangba kell hozni a Geocentrikus világgéppel (mert belőle adódik), így az 1. ábra a Geocentrikus, a 2. ábra a Topocentrikus világnézettel azonos. Így kapcsolatba lehet hozni ezt a két rendszert (geo-, ill. heliocentrikus), s szerves kapcsolatba épül a Topocentrikus világgéppel (mivel ez a rendszer viszont elválaszthatatlan a Geocentrikus nézőponttól)!

Már megállapítottuk, hogy a Topocentrikus világgép az egyéni megfigyelő által létrejövő világnézeti modell, így mivel az egyénhez köthető, ezért a HOLD attribútummal társítható, tehát Yin minőségű princípium! Ennek a mozgása (szembenézeti) balról jobbra történik ugyanúgy, mint a Tejútrendszerben elhelyezkedő Naprendszer forgásiránya!

A felírásból következik, hogy ez a kettő világnézeti modell Yin minőségű princípium (Topo-, ill. Heliocentrikus)! Most nézzük meg a másik kettőt, mely értelemszerűen Yang minőséggel rendelkezik!

Ebből kivételt képez a Geocentrikus világgép, hiszen Ő a Yin minőségen belüli Yang princípium (a Vénusz attribútuma a Yin-en belüli Yang képviselő)! Ebből adódóan mindkettő mozgásnak fellelhetőnek kell lennie ebben a minőségben, melyet az előbb tárgyaltunk végig. Tehát a Geocentrikus világgépben belül a Topocentrikus világnézeti modell megjelenik, ez a FÖLD –ről szemlélve a NAP látszólagos mozgása, így a Geo-, és a Topocentrikus világgépek szerves kapcsolatban van egymással (HOLD – VÉNUSZ kapcsolat, ahol a HOLD –ból /SZŰZ/ lesz a VÉNUSZ /ANYA/)!

Így a Geocentrikus világgépnél is marad a NAP „látszólagos” útját követő rendszer, tehát a NAP KELETEN KÉL, S NYUGATON NYUGSZIK! Ez azonos a kettő rendszerben, de addig amíg a Topocentrikus világgépnél a FÖLD az álló, egy helyben tartózkodó bolygó (s a NAP –pal együtt a többi csillag, ill. bolygó /7 bolygó rendszer/ körülötte kering), addig a Geocentrikus világgépnél más történik!

Tudom jól, hogy a mai hivatalos álláspont nem így látja, ill. nem így magyarázza, de lássunk tisztán!

(Ő, a hivatalos álláspont a Topocentrikus világgépet rávetíti a Geocentrikus világgépre /mely a két rendszer azonosságát figyelembe véve érthető/, s ezért lényegében a Topocentrikus modellt Geocentrikus világnézeti modelliként tárgyalja, holott van különbség köztük!!)

Igazság szerint e két világnézeti modell nagyon közel áll egymáshoz (Nő /Szűz/ - aNya), de az „árnyalati” eltérések annyira jellemzőek, hogy ezekből a különbségekből (s a belőlük származó következményekből) létrejön a Heliocentrikus világgép!

Ezek az eltérések a következők:

<u>TOPOCENTRIKUS</u>		<u>GEOCENTRIKUS</u>
- a világmindenség körülötte forog		- a világmindenség körülötte forog, de a Nappal együtt mozgó bolygók a Merkúr és a Vénusz
- a világnézete a Földről tájékozódik, tehát „belső” nézőpont		- a világnézete elsősorban „belső” nézőpont, de ez elkezd „kifelé vetülni”
- a Föld forgása balról jobbra történik, tehát kelet – nyugati irányú (a Nap látszólagos útja a Horizont mentén)		- a Föld forgása „belső” nézőpontból kelet – nyugati irányú, de az ellenkező irányú mozgással is számol (precesszió)

(A kettő rendszer hasonlóságai:

Topo-, ill. Geocentrikus világbkép

1. Középpontban az EMBER, illetve a FÖLD van, ahol él.
2. Az Univerzum középpontja maga az EMBER, ill. a FÖLD.
3. Az Univerzum mintájára modellezi az EMBER – t, ill. a FÖLD – et.
4. A NAP, ill. a FÉNY mindenkori járásához, megjelenéséhez igazítja a mindennapi életét az EMBER a FÖLD – ön.
5. A vallási életben megjelenik az un. Dualisztikus szemlélet /FÉNY – SÖTÉTSÉG, JÓ – ROSSZ, stb./, de ezt így tárgyalni a helyzet túlzott leegyszerűsítése!!

Igazság szerint a Dualisztikus szemlélet az, amikor a rendszert két pólusra szükítem le /Yin – Yang, Fény – Sötétség, Jó – Rossz/, mivel a Hierarchia is e két alkotó elemből épül fel. Viszont a mostani Hierarchiára vonatkoztatva ez azt jelenti, hogy amennyiben Dualisztikus szemléletben értelmezném, akkor ez a DÉL – ÉSZAK viszonyt jelentené, s figyelmen kívül kellene hagynom a KELET – NYUGAT irányt. Ez viszont értelemszerűen nem tartható, s az is észlelhető, hogy a KELET és a NYUGAT minőségében egyaránt megjelenik a FÉNY és a SÖTÉTSÉG /míg a DÉL minőségénél a FÉNY kerül előtérbe, az ÉSZAK – nál pedig a SÖTÉTSÉG/! Ebből következik, mivel a vallási és hitrendszerek kialakulásában a természeti jelenségek ugyanúgy meghatározóak voltak, a helyzet túlzott leegyszerűsítését követelné meg a „Dualisztikus szemlélet” érvényre juttatása /a körfolyamatból kiiktatom a Keletet és a Nyugatot, és csak a Dél és az Észak minőségével számolok/! Később még kitérünk erre, de például egy könyv, mely foglalkozik ezzel a témával: Kákosy László „Fény és káosz” /Gnosztikus irodalom/.)

Bár igaz, hogy a Geocentrikus világbképénél felírt helyzetek vitathatóak, de talán áttételesen (közvetve) bizonyíthatóak. Például a Heliocentrikus világbkép „átütő sikere”, és uralkodóvá válása a XV. század utánra tehető (Kopernikusz, Galilei, Kepler, stb.), de már ráutaló jelek Kr. e. III. században feltűnnek (pl.: pontoszi Hérakleidész és szamoszi Arisztarkhosz). A középkorban még a Geocentrikus világnézeti modell volt az uralkodó nézőpont (a Topocentrikussal együtt), s az ellene fellépő tudósokat „félreállították” (Galilei: „És mégis mozog a Föld!”)! Mint látható, a Geocentrikus világbkép némileg tisztában volt a Föld mozgásával, s a Topocentrikus világbkép jellemzője az, hogy a Föld „nem mozog”! Ezen felül már az ókori csillagászok tisztában voltak a precessziós mozgással, mellyel még a középkori csillagászok is számoltak (emlékezzünk akár az ókori csillagászati ékirásos szövegekre, ill. a szkíták aranyba foglalt precessziós menetben történő állatábrázolásaira!)

Az igaz, hogy a bizonyíthatóság itt eléggé „ingoványos”, hiszen alig maradt ránk abból a korból hiteles leírása ezeknek a rendszereknek, s amelyek ebből a szempontból értékelhetőek azok a Görög és a Római kultúrából származnak.

Viszont e két kultúra, s hagyomány már sokat veszített az eredeti „Sumer, Káld, Hettita, stb.” rendszer csillogásából, s általában a torzult, sérült Akkád, illetve Asszír kultúrát tükrözi vissza. Azt is tudnunk kell, hogy a Csillagos Ég, s általában a tudás őrzői, ápolói, átadói, tanítói a Mágus Papok voltak (főleg keleten), így általában a papi kasztok. Ezeket a Papokat az Akkád, de leginkább az Asszír birodalom vezetői hatalmas „vérvetést” okozva irtották ki, s így az általuk képviselt tudás egy része is a feledés homályába veszett (hála Istennek, azért **nem** teljesen és végérvényesen)! Az írott szövegek, hagyományok ugyancsak pusztításra ítéltettek, vagy átírták, átfogalmazták azok tartalmát az új birodalmi eszmékhez (Asszír)!

(Ez sajnos azóta nem sokat változott: például Hitler könyvégetései, a megszálló orosz csapatok tiltólistái, stb.!)

Hivatkozás: Badiny Jós Ferenc: KÁLDEÁTÓL ISTER-GAMIG

„Amikor Róma a mezopotámiai élettérbe betapos, az a MAG(H) szó mint a tudós papság hivatásának meghatározója és rendi elnevezése már évezredek óta használatban van és hatalmas tradícióval rendelkezik. Természetes latinizálása a sumir-babilóni MAH szónak a "magus" és ebbe a latin szóba éppen úgy minden bele van sűrítve, mint ősébe - a sumir MAH-ba. Nemcsak a papi hivatás, hanem a jóság, a gyógyítás, a tudás, a gazdálkodás, az írásismeret éppen úgy, mint a jövőbelátás és az égi rend szemlélete, S minthogy ezek a tudós papok KAL-DA-ból erednek, az idegenek egyszerűen "caldeus-magus" latin elnevezéssel illetik őket mindenütt. Tekintetbe kell venni, hogy a sumir-babilóni hatalom a "tudás" uralmára épült fel. Az "égből leszállt uralom" a vallási szervezeten át érvényesítette akaratát. Az uralkodásnak azt a részét pedig, amit ma "politikának" nevezünk - a "papkirály" (sumir PATESI - akkád ENSI) által vezetett, de az "ég ismerőinek" nevezett papok tudására épített, nemzeti vallású, nemzeti államrendszerből kiválasztani nem lehetett. Vallás, politika, történelem, mítosz, föld és ég - elválaszthatatlan együttes volt, és ezt ma műszóval - teokratikus uralomnak hívjuk.

Szépen is ment Mezopotámiában addig, amíg a babilóni dinasztia és az őket követő KASSITAK-KUSITAK uralkodtak. Amidőn azonban a kegyetlen asszír tirannusok igázzák le Káldeát és Babhónt - a káldeus-mágus papok üldözöttekké válnak. MARDUK nemzeti Napisten is fogságba kerül. - Szobrát ASSURBA viszik és ASSUR-ISTEN lesz a "mindenható", aki nem a NAP-FIA. Csak az asszírokat szereti és ők ASSUR "választottjai". Szent állata az emberfejű, asszírarcú, szakállas szárnyas bika, melyet Korsabadból és Ninivéből már a nyugati múzeumokba vittek az archeológusok. A déli sumir területek is áldozatul esnek az asszír pusztításnak éppen úgy, mint a mai Örményország (Urartu), a VAN tó környéki és a kaukázusi vidék lakossága. A sumir babilóni papok egy része a néppel együtt észak felé menekül. A visszamaradottak szítják a forradalmat az asszírok ellen. A Biblia is megemlékezik a káldeusok fejről - Merodac-Baladánról -, akiről az asszír krónikák azt írják, ~hogy "gyilkosok fajtájából való és az ördög nemzette". Tehát a káldeus-mágusok már Kr. e. 700-ban az asszír-semitáktól kapják meg az "ördög nemzettje" címen ugyanazt a gúnynevet, amit utánuk a magyarok és a hunok a római keresztény egyház ajándékként könyvelhetnek el sajátjukként - talán - mint a káldeus-mágus örökség egy részét. (1) A menekülés is és a lázadás is indokolt, hiszen az asszír krónikák így írnak: "városaik bejárata előtt levágott fejekből rakattam hegyet", vagy "vérrel festettem be a hegyeket - úgy, mintha gyapjú lenne". (Salamanessar krónikái).

Ezeket a borzalmakat azonban a királyi paloták falburkolatainak bronz-domborművei a mai napig megőrizték örök bizonyítékképpen.

Elképzelhetetlen az a szenvedés, aminek a nem semita nép ki volt téve, s természetes, hogy a népet papjai nem hagyták el. Amerre mentek, hirdették az ősi vallást s ahol a lábukat csak egy emberöltőre meg tudták vetni - ott államot alapítanak.

Miután vallásuk - a babilóni mágus-vallás tartalma nemcsak az Isten ismerete, tisztelete és törvényeinek betartása, hanem minden tudás és tudomány benne gyökerezik, természetes, hogy ennek a tudás-vallásnak terjedése mindenütt politikai és egyházi változásokat okoz. Így lesz alapja ez a tudás a perzsa Zoroastrianizmusnak és a manichean vallásnak - hiszen Zoroaster is és Mani is mágus volt.

A zsidóság vallásának kialakulása szintén a mágus vallásból ered. A Jahweizmus nagy negatívuma a babilóni mágus vallás istenszemélyeinek teljes elhomályosításában nyilvánul. Azért vezeti be a zsidóság a "láthatatlan" nemzeti istent - Jahwét - mert csak úgy lehet fokozni az isten fogalmának misztériumát, ha azt mondják: "Jahwe több, mint Anath-Istár, Jahwe láthatatlan. "

Badiny könyvéből is lehet látni, hogy az asszír birodalomban az Őt megelőző uralkodó osztály vezetői (az uralkodó és környezete, az „értelmiségi” osztály, a papság, stb.) üldözések, kivégzések célpontjaivá váltak. Az idézett szöveg egyértelműen csak a megtorlás embertelen körülményeire világít rá, de szó szerint nincs leírva benne a mágus papok elleni brutális fellépés. Ennek ellenére a szövegből ki lehet következtetni a mágus papok és fiaik ellen elkövetett megtorló intézkedéseket, mivel az akkori időben az asszír hatalommal szembeni ellenállás szervezői a mágus papok lehettek. Ennek az állításnak az igazolását érhetjük tetten a Bibliának az adott szakaszaiban.

Hivatkozás: Károli Biblia: A királyok második könyve 23. fejezet

4

És megparancsolá a király Hilkiának, a főpapnak és a másod rendbeli papoknak és az ajtóőrözőknek, hogy az Úr templomából hordjanak ki minden edényt, amelyet a Baálnak, az Aserának és az egész mennyei seregnek csináltak, és megégeté azokat Jeruzsálemen kívül a Kidron völgyében, és azok hamvait Béthelbe vivé.

5

És kiirtá a bálvány papokat is, akiket Júda királyai állítottak be, hogy a magaslatokon tömjénezzenek Júda városaiban és Jeruzsálem körül, és mindazokat is, akik a Baálnak, a napnak, holdnak, égi jeleknek és az egész mennyei seregnek tömjénezték.

6

Kivivé az Úr házából az Aserát is Jeruzsálemen kívül a Kidron patakja mellé, és megégeté azt a Kidron völgyében, és porrá zúzta, és annak porát a község temetőhelyére hinté.

7

És lerontá a férfi paráznák házait, amelyek az Úr háza mellett voltak, és amelyekben az asszonyok kárpitokat szóttek az Aserának.

8

És behozatta az összes papokat Júda városaiból, és megfertéztette a magaslatokat, amelyeken a papok tömjénezték, Gebától egész Beersebáig, és lerontotta a kapuk mellett levő magaslatokat is, amelyek Józsuének, a város fejedelmének kapuja előtt voltak balkéz felől, a város kapujában.

19

És lerontotta Jósiás a magaslatok minden házát is, amelyek Samária városaiban voltak, amelyeket az Izráel királyai csináltak volt, hogy az Urat haragra ingereljék, és épen úgy cselekedett azokkal mindenekben, amint Béthelben cselekedett.

És megáldozta a magaslatok összes papjait, akik ott voltak, az oltárokon, és emberi csontokat égetett meg azokon, és úgy tért vissza Jeruzsálembe.

A Biblia ezen része Jósiás júdeai király életében játszódik, mely történet Akház király uralkodásától fogva az Asszír birodalom vazallusaként van számon tartva. Ezért az itt leírt papok ellen megnyilvánuló fellépések az Asszír birodalom politikájának a részét is képezheti, hiszen Akház király óta asszír megszállás alatt van a terület, s nem tekinthető önálló, szuverén államnak!

Most ennyi kitérő után térjünk vissza a világnézeti modellekhez.

Tehát ezek után látható, hogy a Föld mozgásánál ebben a rendszerben mindkét mozgással számolnunk kell, mely belső nézőpontból (Geo-, ill. Topocentrikus) Kelet – Nyugati irányú, s külső nézőpontból (Geo-, ill. Heliocentrikus) Nyugat – Keleti irányú! Nem győzöm hangsúlyozni, hogy a nyugat – keleti irányú mozgás a Föld külső nézőpontból való megközelítése, de mi emberek a Földről, tehát belülről figyeljük a rendszert, s ezért nem meghatározó nézőpont!

Viszont a precessziós mozgás, s ebből adódóan a nyugat – keleti irány nem elhanyagolható nézőpont, amennyiben közösségben szeretnénk élni (Vénuszi attribútum)!

Magyarul a Heliocentrikus világbépe a rendszerben alul, tehát Teremtett minőségként van jelen, ebből következően nem meghatározó, nem uralkodó világnézeti modell! Viszont a Heliocentrikus világnézetből adódó földforgási iránya (nyugat – keleti irányú) a Geocentrikus világnézeti modellel, s a precesszióval azonosítható, mely a rendszerben a középső szinten található, s ott is a Vénuszi attribútumnak megfelelő helyen, így meghatározó Teremtői minőség! Ezenkívül ebben a rendszerben (7 bolygó rendszer) a Vénuszi attribútum helyén a Föld található, s a Föld valóságos forgása (a világúrból nézve) ezzel a forgásiránnyal azonos (a kelet – nyugati mozgás látszólagos, virtuális, HOLD)!

Most ezek után, mivel „helyretettük” a világnézeti modelleket, s elhelyeztük őket egy rendszerben (Hierarchia), térjünk át az asztrológiai kérdéskörre! Az előző résznek azért volt fontos szerepe, mert mint látni fogjuk az asztrológia alapjait érintő kérdéskörök éppen ezen a világnézeti modellek ismerete nélkül nem tárgyalható! E világnézeti modellek alapján egyértelműen ki fog tűnni, hogy a jelenlegi asztrológia alapjait érintő kérdéskörök torzultak, az asztrológiai ismeretek a Babiloni korokra (Akkád, ill. Asszír) megy vissza, melyeket Görög és Római kultúra közvetít felénk. Viszont éppen az előbb állapítottuk meg, hogy erre a korra már torzult az eredeti Sumer, Káld, Hettita örökség, s ebből kifolyólag ezeket az adatokat így kellene kezelnünk. Ettől függetlenül a jelenlegi asztrológia kiindulópontja a Heliocentrikus világbépe „berobbanása” a köztudatba, s ott is a tudományok területén megjelenő „felsőbbrendűsége” (csillagászat). Ezeknek a torzító hatásoknak a következménye Kopernikus, Galilei és Kepler munkássága, s ezeknek a kihatása a jelenkori asztrológiai művekre!

Itt lehet problémázni azon, hogy az említett nagynevű tudósokat, csillagászokat, s azok munkásságát nem éppen pozitív minőségként tárgyalom, viszont attól függetlenül, hogy igaz az, amit Ők megfogalmaztak (a Nap körül forognak, keringenek a bolygók), az asztrológiai síkon ez már teljesen nem fedi a rendszert. Amennyiben az asztrológiát kizárólag horoszkópként, illetve horoszkópkészítésként szeretném bemutatni, akkor egyértelműen látni, hogy a Nap a jelen rendszerben is csak egy (bolygó) a többi bolygó között (7 bolygó rendszer!)! Mellesleg, ha ennek a rendszernek a Nap lenne a középpontja (Heliocentrikus világbépe – Galilei, Kepler), akkor a 7 bolygó rendszerében nem a Napnak kellene megjelennie, hanem a Földnek, hiszen a Nap körül kering! Mivel a horoszkópkészítésben a Föld nem jelenik meg, mint bolygó, viszont a Nap ugyanúgy „vándorol” mint a többi, ezért egyértelműen ennek a rendszernek a nézőpontja, kiindulópontja még a mai nap is Földközéppontú, tehát „Geocentrikus”.

Ezek alapján megállapítható, hogy bármennyire igaz a Heliocentrikus világmép álláspontja, az embert érintő kérdéskörök középpontja a mai pillanatig az EMBER és a FÖLD (ahol él!)! Tehát az asztrológiai kérdéskörök vizsgálatánál még mindig ugyanott tartunk, ahol az előbb a világnézeti modelleknél. Amikor a nagynevű tudósok, csillagászok behozták a rendszerbe a Heliocentrikus világmepet, akkor tudniuk kellett volna, hogy például hol helyezkedik el ebben a rendszerben, s össze kellett volna hangolniuk a többi alkotóelemmel, tehát rendszerben kellett volna gondolkodniuk. Ehelyett „részben” gondolkodtak, nem látták át a nagy egészet, s ebből kifolyólag, mivel a Heliocentrikus világmép állításai, következményei igaznak bizonyultak, így „elvetették” a látszólagos, virtuális központtal rendelkező Geo-, ill. Topocentrikus világmepet, s e rendszerek fölé helyezték az igaznak bizonyuló Heliocentrikus világmepet!! Ebből kifolyólag, ahogy tárgyaltuk e rendszer (Heliocentrikus) nézőpontja az alulnézet. Így adódik, hogy a rendszert is alulnézetből tárgyalja (Tejútrendszer megjelenítése), s a Föld bolygót is ez alapján ábrázolja (az Északi félteke van felül!). Hogy ez mennyire tartható, nézzünk meg egy asztrológiai ábrázolást a horoszkópkészítésből.

22. ábra. A jegyek, uralkodó bolygók, elemek, jellegek, házak, minőségek összefüggéseinek áttekintése.

Ez a kép Dr. Baktay Ervin „Csillagfejtés könyve” című művéből van. Mint látható, a Bak havával jelzett Téli Napforduló pontja ebben a rendszerben felül helyezkedik el. A Téli Napforduló a Sötétség „uralmának” a helyszíne (értelemszerűen az ellenkező pont /Rák/ a Fény teljességének a helyszíne – Nyári Napforduló), s így ebben az értelemben az éjszakával, Északkal azonos. A mi nézőpontunk szerinti bal oldalon található a Kos jegyét, mely a Tavasz Nap-Éjegyenlőség hava (március 21.), tehát a Kelettel azonos! Hogy az előzőekben felvázolt helyzet ténylegesen tartható-e az asztrológián belül, így látnunk kell, hogy maga az asztrológia hogyan vélekedik az egyes helyzetekről, állapotokról!

Igazság szerint Paksi Zoltán „Égi utak csillagüzenetei” című könyvét „bíráltam volna”, de ettől eltekintek. Azt a megjegyzést azért hozzáfűzöm, hogy nem tartom feltétlenül szerencsés helyzetnek, amikor Csillagmítoszi Hagyományokat a Görög Mitológiából szeretnénk levezetni (miképpen a szerző teszi).

Eddig is láttuk (s ez után is látni fogjuk), e mitológiai rendszer torzult, bár az alapjait egy egyetemes nézőpont képezi. Ebből kifolyólag, amit én használok, mint forrásadat a Görög Mitológiából (ott is elsősorban Kerényi Károly műve), elsődlegesen a minőségek meghatározásai, beazonosításai és nem maga a történet (maga a történet akkor képvisel értéket, amennyiben egyeztethető a rendszerrel /általában torzul/). Hogy mennyiben torzul, illetve torzult a Görög mitológia, s annak tartalmi része, álljon itt Kákósy László „Fény és Káosz” című művéből az ezt igazoló nézet idézete. Mielőtt közölném az idézetet, néhány szót a szerzőről. Az igaz, hogy Kákósy László az ELTE egyiptológiai tanszékén tanársegéd. 1961-ben kapta meg a tudományok kandidátusa címet. 1972-től vezette az Egyiptológiai Tanszékét, először docensi minőségében, 1976-tól egyetemi tanárként. Akadémiai doktori fokozatát 1974-ben nyerte el (Világnézet és valláspolitikai az egyiptomi Újbirodalom idején és a későkorban). A kutatási területe Egyiptomra összpontosul, de mivel Egyiptomot először meghódítja a Hellén birodalom (Nagy Sándor, s utána az uralkodó elit a Ptolemaioszok), s Őket hódítja meg Róma. Ebből kifolyólag igaz, hogy Egyiptommal foglalkozik, de Egyiptommal kapcsolatban foglalkoznia kell a Görög-, és Római kultúrával is, hiszen hatást gyakorolnak az eredeti Egyiptomi kultúrára, hitvilágra (és viszont)!

Ezek után nézzük mit ír az említett műben:

„Szkepszis

A görög tudomány és filozófia az i. e. 6 – 5. századtól egyre inkább aláásta a régi görög vallásosság, mitológia alapjait, a keleti államokban viszont ilyen konfliktus nem mutatható ki, a tudomány eredményei gyakran vallásos formában fogalmazódtak meg. Anaxagorasznak viszont istentelenség vádjával terhelten kellett számkivetésbe mennie Athénből 434 – 433 – ban az égitestekkel kapcsolatos racionális magyarázatai miatt. 432 – ben az athéni népgyűlés egy jós, Diopeithész javaslatára az égi jelenségekre vonatkozó tanok hirdetését istentelenségnek nyilvánította.

Az első erős támadást – egy tisztultabb, elvontabb istenfogalom nevében – Xenophanész intézte az antropomorf görög mitológia ellen.

Rákent isteneikre Homérosz Hésziodosszal minden olyat, ami gáncs vagy szégyen az emberi nemnél:

lopni, paráználkodni, s amellet csalni is egymást.

(Marticskó József fordítása)”

Ezek után egyértelműen látni, hogy a jelenleg ismert Görög mitológia erősen torzult (elsősorban a szöveges anyag), s ezért ebből a torzult mitológiából magyarázni és értelmezni a Csillagos Eget (ahogy a mai asztrológusok többsége teszi) hatalmas hiba!

Ezért a következő helyzetet inkább Baktay Ervin „A csillagfejtés könyve” című műve alapján mutatom be, értékelem. Már a könyv előszavában nagyra tartják ezt a művet (főleg az asztrológián belül), s alaplímnek állítják be az asztrológiai képzésben. Már az elején fenntartásaim vannak, ugyanis hét szerzőt neveznek meg, kiknek munkái kihatottak e könyv létrejöttéhez, s közülük kettő angol, és öt német származású (például: Karl Brander Pracht, Alfred Frankhauser, Charles Carter). Ezek a szerzők, akikre az előszóban hivatkoznak, Indoeurópai (flektáló) nyelvet beszélnek, s nem ragozót, mint a magyar. Amennyiben teljességben szeretnénk ezt a kérdéskört látni, akkor egy később felmerülő Hierarchiát kell szem előtt tartani. Most még nincs elég információnk hozzá, így elégedjünk meg azzal a kijelentéssel, hogy a flektáló és ragozó nyelvet beszélő emberek, népek teljesen máshogy látják és modellezik a világot („nyelven gondolkodunk”)! Ebből a szempontból könnyelműségnek tartom a rendszer vizsgálatát kizárólag Indoeurópai nézőpontból tárgyalni, s ez sajnos a könyv tartalmi részére kihatással bír.

A könyvben szerepel, hogy a modern asztrológia a középkorban fejlődött ki, mely részben ókori előzményekre vezethető vissza, s itt elsősorban a XVII. században a csillagokat kutató Keplernek, és a XVI. században élő Galileinek a munkásságaira szoktak hivatkozni. Viszont, ha az asztrológia kialakulását kezdjük el vizsgálni, akkor nem a középkorba, hanem az ókorba kell visszamennünk, s ott is problémák jelentkeznek. Általában a Babilóniai csillagászati ismereteket szokták felhozni, elfelejtve, hogy Ő is csak egy Őt megelőző civilizáció ismeretanyagából gazdálkodott, s ez pedig a Mezopotámiai (Sumer). Amennyiben csak Babilonig tudunk visszamenni, ez általában az Akkád, illetve az Asszír birodalmat jelenti, mely semita népcsoport (flektáló nyelvrendszerrel, alárendelő nézőpont), szemben a Sumer agglutináló, ragozó, mellérendelő nyelvrendszerével, s ebből kifolyólag mellérendelő gondolkodásmódjával!!

A következő lényeges rész, melyet kiemelek Baktai Ervin művéből a Zenit helyzete az égbolton. Lássuk az Ő álláspontját, hogy az égbolt főbb helyeit miként határozza meg!

„Ilyenek:

1. az illető égitest vagy pont felkelése (aszcenziója), amikor keleten a látóhatár fölé emelkedik;
2. tetőzése (kulminációja), amikor átvonuló körútján eléri a legmagasabb pontot az észlelő hely fölött;
3. lenyugvása (deszcenziója), amikor nyugaton a láthatár alá merül.

A nap tetőzését valamely földi pont fölött delelésnek nevezzük; az illető ponton ekkor van délidő. Csillagászati művekben gyakran használják a „delelés” szót a többi égitesttel, vagy égi pontokkal kapcsolatban is. De a „dél, delelés” fogalma a köznyelvben annyira összeforrt a Nappal, hogy helyesebb a kulminációt a „tetőzés” szóval kifejezni.”

Mint láthatjuk a Baktai műben szereplő kulcsszavak az aszcenzió, a kulmináció, és a deszcenzió. Ezek a helyzetek a napjárásban az előzőeket figyelembe véve megfigyelhetők a Kelettel (aszcenzió), a Déllel (kulmináció), s a Nyugattal (deszcenzió). A kulmináció egy csillag, illetve csillagkép „delelését” jelenti, melyet úgymint megfogalmazzuk, hogy: „XY csillag (csillagkép) látható a Zenitben”. Tehát egyelőre átmenetileg fogadjuk el, hogy a delelés a kulmináció és a Zenit rokonfogalmak. Most nézzünk további adatokat a Zenitre.

Hivatkozás: <http://mek.oszk.hu/00500/00556/00556.htm>

A Föld tengelyforgása

Bolygónk 23 óra 56 perc 4,09 másodperc alatt fordul meg egyszer a tengelye körül (ez az időtartam a csillagnap), amit mi úgy érzékelünk, mintha az égbolt fordulna el ugyanennyi idő alatt felettünk. Mivel a Föld nyugatról kelet felé forog, az égbolt és az égi objektumok keletről nyugat felé látszanak elmozdulni. A forgás következtében látszik körbejárni a Nap is, így jönnek létre a nappalok, amikor a Nap a horizont felett tartózkodik, és az éjszakák, amikor pedig alatta. A Nap lenyugvása utáni (illetve felkelte előtti) rövidebb átmeneti időszak a szürkület. A Föld forgástengelye jelöli ki az égtájakat is. A tengely két végét északi, illetve déli égtájnak, az erre merőleges két irány közül azt, amerre az égitestek kelni látszanak keleti, amerre pedig nyugodni, nyugati égtájnak nevezzük.

A Nap égi járásának a Föld különböző szélességein elhelyezkedő megfigyelők más-más módon lesznek tanúi. Amikor a Nap pontosan keleten kel és nyugaton nyugszik, az egyenlítőről nézve fejtünk felett, a zenitben delel.

Ugyanakkor a pólusoknál vízszintesen körbejárni látszik, köztes szélességeken pedig pályája kisebb-nagyobb szöget zár be a függőlegessel. Ez természetesen csak akkor történhet meg, ha a Föld egyenlítője pontosan a Nap felé mutat. A valóságban ez ritka helyzet, mivel bolygónk forgástengelye a pályasíkra állított merőlegeshez képest 23,5 fokos szöget zár be. A tengely térbeli helyzete első megközelítésben stabilnak mondható, azaz a Föld, Nap körüli keringése során állandóan egy irányba mutat.

<http://mek.oszk.hu/00000/00060/html/030/pc003003.html>

A vízszintes sík, melyet minden szabad folyadékfelület kijelöl, s mely a vízmérleg (libella) segítségével bármikor kényelmesen előállítható, az eget két egyenlő félre szeli: egy felsőre, mely látható és egy alsóra, melyet a Föld teste takar el szemünk elől. Ezen sík, valamint a legnagyobb kör, melynek mentén ez az eget metszi, egyenlőképpen a látóhatár - horizont; nevét viseli; ábránkban ST'N egyenes tünteti fel a papír síkjára merőlegesen álló horizont körét. Ha ennek O középpontján, azaz a megfigyelő szemén át merőlegest emelünk, a függélyes - vertikálist - nyerjük, melyet a függő ón jelöl ki; két, diametriálisan szemben fekvő metszési pontja az éggömbbel a zenit és nadir, tetőpont és lábpont, Z, Z'; előbbi a látható égfélgömb csucspontja, utóbbi a láthatatlan félgömb legalsó pontja.

http://www.balashazy-debr.sulinet.hu/ftp/foldrajz/meteorologiai_csillagaszati_foldrajzi_ertelmezo_szotar.pdf

Horizontális koordináta – rendszer

Ez a rendszer topocentrikus, alapköre az M megfigyelő horizontja. Az M megfigyelő fölötti merőleges pólus a Z zenit, az ellenpólus az Na nadir. A zeniten és a nadíron átmenő minden sík merőleges a horizontra.

Zenit

A látható égbolt legmagasabb pontja, az, amely pontosan a fejünk felett van.

Nadir

Az égboltnak a zenittel ellentétes horizont alatti pontja.

Ezekből az idézetekből is látható, hogy az általánosan elfogadott nézet szerint a megfigyelő személyhez képest az Ő feletti delelőpont a Zenit (kulmináció), s vele szemben helyezkedik el a Nadír (lábpont). Itt most már csak egy problémánk van, mégpedig az, hogy hol helyezzük el a Zenitet és a Nadírt? Ehhez nagy segítséget nyújt a Zenitnek a delelőpontként feloldható olvasata. Amennyiben a Naphoz rendelem ezt a meghatározást, az a nappali égbolt delelését adja. Ez viszont olyan problémához vezet, hogy a Nap fénye „eltakarja” előlünk a többi csillag (csillagképek) fényét, így a nappali égbolton nem tudjuk vizsgálni egy csillag, illetve csillagkép delelését, Zenitjét! Ezért a csillagos égbolt vizsgálatát éjszaka tudjuk megtenni, amikor a Nap jóval erősebb fénye nem befolyásolja az égbolt megfigyelését. Viszont tudnunk kellene, főleg asztrológiai nézőpontból, hogy ilyenkor nem a Zenitet látom, hanem a Nadírt! Mint az idézetből is látható, a lábpont (Nadir) a láthatatlan égbolt „legalsó pontja”, míg a Zenit (tetőpont) a látható égbolt „csúcsa”! Mivel a modern csillagászat a csillagos égbolttal foglalkozik (mert ott tudja vizsgálni a csillagok helyzetét, állását), így a számára meghatározó napszak az éjszaka, s ebből következően ezt a minőséget égtájra viszonyítva az Észak. Ahhoz, hogy ezeket az adatokat el tudjuk rendezni nézzük meg táblázatban.

Három táblázatot használunk fel, mely a jelenlegi Hierarchia, a 6. és ehhez képest írjuk be a Zenitet és a Nadírt.

DÉL	ÉRZÉKELHETETLEN	NADÍR
KELET – NYUGAT	ÉRZÉKELHETŐ, DE NEM TAPASZTALHATÓ	
ÉSZAK	ÉRZÉKELHETŐ, TAPASZTALHATÓ	ZENIT

Amennyiben így osztom el a Nadír és a Zenit helyzetét (az érzékelhetőség szerint), akkor egyértelműen látni, hogy mi a probléma. Ugyanis a Zenit delelést is jelent (kulmináció), s e szerint ennek kellene felül lenni (értelemszerűen a Nadírnak alul). Itt ütközünk bele abba a helyzetbe, hogy a csillagos eget csak este tudom megfigyelni, de ez igazság szerint nem a Zenit, hanem a Nadír.

Mivel a Nadír a láthatatlan égbolt legalsó pontja, így ez a következőt jelentené: pl.: ha a nyári égbolton éjszaka „Zenitben”, tehát a legfelső ponton a Nyilas csillagkép látható, akkor a Nap délben az Ikrek csillagképében delel. Ezért amennyiben a Zenit az Ikrek csillagképében delelő nap, akkor a láthatatlan égbolt legalsó pontja (éjszaka – Észak) a Nyilas csillagkép lesz! Viszont ehhez át kell tudnom számolni a csillagos égbolt esti látványát a nappali égboltra, mely egymással szemben lévő helyzet. Az éves időszakunkban viszont ez kerekén fél évet tesz ki, tehát a Nyilas csillagkép – Nyilas hava a november 21. - december 21.-ig, s vele szemben lévő Ikrek csillagkép – Ikrek hava május 21. - június 21.-ig. Így látható, hogy mind térben, mind időben távlatokban kell gondolkodni, és látni, tehát teljességben!

Akkor most írjuk fel ezt a felosztást még egyszer, de most már **helyesen!!**

DÉL	ÉRZÉKELHETETLEN	ZENIT
KELET – NYUGAT	ÉRZÉKELHETŐ, DE NEM TAPASZTALHATÓ	
ÉSZAK	ÉRZÉKELHETŐ, TAPASZTALHATÓ	NADÍR

Itt most engem nem érdekel túlságosan, ha az asztrológia a Zenit, illetve a Nadír pontot nem így határozza meg, de tudnunk kell, hogy Ő az éjszakai égboltot vizsgálja, az a kiinduló pontja!!

Az is látszik a felírásból, hogy a Nap Delelésében (Zenitjében) található csillag, ill. csillagkép „Érzékelhetetlen” (a Nap jóval nagyobb fénye miatt), s vele „szemben” a Föld túlsó oldalán, az esti égbolton (Nadír) „Érzékelhető, Tapasztalható” a Csillagos Égbolt!!

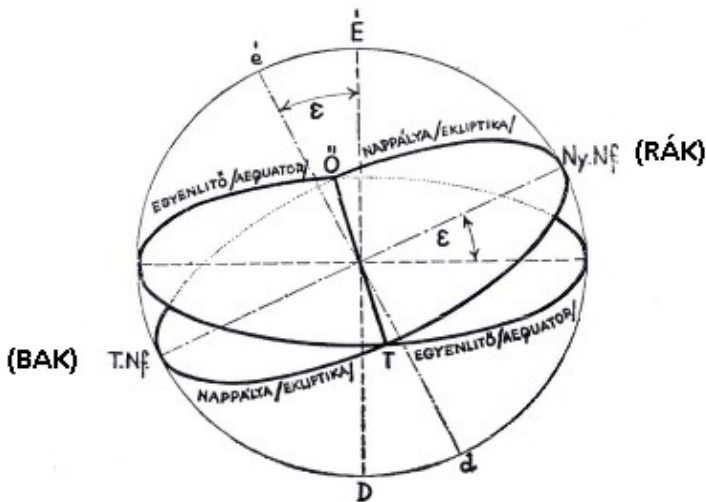
Foglaljuk össze most az előbb leírtakat! Ennek a két fontos pontnak a vizsgálatánál kiderült, hogy a látható égbolt legmagasabb pontja a Zenit, s a láthatatlan legmélyebb pontja a Nadír. Amennyiben a csillagképek vizsgálatát az éjszakai égbolthoz kötöm (mivel ott figyelhető meg a Nap fénye miatt), úgy az éjszakai égbolt lesz a látható (ezek szerint a Zenit), s a nappali égbolt a láthatatlan (ezek alapján a Nadír). Amennyiben mindez így tartható, akkor látható, hogy asztrológiai nézőpontból éppen fordítva határozza meg a helyzeteket, ugyanis az éjszakai égbolthoz viszonyítja a rendszert!! Ezzel szemben a meghatározó a nappali égbolt lenne, viszont ezt nem tudom vizsgálni, s ezért az éjszakai égboltból kell következtetnem a nappali égbolt helyzeteire. Tehát az a csillag, illetve csillagkép, melyet az éjszakai égbolton éjfélkor „Zenitben” látok, az valójában a rendszer Nadír pontja, s vele szemben lévő csillag, illetve csillagkép lesz a rendszer Zenit pontja! Magyarul amennyiben éjfélkor „Zenitben” (**NADÍR!**) látom a Nyilas csillagképét, akkor a nappali égbolt delelésén, tehát Zenitben a Nap az Ikrek csillagképében tartózkodik!! Ezt a vizsgálódást most itt abbahagyjuk, később úgyis foglalkozunk vele, mert lényegében ez lesz a kiváltója az egyik problémát okozó helyzetnek!

Vizsgáljuk tovább az asztrológia kérdéskörét az előbb említett Baktay könyv alapján!!

Most lássuk, hogyan határozza meg a Tavaszpontot.

„Az égi egyenlítőn a kiindulást az a pont jelöli, ahol a Nap a tavaszi napéjegylenlőség idején áll. Ezt Tavaszpontnak, vagy másképpen Kos-pontnak is nevezzük, azért, mert a Nappályát is innen kezdve számítjuk, s a Nappálya – állatövön itt van a Kos jegyének 0 – foka.”

Tehát a Tavaszpontot egyértelműen a Kos jegyébe helyezi, annak is a 0 – fokára (március 21). A problémát okozó helyzet megértése érdekében most nézzünk meg egy általa közölt ábrát, melyen az asztrológia főbb pontjai bejelölésre kerültek.

Mint a képen látható, felülre teszi az Északot, s vele szembe alulra a Delet. A Nyári Napfordulóhoz (Ny. Nf) én írtam oda a „Rákot”, s a Téli Napfordulóhoz (T. Nf) a „Bakot”, hogy a későbbiekben könnyebben el tudjunk igazodni.

4. ábra. A Nappálya elhajlása.
A Nappálya síkja $23^{\circ} 27'$ szög alatt elhajlik az egyenlítő síkjától.
T = Tavaszpont, a tavaszi napéjegylenlőség pontja, a felfelé ívelő Nappálya metszéspontja az egyenlítővel. Itt áll a Nap márc. 21-én.
Ny. Nf. = Nyári Napforduló, vagy nyári solstitium pontja; a Nappálya északi, felemelkedő félkörének legmagasabb pontja az egyenlítő fölött. Itt áll a Nap jún. 21-én.
Ó = Őszpont, az őszi napéjegylenlőség pontja. A lefelé ívelő Nappálya metszéspontja az egyenlítővel. Itt áll a Nap szept. 23-án.
T. Nf. = Téli Napforduló, vagy téli solstitium pontja; a Nappálya déli, alászálló félkörének legmélyebb pontja az egyenlítő alatt. Itt áll a Nap dec. 21-én.
(epsilón, görög ϵ) = a Nappálya ferdeségének szöge ($23^{\circ} 27'$).

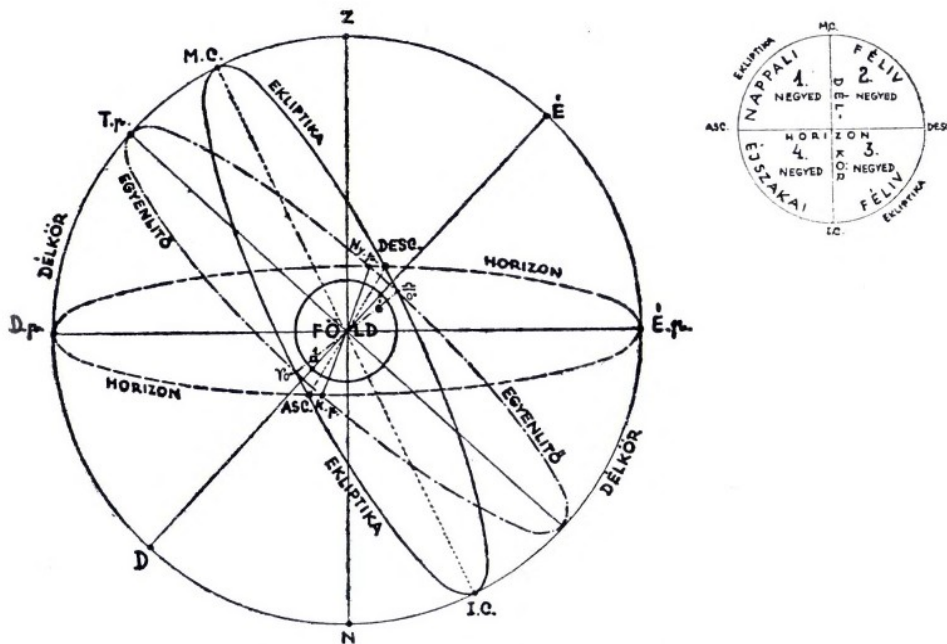
Lássuk tovább hogyan határozza meg a négy sarkalatos pontot.

„A születés pillanatában mutatkozó planétahelyzeteket, s ezekkel együtt az ekliptika állatövi jegyeinek helyzetét kapcsolatba kell hoznunk a születés helyével. Ebben a láthatár (horizon) igen fontos szerephez jut, mert a horoszkópban a leglényegesebb adat éppen az állatövnek, vagyis az ekliptikának az a foka, mely a születési hely láthatárán keleten a születés pillanatában fölemelkedik.

Ezt a pontot, amely az ekliptikának a horizonttal való metszéspontja, ascendens – nek, felkelő, vagy felemelkedő pontnak nevezzük. Jelzése: Asc.

Ezzel a ponttal éppen szemközt, tehát nyugaton, tőle 180 fokra van az ekliptika és a horizon másik metszéspontja, ez a descendens, a lenyugvó pont. Jelzése: Desc.

A születési hely délköre, mely merőlegesen áll a horizontra, szintén két pontban metszi az ekliptikát; a felső – láthatár fölötti – metszéspont a Medium Coeli, „az ég közepe”; az ezzel pontosan szemben, tőle 180 fokra lévő, másik, vagyis alsó – láthatár alatti – metszéspont pedig az Imum Coeli, „az ég mélye”. Jelzésük: M.C. és I.C.”

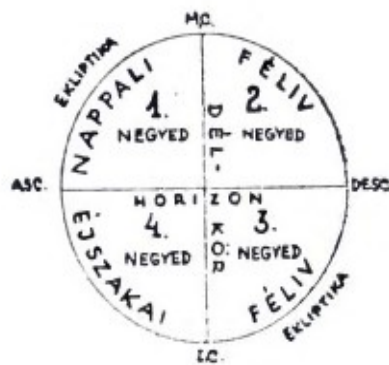
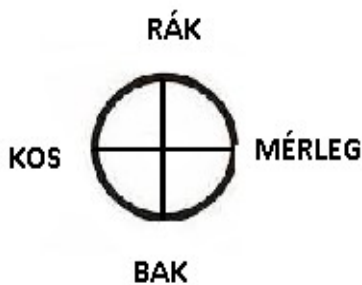

13. ábra. A horoszkóp sarkalatos pontjainak megállapítása.

- Z = zenit. N = nadir.
 é = a Föld északi sarka. d = a Föld déli sarka.
 É = az éggömb északi sarka. D = az éggömb déli sarka.
 D.p. = a horizon Délpontja. É.p. = a horizon Északpontja.
 K.p. = Keletpont. Ny.p. = Nyugatpont.
 K.p.—Ny.p. = a horizon metszésvonala az egyenlítővel.
 T.p. = az egyenlítő felső tetözönpontja.
 M.C. = az ekliptika felső tetözönpontja.
 I.C. = az ekliptika alsó tetözönpontja (mélypontja).
 Asc. = az ekliptika felemelkedő pontja.
 Desc. = az ekliptika lenyugvó pontja.
 Asc.—Desc. = a horizon metszésvonala az ekliptikával.

A felső jobbsarokban lévő ábra a horoszkóp alabbeosztását mutatja: az ekliptika körével, a négy sarkalatos ponttal és a két főtengellyel.

Ezekből az adatokból látható, hogy a Keletpont és az Ascendens kapcsolatban van egymással, a nagy képen is nagyon közel találhatóak egymáshoz. Ha a nagy képet és a kis ábrát együtt vizsgálom, akkor az is látható, hogy a Zenit és az M.C. is kapcsolatba hozható egymással. Arra is érdemes figyelni, hogy az **M.C. az ekliptika felső tetözö pontját, az ég közepét, s a Zenit a Nap, a Csillag, illetve a Csillagkép delelőpontját** jelöli. Most fordítsuk a figyelmünket először a közölt kép kisebbik ábrájára.

A közölt képen a két ábra együtt van ábrázolva, s ebből logikusan az következik, hogy kapcsolat van a két kép között. Lássuk a kisebbik képet együtt a jelen Hierarchia felírásával.

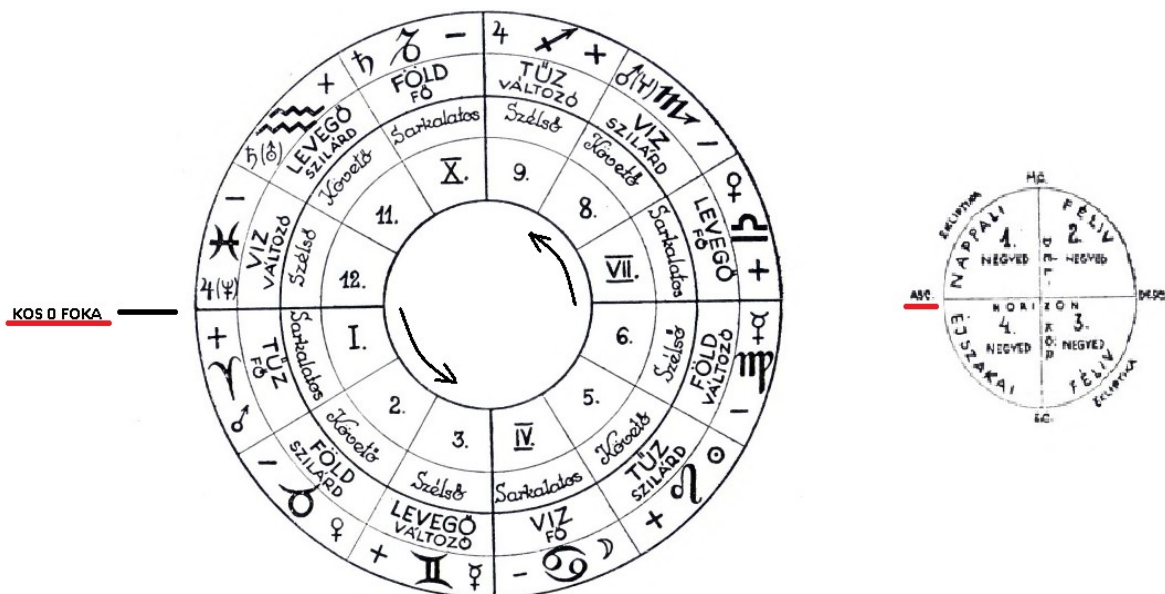
Amennyiben ezt a két ábrát látom egymás mellett, akkor egyértelmű, hogy az előbbiekben meghatározott Ascendens a Keletponttal került rokonításra, így ebben az esetben a Kos jegyével mutat párhuzamot, mely viszont a Tavaszponttal azonos (március 21).

(Emlékeztetőül: „Ezt Tavaszpontnak, vagy másképpen Kos-pontnak is nevezzük, azért, mert a Nappályát is innen kezdve számítjuk, s a Nappálya – állatövön itt van a Kos jegyének 0 – foka.”, illetve „mely a születési hely láthatárán keleten a születés pillanatában fölemelkedik. Ezt a pontot, amely az ekliptikának a horizonttal való metszéspontja, ascendens – nek, felkelő, vagy felemelkedő pontnak nevezzük. Jelzése: Asc”!!)

Tehát e Hierarchia tárgyalása során a mi nézőpontunkból a Tavaszpont (Tavaszi Napéjegyenlőség pontja) a Kos havának 0 foka, dátum szerint március 21. A Nap az éves útján itt emelkedik fel, itt győz a Sötétség felett a Fény (értelemszerűen ennek az ellenkezője történik az évkör túlsó felén az Őszi Napéjegyenlőségnél, szeptember 23-án). Ezek alapján, ha a Nap járását kell végigkövetnem, akkor egyértelműen a Kos hava lesz a Kelet, a Rák hava lesz a Dél, a Mérleg hava a Nyugat, s a Bak hava az Észak! Ez azért fontos, mert ebből a nézőpontból a Rák hava a Dél, s az asztrológiai megközelítésből a Zenit a delelőpont, az ég teteje! Tehát kapcsolatot, illetve rokonságot lehet (KELL!) kimutatni a Zenit, a Dél (mint égtáj) között, mely a továbbiakban „gondot” okoz. Ezzel összhangban érdemes megfigyelni Baktai által közölt képet, mely négy részre osztja a „napkört”, s ennek van egy nappali és egy éjszakai félíve! A nappalit teszi felülre, az éjszakai alulra, s a szemből nézeti baloldalt elnevezi Ascendensnek, s a jobb oldalt Descendensnek.

Amennyiben ezeket az adatokat elhelyezem a Hierarchián belül, s társítom hozzá a hozzájuk rendelt égtájakat, akkor a következő helyzetet kapom: Ascendens – Kelet – Kos; Descendens – Nyugat – Mérleg; Zenit (M.C.) - Rák – Dél; Nadir (I.C.) - Bak – Észak. A rendszer a mi általunk felírt Hierarchiában balról jobbra forog, a Kostól a Rákon keresztül a Mérleg felé! Ez pontosan megfelel a Topocentrikus világgéppel, s annak a forgásirányával!!

Ezzel ellentétben, ha megnézzünk egy asztrológiai ábrát, akkor a Bak – Észak felülre kerül beírásra, s a Rák – Dél kerül alulra, a Kos jegyéhez viszonyítva, mely szemből nézeti bal oldalon található, ahol az Ascendens! Lássunk egy képet a Baktai Ervin műve által felhasznált segédábrákból, mely viszont minden asztrológiai könyvben így szerepel!

22. ábra. A jegyek, uralkodó bolygók, elemek, jellegek, házak, minőségek összefüggéseinek áttekintése.

A segítségül hívott képnél bejelöltem a Kos 0 fokát, a forgásirányt (mely következik az ábrából és az asztrológus is így hivatkozik „a föld forgása nyugat – keleti irányú”), s mellé tettem a másik ábrát is, mellyel már foglalkoztunk, és be van jelölve rajta a négy fő irány (ascendens, descendens, M.C., I.C.). A kisebbik képen a M.C. (Medium Coeli) a kör tetején található, mely a Zenittel rokonítható! A szemből nézeti bal oldalon található az ascendens, mely a Kos 0 fokával rokon!

Ez utóbbi fedésben van a horoszkóp ábrán (Kos 0 foka – ascendens), de az előzővel már problémánk lesz (M.C./Zenit/ - Bak – Észak). Ez az ábra teljes mértékben így adja a helyzeteket, de én az állítom, hogy a Bak és az Észak nem a Zenittel (M.C.) azonos, hanem a Nadírral (I.C.).

Amennyiben a képeket figyelem, és az asztrológia által meghatározott forgást bejelölöm (nyugatról forog kelet felé), és Zenitnek nevezem az égbolt tetejét, tehát a Bak jegyét, akkor ha ezt a forgásirányt a kis képre vetítem, egy abszurd helyzetet kapok. Magyarul a descendensnél, mint nyugatnál emelkedik (kel) fel a horizontról, s a horizont alá bukik (nyugszik) az ascendensnél, tehát keleten!

Itt már hatalmas problémánk van az asztrológiai rendszerrel, ugyanis mint már említésre került kettő középponttal kell számolnunk, melyből az egyik valós, a másik „virtuális”! A rendszer valós közepe maga a naprendszernek a közepe, tehát a Nap (Heliocentrikus világkép, mely viszonylag újabb keletű rendszer, bár már az ókorban Kr.e. is voltak ez irányba nyitó nézetek). Ennek a világnézetnek az európai gondolkodásban való megjelenése és elfogadása Kopernikusz, Galilei, Kepler nevéhez fűződik, s a XV. - XVI. századra tehető. Amennyiben ezeket a neveket hallja az ember (itt főleg Kepler munkásságai a döntőek), akkor a modern asztrológia megalapítóit tisztelheti bennük. Ezért a mai asztrológia alapjában a Heliocentrikus világképre épül, szemben az ókori Geocentrikus világképre épülő modellel. Mint annak idején tárgyaltam, e két világkép nem szakítható el egymástól, külön – külön tárgyalva mindkettő világnézet sérül. Hogy az ókorban is nyilvánvaló volt a Nap központi szerepe, akkor elég ha Pontoszi Hérakleidészra gondolunk (latinul *Heraclides Ponticus*, kb. i. e. 390 – i. e. 322 Hérakleia), de az uralkodó nézet a Geocentrikus világnézet maradt. A Geocentrikus világkép kialakulása nyilván köthető ahhoz a tényhez, hogy mi emberek a Földön élünk, a Földről tájékozódunk a világmindenség felé, s a Hét Bolygó rendszer is csak ebben a viszonyítási rendszerben értelmezhető. Viszont a mai Heliocentrikus világképre épülő asztrológia ugyanezzel a Hét Bolygóval számol, kiegészítve az újonnan felfedezett másik három bolygóval, melyeket egy szerves kultúra figyelembe vesz, de nem számol velük.

Amennyiben az asztrológia által megadott forgásirányt fogadom el helyesnek, akkor ez a Precessziós mozgással lesz azonos!! Ebben az esetben viszont a Nap a Skorpió Havában (Jegyében) emelkedik a látóhatár fölé (Keletpont), s a Bika Havában (Jegyében) „hanyatlik” az alá (Nyugatpont)!! Mint már tárgyaltuk, a precessziós Nagy Évnek a „csúcsa” (Zenitje) az Oroszlán (és **nem a Bak!!**), s az „alsó” pontja pedig a Vízöntő!! Tehát az asztrológiai „hónapkiosztás” nincs összhangban se a Kis Éves, se a Nagy Éves (Precesszió) időkerettel, jegyérténytartamokkal.

Most vizsgáljuk meg az asztrológia azon állítását, miszerint felülre helyezi az Északot! Idézzük fel ismét a régebben idézett mondókát, mely értelemszerűen beazonosítja az égtájakat:

„Elöttem van észak, hátam mögött dél, balra a nap nyugszik, jobbra pedig kél!”

Mivel a mondókának a kezdeti része Észak, induljunk ki innen, s hozzuk fedésbe az asztrológia álláspontjával! Először is egy táblázatban fogjuk kezelni ezeket az értékeket, ahol a középpontba helyezzük a megfigyelő személyt, s az Ő nézési iránya most jelen esetben felfele fog elhelyezkedni. Akkor lássuk:

ÉSZAK		
NYUGAT	● ▲	KELET
DÉL		

1. ábra

M.C. (ÉSZAK)	
ASCENDENS (NY) ● ▲	DESCENDENS (K)
I.C. (DÉL)	

2. ábra

(A kék pont jelöli a megfigyelt, a nyíl pedig a megfigyelés irányát.)

Először az 1. ábra adatait vizsgáljuk! Az 1. ábra a mondókánk által jelzett helyzetet tükrözi abban az esetben, amennyiben az északot felül helyezem el, hogy szinkronban legyen az asztrológia megállapításával (Bak – Észak – Felül). Aki ismeri ezt a mondókát, az tudhatja, hogy a mondóka jelen tudásunk szerint nem téved, tehát az északi sark felé fordulva (a Földön) ténylegesen előttem van észak, hátam mögött lesz dél, s balra a nap nyugszik (nyugat – Európa), s jobbra pedig kél (kelet – Ázsia/Japán).

Ezzel szemben az asztrológiai állásponttal problémánk van, amennyiben ezekhez az égtájakhoz feltüntettem az asztrológiai rendszer elemeit (2. ábra). Az észak és a dél megfelel az Ő által adott jelenlegi irányoknak, viszont az ascendenst Ő a Kos 0 fokának jelöli, Tavaszpontnak írja, s a keletet társítja hozzá. Descendenshez az Őszpontot rendeli, s nyugatként határozza meg! Ha a mondókánkkal összhangba szeretnénk hozni, akkor az ascendensnek kellene képviselnie a nyugatot, s a descendensnek a keletet! Ezek alapján nagy problémánk van a rendszerrel (asztrológiával), ugyanis vagy a Kelet – Nyugati irányt adja meg rosszul, vagy az Észak – Dél irányt cseréli fel.

Kiindulópontnak vegyük azt, ami belátható, tehát a mondókánk által meghatározott irányok a helyesek. Második nézőpontnak válasszuk a Fényt, mint princípiumot, s innen közelítve (szakrális értelemben is) a Sötétség „sohasem” győzhet a Fény felett! Az asztrológia nézőpontjából is a csillag delelése, tehát a Zenitje kerül az égbolt csúcsára (s az égbolt mélye a Nadír!). A Zenittel a delelés van kapcsolatban, mely értelemszerűen a Dél – lel, a Déli égtájjal rokon! Amennyiben az égtájakat vizsgáljuk a Nap járásához viszonyítva, akkor a következőt kapjuk: a Nap Keleten kél, Nyugaton nyugszik, s Délben delel.

Most ezeket az irányokat írjuk be ebbe a Hierarchiába, összhangba hozva a többivel, tehát a fény kerül felülre (értelemszerűen a sötétség jelenik meg alul)!

FÉNY
SÖTÉTSÉG

DÉL (ZENIT)
ÉSZAK (NADÍR)

Tehát a két fő irányunk már megvan, s hiányzik a középső szint, ahol fordulópontot kell keresnünk, mely helyzetben a Fény és a Sötétség „kiegyenlítetten” jelenik meg, s ez a Tavasz- és az Őszi napéjegyenlőség, s egyik a Kelet, a másik a Nyugat égtájával lesz azonos!

Amennyiben a mondókát ehhez a rendszerhez igazítom, és ugyanúgy az északi égtájhoz viszonyítok, akkor látható, hogy az irányom megváltozott, s az ott elhangzott jobb oldal („jobbra a nap kél”) most a szemből nézeti bal oldalra kerül! Most ezek alapján helyettesítsük be a táblázatba a hiányzó adatokat!

FÉNY (<i>Nyári Napforduló</i>)
TAVASZ ŐSZ
SÖTÉTSÉG (<i>Téli Napforduló</i>)

DÉL	
KELET	NYUGAT
ÉSZAK	

Most ennél a felírásnál a Hierarchia összes adata fedésbe került, kivéve az asztrológiai nézőpontot, ahol az ascendens (Kelet) és a descendens (Nyugat) helyesen van megadva, de az Észak – Dél irány már megfordult! Mivel ez a tétel az asztrológia alapjait érinti, innentől ahogy már írtam, **újra kell tárgyalni az asztrológiát érintő kérdésköröket!**

(Mellesleg az ascendensnél /Kos 0. foka/ felemelkedő pontról beszél /tavaszpont/, de az asztrológiai ábrán onnan lefele folytatja az utat, és nem felfelé /Kos – Bika – Ikrek – stb./!!)

Dr. Baktay Ervin látja, érzékeli az ellentmondást, s a könyvében igyekszik feloldani. Lássuk mit ír erről a kialakult helyzetről:

„A horoszkóp az ég, helyesebben az ekliptika vázlatos térképe, a négy sarkalatos pont világosan lerögzíti az ekliptikának a születés időpontjában elfoglalt helyzetét a születés helyzetéhez viszonyítva. Ez az égi térképvázlat azonban eltér a földi térképábrázolástól, mert míg ebben az utóbbiban mindig az északot tesszük felülre, addig a horoszkópban a dél kerül felülre, s az észak alulra. Ez megfelel a valóságos helyzetnek, mert az ekliptika tetőző pontját a születési hely fölött s tőle délre találjuk. Eszerint az M.C. Felülre, az I.C. Alulra jut a vázlaton. Ezért a keleti és nyugati irányt jelző pontok is fordítva jelennek meg a horoszkópban; az Asc. balkézre, a Desc. A jobbkez felőli oldalra kerül. Jól jegyezzük meg, hogy az Asc.-t és a Desc.-t összekötő tengely a láthatár, az M.C.-t és az I.C.-t összekötő tengely pedig a délkört jelzi, mintha ezt a két körvonalat az éle felől látnók. A 13. ábra és a mellé rajzolt horoszkópvázlat figyelmes tanulmányozása mindezt világossá teszi.”

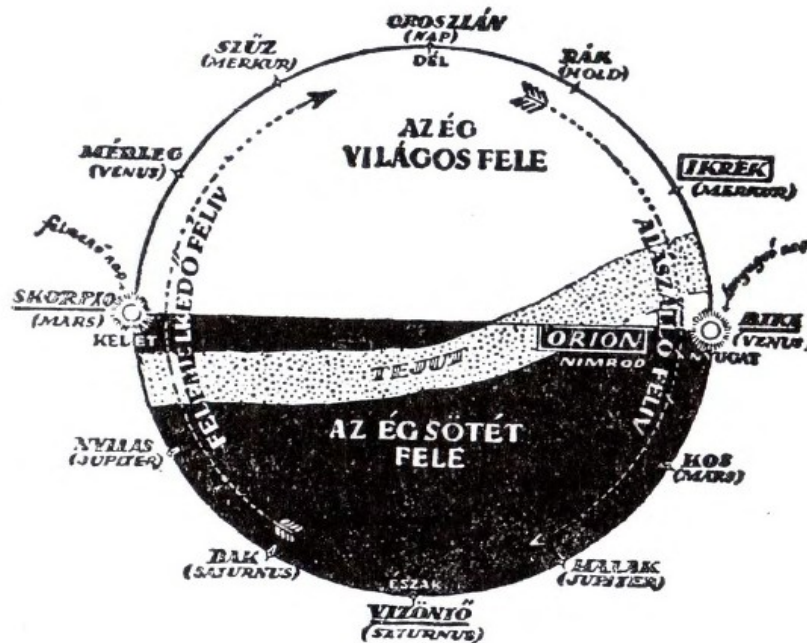
Eddig az idézet, s a „13.ábra” melyre Ő hivatkozik, az e könyv 358. oldalán már közöltem! Mint az idézetből és a hivatkozott képből látható, sajnálatos helyzetként Dr. Baktay Ervin nagyon helyesen látja és érzékeli az ellentmondást, de ahelyett, hogy feloldaná, inkább megmagyarázza ezt a helyzetet!! A könyv szerzője azért nem oldja fel a problémát, mert (mivel a könyv elején is hivatkozik rá az Előszó) nyugati asztrológusok által lefektetett és elfogadott megállapításokat követi, így amennyiben ezt teljes mértékben elfogadja nem nyílik rá lehetősége, hogy felülbírálja! Engem viszont nem kötnek az „asztrológia dogmái”, így alkalmam van rá, hogy megkérdőjelezzem, bíráljam a kérdéses részeket. Amennyiben az asztrológia álláspontja szerinti forgást követem, akkor az a precesszió forgásával, menetével azonos, így a „felkelő Nap” nem a Kosban fog történni, hanem a Skorpióban. Nézzünk rá adatot, hogy ez követhető-e, ill. megjelenik-e az idézett a Baktay könyvben!

Mielőtt azonban a hivatkozott könyv ábráját bemutatnám, idézzük fel azt, amit tudunk! Tehát a képen ne lepődjünk meg, hogy a forgásirányt fordítva adja meg, hiszen ahogy már tisztáztuk, ez a torzulás következménye. Amennyiben itt a precesszióról beszélünk, így a forgás nyugatról – keletre történik, mely a Hierarchiában jobbról – balra jelenik meg. Mivel az asztrológia ezt a forgásirányt adja meg, így nekünk most az a fontos, hogy mely jegyek, jegyérvénytartamok adják e rendszeren belül a kiemelt évköri pontokat (Tavaszi – Nyári – Őszi – Téli). Ugyanis e kiemelt pontok meghatározzák, hogy az Évkört helyesen, illetve pontosan, vagy helytelenül, rosszul írom fel! Mint az asztrológiai Évkörnél látható, a Kos 0 pontja az aszcendenssel azonos, tehát a Kelet, s így a szemből nézeti bal oldal. Azért foglalkozom ezzel, mert tisztán kell látnunk az ábrázolt kép alapján felvázolt helyzetet.

Mint ott látható, az asztrológia kezdőpontja a Kos 0 pontja, s mivel nyugat – keleti irányú forgást „feltételez”, így a Télnek, Északnak megfelelő helyzet a Rák lesz, Őszpont – nyugat a Mérleggel azonos, s az Évkör „csúcsát” náluk a Bak hava képezi.

A kép teljesen fordítva adja a hónapbeosztást (Skorpió – Kelet a kép bal oldala), mely a torzítás következménye. Ettől függetlenül a Skorpiónál jelöli a Keletet, a „felkelő Napot”, s a Bikánál a „lenyugvó Napot”, a Nyugatot. A precessziós évkör alja a Vízöntő, s a csúcsa az Oroszlán! Eppen úgy, ahogy mi annak idején tárgyaltuk. Itt a problémánk a következő: az asztrológiában a forgásirány nyugatról – keletre történik (tehát a szemből nézeti jobb oldalról a bal oldal felé), s náluk az Évkör „csúcsán” a Bak található. Amennyiben ezt az egész helyzetet vizsgáljuk, s a forgásirányt fogadjuk el igaznak, akkor ez a precesszióval azonos, így a Geocentrikus világképpel, s ennek a rendszernek a csúcsa nem a Bak, hanem az Oroszlán!! Ha viszont az asztrológia kezdőpontját fogadjuk el igaznak (Kos 0 pontja), akkor ez egyértelműen a Topocentrikus világképpel azonosítható, mely keletről – nyugat felé forog (a rendszerünkben a szemből nézeti bal oldalról a jobb oldal felé), s a Kostól indulva ennek a rendszernek a csúcsa pedig a Rák!! Tehát semmiféleképpen nem igazolható, hogy a Bak hava a felső szinten felül helyezkedjen el!

Lássuk most a precesszió ábráját!

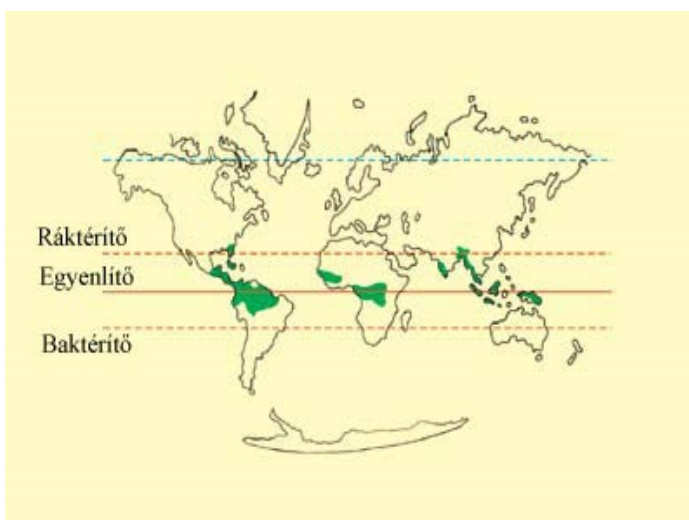
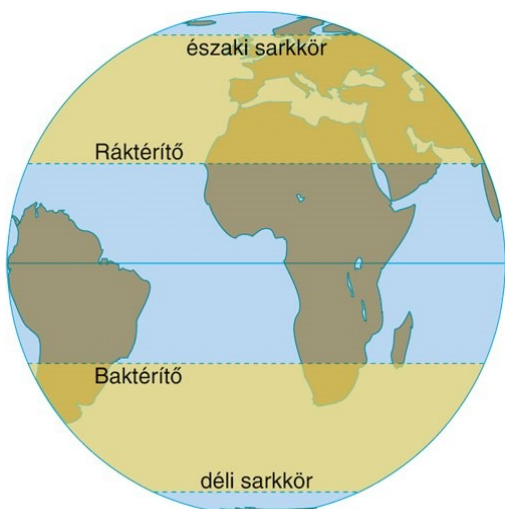
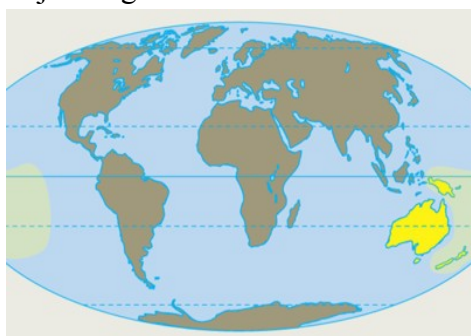

22. ábra. A precessziós, vagy Nagy Napciklus vázlatja.

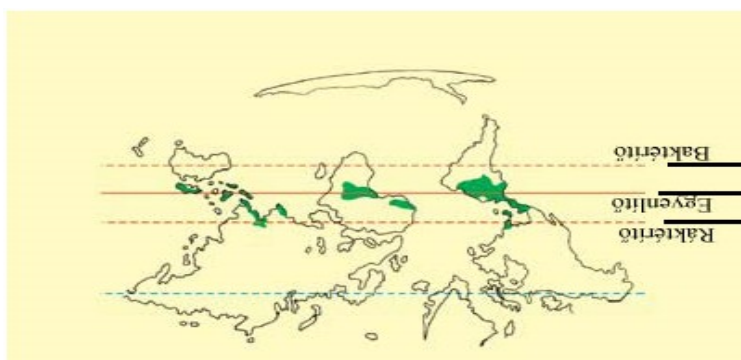
Amennyiben a Zodiákust kezdjük el vizsgálni, akkor gyorsan eljutunk arra a pontra, hogy a Zodiákuson belül az Északi Félgömb jegyei a következők: Kos – Bika – Ikrek – Rák – Oroszlán – Szűz. Ebből következik, hogy a Déli Félgömb Zodiákus jegyei pedig a fennmaradó további hat jegy, melyek név szerint: Mérleg – Skorpió – Nyilas – Bak – Vízöntő – Halak. Ha a rendszert így vizsgáljuk, akkor a Déli Félgömb Napfordulós jegye a Bak, mely nálunk itt az Északi Féltekén a Téli Napfordulóval azonos!! Ez abból adódik, hogy a Föld tengely dőlésszöge 23,5 fok. Ezért a Föld egyenlítője, s az Ekliptika nem esik egybe az Égi egyenlítővel (Equator), s a Föld tengelyének a ferdesége miatt e kettő „egyenlítő” (a Földi és az Égi egyenlítő) közti eltérés ugyancsak 23,5 fok. Ebből adódóan, mivel a Föld forog, s erre a forgásra a Föld tengelye 23,5 fokot zár be, így a Nap az éves útján hol a Földi egyenlítő alá „bukik” 23,5 fokkal, hol ez fölé emelkedik ugyanennyivel. Ez a billegő mozgás jelöli ki a Napúton a Zodiákus (Állatöv) jegyeit.

Ezért, amikor a Nap az éves útján a Déli Félgömbön található legdélibb helyzetében, az lesz a Bak hava. Fordítva, amikor a Nap az éves útján az Északi Félgömb legészakibb pontján helyezkedik el, az a Rák hava. Sajátságos helyzetként ezek a pontok nálunk az Északi Féltekén úgy jelentkeznek, hogy a Bak havában van a legsötétebb pontja az évnek (Téli Napforduló), s a Rák havában van az évkör fénytelített pontja (Nyári Napforduló). Ha ezt az adatot nézem, s nem kötöm hozzá az Északi Féltekén megjelenő helyzetekhez, akkor „elvileg” tárgyalhatnám a Bak havát felső helyzetben (mivel a Déli Félteke Napfordulós jegye). Viszont ne felejtjük el, hogy az asztrológia, s ezen belül a horoszkóp is az Északi Féltekén alakult ki az emberiséget tekintve, s erre a féltekére jellemző! **Ezért e kérdés vizsgálatánál nem szabad eltekinteni attól a tényről, hogy amennyiben ezt a Hierarchiát értékelem és vizsgálom, akkor a rendszert az alsó helyzetből vizsgálom!** Az alsó helyzet Yin minőségű, s a középső rendszerben a Topocentrikus világkép rendelkezik Yin minőséggel. Mivel azt tisztáztuk már, hogy a Topocentrikus világkép a Hold attribútummal azonosítható, így egyéni nézőpontból vizsgálható! Ha innen közelítem meg a rendszert, s az asztrológiát is egyéni nézőpontból értékelem (ne felejtjük el, hogy a horoszkóp egyéni nézőpontot képvisel, egyénre szabott megállapításokat közöl), akkor ez jelen esetünkben (s az asztrológia létrejöttét tekintve is) az Északi Féltekét jelenti! Tehát még mindig ugyanott tartunk, hogy az Északi Féltekén a Téli Napforduló, s így az Évkör legsötétebb pontja a Bak hava, s ezzel szemben a Nyári Napforduló, s így az Évkör legvilágosabb pontja pedig a Rák hava!!

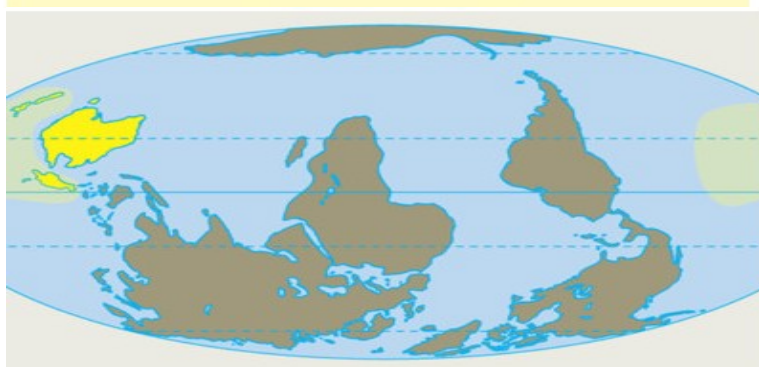
Ennek igazolására nézzük meg most a földgömböt, de nem a mostani ábrázolás szerinti helyzetét, hanem ahogy mi az előzőekben tárgyaltuk, tehát a Dél helyezkedik el felül. Mivel az ábrázolások a mostani helyzetből adódnak (az Észak van felül), így először ezeket a képeket mutatom be egy – két példával, hogy utána, amikor megfordítjuk a helyzetet, könnyebben el tudjunk igazodni.

Most lássunk elforgatva egy – két képet, olvashatóan beírva az Egyenlítőt, a Ráktérítőt és a Baktérítőt.

Baktérítő
Egyenlítő
Ráktérítő

Baktérítő
Egyenlítő
Ráktérítő

Mint ezeken a képeken is látható a Ráktérítő alul helyezkedik el, míg a Baktérítő felülre kerül. Mielőtt tovább mennénk nézzünk adatokat erre a kettő szélességi fokra!

Hivatkozás: <http://hu.wikipedia.org/wiki/Ráktérítő>

A **Ráktérítő** a **Föld** öt kiemelt **szélességi körének** egyike, amely az **Egyenlítőtől** északra **23° 26' 22"**-en helyezkedik el. Azon legészakabbra elhelyezkedő pontok összességét jelöli ki, amelyeken a **Nap** sugarai a nyári **napforduló** napján (**június 21.** vagy **22.**) merőlegesen esnek a Földre.

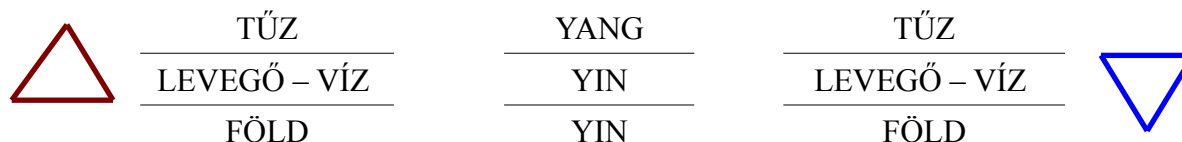
A Ráktérítő jelöli a trópusi övezet északi határát, e felett az északi mérsékelt övezet található.

<http://hu.wikipedia.org/wiki/Baktérítő>

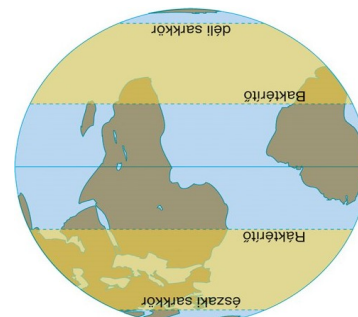
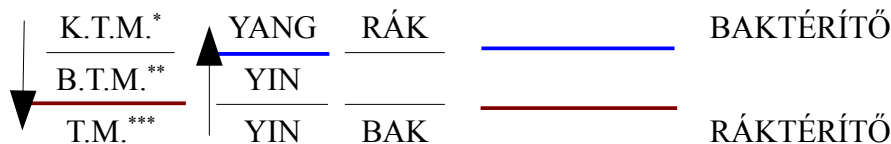
A **Baktérítő** a **Föld** öt kiemelt **szélességi körének** egyike, amely az **Egyenlítőtől** délre **23° 26' 22"**-en helyezkedik el. Azon legdélebbre elhelyezkedő pontok összességét jelöli, amelyeken a **Nap** sugarai még merőlegesen esnek a Földre. Az **év** egy napján, az északi féltekén észlelt téli **napfordulókör** (**december 21.** vagy **22.**) fordul elő.

A Baktérítő jelöli a trópusi övezet déli határát, ettől délre - a déli sarkkörig - a déli mérsékelt övezet található.

Most igyekezzünk értelmezni ezeket az adatokat a Hierarchiát tekintve. Ebben a Hierarchiában, ahogy már tárgyaltuk a Rák hava felül helyezkedik el, míg a Bak hava a Hierarchia alsó szintjén található. Induljunk ki innen, s nézzük meg, hogy e minőségek által uralt helyzetek hol helyezkednek el. A kérdés vizsgálatát kezdjük ott, hogy a felső szint Yang minőségű princípium, míg az alsó Yin. A 9. Hierarchiánál tárgyaltuk ezt a helyzetet, mely szerint a felső szint a középső szint alsó részéig „ér el”, s az alsó szint pedig a középső szint tetejéig „nyújtózkodik”. Lássuk szemléletesen!

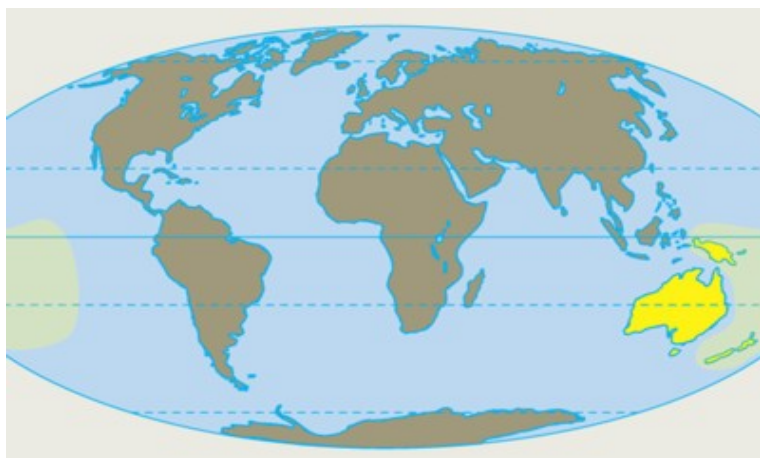

Ezek alapján nézzük át a jelenleg tárgyalt helyzetet! E szintek megfelelnek a 9. Hierarchiánál tárgyalt „ellenállásszintek” is. Hozzuk összhangba az adatokat!

- * Kiáradóan Teremtő Minőség
- ** Befogadóan Teremtő Minőség
- *** Teremtett Minőség

Mint látható a Rák a Hierarchia felső helyzete, mely a Ráktérítőig ér el, amely a földgömböt nézve az északi féltekén található. A Bak helyzete ugyanez, csak fordított helyzetben, tehát a felső szint határáig jut el. Mivel az asztrológia az Északi Féltekén alakult ki, s erre a földrészre jellemző, nézzük meg ezzel az adattal hova jutunk. Lássuk megint a földgömböt!

ÉSZAKI FÉLTEKE

EGYENLÍTŐ

DÉLI FÉLTEKE

Mint látható (igaz, jelölve nincs, de el tudjuk képzelni, helyezni), Mezopotámia az Egyenlítő fölé esik ebben az ábrázolásban, mely az Északi Féltekét jelenti. A mai asztrológia kialakulása és bölcsője az előbb említett Mezopotámiai terület, a Sumer civilizációval. Ez a tudás torzul a későbbiekben az Akkád, illetve az Asszír birodalmon belül, mely úgyszintén ebben az ábrázolásban az Egyenlítő fölé esik, s ha jobban megnézzük, a Ráktérítő fölé is. (Igazság szerint **csak a könnyebb beazonosítás végett tárgyalom így a helyzetet, befordítás által mindezen helyszínek az említett szélességi körök alá esnek!**)

Amennyiben ezt a képet megnézzük, akkor az is látható, hogy a megfordított földgömbön az egyenlítői szélességi fok alatt található a Földön a szárazföld túlnyomó része. Ebből az is következik, hogy az emberiség létszámát tekintve túlnyomó részt ezen a féltekén található, s a civilizációt alkotó népek mind ezen a földrészen éltek/élnek (Sumer, Káld, Hettita, Pártus /Szkíta – Hun – Magyar/, Azték, Maya). Tehát mindenesetre az leszögezhető, hogy az emberi civilizáció bölcsője a Földön az Északi Féltekéhez kötődik (ugyanúgy, ahogy az asztrológia bölcsője is!) (Ne felejtsük el, hogy a Hierarchiában a Föld Eleme is az alsó szinten jelenik meg!)

Ebből kifolyólag a Topocentrikus világméretű (tehát az egyéni nézőpontból értékelhető világméretű) az adott földrészről látható, tapasztalható helyzetek, értékek a mérvadóak. Ezek alapján hiába a Déli Félteke csillagképe a Bak csillagkép, de az Északi Féltekén ez a Téli Napforduló hava, tehát a legsötétebb helyszín az Évkörön belül!! Amennyiben eddig eljutottunk, nézzük meg, hogy ez igazolható-e a mitológiákban! Mivel az Északi Féltekéhez szorosan kapcsolódik és szervesen épül vele az Északi-Sarkcsillag, így egyelőre most e Sarkcsillaggal kapcsolatos mitológiai elemeket nézzük meg!

Hivatkozás: <http://hu.wikipedia.org/wiki/Sarkcsillag>

Története, mitológia

A Sarkcsillag neve a [Negev-sivatagban](#) és a [Sinai-félszigeten](#) élő beduinoknál *al-jadiyy* (kecskebak), a [hindu mitológiában](#) *Dhruva*, a [majáknál](#) a *Majom feje*.

Ebből a hivatkozásból kiderül, hogy pl.: a Beduinoknál *al-jadiyy*, melynek magyar jelentése a kecskebak, mely értelemszerűen a mi Bak jegyünkkel azonosítható. Ne felejtsük el, hogy most az Északi-Sarkcsillagról beszélünk. Az is érdekes, hogy a Mayaknál, mint a majom feje jelenik meg, s a Vízöntő havának a keleti megfelelője a Majom.

A Vízöntő hava (Majom) pedig a precessziós Nagy Év legalsó pontja, mely legalsó pont a Kis Éves keretben a Bak. Ebből viszont az is látszik, hogy amennyiben a Maya mitológia az Északi-Sarkcsillagot, mint Majom fejét nevezi meg, így az Ő „időrendje” a precesszióval köthető össze, s ezek szerint az ún.: Maya naptárt és időszámítást is ez alapján kellene értelmezni (2012?).

Most vizsgáljuk tovább a Sarkcsillaggal (Polaris) kapcsolatos többi legendái, illetve mitológiai leírásokat.

Hivatkozás:

<https://groups.yahoo.com/neo/groups/magyarsagtudomany/conversations/topics/813>

Most már ideje kinyomozni a Malom képzetének eredetét, továbbá azt, hogy mit jelenthet állítólagos szétesése és az Örvény létrejötte.

Kiindulópontunk Görögország. Az északi szélességekről szólva, Kleomédész (Kr. u. 150 körül) kijelenti (1.7): "A mennyek ott úgy forognak, mint a malomkő." Keleten Al-Farghani említi ugyanezt a képzetet, kollégái pedig részletekkel is szolgálnak. A Kochab-csillag - beta Ursae Minoris - neve náluk "a malom csapszöge", a Kis Medve Északi-sarkot körülvevő többi csillagának pedig Fas al-rahba (a csapszög furata), "mert úgyszólván egy üreget képviselnek (a hajtótengely gyűrűjét), melyben a malom tengelye forog, mivel az egyenlítő tengelye (a sarki tengely) ebben a körzetben található, elég közel az Aldzsadi-csillaghoz (bakkecske, Polaris: alpha Ursae Minoris)". Ezek al-Kazeini arab kozmográfus szavai. Ideler hozzálízi:

Kotb, a Sark közönséges neve, a mozgó felső malomkő tengelyét jelenti, mely átmegy az alsó rögzített kövön, azon, amit "malomvasnak" neveznek. (Ludwig Ideler, Untersuchung über den Ursprung und die Bedeutung der Sternnamen (1809), pp. 4,17)

E két értelműség az alapja a Kazvini által említett analógiának. Az ég gömbjét forgó malomkőnek képzeltek, az Északi-sarkot pedig a tengelycsapágnak, melyben a malomvas forog... Giggeo szerint Fas jelentése... rima, scissura etc. tehát szövegünkben a Fas al-rahha, mely a drezdai glóbuszon is ott áll az egyenlítői Északi Sark mellett, csakis a tengelycsapágot jelképezheti.

Még keletebbre, Indiában a Bhagavata Purana elmeséli, hogyan jelölték ki Sarkcsillagnak az erényes Dhruva herceget.

(E. Normann, Mythen der Sterne (1925), p. 208. A The Srimad-Bhagavatam of KrishnaDwaipayama Vyasa 5.3 (J. N. Sanyal ford., vol. 2, pp. 248f.): "Éppúgy, mint az ökrök, melyek a szérú közepén álló oszlophoz vannak kötve, elhagyják helyüket és rövidebb, közepes vagy nagyobb távolságokat tesznek meg körben járva, hasonlóan léteznek a csillagok és bolygók az idő körének belső és külső oldalához erősítve, és Dhruva a támpontjuk; a széltől hajtva, minden irányt bejárnak a kalpa végezetéig.")

Érdemes megemlíteni a herceg szóbanforgó "erényét", mely még az isteneket is nyugtalanította: több mint egy hónapig állt fél lábon, mozdulatlanul. A következőket közölték vele: "A csillagok és alakzataik, valamint a bolygók mind körülöttes forogjanak." Ennek megfelelően Dhruva a legmagasabb póznára hág, Visnu magas székhelyéig, mely körül örökre bolyonganak a csillagos szférák, mint ahogyan a gabonamalom álló tengelyét forgatják megállás nélkül a dolgos ökrök." A körbe-körbe hajtott ökrök képzete nem idegen a Nyugattól sem. Fönnmaradt a mi nyelveinkben is, hála a latin Septemtrionesnek, az Ursa Maior gabonát cséplő hét ökrének: "melyeknek szokásos neve nálunk a Hét Ökör", az Aratus Cicero-féle fordítása szerint.

<http://asztrologia.freewb.hu/polaris-sarkcsillag>

Polaris:

A Sarkcsillag. A Kismedve farkcsillaga. Körülötte kövöznek az északi égbolt csillagai. Az égbolt legfontosabb csillagának is tartják. A Menny Kapuja, a Világ Köldöke, a Kozmosz Köldöke, a Világ Hegyeinek Legmagasabb Csúcsa, a Kormányzó Csillag, a Tenger Csillaga.

A mitológia szerint a Kismedve és a Nagymedve köröz a Sarkcsillag körül, és az Ökörhajcsár hajtja őket (amelynek az Arcturus a fő csillaga), hogy a csillagok rotációja soha ne álljon le. Az ősi Egyiptomban nagyon sok épület tájolását igazították ehhez a csillaghoz. Kedves Északi Csillagnak is nevezték. Szűz Máriával is kapcsolatba hozzák. Alapvetően kívül helyezkedik el az ekliptikán, amely pályasíkon naprendszerünk bolygói „közlekednek” tehát nem igazán tartozik a Naprendszerünkhöz. Pontos helyzetét tekintve a Betelgeuzéval, az Orion csillaggal áll együtt. A kínaiak szerint, az Ég Nagy és Tisztességes Ura. Szaturnusz-Vénusz hatású csillag, de Nap hatása is van. Egyesek szerint betegséget okoz, sok bajt, szerencsétlenséget, de jelenthet örökséget is, de az örökség sok rossz dologgal kapcsolódhat. Az arabok véleménye szerint a Polarisra irányuló meditáció gyógyítja a szem betegségeit. Más vélemények szerint a Sarkcsillag bármilyen kapcsolódása a bolygókhoz a születési képletben, nagyon nagy spirituális erőt kölcsönöz az egyénnek, amelyek nagy megbecsülésnek örvendenek, és bárki szívesen látná a saját képletében. Nagyon diszkrét lesz tőle az ember, és képes követni szimatát, ami jó irányba vezet. Világosan ismeri saját céljait, és el is éri azokat.

<http://embers-eg.webnode.hu/news/sarkcsillag-es-goncoldszeker/>

Sarkcsillag

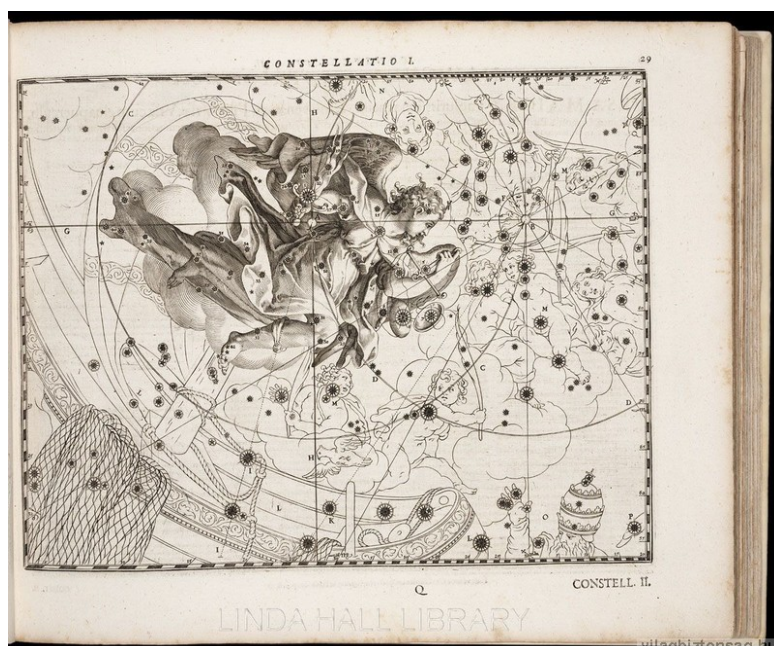
Göncöl Térítőjének vagy Ég Köldökének is nevezik a Sarkcsillagot, mivel a Göncöl mintha körülötte forogna az égbolton. Az Ég Köldöke tulajdonképpen az ősmagyar "felső égnek" felelt meg, annak a helynek, amelynek minden nép igen nagy jelentőséget tulajdonított. A legtöbb északi nép "Oszlop", "Világoszlop" elnevezést használ e csillagra. Úgy vélték, hogy az égbolt erre a hatalmas tartóoszlopra van szerelve, és a csillagokat egyenként erre erősítették. A magyar népdalokból kiderül, hogy a magyarok sok várost és falvat hívtak a "Világ Közepének" többek között Cinkotát, Kólyt, Tápét, Enyinget, Kenesét, Pécskát, Gyulát és Gyöngyöst is. Ez alapján állítottak a régi magyarok "Világoszlopot" a házaik elé, aminek tetején ott ragyogott az aranygomb, vagyis a Sarkcsillag. Lent pedig a Föld közepébe hatolt a díszes oszlop.

A szokás azon a hitelven alapul, hogy a Világ tengelye a Sarkcsillagtól a Földig képzelt függőleges tengely, vagyis a Világtengely.

A régi altáji népek szerint az ég az ember sátrának mása, ezért az ég sátrának is van kürtő nyílása, méghozzá annyi, ahány égi réteg van. Ezekben a nyílásokon (csillagkapukon) át közlekedik a sámán az egyik égi szférából a másikba. Az első kapu a Sarkcsillagnál az ég közepében van. A felállított Világoszlopoknak a népmesékben is igen fontos szerep jutott, kapcsolatban van az Élet Fájával, aminek gyümölcse minden hónapban új gyümölcsöt terem, elvezet a Lelkek Hazájába. De jósfának is tekintették, mivel rajta ül a jósmadár. A Sarkcsillagnak több más régi magyar elnevezése is ismert: Bába Matullája, Boldogasszony Matullája, Furucsillag, az Ég Középe, Világ Középe, Világoszlop, Világfa.

Mint látható ezekből a hivatkozásokból, a Sarkcsillaggal kapcsolatos mitológiáknak vannak közös gyökerei, így egy egységes kultúra szétesett darabjainak a különböző hagyományokban fennmaradó lenyomatáról tanúskodik. Ezen kívül általában a Bakhoz (Kecskebak) és a Vízöntőhöz (Majom) kötődő hagyomány alakul ki körülötte.

Ha már eddig eljutottunk és annyit beszéltünk már az Északról, a Bakról (Kecskebak), a Sötétségről, az Éjszakáról, s az Északi-Sarkcsillagról, akkor itt az ideje, hogy egy kicsit belemerüljünk a Sátán, illetve az Ördög személyével kapcsolatban, hogy különböző hagyományokban, illetve vallási nézőpontokból hogyan jelenik meg. Az eléggé köztudott dolog, hogy a keresztény hitvilág a Sátán, illetve az Ördög alakjának megformálásánál a Görög mitológiából Pán Isten személyét vette alapul! Mielőtt azonban ezen az úton továbbmennénk, ha már szóba került sz Északi-Sarkcsillag, s vele kapcsolatban a Kis Medve csillagkép, így nézzünk meg erről egy középkori ábrázolást.

Mihály arkangyal - Kis Medve csillagkép

Ez a kép és a magyarázat (mely lentebb található) a következő honlapról származik:

<http://vilagbiztonsag.hu/keptar/displayimage.php?pid=8235>

„Mihály arkangyal - Kis Medve csillagkép.

Keresztény csillagképek Julius Schiller, 1627 - Coelum Stellatum Christianum

A katolikus hagyomány szerint Szent Mihály (Mihály arkangyal másnéven Michael arkangyal) egyike a 7 arkangyalnak (főangyalnak), ő a mennyei hadak nagy vezére és győztes harcosa. Ünnepe szeptember 29. (A 6. századtól tartják.) Jelképe hatalmas kardja, mellyel legyőz minden gonoszt, akaratereje hatalmas, mint ahogyan ő maga is. Isten iránti hűsége megingathatatlan.

Az ókori görögök a Nagy Medve csillagképben és a Kis Medve csillagképekben Kallisztót és Arkaszt vélték látni. Egy másik változatuk szerint a Boötes volt Arcas, a Kis Medve pedig egy kutya. Ez magyarázza a Polaris egykori nevét: „Kutyafarok”. A Kis Medve egykori neve „Dragon szárnya” - Sárkány szárnya is volt.”

Ezek szerint a „Polaris”, tehát a Sarkcsillag kapcsolatban van a Kis Medve csillagképpel, mely az 1627-es Keresztény csillagképi ábrázoláson Szent Mihály Arkangyalként jelenik, jelenítődik meg. Így nézzük meg, hogy valójában a Keresztény ábrázolásokon (ikonográfiákon) kívül, illetve milyen állattal küzd meg Szent Mihály. Lássunk egy-két ábrázolást.

Művész, mű címe: Antonio del Pollaiuolo: Szent Mihály és a sárkány

Megtalálás helye: Olaszország

Kora: XV. század közepe

Jelenlegi helye: Museo Bardini, Firenze, Olaszország

Leírás: Szent Mihály arkangyal ábrázolása, melyet a Pollaiuolo testvérek készítettek. A képen egyebek mellett egy jellemző formájú falchion is látható, mely a messerhez hasonlatos, ám attól megkülönbözteti a szereléke, és nehezebb súlya.

Sz. Mihály és Gábor arkangyalok sárkányt ölő életnagyságú reliefjei, melyek a székesegyház hajdani épületéből kerültek a jelenlegi (mult században épült) sanctuarium belső falaiba.

Az oszlop- és szöglet-pillérfejezetek közt, különösen két **nagy román féloszlopfejezet érdekes**; egyik maszkban végződő levelekkel és faágfonadékkal diszítve, melyen a fedő (abacus) fölött sárkányt ölő sas látható. A másik szintén maszkban végződő négy nagy levéllel diszítve. Ez utóbbinak homoruan lemetszett félhengeroszlop törzsére később címerpajzsot faragtak.

Raffaello Sanzio - Szent Mihály arkangyal legyőzi a sárkányt

Mint látható a képeken általában a sárkány megjelenítése hurkos farokkal ábrázolódik, s Raffaello Sanzio képén feltűnően „bak szarv” – val, s ezenkívül itt is megjelenik a hurok, mely az Arkangyal lába köré tekeredik.

Miután tisztáztuk, hogy kivel küzd Mihály Arkangyal, lássuk a Kereszténység Ördög, illetve Sátán alakját.

Hivatkozás: <http://hu.wikipedia.org/wiki/Sátán>

A sátán alakja a keresztény világban és felekezetekben

A sátán alakja mindig kiemelkedő szerepet töltött be a keresztény [teológiában](#). Egyes korai keresztény egyházatyák imádkoztak a sátán „bűnbánatáért”.[\[forrás?\]](#)

A középkorban a sátán ábrázolását gyakran használták arra, hogy riogassák és félelemben tartsák az írástudatlan embereket, fegyelmezzék a gyerekeket. [Kecskebak](#) alakúnak, szarvakkal és villa alakú farokkal is ábrázolták, amint egy háromágú vasvillát tart. Ezek a rajzok nem a Biblián alapultak, hanem *Pán* és *Dionüszosz* ókori [görög istenek](#) hasonmásai voltak, illetve a különféle pogány állatmaszkos szertartások hagyományaiból táplálkoztak.

Számos középkori irodalmi műben – így például [Dante](#) Isteni színjátékában – a sátán neve [Lucifer](#) volt. Ennek alapja az Ószövetségben szereplő történet a [Hajnalcsillag](#) (héber הילל *Hélél*, [latin Lucifer](#)) bukásáról ([Ézsaiás könyve](#) 14:12), akit a sátánnal azonosítottak.

[John Milton](#) *Elvesztett Paradicsom* című verses elbeszélő költeményében ([17. század](#)) úgy értelmezi a sátánt, mint aki már az ember létezése előtt szembeszállt Istennel.

A sátán ábrázolása

Egyik legjellemzőbb ábrázolt alakja az *őskígyó*, amely rávette Évát, hogy fogyasszon a tiltott gyümölcsből. Egyes Biblia-fordításoknál már a Genézisből kiderül, hogy a sátán a kígyó, de egyértelműen ezt csak az Újszövetség részét képező Jelenések (20:2) könyvéből tudhatjuk meg.

Másik népszerű ábrázolása a görög [Pán](#) istenség mitologikus alakjából származik, mely kecskeszerű, patákkal és szarvakkal, és egy háromágú szigonnyal. Mára sokkal emberszerűbbé vált az ábrázolása: sötét, rosszakarátú ember, kis kecskeszakállal. Néha megjelenik bűnre csábító formában - szakácsként, jóképű férfiként - is, de női ábrázolások is léteznek.

Gyakran használják ezt a jelképet [politikai](#) közszereplők jellemzésére, vagy szexuális beállítottság és szokások sokatmondó [metaforájaként](#). Másik alkalmazási módja az ember gyengeségének és bűnösségének hangsúlyozási módja.

Alakját leginkább a horrorfilmek használják, tulajdonságait megtestesült vagy átvitt értelemben a leginkább. Például [Williem Peter Blatty](#) könyve, a *The Exorcist (Az ördögűző)*, mellyel célja az volt, hogy a gonoszság létezését bemutatva arra vezesse az olvasót, hogy léteznie kell a *végző jónak*, egy *Istennek*.

<http://www.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tkt/szimbolumtar/ch02.html#s>

Sátán/Lucifer: A zsidó és keresztény vallásban a legfőbb gonosz, a bűn, a démoni erő, a kísértés megtestesítője, az [alvilág/Pokol](#) ördögeinek vezére, aki az Úr ellenségeként az ember–Isten viszony és a teremtés harmóniájának szétzúzására törekszik.

• Az Ószövetségben az ellenszegülés, a vádaskodás (Jób 1,6–12; 2,1–6; Zak 3,1–2) fűződik alakjához. A Bölcsesség könyve azonosítja a Bűnbeesés kígyójával: „Isten ugyanis halhatatlanságra teremtette az embert, és saját lényének képmásává tette. A sátán irigysége révén azonban a világra jött a halál” (Bölcs 2,23–24) (**rkígyó**). Lucifer (’fényhozó’, a **rVénusz bolygó** mint hajnalcillag antik elnevezése) Sátánnal, az ördögök királyával való azonosítása ószövetségi eredetű. Babilon királyának Izajás könyvében megjövendölt bukását, amelyet a Vénusz bolygó pogány istenségének kozmikus pusztulása jelez (Iz 14,12–15), a Sátán Isten elleni lázadásaként és az azt követő Pokolra taszításként értelmezték: „Az alvilágba zuhantál alá, a mélységes szakadékba” (Iz 14,15). A rabbinikus irodalomban Sátán a büntető angyal (Hénoch 53,3), aki az Isten és népe közötti viszony megromlására is törekszik. • Az Újszövetségben a bűn és a hitetlenség forrása, a sötétség hatalmának megtestesítője (Jn 8,44). Az ő alárendeltjei a démoni, ördögi erők (**rördögök/démonok**). Az égből letaszított fényesség Lukács evangéliumában is megjelenik: „Láttam a sátánt: mint a villám, úgy bukott le az égből” (10,18). A Belzebub (Belzebul; a ’trágya ura’ vagy ’légy ura’) újszövetségi Sátán-elnevezés (**rlégy**). Béliál, a sötétség és hitetlenség alakja szintén a Sátánnal azonos (2Kor 6,15). Jézus a pusztában tartott böjtje során éli át a sátáni megkísértést, s a hit erejével áll ellen (Mt 4,1–11). A Jelenések könyvében Mihály és angyalai legyőzik a **rsárkány** alakjában megjelenő Sátánt (12,7–9) (**rapokalipszis**). Ezt ábrázolja Raffaello *Szent Mihály* c. festménye (1505, Párizs, Louvre). A Krisztus ezeréves országlását követő Utolsó ítélet a Sátán számára is a végső, örök büntetés a pogányokkal és bűnösökkel együtt: „A sátánt, aki félrevezette őket, kénkőves, tüzes tóba vetették – itt fog gyötrődni a vadállattal és a hamis prófétával éjjel-nappal, örökkön-örökké” (Jel 20,10). A tarot XV. lapja az Ördögöt ábrázolja (**rkártya**)

• Dante az *Isteni Színjáték Pokol*-részében (XXXIV. ének) mutatja be a Pokol köreit, s a Pokol legalsó fokán, a Föld középpontján a jégbe fagyva bűnhődő Sátánt (akit Dis és Lucifer néven is említ; **rHadész-Plutón/Orcus, Dis**). • Az Úr mindenhatóságának ellenszegülő Sátán a kételkedés és a fennálló rend elleni lázadás megtestesítőjeként, később az ember szellemi szabadságának egyik kifejezője az európai irodalomban. Milton Sátánja a bukás dacára is az „égi zsarnok” ellen lázadó heroikus, büszke jellem: „bár külső fényem változott, maradt / szilárd hitem, s a sértett érdem-érzet / kemény daca, mely föltüzelt az Úr / ellen csatázni” (*Az elveszett Paradicsom*, I. könyv). • Az ördög egyik középkori mellékneve, Mephistopheles (héber etimológia alapján ’hazugságterjesztő’; gör. Mephosztophilész ’az, aki a fényt nem szereti’) Goethe révén vált közismertté (**rFaust**). A *Faust*-ban Mefisztó így vall magáról: „A tagadás lelke vagyok! [...] a sötét része, mely a Fényt szüle vala, / a büszke Fényt, mely örökségiért / Éj-anyja jussát perli itt: a Tért” (*Faust*, I). A zeneművészetben Liszt *Faust-szimfóniájában* a III., Mefisztó-tétel Faust zenei témájának (I. tétel) torz alteregója. • Muszorgszkij egy középkori boszorkányper kapcsán komponált *Egy éj a kopár hegyen* c. szimfonikus képének 2., *A sátán megérkezése* c. egysége a Sátán zenei jellemzése. Byron *Káin* c. színdarabjában a lázadó heroizmus kapcsolódik a Sátán alakjához, Lucifer az egyéniség magányát és gögjét egyaránt kifejezi. Lermontov *A Démon* c. műve szintén a bukásra ítélt lázadó típusát jeleníti meg. Baudelaire a hazug erkölcsi eszményekkel való szembeszegülés és a lázadás pozitív jelképévé emeli a Sátánt. *A romlás virágai* c. kötet *Lázadás*-ciklusának ő az egyik fő alakja: „Óh te legdélcegebb angyal és legtudósabb! / Megcsalt isten, kinek himnusszal nem adóznak: / óh Sátán, könyörülj inségem hosszú kínján!” (*A Sátán litániája*). Dosztojevszkij ún. sátáni figurái a hit értékeit, az erkölcsi törvényeket tagadó lázadó értelem, az emberben ható romboló, negatív erő megtestesítői (pl. a *Bűn és bűnhődésben* Szvidrigaljov; az *Ördögökben* Kirillov; *A Karamazov testvérekben* Ivan Karamazov). Bulgakov *A Mester és Margarita* c. regényének Wolandja szintén a sátáni erő megtestesülése. • A magyar irodalomban Madách Lucifer-értelmezése a legjelentősebb. *Az ember tragédiájában* Lucifer Istentől független erő („mindöröktől fogva élek én”). Ő „a tagadás ősi szelleme”, a szkepszis, a pesszimizmus, aki ellenpontja az örök isteni értékeknek. A világ részét képezi, hatása az emberi történelem alakulására meghatározó; az egyes korok árnyoldalainak felmutatásával mindig újabb és újabb megoldásokra ösztönzi az embert. A Sátán ikonográfiája megegyezik az ördög-ábrázolások középkorban kialakult hagyományával. **rAhrimán/Ármány, rAntikrisztus, rKáin** [Ú. E.]

Pán/Faunus: Pán a görög mitológiában Hermész (rHermész/Mercurius) fia, akit fején szarvakkal, kecskeszakállal és testtel ábrázoltak (rkecskebak). Eredetileg pásztoristen volt, a legelők és a nyáj védelmezője, a termékenység biztosítója (rpásztor). Mint fallikus természeti istenség, az rOlümposz előtti világhoz kötődik: „Szépszavú nádon sípolva / szent varázst önt füre fára / s könnyedén szökell a dalhoz [...] égi istenek körében / halhatatlan bájt sugároz” (Ismeretlen görög költő: *Himnusz Pánhoz*). A „Mindenséget-gyámolító”, „nimfakergető”, „nemző-kedvű” Pán a természet életerejét, termékenységét fejezi ki; a sztoikusoknál a világmindenség jelképe.

• A bukolikus költészetben rArkádia isteneként különösen fontos a szerepe. Attribútuma a pánsp, amelyet abból a nádból készített, amellyé a szerelme elől menekülő Szürinx nimfa változott (rnád, rfuvola/furulya/síp). A „páni félelem” kifejezésre több, eltérő magyarázat létezik: egyik szerint a délutáni pihenéséből felriasztott isten ordítása vált ki félelmet, másutt a titánok ellen küzdő olümposziak oldalán az ellenséget ordításával megrémítő Pánra utalnak. Plutarkhosz szerint Széth Ozirisz elleni támadását a szatüroszok és Pán fedezte fel, és a híradásuk nyomán keletkező rémület a „páni félelem” (Plut. *Iszisz és Oszirisz*, 14). • Rómában Faunusszal, az erdők, mezők, állatok itáliai istenével azonosították, a „faunok” pedig a görög szatüroszokkal mutatnak hasonlóságot (rszatüroszok/faunusok). A mítoszok szerint egy erdődémon, Picus (‘harkály’) nemzette, és az erdő zúgását megfejtő jósként emlegették (Ovid. *Fasti*, III. 291–320). Az állattenyésztés, a falusi élet pártfogója; kultusza, a Lupercalia, pásztorünnep volt, amelyhez a termékenység és a megtisztítás szertartásai kötődtek (Verg. *Georg.*, I, 10; Ovid. *Fasti*, II. 193). • Az európai kultúrában elsősorban a természet erőit személyesíti meg. Goethe *Faustj*ának második részében a görög mitológia színre hívásakor a rnimfák kara így dicsőíti: „A végtelen / természet, a / nagy Pán maga / van itt jelen!” Shelley *Pán-himnusz*ában, amely az *Apolló-himnusz* párdarabja, a mindenséget megéneklő művész típusa: „Dalomba a táncos csillagok, a / ravasz Föld léptek, és / az Ég is, a sok gigászi csata, / A Halál, Szerelem, Születés.” Nietzsche szerint Pán halála a dionüszoszi művészet eltűnését jelentette (*A tragédia születése vagy görögség és pesszimizmus*). Alakja a magyar költészetben is megjelenik. Reviczky Gyula *Pán halála* c. versében az isten halála a pogány kor leköszöntére utal, amelyet a krisztusi kor követ: „Meggzúnt az istenek pogány uralma.” Kosztolányi *Pán ébredése* c. versében a tavaszban újjáéledő ősi, vad természeti erő; a „láncrakötött nagy erők zúgását” testesíti meg, amely a rétek, erdők felől közelítve legyőzi a várost. • A zeneművészetben Debussy *Egy faun délutánja* c. műve idézi fel alakját, amelyet Mallarmé azonos című költeménye ihletett. A „fauni” jelleg egy pillanatát jeleníti meg művében: a nemiség vágyát az örök szépség, a nimfák után. Arnold Böcklin *Tavaszi alkony* c. festményét szintén ez a vers inspirálta (1879, Bp., Szépm. Múz.) rDionüszosz-Bakkhosz/Liber-Bacchus [Ú. E.]

Ezen hivatkozások után, mivel látható, hogy a Kereszténység Ördög képe szorosan kapcsolódik a Hurkos Sárkányhoz és a Kecskébak révén Pán Görög Istenhez, így most nézzünk meg pár képet erről a bizonyos Görög mitológiai Istenről.

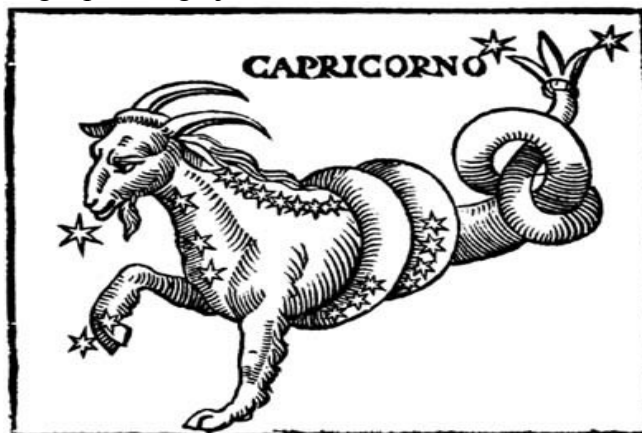
Pan

Mint látható, kecske lábakkal, kecske szarvval ábrázolják ezt az Istent, s a jelenlegi elképzelés a Sátán alakjáról ugyancsak kecske lábú, kecske szarvú megjelenésű. Most nézzük meg a Bak csillagképet hogyan jelölik, milyen formában ábrázolják különböző korokban.

Ez egy Római Birodalom kori mozaikon látható, Bak havának a képjele. Az egész mozaikot majd a későbbiekben bemutatom, de most nekünk csak ez az ábrázolás a fontos. Nézzük tovább, hogyan jelenik meg a csillagképek megrajzolásánál.

Most nézzük meg a festett kazettás mennyezeteket!

1. kép

2. kép

1. kép: **Csengersima** (Szabolcs-Szatmár-Bereg megye), 1761.

2.kép: **Kalotadámos**

Nézzük a leírásaikat.

1. kép: A hurkos farkú sárkány - népművészetünknek bármelyik ágában találkozunk is vele - a tankönyvabrák pontosságával rajzolja elénk a téli napfordulóval induló Bak-hónap hagyományos jelét. Ha a fark hurkolódása Bak-sajátosságnak tekinthető, csodalényünk feje az orrába húzott karikával viszont kifejezetten disznószerűnek adódik (a Disznó a Bika keleti zodiákusbeli megfelelője!), szárnya pedig a népi szóhasználatban "Szárnyasnak" nevezett Szűz tulajdonságcsoportja felé mutat. Bika, Szűz, Bak - ezek hárman a föld-elemű jegyek az Állatövben,

mint ilyenek, egymás rész-egységei, más szóval dekanátusai is. Így lesz rész-állata (-állapota) a Disznó és a Szárnyas a Baknak, az évkör legmostohább sorsú, mert legsötétebb téridő-egységének. A Bak-hurok magát az életet veszélyezteti. Ha itt nem kap energia-utánpótlást egy magasabbrendű kozmikus egységből, a saját tejútrendszerünk központja irányából, lecseng a földi élet, hiszen az évkörben mindvégig csak apasztotta a maga erőtartalékait. A Nap-hősöknek - például Jézusnak, mint az Igazság Napjának - ide kell hát születniük, hiszen ha ennél kedvezőbb helyzetbe érkeznének, az annál rosszabb helyzetben lévő földlakók megváltatlanok maradnának. A vészhelyzetre és a menekülés útjára együtt utal a képen a sárkányfarok hurkába írott bibliás szöveg: "Az aszszonyi állatnak magva meg rontya a kigyónak fejét."

2. kép: Idősebb Umling Lőrinc festett kazettája.

A bak csillagképe és a téli napforduló hurkos farkú sárkánya Kalotadámos templomából. (Umling Lőrinc 18. századi festő és asztalos, az Umling család és a kalotaszegi festőasztalosok legismertebb tagja, a születési és halálozási adatai nem ismertek. Több műve maradt fenn a kalotaszegi református templomokban, amelyeket részben egyedül, részben fiaival, ifj. Umling Lőrinccel és Umling Jánossal közösen készített: festett kazettás mennyezetek, szószékek és szószékkoronák, festett karzatok és padok. Szász származású, Szászkézdről 1742-ben Kolozsvárra költözött. 1759-ben a céhben "bejáró mester" volt.)

Összefoglalva az eddigieket látható, hogy az Északi-sarkcsillag (ÉSZAK) a Hierarchiában az alsó szinten helyezkedik el, mely helyzet a napjárását tekintve a Téli Napforduló helyszíne. Az Északi-sarkcsillag csillaga a Polaris, mely a hagyományokban mint „Kecskebak” jelenik meg, s így Szent Mihályon, Pán Istennen keresztül a hagyományokban megjelenő Hurkos farkú Sárkánnyal azonosítható (melynek kecskefeje van).

(Külön kiemelném, hogy Pán Istennel kapcsolatban most csak a „megjelenést” vizsgáljuk és nem a Görög mitológián belül elfoglalt helyzetét, helyzetét!!)

Ezzel a minőséggel küzd meg Mihály Arkangyal a „Mennyben”, s taszítja le a Földre (a keresztény tanítások szerint). E Hierarchia befejezése után, mielőtt tovább mennének, röviden összefoglaljuk az eddigieket, s külön hangsúlyt fektetünk egy, már idézett műre (Rónay disszertációja), mert fontos látnunk a Sárkány kérdéskörét, miként változik a szerepköre, minősége a történelem folyamán. Ebből kifolyólag most nem foglalkozom a Sárkány kérdéskörével, átmenetileg fogadjuk el az itt leírtakat, s a keresztény tanítást. Tehát most egyelőre megállapítható, hogy a Sárkány, a Bak (Kecskebak), az Ördög (stb.) szorosan összefüggő, egymást kiegészítő minőségek! Ez így merésznek tűnő kijelentés lehet, de a későbbiekben látni fogjuk a kapcsolódási pontokat, de teljesen tiszta képpel csak a disszertáció kiértékelése után rendelkezhetünk!

Most lépünk tovább, és térjünk vissza a világnézeti modellekhez. Az előzőekben felvázolt, felírt világnézeti modellekre alapuló Hierarchia, a világnézeti modelleket középpontszerűen, középponthez viszonyított helyzetében értékelte. Ennek van egy másik következménye, mikor nem a központ alapján írom fel a rendszert, hanem az a bizonyos központ szerint, melyik rendszer központját képezi. Viszonylag egyszerű e rendszer felírása, de mivel középen, ahogy tárgyaltuk virtuális középpont létezik, így ehhez a szinthez nem fogunk tudni társítani rendszert. Ezek alapján a Galaktocentrikus világkép értelemszerűen a mi nézőpontunkból magával a Tejútrendszerrel lesz azonosítható, s a Heliocentrikus világkép pedig a Naprendszerrel. Az is nyilvánvaló, hogy a Naprendszer a Tejútrendszer részét képezi, s a Tejútrendszer egyik spirálkarjában foglal helyet (Orion kar). Így értelmezve, kísértetiesen hasonlít az 1. Hierarchiánál tárgyalt helyzetre, mikor is tisztáztuk, hogy az Atya a Fiúban jeleníti meg saját magát.

Ezek alapján bár igaz, hogy a Fiú (alsó szint) önállóan megjelenik, de az Atyától (felső szint) nem választható, nem különíthető el, az Ő „részét képezi”! Ezt a gondolatot tovább folytatva belátható, hogy a Naprendszer ugyanúgy a részét képezi a Nála jóval nagyobb Tejútrendszernek. Írjuk most fel ezeket az adatokat, a Hierarchiában elhelyezve.

GALAKTOCENTRIKUS
GEO-, ——— TOPOCENTRIKUS
HELIOCENTRIKUS

TEJÚTRENDSEZER
NAPRENDSZER

Így látva a „táblázatot” értelemszerűen ki kell tölteni a hiányzó részt (középső szint) a Tejútrendszer és a Naprendszer között. Olyan minőséget kell itt választanunk, mely mindkettőhöz kapcsolódik, mindkettő „részét” képezi. Amennyiben értelemszerűen szeretnénk kitölteni, magától értetődően a Tejutat kell itt megneveznünk, mely a spirálkarokkal lesz azonos. Érthető, hogy külső nézőpontból spirálkaroknak fogjuk látni azt a „képződményt”, melyet innen a Földről, tehát belső nézőpontból, mint Tejutat nevezünk meg. Egyelőre írjuk be ezt az adatot a Hierarchiába.

TEJÚTRENDSEZER
TEJÚT (Spirálkarok)
NAPRENDSZER

Ennek a Tejútnak a népi nevei a sok közül a következők: Részög Ember Útja, Szalmás Út, Szalma Hullajtó Út, Hadak Útja, Lelkek Útja, s ezeken kívül, mint Életfa, Világfa is megjelenik!!

Amennyiben eddig el tudtunk jutni „minden nehézség nélkül”, akkor emlékezzünk vissza, hogy a bevezetőben tárgyalt „JHVH” kérdéskör tisztázásánál ezt az Isten nevet (Tetragrammaton) Életfa, Élőfa, Istenfa olvasattal azonosítottuk (Égígérő Fa).

(Emlékeztetőül:

J	H	V	H
L	G	F	GY
éLő	éG	Fa	eGY

Tehát a két H olvasata felcserélhető, de minden esetben az Élőfa olvasathoz kerülök közel.

1. éLő éG Fa eGY
2. éLő eGY Fa éG)

Ott is arra a megállapításra jutottunk, hogy amennyiben ez a feloldás és olvasat megállja a helyét, akkor egy alapvetően Yin minőséggel kell számolnunk, mely most ennek a Hierarchiának a felírásából egyértelműen következik, látható! Az is érzékelhető, hogy maga a Tejút a Tejútrendszer részét képezi, hiszen az Ő spirálkarjairól van szó, s a Naprendszer e spirálkarnak (ott is az egyiknek, Orion kar) a része. Tehát a Tejútnak mindkét irányban meg van a kapcsolata, s mint az eddig tárgyalt Hierarchiáknál, mivel középső szinten helyezkedik el, így különbözik az „állapota” az alsó-, és a felső szinttől (alul és felül egyaránt egy – egy rendszer helyezkedik el). Mivel e két rendszer közül a Tejútrendszer a nagyobb, így Ő feleltethető meg, rokonítható az Atyával („Teremtő Isten”). A Naprendszer ebből kifolyólag, s a helyzetét tekintve a Fiúval azonosítható, melyen belül a Fiú a Nappal lesz azonos (mely nézőpontból itt a Nap, mint bolygó, és nem mint attribútum szerepel!).

(Amennyiben a Napot attribútumként kezeltem, s így az Atyával azonosítom, akkor ez a Hierarchia alapján egyértelműen a Naprendszer közepén elhelyezkedő Nap a Tejútrendszer középpontjával rokonítható. Az igaz, hogy a Tejútrendszer középpontját szupermasszív fekete lyukként írják le, de ez a számunkra érzékelhetetlen, s a Tejútrendszerről készített felvételeknél csak egy hatalmas fénygömb látszik a középpontban.

Lássunk egy ábrát:

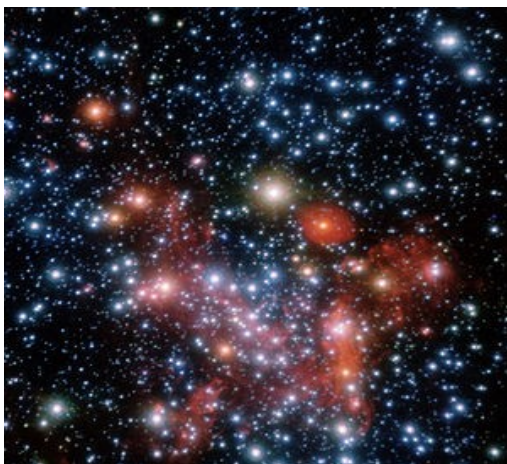

Mint tapasztalható a felvételen csak egy hatalmas fénygömb látható a Tejútrendszer közepén, s jelen tudomásunk szerint csak feltételezni tudjuk, hogy mi található a középpontban.)

Ha ezen az úton megyünk tovább, akkor nézzük meg, hogy az égbolton a Tejútrendszer közepe, mely ebben a felosztásban az Atyával rokonítható, merre található.

Hivatkozás: <http://hu.wikipedia.org/wiki/Tejútrendszer>

Központja

A Tejútrendszer központjának közvetlen közelében keringő nagy tömegű csillagok

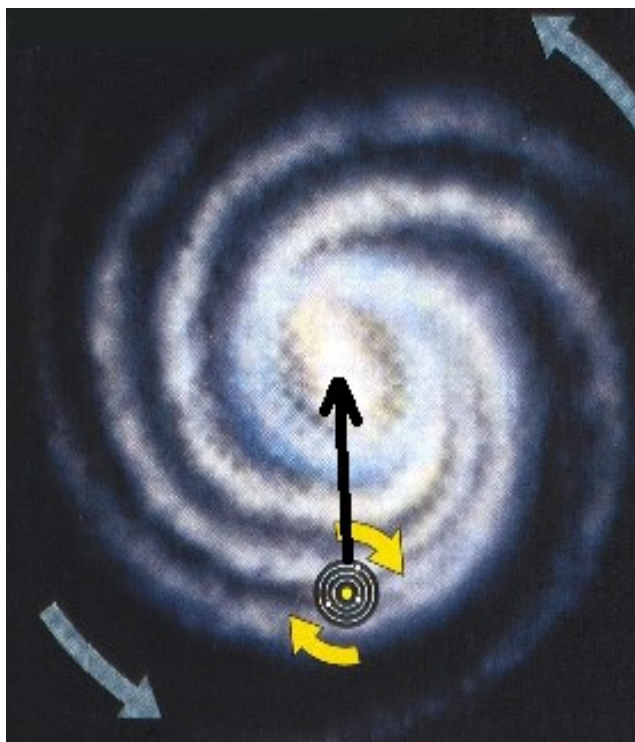
A Tejútrendszer középpontja a Sagittarius (Nyilas) csillagkép irányában van, távolsága a Naptól 27200 fényév (± 520)[2].

A látható fény tartományában nem tudjuk megfigyelni, mivel a galaktikus egyenlítő síkjában lévő csillagközi por- és gázfelhők elnyelik a fényt. Az optikai „látótávolság” a galaktikus rendszer fősíkjában csak mintegy 10 ezer fényév. A középpont közelítőleg egybeesik a Sagittarius A jelű rádióforrással. Galaxisunk központi, szupermasszív fekete lyuka a Sagittarius A* (ejtsd: „A” csillag).^[3] Közvetlen közelében sok, nagy tömegű csillag kering, melyeket sikerült közeli infravörösben észlelni és pályájuk megfigyeléséből sikerült a fekete lyuk tömegét meghatározni, mely 4 millió naptömegnek adódott. Egyelőre rejtély, hogy a csillagok hogyan kerültek ilyen közel, ugyanis sok közülük nagyon fiatal, azaz nagy távolság megtételére még nem volt idejük, a fekete lyukhoz közel viszont szinte elképzelhetetlen a csillagkeletkezés.^[4] A galaxismag egy 27000 fényév hosszú küllő közepén van, a küllő tengelye 44 ± 10 fokos szöget zár be a Napot és a magot összekötő egyenessel. A gázfelhők és a csillagkeletkezés zöme egy gyűrűben koncentrálódik, ami a küllő végén, a magtól mintegy 5 kiloparszekre (15000 fényévre) van.

A spirálkarok

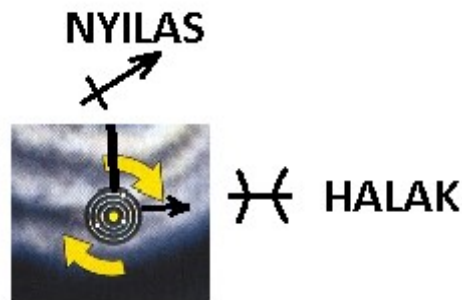
Tejútrendszerünknek négy fő spirálkarja van, a Perseus-kar, a Norma- és Cygnus-kar, a Scutum-Crux-kar és Carina- és Sagittarius-kar. Van két kisebb kar is, ezek közül az egyik a Napnak is helyt adó Orion-kar.

Ebből a hivatkozásból kiderül, hogy a Naprendszerből, a Földről vizsgálódva a Nyilas (Sagittarius) csillagkép irányában található a Tejútrendszer közepe. Nézzük meg, hogy ez konkrétan hogyan néz ki.

Ez az ábra, melyet már tárgyaltunk, a Tejútrendszert ábrázolja felülnézetből, s a nyíl irányában látható a Földről a Nyilas csillagkép, s azontúl a Tejútrendszer középpontja. A Nyilas havában a Jupiter van otthon, így az egész jegyet a Jupiter uralja! Ha a Jupiter otthonléti helyzetét vizsgáljuk, akkor azt tapasztaljuk, hogy a Halak havában is Ő van otthon. Amennyiben Pap Gábor álláspontját figyelembe vesszük, akkor Ő azt állítja, hogy a Jupiter „fényes otthona” a Nyilasban van, s a „sötét otthona” pedig a Halakban!

Ha az ábrát megnézzük, s kiosztjuk a hónaprendet, akkor egyértelműen a nyíl irányába esik a Nyilas, s rá merőlegesen a spirálkar felé a Halak. Lássuk ábrázolva!

Ez a kép az előző kép kivágásából adódik, s ebből látható, hogy amíg a Nyilas csillagkép irányába egyenes úton jutunk be a Tejútrendszer közepébe, úgy a Halak csillagképén keresztül a spirálkarok által (Orion kar) „kerülő úton” jutunk ugyanúgy a Tejútrendszer közepébe! Tehát a különbség csak annyi a kettő Jupiteri otthonlét között, hogy az egyik egyenes úton a Tejútrendszer közepéből kapja az „energiát”, a másik pedig ugyanezt az „energiát” a spirálkarokon keresztül „szűrve – módosítva”.

Mivel a központokat vizsgálva a Tejútrendszer közepe (Galaktocentrikus) a felső szintre esik, így az Atyai minőséggel vonható párhuzamba, míg a Naprendszer, s annak a közepe (Heliocentrikus) az alsó szintre esik, így a Fiúi minőséggel rokonítható. Az 1. Hierarchia kapcsán megállapításra került, hogy az Atyai minőség az alsó szinten csak a Fiún keresztül tud megnyilvánulni (Pl.: Fiú – Jézus Tábor-hegyi átváltozása), ezért a felső szinten megnyilvánuló Atyai tulajdonság az alsó szinten „csak” közvetítő útján tud megnyilvánulni, mely „közvetítő” az 1. Hierarchiában a Fiú, a jelenlegi Hierarchiában pedig a Naprendszer! Mivel asztrológiai nézőpontból a Nap a Fiúval vonható párhuzamba, így a Fiún keresztül megnyilvánuló Atyát a Jupiteri minőség (JUPITER) fogja jelképezni! Emlékezzünk vissza, hogy különböző hagyományokban (főleg Görög) a Jupiter, mint „felsőbbrendű Nap”, s „Kis Nap” szerepel, s egyébként majdnem minden hagyományban az Atyai minőség letéteményese!! Mivel a Tejútrendszer hozzánk képest egy olyan nagy rendszer, melyet érzékelni (érteni) „nem tudunk”, illetve nehezen lehet, így a klasszikus Hét bolygó rendszerben az a bolygó fogja közvetíteni felénk a Naprendszerbe az Atyai tulajdonságot, mely a Földről nézve a Tejútrendszer közepe felé eső jegyet uralja, s ez a Nyilas havában uralomban lévő Jupiter!

Amennyiben félig magyarul szeretném értelmezni a Jupiter nevét, akkor gyorsan eljutok ahhoz a formához, hogy: Jó Páter, illetve Jó Péter. Ennek a bontásnak a második részével (Jó Péter) nem foglalkoznék, bár tudni kell róla, hogy amennyiben elfogadom a Keresztény tanításokat, akkor Jézus az egyházát nem hiába hagyta Péter apostolra, a „Kösziklára”. Ha ezt szeretném magyarázni, akkor csak azt tudom mondani, a Péterben megnyilvánuló Atyai tulajdonságokra alapozta Jézus az egyházát, mely „Jó”.

De maradjunk az első bontásnál, mely a Jó Páter olvasatot adja. Itt a „jó” szót nem hinném, hogy különösebben magyarázni, értelmezni kellene, így foglalkozzunk a Páter értelmezésével. A latin nyelvben a Páter Atyát, illetve papot jelent. Zárójelesen megjegyezném, hogy indoeurópai nyelvekben ez a PTR gyök (Pater – Páter) együttesen jelent papot, Atyát (jó, gondoskodó, szerető Atya), illetve nemző atyát, mint apa, s T – D váltással ez a szó már mint Padre jelenik meg! (Pl.: <http://hu.w3dictionary.org/index.php?q=apa%2C+pater%2C+atya> , <http://idegen-szavak.hu/pater>) Tehát látható, hogy a Páter jelentése, mint pap (katolikus pap) az Istent, illetve az Istenhez közel álló személyt jelöli, mely „Jó”! Viszont, ha ezt a Páter szót elkezdjük tovább vizsgálni, az Ő nyelvterületén belül, mely a latin, akkor további érdekességekre tudunk bukkanni. Maradjunk meg annál a résznél, hogy ez a Jó Páter maga a jó, szerető Atya, mely a Jupiter.

Nézzük, hová jutunk!

Hivatkozás: <http://www.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tkt/szimbolumtar/ch02.html#d>

Dionüszosz-Bakkhosz/Liber-Bacchus

Rómában Liber Pater/Bacchus néven tisztelték. A „Liber Pater” eredetileg Jupiter egyik megszólításának önálló istennévvé alakítása, amelyet Dionüszoszra ruháztak a római panteon hellenizálódása során. A Jupiter–Juno–Minerva arisztokratikus istenhármas szemben az ún. plebejus istenhármas tagja Ceres (Démétér) és Libera (Perszephoné vagy Ariadné) mellett.

<http://vmek.oszk.hu/05400/05422/05422.pdf>

RÓMA ISTENEI

Összeállította, az előszót, a bevezető tanulmányokat és a jegyzeteket írta

Hahn István

Iuppiter

neve – eredetileg kb. = dius-pater, Dius-anya – amint ezt a nyelvészet már több mint egy évszázada felismerte, egybecseng a görög Zeus, a germán Ziu és az ind Dyaus-pitar („égisten-anya”) nevével. Ez az isten tehát az indoeurópai népek távoli múltjának közös vallási képzeletéhez tartozik. Egykor – mint szanszkrit neve és jelentése tanúsítja – az égnek, égi jelenségeknek, elsősorban a ragyogással és fényvel járó jelenségeknek megszemélyesítője – és ezt a jellegét Zeusként a görögök hagyományában mint „felhőtörleszóló és villámkedvelő” isten, s a római vallásban mint „mennydörgő Iuppiter” (I. tonans) is megtartotta. Ámde a hozzá fűződő elképzelések az itáliai térségben és a római világban már lényegi hangsúlyeltolódással elsősorban a nemzeti közösség legfőbb ügyeinek, rendjének, fegyelmeinek, kialakulóban levő hierarchiájának, tulajdonának védelmezőjeként mutatják be. Ő a jogrend őre, és így mintegy isteni megfelelője a jog „földi” képviselőjének, a királynak. ...

... Mars ezek szerint egy közelebről meg nem határozható istenhármaság vezetője, melyben rajta kívül két nőistenség szerepel. Hasonló hármasságokat alkottak Iuppiter, Iuno és Minerva, ill. Liber, Ceres és Libera is.

<http://hu.wikipedia.org/wiki/Iuppiter>

Zeusz római megfelelője *Jupiter*, vagy klasszikus írásmóddal **Iuppiter**; ez a név a **Iovis Pater** (*Dieus atya*) kifejezésből származik. Neve legtöbbször *Iuppiter Optimus Maximus* (Legnagyobb és Legjóságosabb Jupiter).

<http://hu.wikipedia.org/wiki/Dionüszosz>

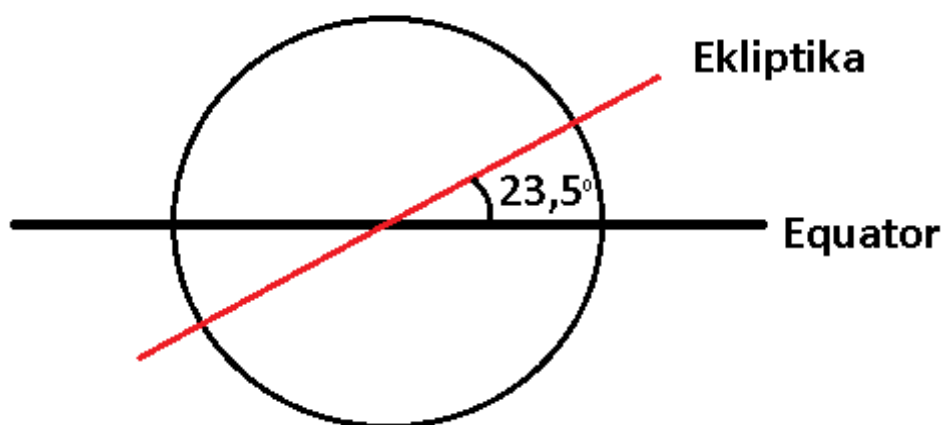
Dionüszosz görög isten (görögül: Διόνυσος vagy Βάκχος) a római mitológiában **Bacchus** vagy Liber, (etruszkoknál Fufluns), a bor és mámor megtestesítője, aki értett a mezőgazdasághoz és termékenységet is hozhatott. Ő volt a görög színhátság patrónusa is. Gyakran ábrázolták tigrisek vagy párducok húzta szekéren, amint kísérete körülötte táncol. Fején szőlőlevelekből font koszorú volt, míg kezében tartott egy borospoharat és a *thürszoszt*, amely egy hosszú szüreti bot volt, végén egy tobozzal, és szőlőlevelekkel díszítve.

Ezekből az idézetekből látható, hogy a Pater, Liber Pater megszólítások eredetileg Jupiter nevéhez tartoztak, melyet a későbbi kor Bacchusra, illetve Dionüszosz nevére ruházott át. Mint érzékeltetem a Pater szó elsősorban Atya, illetve pap jelentéssel bír, s csak másodsorban jelenik meg a nemző atyai szerepe. A Liber Pater kifejezés megmarad a Pater jelentésénél, csak a Liber szóval bővül a kifejezés, mely az én olvasatomban a szeretettel, a szeretővel magyarázható, s így a jelentése Szerető Atya. Akinek ezzel problémája van, így közlöm a L – B – R gyökre épülő jelenlegi germán nyelvekben megjelenő szavait, melyek a német, Liebe, Lieber, az angol B – V váltással Love, Lover. A német, illetve az angol L – B – R gyökre épülő szavai ugyanúgy a szeretet és az ahhoz kapcsolódó érzelmek kifejezésére szolgáló szógyök. (A latin, újlatin nyelvekben ez a „szógyök” a „Szabad, Szabadság” szavunkkal fordítható le.)

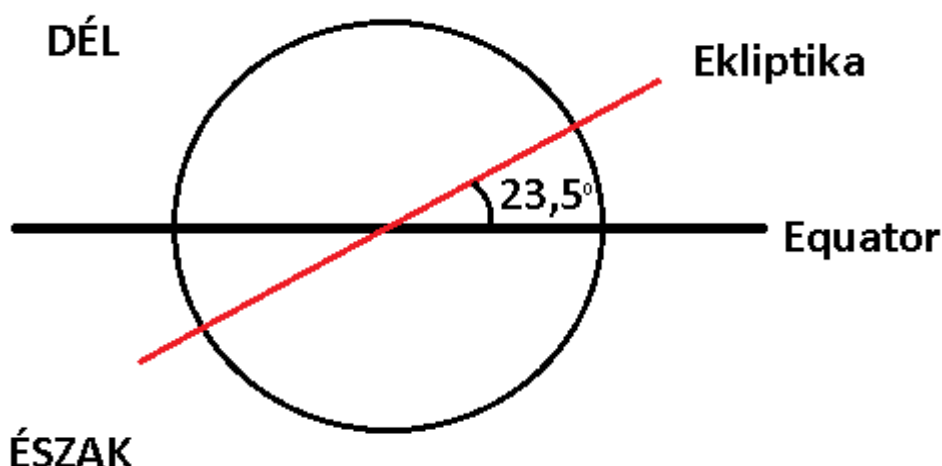
Most térjünk vissza a Zodiákushoz. Először is tisztázzuk azt, hogy az Északi félgömb csillagképei a Kostól a Mérlegig terjed, s a Déli félgömb csillagképei pedig a Mérlegtől a Kosig. Így a Bak csillagkép (Téli napforduló hava) a Déli félgömbre esik, s a Rák csillagkép (Nyári napforduló hava) az Északi félgömbre, mely a földtengely ferdeségéből adódik. Mivel az északi és a déli irányok miatt megfordítottuk a földgömb helyzetét a világűrben, így ábrázolásként az fogadható el helyesnek, ahol a Déli félgömb van felül, és az Északi félgömb van alul. Ennek a műveletnek van egy olyan következménye, mellyel még nem számoltunk.

Ez pedig a következő! Mivel a földgömb jelenlegi állásához viszonyítjuk a Zodiákust, s a Zodiákus csillagképeihez helyezük el a többi csillagképet, így a földgömb megfordításával megfordul a csillagképek fent – lent viszonya is. Tehát különböző csillagképekkel foglalkozó írásoknál tapasztalható megfogalmazások pl.: X csillagkép alatt található Y csillagkép, valójában az X csillagkép felett található! Hogy ezt megértsük, vissza kell nyúlnunk ahhoz a megállapításhoz, miszerint a földgolyót meg kell fordítanunk úgy, hogy a Déli félteke felül legyen. A vizsgálat szempontjából fontos paraméterek nekünk az Equator (az Égi egyenlítő), s az Eklíptika, a Napút, a maga 12 Zodiákus jegyével. Az Eklíptika az Equatorral 23,5 fokos szöget zár be, így hol alábukik, hol fölé emelkedik (az Eklíptika), s amikor e kettő metszi egymást, akkor van itt a Földön a Tavaszi, illetve az Őszi napéjegyenlőség. Ábrázolásnál ebből következően az Equatort húzzuk meg egyenesen, s hozzá képest alá, vagy fölé haladva az Eklíptikát. Lássuk jelölve!

(E könyv 357. oldalán bemutatott Baktay-féle 4. ábra alapján!)

Ezután, ahogy már megtárgyaltuk e Hierarchia keretén belül, a felső rész a Déli égtájjal és a Déli földrésszel azonos, míg az alsó rész az Északi égtájjal és az Északi földrésszel rokonítható. Most ebbe az ábrába írjuk be ugyanezeket az értékeket!

Ha már eddig eljutottunk, akkor nézzünk utána, hogy csillagászat mely csillagképeket rendeli a Déli, illetve az Északi féltekéhez.

Hivatkozás:

<http://www.tananyag.almasi.hu/ojudit/Csillagkepek/csillagkepek/eszakifelteke.html>

Az északi félteke csillagképei

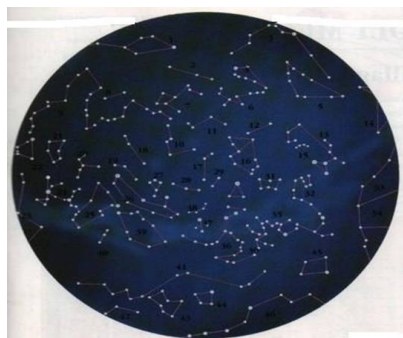

1. Equuleus (Csikó)	16. Perseus (Perzeusz)
2. Delphinus (Delfin)	17. Camelopardalis (Zsiráf)
3. Pegasus (Pegezus)	18. Auriga (Szekeres)
4. Pices (Halak)	19. Taurus (Bika)
5. Cetus (Cethal)	20. Orion (Orion)
6. Aries (Kos)	21. Lynx (Hiúz)
7. Triangulum (Háromszög)	22. Polaris (Sarkcsillag)
8. Andromeda (Androméda)	23. Ursa Minor (Kis Medve)
9. Lacerta (Gyík)	24. Draco (Sárkány)
10. Cygnus (Hattyú)	25. Hercules (Herkules)
11. Sagitta (Nyíl)	26. Ophiuchus (Kígyótartó)
12. Aquila (Sas)	27. Serpens (Kígyó)
13. Lyra (Lant)	28. Corona Borealis (Északi Korona)
14. Cepheus (Cefeusz)	29. Bootes (Ökörhajcsár)
15. Cassiopeia (Kassziopeia)	30. Ursa Maior (Nagy Medve)

31. Gemini (Ikrek)	36. Leo Minor (Kis Oroszlán)
32. Cancer (Rák)	37. Canes Venatici (Vadászebek)
33. Canis Minor (Kis Kutya)	38. Coma Berenices (Bereniké haja)
34. Hydra (Vízikígyó)	39. Virgo (Szűz)
35. Leo (Oroszlán)	

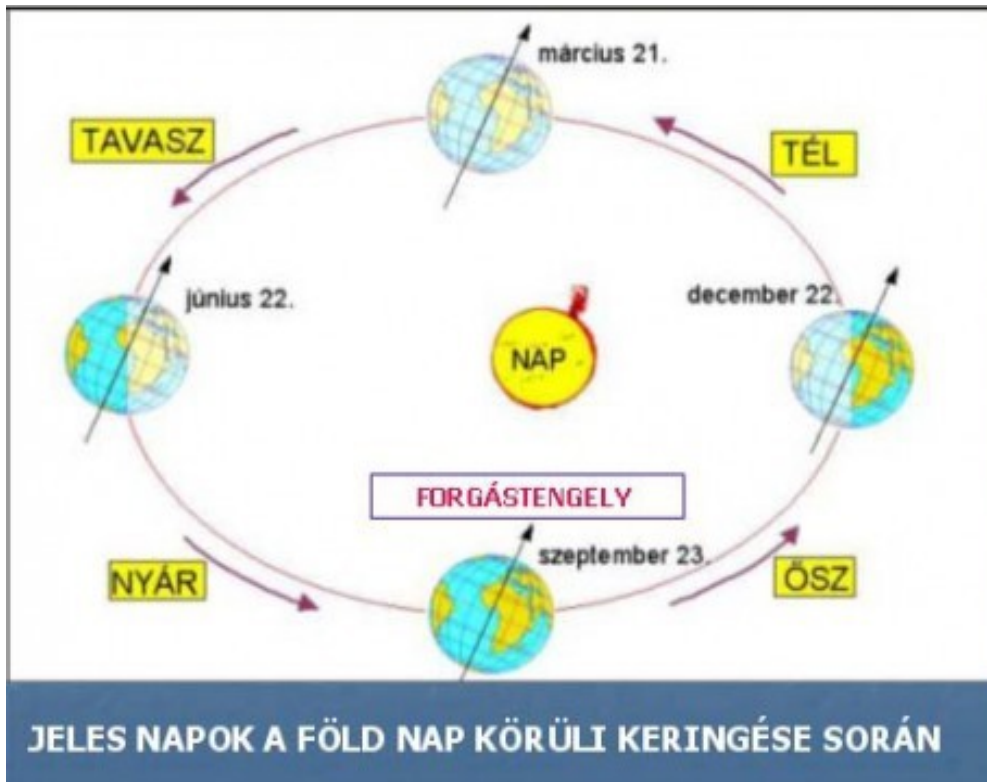
<http://www.tananyag.almasi.hu/ojudit/Csillagkepek/csillagkepek/delifelteke.html>

A déli félteke csillagképei

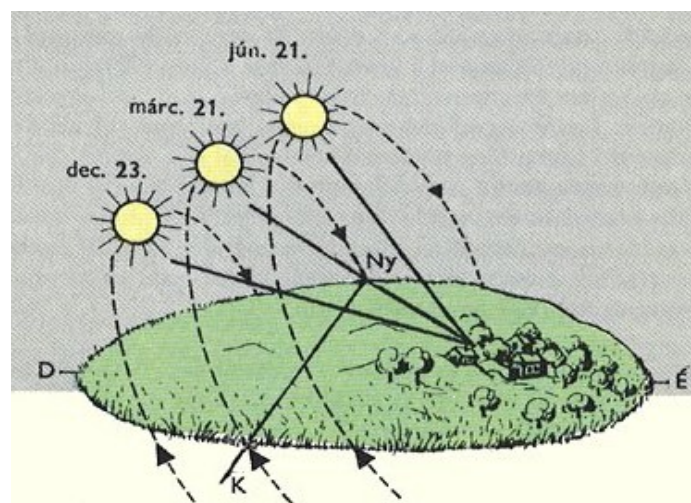

1 Cetus (Cethal)	11 Tucana (Tukán)
2 Sculptor (Szobrász)	12 Indus (Hindu)
3 Aquarius (Vízöntő)	13 Saggiarius (Nyilas)
4 Piscis Ausstrinus (Déli Hal)	14 Aquila (Sas)
5 Grus (Daru)	15 Corona Australis (Déli korona)
6 Capricornus (Bak)	16 Pavo (Páva)
7 Phoenix (Főnix)	17 Octans (Oktáns)
8 Fornax (Kemence)	18 Dorado (Aranyhal)
9 Eridanus (Eridánusz)	19 Pictor (Festő)
10 Hydrus (Déli Vízikígyó)	20 Columba (Galamb)
21. Lepus (Nyúl)	34. Ophiuchus (Kígyótartó)
22. Orion (Orion)	35. Lupus (Farkas)
23. Monoceros (Egyszarvú)	36. Centaurus (Kentaur)
24. Canis Maior (Nagy Kutya)	37. Crux (Dél Keresztje)
25. Puppis (Hajófara)	38. Musca (Légy)
26. Carina (Hajógerinc)	39. Vela (Hajóvitorla)
27. Volans (Repülőhal)	40. Pyxis (Tájéoló)
28. Chamaeleon (Kaméleon)	41. Hydra (Vízikígyó)
29. Apus (Paradicsommadár)	42. Sextans (Szextáns)
30. Triangulum Australe (Déli Háromszög)	43. Crater (Serleg)
31. Ara (Oltár)	44. Corvus (Holló)
32. Scorpius (Skorpió)	45. Libra (Mérleg)
33. Serpens (Kígyó)	46. Virgo (Szűz)

Tehát ezek a Déli és az Északi félteke csillagképei, s ezen belül a Déli félteke Zodiákus jegyei a Mérleg, Skorpió, Nyilas, Bak, Vízöntő, Halak, és az Északi félteke Zodiákus jegyei pedig a Kos, Bika, Ikrek, Rák, Oroszlán és a Szűz. Az Equatorhoz viszonyítva az Északi félteke Zodiákus jegyei értelemszerűen a Kostól a Szűzig terjed, ahol a Rák havában éljük meg a Nyári napfordulót. A Déli félteke Zodiákus jegyei pedig a Mérlegtől a Halakig terjed, ahol a Bak havában éljük meg a Téli napfordulót. Nézzük meg ezt most ábrázolva!

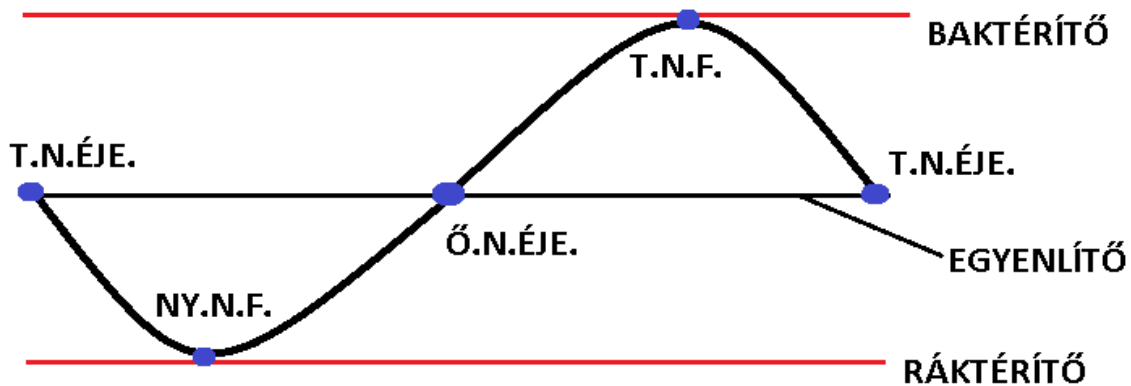
Mint az ábrán látható, ennél a megjelenítésnél az Északi félteke van felül (ahogy azt ábrázolni szokták) és a Téli napfordulókor „laposan esik be a fény”, s a nap a Déli féltekén, a Baktérítőnél „tetőzik” december 21-én a Bak havában. Ezzel szemben a Nyári napfordulókor a fény az Északi féltekén a Ráktérítőnél merőlegesen esik be a Földre, a Rák havában június 21-én, mely az Északi félteke Zodiákus csillagjegye. Lássuk most ezt egy másik képen, kicsit szemléletesebben.

A képen jelölt K-NY tengely az Földi egyenlítővel azonos, s a Nap a Tavasz-, és Őszi napéjegyenlőség napján e szélességi fokra merőlegesen helyezkedik el délben.

A június 21-vel jelzett napállás a Ráktérítővel, a december 23-ival jelzett napállás pedig a Baktérítővel lesz azonos. A képen jelölt napállás nem teljesen fedi le a valódi történetet, hiszen az előzőekben már hivatkoztam rá, hogy pl.: december 23-án a Baktérítő felett merőlegesen delel a nap, s ez a képből egyértelműen nem következik. Viszont a képen az jól van ábrázolva, hogy a nap milyen magasan delel az adott évköri egységben. Az is látható az ábrán, hogy maga a megfigyelő az Északi féltekén tartózkodik. Most az eddig tárgyalt helyzeteket nézzük meg „vízszintes kiterítve”, hogyan alakulnak a főbb évköri pontok. Megjelenítésnek azt az ábrázolást választom, ahol a Déli égtájat helyezem felülre (szemben a jelenlegi ábrázolással), ahogy az előzőekben már kitértem rá.

DÉL

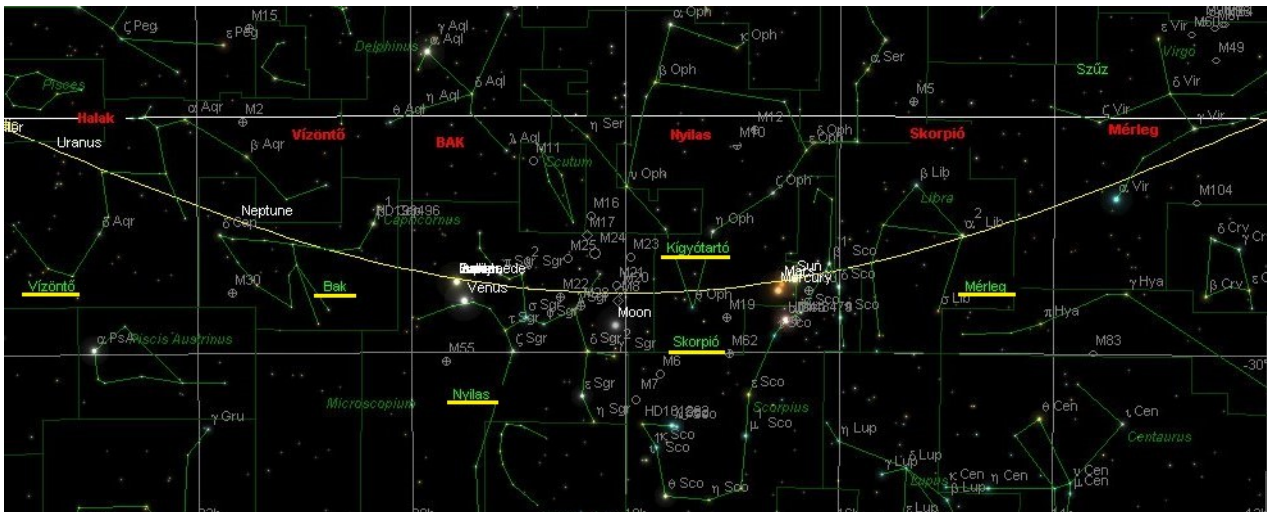
ÉSZAK

Jelölések:

1. T.N.ÉJE. - TAVASZI NAPÉJEGYENLŐSÉG (KOS)
2. NY.N.F. - NYÁRI NAPFORDULÓ (RÁK)
3. Ó.N.ÉJE. - ŐSZI NAPÉJEGYENLŐSÉG (MÉRLEG)
4. T.N.F. - TÉLI NAPFORDULÓ (BAK)

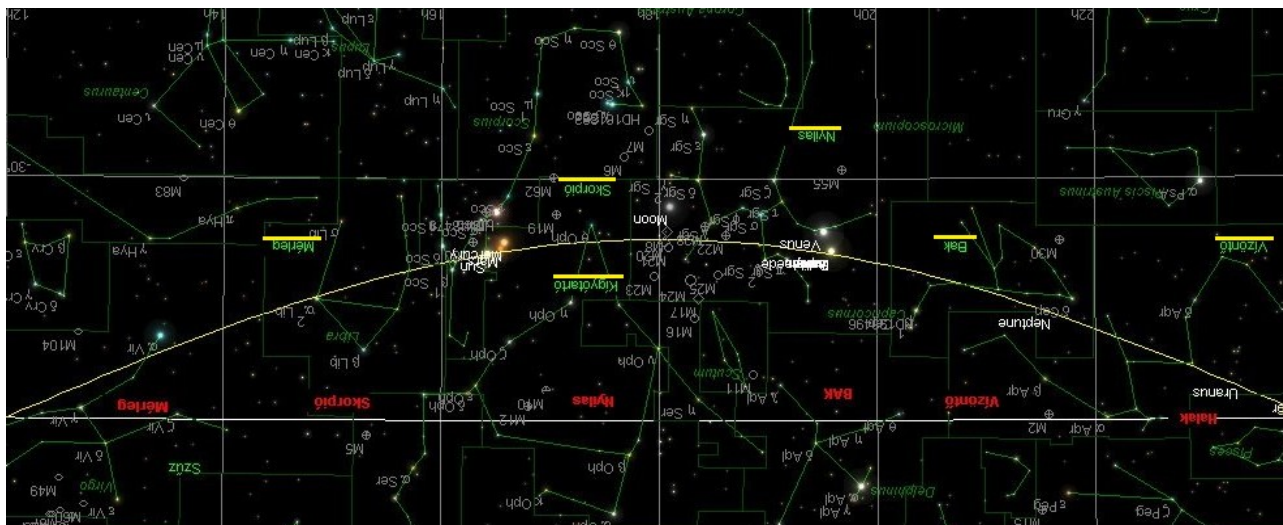
Tehát mint látható a Nyári napforduló Rák hava és a csillagképe az Északi félgömbön található. Az Őszi-, és a Tavaszi napéjegyenlőségi pont a „vízszintes” tengelyre esik, mely a földi egyenlítővel azonos. Ennél az ábránál a „sinus görbe” a nap látszólagos pályáját jelzi Ráktérítő és a Baktérítő között.

Most ehhez a megállapításhoz képest nézzük meg az ábrázolásokat, és a csillagképek magyarázatát. A csillagképek magyarázatához Paksi Zoltán „Égi utak csillagüzenetei” című könyvét használom fel, de nem egyedi példáról van szó, általában így értékelik. Akkor lássuk először a jelenlegi ábrázolást, majd helyezzük el ezt a képet a Hierarchiának megfelelően, s nézzük meg, hogy ezekhez képest hogy „tájéolják” be a csillagképeket.

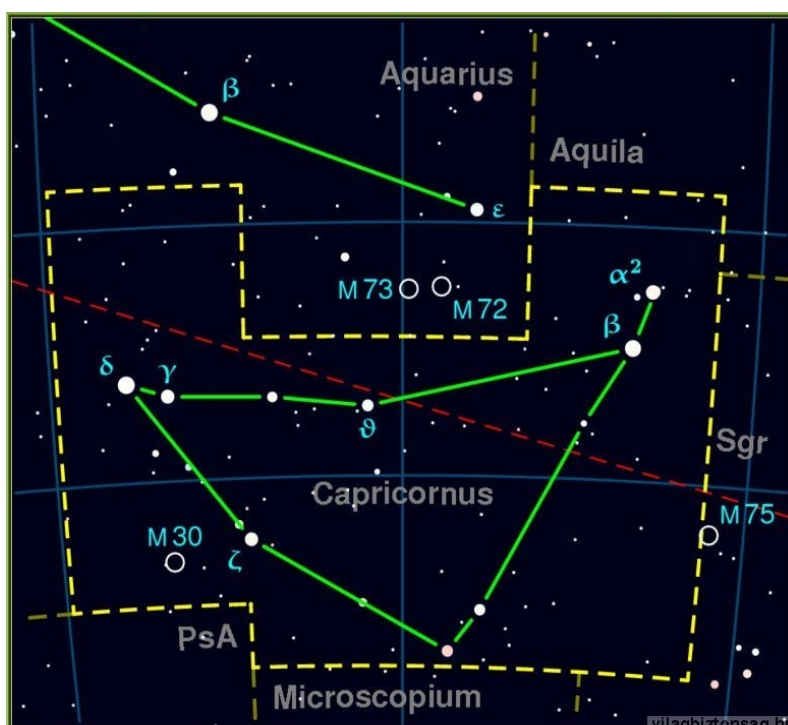
Mint a képen látható (sárgával aláhúzva) a Déli féltéke Zodiákus jegyei ismerhetők fel, s a kép felső harmadában található fehér vízszintes vonal az Equatort jelöli. Tehát pont fordítva, mint ahogy kellene lennie, mert a Déli féltéke csillagképei (Zodiákus jegyei) az Equator (Égi egyenlítő) fölél emelkedik. Amennyiben ezt komolyan veszem, akkor az egész képet meg kell fordítanom!

Lássuk:

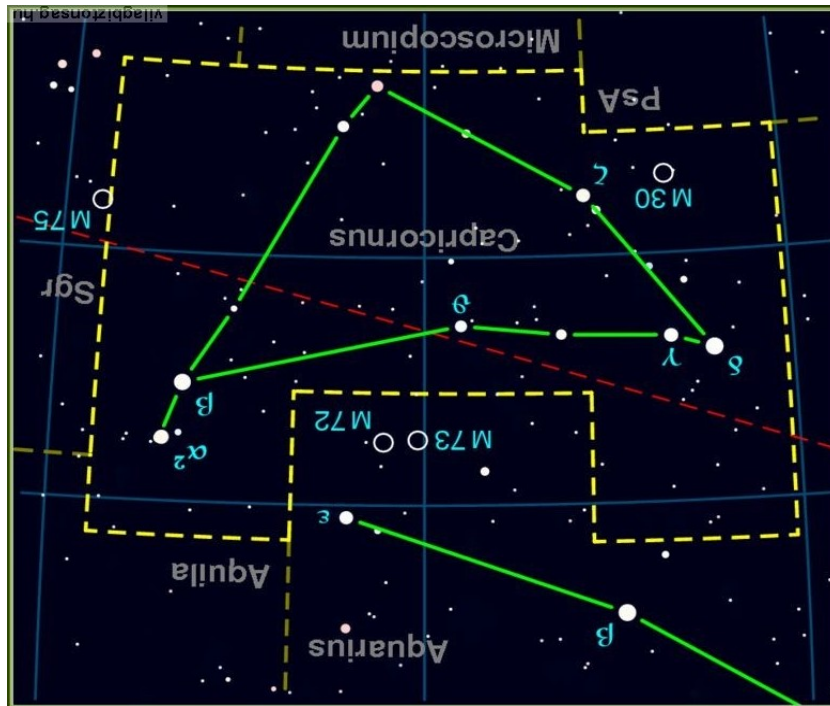

Ezek után vizsgáljunk meg kettő csillagképet, egyet az Északi féltékéről, egyet pedig a Déliről.

Először nézzük meg az előző képről, tehát a Déli féltékéről a Bak csillagképet. Jelenlegi megjelenítése a következő.

Mint a képen látható a Bak csillagképe felett helyezkedik el a Aquila (Sas) csillagkép, mely viszont az Equatori csillagképekhez tartozik, tehát a Bak alatt kellene megjelenie. Forgassuk be a képet, hogy ennek a megállapításnak eleget tegyen.

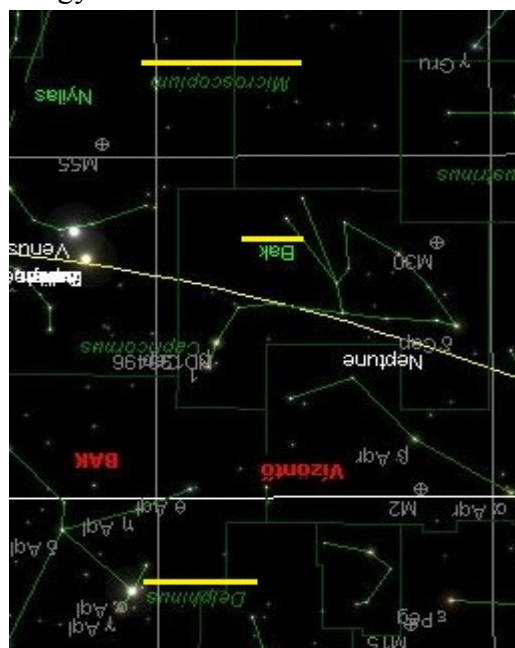
Most nézzük meg Paksi Zoltán mit ír e csillagképpel kapcsolatban.

„A Bak csillagkép, a régi Mezopotámiában a Gazella nevet kapta. A görögöknél részben Amalthea kecskeistennő, részben fia, a kecskeszarvú Pán megjelenítője volt. Alatta láthatóak a Mikroszkóp (Microscopium) és a Dél Hal (Piscis Austrinus) csillagképek.”

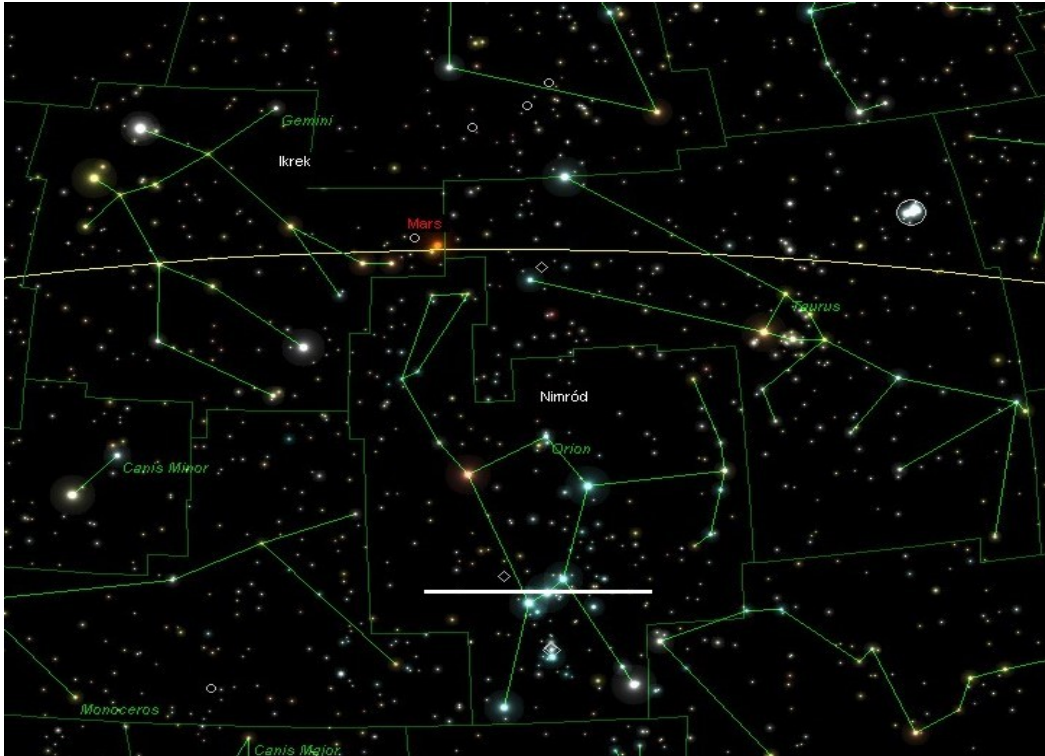
„A Bak feletti Delfin (Delphinus) és Kiscsikó (Equuleus) csillagképek mutatják ezt.”

Az ezt megelőző képről kivágott, kinagyított képen jól látható, hogy az Equator felett futó Ekliptikai csillagkép a Bak felett látható a Mikroszkóp (Microscopium), s alatta található a Delfin (Delphinus) csillagkép.

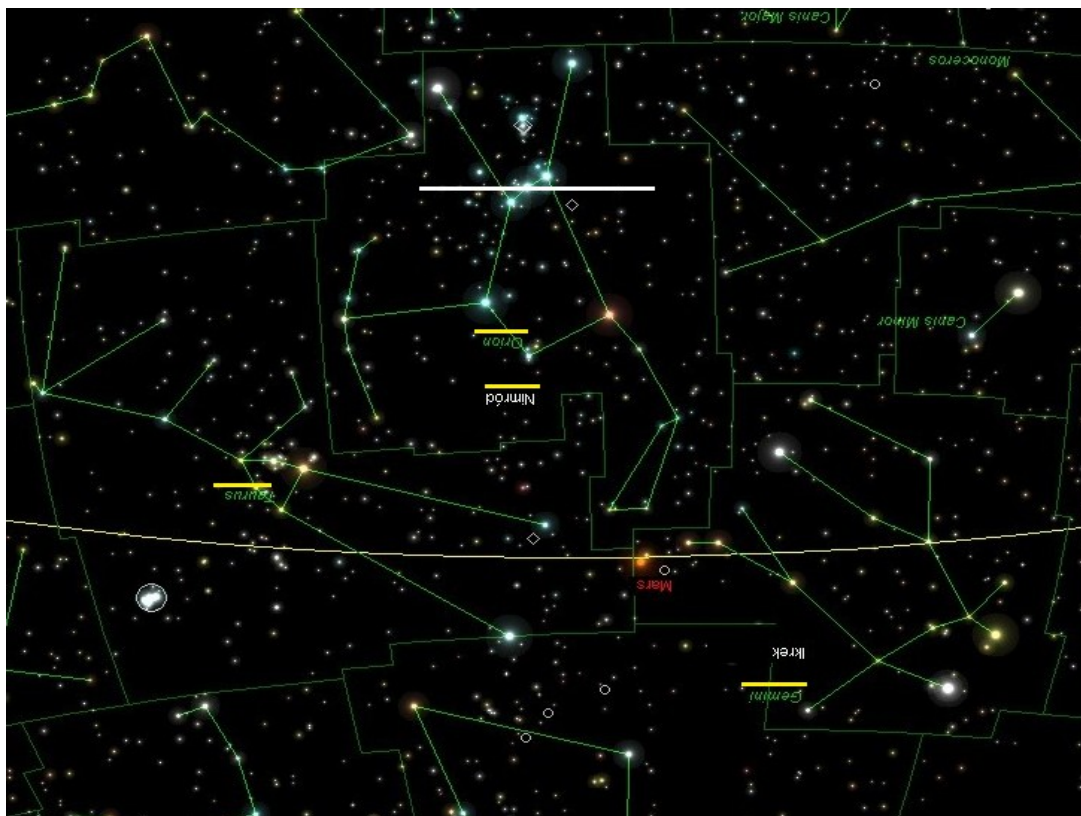
Tehát éppen fordítva adja, mint ahogy következne a rendszerből!

Most nézzük a másik képet, s az legyen Nimród (Orion)! Ez a csillagkép az Északi féltekén található az Ikrek és a Bika csillagkép között. Mivel az Északi félteke csillagképéről beszélünk, így az Ekliptikai csillagképek (Ikrek, Bika) az Equatori csillagkép (Nimród) alá kell hogy essen. Lássuk a jelenlegi ábrázolást:

Nimród övénel jelzett vonal az Equator vonalát jelzi körülbelül, s látható, hogy az Ikrek felette helyezkedik el. Forgassuk be újra a képet, ahogy előzőleg.

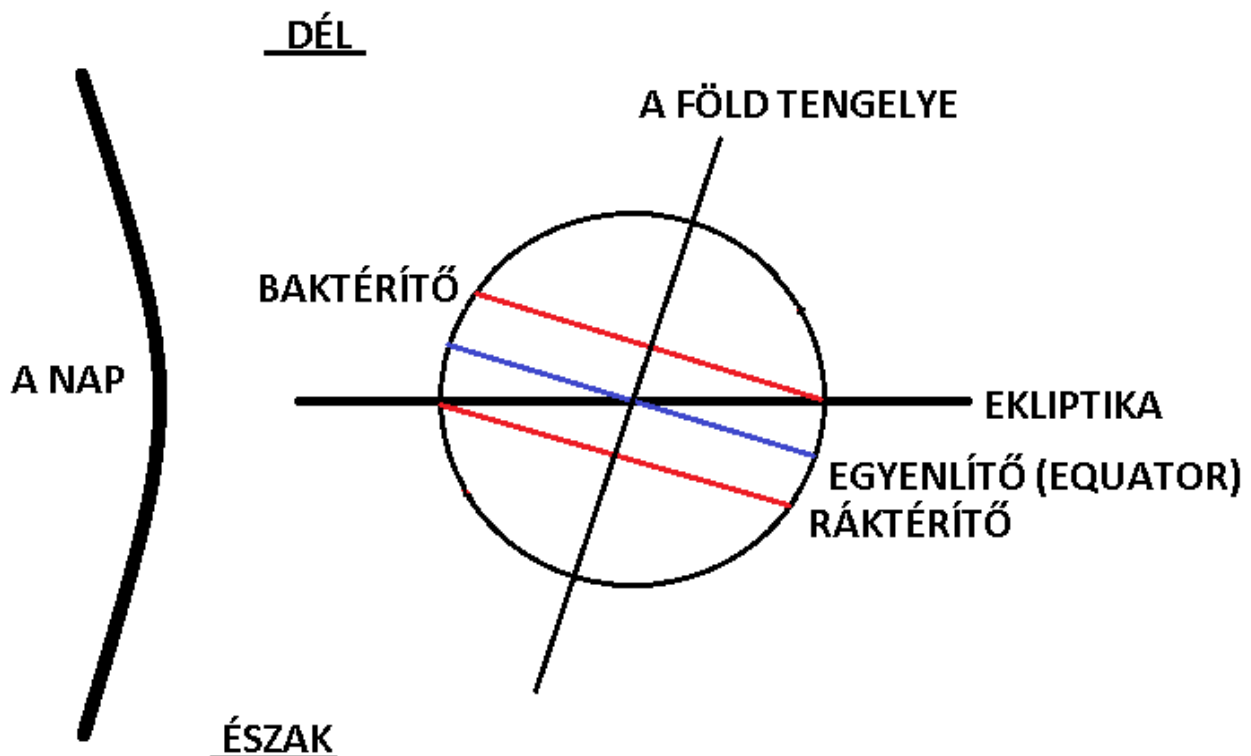

Itt is megjelöltem sárga vonalakkal a csillagképek neveit. Lássuk mit ír ezekhez Paksi Zoltán.

„Az Ikrek csillagkép lábaival a Tejúton áll, de már a Rák felé fordul. Felette a Szekeres (Auriga), alatta az Oriont kísérő Kis Kutya (Canis Minor) és az Egyszarvú (Monoceros) csillagkép.”

Mint ebből az idézetből is látható, pont fordítva helyezi el a csillagképeket! Ha már a csillagképeknél és a Zodiákusnál tartunk, akkor nézzük át a Zodiákus rendszerét. Előtte viszont a Zodiákussal kapcsolatban, és az előbb felvázolt helyzeteket tekintve, meg kell állapítanunk egy – két észrevételt. A Zodiákus helyzetét vizsgálva három különböző nézőpontot kell figyelembe vennünk, ez pedig a Topo-, Geo-, és a Heliocentrikus világkép által előállt helyzetek. Értelemszerűen az a helyzet, melyet Paksi Zoltán az említett művében részletez, az a Topocentrikus világkép nézőpontjából lesz azonos, hiszen a Földről, **belső** nézőpontból közelíti meg a csillagképek helyzetét. Ehhez képest változik a helyzet a Geocentrikus világképnél, mely a Baktay-féle ábrával lesz szinkronban, ahol az Equator azonos a Földi egyenlítővel, s a Nap a Baktérítő és a Ráktérítő között azt a bizonyos „sinus görbe” utat járja be, mely a Nap **látszólagos** mozgásával azonos, s ennek a rendszernek bizonyos „átfedése” van a Topocentrikus rendszerrel. Ezekkel szemben amennyiben a Heliocentrikus világképet vizsgáljuk, akkor a Nap nem mozog, állandó, egy helyben tartózkodik, s a Nap látszólagos útját a Földről valójában a Földtengely ferdesége okozza. Ebben a rendszerben is az Equator a Föld egyenlítőjével lesz azonos. Ez alapján a Föld tengelyének ferdesége miatt az Equator fog az Ekliptika fölé, illetve alá kerülni, s ezzel máshogy kell jelölnünk az egész rendszert, mint a Baktay-féle 4. ábrán. Tehát a Heliocentrikus világkép alapján a Baktay-féle ábrát a következőképpen kell felrajzolni, mely csak e világkép alapján tárgyalható, viszont a Geo-, ill. a Topocentrikus világkép nézőpontjából nem igazolható!

Lássuk ábrázolva:

Tehát ebből a megjelenítésből látható, hogy maga az Ekliptika (Napút) fogja adni a „vízszintes tengelyt”, mely a Nap látszólagos útja a Baktérítő és a Ráktérítő közötti „sinus görbe”. Ezen „képzelt” tengely, mely az Ekliptika (mely Heliocentrikus világnézetben egy valós tengely) alá-, illetve fölé kerül maga az Equator!

Ezek alapján egyértelműen látni, hogy a középső és az alsó szinten megjelenő világnézeti modellek alapján teljesen máshogy írható le a rendszer, de a középső szintet alkotó kettő világnép által a rendszer hasonlóképpen modellezhető (az Equatorhoz képest az Ekliptika, Napút, Zodiákus „vándorol”), szemben a Heliocentrikus világnéppel! Amennyiben a Geocentrikus és a Topocentrikus világnépet vizsgáljuk ebből a nézőpontból, akkor megállapítható, hogy mindkét esetben az égbolt a szemből nézeti jobb oldalról (nyugat) halad a bal oldal felé (kelet), mely így a Precesszió mozgásával azonos. Tehát ebből a nézőpontból teljesen mindegy, hogy középen, a középső szinten melyik rendszert vizsgálom, mindegyik a Vénuszi attribútummal jellemezhető, mely a Precessziós mozgással azonos!

(Talán ez okozhatja az asztrológián belüli „fordított” megjelenítést, de akkor is tudnia kellene, hogy a fényjárással kapcsolatban, s a Hierarchiából következően nem tartható ez a hónapbeosztás, hiszen precesszióban nem a Bak hava és csillagképe található a rendszer csúcsán, hanem az Oroszlán hava és csillagképe!!)

Ezek után nézzük át a Zodiákus csillagjegyeit, ábrázolásait!

Az ábrázolásokban meg kell különböztetnünk a keleti, avagy Kínai Zodiákust, és a nyugati, avagy Mediterrán Zodiákust. A keleti, vagy Kínai Zodiákus a precessziós Nagy-évben fogalmazza meg a mondanivalóját (közösség, Nemzet), s ezt jelöli a Keleti Zodiákus, s az ezt osztó Holdházak, melyek egyaránt állatalakokban fogalmazódnak meg, mely alapján kapunk egy 12 állatból álló Zodiákust, s egy 28-as állatseregletből álló Holdházakat. A Mediterrán Zodiákus ezzel szemben 12 „állapotövi” jegyet tartalmaz, melynek nem minden alkotórésze jelenik meg állat alakban (Pl.: Ikrek, Mérleg, Szűz, stb.), s e Zodiákus a Kis-éves keretben, tehát az egyénhez szólóan fogalmazza meg a saját mondanivalóját. E Zodiákus „dekanátusokra” van osztva (jegyenként 3 – 3).

Most lássuk először a Kínai Zodiákust.

Taoista kőfaragvány: yin-yang és a kínai zodiákus állatjegyei. Qingyanggong templom, Chengdu

Szépen kivehetőek ezen ábrákon a Keleti Zodiákus állatjegyei, melyek közül a Mediterrán Zodiákus Mérleg jegye itt a Sárkánnyal azonos (ahogy a Hierarchia elején feltüntettem), mely a későbbiekben, az összegzésnél fontos lesz. Most nézzük a Mediterrán Zodiákust.

Ez a kép Mithras- t ábrázolja, mely a „Perzsa vallásban” a Felkelő Nap Istene, s a képen jól láthatóan a Zodiákus veszi körbe (analógiájában, mint Jézus 12 tanítványa). Most nem részletezem a képet, a zodiákusi 12-es elég jól kivehető rajta, de kiemelném az alsó harmadot, mely a későbbiekben fontos lesz. Íme:

A képen jól kivehető a Nyilas, a Bak, a Halak, s külön felhívnam a figyelmet a Vízöntő megjelenítésére, ahol a „figura” alsó teste feltűnő hasonlóságot mutat a Bak jegye ábrázolásának az alsó testével! Most lássuk azt a mozaik képet, melyet már megígértem, hogy közölni fogok, mely római kori leletként van nyilvántartva. Az ábrázoláson (mozaikon) szépen kivehetőek az állatövi jegyek, s külön érdekessége, hogy mindezt hatszög formába rendezi, a már tárgyalt hatágú csillagként!

Érdeemes megfigyelni azt, hogy a hatszög közepén megjelenő hatszögletű ábrázolások mindegyike emberi arcot jelenít meg! Most ezek után nézzük meg egy kicsit részletesebben a Zodiákus/Állatöv alkotóelemeit. Nem fogok kitérni minden egyes részletre, csak az Évkör egyes (általam kiemelt) helyzeteit nézzük át! Nagyon fontosnak tartom, hogy együtt lássuk, és kezeljük a Mediterrán Zodiákust a Keleti, avagy a Kínai Zodiákussal. Ugyanis, mivel egymásnak megfeleltethetői, így sokkal több mindent tudunk megállapítani, ha együtt tudjuk látni Őket, mintha külön – külön vizsgálánánk.

Először is kezdjük a Mediterrán Zodiákus Rák jegyével. Ez a Nyári Napforduló hava, tehát a Nap pályája itt visszafordul, s ezt jelzi a Rák „hátráló” mozgása. A nyugati szemléletmódban ez az anyasággal van rokonítva, ugyanis a Nő ebben az állapotában már nem „saját magát gyarapítja”, hanem már egy Ötöle fontosabb minőségnek szenteli az életét, mely a Gyermekek. Tehát az eddigi irányultságát „megfordítva” a leendő életet gyarapítja. Ez a természetben leginkább a búzára jellemző, mely eddig a pillanatig a saját létét növeli (eddig nő a növény), s ezután a saját növekedését visszafogva a kalászt, a búzamatot („gyermek”) kezdi érlelni! Ez az Évköri egység viszont a Keleti Zodiákusban a Bivalynak felel meg, melynek a váltója lehet esetleg az Ökör (bár e Évköri egységet teljes mértékben a nőstény Bivaly, a Tehén jeleníti meg), mely nem keverendő össze a Mediterrán Zodiákus Bika jegyével!

Egyelőre az megállapítható, hogy itt az utódról való gondoskodás, az anyaság, a leendő élet védelme előtérbe kerül, kiemelt fontosságú! Erre a tevékenységre utal Pap Gábor az előadásai során, hivatkozva Mauglira „A dzsungel könyve”-ből. Nézzük meg ezt az adott művet, hogy az előadó konkrétan mire is hivatkozik.

Hivatkozás: http://central.budapesti.info/mesebirodalom/a_dzsungel_konyve.htm

„... Egyikben voltak a bivalytehenek, borjaikat közrefogva; szemüket meregették, lábukat emelgették, hogy ha valamelyik farkas egy pillanatra is megáll, halálra tiporják. A másikban a bikák meg a növendék bikák fújtak, toporzékoltak. Félelmesebbnek látszottak, de nem voltak olyan veszedelmesek, mert nem volt borjuk, amit védelmezzenek. Hat ember se tudta volna ilyen pontosan kettéválasztani a csordát. ...”

„... A csorda keresztül-csubukolt a pocsolyán, amelyből Sir Kán éppen most kelt ki, s a szűk hasadék csak úgy zengett a bivalybögéstől. Maugli hallotta a vízmosás aljából felelgető bögést, látta, hogy Sir Kán megfordul (a tigris tudta, hogy ha már két rossz közt lehet csak választani, okosabb a bikákkal szembeszállni, mint a borjas tehenekkel) - aztán Ráma bicsaklott egyet, botlott egyet, keresztülgázolt valami puhaságon... aztán a bikák még mindig nyomában voltak, amikor teljes erejéből beleütközött a másik csordába. ...”

Ebből az idézetből is látni, hogy a Mediterrán Zodiákus Rák jegye az Ő sajátos „visszafordulásával” épp úgy az anyaság megtestesítője, mint a Keleti Zodiákusban a Bivaly, s ott is a tehén. Az is látszik, hogy a két Zodiákus ennek az egy minőségnek a más – más, de mégis egymást kiegészítő tulajdonságait „fogja meg”! Ha tovább részletezzük ezt a tulajdonságot (az anyai őrző, védő, óvó, gondoskodó szerepkör), akkor a Keleti Zodiákust érdemes a továbbiakban faggatni, ugyanis ott a Bivaly Évköri egysége további három állatban „nyilatkozik meg”, melyek sorrendben a következők: Bivaly (tehén), Gólya, Párduc. Itt már lehet látni azt is, hogy a Magyar Kultúrterületen, hagyományban ez a „Gólya” hozza a gyermeket, mely állat közvetlenül kapcsolódik ily módon az anyasághoz, az áldott állapothoz! Feltűnő lehet, hogy egy ragadozó nagymacska (párduc) mit keres az anyasággal kapcsolatos Évköri egységben. Első nekifutásra az őrző, védő szerepkör talán elfogadható, de a ragadozó mivolta ezt kétségessé teheti (hogy itt, ilyen összefüggésben szerepeljen). Most ennek nézzünk utána, ugyanis nem elképzelhető, hogy *nem tudatosan döntöttek* ennek a ragadozónak az itt található megjelenéséről!

Nézzünk adatokat a párducról!

Hivatkozás: <http://mek.niif.hu/03400/03408/html/363.html>

A párduc (*Panthera pardus L.*)

Afrikai párduc (*Panthera pardus leopardus Schreb.*).

Leopárd

Régen heves vita tárgya volt, hogy tulajdonképpen mit értettek a klasszikusok a „panthera”, „pardus” és „leopardus” kifejezések alatt. Ezt a kérdést azonban manapság már igen nehéz eldönteni, mert a klasszikus íróktól egyáltalában nem várhatjuk a mai értelemben vett rendszertani kategóriák betartását, és így megeshetett, hogy ezeket a neveket nemcsak a ma is így nevezett állatokra, hanem kétségkívül minden nagytermetű foltos macskára is alkalmazták, így hiúzra és szerválra is. Ezért legajánlatosabb a három nevet egyenértékűnek és azonos jelentésűnek venni és a következőkben ismertetendő macskafélére vonatkoztatni.)

[Tekintettel arra, hogy egyrészt az egész faj tudományos neve, *Panthera*, magyarba átültetve párducot jelent, másrészt pedig a leopárd név használat esetleg arra a téves feltevésre vezetne, hogy a leopárdnak valami köze van a Gray által 1843-ban Leopardus névvel felruházott amerikai tigrismacskák nemzetségéhez, melyek a később tárgyalás alá kerülő kismacska-formák (*Felinae*) alcsaládjának egyik nemét alkotják, ajánlatosnak tartom, hogy a faj megjelölésére csak a párduc nevet használjuk.]

A párduc párzási ideje az illető vidék tavaszára esik (tehát a déli féltekén ősszel). Ilyenkor több hím jön össze egy helyen, ezek szerelmes macskák módjára utálatosan nyávognak, csak hogy sokkal mélyebben és erősebben. Rendesen vad civakodás folyik köztük. A nőstény – a fogságban tartott állatokon szerzett tapasztalatok szerint – kölykeit 87–99 napos terhesség után szüli, még pedig 2–5-öt, melyek 10 napos korukig vakok. Indiában február és március a kölykezés hónapja. A fiatalok elragadóan kedves teremtések, nemcsak gyönyörű bundájuk, de kedvességük miatt is. Mint a kis cicák, vígan játszadoznak egymás közt és anyjukkal, mely bátran megvédelmezi őket. A szabadban valami sziklaüregben rejtí el kicsinyeit, esetleg valami erős fa gyökerei közt, vagy a járhatatlan bozótban; mikor ezek macskanagyságúakká lettek, ők is elkísérik anyjukat éjszakai portyázására és a jó tanítás mellett csakhamar képesek maguk is megszerezni táplálékukat. Egy szoptató párduc az egész vidékre csapássá válhat. A legnagyobb merészséggel rabol és gyilkol, ezzel szemben azonban óvatosabb, mint bármikor, ezért van az, hogy csak a legkritkább esetben akadhatunk az ő, vagy fiai nyomára.

A régiek már igen régtől fogva ismerik a párducot vagy leopárdot. Azon egyáltalában nem csodálkozhatunk, hogy a kisázsiai őskultúrákban és Egyiptomban már a legrégebb időkől ismeretes, mert hiszen ezeken a vidékeken élt maga az állat is. Tőlük származott át a párduc ismerete a görögökhöz, akik Keller O. szerint („Tiere des klassischen Altertums”) már a mykenei kultúra idején ismerték és ábrázolták. Az Ilias-ban oly élethűen ecsetelt párducvadászat a bizonyossága, hogy az eposz költője jól ismerte az állatot. Ezt az ismeretét természetesen csakis Kis-Ázsiából szerezhette, mert Európában a Jégkorszak óta nem él a párduc. A görögöktől jutott át a Dionysios, vagy Bacchus szent állatának ismerete a rómaiakhoz, akik állatviadalaikon gyakran szerepeltették, sőt már a legelső római állatviadalon (Kr. e 186-ban) is látható volt a párduc.

Ez a hivatkozás „egyértelműen” közli velünk, hogy nem tesz különbséget párduc, leopárd között, mely latin nyelvű szövegekben mint pardus, panthera, illetve leopard jelenhet meg. A panthera név torzult írással, mint pantera és mint pandar is megjelenhet. Az idézetből az is kitűnik, hogy a kölykeit a nőstény állat rendkívüli módon védi, óvja, s még a szöveg is úgy jelzi, hogy „Egy szoptató párduc az egész vidékre csapássá válhat”.

Ha kicsit utána nézünk, akkor láthatjuk, hogy „nincs” olyan állat, hogy párduc, ugyanis ha rákeresünk erre a ragadozóra, akkor az internet folyamatosan átírányít a leopárdhoz. Lehet vitatkozni azon, hogy igenis van, s hivatkozhatunk a fekete párducra, de ha keresgélünk az interneten, a fekete párduc néven a képek között ugyanazt találjuk, mint amikor a keresőbe beírjuk a fekete leopárdot. Ha van is különbség e két állat között, akkor sem „lényeges”.

Hivatkozás: <http://hu.wikipedia.org/wiki/Leopárd>

A **leopárd** vagy más néven a **párduc** (*Panthera pardus*), a *Panthera* nembe tartozó négy nagymacskafaj egyike, ide tartozik még az [oroszlán](#), a [tigris](#) és a [jaguár](#). A párducok a nagymacskáknak a legősibb fejlettségi fokú csoportját alkotják. A [jégkorszak](#) idején és a [harmadkor](#) végén szinte egész Európában honosak voltak, egyedüli kivételt képeznek az északkeleti vidékek.

A [pliocénkori](#) pusztai őspárducot (*Panthera leiodon* Weithofe) tekintjük legrégebbi képviselőjüknek, amelyet a görögországi [Pikermi](#) vidékéről és a fejér megyei [Polgárdi](#) klasszikus lelőhelyeiről ismerünk.

Etimológia

Eredetileg úgy gondolták, hogy a leopárd egy [hibrid faj](#), mely az [oroszlán](#) és a párduc kereszteződéséből jött létre, és így a leopárd általános elnevezése is ebből a hiedelemből fakad; *leo*, latin szó, melynek jelentése *oroszlán*, és a *pard* régies szó, melynek jelentése *párduc*. Korábban épp emiatt az etimológia miatt széles körben *oroszlánpárd*, illetve *indusi macska* névvel is illették. A nyelvújítás korában, mint megannyi állatot, a leopárdot is átkeresztelték, azonban elnevezése rövidesen kikopott a használt nyelvből.

Fekete párduc

A [fekete párduc melanózosis](#) leopárd. Ezt a mutációt a fekete pigment ([eumelanin](#)) túltengése okozza a narancssárga pigment ([feomelanin](#)) ellenében. Ez merőben fekete bundát eredményez, habár a fekete párduc pettyei bizonyos részeken még kivehetők, mivel a pigmentek mennyisége eltérő a mintázatban és a fekete alapszínben.

Fekete párduc Magyarországon a [Miskolci Állatkertben](#), a [Kecskeméti Vadaskertben](#) valamint a Szegedi Vadasparkban látható.

Kiráyleopárd

Több leopárd színváltozatot csak festményekről és múzeumi egyedekről ismerünk. Nagyon ritka esetekben a közönséges fekete leopárd pettyei összeolvadnak és így egy teljesen fekete leopárd lesz, melynek mintázata nem látható. Ál-melanózosis esetek leopárdoknál fordulnak elő. A pettyek sokkal sűrűbben helyezkednek el, mint általában és összeolvadva nagyrészt elrejtik az alapszínét. Sávokat alkotnak és néhány helyen teljesen fekete területet. Ettől eltérően a valódi fekete leopárdnál a sárgásbarna alapszín ezeken a helyeken látható. Egy ál-melanózosis leopárdnak narancssárga bundája volt, melyen egybeolvadtak a rozetták és a pettyek, ám a fehér hastájékon látszottak a megszokott fekete pettyek (mint a fekete és sárga kutyáknál).

<http://hu.wikipedia.org/wiki/Gepárd>

Etimológia

Nemének tudományos neve, az *Acinonyx*, [görögül](#) azt jelenti „nem mozgó karom”, mivel karmai akkor is láthatóak maradnak, ha az állat visszahúzza őket, míg a fajnév, *jubatus*, jelentése latinul „sörényes”.

A magyar *gepárd* név (akárcsak a francia *guépard* vagy a német *Gepard*) a latin *gattus pardus* („macska-leopárd”) kifejezésből származik. Angolul a gepárd neve „cheetah” (ejtsd: csítá). Ez az azonos jelentésű [hindi csítá](#) szó átvétele, amely talán a „pettyezett” jelentésű [szanszkrit csitraka](#) elnevezésből ered.[\[6\]](#)

Mint látható, még a gepárdnak is van köze a párduchoz, vagy leopárdhoz, ha máshogy nem, de a névadás szempontjából bizonyosan. Ennyi kitérő után most nézzük meg a párducot, de mivel így az átirányítás miatt (a leopárdhoz) nem találunk rá, így a panthera névre keressünk rá.

<http://hu.wikipedia.org/wiki/Panthera>

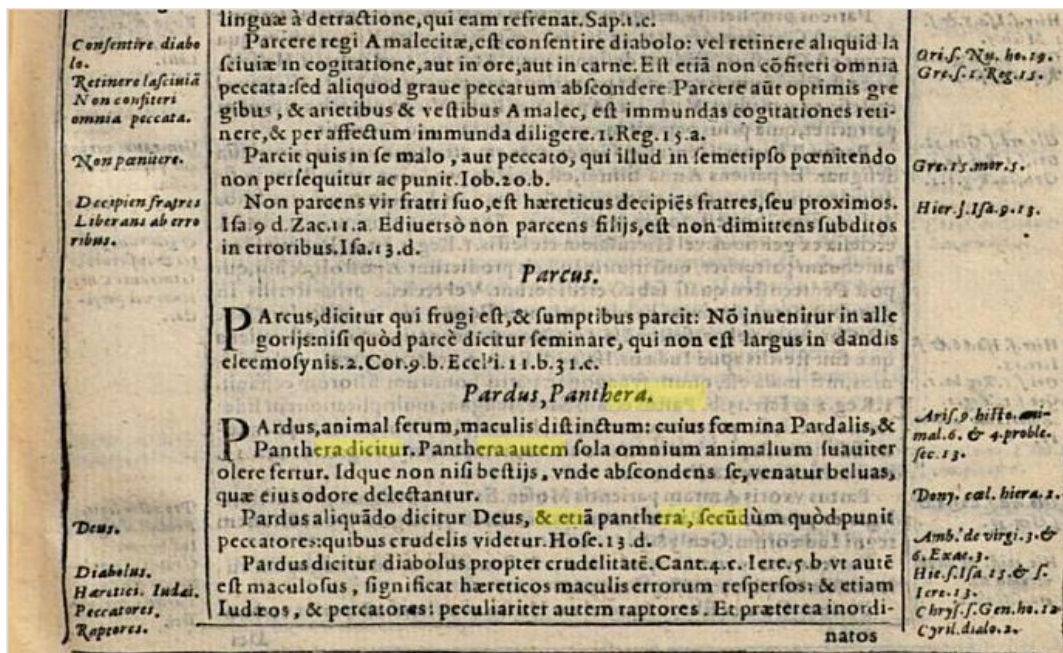
A *Panthera* a [ragadozók](#) (*Carnivora*) rendjébe tartozó [macskafélék](#) (*Felidae*) családjának egy neme. Fajok

- †[Panthera crassidens](#)
- †[európai jaguár](#) (*Panthera gombaszoegensis*)
- [oroszlán](#) (*Panthera leo*)
- [jaguár](#) (*Panthera onca*)
- †[Panthera palaeosinensis](#)
- †[Panthera pardoides](#)
- [leopárd](#) (*Panthera pardus*) - [típusfaj](#)
- †[Panthera schaubi](#)
- †[Panthera schreuderi](#)
- †[barlangi oroszlán](#) (*Panthera spelaea*)
- [Tigris](#) (*Panthera tigris*)
- †[Panthera toscana](#)
- †[Panthera youngi](#)

Ez a hivatkozás annyiból szükséges számunkra, hogy látható a panthera (párduc) megnevezés a jaguárra, az oroszlánra, a leopárdra, a tigrisre egyaránt vonatkozik! Ebből következik, hogy a panthera/párduc alfaját képező állatok például az oroszlán, jaguár, tigris is. Ugyanis, mint látható az oroszlán a panthera családján belül a leo. Tehát akármennyire „idegenkedünk” tőle e ragadozó nagymacskák összefoglaló neve a panthera/párduc, s ezen belül található az oroszlán, a tigris, stb. . Viszont ez azt is jelenti, hogy a Mediterrán Zodiákus Rák havát követő Oroszlán hava (mely a Keleti Zodiákusban a Tigris/Oroszlán), a panthera/párduc állatnak csak a tovább bontott, részletezett megjelenítője, tehát nem független állatövi jegy. Így e jegy érvénytartama és az általa képviselt minőségi értékek a Rák havában elkezdődő, s tapasztalható tulajdonságkör tovább részletezése (a Bivaly havának a harmadik Holdháza!).

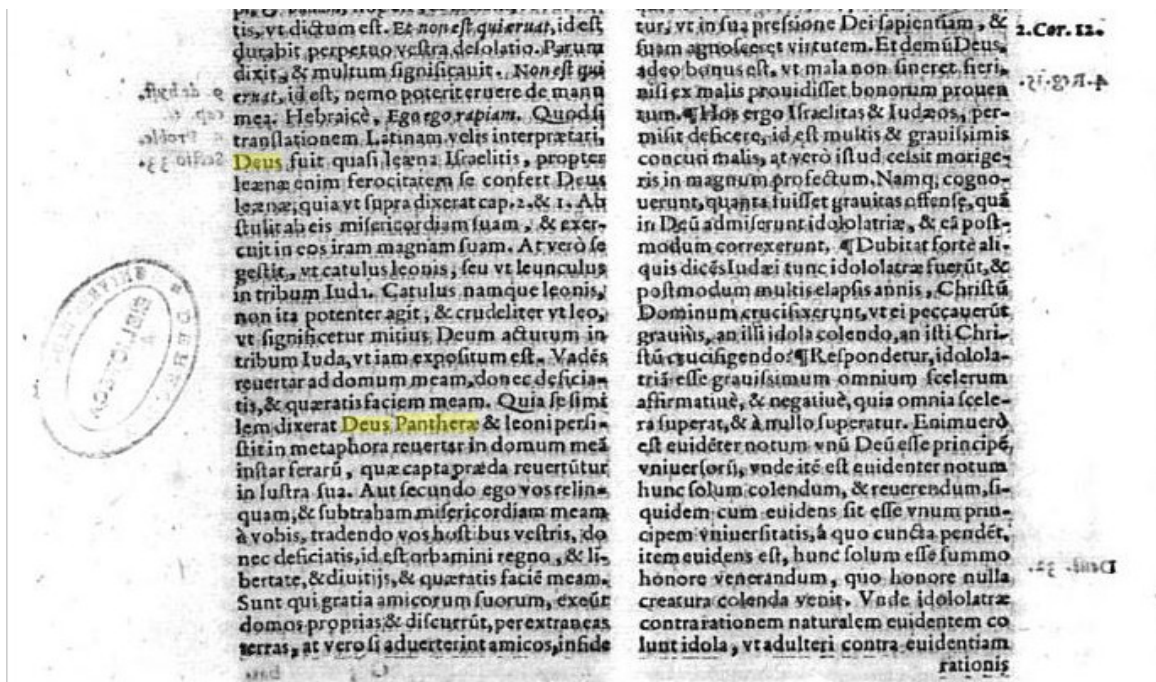
Amennyiben idáig eljutottunk, nem kerülhetjük meg az egyházi iratokban szereplő „Deus Panthera” kifejezést. Ez a latin szöveg pontos fordítása az „Isten Párduca”! Mint az utolsó hivatkozásnál is látható a panthera pardus a leopárddal azonosítható állat, s így ebben a formában nincs különbség a párduc és a leopárd között. Most nézzünk példákat a középkori egyházi iratokban szereplő kifejezésekre, magyarul a Deus és a Panthera szavak kapcsolatára. Ezen iratok bizonyos része úgynevezett egyházi hitvédelmi iratok közé tartozik. A hivatkozott iratok nem tudom mely csoportba tartoznak (egyházi, illetve hitvédelmi), de az biztos, hogy vallási iratokként kell kezelni őket. Az interneten fellelhető könyvek közül én hatot választottam, de e kifejezésekkel foglalkozó egyházi iratok száma ezt jóval meghaladja. Én nem tudok latinul, úgyhogy nem is a szöveg tartalmi részét vizsgálom, csak a hivatkozott kifejezés meglétét az egyházi iratokon belül. Ahol úgy gondolom, hogy szükséges, ott az internetes Google fordító gépi fordítását közölni fogom, mely valószínűleg nem pontos, de nagyjából érthetővé teszi az adott részt.

Egyesével fogjuk végig tárgyalni, bemutatni az adott iratokat, s ahol kell, magyarázatot fűzök hozzá. Lássuk az elsőt!

Sylva allegoriarum totius sacrae scripturae etc. - Venetiis, Bindonus 1575

Itt érdemes figyelni a könyv alcímére, mely a Pardus, Panthera címet viseli. Ezek alapján elképzelhető, hogy a szerző sem tesz különbséget a pardus (leopárd) és a panthera (párduc) között. Felhívnám a figyelmet az itt szereplő „pardus a liquado dicitur deus, erra panthera” szövegrészre, ahol a dicitur deus az Istennek nevezett fordítással adható vissza, s e szóösszetételnek a kapcsolata a a pardus és a panthera szavakkal (a gépi fordítás nem kielégítő, valószínű, hogy a középkori latin miatt). Lássuk a következőt!

Magistri Michaelis de Palatio - 1593

Ennél a könyvnel egyértelműen együtt szerepel e két szó, s ilyen sorrendben is, hogy „Deus Panthera”, melynek fordítása: Isten párduca. Nézzük a következőt!

IN CAP. V. VATIS HOSSEÆ.

235

Pro Omnibus Sanctis.

nibus præ timore. Certum est, in eo Euangelio componi homines cum arboribus, quæ ardescere solent. Cur ergo homines ardescant? Quoniam ob nimium succum peccatorum eorum Deus illis erit, quasi putredo. Hinc etiam discas, nõ esse diuitiarum copiam nimis optandam. Ob eam enim **Deus domui Iuda** est quasi caries. Ac si apertius dicat, Potentia, & opes Iuda fomentum vitiorum extiterit, quam obrem & ego eos puniã. Quadrat in Euangelium pro omnibus Sanctis, in hæc verba, Beati pauperes spiritu, quoniam ipsorum est regnum cælorum. Non inquit, Beati diuites, quoniam hi magis timere debent, quã pauperes, ne sint ligna, in quibus gignatur teredo, sicut accidit domui Iuda, diciturque **Deus** illis, *Ego quasi putredo ero domui Iuda.*

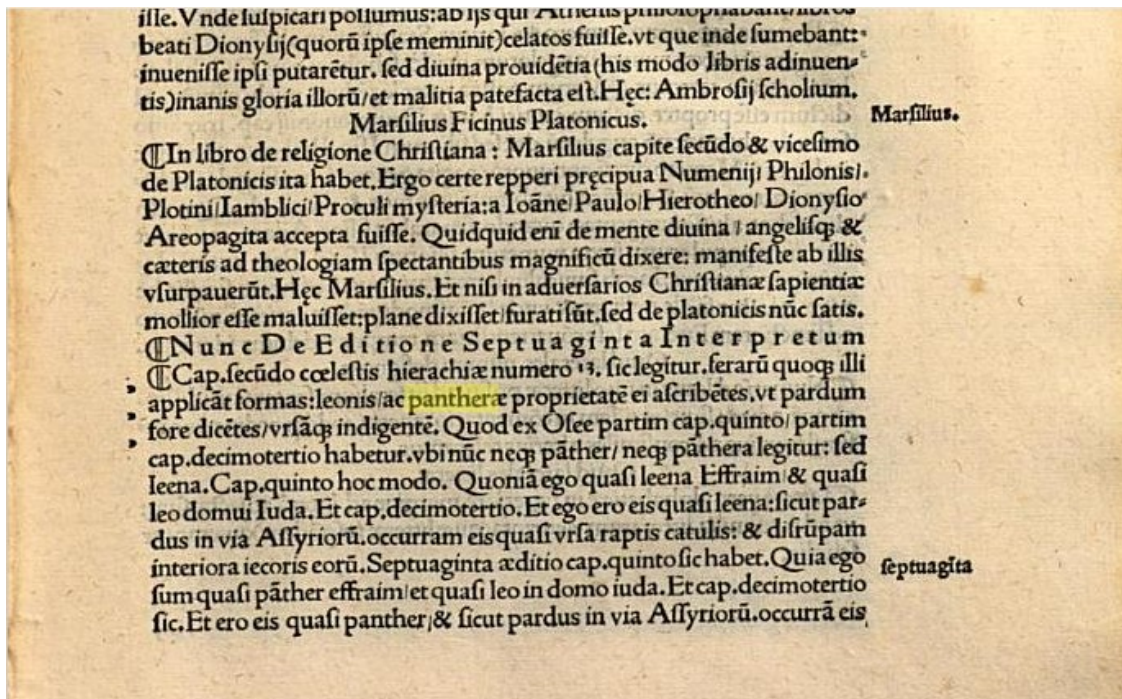
Et misit ad regem Vitorem. Docet hic locus, cum te **Deus** flagellat, ante omnia humana præsidia querendum, & implorandum diuinum auxilium. Quod si fecus feceris, time, ne dum auxiliato-

componit cum *leena*, pro quo Septuaginta vertunt, panther, quod animal omnium esse feruissimum, certum est, & significantur multa hac pantheris, siue *leena*, similitudine. Primum, Deum seuerissime acturum, & quamcivissime, puniturum Ephraim. Nam si Aristoteli fides adhibenda est, **panthera** perpetuo fera est, nec vnquam cicur fit, deinde **panthera** femina animosior est, quam mas. Ac propterea **Deus** inquit, Ero potius quasi *leena*, quã, ero quasi leo. Ad hæc, **panthera** omnium ferarum est velocissima. Igitur dum dicitur **Deus** similis pantheræ, siue *leena*, implicatur seuerissima, & citissima punitio Ephraim, quæ quidem per Assyrios facta est. Et quoniam non solum est **panthera** truculentissimum animal, aliisque viribus præstantius, verum & in edendis vocibus, & rugitu omnibus terribilius, iuxta illud Iob, Rugitus leonis, & vox leonæ. Ac rursus, Sicut fremitus leonis, Ita regis ira, **Deus** inuoluit, non solum in captiuitatem abducendum E-

Arist. de Hist. animal. c. 1.

Iob. 4. Prou. 26.

F. Hieronymi Guadalupensis - 1581

Denys l'Aréopagite (auteur prétendu) - Theologia viuificans. Cibus solidus. Dionysii Coelestis hierarchia, 1515

E kettő könyvben a panthera kifejezést a Septuaginta – val hozza összefüggésbe. A Septuaginta a görög nyelvű Újszövetség neve, melyből készül a latin nyelvű fordítás, a Vulgata.

Mivel e két iratban a Septuagintára hivatkozik, s e művel kapcsolatban magyarázza a pantherát, így egyértelműen egyházi, illetve hitvédelmi iratokról kell beszélünk.

Paulus de Palacio

quo furore, quid maius cogitari potest. [mif-
 fis exercitibus.] Id est, Tito & Vespasiano, qui
 Iudæos vastauerunt, nō statim à Christi pas-
 sione: sed post mortem Iacobi & Stephani.
 Iudæisigitur nolentibus venire, gentes inui-
 tantur. Ecce inquit Paulus, conuertimur ad
 gentes. [nuptie paratae sunt.] Prædicatores om-
 nia expleant, licet, inde nullus quicquam
 emolumenti consequatur. ¶ Sed ne fideles
 putent sola se fide posse seruari, meminit ve-
 stis nuptialis, id est, actionis. Planè gratia fuit
 quod vocatus es, & purgatus, quod verò ve-
 ste in immaculatam serues, tuum etiam est,
 & gratiam hanc gratiæ Dei repēdere debes.
 Grandis gratia fuit, quod omnia illa quæ Iu-
 dæis parata erant, tibi vno temporis momen-
 to conferantur, quare & tibi negligenti, gran-
 dis pœna erit. Accusatur Iudæi quod non
 venerint: accusaberis & tu, quod sordidus ac-
 cubuisti. [obmutuit.] Quāquam pateat cul-
 pa, sed non inferitur pœna, nisi se condemnā-
 ti. Qui statim rapitur ad pœnas, quibus nihil
 maius cogitari potest. ¶ Iam audite Christia-
 ni vnde vocati estis, quia à vijs, & compitis:
 cæci & claudi animo. Vereamini dignitatē
 vocantis, nemo sordida veste remaneat, non
 est opus, velleis externa refulgens: quousq;
 hanc tenetis. ¶ At difficillimum est vti ve-
 ste nuptiali: non enim possumus Deo serui

cet, vsū aliquem habeat ad bonum, nequē
 aliquod bonum expleat. [tenebras exterioris.]
 Ideit, pressiores.
 Sed rursū omnia à capite tractemus.
 Deus pater hoc loco, dicitur homo rex: vt
 enim Deus dicitur irasci, misereri, incedere,
 pedes & manus habere: ita dicitur homo es-
 se. Dum enim Deus nobiscum conuerfatur,
 debet vt homo conuerfari: & non iuxta suā
 occultam substantiam, & equidem tunc ces-
 sabit Deus esse sicut homo, quando in nobis
 humanæ cessauerint passiones, mereamurq;
 audire, ego dixi dijs illis vos: non merentes
 audire, vos autem sicut homines moriemini.
 Certè apud Osā, Deus dicitur esse sicut
 panthera, sicut leo, sicut vrsus, sicut ignis cō-
 fumens. Cum igitur nihil in nobis consumi
 dignum fuerit, nihilque vltione dignum, ces-
 sabit Deus dici ignis, diceturque lux, cessab-
 it esse leo & vrsus: & agnus erit. Nunc igitur
 videtur Deus, vt humanæ conuenit di-
 spensationi: tunc verò videbimus eum, non
 vt hominem, sed vt in se est. Nunc ergo re-
 gnum cœlorum dicitur simile homini regi:
 tunc verò, cum steterit Deus in syn: goga
 Deorum, dicetur simile regnum Dei re. ¶
 ¶ Hic ergo rex homo fecit nuptias filio suo
 cum anima, quæ nubens Christo, & commu-
 nicās ei, parit filios, id est, opera, nihil per cō-

Pauli de Palacio ... Enarrationes in sacrosanctum Jesu Christi Euangelium secundum Matthaeum – 1571

E hivatkozásnál a jobboldali oszlopban a lap tetején látható kifejezés a „Deus pater”, ahol a Deus az Istent jelenti, s éppen e hierarchia keretén belül tisztáztuk a Pater kifejezés jelentését, mely Atya, Pap, és mint nemző apa fordítással adható vissza. Viszont ez a pater, mint Liber Pater már Dionüszoszra és Bacchusra vonatkozott, de eredetileg a Jupiter neve volt, s ez a Jupiter az Atyai tulajdonságokat képviseli.

MYSTICA, ET ALLEGORICA.

Lib. 2. Icciardus in commentarijs symbolicis nixus auctoritati Dionysij in cœlesti Hierarchia, pantheram in Diuinis denotare summam Trinitatem attestatur, quam sententiam panthera proprietatibus possumus stabilire, Primò panthera colorum varietate ceteras animantes ad sui aspectum inuitat, & ne toruitate faciei territæ aufugiant, illam occultat. Ritè Deus pater talis est, qui varietate omnium colorum, id est omnium virtutum, & perfectionum redūdat, quam obrem omnes sancti, & viri perfecti ipsum sectantur, eiusque pulchritudinem admirantur, toruitatem tamen faciei, hoc est rigorem iustitiæ, quo punit peccatores, reformidant. Idcirco optimo iure in hoc sensu Osca dicebat. Ego ero sicuti Pardus in via Assyriorum. Hac quoque ratione ductus Hieremias hæc scriptis mandauit. Quis non timebit te o Rex gentium, propterea hæc faciei toruitas, nempe iustitiæ rigor occultatur, cum erga Iustos non exerceatur; hæc de causa legitur in Exodo, faciem autem meam non videbis. Deinde Deus filius mysticè potest panthera assimilari; hæc enim saturata ad cryptam descendit, & tridui spatio sopore detinetur, postea surgens in emittenda voce suauissimum odorem spirat, quo cetera animalia, præter draconem, delectantur. Christus panthera nuncupari potest, quia omnia animantia, nimirum omnes homines tam iustos, quam peccatores summo amore prosequitur, cum habeatur in libro sapientiæ. Diligite omnia quæ sunt, quoniam sua sunt. Imò hæc panthera maledictis, compellationibusque probrosi iactata, & iniurijs huius generis saturata, quemadmodum legitur in Threnis. Opprobrijs saturabitur se in crypta sepulchrali occultauit, & transacto tridui spatio à somno mortis resurgens tam suauem vocem per Apostolorum prædicationem emisit, vt omnes, excepto dracone, nempe Diabolo, eum secuti sint, qui talem vocem adeò abhorret, vt illum cuitando ad intima, vsque Inferni penetralia se receperit. Denique Deus Spiritus sanctus, qui omnigenis virtutibus, & diuinis perfectionibus Apostolos Christi exornauit, illisque suauissimam loquelam cum linguarum varietate pro euangelica prædicatione communicauit, mystica panthera pronuntiaripotest. Amplius in Reductorio Mo-

Ulisse Aldrovandi, Bartolommeo Ambrosini – 1637

Mint látható e mű alcíme az a „Mystica, et Allegorica”, mely a misztikum allegóriájával, hasonlataival fordítható. Most nézzük meg mit jelent az allegória szó!

Hivatkozás: <http://tudasbazis.sulinet.hu/hu/magyar-nyelv-es-irodalom/irodalom/irodalom-6-osztaly/az-allegoria/az-allegoria-mint-koltoi-eszkoz>

Az allegória mint költői eszköz

Az allegória fogalma: metaforából származó szókép. Egy elvont fogalomnak a megszemélyesítése vagy érzékelhető képben való ábrázolása. Az irodalmi alkotásokban (sok más mellett) a Szeretet vagy az Igazság gyakran jelenik meg emberi formában. Gyakoribb formája azonban a hosszabb gondolatsoron, esetleg egész művön keresztülvitt, mozzanatról mozzanatra megvilágított metafora, illetve megszemélyesítés. Az allegória értelmi jellegű szókép, illetve kép.

Tehát ebből is látható, hogy az allegória egy fogalom jelképi ábrázolása, képi megjelenítése. Az utolsó hivatkozott mű ezek szerint a misztikumnak a képi ábrázolásával foglalkozik, s itt kiemelt helyen szerepel a panthera/párduc. Ezekkel a hivatkozásokkal már tovább is tudunk menni, ugyanis az előzőekben már tisztáztuk, hogy a Liber Pater kifejezés eredetileg a Jupiter megszólítása volt, mely később önálló Istennévvé vált, s így ebben a formában már Bacchusra és Dionüszoszra vonatkoztatták. Ennél az utoljára említett műnél feltűnik az első sorban Dionüszosz neve:

Dyonifj

Ennek a Hierarchiának az elején viszont, amikor Baalbekkel kapcsolatban szót ejtettünk a Bacchus templomról, s ennek következményeként magáról Bacchusról, akkor kiderült, hogy Bacchus és vele egyetemben Dionüszosz attribútumai közé tartozik a párduc!

Bacchus et Ariane (1523) National Gallery, Londres

Dionüszosz párducon lovagolva

Dionüszosz a szelídített párducával

Ezek után nézzük meg a kereszténység egyes állatszimbolikáját.

Hivatkozás: <http://tudorindam.blogspot.hu/2013/10/az-okereszteny-muveszet-100-800.html>

Az ókeresztény művészet állatornamentikája

A növényábrázolások mellett igen gazdag e kor állatszimbolikája is. A Szentírás számos helyén találkozunk állatokkal kapcsolatos metaforikus utalásokkal, melyek alkalmat adnak az allegorikus értelmezés számára. A bárány Krisztus egyik jelképe (lásd húsvéti bárány), a nyáj metafórája a hívek összességére vonatkozik, és a Jó Pásztorban nyer kifejezést. A galamb a lélek szimbóluma, de a szüzesség és a hívő ember erényes életéé is. A keresztény ikonográfiában olyan elemek kísérik, mint a fa, az olajfa, a pálma, a kantharosz-edény (hengeres, kihajló szájperemű edény, két ívelt, magas füllel), amelyeknek mindegyike a kertként elképzelt Paradicsomra vonatkozik. De a galamb alak a Szentlélekkel is azonosítható. Római Szent Kelemen (?-99) vértanú pápa a fönixet az ember halálának majd feltámadásának jelképeként értelmezi. De az állatok közül sok esetben megjelenik az oroszlán ("a Júda nemzetségéből való oroszlán" maga Krisztus; Jel 5,5); a sas mint a hiedelem szerint újjászületni képes állat; a szamár a pogány népeket jelképezi; a sárkány az ördög jelképe; a párduc Krisztus feltámadásáé; a páva a lélekre utal, de romolhatatlannak tartott húsa miatt a halhatatlanságé; a szarvas az Úr után áhítozó lélek jelképe.

http://www.balassikiado.hu/BB/netre/Net_szimbolum/szimbolumszotar.htm#leopárd

leopárd/párduc: Euráziában és Afrikában honos ragadozó nagymacskaféle. A vadság, az ügyesség, az erő, a kegyetlenség, a merészség és a gyorsaság szimbóluma; a királyi-katonai réteg megtettesítője. Foltjai szemekhez hasonlítanak, ezért a figyelem kifejezői is lehetnek. • Afrikában gyakori elképzelés a párductestű istenség. Az elefánt, a bivaly és az orrszarvú mellett a rituális táncok egyik szent állata. • Az egyiptomi papok a temetkezési szertartások alatt párducbőrbe öltöztek; ez → [Széth](#) szellemét, a Rossz istenét, az emberek és istenek ellenségét jelképezte, akit így akartak távol tartani és legyőzni. • Kínában a Hold ciklikus változását reprezentálja; az oroszlánnal ellentétben lunáris állat. Egy mitikus állattal is azonosítják, aki felfalja saját anyját. A harcos vadság és a bátorság kifejezője. • A görögök számára a teremtő és pusztító Dionüszosz attribútuma, akinek kocsiját sokszor két leopárd húzza (pl. Tiziano *Bakkhosz és Ariadné* c. képén, 1518, London, National Gallery) (→ [Dionüszosz-Bakkhosz/Liber-Bacchus](#)). Aphroditével is kapcsolatban áll.

A görög héroszok gyakran párducbőrt viselnek, Homérosznál pl. Menelaosz. Kis-Ázsiában a termékenységistennő megszemélyesítője, →[Kübelé](#) állata. • A kereszténységben negatív szimbólum: a bűn, a bujaság, a hitszegés, a Gonosz és az →[Antikrisztus](#) jelképe. Dániel apokaliptikus látomásában az egyik, tengerből kijövő vadállat párduc (Dán 7,6). Az egzegéták szerint ez a perzsa birodalom képe: ellenállhatatlan, féktelen gyorsasággal közeledő szerencsétlenség (négy szárny) és könnyörtelen erő (négy fej). Időnként feltűnik a leopárd a →[háromkirályok](#) imádása-ábrázolásokon, jelezve, hogy a büntől való megszabaduláshoz Krisztus megjelenésére volt szükség. A *Physiologus*ban a párduc Krisztushoz hasonlatos: evés után a harmadik napon ébred fel, és kiáltására az állatok köréje gyűlnek. • Dante *Isteni Színjáték*ában az igaz útról letért ember elé három vadállat kerül. Ezek egyike a párduc (*Pokol*, 1,31–43), a kéjvágy „tarka szörnyetege”. Babits Mihály értelmezése szerint e képből titkos politikai értelem is lappang: a párduc maga a léha Firenze, pártok párducfoltjaival tarkállón (Babits Mihály: *Dante élete*). Vörösmarty *Zalán futása* c. eposzában „Párducos Árpád”-nak nevezi a magyarok vezérét (→[Árpád](#)). Rilke *A párduc* c. versében a bezártság és az elveszettség jelképe, a magányos művész megtestesítője, aki előtt egyetlen ráccsá tömörül a világ. →[állat/állatok](#), →[bőr](#) [K. J.]

Ezekből az idézetekből látható, hogy a párduc rendkívül fontos szimbólum, jelkép, melyet a kereszténység az idő előrehaladtával igyekezett háttérbe szorítani, s az Ő általa képviselt minőségeket a báránnyra ruházott át. Az is látható, hogy ennek ellenére nyomaiban fennmaradt a hagyományokban, s őrzi az archaikus nézőpontot (a párduc Krisztus feltámadását jelképezi). Ezenkívül az is olvasható, hogy a Görög (Nap)héroszok és a magyarság ősei (Árpád) párduckacagányt viseltek.

Hivatkozás: <http://www.nimrod-mohacs.hu/content/6000-nimródról-3-lajdi-péter>

Nimród személyét azért sem hagyhatjuk ki fejtegetéseinkből, mert ő a kapocs az óvilág szkítasága, Jézus Urunk és a honvisszafoglaló Árpád nagykirály, rajta keresztül a Turul-dinasztia és így a kárpát-medencei magyarság között. A Nimródra visszavezethető párduc-hagyomány motívuma hordozza többek között magán azt az eszmei folytonosságot, mely népünket a szkíta tradícióhoz kapcsolja. Nimród neve a mezopotámiai kultúraátvevő szemita népek irataiban maradt fenn ebben a névváltozatban (NIMRU akkádul PÁRDUC-ot jelent). Sumér eleink NIB-UR-nak nevezték őt. Nib-Ur Párduc Urat, Párduc Hőst jelent. A sumér iratokban NIBU-KUS formában is előfordul, ami annyit jelent, mint: kusita párduc, vagy Kus Párduca. Nimród a hagyomány szerint KUS fia volt. Az az ősi szkíta hagyomány ugyanis, hogy az e művelődéshez tartozó népcsoportok uralkodóinak felségjelvényei közé tartozott a párduc-kacagány, fennmaradt egészen Árpádig, párducos Árpádig, s krónikairódmunkon keresztül egészen Vörösmarty Mihályig:

„Régi dicsőségünk, hol késel az éji homályban? / Századok ültenek el, s te alattok mélyen enyésző / Fénnyel jársz egyedül. Rajtad sűrű fellegek, és a / Bús feledékenység koszorúttal alakja lebegnek. / Hol vagyon, aki merész ajakát hadi dalnak eresztvén / A riadó, vak mélységet fölverje szavával / S késő százak után méltán láttassa vezérlő / Párducos Árpádot, s hadrontó népe hatalmát?” (Vörösmarty Mihály: *Zalán futása*, Előszó, részlet)

Csak érdekességként említeném még, hogy egy kora-középkori német kódex egyik metszetén Jézust lábán és karján párducfoltokkal ábrázolják. Ez is hitelesen tanúsítja, hogy sokáig köztudott volt az akkori Európában Jézus Urunk valódi hagyományrendszeri hovatartozása, ...

... A sumér-magyar őseinktől eredeztethető párduckacagány uralkodói felségjelvényként való használata a velük kapcsolatba lépő idegen kultúrák körében is elterjedt. Íme egy párduckacagányos ábrázolás egy ógörög vázán a perzsa Achemenida Dárius (Dareios) királyról.

Egyes kutatók Nimród mítikus alakját azonosítják a legendás „kétharmadban isten, egyharmadban ember” Gilgamesselel, Uruk papkirályával, aki a halhatatlan létet kiérdemlő bölcs bárkaépítő, Utnapistim tanítványaként szerepel a régi sumér iratokban.

Nimród-Gilgames tehát a vízözön előtti világnak a későbbi emberiség számára is elengedhetetlenül fontos ősbölcsélet és szent tudás átmentésének és terjesztésének feladatával felruházott legelső nagy tanító, aki történetesen a magyarság ősatyja. Ez a tény messzemenő következtetések levonására sarkallja a gondolkodó elmét, s arra is fényt derít, hogy a fiatalabb kultúrák még tudatilag éretlen népei miért törnek népünk életére. Gilgames-Nimród alakja azért is roppant fontos, mert a görög mitológia nap-hérosza, Heraklész-Herkules Gilgames megfelelője a görög mondavilágban. Hérodotosz pedig tudott arról, hogy a szkíta népek Herkulestől származnak, akinek öszerinte három fia volt: Agatirs (az agatürszök őse, egy hajdani szkíta népcsoport a Kárpát-medencében), Gelon, és Szkíta. Ezért faragtatott Hunyadi Mátyás király a magyar nép ősatyjának, Herkulesnek (Herkules = Gilgames = Nimród) szobrot.

<http://www.magtudin.org/Nimrod.htm>

BUNYEVÁ CZ ZSUZSA

NIMRÓD NYOMÁBAN

II. rész.

ÓSTÖRTÉNETÜNK AZ ÉGRE VAN ÍRVA

„... A Jézus-hitű Álmosnál, Árpádnál is találkozunk a párduc hagyománnyal, karizmatikus hagyomány fűződik hozzá, így nem csoda, hogy próbálták megváltoztatni, a római kereszténységben báránnyá változtatták, de az eredeti párducnak azért több helyen is fennmaradtak a nyomai. Például Ják ősi románkori templomában egy zárókövön párduc fejű és lábú bárány látható, de példaként hozhatjuk fel a Domonkosfán és Zalaháshágyon talált ábrázolásokat.

Érdekes, hogy Ozirisz is párducot jelent. (Os = sok, Iri = szem, sokszemű, sokfoltú). Meg kell említeni, hogy Jézust a zsidók gyakran nevezték Rabbi ben Panther néven, mert a „Párduc”, Nimrud fiának tartották. A misztikusoknál pedig a párduc az „élet - lehelet édessége”, vagyis a Szentlélek megfelelője. A régi hiedelmek az égi Párduc-Nimrudban a Szentlélek sugarát látták. Az egyiptomiaknál hasonló hiedelmet találunk, mert a Fény Fia, Ozirisz is párducnak van ábrázolva. Az egyiptomi Halottak Könyve többször említi, hogy Ozirisz egyenlő Orionnal. ...”

<http://members.xoom.it/hunok2/0275.html>

Várad Tibor: Az amit ma kereszténységnek ismerünk, az az eredeti Jézus által kinyilatkoztatott tanításoknak továbbá görög és egyéb tanításoknak a keveréke. Ehhez csapódott valamilyen szinten a Nimródi hagyományok is. De voltak olyan részei is a Nimródi hagyományoknak amelyet mindenáron próbáltak eltörölni. Az ősmagyar kereszténységben, az egyik szent állat a párduc volt. Az ősmagyarok Jézust, Nimród tiszteletére sokszor párducnak ábrázolták. A párduc jelképet a római kereszténység mindenképpen próbálta eltörölni a magyarság tudatából, főleg amikor István korában a római térítés megkezdődött. Ekkor a párduc helyébe bekerült a bárány szimbólum. Ugyanígy a magyarság másik szent állatából a **delfinből** lett a hal. De Domonkosfán vagy Ócsán ez a párducszimbólum ma is megjelenik még. Van olyan ábrázolás ahol Jézus látszik a párduccal sőt olyan is, ahol a párduc viszi a keresztet. Rómában is van ilyen ábrázolás Domján templomában. [\[iii\]](#)

[\[iii\]](#) Várad Tibor: „Isten Áldd meg a magyart...” Gondolatok a magyarságról előadás Magyarok Háza 2001. október 9.

Lássunk egy ábrázolást Domonkosfáról!

Ezen az ábrázoláson szépen látszik az állat testének a közepén lévő kereszt, viszont az állat maga sérült, nehezen azonosítható. Az viszont jól kivehető, hogy valamilyen nagymacskát ábrázol (mely lehet párduc is), s egyértelműen nem bárány! Az, hogy nagymacskáról van szó eléggé nyilvánvalóan elárulja az állatnak a farka. Hogy egyszerűbben eligazodjunk, nézzünk most egy ábrázolást báránnyal!

Euphrasian Basilica , Poreč, Croatia

Ha már eddig eljutottunk, nézzünk meg még kettő állatot a kereszténység szimbolikájából: a sast, és a pelikánt.

Kezdjük a sással! A sasnál egy ragadozó madárról beszélünk, s e madárfajhoz tartozik még a sólyom, a héja, a karvaly, stb. Mivel magyar szempontból szeretném vizsgálni a helyzetet, így először azonosítsuk be a sólymot. Kezdjük egy általános ismertetővel.

Hivatkozás: http://www.balassikiado.hu/BB/netre/Net_szimbolum/szimbolumszotar.htm#s

sólyom: Ragadozó madár; szoláris jelkép. A sashoz hasonlóan a magasság, a fizikai, szellemi és morális felemelkedés szimbóluma (→[sas](#)). Ezzel összefüggésben a győzelmet, a szabadságot és a reményt jelenti. • Egyiptomban – ereje és szépsége miatt – a madarak királya, vadászmadár és az égi elv megtestesítője. Itt sok helyütt elterjedt a sólyomistenségek kultusza. Pl. Szopdut, a keleti határ őrzőjét sólyomfejjel ábrázolták; →[Hórusz](#) gyakran sólyomként vagy sólyomfejű istenként jelenik meg. A fáraó pártfogójaként tisztelték, s a fáraó Hórusz hatalmának örököse. (→[szárny](#)). →[Ré](#) napisten megjelenési formája szintén lehet sólyom (Plut. *Iszisz és Oszirisz*, 32). →[Ízisz](#), mint a szél sólyom alakú istennője, szárnyai csapkodásával idézi elő a szelet. • Kínában ambivalens jelkép: szoláris princípium, de kifejezi a háború pusztító erejét is. • A prekolumbiánus Amerikában pl. az inkák sólyomként képzelték el őröszellemeiket. Egy perui mítosz szerint a kultúrhéroszok sólyom alakban születtek egy hegyen, s csak később öltöttek emberi formát. • A skandináv mitológiában Frigg attribútuma, Loki egyik aspektusa; kapcsolatban áll a tűzzel, →[Ódin/Wotan](#) pedig sólyom alakban szállt a földre. A *Nibelung-énekek*ben Krimhilde álmában Siegfriedet jelképezi a sólyom. • A görögöknél gyógyító és jóslásban használatos →[madár](#); →[Apollón/Apollo](#) egyik madara. • A kereszténység szembeállítja a vadászsólymot a szelídített sólyommal: előbbi a gonosz gondolat és tett, utóbbi a szent ember, ill. a keresztény hitre tért pogány jelképe. Középkori ábrázolásokon a nyulat tépő sólyom a bujaság feletti győzelmet szimbolizálja, ill. a hím, a szoláris princípium, a nappal győzelmét jelenti a női, a lunáris princípium, az éjszaka felett (→[nyúl](#)). • A magyarok totemállata, a →[turul](#), szintén sólyom (kerecsensólyom) vagy →[sas](#) típusú ragadozó madár. • A lovagkor és a reneszánsz kedvelt vadászmadara; gyakran látható udvari mulatságokat, vadászatonkat ábrázoló miniatúrákon és festményeken. A kámzsás sólyom „Post tenebras spero lucem” (A sötétség után fényt remélek) felirattal a sötétségben élő rab, a megbéklyózott szellem számára a fénybe vetett remény kifejezője. A középkori költészetben a szépség, a nemesség és a kedves szimbólumává válik. Ezt példázza a kürenbergi névtelen *Szép sólymocskát neveltem...* kezdetű verse. Deittmann von Aist *Egy asszony áll magában...* kezdetű versében a sólyom a távoli kedves jelképe. Balassinál is ebben az értelemben szerepel: „Téged penig sólymom, én édes vad ráróm, az én sok kiáltott szóm / Kezemre nem híhat...” (*Én édes szerelmem...*). Boccaccio *Dekameronjának* egyik történetében egy szegény sorsú szerelmes férfi sólyma feláldozásával nyeri el a régóta szeretett hölgy kezét (az innen származó ún. sólyom-motívum a novella műfaj kompozíciós elve lett). • W. B. Yeats *A második eljövétel* c. művében a sólyom és a solymár viszonya az Isten és az ember kapcsolatának képe, és a kommunikáció hiányát jelzi: „Mind tágabb körökben kering, s ha szól már, / nem hallja a sólyom, mit mond a solymár.” [K. J.]

Itt közlöm külön az oldalon közölt képet, mely egy egyiptomi fáraót ábrázol a feje mögött egy sólyommal, mely szimbólum az idő előrehaladtával keselyűre változott! Fontosnak tartom, hogy Egyiptomban a kezdeteket tekintve a sólyom volt a fő jelkép, gondoljunk Hóruszra, s a fáraók amulettjeként megjelenő keselyű és kobra egy szerves rendszer „torzulásának” a következménye. Az oldalon közölt kép után megmutatom Tutanhamon halotti maszkját is.

Kephren fáraó szobrán a tarkóján álló sólyom szárnyaival védi az uralkodót (Kr. e. 3. ée., Kairó, Egyiptomi Múzeum)

Szépen kivehető az uralkodó mögötti sólyommadár, mely a szárnyait szétterítve „öleli” a fáraó fejét. Most lássuk a halotti maszkot!

Látható a szemből nézeti jobb oldalon ágaskodó kobra, s mellette bal oldalon lévő madárfej, mely egy keselyűnek a feje (a két madárfejet összehasonlítva egyértelműen nem sólyom!).

Most lássuk a madárrendszertani besorolásukat, s először kezdjük egy ELTE-s hivatkozással!

Hivatkozás:

http://ttktamop.elte.hu/onlinetananyagok/bevezetes_az_allattanba/ch37s05.html

A **sólyomalakúak** (Falconiformes) rendjébe tartoznak a **vágómadárfélék** (Accipitridae) és a sólyomfélék. Előbbiek közepes vagy nagytermetű ragadozó madarak. Legjellemzőbb hazai gyakori fajaik az egerészölyv, barna rétihéja, héja, karvaly. Ritkák a szirti-, és parlagi sas. A régen is ritkának számító keselyűfajok mára innen kihaltak, de Dél-Európában még megtalálhatók (37.22. ábra).

Az **újvilági keselyűformákhoz** tartozik a természetvédelem egyik ikonfaja, a **kaliforniai kondor** (37.24L ábra). A pulykakeselyűk Amerika nagyvárosaiban is élnek. Kiváló szaglásuk van.

A **sólyomfélék** (Falconidae) kis vagy közepes méretű ragadozók. A hazai fajok közül ide tartoznak a vörös- és kékvércse, valamint a különböző sólymok, mint pl. a kerecsen, ami vélhetően a magyar mondák turulmadara.

37.22. ábra. Sólyomalakúak: egerészölyv (*Buteo buteo*, A), héja (*Accipiter gentilis*, B), karvaly (*Accipiter nisus*, C), szirti sas (*Aquila chrysaetos*, D), pulykakeselyű (*Cathartes aura*, E) és fakó keselyű (*Gyps fulvus*,

Most lássuk a Wikipédia által közölt felosztást!

<http://hu.wikipedia.org/wiki/Sólyomalakúak>

A **sólyomalakúak** (*Falconiformes*) a **madarak** osztályának egy **rendje**, mely 1 család, a **sólyomfélék** (*Falconidae*) 64 fajt foglalja össze.

Korábban e rendbe sorolták az **újvilági keselyűféléket**, a **vágómadárféléket**, a **kígyászkeselyűt** és a **halászsast** is, de ma már ezeket a **vágómadár-alakúak** (*Accipitriformes*) rendjébe sorolják [1]

<http://hu.wikipedia.org/wiki/Sas>

A **sas** a **vágómadár-alakúak** (*Accipitriformes*) **rendjén** belül a **vágómadárfélék** (*Accipitridae*) **családjába** tartozó egyes **ragadozómadár**-fajok összefoglaló elnevezése. Nem **rendszerinti** kategória.

<http://hu.wikipedia.org/wiki/Vágómadár-alakúak>

A **vágómadár-alakúak** (*Accipitriformes*) a **madarak** osztályának egy **rendje**. Négy **család** és 247 **faj** tartozik a rendbe. Korábban a **sólyomalakúak** közé sorolták őket. A 90-es évek elején az első molekuláris taxonómiai munkák [1] a **gólyaalakúakkal** való közeli rokonságukat sejtették, ez különösen közeli rokonságnak tűnt az újvilági keselyűfélék (*Cathartidae*) esetében.

Az újabb, egyre fejlettebb genetikai elemzések [2] szerint mindez műtermék volt, mai tudásunk szerint a vágómadarak sem a sólymoknak, sem a gólyáknak nem közeli rokonai.

Ezekből a hivatkozásokból látható, hogy régen (1990-es évek előtt, de legyünk nagyvonalúak, s határozzuk meg úgy, hogy XIX. század vége előtt) a sólyom félék családjába tartozott a sas is, s a keselyű is (vágómadárfélék), s csak a jelenkori DNS vizsgálatok alapján különítették el őket egymástól. A hivatkozások is megerősítik, hogy e madarak régen ugyanúgy egy csoportba tartoztak, mint jelenleg a panthera családjába tartozó oroszlán, tigris, stb.

Ebből kifolyólag, mivel a legtöbb ábrázolás, amit itt vizsgálunk a középkorból, illetve az ezt megelőző korokból származik, így ezeket a madarakat (sas, keselyű, általában a vágómadár féléket) a sólyomalakúak családjaként kell meghatároznunk. Ebből következik, hogy pl.: ahol sas van megjelenítve, az lényegében a sólyomnak a tovább részletezett megjelenítése ugyanúgy, mint a párducnak a tovább bontása, részletezése az oroszlán!

Ezek után nézzük meg a „Pelikánt”! Általában a kicsinyeit saját vérével tápláló pelikánként szoktak hivatkozni erre a madárra a Keresztény hitvilágon belül. Ennek a Hierarchiának az elején már említettem, hogy bár pelikánként hivatkoznak, de az ábrázolásban általában nem pelikánként jelenik meg. Mielőtt bemutatok egy – két ábrázolást, nézzünk rá egy hivatkozást.

Hivatkozás:

http://www.balassikiado.hu/BB/netre/Net_szimbolum/szimbolumszotar.htm#p

pelikán: Meleg égtájakon élő, halakkal táplálkozó vízimadár; jellegzetessége, hogy csőrének táplálékfordozásra alkalmas alsó fele zsákszerűen bővül. • Egyiptomban a „hetedik életenergia” születését szimbolizálta, míg a rómaiak számára a *pietast*, a szülők iránti odaadást jelképezte. • A Biblia szerint tisztátalan állat (Lev 11,18), a puszták és kihalt városok lakója. Az elhagyatottság és magány képe: „Hasonlítok a pusztában lakó pelikánhoz” (Zsolt 102,7). • A keresztény szimbolikában az önfeláldozás, a szeretet, ill. Krisztus és az eucharisztia jelképévé vált. Szt. Euszebiosz ismerteti azt a legendát, amely szerint a pelikán fészket →**kígyó** környékezi meg, amíg a szülők távol vannak, és megmérgezi a fiókákat, ám a hím visszatérve, saját vérével kelti életre a kicsinyeket; az egyházatya a pelikánt Krisztusként, míg a fiókákat Ádám- és Évaként, a fészket pedig a Paradicsomként értelmezte. Jelentésének kialakulásához hozzájárult az a nézet, hogy elpusztítja a kígyót, a Gonosz szimbólumát. A *Physiologus* legendája kevésbé tér el az előbb említettől, ebben a hálátlan kicsinyeket szüleik ölik meg, és csak a harmadik napon, tettüket megbánva keltik őket életre, önfeláldozóan, saját vérükkel. Jan és Hubert van Eyck genti oltárán az Isten mögötti drapérián a mellét megnyitó pelikán látható (1426–1432, Szt. Bavo). Ugyanez a motívuma a Bosch *Szent János evangélista Patmosz szigetén* c. táblaképének hátoldalán található *Krisztus szenvedéseinek története* c. festményének (1504–1505 k., Berlin, Staatliche Museen, Gemäldegalerie). Aquinói Szt. Tamás *Szentségimnuszának* utolsó előtti versszaka így hangzik: „Pelikán, te jóságos, Jézus Urunk, / Moss tisztára engem, mocsokot, véred által.” • Dante *Isteni Színjátékában* szintén Krisztus önfeláldozására utal (*Paradicsom*, XXV. 113).

Balassi így ír a pelikán-szimbólumról: „Ime az Pellikán az ő fiaiért / Mint szaggatja szivét azoknak éltekért / Csak hogy élhessenek, szivéből ont ő vért” (Kit egy násfa felett küldött volt a szeretőjének, kire Pelikán madár volt feljegyezve).

Pelikán a hódmezővásárhelyi református templom szószékéről (1732, Hódmezővásárhely, Tornyai János Múzeum).

Nézzük meg most egy – két református szószékét.

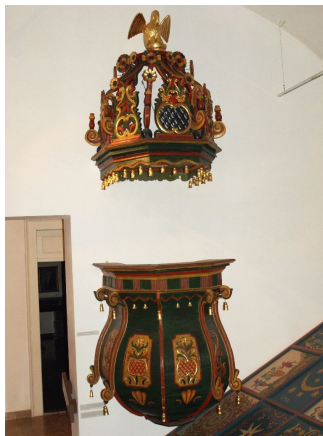
1. ábra

2/a. ábra

2/b. ábra

3/a. ábra

3/b. ábra

1. ábra: Egy festett kazettás mennyezetet ábrázol, ahol jól kivehető a kicsinyeit saját vérével tápláló madár.
2. ábra: A kolozsvári Farkas utcai református templom szószékét ábrázolja, s a 2/b. ábra a szószék feletti korona kinagyított részlete.
3. ábra: Merenyai Református templom szószéke, s annak kinagyított részlete a 3/b. ábra.

Ezek az ábrázolásokon jól látható, hogy első megközelítésre inkább egy ragadozó madár megjelenítéséről van szó, mint a pelikánról. Ahogy már említettem ez a kicsinyeit saját vérével tápláló magatartás az Évkörön belül a Rák havával, az anyasággal rokonítható, s az idézetből is kitűnik, hogy maga a pelikán-szimbólum az önfeláldozó szeretet megjelenítője. Az itt közölt képeknek a forrása viszont nem a keresztény egyház, hanem a kereszténységet jóval megelőző időbe nyúlik vissza. Ez az időszak viszont a szkíta művészethez visz el bennünket a Kr. e. min. IV – V. század! Nézzük meg a szkíta ábrázolást.

A bemutatott képek egy szemből nézeti, egy féloldalas ábrázolása ennek az arany leletnek, s egy harmadik képen ennek a madárnak a fejéről készült kinagyított kép.

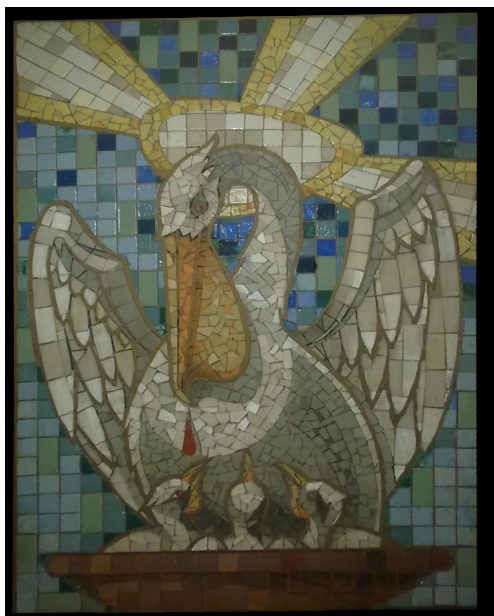
Lássuk a kinagyított képet!

Mint látható, itt nem a kicsinyeit táplálja (egy későbbi kinagyított képen lehet látni, hogy egy négy lábú állat van a „karmai” között), viszont a fej mozgulata egyértelműen nem a „foglyul ejtett” állat ellen irányul, hanem ha a fej vonalát meghosszabbítjuk akkor a saját mellkasa felé mozdul.

Amennyiben a foglyul ejtett állatot a Bak jegyeként ismert Kecskével azonosítom, akkor rögtön látható, hogy a Bak jegyével szemben lévő Zodiákus jegy a Rák, mely az önfeláldozó szeretet képviselője (anyai szeretet), mely a szkíta korban egyértelműen ragadozó madárral van megjelenítve! Nem győzöm hangsúlyozni, hogy itt ennél a képnél, aranyba foglalt alkotásnál a ragadozó madár mozdulata nem a „zsákmány” ellen irányul!! A református szószékeken és az ehhez hasonló festett kazettás mennyezeteken egyértelműen egy hasonló jellegű madár van ábrázolva.

Most nézzünk meg olyan ábrázolásokat a kereszténységben belül, ahol egyértelműen pelikán van ábrázolva!

Az első kép egy mozaikot ábrázol, ahol egyértelműen felismerhető a pelikán, mely a saját keblét csípi meg. A második kép a vörösvári plébániatemplom restaurált kifestését mutatja, ahol szintén felismerhető a keresztény pelikán-szimbólum. Szemmel láthatólag ezek az ábrázolások hatalmas különbséget mutatnak az ábrázolt madár minőségében, az előzőekhez képest. Viszont az is észrevehető, hogy a református templomok úgynevezett pelikán ábrázolásai a szkíta motívumokra épül, ez a vallási irányzat újult meg Magyarországon a reformáció ideje alatt, s a keresztény közösség (Vatikán) nem ezt az utat követte. Amennyiben a Rák havának a Keleti Zodiákusban megfelelő Bivaly jegynek a Holdházait nézem, akkor észrevehetjük, hogy a három Holdház közül a középső, tehát a második Holdház a Gólya. Ha ehhez a Gólyához szeretném hasonlítani a Pelikánt, akkor valóban van hasonlóság a két állat között, bár rendszertanilag Ők sem azonos kategóriák.

(Amennyiben magyar nyelvterületen és a magyar hagyományokban vizsgálódunk, akkor a gyermeket ez a „gólya” hozza, tehát nem maga a madár, hanem a Rák havának a második holdháza!)

Ezek után nézzük meg a szkíta ábrázolás négy lábú állatát, s azonosítsuk be.

Első nekifutásra a szarvából ítélve inkább a Bakkal (Kecskével, hegyi kecskével) tudjuk azonosítani, mint a Kossal. Jól láthatóan a testét ragadja meg, s a két hátsó lába teljesen kifordulva természetellenesen felfelé áll.

Tehát ennél az ábrázolásnál van egy ragadozó nagy madarunk (mely a saját kebléhez hajlik), s egy négy lábú patás állat, mely a Keleti Zodiákus jegyei közül a Kecskével rokonítható (ebben a Zodiákusrendszerben a Kos havának megfelelő jegy a Kutya, s a szkíta nép keleti népcsoport). Van egy másik szkíta ábrázolásunk, mely egy lótararó, s annak hímzett mintájában ugyanúgy két állat szerepel, bár más helyzetben!

Mint látható ebben az esetben a ragadozó már nem madár, hanem griff, viszont a négy lábú patás állat nagyon jól felismerhetően ugyanaz az előző „Kecske”, melynek a hátsó lábai ugyancsak természetellenesen kifordulva felfelé állnak. A Bak vagy a Kecske a Téli Napforduló havának a jelző állata, mely ebben a szkíta lótararóban a Griff segítségével fordítja vissza a fejét. Amennyiben az állatot (Kecske) Test – Lélek – Szellem hármasságban osztom, akkor érdemes megfigyelni, hogy a szellemisége (feje) fehér, tehát tiszta, de a belőle kiáradó szarv már sötét. A Lélek és a Test szintje sötét, s benne van egy 6-osra és egy 9-esre emlékeztető jel, melyet ha egybeforgatok, egybelátok, akkor a Yin – Yang szimbólumot kapom. A Lélek szintjén lévő jel a világos, s a Test szintjén lévő a sötét. Amennyiben ezt az ábrázolást pár szóban értelmeznem kellene, akkor azt tudom mondani, hogy az előző „pelikán” motívummal szemben (ahol önként és önfeláldozóan fordul meg a tendencia, a Rák hava a Nyári Napforduló) itt a Téli Napfordulónál ez a fordulat segítséggel valósítható meg!

Ezzel a szkíta lótararóval megint visszaérkeztünk az Évkör legveszélyeztetettebb pontjához a Bak havához. Most más nézőpontból újra járjuk végig ezt a helyzetet. A Bak havának uralomban lévő bolygója a Szaturnusz. Viszont a Szaturnusz másik három hónapban is uralomban, illetve erőben van, melyek a következők: uralomban van a Vízöntőben, s erőben van a Mérlegben és a Skorpióban (bár ott rejtett erőben jelentkeznek). Ha ezt a négy Évköri jegyet vizsgálom, akkor érdekes módon mind a négy esetben feltűnik a Sárkány, a Kígyó, a hurkos Sárkány. Meglepő módon a Keleti Zodiákusban a Mérleg hava a Sárkány, s a rá következő Skorpió a Kígyó. A Mediterrán, tehát Nyugati Zodiákusban pedig a Bak hava általában, mint hurkos Sárkányként jelenik meg, s a csillagászati atlaszokon is így jelölik, míg a Vízöntő ebből a rendszerből kicsit kilóg.

Ezért volt fontos kinagyítanom a Mitrász -féle Zodiákust, ahol a Vízöntő havát ugyanúgy hurkos farokkal jelenítették meg, mint a Bak havát, csak a felső testében lett megkülönböztetve! Ezek alapján az elmondható, hogy érdekes módon azok az Évköri egységek, ahol a Szaturnusz meghatározó módon jelen van (uralom, illetve erőnlét), megjelenik a Sárkány, vagy a Kígyó.

Ezzel a minőséggel, ennek a Hierarchiának a befejezése után az összegzésben fogok foglalkozni, de az megállapítható, hogy nem mindegyik Évköri egységben ugyanazzal a minőséggel és súllyal jelentkeznek. Például a Kínai Zodiákusban szereplő Sárkány hava a Nyugati Zodiákusban a Mérleggel azonos, s e jegyben a Vénusz van otthon, s a Szaturnusz van erőben. Amennyiben a jeggyel vonom össze, akkor azt kell mondanom, hogy ez a Szerlem Mérlege (Vénusz), s a Szaturnusz megőrző, megtartó erejének ezt kell megtartania! (Ha a Mérleg havát latinul nevezzük meg, akkor a Libra nevet kapjuk. Ha ezt a szót jobban megnézzük, akkor magyar nézőpontból ugyanúgy az L – B – R gyökhöz jutunk, melyet már a szeretet és szabadság szavakkal tudunk feloldani /germán nyelvek – Lieber, Lover; újlatin nyelvek – Liber/, s ez a szógyök Jupiter megszólításához tartozott /Liber Pater/.)

A Mérleg után a Skorpió hava jön, melynek két jelölő állata a kereszténységben belül a Sas, és a Kígyó. Ezt a két tulajdonságkört ha együtt jelenítem meg, akkor kapom a szárnyas Kígyót. Az előzőekben a Kígyót, a Sárkányt a Szaturnusszal állítottam párhuzamba, most nézzük a Sast. A Skorpióban az otthonléti bolygó a Mars. A Mars másik otthonléti helyzete viszont a Kos. A Kos a Tavasz Napéjegyenlőség hava, tehát a tavasszal azonosítható! A tavasz a Kelet pont, s ez a helyzet a Vénuszi attribútummal azonosítható. A Vénusz attribútum pedig a Levegő elemével, s a Levegő elem jelölése a Madár! Precesszióban a Skorpió hava jelenti a Kelet pontot. Amennyiben ezeket az adatokat összeolvasom, akkor egyértelműen a Skorpió havában megjelenő Sas (melyet tisztáztunk már, hogy lényegében a Sólyom) Vénuszi minőséggel rendelkező állat, mely a rendszert felemeli, s ez a felemelő tulajdonság jelenik meg János evangélista Sas attribútumában!

Az előzőekben több alkalommal szóba került már Dionüszosz (Bacchus) neve, így nézzük ezt át egy kicsit. A Görög mitológiában Dionüszosz Zeusz fia, akinek az anyját (Szemelét) egy „baleset” folytán Zeusz a villámával agyonsújtja. Mivel a gyermek akkor még nem született meg, így Zeusz a magzatot kiemeli az anya méhéből, és saját combjába varrja be, s „ott hordja ki”. Amennyiben ezt a történetet Évköri viszonylatban tárgyaljuk (s nem anyagi, fizikai világon történt eseményként), akkor az Emberi Zodiákusban a comb a Nyilas havának a helye. Így a Görög mondásban Dionüszosz a Nyilas havához rendelhető minőség, mely hagyományok keretében megtörtént azonosítás alapjául szolgált, magyarul Nimród azonosítása Dionüszossal. Általában a Dionüszosz nevet „kétszer születtként” fordítják, illetve magyarázzák, mely felfogható a születések körülményeiként is. Ha kicsit tovább merészkedünk, akkor egy archaikus kultúrában, ha valaki tényleges beavatást kapott (magyarul például a halálon átvezető beavatás, mondjuk a Pálos rend beavatása), arra azt mondták, hogy kétszer született! Ha ezen az úton megyünk tovább, akkor azt kell mondanunk, hogy Dionüszosz a beavatott ember jelképe! Itt visszaérkeztünk a Mikrokozmosz és Makrokozmosz kapcsolatához, magyarul az univerzum szabású ember, s az emberszabású univerzum képéhez.

Lássunk ábrázolásokat.

Mint látható az Évköri 12-es Zodiákust szépen elosztják és elhelyezik az emberi testen, még a középkori ábrázolásokon is. A jelenlegi tudományos világ viszont nem biztos, hogy osztja ezt a nézetet, de amennyiben nem így modellezi a világot és az embert, az a Heliocentrikus világgép uralomra jutásának következménye. Ugyanis ezek az ábrázolások a középkor folyamán folyamatosak, s a Heliocentrikus világgép megjelenése hozzánk képest viszonylag új keletű, a középkorhoz viszonyítva viszont elég késői a megjelenése. A hagyományokat figyelembe véve kb. erre a korra tehető, amikor az ember származásának a levezetése a fizikai világhoz, az anyaghoz kötődik (Darwin 1859), s az ember immár nem az Istenek leszármazottja (Biblia: „Az Isten saját képére és hasonlatosságára teremtette az embert”)! Tehát a Heliocentrikus világgép uralomra jutásának következménye, hogy a Föld kiesik a rendszerben elfoglalt központi helyzetéből (Geo-, ill. Topocentrikus világgép háttérbe szorulása), s ennek következtében maga a Föld másodlagos, ill. harmadlagos nézőponttá válik, „perifériára” szorul, s ennek következtében maga az ember is „bukik”. Innen kezdve az ember a világmindenséghez viszonyítva „csak” egy porszem, s nem aktív részese, hanem elszenvedő alanya lesz a teremtésnek (melynek súlyosak a következményei)!!

Most nézzük meg mielőtt tovább mennénk, hogy Koszecz Sándor az egyik írásában hogyan vélekedik a Geocentrikus és a Heliocentrikus világgépről.

Koszecz Sándor
„Gyere te is, válassz lovat!” I.
Adalékok a hagyomány, világgép-örökítés, tudásátadás kérdésköréhez

„... Ez a tudás pedig, éppen annak valósága okán közvetlen forrásból, vagyis elsődleges tapasztalatszerzésből táplálkozik. Vagyis, az adott jelenség és köztem nincsen külső közvetítő, így a megszerzett tudás (és tapasztalat) nem is manipulálható. A régi ember hitében a természet feletti a természetben nyilvánítja meg önmagát. Más szóval a természet nem más, mint a természet feletti lenyomata. Teremtője üzen neki a füvel, fával, virággal, Nappal, Holddal, csillagokkal. Munkájával a teremtés rendjének fenntartója és folytatója. A természet és a „természet feletti” nem két különálló „létező”, a természet feletti a természet rendjének működtetője. Így kapcsolata - természet közeli élete okán - közvetlen Teremtőjével. [3]

Mai tanulmányainkra túlnyomó részben a másodlagos, közvetett tudásszerzés a jellemző, melynek sajátossága a külső közvetítő jelenléte, mely által a tudás elméletté válik, és bármikor lecserélhető, vagy éppen manipulálható. [4]

Közvetlen forrásunk esetében viszont, a megszerzett tudás bármikor és bárki által közvetlenül visszaigazolható.

A könnyebb érthetőség kedvéért vizsgáljunk meg egy gyakorlati példát. Tudjuk, ha egy viszonyítási rendszerben két tárgy mozgását vizsgáljuk, akkor viszonyítás kérdése, hogy melyik mozog a másikkal képest. Így értelmezve világunkat, a bolygók mozgását ugyanolyan pontosan írja le a Földközpontról (Geocentrikus), mint a Napközpontról (Heliocentrikus) világgép. A kettő között a különbség, hogy a kopernikuszi modell leegyszerűsíti a bolygó mozgások leírását, kiküszöbölve a földi nézőpontból megfigyelhető „bolygó hurok” pályákat. Ami tény, hogy az égitestek mozgásának leírására mindkét modell jól alkalmazható. A különbség tehát nem itt, hanem a világlátásban keresendő.

Első esetünkben középen a Föld, illetve azon az ember, a mindenkori „megfigyelő” található. „Körülte forog a világ.” Mint ahogy ezt mindannyian közvetlenül is megtapasztalhatjuk.

A természeti mozgások változásrendje (Nap, Hold, csillagok „járása”) közvetlen tapasztalatként épül be világképébe, és a rá vonatkozó tudás közvetlenül át is adható elsősorban mesékben, mítoszokban, ábrákban. (Itt elég, ha csillagképeink elnevezéseire gondolunk, és rögtön egy mitikus világ tárulkozik fel előttünk.)

Utóbbi esetünkben nézőpontot (világnézetet) váltottunk, s így (legalábbis gondolatban) kikerültünk a világűrbe. Ha azt mondjuk, hogy a Föld kering a Nap körül, akkor ezt csak a jelenségre kívülről rátekintve tudjuk elképzelni. Eppen ezért lesz tudományos, mert objektív, vagyis „tőlem” mint megfigyelőtől független.

Nem az a kérdés, hogy melyik világlátás a jó, hiszen mindkettő képes ugyanazon jelenségeket pontosan leírni. Sokkal fontosabb az, hogy ez a szempontváltás mi mindent változtat meg gondolkodásunkban. Míg az egyik rendszerben „én magam” is része vagyok a megfigyelt jelenségnek, és így mintegy belülről (önmagam kicsi és nagy mindenségéből) tekintek kifelé, addig a másik rendszer sajátossága éppen az, hogy személyemet leválasztja a közvetlen tapasztalásról, s a jelenségre csak kívülről „önmagamtól függetlenül” tekinthetek. Éppen az a többlet élmény szűnik meg, ami a megfigyelt jelenséget „élővé”, a hétköznapi életbe beemelhetővé teszi. Ez a tudás minél pontosabb megfigyeléseket és megállapításokat tesz környező világunkról, annál távolabb kerül a közvetlenül is megélhető, megtapasztalható élettől. Vagyis a megszerzett tudást csak, mint egymástól is független mozaik darabokat képes vizsgálata tárgyává tenni. [5] Tudása is jellegadóan csak külső közvetítő útján adható át.

Hangsúlyozom; a két megközelítés közötti különbség a világkép különbözőségében keresendő. Hiba a két világlátást kijátszani egymás ellen, vagy azokat összekeverve egymásra vetíteni. Saját helyén és saját módszerével mindkettő alkalmas világunk megfigyelésére és életünk problémáinak valamilyen szintű megválaszolására. A két rendszert tehát nem ütköztetni kell, hanem saját benső logikájuk mentén újra összeegyeztetni. ...”

Koszecs Sándornak ezzel a megállapításával semmivel sem vagyunk távolabb a már eddig megállapított adatoktól, észrevételektől, ezek az adatok egymást egészítik ki.

Ezek után érdemes beszélnünk (mivel körfolyamatról van szó) az új év indításának helyzetéről is. Ha a Fény viszonylatában mérlegeljük, akkor érdemesnek látszik onnan indítani az új évet, ahol az Évkörön belül a Fény születik, illetve győz a Sötétség felett! Ez az Évkörön belül két pontot jelöl ki, melyek a Téli Napforduló (itt születik a Fény; a Fény, illetve a Nap fia, pl.: Jézus, Mitrasz), s a Tavaszi Napéjegylenlőség, ahol győz a Fény a Sötétség felett. Értelemszerűen ennek ellenkezője zajlik le a Nyári Napfordulókor, és az Őszi Napéjegylenlőségénél.

Megint érdekes, hogy Európában (s az európai kultúra kiáradása következtében a világban) a Téli Napfordulóval indítják az új évet (december 21. után következő január 1-jével), s ez a világhoz képest, ahogy tárgyaltuk a Nyugathoz rendelhető. Ezzel szemben Keleten általában a Kutya havával indítják az új évet, mely nálunk a Kosnak felel meg, s így a Tavaszi Napéjegylenlőséggel.

Ezen kívül van még egy Évköri számítás, melyet érdemes figyelembe venni, ez pedig az Egyházi, illetve Szakrális új év kezdőpontja. A Szakrális év az Adventtel kezdődik (a Keresztény Egyházban), melyet úgy számolunk ki, hogy Jézus születésétől (december 21-től) visszaszámolunk négy hetet. Amennyiben ezt megtesszük, a Nyilas havának kezdőpontjához jutunk (november 21.).

Az igaz, hogy itt még javában benne vagyunk a Sötétségben, de ez már a Fény születésére való felkészülés időszaka, ahol a remény erőt adhat a Fény megszületéséig! Ezenkívül maga a Nyilas a Szakrális uralom jegye, uralkodó bolygója a Jupiter, mely a bolygók közül az Atya képviselete.

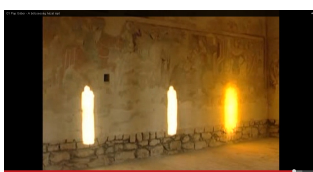
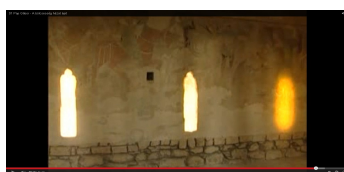
(Ezek az időmérések a Kis-éves időkeretben értelmezhetőek, a precessziós Nagy-év a közösség, nemzet életkeretében fogalmazható, s ezt az időmértéket évente egyszer szoktuk vizsgálni, s ezt a Tavaszi Napéjgyenlőség napján március 21-én tanulmányozzuk. Tehát a Tavaszi Napéjgyenlőség napján amelyik Zodiákus jegyben kel fel a Nap, az a világhónap van a Precessziós Nagy-évben. Jelenleg március 21-én a Halak csillagképben kel fel a Nap, így a Halak világhónapjában élünk. Ezt azért fontos tisztázni, mert bár igaz, hogy most a kelő nap /kelet/ a Halakban található, de ez nem azt jelenti, hogy ez lenne a Precessziós Nagy-évben a Kelet pont. Mint ennek a Hierarchiának a tárgyalásánál tisztáztuk, Precesszióban a Kelet pont a Skorpió havába esik, annak a 0 pontja, s ehhez mérten kell a többi hónapot beosztani. Így az a tény, hogy jelenleg a Halak világhónapjában kel a Nap március 21-én az azt jelenti, hogy a Precessziós Nagy-évben a Precessziós évkör „legalján” tartózkodunk!)

Érdeemes még szót ejteni a Valentin napról, melyet február 14-én ünneplünk, s ezt általában a szerelmesek napjaként tartják számon. Viszont ez a nap a Vízöntő havába esik, s annak harmadik dekanátusa, mely a Mérleg jegyével színezi át az eredeti Vízöntő tulajdonságot. Mint ebből is látható, levegős jegyről beszélünk, s ott is a Vízöntőről, mely jegyet tisztáztunk, hogy legfontosabb feladata a szeretet, szerelem őrzése, menekítése egy veszélyeztetett helyzetből (Vízöntő paradoxon)! Ebből a szempontból akár egyetértek és helyeslem ezt az ünnepet, akár nem, maga az ünnep elhelyezése az Évkörön belül „viszonylag” jó helyre került, bár én esetleg a középső Iker dekanátusát tartanám jónak (az Iker jegy jelképtartalma miatt), de azt is tudom, hogy Mérleg jegyében uralomban van a Vénusz, s erőben a Szaturnusz!

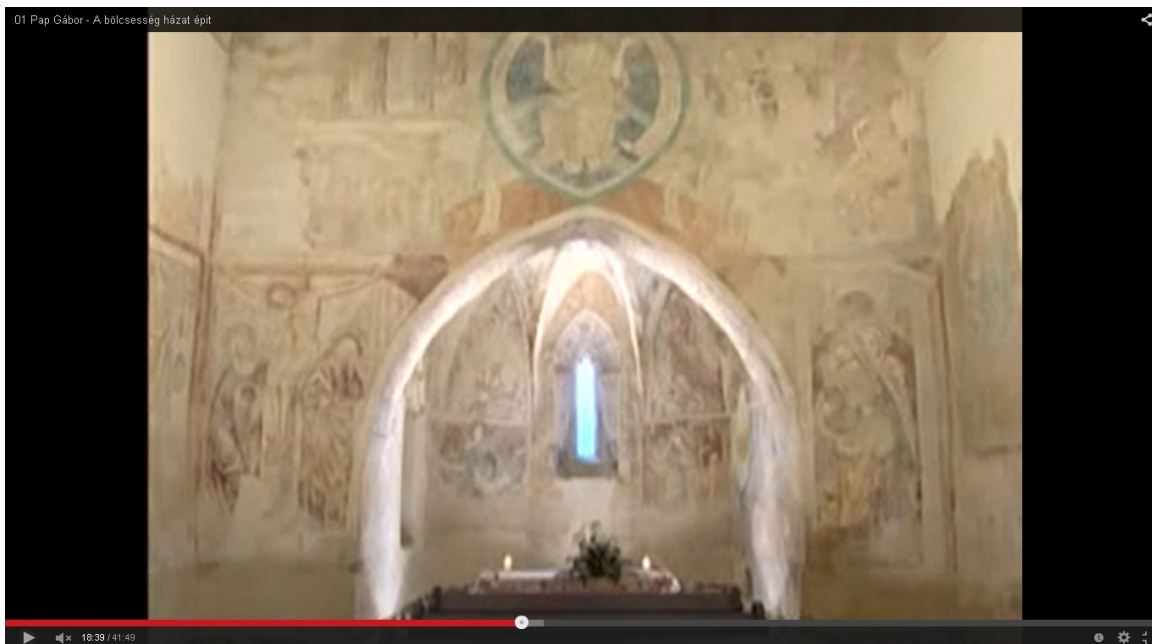
Ezek után, hogy végig tárgyaltuk ezt a Hierarchiát, s mielőtt rátérnénk a jegyzetekre, beszéljünk egy kicsit ennek a tárgyalt résznek a névadásáról. Ennek a Hierarchiának azt a címet adtam, hogy NAPJÁRÁS. Mivel itt az első részben (első 10 Hierarchia) elsősorban az Istennel kapcsolatos kérdésköröket feszegetek, így nézzük meg, hogy kihasználva a természetben a Nap járását, fellehet úgyis építeni egy szent helyet, templomot, hogy a templom belsőben elhelyezett képeket, freskókat maga a Fény olvassa le, s a Nap járásához igazítják a képekben foglalt üdvtörténetet. Magyar kultúrterületet vizsgálva elsősorban a református templomokat kell vizsgálnunk, s ott is a festett kazettás mennyezeteket. Mielőtt ezt megtennénk, nézzünk meg egy Árpád-kori templomot, melyen a templom belső oldalára festett freskók az érdekesek. A vizsgálat alá vont helyszín Velemér, mellyel Pap Gábor kiemelten foglalkozik (Bölcsesség házat épít magának)! Tehát igazság szerint nem igaz, hogy egy templom fényjáráshoz való igazítása viszonylag késői jelenség, hiszen Velemér esetében Árpád-kori templomról beszélünk, s ezen kívül a Mezopotámiai területeken, s ennek vonzáskörzetében számos olyan helyszínt tártak fel, ahol sziklába vésett alkotásokat (melyek általában szakrális jellegűek) a Fény járása olvassa le (például: a Hettita birodalom szent helyei /pl.: Hattusas/).

Az ilyen szenthelyek, templomok tájolója egyértelműen a Nap járásához kötődik, általában valamilyen tükröződő felületet is igénybe vesznek (vízfelület, ill. csiszolt padlózat) a kívánt hatás elérése érdekében. Velemér esetében valószínűsíthető a csiszolt padlózat, s a fény beengedéséhez kialakított ablaknyílás vetülete egy „ember alakot” formáz meg.

Ilyen esetekben általában a fény nem hatol be a templom minden oldaláról, s mint Velemér esetében is az északi fal nincs megnyitva, s ott helyezik el az oldalfalon a freskót. Az épületben máshol is található kifestett falfelület (gyakorlatilag a templom egész belső felülete ki van festve), melyeket a Fény a Nap járása következtében a kitüntetett időpontokban (Téli- és Nyári Napfordulók, illetve Napéjgyenlőségek) máshogy olvassa le. Lássunk egy-két képet a Fény vonulására!

Ezeken a felvételeken jól látható, hogy az ablakon beszűrődő fény (mely az úgynevezett „kulcslyuk” formájú emberalakot idéz meg ugyanúgy, mint a Szent Korona Apostolképei) a képeken balról jobbra haladva egyre jobban ereszkedik le a padlózat szintjéhez. Ezek a fényalakok világítanak meg a kifestett falfelületen bizonyos területeket, melyeket így tárgyalva összefüggésben kell látnunk, hiszen egyszerre kapnak fényt. Akit e rendszer jobban érdekel, annak Pap Gábor e témakörben végzett kutatásait tudom ajánlani. Velemérrel kapcsolatban egy helyzetet szeretnék még kiemelni, s ez a templomhajót, s szentélyt elválasztó boltív, az úgynevezett diadalív. Először lássuk a képet!

Mint látható a boltív, diadalív csúcsán az úgynevezett Mandorlába foglalva Utolsó Ítélet Krisztusa trónol. A falfelületnek itt is van egy hozzá képest bal és jobb oldala. Ez számunkra, mivel szemben állunk vele éppen fordítva adódik. A kifestett falfelületen Krisztus bal oldalán jelennek meg a Kárhozottak (Hold), s jobbára kerülnek az Üdvözültek (Vénusz)! A többivel most nem foglalkozom, de a Kárhozottak alatt található Szent Anna Harmadmagával alkotás. Bennünket a jobb oldalon látható Keresztre feszítés jelenet érdekel jobban, ugyanis ahogy a Fény egy bizonyos időpontban elvonul az előbb említett falfelületről, Krisztus jobb kezéhez halad, s ott megáll.

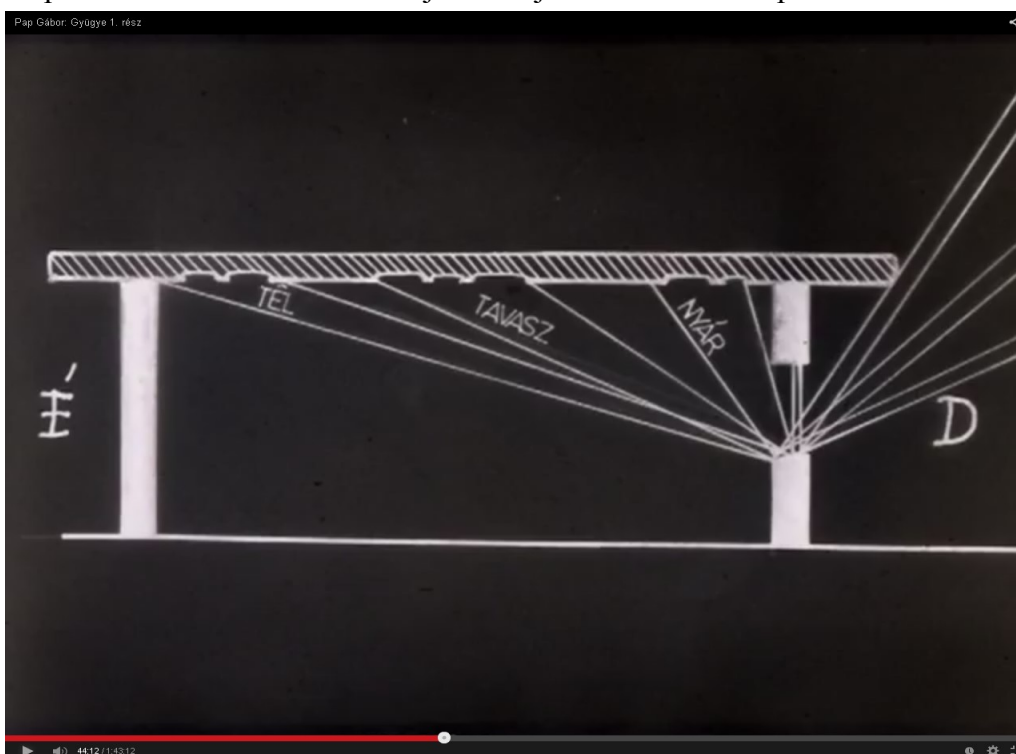
A Keresztre feszített Jézus jobb kezénél lévő „fényfolt” mint Fényoszlop értelmezhető, mely a Manicheizmuson belül az Andreas nevet viseli, de ezzel majd a későbbiekben foglalkozunk. Előljáróban annyit szeretnék közölni, hogy itt most jelen pillanatban egy keresztény templomot vizsgálunk, nem egy manicheista szentélyt, viszont itt is megjelenik az Andreas, a Fényoszlop!

Ezek után nézzünk példát a református templomok festett kazettás mennyezeteire. A választott helyszín Gyügye. Lássuk, hogy a fény hogyan világít meg kazettát a mennyezetet.

Mint látható itt a fény egy elég jól behatárolt, viszonylag szűk helyet, területet világít meg, így olvasva le a festett kazettás mennyezetet felfestett üdvtörténetet. Itt jelen pillanatban egy fényfolt látható a mennyezetet, de ez az ablakok számától, és a fény beesésétől függően több kazettát is megvilágíthat egyszerre.

E templom kialakítások elvi modelljét láthatjuk a következő képen.

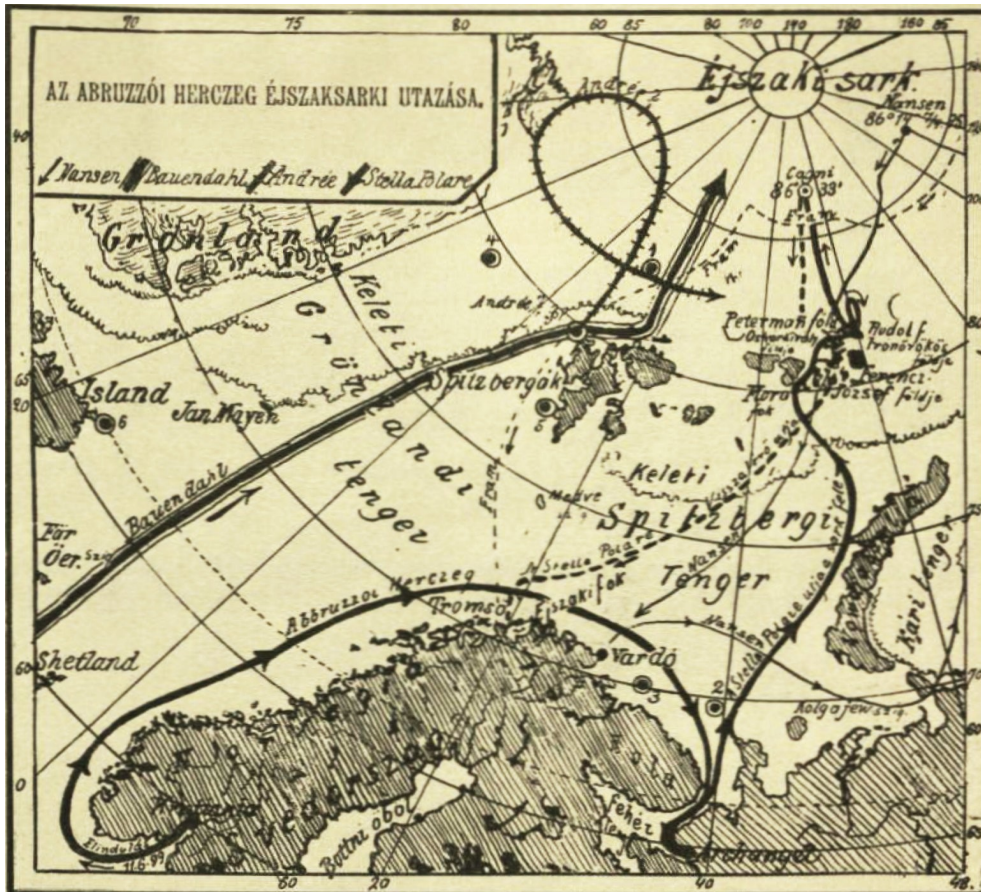

Nagyon szépen lehet látni és követni, hogy az Évkörön belül a Napjárásához igazodva különböző időpontokban mely felületek kaphatnak világosságot, fényt!

Tehát meg kell állapítanunk, ha egy kultúra, hagyomány szervesen, a természettel összhangban modellezi a világot, akkor igenis a fény járását, a fény aktuális helyzetét figyelembe véve alakítja ki a szent helyek, templomok belső terét, s ebben az esetben a fény a Világ Világossága az a minőség, mely az üdvtörténetet közvetíti a hívő gyülekezet felé, s így közvetlenül ellenőrizni tudja a szertartást vezető pap szertartását!!

JEGYZETEK

Mielőtt tovább mennénk, térjünk vissza az Észak – Éjszaka kérdésköréhez. Ha visszaemlékezünk rá, akkor én ezt a két szót egymás szinonimájaként kezeltem. Nézzünk meg először egy térképet.

Ez a térkép (mint olvasható) Abruzzói herceg északi sarki utazását mutatja be, s szemmel láthatólag az Északot, mint Éjszak nevezi meg. Ezek alapján véleményem szerint nem igényel különösebb bizonyítást e két szó, s ezeknek a jelentés tartalma közötti kapcsolat! Esetleg még arra térhetnénk ki, hogy e kapcsolat mely korra jellemző magyar nézőpontból (hiszen e térkép felírásai magyar nyelvűek). Lássunk adatokat ennek a hercegnek az életére a Wikipediáról.

Hivatkozás: http://hu.wikipedia.org/wiki/Savoyai_Lajos_Amadé_abruzzo_i_herceg

Savoyai Lajos Amadé (teljes olasz neve: Luigi Amedeo Giuseppe Maria Ferdinando Francesco di Savoia-Aosta) ([Madrid, 1873. január 29.](#) - [Jowhar, 1933. március 18.](#)) olasz tengerész, admirális, hegymászó, felfedező. Abruzzó hercege.

Az 1890-es években körbeutazta a világot. Ekkor kezdett el expedíciókat szervezni több pontra is. Vezetett élete során expedíciót az [Északi-sarkra](#), az Alaszkában fekvő [Mount Saint Eliasra](#) és a [Pakisztán](#) és [Kína](#) között található K2 csúcsra.

Ebből a hivatkozásból is látható, hogy XIX. század végén a XX. század elején élt. 1890-ben kezdte meg utazásait, s ez időpont után vezetett expedíciót az Északi sarkra. Mivel 1933-ban elhunyt, így az Északi sarki utazása valamikor a századforduló és 1930 között történhetett.

A közölt térkép magyar nyelvű, így az Északi sark utazás megjelenése utáni közzététel. Így megállapítható, hogy kb. 100 évvel ezelőtt magyar nyelvterületen nem okozott különösebb gondot az Észak és az Éjszaka közötti kapcsolat megértése, s nem kellett indokolni az Északi sarkot Éjszaki sarkként való felírását! Ezekből is látható, hogy nem is olyan régen teljesen nyilvánvaló volt, hogy az Északhoz, az Északi irányhoz a sötétséget, az Éjszakát társította a Magyar nép. Ebből következően a Dél, ami szemben áll ezzel, s Ő képviseli a Fényt, a világosságot, s ezek értelmében a Hierarchiában a felső szinten helyezkedik el a Dél, s az alsó szinten az Észak!

Itt már végigtárgyaltuk a helyzeteket, s a helyszíneket, így el tudjuk helyezni Jézust a Hierarchiában. Ez nem lesz egyszerű kérdéskör, ugyanis nem mindegy, hogy Jézust milyen minőségben tárgyaljuk.

Először is nézzük az alsó szintet. Ez a Test – tel, az anyagi világgal azonos terület (Föld), s Jézust itt, mint testet öltött Istenfiú – t tudjuk tetten érni. Ez a kereszténységen belül elfogadható nézőpont, de a kereszténységen belül is található olyan irányzat, mely tagadja az Istenfiúságot ugyanúgy, ahogy az Iszlám. Jézust tekintve ez az a szint, melyet a Biblia Újszövetségi része, mint történeti Jézust tárgyal.

Másodiknak vegyük a középső szintről a Vénuszi Attribútumot. A Vénuszhoz a szeretet, szerelem minősége kapcsolható legegyszerűbben, s ez egyértelműen az Ő általa képviselt étellel rokonítható. Amennyiben ezen az úton megyünk tovább, akkor meg kell említenünk még az Ő általa közölt és megfogalmazott törvényt, mely a következő: „Úgy szeressétek egymást, ahogy én szerettem titeket!”.

Harmadik esetnek nézzük a Hold attribútumát! A Holdhoz köthető minőségek a víz (tenger), félelem, szűz, egyén, stb. Ezekből a minőségekből most mi az Egyént fogjuk vizsgálni, s ezzel párhuzamba állítható a megváltói minősége, hiszen az Egyéni lét megváltója Jézus! Tehát a megváltás tekintetében Jézus, s az általa képviselt élet a Holddal állítható kapcsolatba.

Negyedikként maradt a legfelső szint, a Nap. Itt rögtön fel tudjuk hozni, hogy a kereszténységen belül Jézust, mint az Igazság Napját határozzák meg. Ezenkívül az asztrológiában is a Nappal azonosítják Jézust (a Fiút), bár azt el kell mondani, hogy míg az első esetben (az Igazság Napja) attribútumként szerepel, úgy a második esetben mármint a Naprendszer közepe jelenik meg, s így az alsó szinthez köthető.

Ezek után nézzük meg a második és a harmadik esetet, ahol a Vénusszal és a Holddal azonosítottuk. A Hierarchia tárgyalásából következik, hogy e két minőség, attribútum nem választható szét egymástól, szorosan összefüggő, összetartozó rendszer! Így bár igaz, hogy az egyéni lét megváltásának a helyszínét a Holdhoz kötöttük, viszont ez a megváltás a Vénuszi attribútummal érhető el, tehát a szeretettel! Ezenkívül, mivel a megváltás a Hold attribútumhoz köthető (egyéni lét), így mivel elválaszthatatlan a Vénusztól, ezért ott is megjelenik a megváltás helyzete, de ott már a nemzeti lét megváltása kerül előtérbe (Vénusz – közösségi lét)! Mivel most a megváltást a nemzethez, tehát a közösséghez kötöttük, így a másik oldalnak (Hold) is meg kell jelennie. Mivel ezen az oldalon lévő minőségek közül „elvileg” bármelyiket választhatom, hiszen azonos kategóriát képviselnek, így a félelem helyett az egyént válasszuk. Tehát a nemzeti lét megváltásához egyéni helytállás is szükséges, melynek előfeltétele a félelmeinken való felül emelkedés! Emlékezzünk vissza, hogy amikor a Hierarchián belüli mozgást tárgyaltuk, akkor a Hold irányából egyértelmű „áthúzást” tapasztaltunk a Vénusz irányába!

Ha ezeket így értelmezhetjük, és tárgyalhatjuk, akkor egyértelműen látni, hogy Jézus különböző aspektusait vizsgálva a Hierarchiában mindenhol, mind a négy helyen el tudjuk helyezni. Ez viszont azt jelenti, hogy egy adott szövegben nagyon meg kell vizsgálni, hogy Jézust melyik helyszínen helyezi el, mely minőségét emeli ki.

Amennyiben egyszerre szeretném tárgyalni e négy megjelenését, akkor a rendszer közepére kell helyeznünk, mely a megjelenítés gyakran előfordul, hiszen a Körkereszt közepére helyezik az arcképét!!

Ha ezeket az adatokat komolyan veszem, és hajlandó vagyok a Hierarchikus rendszert így értékelni, akkor egyértelműen kimondható, hogy a Hierarchia, a rendszer megváltása a középső szinten múlik. Ez alapján, amennyiben a középső szint torzul, úgy a rendszer megváltása kerül veszélybe. Mivel a középső szinten a Hold minősége zárójelbe kerül (bár rendkívül fontos minőség), így a rendszer megváltása egyértelműen a Vénusz minőségéhez köthető, tehát a szeretethez!

Térjünk vissza a Zodiákushoz, s nézzük meg, hogy magyar nézőpontból a Zodiákusi 12-es milyen megnevezéssel jelenik meg!

Az állatövi csillagképek nevei:

1. <i>Kos</i> (Aries)	7. <i>Mérleg</i> (Libra)
2. <i>Bika</i> (Taurus)	8. <i>Skorpió</i> (Scorpio)
3. <i>Ikrek</i> (Gemini)	9. <i>Nyilas</i> (Sagittarius)
4. <i>Rák</i> (Cancer)	10. <i>Bak</i> (Capricornus)
5. <i>Oroszlán</i> (Leo)	11. <i>Vízöntő</i> (Aquarius)
6. <i>Szűz</i> (Virgo)	12. <i>Halak</i> (Pisces)

Régen a könnyebb megtanulhatóság kedvéért hexameter-sorokba foglalták az állatövi csillagképek neveit:

*Kos, Bika, Kettős, Rák, az Oroszlán és Arató Szűz,
Mérleg után Ollós, Nyilas és Bak, Kanta, Halakkal,
(Kettős: Ikrek, Ollós: Skorpió, Kanta: Vízöntő.)*

Ez Dr. Baktay Ervin könyvéből származik, s mint látható nem teljesen azonos a jelenlegi megnevezésekkel. Például a Vízöntő, mint Kanta, az Ikrek, mint Kettős, s Skorpió, mint Ollós jelenik meg. Ezenkívül a Szűz állapotát lényegre törően árnyalja az Arató Szűz megnevezéssel! Ezek a meghatározások később fontosak lesznek számunkra.

Ebben a rendszerben tárgyaltuk a Hét-bolygó rendszert, s most ezt nézzük meg közelebbről. A 7-es nagyon fontos szám a hagyományokban, mely megjelenik a hét napjaiban is. A hét napjai meg vannak feleltetve a Hét-bolygó rendszer tagjaival, bár a Magyar és az Indoeurópai irányvonal különbözőképpen jelöli. Lássunk rá adatot!

Hivatkozás: <http://rafia.hu/node/25>

„**Bolygók** Merkúr Mars Hold Nap Szaturnusz Vénusz Jupiter
A hét napjai vasárnap hétfő kedd szerda csütörtök péntek szombat”
(Ez a felosztás a Magyar hagyományban létező sorrend.)

„Mert az indoeurópai rendszerben az első nap, a vasárnap, a Nap napja (Sonntag), a hétfő a Hold napja (Montag), utána következik náluk a Mars napja, a Merkúr napja, a Jupiter napja, a Vénusz napja (ez az egyetlen pontja a rendszernek, amelyik megegyezik a miénkkel!), végül a szombat a Szaturnusz napja.

Vegyük észre, hogy a kétféle rendszer, az indoeurópai és a magyar egyetlen kulcsponton (péntek, Vénusz) fordul át egymáson. Egyébként e bolygó-sorrend mindkettőben ugyanaz, csak a sorolás iránya fordított. Ha a magyar hetet a Vénusz-ponton (a harmónia, a szeretet képviselőjén) átfordítom, megkapom az indoeurópaiat.”

Ebből a két adatból látható, hogy míg magyar nézőpontból a szombat a Jupiter – rel azonosítható (Atya), addig az Indoeurópai vonalon a szombat a Szaturnusz napja! Amennyiben ezt a napot a Teremtés napjaival hozom összefüggésbe, akkor a 7. nap (szombat) a pihenés napja, mikor Isten befejezte a munkáját, megszentelte azt, majd megpihent. Ha e napot a Szaturnuszhoz kötöm, akkor azokhoz a mitológiákhoz jutok (pl.: Görög, Római), melyek a Szaturnuszt tekintik Teremtő Istennek.

Hivatkozás: <http://terebess.hu/keletkultinfo/varkonyi/03.html>

Várkonyi Nándor: AZ ELVESZETT PARADICSOM

KÁOSZ ÉS KOZMOSZ

„A görögökről először is azt mondhatjuk, amit a hindukról állítottunk: eredeti kultúrájukra idegen magas-műveltségek rétegei telepedtek, de ma már aligha tudjuk ezeket kibányászni, és származásuk szerint pontosan osztályozni. Valószínű, hogy nomád pásztor-műveltséget hoztak a mediterrán kultúróvezetbe, ahol még éltek ennek autochthon emlékei is. De már ismerték a földművelést, amely egyesek szerint legalább egyidős az állattenyésztéssel, ha ugyan nem előzte meg. A földművelés pedig Holdtisztelettel járt: a Holdistennő szabta meg a munkák idejét, törvényeit, s tőle függött a termés. Szent állata a nősténymarha, a tehén; fején hordja az istennő égi megtestesülésének, a holdsarlónak földi jelképmását, a szarvat. Ezért tehénfejű a sumer Istár, a szíriai Astarté, az egyiptomi Eszit, a görög istenkirályné, Héra. Homérosz ugyan Hérát már csak tehénszeműnek nevezi az antropomorfikus szemlélet hatása alatt, de valószínű, hogy a tehénszem eredetileg tehénfej volt. Hasonlóképp bagolyfejű volt Athéné, s tudjuk, hogy Phigaleiában megtalálták a lófejű (nomád) Demeter szobrát.”

http://hu.wikipedia.org/wiki/Görög_istenek_születése

Az istenek születése

„Elsőnek jött létre [Khaosz](#) (a tátongó üresség), majd őt követte [Gaia](#), a Föld anyaistene. Khaosz lett az atyja [Ereboznak](#) (sötétség) és [Nüxnek](#) (éjszaka), akik gyermekei voltak [Aithér](#) (levegő) és [Héméra](#) (nappal). Ereboz magából hozta létre [Thanatoszt](#) (halál), [Hüpnoszt](#) (álom), [Oneirát](#) (ábrándozás), a három [heszperiszt](#), a három [moirát](#) és [Eriszt](#) (viszály).

Gaia saját magából szülte Uranoszt (égbolt) és a hegyeket. Uranosz és Gaia szerelméből születettek a küklópszok, a titánok és titániszek, közülük való Rheia és Kronosz (idő). Kronosz megcsönkította Uranoszt és letaszította őt a trónjáról. Rheia és Kronosz szerelméből születnek az olümposzi istenek: Hesztia (családi tűzhely istennője), Poszeidón (tengerek istene), Démétér (földművelés istennője), Hadész (alvilág istene), Héra (házasság istennője), Zeusz (ég és föld istene). De Kronosz gyermekeit lenyelte, mivel még korábban a szülei azt jósták neki, hogy az egyikük megöli őt. Ezért Rheia utolsó gyermekét várva Kréta szigetén elbújt és Zeusz helyett férjének egy bepólyált követ adott. A gyermek Kréta szigetén nevelkedett, s felnőve kiszabadította testvéreit apja gyomrából. Ezután harcot indított apja ellen és 3 testvérel megosztottak a hatalmon. Zeusz és Héra szerelméből született Hébé (ifjúság istennője), Arész (háború istene) és Eileithüia (szülő asszonyok istennője).”

Ezekből az idézetekből egyértelműen látni, hogy a Görög mitológia a Káoszból, a Sötétségből vezeti le, indítja a teremtést. Emlékezzünk vissza a 8. Hierarchiában közölt Teremtés mítoszra (az Éj, a Tojás és Erős), ahol a történet így kezdődik: „Kezdetben volt az Éj”! Ezt a minőséget egyértelműen a Yin princípiumhoz kell kötnünk, s mivel Teremtői minőség, így a Hold (a Föld teremtett minőség)!

http://diakonia.hu/index.php?option=com_content&view=category&layout=blog&id=49&Itemid=78&limitstart=25

„Bogár László: Sziszifuszi tenger

Az anómia, az anarchia és a káosz

Az ógörög civilizációban a rend a fogalmakban is pontosan visszatükröződött. Ez a civilizáció nemcsak azzal volt tisztában, hogy mi a harmónia, hanem azzal is, hogy ezt a harmóniát állandóan veszély fenyegeti. Ehhez kapcsolódóan három kulcsfogalmuk volt: az anómia, az anarchia és a káosz. Az anómia egy lelki, szellemi, erkölcsi felbomlás első állomása, a lélek belső rendjének megbomlása, amiből még a külvilágban kevés érzékelhető. Anarchia esetében mindez már az emberközi kapcsolatokban is egyre több zavart, feszültséget okoz. Káosz idején már a rend látszatát sem tudjuk fenntartani.

Kronosz és Kairosz

A görögöknél az idő megnevezésére még két fogalom létezett. Az egyik a Kronosz, ami az ember egyedi, empirikus életét jelentette. A másik a teremtett emberi lélek örök ideje, a Kairosz, ami általános és egyetemes. A Kronosz és a Kairosz lehetőséget ad az élet és a lét kapcsolatára. Ami a kettőt összeköti, a sors. Az válik sorstalanná, akinek nincs kapcsolata a közvetlen élete és az örök léte között. Aki úgy tekint az életére, hogy semmi dolga sincs, mint az anyagi világ fizikai élvezetének maximumig fokozása. A Teremtő nem azt várja, hogy askéta módon éljünk, sőt, gyönyörködik gyönyörűségeinkben. Azt várja, hogy szenteljük meg a neve, tehát, hogy illesszük be múltó örömeinket a Kairosz idejébe. Az ember feladata, hogy próbálja egyensúlyban tartani a két időt, a Kronoszt és a Kairoszt. Ugyanakkor az ember egyik legősibb és legmélyebb dilemmája éppen az idővel való gazdálkodás. Minden félelem és fájdalom az egyensúly megbomlásának arra a formájára vezethető vissza, ahol az idővel való gazdálkodás képességét veszítjük el.”

Ebből az idézetből kiderül, hogy Kronosz (Szaturnusz) „az ember egyedi, empirikus életét jelentette”!
(Az idézetből látható, hogy „A másik a teremtett emberi lélek örök ideje, a Kairosz, ami általános és egyetemes.”)

Tehát két idővel lehet számolni, melyből az egyik az egyénhez kötött (Kronosz), s így a Hold minőségével állítható rokonításba, s a másik idő a Kairosz, az általános, egyetemes, s így a Vénusszal feleltethető meg! Amennyiben ez az azonosítás elfogadható (az idézetek alapján), Kronosz egyértelműen a Hold princípiummal azonosítható, s ugyanez vonatkozik a Szaturnuszra is. (Az is feltűnő lehet, hogy a Hold keringési ideje 28 -29 nap, a Szaturnuszé pedig 29 év! Ezzel kapcsolatban még meg kell említenünk az archaikus hagyományokban megjelenő Holt Időt /Hold/ és Élő Időt /Vénusz/!)

Térjünk vissza a hét napjainak beosztásához. Amennyiben a szombat a Szaturnusz napja (Atya), akkor ezzel azt a rendszert fogadjuk el, ahol a Teremtő Isten a Hold princípiummal azonosítható, tehát a teremtés a Sötétségből, a Káoszból, az Éjből történik. Ez az álláspont egyértelműen a Hierarchia torzulásának következménye, illetve amikor a rendszert az alsó, Teremtett minőségből magyarázom, modellezem, ahonnan csak a középső szintig tudok eljutni, s ott a Hold princípium az elsődleges (de a Vénusz princípiumának kellene lennie a meghatározónak!)

Ezzel szemben a magyar hagyományban megjelenő a 7 napjainak kiosztása alapján a szombat (az Úr napja) a Jupiter! Az előzőekben elég jól körbejártuk ezt a kérdéskört, s láthattuk, hogy Jupiter (Zeusz) a Teremtő Isten bolygóképviselete. A Hét-bolygó rendszerrel kapcsolatban nem csak a hét napjait kell vizsgálnunk, hanem ez a 7-es rendszer megjelenik bolygóistenekként is.

Hivatkozás: <http://lexikon.katolikus.hu/B/bolygók.html>

[Magyar Katolikus Lexikon](#) > [B](#) > [bolygók](#)

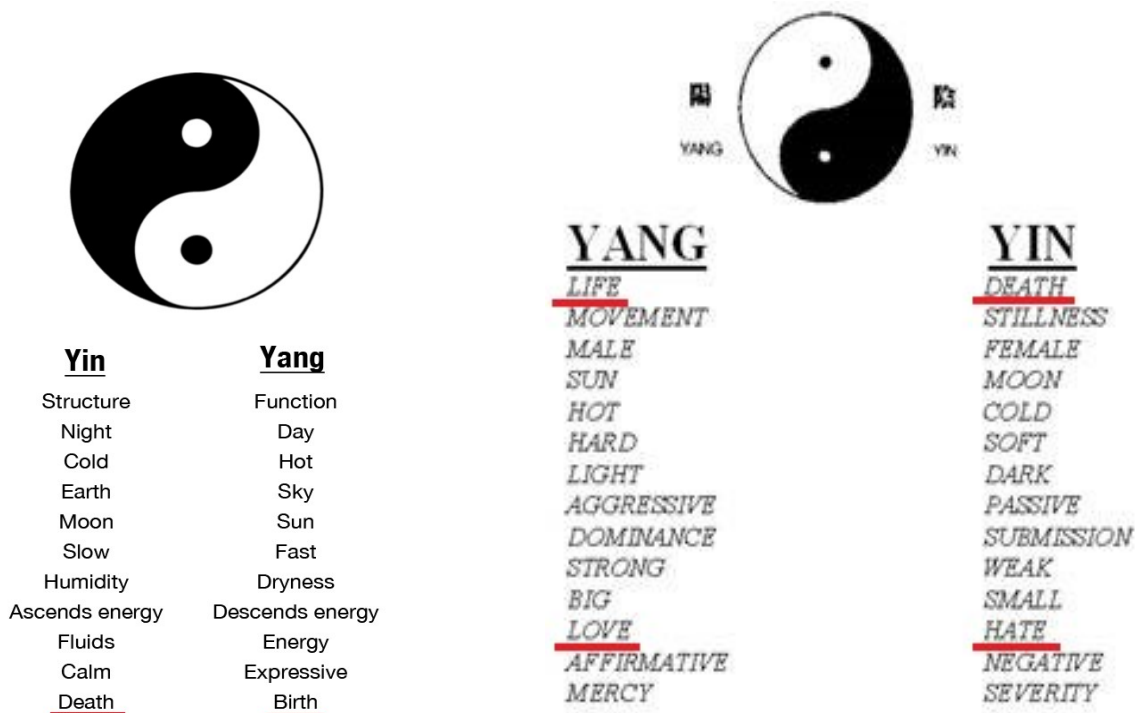
bolygók: a naprendszer égitestjei. - Az antik és középkori fölfogás szerint a szilárdan álló Föld körül keringenek. A babilóniaiak fedezték föl, hogy a mindig azonos pályán mozgó állandó csillagok seregében van 5 csillag, amely a többiektől függetlenül kering, ezért *bibbu*, 'elcsatangolt bárányok'-nak nevezték őket. Hozzájuk számlálták a Napot és a Holdat is, így lett a ~ száma 7. A régi iratokban Hold, Nap, Jupiter, Vénusz, Szaturnusz, Merkur, Mars sorrendben szerepelnek, és Szin, Samas, Marduk, Istár, Kettu-Meszarü, Nebo és Nergal istenek megjelenési formáit látták bennük. - A gör-ök és a róm-ak átvették a régi K-i bolygóistenségeket és a saját főisteneikkel azonosították őket. Róluk nevezték el a hét 7 napját és a lat. neveket a Ny-eu. nyelvek legtöbbje mindmáig őrzi: Sol (Nap), Luna (Hold), Mars, Mercur, Jupiter, Venus, Saturnus. A gnosztikusok a 7 bolygóhoz egy-egy égboltozatot rendeltek, s ez az elképzelés még a 15. sz. mikrokozmoszképeken is látható (→[makrokozmosz](#) és [mikrokozmosz](#)). A kk-ban úgy képzelték, hogy a ~ és az ég mozgását angyalok vezérlik, ezért a képeken olykor ilyen angyalok láthatók (sp. kv-fest.). A ~ hetes száma alapján más 7-es csoportokkal is kapcsolatba hozták őket (→[számszimbolika](#)). - A bolygóistenségek pogány ábrázolásának formáját őrizte meg a →[Chronograph a 354. évből](#). A ker. műv-ben a kk. közepéig hiányzik a ~ megszemélyesítése. Elsőnek a 14. sz. monumentális műv-ében tűnt föl a Hold mint kislány, a Mercur mint tanító, a Venus mint asszony, a Jupiter mint kir., a Mars mint harcos, a Nap mint szerz. és a Saturnus mint öreg ember (a firenzei dóm harangtornya és a S. Maria Novella Spanyol-kpnája). A 15-16. sz.: a ~ más hetes csop-okkal együtt szerepeltek, s egyre inkább a profán műv. témájává lettek. Az utolsó szakrális képprogram, melyben bolygóciklus szerepel, a *Raffaello* tervei szerint készült mozaikok (Róma, S. Maria del Popolo, Chigi-kpna, 1516). - 3. Amikor emberi testtel kapcsolatban ábrázolják a ~at, a makrokozmosz és a mikrokozmosz egységére utalnak. A kk-ban összefüggésbe hozták a ~at a 7 hangnemmel is. Negatív jelentést hordoztak, amikor a viciumokat jelképezték: a Hold az irigység, a Mercur a fősვნის, a Venus a tisztátalanság, a Nap a gőg, a Mars a harag, a Jupiter a tobzódás, a Saturnus a lustaság. ** *Kirschbaum* III:443. - *Sachs* 1980:289.

Ebből a hivatkozásból egyértelműen látni, hogy mivel Katolikus Lexikonról van szó, így a katolikus hiten belül is megjelenik a Hét-bolygó rendszer, tehát egyértelműen nem tagadott álláspontokról van szó!

Érdekes, hogy itt a Holdat, mint Kislányt határozza meg (Szűz), a Vénuszt, mint Asszonyt, s az egyetlen uralkodó, mely megjelenik a rendszerben Jupiter, mint Király (a Nap, Szerzetesként van jelölve).

(Bár az utolsó nézőponttal nem teljesen értek egyet, ugyanis a rendszerben a Jupiter képviseli a Szakrális uralkodót, mely minőség itt két részre van szedve, ahol a szakralitást a Nap képviseli, s az uralkodót a Jupiter!)

Az előző három Hierarchia alapján sokat foglalkoztunk a halál kérdéskörével, s mivel elég sok adatunk gyűlt össze, így ideje rendbe tenni ezt a kérdéskört. Azt az előzőekben már meg tudtuk állapítani, hogy az anyagi világ ebben a rendszerben a legalsó szinten helyezkedik el. Az ember halála pillanatában a lélek ezt a világot felfele hagyja el (tehát a középső szint felé)! A középső szinten viszont kettő minőséggel találkozunk, mely a Vénusz (Yang) és a Hold (Yin). Mielőtt tovább mennénk nézzünk meg kettő képet, hogy a Yin – Yang minőségeket hogyan osztják fel.

Mint látható a két felosztásban a Yang princípium a Birth (születés), illetve a Life (élet), s a Yin minőséghez egyértelműen a Death -t (halál) kapcsolja. A második képnél meg van jelölve még egy adat, a Love és a Hate. A Love a szeretet szóval fordítható, s ugyanúgy Yang princípium. A Hate szó jelentése gyűlölet, s a Yin princípiumhoz sorolja. Ezek alapján az belátható, hogy a halál egyértelműen Yin princípium, s mivel alulról felfelé hagyom el a rendszert (az anyagi világot), így a Hold attribútummal vonható párhuzamba (Hold – Yin; Vénusz/Csillag – Yang)!

(Bár az is igaz, hogy én a Hate /gyűlölet/ szó helyett a Félelem /Fear/ megnevezést használnám, a „gyűlölet” szó rendkívül „negatív” jelentése miatt! Végeredményképpen „jó” a meghatározás, hiszen a Gyűlölet is a Félelemből fakad, de az ember hajlamos egy ilyen negatív jelentés miatt elítélően kezelni a Yin minőséget, princípiumot, mely rendkívül súlyos helyzetet eredményezhet, amit én el szeretnék kerülni! Hangsúlyoznám, hogy a Yin princípiumot nem elítélni kell, hanem „átlényegíteni”, úgy is mondhatnám hogy „megváltani”!!)

Mielőtt ezen az úton továbbmennénk azonosítsuk be a Hét Bolygóistent. Az előzőekben már részben beazonosítottuk őket, de hogy tisztábban lássuk a helyzetet, kettő Hierarchiát állítsunk szinkronba.

Mint már tárgyaltuk, három (illetve négy) bolygóval eleve problémánk lesz, miszerint attribútumként, illetve bolygóként tárgyaljuk. Ezek a „bolygók”, helyesebben Égitestek a Nap – Hold – Vénusz, s negyedikként megjelenik a Föld, de ő a klasszikus Hét-bolygó rendszerben nem jelenik meg különálló minőségként, ugyanis onnan figyeljük, értelmezzük a rendszert. Ezekről a nézőpontokról már esett szó, így most külön nem térnék ki rá, csak egy fontos helyzetet említek. Amennyiben a Jupiter Teremtői Atya képviselőjében jelenik meg, abban az esetben a Nap egyértelműen a Fiú jelképe, s itt bolygóként, Égitestként szerepel, s nem attribútumként. A Teremtői Atya attribútumai általában a Villám, a Fény, a Világosság, bizonyos esetekben a mennydörgés, stb., s ezek az attribútumok a Jupiteri minőséghez köthetőek, nem a Naphoz. Ezek után nézzük meg a kettő felosztást:

Szellem	Felső 3 bolygó	Nap – Merkúr – Vénusz
Lélek	(Föld) - Hold	(Föld) - Hold
Test	Alsó 3 bolygó	Mars – Jupiter - Szaturnusz

Ha a középső táblázatból indulok ki, és ezt a hármas rendszert úgy osztom fel, hogy Felső Világ, Középső Világ és Alsó Világ, akkor az Isteneket is e rendszer alapján lehet értelmezni. Tehát a Felső Világ Istenei, a Középső Világ Istenei és az Alsó Világ Istenei! Itt a legutolsó meghatározással lesz gondunk, ugyanis az Alsó Világ Istenei egy kis torzítással már Alvilági Istenekként is megjelenhetnek. Alvilági Istenekről hozzánk közelebb eső kultúrkörökben is tudomásunk van, s ezek a Római és a Görög. Mielőtt erre rátérnénk nagy gondunk lesz ebben a nézőpontban Jupiterrel, melyre magyarázatot kell adnunk, illetve találnunk. Ebben a nézőpontban, mivel Szentháromság című Hierarchiában a legalsó szinten a Fiú (Jézus) található, így a Jupiter a Fiún keresztül átható Atyai tulajdonság. Mielőtt továbbmennénk ezen az úton, nézzük meg a másik kettő bolygó helyét, illetve szerepét. Amennyiben a Görög-, ill. Római mitológiát nézzük akkor megállapítható, hogy különbséget tesz Mars (a Görögöknél Arész) és a Plútó (Görögöknél Hádész) között. Míg a Mars a mitológiákban általában Hadisten, addig a Plútó az Alvilág Istene. E Hierarchia keretén belül viszont már megállapítottuk, hogy „a Plútó a Mars felső oktávja”, tehát legalábbis asztrológiai szempontból kapcsolat van a két bolygó között. Én jobbnak tartom meghatározás szempontjából az Alsó Világ Istene megnevezést, mint az Alvilág Istene címet. Ugyanis a hitrendszer torzulása miatt az utóbbinak eléggé negatív, illetve pejoratív értelme lett (ördög, sátán), míg az első meghatározás ehhez képest inkább semleges.

Nézzünk adatot a Plútó és a Mars kapcsolatára!

http://asztrologia.network.hu/blog/asztrologia_klub_hirei/ujkori-mitologiak-a-pluto-i-resz

Fontos tudni, hogy a „Plútó” névvel az emberiség a földalatti szférákhoz nyúl, minthogy Plútó a görög-római mitológiában az Alvilág ura, de a magyar mitológiában is az ördögöt jelenti, vagy az ördögök fejedelmét.

A Plútónak azonban valójában két aspektusa van. Az egyik az Istenivel való Egységbe visz vissza, szellemi szempontból az *Intuíció* szintjére, s csak a másik az, mely a pusztulását okozza a legkülönbözőbb módokon. Ez utóbbira a legeklejtőbb példa a Plútó megjelenése nyomában az 1932-ben felfedezett atomenergia, majd a náciizmus és a II.világháború kitörése. Mondhatnánk, hogy az ember a legtehetségesebb múzsa, Calliope hangját végül az atomenergia rezgéseiben volt képes manifesztálni.

A mai ember – aki a materialista, ateista gondolkodásán keresztül elveszti természetes érzékenységét, integritását a szellemi világgal - nem igazán tud az isteni ősakarattal együttműködni, és ezt az akaratot a legkülönbözőbb formákba önti, mely tényleg az alvilág megjárására készíti. Nem tud a Szellemi Lény integritásában élni és ezért lehetséges az, hogy az ebbe az integritásba beszivárgott más erők hatásainak teret ad, melyek a Szellemi Intelligencia/Lény számára (valójában benne a mi számunkra is) idegenek. Ezek az idegen erők ugyan az emberiség fejlődését szorgalmazzák szabadságának, szabad döntésének kifejlődésében, de éppen a döntési szabadság (a szabadság mint minőség kifejlődése) követelné meg, hogy a Szellemi Lény, és egyben a saját emberiségünk fejlődése szempontjából jól döntsünk, vagyis jól válasszunk. (Természetesen ha elfogadjuk azt, hogy az ember egyszer a Szellemi hierarchiák legalsó fokozataként a szabadság angyalává válik, a szabadság mint új minőség megtestesítőjévé a kozmoszban.)

Kevés helyen jelenik meg, hogy a Plútó bolygó a *választás bolygója*. Mondhatnánk úgy is, az *Atya* és az *Alvilág(Ellenerők)* princípiuma közötti választást jelenti. Bármilyen nehéz történések fordulnak elő akár egyéni, akár kollektív életünkben, erre a választásra hívják fel az események a figyelmünket. Rosszul választottunk, és ezután másképp kell választanunk, ha nem akarunk végleg elsüllyedni a lejtőn az Alvilágban.

Egyik kiváló magyar asztrológusunk és antropozófusunk szavait szeretném idézni ezen a helyen: „Ami azonban a Plútó-tulajdonságok között leglényegesebb és döntő fontosságú, az egyedül Vehlow könyvében található meg, de ott sem nagyon kihangsúlyozottan.

Nevezetesen: dualisztikus, kétféle, majd később: ellentétesség, oldás-kötés, építés-rombolás, merevedés-alakulás, a választút. A Plútó mint felfokozott Mars tehát nemcsak elementáris erőt, gigantikumot, s szinte a Földön túlmenő méreteket jelenti funkcióiban, hanem egyben az ellentétességet két véglet között. Az akarat szignifikátorának felső oktávja jelöli a választatot, hogy mire használom fel a rendelkezésemre álló erőket, jóra vagy rosszra, teremtésre, alkotásra vagy pusztításra. *Ahogy a belső bolygók erősen kötnek bennünket lelkileg és a külső bolygók egyre inkább szabadon hagynak, a legkülső bolygó annyira szabadon hagy, hogy jelentőségei közül legfontosabb éppen a választút.*

Mint látható, asztrológiai nézőpontból egyértelműen összekötik a Plútót a Marssal, s ennek ellenére míg a Plútó az Alvilág Isteneként jelenik meg, illetve Ördög, Ördögök fejedelmeként (földalatti szférákkal kapcsolatos), a Mars általában nem negatív szereplője a mitológiáknak, gyakran Hadisten. Viszont, ha a tevékenységét nézzük, akkor legtöbbször nem pozitív szereplője a mitológiáknak (kivéve talán a római, ahol tőle eredeztetik a birodalmat), s ez megjelenik a Mars két holdjának a nevében is, melyek Phobosz (rémület) és Deimosz (rettegés).

Lássunk idézetet erről a mitológiai szereplőről (először Marsról)!

[http://hu.wikipedia.org/wiki/Mars_\(isten\)](http://hu.wikipedia.org/wiki/Mars_(isten))

A római **Mars** eredetileg növényi termékenységisten, a mezők, erdők, a termés és a tavasz védnöke volt. Ezen eredetére utal egy fennmaradt egysoros földművesima, valamint az első tavaszi hónap elnevezése, a *martius* (március). Később általános termékenységistenné vált. Termékenységi jelentőségéből adódóan a férfierő jelképe is lett, majd közösségi oltalmazó, és ezért válhatott a háború és a harc védnökévé is. A görög mitológia hatásának korában már megvoltak harcias vonásai, ezért Arész istennel azonosították.

Legendája

Görög megfelelőjével ellentétben Marsnak volt felesége: Neria, akit Mars elrabolt magának. A legenda szerint a zárdába kényszerített Rhea Silvia, Numitor Alba Longa-i király leánya is megtetszett Marsnak.

A jóslat szerint az ő gyermekei fogják megdönteni Numitor király hatalmát, ezért záratták be egy Vesta-kolostorba. Ám egyszer, amikor vízért ment a folyóhoz, elaludt annak partján, és álmában Mars teherbe ejtette. Rhea Silvia ikrei, Romulus és Remus lettek a legenda szerint Róma alapítói. A magukra maradt ikreket egy ideig egy anyafarkas és egy harkály táplálta — ezeket Mars küldte segítségükre.

Venus istennőtől született gyermeke Amor (*Cupido*), a szerelem római istene.

A csatában állandó kísérői között voltak Pallor (Sápadtság) és Pavor (Rémület), akiket a görög Deimosszal és Phobosszal lehet megfeleltetni.

A megszemélyesített istenek mitológiájának kezdeti szakaszában Marsot Iuppiterrel és Quirinusszal együtt triásként tisztelték. A rómaiak ősatyjuknak tekintették Marsot, akit ezért a *Mars Paternek*, vagy *Maspiternek* nevezték. Külön néven, Mars Victornak nevezték, ha háborús győzelemhez kérték segítségét.

<http://hu.wikipedia.org/wiki/Arész>

Arész (Άρης), (római **Mars**) a görög és római mitológiában a háború istene, Zeusz és Héra gyermeke. Pallasz Athénével ellentétben nem bölcsen vezetett és ezért nem a győzedelmes és igazságos háború, küzdelem istene volt, hanem az értelmetlen vérontás és kegyetlen öldöklés megtestesítője.

Története

Arész nem tartozott a jószágos istenek közé, hiszen vérengző és féktelen volt. Amint meghallotta, hogy a földön két sereg ront egymásnak, feltette harci sisakját és felpattant harci szekere, amelyet két tüzet okádó fekete ló húzott. Kardja félelmetes suhintása kiszámíthatatlan volt, hogy melyik sereget ritkítja, hiszen Arész belerohant a csata sűrűjébe, és nem érdekelt semmi, amíg vér folyt. A harcosok vesztét éppúgy élvezte, mint bátorságukat. Ugyanakkor gyűlölte a rendet és békét, hiszen ezek akadályozták a háború kitörését, ezért támogatta mindenkit aki meg akarta törni a rendet.

A harcokban kiszámíthatatlan volt, hol az egyik felet támogatta hol a másikat. A harcokba elkísérték fiai: Deimosz, a rettenet és Phobosz az iszonyat megtestesítői. Harci kocsija előtt Erisz, a viszály és Enüó, a harctéri öldöklés istennői futnak. Mivel vak dühvel csapott bele minden harcba, gyakran alulmaradt főleg Athénéval szemben. Az a szégyen is megesett vele, hogy halandóval szemben maradt alul: a trójai síkon az argosziak vezére, Diomédész megsebesítette a hadak istenét, igaz Athéné segített neki. Arész fájdalomában akkorát üvöltött, mintha tízezren ordítottak volna egyszerre és minden dicsőség nélkül jajveszékelve iszkolt el a helyszínről. Egyszer Héraklész is legyőzte. Talán legnagyobb szégyene az volt, mikor a két gigász ifjú, Ótosz és Ephilatész bezárta Arészt egy rézhordóba és 13 hónapig maradt ott, mikor Hermész szabadította meg börtönéből. Míg leláncolva raboskodott a hordóban a földön béke és rend honolt.

Ezekből az idézetekből látni lehet, hogy Mars (Arész) alakja nem teljesen pozitív minőség a mitológiákat tekintve, s ha úgy értelmezem elég szoros kapcsolata van az Alvilág Istenével Plútóval (Hadész). Erre a későbbiekben térünk majd ki, de én ezt a hitrendszer torzulásának tudom belátni. Jupiterrel már foglalkoztunk, így most nézzük át Szaturnuszt.

http://www.balassikiado.hu/BB/netre/Net_szimbolum/szimbolumszotar.htm#sz

Szaturnusz bolygó: A Naprendszer hatodik bolygója. A hellenizmus kori asztrológiai modellben a Földet koncentrikusan övező ún. hét bolygó szférájában a középponttól számított hetedik bolygó.

Jele: ♄. • A mezopotámiai, ún. káldeus asztrológiában az igazság és a jog bolygója. A Nap termékenyítő szerepével hozták összefüggésbe, úgy vélték, hogy az uralkodókra és a természet rendjére, az évszakok egymásutániságára hat kedvezően.

• A zsidó hagyományban a zsidók csillaga. Egyes elképzelések szerint a Jupiter bolygóval való együttállása alkotta a „betlehemi csillagot” Jézus születésekor. • Az antikvitásban az olümposzi istennemzedék előtti főisten, →[Kronosz/Saturnus](#) égi megnyilvánulásaként értelmezték. Lassú keringési ideje miatt az öregség szimbóluma, s mivel az ókorban ismert bolygók közül a legkülső volt, az állócsillagok egét elválasztó határ oltalmazójának tekintették. Pozitív értelemben állhatatosságot, tudást, lemondást, negatív értelemben szerencsétlenséget és erőtlenséget jelentett. • Különösen a középkortól kezdve tekintették ellenséges, kártékony hatásúnak, a „jótékony” →[Jupiter bolygó](#) ellenképe. Eszerint uralma alatt járványok törhetnek ki; a pesszimizmus, a korlátozottság, a gátlás, a melankólia bolygója.

Ikonográfiája összefonódott a →[Khronosz-](#) (Időatya-), ill. a Kronosz/Saturnus-ábrázolásokéval; gyakran jelenítik meg csontvázként, falábú vagy mankóra támaszkodó aggastyánként, a földművelésre és a pusztításra egyaránt használható sarlóval vagy kaszával az egyik, homokórával a másik kezében.

• Színe a fekete, féme az →[ólom](#), drágaköve a türkiz, napja a szombat, állása északi, életkora az öregkor, növénye pl. a borostyán vagy a zsurló. Az állatövi jegyek közül a Bak és a Vízöntő uralkodó bolygója. Eleme a föld, temperamentuma a melankolikus. Az emberi szervezetben a csontrendszer és a bőr áll a hatása alatt. • Az újabb asztrológiai művek az aszkézis és a szellemi világosság erényeit tulajdonítják a bolygónak. • Verlaine *Szturnuszi költemények* c. kötetének bevezető versében – hagyományos értelemben – a „rossz Befolyás” bolygója: „A szturnuszi jel akiken fölragyog, [...] önekik, mivel ős varázskönyvek megírták, / a balszerencse és a düh jórésze jut. / Képzelmük pedig tépődő s tébolyult, / rajtuk hatalma nincs az Elme erejének” (*A régmúlt bölcsei tudták...*). →[csillag/bolygó](#) [Ú. E.]

(Az előzőekben már tisztáztuk, hogy a Görög mitológiában kétféle idő létezik, s az egyik a Kairosz /egyetemes idő/, a másik a Kronosz /az egyéni, emberi idő/. Egyértelműen a Szturnusz/Kronosz az utóbbi, így közvetlen párhuzama a Holddal van, tehát Yin minőségű princípium.)

<http://gazdagasztro.wix.com/gazdagasztro#!szturnusz/cq1f>

Sorsbolygó - A Szturnusz

A Naptól a hatodik, méretét tekintve a második legnagyobb bolygó. Jelenleg 62 ismert holdja van, legnagyobb a Titán. A Szturnusz is a gázbolygók családjába tartozik, így eltérően a Föld típusú égitestektől nincs szilárd felszíne. A Jupiterhez hasonlóan az egyenlítőjével párhuzamos, világos és sötét csíkokból álló mintázat borítja. A Szturnusz korongja határozottan sárgának tűnik, egyenlítői területei enyhén vörösesek, övei barnás, sarkvidékei pedig kékesszürke árnyalatúak. Gyűrűi pontosan a bolygó egyenlítői síkjában fekszenek, amelyeket elsőként Galilei figyelte meg 1610-ben. Mitológiai megfelelői: A görög mitológiában Kronosz, Zeusz apja, az idő és rend istene; a római mitológiában a vetés, a vetőmag, a könyörtelen idő istene.

Szimbóluma: Fordítottja a Jupiternek, a lélek félkörén uralkodik az anyag keresztje, az anyag a fizikai sík, a földi inkarnáció, az azzal járó feladatok, kötelességek, terhek nehézségek jelképe.

A Szturnusz a Jupiter energia ellentétpárja.

Mit jelöl a képletben, asztrológiai jelentése:

- sorsbolygó, a Karma Ura, a Küszöb Óre
- összehúzóást, sűrítést, merevítést, összefogottságot jelöl
- aki elfogadhatja velünk saját korlátainkat
- a tradicionális asztrológia szerint nagy szerencsétlenség bolygója: MISFORTUNA MAJOR
- stabilitás, korlátok, keretek, határok, irányítás, akadályok, megpróbáltatások
- időt, rendet, szerkezeteket, formákat ural

- amit megérint a képletben, az lecsökken, befagy, összezsugorodik
- hierarchikus rendszerek, hatalomhoz való viszony
- félelmek, főbiák
- uralma alá tartozik a bányászat, az ingatlanok, a birtokok, tragédiák, balesetek, a zsidó nép, törvények, vizsgák. Felelősségtudat, kitartás, erő a rossz elviseléséhez. Elmélyülés, filozofikus gondolkodás
- jegyhelyzete mutatja, milyen jellegűek a korlátaink
- háza azt az életterületet jelöli, amely a legkorlátozottabb, ahol a tudatos szorongásaink vannak

A Szaturnusz a Bak uralkodó bolygója. A Szaturnuszhoz a 8-as számot társítjuk. Visszatérési ideje a születési pozícióhoz 29-30 év.

A Szaturnuszhoz társított szín a fekete, barna, szürke, sötétkék. Drágaköve az ónix, féme az ólom.

Fenti idézetekből kiderül, hogy Szaturnusz a Föld princípiummal rokonítható, mely Yin típusú minőség. Ezen kívül állása északi (a Hierarchiában szintén az alsó szint), és a Jupiterrel ellentétes minőség. Ebből viszont az következik, hogy a Jupiter egyértelműen Yang minőségű princípium. Mielőtt tovább mennénk, lássunk adatokat a Szaturnuszra vonatkozóan, a Yin minőséget illetően.

Hivatkozás: <http://www.asztro-show.hu/a-kinai-horoszkop-ot-eleme>

Tűz, Fa, Föld, Víz, Fém elem

Minden elem lehet Jang és Jin minőségű. Ez a születési évből derül ki. A páros év Jang minőségű, a páratlan Jin.

Az öt elem többféle módon függ össze: létezik tápláló és gyengítő ciklus. A tápláló-erősítő ciklusban a Tűz teremti a Földet, a Föld szüli a Fémét, a Fém táplálja a Vízet, a Víz táplálja a Fát, és a Fa a Tüzet. A gyengítő ciklusban a Fa felemésztja a Földet, a Tűz megolvasztja a Fémét, a Föld elszívja a vizet, a Fém elmetszi a Fát, a Víz eloltja a Tüzet.

Ha megnézünk egy születési dátumot, pl. 1950.03.26 akkor megállapíthatjuk, hogy az a Tigris évem és az illető fém jegyű. A szülött úgy tudja hasznosítani ezt az információt, hogy pl. Föld jegyű színekkel: barna, bézs, okker veszi magát körül, vagy ezt hordja gyakran, mivel a tápláló ciklusban a Föld támogatja a Fémét. Piros színt viszont nem tanácsos hordania, mert az energiáját jelentősen legyengíti.

Aki a Tűz jegyet viseli, az pedig inkább a zöld árnyalatait viselje, hiszen a Fa támogatja a Tüzet. Hordhat módjával pirosat, ám a kék szín csak ritkán javasolt, hiszen a Tűz energiáját a Víz kioltja a romboló ciklussal.

Az 5 elem:	szerv	szín	bolygó	irány
Tűz	máj,epe	zöld	Jupiter	kelet
Fa	szív, 3-as melegítő	piros	Mars	dél
Föld	lép,hasnyálmirigy	sárga és árnyalatai	Szaturnusz	központ
Fém	tüdő,vastagbél	fehér,szürke	Vénusz	nyugat
Víz	vese,hólyag	kék	Merkúr	észak

Az öt elem tanát, a Feng-shui és a kínai orvoslás is alkalmazza. Igyekeznek az egyensúlyt megteremteni, a harmóniát helyre állítani az emberek életében.

(Már ahogy kezdődik a „leírás”, az problémákat vet fel, ugyanis hogy érti azt, miszerint „Minden elem lehet Jang és Jin minőségű.”? Mint már tárgyaltuk a Tűz Eleme Yang; a Víz az Yin; a Föld szintén Yin; a Levegő (Vénusz/Csillag) pedig alapvetően Yang, de lehet Yin is!! Ezenkívül a bolygófelsorolásból hiányzik a két „nagy világító”, a Nap és a Hold, de a probléma az itt felsoroltakkal van. Kezdjük ott, hogy a Vénusszal a Nyugatot felelteti meg, holott Ő a Kelet. Kelettel a Jupitert hozza fedésbe, pedig ha el szeretnénk helyezni, akkor Ő a középpont / a Hierarchiában a középső szinten található, s Ő az Atya képviselője/. A Szaturnusz itt a középpont, de Ő a bolygók beosztásánál a legalsó szinten, a rendszer szélén helyezkedik el, mely az Észak lenne /ne feledjük, Ő a Küszöb Őre/. Merkúr lenne a Dél, s a Mars a Nyugat /Mars – Hádész – Plútó kapcsolat/. Ezek a problémák viszont visszavezethetőek a kínai Öt elem Rendszerénél tárgyalt helyzetekre!)

Lássuk tovább!

http://www.harmonet.hu/horoszkop.php?page=kulonleges&hkulonleges_id=1&hkjegy_id=7

Bolygók az asztrológiában - Szaturnusz

Szaturnusz: negatív, hideg, férfias

A **Bakban** és a **Vízöntőben** dominál

Szombaton erős

A korlátozások, a felvállalt korlátok felelősségvállalás bolygója. Olyan embert jellemez, akinek fontos az előírásoknak való megfelelés. Sikereket hoz, amit magunk értünk el. Hosszan tartó dolgokról tanít, kitartásról szól. A Tanítómester bolygója.

Ezoterikus analógiája Szepes Mária szerint:

Az egyedüllét általi megtestesülés, az önállóság megtalálása. A belső tanítómester, a felsőbbrendű Én, megtalálása. A Tarot kártyában a Remete.

Erényei: Kitartás, kötelességtudat,

Gyengéi: Vaskalaposság, makacsság, rugalmatlanság

(Feltűnőnek kellene lennie, hogy a „negatív és a hideg” a Yin, tehát a női princípiumhoz tartozó minőségek, így nem férfias, Yang szerepkör /ez ugyanis pozitív, forró, meleg, száraz, stb./ !)

<http://eviradio.mindenkilapja.hu/html/21602655/render/europai-horoszkop>

Szaturnusz: Férfias, passzív és földies jellegű. Színei: fekete, zöld, szürke, barna. Uralkodó napja a szombat, száma a 8. A test részei közül a lép, csontok, fogak, bal szem és kéz, a jobb fél és az anyaméh tartozik hozzá.

(Itt a 8-as szám a Szaturnusz száma, melyet az előzőekben a Vénusszal, Aphroditével, Istárral azonosítottunk, mely a Női, tehát a Yin Vénusz. Ne feledjük azt az asztrológiai ábrázolást, ahol a Szaturnusz megkoronázza a Vénuszt! Ezenkívül „passzív és földes jellegű”, mely szintén Yin princípium, akár a bal oldal (bal szem és kéz), és az anyaméh!!)

Szturnusz

Elérkeztünk ahhoz a bolygó-elvhez, amelyet a legkevésbé szeretünk. Sok félreértés, és hamis kép él mindenkiben erről a fontos, és nélkülözhetetlen elvről. A köztudatban, és szakmai körökben is, a kegyetlenség, a törtetés, a halál, a szigorúság, a sors fogalmak kapcsolódnak hozzá. Félreértett, hibás elgondolás alakult ki róla, mert összezavart mindenkit a görög mitológiából ismert, gyermekeit elnyelő kegyetlen isten képe.

Az én felfogásom szerint, a Szturnusz azonos a Föld-anya archetípusával, amely határok közé szorítja, a különben part nélkül szétfolyó, szétáradó ideákat. Ő az anyag (anya), a földön megjelenő formavilág megteremtője, és megtartója, minden anyagi szerkezet, rend felelőse. Határok húzásával szétválasztja a más jellegűeket, összetereleli az azonosakat. Kialakítja az emberi egót, a többi embertől való elválasztást is. Tehát földies, befogadó, elnyelő, összehúzó alapelv; energiasűrítő, koncentráció ereje van.

Miért tartják férfiasnak ezt a bolygót? Az apajogú világunkban a Szturnusz által közvetített tulajdonságokat: a rendet, fegyelmet a férfiakhoz kötjük, mert az a kialakult elképzelés, hogy egy férfinak ilyennek illik lennie. Kicsit összekeveredik tudatunkban a Szturnusz; a Mars, és a Nap, kiáramló erejével. Mint minden kiáramló erő, azok is csak fegyellemmel, erőkoncentrációval (Szturnusz) együtt igazán hatásosak.

(Végre kimondta valaki azt, amire eddig is utaltam, hogy a Szturnusz alapvetően egy Yin minőségű princípium, tehát nem férfias, Yang minőség. Ezek szerint nem Teremtői /Yang/ princípium, ahogy a hagyományok (Görög – Római), és az asztrológia közvetíti felénk!! Mellesleg éppen a Hierarchia torzulását láthatjuk a szemünk előtt, magyarul a Női, Yin princípium átértékelődése Férfias, Yang minőséggé!!)

Most lássuk az utolsó hivatkozást e témakörben, mellyel méltóképpen lezárhatjuk ezt a kérdéskört.

<http://hu.scribd.com/doc/207373062/Szucs-Laszlo-Egre-irott-tortenelem#scribd>

Szűcs László - Égre írott történelem

SZTURNUSZ

Keringési ideje az állatövben 29,5 év. Átlagosan 2,5 évet tartózkodik egy jegyben.

Száma: 8. Jele:

Jegy: Bak(föld elem-kardinális, induló) – törekvő
december 21. – január 20.

Vízöntő (levegő elem – szilárd, kitartó) Elforduló, eltávolodó
január 21. – február 20.

Jegy és Háza a horoszkópban: 10. jegy és 10. Ház (Bak), 11. jegy és 11. Ház (a Vízöntőjegynek és háznak a Szturnusz az Uránusz utáni másodlagos uralkodó bolygója).

Energiája: a „legférfiasabb” yin energia.

Őstípusa: a bölcs megfontolt öreg és a befelé forduló remete; a karma, a sors, és a végzet kifejezője is egyben.

Árnyéka: a reményt vesztett, az akadályozó és hátráltató

Ezek után lépünk tovább. Az alsó szinten megjelenő Isteneket elsősorban az Alsó Világ Isteneiként határozom meg (s nem Alvilág Isteneiként!!), s a Mars és Szaturnusz Isten jellemzéseiből kiindulva a Jupiter az uralkodó. Azon okból, mert az előzőekben Jupitert, mint szakrális uralkodót tudtuk elhelyezni a rendszerben, másodsorban Ő a Fiúban munkálkodó, megjelenő Atyai minőség. Amennyiben ezeket az adatokat összeolvasom, akkor azt kell mondanom, hogy a fizikai, anyagi világ uralkodó bolygója a Jupiter (hiszen Ő az egyedüli uralkodói képviselő, hiszen a másik az Oroszlán, s az ott uralkodó Nap, de Ő nem a legalsó szinten jelenik meg), s ott is a szakrális uralom képviselője, mely a csakrák rendszerében a szexcsakrával azonos!! Ezek az adatok egyértelműen azt jelentik, hogy a Földön az anyagi világban csak szakrális uralom képzelhető el, s a szexualitást szakrális, tehát szentségi tartalommal kell megtölteni. A világ jelenlegi állapotát figyelve, ezek elég súlyos megállapítások, viszont a későbbiekben nem kerülhetjük meg ezt a kérdéskört!!

Ezekből kiindulva egyértelműen problémás a legalsó szintet Alvilágként meghatározni, s az itt uralkodó Istent, Isteneket Alvilági Isteneikként értelmezni. Az Alvilági Istenek értelmezése könnyen elvezet bennünket a Túlvilághoz, a Halottak Birodalmához. Amennyiben itt tartunk, nézzük meg a Görög mitológiát, s ott is az uralkodó Istentriász. Az Istentriász szó három Istent jelent, melyek uralkodnak a világ felett. Értelemszerűen ezt elrendezhetjük a Háromrétegű Világképben. A Görög mitológiában az Istenek harmadik nemzedékének az Istentriász a Zeus, Poszeidón és Hadész hármasság. Ebből a háromból Zeus egyértelműen a felső szintet képviseli, így a másik kettő Istent kell elhelyeznünk a rendszerben. Poszeidónról úgy tudjuk, hogy a Tenger Ur, s latin megfelelője Neptunusz. Mielőtt tovább mennénk, azért nyúlunk a Görög mitológiához, mert ezt általában ismerik az emberek. Először is tisztáznunk kell mi a mitológia, és miért foglalkozom vele.

Hivatkozás: <http://hu.wikipedia.org/wiki/Mitológia>

A **mitológia** szó (görögül: μυθολογία, a μυθος *mythos* – történet, legenda, és a λογος *logos* – beszámoló, beszéd szavakból) tulajdonképpen a mítoszok továbbmondását jelenti – olyan történeteket, amelyeket egy bizonyos kultúra igaznak hisz, és amelyekben természetfeletti események, személyek, lények szerepelnek. E történetek célja általában az, hogy magyarázatot adjanak az univerzum és az emberiség természetére, keletkezésére. A mitológia jelen van a legtöbb vallásban, és a legtöbb mitológia kapcsolódik legalább egy valláshoz. A történelem folyamán a különböző kultúrák természetes és erőszakmentes egymásra hatásának következtében különböző mitológiák összeolvadtak.

A modern szóhasználatban a „mitológia” jelentheti egy bizonyos kultúra vagy vallás mítoszainak összességét (mint a görög, egyiptomi és a skandináv (északi) mitológiáknál), vagy a mítoszok gyűjtésével, tanulmányozásával és értelmezésével foglalkozó tudományágat.

Mint látható a mitológiának (mitológiáknak) szoros és szerves kapcsolata van a vallási hitrendszerrel, nem választható el tőlük! Ebből kifolyólag amikor egy mitológiai rendszert vizsgálunk, akkor valójában egy adott vallás hitrendszerét vallatjuk. Tehát a mitológia egy adott kultúra, hagyomány világnézeti modellezése, így nagyon nem mindegy, hogy miképpen modellezem, illetve írom le a világ létrejöttét, működését, s az ember teremtését, szerepét. Ezek után térjünk rá a Görög mitológia három főistenének a kérdésköréhez, melyek Zeus, Poszeidon és Hadész.

Nézzünk meg egy hivatkozást!

<http://hu.wikipedia.org/wiki/Poszeidón>

Mítoszai

A név jelentése bizonyos értelmezések szerint „a Föld ura”, eredetileg ugyanis földistenség volt. Erre utal a homéroszi *Földrázó Poszeidón* (Γαῖόραχος Ποσειδάων) jelző, ami a [földrengések](#) kiváltására utal és már [Knószoszban](#) feltűnik (*e-ne-si-da-o-ne*). A mítoszok szerint ha szigonyát a földre vágja, földrengés pattan ki. A [görög mitológiában](#) ezzel szemben mégis a tenger királya; hatalma kiterjed a tavakra és a folyókra is.

A [küklópszoktól](#) és a [százkezüektől](#) kapta a háromágú szigonyát, mikor Zeusz kiszabadította őket. Ezzel a szigonnyal tudja felkorbácsolni vagy lecsillapítani a hullámokat; az ő jó- vagy rosszindulatától függ a hajósok élete. Más verzióban a [telkhinek](#), [Pontosz](#) és [Gaia](#) négy fia készítette a szigonyt. Ők voltak azok, akik Poszeidón nevelésében is segítettek. A theomakhia lezárultával Zeusz a testvérei második születését vette alapul, amikor Kronosz kiköpte gyermekeit, így magának követelte a legidősebbnek járó jogokat. A három fiútestvér felosztotta a világot, Zeuszé lett a föld és az ég, Poszeidóné a tengerek, óceánok és édesvizek, míg Hadésznek az Alvilág maradt.

Poszeidón azonban a legidősebbnek tartotta magát és úgy érezte, kisemmizték, a világ feletti hatalom neki járna. Ezért [Apollónnal](#) szövetségre lépett Zeusz ellen, de veszítettek. Büntetésből a halandó [Laomedont](#) kellett két évig szolgálnia, így ők építették a trójai vár falát. Bérüket azonban a trójai király nem fizette meg, ezért mindketten bosszúszomjasak voltak.

A [homéroszi eposz](#) (*Odüsszeia*) szerint [Odüsszeuszt](#) megbüntette, mert Trója legyőzése után magának tulajdonította a győzelmet, holott Poszeidón földrengése és Apollón nyilai is segítettek az ostromlókat. Azt mondta neki, hogy soha nem engedi hazajutni emiatt. Odüsszeuszt különböző istenek, és emberek tudták csak hazajuttatni, és semlegesíteni Poszeidón átkát.

Poszeidón kultusza jelentős szerepet játszott a [minószi kultúra](#) idején. Jellegzetes legendája a [Minószhoz](#) kötődő, amely szerint a krétai király Poszeidóntól kért a neki bemutatandó áldozathoz egy bikát. Erre a tengerből kilépett egy gyönyörű állat, amit viszont Minósz sajnált feláldozni és helyette egy saját bikát áldozott fel, Poszeidón bikáját pedig a saját gulyájába terelte. Poszeidón bosszúja volt ezután [Minótauros](#) születése – mivel [Pasziphaé](#) beleszeretett az isteni bikába – és [Androgeósz](#) halála.

A szárazföldekkel való kapcsolatát azzal őrizte meg, hogy a szigetek létrehozója volt. A tengerészek Poszeidónhoz fohászokdtek a biztonságos utazásért, sokszor élőáldozatot mutattak be neki: élő állatokat, néha lovakat dobtak a tengerbe, hogy nyugodt vizeken hajózhassanak. [III. Alexandrosz makedón király](#) az [isszoszi csata](#) előtt egy négylovas szekeret áldozott neki lovakkal együtt.

Ebből látható, hogy eredetileg Poszeidón Földisten volt, s csak később vált a Tengerek Istenévé, Urává. Ez viszont annyira más színezetet ad az Isten helyzetének, hogy nem elégszem meg a Wikipédia által közzétett adatokkal.

<http://mek.oszk.hu/00400/00406/html/02.htm>

HOMÉROSZ: ILIÁSZ

TIZENHARMADIK ÉNEK
HARC A HAJÓKNÁL

„...Tágterü barlang van habok alján, mélyen a vízben
közte az imbroszi szirteknek s Tenedosz szigetének:
itt lovait fékezte a föld rázója Poszeidón,
fogta ki őket, s ambrosziát szórt nyomban elébük
abrukul, és az arany béklyót lábukra vetette;
nemszakadót, hogy a két paripát ottfogja, amígcsak
vissza nem ér az uruk; s az akháj tábor fele indult.

Közben a trójaiak, mint tűzláng vagy sebes orkán,
Hektór Priamidészt makacsul vágyódva követték,
zúgva-rikoltva nagyon: hitték, hogy az argoszi gályát
mind beveszik, s meg is ölnek minden legderekabbat.
Csakhogy a föld-övező, földrázó büszke Poszeidón
jött ki a tengerből, s bízatta az argoszi népet,
Kalkhászéhoz volt érc-hangja s alakja hasonló;
és az amúgy is igyekvő két Aiászhoz ekép szólott:.....”

Tehát ebből az idézetből látható, a Wikipédiás hivatkozás pontosan idézett, s Homérosz költeményében Poszeidón a Föld Isteneként jelenik meg (Földrázó)! Viszont ez felborít egy bizonyos rendszert, ezért megvizsgáljuk mindkét lehetséges változatot.

Az egyik változat amikor Poszeidón a Föld ura, Istene (Földrázó), s ebben a minőségében az alsó szint Istene, s így Hadész középre kerül.

A másik olvasat pedig amikor Poszeidón a Tengerek ura, Istene, s ebben az esetben Ő kerül középre a Hierarchiában, s Hadész foglalja el az alsó szintet.

A Hierarchiában elhelyezve a következőképpen néz ki.

1	2
Zeusz	Zeusz
Hadész	Poszeidón
Poszeidón	Hadész

Először a második helyzetet fogjuk vizsgálni. Ebben az esetben Zeusz a Főisten, Poszeidón a Tengerek Istene, s Hadész az Alvilág Istene. Kerényi Károly „Görög mitológia” című műve értékes adatot szolgáltat nekünk Zeusz és Hadész kapcsolatára.

Lássuk az idézetet:

XIV. Hádés és Persephoné

Kronos három fia közül, akik világunkon uralkodtak, a harmadik nemcsak Zeusnak, hanem Héliosnak is sötét ellenpólusa volt. Nevének legkésőbbi alakja Hádés, a régebbi Aidés vagy Aidóneus, egy még korábbi Ais, ami csak a „ház” vagy „palota” megjelölésére szolgáló szóval összekapcsolva maradt fenn: „Ais ház”-nak hívták az Alvilágot; bár később azt is Hádésnak hívták: a hely átvette uralkodójának nevét. Ais, Aidés, Hádés jelentése minden valószínűség szerint a „láthatatlan” és „láthatatlanná tevő”, ellentétben Héliossal, a láthatóval és láthatóvá tevővel. Vagyis vele nagyobb ellentétben áll, mint az égi királlyal, Zeusszal, akinek a neve egykor „nappali világosságot” jelentett. Ezt a jelentést időközben az istenek uralkodójának emberi arculata teljesen háttérbe szorította.

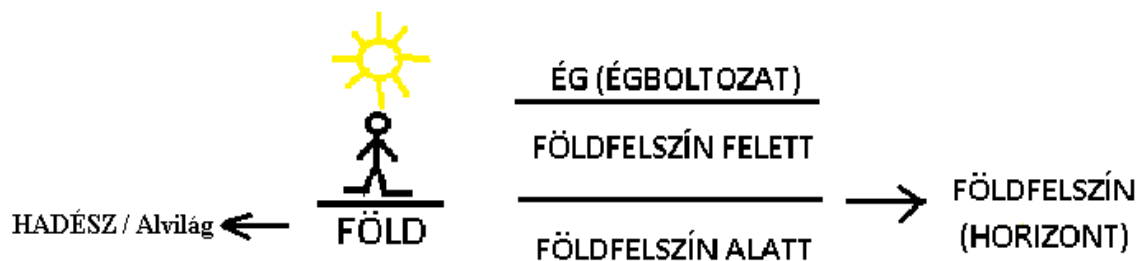
Ami mitológiánkban a Napistennel sosem történhet meg: hogy tudniillik az alvilági király szerepében tűnik fel s „éjszakai Nap”-nak szólítják: Zeusszal megtörtént. Ő, mint Zeus Katakthonios vagy Khthonios -már volt ezekről a jelzőiről szó „alvilági Zeus” is volt, s ez megint csupán egy másik neve Aidésnek vagy Hádésnek.¹

Amikor egy „másik Zeusról”,² „a holtak vendégszerető Zeus”-áról³ esik szó, mindig Hádést értik rajta.

Ez nem olyasmit jelent, hogy „a nappali ég másik istene”, hanem az Alvilág uralkodóját, aki a világ többi részén uralkodó Zeus lenti megfelelője, s vele egyenrangú.”

Mint látható, ebben az idézetben Zeusz ellenpontjaként jelenik meg Hádész, mellesleg Alvilági Zeusként, Éjszakai Napként (Zeus Katakthonios). Amennyiben ezt elfogadom, egyértelműen következik ez a helyzet a Hierarchia mozgásából, ahol azt a megállapítást tettük, hogy a felső-, és az alsó szint úgy viszonyul egymáshoz, hogy egy minőségnek a két alakváltozatával szembesülünk. Ez egyértelműen kiolvasható ebből az idézetből, hiszen mindkét helyen Zeusz jelenik meg, csak míg felül a világos, a fényes (Nap), addig alul a sötét (Alvilág). (Emlékezzünk vissza az Észak – Éjszaka kapcsolatára!)

Poszeidón ebben a helyzetben a Tenger Istene, s a Víz eleme (melyhez a tenger is tartozik) a középső szinten jelenik meg (Hold). Mivel ez a princípium nem választható el a Vénusztól, s amúgy is férfi, tehát Yang princípium, s a Tengerek Ura, így a Vénusz princípiumával rokonítható, s ha a mitológiáját nézzük, rengeteg utódja, gyermeke születik. Magyarázatként azt is felhozhatnám, hogy a Hold – Vénusz kapcsolatban az igaz, hogy a Hold a két ősi princípium egyike (Víz elem), de a kettőjük viszonylatában a Vénusz a meghatározó (Levegő elem). Amennyiben így tárgyalom a három Isten egymáshoz való viszonyát, illetve helyzetét, akkor problémába ütközöm. Ugyanis ez azt jelentené, hogy az alvilág (Holtak birodalma, „pokol”) a hierarchiában az alsó szinttel lenne azonos. Tehát, ha így tárgyalom a kialakult helyzetet, akkor maga az anyagi, fizikai világ (a Teremtett világ) a „pokollal” hozható fedésbe, aminek nagyon súlyos következményei lennének. Másodsorban az előzőekben a Halottak birodalmát a középső szinten helyeztük el, a Lelkek kerülnek erre a helyre. Egyértelműen látszik egy helyzet torzulása ebből a nézőpontból, ugyanis ha a halott elföldelésével rokonítom a Holtak birodalmát, akkor két dolgot azonnal tudnom kellene. Az egyik az, hogy a Holtak birodalmába a Lelkek kerülnek, a föld alá, elföldelésnél csak a halott anyag, fizikai teste kerül. A másikat az előzőekben már tárgyaltuk, mégpedig a halál pillanatában, beálltakor a Lélek elhagyja a testet, s a hierarchikus rendszert az alsó szintről (anyagi világ) felfelé hagyja el! Tehát az a test, melyet a temetéskor elföldelünk, már élettelen test, s a Lélek már „felemelkedett” belőle. Ezt jobban a 25. Hierarchiánál fogjuk megérteni. Ahhoz, hogy ezt jobban lássuk, nézzünk meg egy összevont ábrát, melyet e Hierarchia tárgyalásánál a világnézeti résznél vizsgáltunk.

Mint látható az előzőekben tárgyalt helyzet így alakulna. Ebben az esetben az elföldelt halott lenne az alvilágban. Itt nem térek ki az ettől eltérő temetkezési szokásokra (pl.: hamvasztás), általában az emberiséget tekintve a földfelszín alá való temetkezés az elterjedtebb. Hádészra visszatérve egyértelműen Yin minőségről kell beszélnünk (Sötét Zeusz), így a rendszerben elhelyezve vagy az alsó szinten található (Föld), vagy a középső szinten (Hold), ugyanis ez a kettő a Yin princípium.

Az első helyzetet most beszéltük át (amivel én több szinten problémázom, s egyértelműen a rendszer torzulásának következményeként tudom értékelni, illetve a Topocentrikus világgéppel), s most nézzük a második helyzetet. Az előzőekben, amikor felírtam a lehetséges két olvasati lehetőséget, ott az első pontban jelölt nézőpontot érinti. Tehát Zeusz van felül, Hadész kerül középre, s Poszeidón jelenik meg alul. Igazság szerint Poszeidón helyzete itt is értelmet nyer, emlékezzünk vissza a hivatkozásokra, mint „Földrázó Poszeidón”, a Föld Ura.

Ebben a helyzetben, mivel Hadész egyértelműen Yin princípium (Yin – Death – Halál), így a Hold princípiummal rokonítható. Nézzünk egy másik hivatkozást Poszeidónra.

Hivatkozás: <https://sites.google.com/site/mitologiasite/Home/09-A-Kronidszek/Poszeidon>

Poszeidón (lat. Neptunus) a klasszikus mitológiában a tenger korlátlan ura, a hajósoknak vagy segítője, vagy elpusztítója volt. Személyében a félelmetes, féktelen természeti erőket, a vihart, a földrengést tisztelték. Hatalmi jelképe a küklopszok által készített háromágú szigony (*tridens*) volt. Ősalakjában ló (*Poszeidón Hippiasz*) vagy bika képében megjelenő termékenységiten volt. Ez az alakja mindvégig fennmaradt Arkádiában, ahol ló képében imádták.

Indoeurópai eredetű főisten volt, akinek nevét egyes kutatók *Poszisz Diaszként* (posis dé = 'a Föld Férfje') magyarázzák, s mint ilyen, a földben lakozó termékenység férfiúi jelleggel azonosították. Gyermekai között óriások is vannak - ez is jelzi ősi hatalmát.

Ünnepei és a nevéből elnevezett hónap is a téli napforduló idejére esnek, amikor szünetelt a hajózás. Eredeti hatásköre tehát semmiként sem köthető a tengerhez, mint termékenységisten és főisten szerepelt a korai vallásosságban, amely szerepből Zeusz szorította ki, s a kozmikus szférák felosztásánál a tengert juttatta neki. Ha figyelembe vesszük, hogy a tenger milyen fontos volt a hellén világ számára, ez nem is igen jelent „hatalmi csökkenést” számára. Tengeristenként is számos olyan archaikus vonást őrzött meg, amely nincs kapcsolatban a tengerrel. Kultusza különösen a iónok körében volt igen népszerű, bár legfőbb szentélye a Kolonna- (Szunion) hegyfokon épült fel. Az ő tiszteletére tartották az iszthmoszi-játékokat, amely a görögség egyik közös ünnepe volt.

Amikor a haboknak parancsolt, fekete ércpatájú, aransörényű, gyors lovaktól vont kocsin ment végig a tengeren, körötte tengeri szörnyek csapatai és a tengeri nimfák. Ábrázolásakor Zeuszhoz hasonlóan ábrázolták, ez is utal egykori főisten voltára. Kezdetben ruhában, később meztelen felsőtesttel mintázták meg. Egyetlen különbség közöttük Poszeidón ádáz arckifejezése....

.....A rómaiaknál **Neptunust** elég későn azonosították Poszeidónnal. Neptunus eredetileg az édesvíz istene. Felesége, Salacia, a sós víz istennője. Július 23-án tartották a Neptunaliát, talán azért, hogy vízért, esőért imádkozzanak.

Kultikus jelzői

Eredeti funkciója:

Basileus = király

Gaieokhos = a föld hordozója

Pelagaios = király

Patros = atya

Ősalakja

Hippios = lovas

Hippokourios = lógondozó

Phythalmios = növénytápláló

Tengeristen:

Aigaion = az Égei-tenger istene
Prosklystios = a rohanó
Asphalios = a biztos hajózást adó
Epopetes = figyelő
Ennosigaios = földrázó

Patronáló funkciói:

Genethlios = a rokon
Domatites = a házzal bíró
Laoites = a hadrakelt nép istene

http://lexikon.katolikus.hu/G/görög_vallás.html

- Zeuszt egész Görög-ban tisztelték és „az emberek és istenek atyjának” tartották (Iliász), jóllehet sem a világnak, sem az embernek nem teremtője. Kezdetől fogva az erkölcsi vonások uralkodnak benne (a lelkiismeret istene), s ez így is maradt a késői sztoa koráig, azaz az antik személyes istenekbe vetett hit panteisztikus föloldódásáig. - *b) Poszeidon, Poszisz Dasz, 'a Föld férje'*. Az akháiai Püloszban legfőbb istenként tisztelték. Hésziodosznál Zeusz bátyja (másként az Iliászból!), az egyetlen, aki ellenkezik vele, amikor Zeusz vissza akar élni hatalmával, s ezzel mutatja meg, hogy ő az „idősebb”. Az indoeurópaiak körében, akik a tengert gyakorlatilag nem ismerték, a lovak istene (Hippiosz), s még Görög-ban is (pl. Árkádiában) tisztelték ló alakjában. Mint mén párosodott a kancává változott Démétérrel, s az *Árion* nevű paripát nemzette vele. Számos szerelmi kalandja jól illik a „Föld férje” névhez (kapcsolat Medúzával és Gével). Gyermekai *Orion*, *Polüphémosz*, *Triton*, *Antaiosz*, a *Hárpiák* és mások jelzik eredeti hatalmát, mely később már csak a tengeristen szeszélyességében jelentkezik.

Tehát az idézeteket figyelve bár igaz, hogy Poszeidón a Föld Ura („a Föld férje”), de egyben a tengerek Istene is. Az előző Hierarchikus felosztást tárgyalva Poszeidónt a Vénusz attribútummal tudtuk jellemezni, vele tudtuk kapcsolatba hozni, így most ezt is magyaráznom kell. A 9. Hierarchiánál tárgyaltuk a Hierarchián belüli mozgást, mely lehet kör, körfolyamat, illetve a „8” - as által jelzett útvonal. Amennyiben a 8 – as útvonalat követem, akkor az alsó Teremtett Világot a Vénusz princípium hozza létre, így Ő az „Ura”! Ha a körfolyamatot veszem figyelembe, akkor a Hold princípium következménye az alsó szint, s a Vénusz princípium emeli fel. Ahogy ott tárgyaltam, amennyiben lehetséges, akkor a 8 – as útvonalat kell követni a körfolyamat „hátrányára”. Ebben az esetben a Vénuszi princípium (Yang) fogja uralni a Föld princípiumot (Yin), mely az adott szövegben úgy jelenik meg, hogy Poszeidón „a Föld Férje”. Mint látható ez a hivatkozás így ebben a formában megállja a helyét, értelmet nyerhet.

Amennyiben Poszeidón a Vénusz attribútummal feleltethető meg, s a Hold princípiuma a Víz eleme (Tenger), így lehet ennek a minőségnek is az Ura, Istene (a középső princípiumok közül a Vénusz a meghatározó!). Viszont így tárgyalva a rendszert egy új, harmadik lehetőséget kell tárgyalnunk, mely a következő.

ZEUSZ

POSZEIDON ——— HADÉSZ

Mint látható ebben az esetben az Istentriász a felső és a középső részen osztozik (Teremtői Minőségek), s az alsó szinten ebből a nézőpontból nem található Isten (Teremtett Minőség). Viszont az alsó szint önállóan nem jelenik meg, így a felső két szinttel való szerves kapcsolatáról kell beszélnünk.

Ez a Görög mitológiában úgy jelenik meg, hogy az alsó szinten a Héroszok (Isteni Hősök) jelennek meg, például Herakles/Herkules!

Nem térek most rá ki, de Bakos Attila a Hinduizmussal kapcsolatban az egyik előadásában azt az információt közli, hogy az anyagi világot három hatalmas erő uralja. Ezek a Szattva, Radzsasz és Tamasz. Ha kicsit jobban utána nézünk (bár igaz, hogy maga az előadó és a Hinduizmus nem így tárgyalja), beazonosíthatóak a Nappal (Szattva), a Holddal (Tamasz), s a Vénusszal (Radzsasz). Tehát ebből a nézőpontból a Hinduizmus pont ezt a rendszert adja, magyarul a felső két szint három princípiuma uralja, és hatást gyakorol az alsó szint princípiumára. Most mivel a Görög mitológiát vizsgáljuk, így meg kell néznünk, hogy ott fellelhető-e ez a rendszer.

Hivatkozás: <http://hu.wikipedia.org/wiki/Zeusz>

Zeusz ezután megosztotta a világot két bátyjával, Poszeidónnal és Hadésszal. Sorshúzás útján Zeusz kapta az eget, Poszeidón a vizeket, és Hadész az Alvilágot. A Földet (Gaiát) nem osztották fel, ő mindegyiké maradt; így lett Poszeidón egyben a földrengés istene is. Hadész pedig a Földről távozó elhunytaké.

Tehát ha nem is olyan pontosan, mint ahogy Bakos Attila az említett előadásában fogalmazott, de részben mégis kiolvasható, hogy Ők hárman (Zeusz, Poszeidón, Hadész) megosztottnak a Földön (Gaián), ezt a helyet nem osztották fel egymás között. Tehát elvileg még ez a helyzet is értelmezhető a Görög mitológián belül, hogy a hármas Istentriász a felső két szintet uralja, s az alsó szinten egyik sem jelenik meg önmagában.

Amennyiben a Hierarchikus rendszert vizsgáljuk, akkor az alsó szint a Vénuszi Attribútumból következik, belőle származik. Ha Yin – Yang elosztást nézzük, akkor a Hold és a Föld princípiuma egyértelműen Yin minőség, s így elvileg a harmonikus rendszer kapcsolata miatt lehet bizonyos összefüggés e két minőség között. Ebből kifolyólag elvileg (ha égtájokban gondolkodunk) lehet kapcsolat a Nyugat és az Észak között (mindkettő Yin minőség), s mivel a halál, a Holtak Birodalma Yin princípium, így pontosan be kell azonosítanunk a helyszínt. Amennyiben azt választom, hogy az alsó szint (Topocentrikus nézőpontból a Földfelszín alatti világ) azonos a Holtak Birodalmával, akkor egyben azt is állítom, hogy maga a föld, az anyagi világ azonos ezzel a helyszínnel. Ezzel a megállapítással egyértelműen nem tudunk egyetérteni, másodsorban súlyos következményei vannak magára az anyagi világra, ha a Holtak Birodalmát ide helyezük (sátán, ördög birodalma, az Ő uralma alá tartozó terület!). Ebből kifolyólag vizsgáljuk meg a másik helyzetet, amikor a középső szinten a Hold princípiumával azonosítjuk a Holtak Birodalmát. Ahhoz, hogy ezt meg tudjuk tenni, a Nyugattal kell azonosítani ezt a helyszínt. Lássunk erre adatokat.

Hivatkozás: <http://mek.oszk.hu/03400/03410/html/396.html>

Ókori lexikon

Szerkesztette: **Pecz Vilmos**

Előszó: **Ritoók Zsigmond**

A bibliográfiai függelék összeállította: **Horváth J. József**

Készült az 1902-1904 között Budapesten, a Franklin Társulat által 2 kötetben kiadott mű reprintje alapján.

Alvilág.

„A halottak országa, az alvilág, a hol 'AidhV, 'AidwnuV, 'AiV lakik (a miről a Homerus után való időben úgy mint az istennek magának az A.-nak is AidhV a neve), Homerus korában még nagyon homályos, határozatlan valami.

Mindössze annyit tudunk róla, hogy sötét hely a földnek belsejében (Ilias, XX. 61), melynek a legszélső nyugaton, túl az Oceanuson, a hová már napsugár sem hatol, bejárata és előcsarnoka (tornácza) vagy. Midőn Odysseus felkereste, az Oceanus nyugati szélén kötött ki társaival, hol a sötétség emberei, a ködbe és homályba burkolt cimmeriusok laknak; vadon parton, hol terméketlen topolyafák és füzek alkotják Persephone istenasszony berkét.”

Itt most álljunk meg egy kicsit, ugyanis ez az idézett szöveg egyértelműen Nyugatra helyezi a Holtak Birodalmát, ahol Persephone istenasszony berke is található, s Persephone az alvilág urának Hadésznek a felesége. Bár most a Görög mitológiáról beszélünk, s az alvilágot Ő Nyugatra a Föld belsejébe helyezi. Ez kettő iránynak felel meg, s az egyik a Nyugat, a másik pedig az Észak. Tehát egyértelműen már nem tudja behatárolni a helyszínt, s összefüggésében mindkét Yin minőségű tartományt összeköti. Amennyiben az irányokat figyeljük, akkor az elemi minőségekkel összekötve a következőt kapjuk: Kelet – Levegő; Dél – Tűz; Nyugat – Víz; Észak – Föld! Ezek után ugyanebből a írásból nézzük a következő adatokat, hogyan folytatódik.

„... Az *Erebusba*, a legsötétebb homályba és Hades istennek sajátképeni székhelyére Odysseus el nem jutott. Odys. XI. 564, 627 skk. A Homerust követő időknek mythologiai felfogása pontosabban meghatározta a Hadesnek helyiségeit és benépesítette őket különböző lényekkel. Először is megszapordtak az A.-ba vezető bejáratok, többnyire sötét barlangok és tátongó hasadékok alakjában (görög földön a Taenarum hegyfoknál, Hermione argolisi város határában, Colonus athenaei demosban, Italiában Cumae környékén). Az egész Hadest óriási, rettentő folyamok folyják körül. Ezeket Homerus még nem ismeri. Említi ugyan néhányszor a *Styx* folyót (Ilias, VIII. 369; Odys. V. 185), még pedig úgy, mint az A. képviselőjét; erre mondanak esküt az istenek, mintegy jelezni akarván, hogy hamis eskü esetén büntetésül ők is rabjaivá lesznek a halálnak és enyészetnek. Hasonlóan szerepel a *Styx* Hesiodus világnézetében. Megszemélyesítve Oceanusnak és Tethysnek legkiválóbb leánya, tőle származnak: Ζηλος (a Buzgalom), Νίκη (a Győzelem), Κρατος (a Hatalom) és Βίη (az Erőszak). Maga Zeus is nagy becsben tartja, ő adja meg neki azt a jogot, hogy az istenek esküjének záloga legyen. Mint személy a Hades bejáratához közel magas csarnokban lakik, melyet ezüst oszlopok támogatnak, mint folyó az Oceanusnak egyik ágát alkotja és annak tizedik forrásából fakad. Theogonia, 361, 383 skk. 775 skk. Más alvilági folyóról Hesiodus meg nem emlékszik, eredetileg Homeros sem. Csak az Odysseában (X. 513) említi az *Acheront*, melybe az A. nyugati előtornáczában a *Pyriphlegethon* szakad, s a *Cocytust*, mely a *Styx*nek siója (απορροή). De ez az egy hely alighanem későbbi betoldás, a minthogy a későbbi fogalmak szerint mindenfelül folyamok környékeznek az A.-ot. ...”

(Olvasható, hogy „Hades bejáratához közel magas csarnokban lakik, melyet ezüst oszlopok támogatnak”, tehát Hadésszel kapcsolatban az ezüst jelenik meg, mely a Hold fémje. Az idézett szövegben megjelenik Erebosz is, így lássunk adatot róla:

<https://hu.wikipedia.org/wiki/Erebosz>

Erebosz

Erebosz a [görög mitológiában](#) az ősi sötétség, [Khaosz](#) gyermeke, aki szintén az ősi sötétség megtestesítője volt. A legendák szerint Erebosz együtt született [Nüxszel](#), az éjszakával. Gyermekei közé tartozik [Aithér](#), a mennyboltot megtestesítő istenség, [Heméra](#), a nappal istennője és egyes források [Kharónt](#), az alvilág révészét is gyermekei közé sorolják.

Később Erebosz, mint az ősi sötétség lekerült az alvilágba. A [Tartarosz](#) fölötti túlvilági részt nevezték az idő múlásával Erebosznak. Ide is bűnös lelkek jutottak le, de a tisztító tűzben volt lehetőségük, hogy akár az [elíziumi mezőkre](#) kerüljenek. A mítosz szerint Erebosz és Nüx gyermeke volt [Erósz](#) is.)

Nézzük tovább, hogyan folytatódik az Ókori lexikon előbb említett leírása.

„... Vergiliusnál (Aen. VI, 548) a *Pyriphlegethon* vagy *Phlegethon* egészen különleges szerepet játszik, a mennyiben hatalmas tűzfolyam, mely a *Tartarust*, a kárhozat színhelyét határolja. Az eddig felsorolt folyókhoz járul ugyancsak a Homerust követő időben a *Lethe*, melynek vizétől a lelkek elfeledik mindazt, a mit az életben tapasztaltak. ...”

(Ebben a részben meg van említve a Tartarusz, mely egy hatalmas tűzfolyam, s a kárhozat színhelye. Amennyiben utána nézünk, a pokollal, a seollal, a gyehennával vonják párhuzamba, melyet a 7. Hierarchiában a Tisztítótüzzel rokonítottunk, mely később a Vénuszi Attribútummal feleltethető meg. Ott is problémát okozott ez a képzet /a Vénuszi Attribútum lenne a kárhozat színhelye, a pokol/, s mint látható a Görög mitológián belül ugyanezzel a nézőponttal találkozunk!)

„... Az az eszme, hogy a túlvilági élet csak tükörképe és anyag nélkül való folytatása a földi létnek, Homerus előtt még ismeretlen. Ennél az eszménél is jóval későbbi korból való az a felfogás, mely szerint Minos az A.-ban az elköltözött lelkei felett ítélkezik, a miben társai *Rhadamanthys*, *Aeacus* és *Triptolemus*. ...

... Így alakult ki lassankint az a felfogás, hogy az alvilági lelkek két csoportba (jutalmazandók és büntetendők) tartoznak, a mi aztán magával hozta egy-egy külön tartózkodási helynek megállapítását. Így támadt a mythologiai felfogásban a *Tartarus*, a kínos bűnhődés színhelye (Plato, *Respublica*, 10. p. 616. A; Vergilius, *Aeneis*, VI. 543 skk.) és az *Elysium*, a boldog lelkek lakása. Verg. Aen. VI. 637 skk. Azokról a lelkekről, kik földi életükben a jó és rossz között ingadoztak, azt hitték, hogy testnélküli árnyak alakjában bolyongnak az [Asphodelus-réteken](#) (l. fentebb.) ...

... Míg a Hades a föld alatt van, addig a Tartarus a földnek és tengernek legszélső szélét alkotja, olyan mélyen a földnek felszíne alatt, a milyen magasan van az égboltozat a föld felett. Homeros, *Ilias*, VIII. 13 skk. v. ö. [Hesiodus](#), *Theogonia*, 720 skk. De már a Hesiodus műveiben (*Scutum*, 255) együtt szerepel a Tartarus Hadesszel. Később aztán a Tartarus szó egészen egyértelművé lesz az A.-gal. Az [Elysiumot](#) l. külön. *A halál után való állapotra* vonatkozó mythikus képzetek Homerus egyes költeményeiben sőt azoknak egyes részleteiben is meglehetősen eltérők.

A legrégebbi felfogásnak az látszik, mely szerint a halottak árnyképek, a földi életnek csupán külső körvonalával rendelkezvén, erő nélkül, hús, csont és vér nélkül, sőt hang és öntudat nélkül, mely utóbbit csak ideig-óráig tudják visszanyerni, még pedig az által, hogy vért isznak s ez által ismét testi életet öltenek. ...

... *A rómaiak* az összes görög képzeteket, melyek az alvilágra vonatkoztak, átalvették, de a nélkül, hogy saját nemzeti hagyományaikkal teljesen szakítottak volna. Az A.-nak magának (inferi), valamint az A. istenének közös neve *Orcus*, néha azonban *mundus* is, különösen ebben a kifejezésben: *mundus patet*. V. ö. [Religiosi dies](#), továbbá [Manes](#), [Lares](#), [Larvae](#). ...”

Ezek után mielőtt az említett Elysium, Elysiumi mezők tárgyalására rátérnénk, nézzük meg az utolsó idézetben szereplő „*mundus patet*”-et.

<https://sites.google.com/site/thorvathagnes/oktatasi-segedanyagok/az-antik-roma-varostoertenete/szimbolikus-helyek>

„... A „*mundus*” szó maga latinul a „*világ*”, a világmindenséget, a kozmoszt magát jelenti, s maga az építmény is ezt szimbolizálta.

De nem úgy, ahogyan elképzelték, nem a római világ közepének megjelölésével, hanem valóban magát a világmindenséget, az élők és holtak birodalmát egyaránt. Rómában a Mundus az Alvilág és a földi világ olyan érintkezési pontja, ahol a két világ kapcsolatba léphet egymással. Ez eredetileg kizárólag a Palatinuson lehetett. Ezt a Festus szerint évente háromszor nyitották ki (mundus patet), hogy a termés zsengeiből az Alvilág szellemeinek áldozzanak. Ezek a napok – augusztus 24, október 5, november 8 – „*dies nefas*”-nak, azaz tilalmas, baljóslatú napnak számítottak, amikor tilos volt bármiféle közügyet intézni, tilos volt a házasságkötés, adásvétel, bármi olyan ügy intézése, ami balul sülni lehet. Ennek az állt a hátterében, hogy elképzelésük szerint az Alvilág kapujának kitérésével a gonosz szellemek szabad bejárást kaptak az élők birodalmába. A tilalom megakadályozta, hogy az ártók beavatkozzanak az élők világának dolgaiba. A rendezett világ jelképeként értelmezhető Mundus a megszentelt helyen és megszenteltsége által tartotta kordában az alvilági gonosz erőket, s ezáltal, mint kiegyensúlyozó pont őrizte a világ egyensúlyát.

...

... Richardson és Linderski feltételezi, hogy Festus és Macrobius egy másik Mundusról ír, aminek eredete ugyan szintén a palatinusi földalatti üregre megy vissza, de már nem ott helyezkedik el. Coarelli ennek helyét a Tarpeia sziklához teszi, de ennek azon túlmenően, hogy természetes hasadékként rokonítja a lapis Manalisszal, nem sok logikai alapja van, ugyanis feltételezése azon alapul, hogy a források egyetlen Mundusról beszélnek, s ez végső soron az Umbilicus Urbisszal azonosíthatók. Az Umbilicus szó a görög omphalosszal egyezik meg, ami valaminek a középpontját, a hellén területeken – Delphoi, Athén stb. – a „Föld köldökét” jelenti. A delphoi omphalusból kiindulva nemi szimbólumokat is hordozott. Így kapcsolata a Ceres-kultuszhoz köthető – szemmel láthatóan a Déméter misztériummal és minden halotti és egyszersmind termékenységi kultusszal rokonítható – Mundusszal vitathatatlan. A Mundus évente háromszori kinyitása mindenként kapcsolatba hozható a gabonatermeléssel, talán a következő év gabonatermését biztosító vetőmag biztonságos elrejtéséül szolgáló építmény, bothros, azaz tároló lehetett, ami nem egyszerűen hombár volt, hanem a benne elhelyezett magokat az istenek felügyelete alá is helyezték. A Mundusnak mint Mundus Cererissel való azonosításaként Fowler érvelésének elfogadása mindenképp elgondolkodtató, különösen az aug. 24-i, Opiconsivia előtti megnyitást illetően. Egyetérthetünk azzal, hogy a három dátum nincs közvetlen kapcsolatban a halottak szellemeinek szentelt napokkal, a Mundus kinyitásának ezeken a napokon más jelentést kell hordozniuk.

Elsősorban a mezőgazdasági munkához kell kötnünk, csupán másodlagos az a szerepe, hogy miután az alvilági istenek felügyeletére bízott gabonához hozzá akartak férni, az Alvilág egyéb szellemeinek is utat nyitottak. Az pedig már megint más kérdés, hogy akár a kelta, akár a keresztény mitológiát nézzük, hogy miért a másik két napon hiszik, hogy a legvékonyabb az élők és holtak világa között a határ. ...”

Az idézetből látható a Mundus patet a holtakkal, a túlvilággal kapcsolatos „képzetkör”, melynek ünnepei a túlvilági átjárók kinyitásával jár. Ezzel a megállapítással a mi hagyományaink (keresztény) halottak napjával rokon, s az említett november 8-i nap közel esik a jelenlegi Mindenszentek-, és Halottak napjához (november 1.). Ezek után nézzük meg az Elysiumot.

<http://mek.oszk.hu/03400/03410/html/2743.html>

Elysium

’Hlusion pedion (az elköltözés mezeje), később már csak ’Hlusion, Nhsioi uacarwn, Insulae beatorum, fortunatorum, Ins. fortunatae. Homerus csábítóan szép képét rajzolja (Od. 4, 553 skk.), szerinte van egy hely a földnek nyugati szélén, az Oceanuson innen, a hol az emberek minden fáradság és baj nélkül, zavartalan boldogságban élnek.

Nincs ott hóvihár, se téli zimankó, se zápor, csak a langyos Zephyrus fuvallat által az Oceanus felől, hogy az embereket lehűtse.

Ott laknak Zeus kedvenczei (Rhadamanthys, Menelaus), a kik fájdalmas haláltusa nélkül jutottak ebbe a boldog országba. Eurip. Hell. 1676. Hesiodus (opp. 167 skk.) az E. helyett a boldogok szigeteiről beszél (nhsoi macarwn), melyet az Oceanus mentén vannak. Itten Cronus az úr és az ő főhatósága alatt boldog elvonultságban élnek a negyedik emberöltő hőseinek elköltözött lelkei. Pindarus (Ol. 2, 61 skk.) megkülönbözteti a boldogok szigeteitől az E.-t, mely utóbbi szerinte a föld alatt van. Vonzó az orphikusok és pythagoreusok tanának idevágó része. A mely lélek a születés és meghalás körforgásában a felső és alsó világot háromszor megjárta, jutalmul a boldogok szigeteire, a legnagyobb boldogság színhelyére kerül. Ott van Cornus istennek földalatti vára, a ki Rhadamanthyst választván bírótársul, törvényt lát az elköltözött lelke felett. – *A latin költők* (különösen Vergilius, Aen. 6, 541 skk.) az E. leírásában egészen a görög világnézetre támaszkodtak. Mellékesen azonban azt is megpróbálták, hogy az E.-nak illetve a boldogok szigeteinek a létező világ cosmographiájában helyet szorítsanak. Keresték a mai Kanári szigetek táján, Madeira szigetén, sőt még azt is lehetők tartották, hogy oda kivándoroljanak. Hor. Epod. 16, 41. Plut. Sert. 8.

Ebből az idézetből lehet látni, hogy az Elysium, az Elysiumi mezők azonosak a Boldogok szigeteként leírt helyszínnel, s a szövegben szerepel a Nyugat, a Víz (Oceanus) és a Szél/fuvallat (Zephyrus). Járjuk körbe a helyszínt, s nézzünk több adatot róla.

http://www.kislexikon.hu/boldogok_szigetei.html

Boldogok szigetei

görög felfogás szerint távol a mélyfolyású Ókeanosban fekvő szigetek, melyeken egyes kiváló hősök gondatlanul, boldogan élnek, s hol nekik háromszoros termést hoz a föld. Az ilyen hősök nem csupán lelki, hanem testi életet is élnek, csak hogy tisztultabb testi életet. Míg tehát a világ közönséges sora szerint a halandóknak nagy tömege a Hadésba kerül, a sötét Erebosba a tévelygő psyché (lélek) e tulvilági rendeltetési helyére, addig az olyan hősök, kik hatalmas isteneknek közeli rokonaik, a B.-re kerülnek. Nem istenek azért, de istenekként (l. Apoteózis) halhatatlanok.

A hésiódosi felfogás szerint a Trója és Téba falainál harcolt hősöknek egyik részét a Hadésba küldte Zeus, másik részöket a B.-re telepítette, hol Kronos uralkodik felettök. Más neve csak az Elysiumnak (l. o.) az elysiumi síkságnak. Achilleus (Antilochos, Patroklos és Aiással együtt) Arktinos Aithiopia szerint Leukén, a Pontos Euxeinosban lévő szigeten, a megboldogult hősök tartózkodási helyén, Hésiódos szerint csak általánosabban a B.-nél. Ide jut Homéros szerint Menelaos, itt élnek (egy attikai V. századbéli váza tanúsága szerint) Diomedés s (Arktinos szerint) Memnón. Hérodotos csak egy Boldogok szigetét ismer, s azt a libiai Oásis városával azonosítja. De a görög népképzelem főként nyugaton keresté őket s egyes írók a Zöldhegyfoki vagy Kanári szigetekben vélték a B.-t megtalálhatni. V. ö. Rohde E., Psyche. I. Lipcse 1890. 63-103. l.

Forrás: Pallas Nagylexikon

<http://www.valtozovilag.hu/qc/H.htm>

Az újonnan érkezett szellemek mind ide zárandokoltak, hogy döntsenek további sorsuk felől, majd az ítélethirdetés után útnak indították őket a három út valamelyikén: az Aszphodéosz mezőkre, a [Tartaroszba](#) vagy az Élűszionba. A Tartarosz az Alvilág legmélyebb régiójában helyezkedett el, kapuját a [Hekatonkheirek](#) őrizték. Itt a bűnösök lakottak, szenvedtek vétkeikért. Az Élűszion bejárata az Emlékezés tava mellett volt, itt az életükben büntelének éltek tovább, ahol örök nappal és meleg uralkodott. Lakói szüntelenül vigadtak és játszottak.

Az Élűsziontól nem messze terűtek el a Boldogok szigetei, ahol Kronosz uralma alatt azoknak az embereknek a lelkei éltek, örök boldogságban, akik már háromszor érdemelték ki az Élűsziont. Hádész ritkán látogatott a felvilágra, csak ha az Olűmposzra hívták nagyritkán vagy ha kéjvágy fogta el. Ilyenkor fekete fogatát használta, amelyet négy fűstokádó fekete ló húzott: Orphnaiosz („a sötét”), Aithón („az ég”), Nűkteusz („az éji”) és Alasztór („a bossú”).

http://www.romaikor.hu/vallas_es_mitologia/gorog___romai_istenek/az_alvilag_istenei/cikk/az_alvilag

A megérkező árnyakat három bíró fogadta, Minos, Rhadamanthos és Aeakos. Minos ítélte meg, hogy a boldogság vagy büntetés helyére jussanak-e, s Rhadamanthos szabta rájuk a büntetést. Minostól jobbra volt az Elysium, a boldogok szigete, hol a jók és erényesek árnyai örök boldogságot élveztek; itt megszűnt az alvilági homály is, mert az Elysiumban nap is, csillagok is voltak. A Lethe folyó vette körül, melynek vizéből a ki ivott, egészen elfeledte a földi életet.

<https://hu.wikipedia.org/wiki/Elűszion>

Az **Elűszion** (görög betűkkel Ἠλύσιον, latinosan *Elysium*, magyarosan *Elízium*) olyan túlvilági hely a görög mitológiában, ahol azok kaptak helyet, akik az istenek kedveltjei voltak életükben, szemben a keresztény pokol funkcióját ellátó Tartarossal. Gyakran nevezték a boldogok mezejének – vagy *elíziumi mezőknek* – is, mivel az itt lakók gond és baj nélkül éltek, és sohasem éreztek fáradtságot, éhséget vagy szomjúságot. Az ókorban úgy gondolták, hogy a világ nyugati peremén helyezkedik el. Médea erényes és érdemdűs élete jutalmául az istenek halhatatlansággal ajándékozták meg, és megtették az Elíziumi Mezők királynőjének.

<http://www.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tkt/regi-magyar-irodalmi-1/ch01s462.html>

MARSILIUS FICINUS^[230]

Míg Plátó lelkét keresém az Elysiumban,
Marsiliusba lakik, mondta a számoszi agg.
(Hegedűs István fordítása)

[230] 231

1–2 Marsilio Ficino (1433–1499) humanista orvos és filozófus, az újplatonikus bölcsélet jeles képviselője, akivel Janus személyesen 1465 nyarán ismerkedett meg Firenzében. A firenzei Accademia Platonica vezetője 1469. ápr. 5-én kelt ajánlólevelében küldte el Janusnak híres Symposion-kommentárját. Platón (i. e. 428–348), az ókori idealista filozófia legnagyobb hatású filozófusa, a lélek halhatatlanságát hirdette. A lélekvándorlás tanát megfogalmazó számoszi filozófus, Püthagorasz (*Samius senex* – Ov. trist. 3,3,62) szellemi örököse. Az Élűszion a boldogok legendás hona a föld nyugati peremén. Paradicsomi táj, ahol az örök tavasz uralkodik. Vergiliusnál az Alvilágban elhatárolt terület (elíziumi mezők), ahol a kiemelkedő hősök, a jók és az igazak halált nem ismerve élnek (Aen. 6,638 sq.). Az Elűszion képzeete összeolvad a Boldogok szigetével, melyet a későbbi geográfia az Atlanti-óceánba helyezett. Janus kétsorosa az *Anthologia Palatina* egyik epigrammájának zárósoraihoz hasonló gondolatot fogalmaz meg (Anth. Pal. 7,65,3–4).

Hivatkozás: Google könyvek: Hegedűs Géza „A milétoszi hajós”

„Elűszion (latinosan Elysium): a görög mondavilágban az alvilágnak az a boldog vidéke, ahová az erényes emberek lelke kerül haláluk után; körülbelül a későbbi elképzelések mennyországnak felel meg.”

<http://mek.oszk.hu/00000/00056/html/276.htm>

Élüzion Elysium a jók lakhelye a halottak országában

http://www.romaikor.hu/kislexikon/kislexikon_e/cikk/eliziumi_mezok

Elíziumi mezők

A kiváltságosok túlvilági tartózkodási helye.

Az ókoriak az alvilágot kedély telén, sivár helynek tartották, az ott élő közönséges árnyakat vagy szellemeket pedig személytelen, üres, illékony lényeknek; voltak azonban bizonyos emberek, akiknek árnyalakját másként képzelték el.

A Hadész egyik részébe, a Tartaroszba kerültek a nagy gonosztevők, például Ixión és Sziszüphosz, akiket arra kárhoztattak, hogy az idők végeztéig valamilyen soha el nem végezhető, mindig előről kezdendő feladattal vagy munkával kínlódjanak, míg a Hadész egy másik pontja, az Elíziumi mezők vagy Elízium a Paradicsommal vagy a Nirvánával rokonítható.

Érdekes, hogy mind a Tartaroszba, mind az Elíziumba csak olyanok juthattak, akiknek valamiféle közük volt az istenekhez. A Tartaroszba száműzöttek nem embereket, hanem isteneket sértettek meg, az Elízium lakói pedig istenek fiai, illetve isteneknek vagy istenek emberi alakot öltött gyermekeinek a házastársai voltak. Ez indokolhatja, miért fűtött bizonyos férfiakat és nőket a vágy, hogy még életükben istenként imádják avagy haláluk után istenné avassák őket. Nagy Sándor és egyesek szerint Caesar is azt kívánta, hogy istenné nyilvánítsák.

http://boldognapot.hu/archivum/pdf/boldognapot_57.pdf

ELÍZIUM

Az Élüzion, latinosan Elízium olyan túlvilági hely a görög mitológiában, ahol az üdvözültek kaptak helyet. Kövessük nyomon mitől olyan különleges ez a mitikus, túlvilági hely, ahova csak a kiváltságosok juthattak be.

ELÍZIUM A MITOLÓGIÁBAN

Az Elíziumi mezők vagy röviden csak Elízium voltaképpen a keresztény felfogás mennyországának feleltethető meg. A görögök túlvilágról szóló hiedelemrendszerében Hadész egyik részét jelöli. Ide csak az istenek kegyeltjei jutottak be, vagyis azok, akikkel az istenek elégedettek voltak. Természetesen megvolt az ellenpólusa is, Hadész másik tartománya, melyet Tartarosznak hívtak. Utóbbi a keresztény pokol funkcióját látta el, mivel oda csak olyan gonosztevők és száműzöttek kerültek, akik valami jelentős dologban „ártottak” az isteneknek.

http://www.unitas.hu/sites/default/files/kuhar_egyetemes_vallastortenet_2_szoveges.pdf

EGYETEMES VALLÁSTÖRTÉNET
II.
NYUGAT ÉS KELET. Ó- ÉS ÚJSZÖVETSÉG
IRTA
KÜHÁR FLÓRIS
O.S.B.

„Az alvilág ura Hades, Aidoneus, a láthatatlan; az enyészetnek, ősznek, halálnak sötét istene. Az életet a föld alá lopja. Eufemisztikusan mondják Plutónak, a gazdagítónak.

Hades hazája az Alvilág – az Ilias szerint a földteke alatt van; körülbelül ott, ahova a holtakat szokták temetni. Az Odysseia az alvilágot már messze Nyugatra helyezi (ahol a Nap lenyugszik). A miszteriumok a homeroszi Hades-be belopják a napfényt, a tenyészetmitosz az árnyékvilágba leviszi a boldog életet is. Így lett az alvilág – Elysium-má, a boldogok hazájává. Az alvilágot a Styx folyja körül, ezen át viszi az árnyakat Charon, az alvilág csónakosa. Csak azt viszi át, akinek a szájában megtalálj a fuvardíjat.”

Az idézetekből látható, hogy Elysium, avagy a Boldogok szigete Minostól jobbra az Emlékezés tava mellett található (Minostól balra a Tartaros helyezkedik el), s az is szerepel, hogy ott az Örök tavasz uralkodik. Az Elysiummal kapcsolatban a Fény, a Világosság, a Jólét, az Örök boldogság fogalomkörei járnak (Paradicsomi táj), míg a Tartaroshoz a Sötétség, a Kárhozat, a Bűnhődés kapcsolódik. Ezen kívül irányként a jobb és bal oldal van említve, melyet azonnal el tudunk helyezni a Hierarchiában. A négy fő irány: a Fent és a Lent, és a Jobbra, Balra.

(Igazság szerint HAT fő irány van, de általában négygyel számolunk. A Hat fő irány pedig a Fent, ellentéte a Lent; a Jobb, s a párja a Bal; és az Elöl, vele szemben pedig a Hátl!

A vizsgálódási körünkből kiesik a Fent (felső szint), a Lent (alsó szint), s marad a Jobb és a Bal (középső szint). Innen már igazán gyerekjáték elhelyezni a helyszíneket. Az előző Hierarchiák kapcsán is, s a most tárgyaltban is a Holtak birodalmát a középső szinten tudtuk elhelyezni (a Lélek kerül oda, s nem a Test!), s ott két minőséggel találkozunk. Egy Sötét Yin típusú minőséggel (Hold), s egy Világos, Fényes Yang típusú minőséggel (Vénusz). Az előzőekben is tárgyaltuk, hogy e két minőség, princípium nem választható el egymástól, s ez megjelenik a hivatkozott forrásokban is. Mégpedig Hadész (Alvilág) részét képezi mind a Tartaros, mind az Elysium. Ezenkívül az is meg van említve, hogy az Emlékezés tava mellett található az Elysium, Boldogok szigete.

Összességét tekintve az eddig felsorolt hivatkozások alapján az Alvilágnak (a Holtak Birodalmának) a helyszíne Nyugaton és Föld alatt található. Mivel tárgyaltuk, hogy ez a két helyszín nem hozható közös nevezőre (Nyugat, ill., Észak), így más megoldást kell találnunk a fennálló megjelölésekre! A kielégítő magyarázatot én a Topo-, ill. a Geocentrikus világnézésként látom.

Először nézzük táblázat formájában, hogy miről van szó.

Galaktocentrikus (Vénusz)		
	Felső 3 bolygó	
Élet ←	Föld - (Hold)	→ Halál
	Alsó 3 bolygó	

Topocentrikus (Hold)		
Istenek ←	Égboltozat	(- Yang)
Élők ←	Földfelszín felett	(- Yin)
Holtak ←	Földfelszín alatt	(- Yin)

Látható, hogy a két világnézeti modellben máshogy alakulnak a helyszínek elosztása. A Vénuszi princípium képviseli a rendszerben az Életet, s az Élet szemszögéből ez az elsődleges minőség. Ebből kifolyólag a Topocentrikus világnézésként, mivel a középső szinten helyezkedik el az élet, így a Holtak Birodalma egy szinttel lejjebb, az alsó szinten, a Föld felszín alatt található. Viszont azzal tisztába kellene lennie, hogy a Halál ugyanúgy a középső szinten található (hiszen az ember is nem a Föld alatt hal meg általában), oda csak a holt testet helyezi, tehát az Élet megszűnte után fennmaradó testet, az anyagot!

Ezenkívül mivel a Topocentrikus világgép a Hold attribútumával állítható párhuzamba, így ebből kifolyólag ennek a nézőpontnak zárójelbe, ill., háttérbe kellene vonulnia! Amikor a Holtak Birodalmát a Görög mitológia nyugatra, ill., a föld alá helyezi, egyértelműen látható, hogy e két világnézeti modell egymásra vetítésével keletkezik, s mivel e két modell közepén található, s egymással szoros, ill., szerves kapcsolatban van (nem szakíthatóak el egymástól), így nem tud különbséget tenni e két világnézet között.

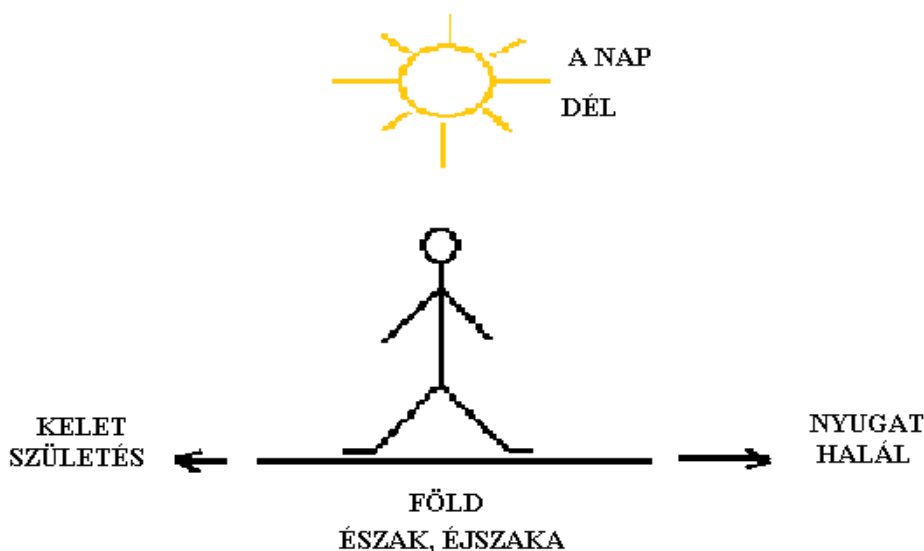
Tehát különbséget kell tennünk a Topo-, ill. Geocentrikus világgép nézőpontjai között. Amennyiben az irányokat vizsgáljuk, azt a megállapítást kell tennünk, hogy 6 fő irány van. Ezek a következők:

Fent – Lent; Jobb – Bal; és Elöl – Hátul. Ezeket az irányokat helyezzük el a Háromrétegű Világgép rendszerében (a Hierarchiákban).

FENT (YANG)	
JOBB	BAL
ELÖL (YANG)	HÁTUL (YIN)
LENT (YIN)	

Ebből a felosztásból látható, hogy a Jobb és Bal irányok közepén találhatóak az Elöl és Hátul irányokkal. Az eddigi rendszerekben már megállapításra került, hogy a szembenézeti bal oldalon (Jobb – Elöl) Yang minőség szerepel (Vénusz), s a szembenézeti jobb oldal (Bal – Hátul) a Yin minőség helyszíne (Hold). A forrásokban viszont az Elysiumhoz (és az ezt képviselő helyszínekhez) a Jobb oldal kapcsolódik (Minostól jobbra volt az Elysium), s nem Fent – Lent viszonyban tárgyalják! Mivel a Holtak Birodalmát (Elysium – Tartaros) a Jobb – Bal viszonyban helyezik el, s nem Fent – Lent helyzetben, így ez további kérdéseket vet fel, amire majd visszatérünk. Most nézzük meg azt, hogy e két világnézeti modell hogyan modellezi a világot.

Kezdjük először a Topocentrikus világgéppel.

Egyértelműen látszik, hogy ebben világnézeti modellben a Nap keleten születik, délen erőben, és uralomban van, s nyugaton (amikor a nyugati horizont alá bukik) meghal. Az Észak – Éjszaka az a terület, ahol a „meghalt Nap” a Napbárkán áthajózik a keleti oldalra, hogy ott hajnalban megszülethessen.

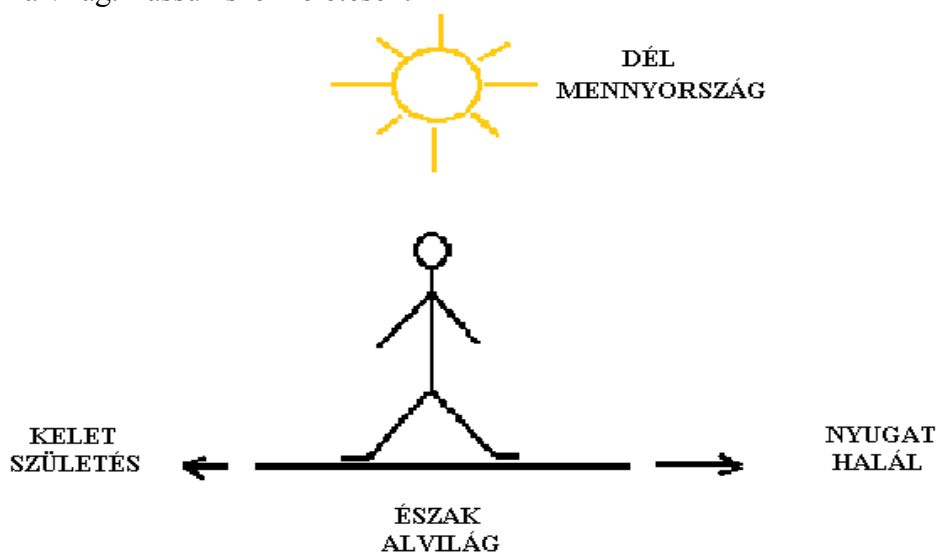
Ennek a leírása főként az Egyiptomi mitológiában maradt ránk.

Hivatkozás:

http://www.ma.hu/tudomany/100441/Feltarjak_a_masodik_napbarkat_a_Gizafennsikon

A napbárka Ré egyiptomi napisten égi közlekedési eszköze. Az ókori egyiptomiak hite szerint Ré a napszakoknak megfelelően két bárkával közlekedett napi útja során. A Mandzset nevű nappali bárkájával az égi Níluson, a Meszektet nevű éjszakai pedig a túlvilági Níluson hajózott. A Gízai-fennsík felfedezett két napbarkát valószínűleg azért készítették, hogy a halott uralkodó Ré isten társaságában utazhasson a túlvilágon. A szakértők szerint a 4500 éves bárkák a legidősebb fennmaradt ókori hajók.

Ebből a világnézeti modellből egyértelműen következik, hogy a Nap nyugaton „meghal”, s az éjszakán az alvilágon keresztül áthajózva hajnalban keleten megszületik. Ebben a nézőpontban egyértelműen a „megfigyelő” feje felett van a mennyország (a nappali égbolton), s a lába alatt a sötétségben az alvilág. Lássuk szemléletesen:

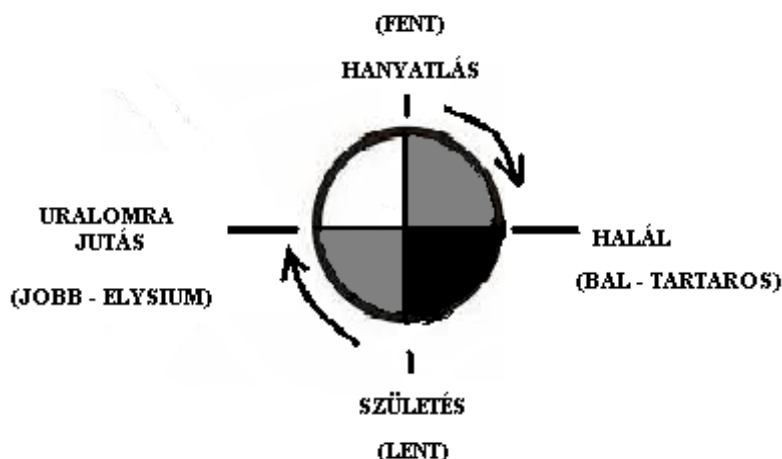
Tehát lehet látni, hogy ebben a viszonylatban a Mennyország és az Alvilág a Fent – Lent viszonyban értelmezhető, s Kelet – Nyugat viszonylatban pedig a Születés és a Halál. A Yin – Yang felosztása szerint, ahogy mutattam az Élet a Yang princípium (Life), s a Halál Yin princípium (Death). Ebből kifolyólag látható, hogy a Halál nyugaton jelenik meg, s az Alvilág (Halottak Birodalma) pedig északon, s ez a két irány Yin princípium.

Most nézzük meg a Geocentrikus világméretet, hogyan alakul át!

Látható, hogy a fény járásához igazodva némileg módosul az előző képlet. Ebben a világnézetben a fény december 25-én születik (BAK), március 21-én jut uralomra (KOS), majd a fény hanyatlása június 21. után következik be (RÁK), s szeptember 21-én „hal meg” (MÉRLEG),

itt a sötétség kerül túlsúlyba. Látható, hogy az úgynevezett halál helyszíne azonos maradt az előző helyzettel, de a születés már máshová kerül. Egészítsük ki az adatokat, s nézzük meg hová jutunk.

Látható, hogy a Holtak Birodalma ebben a nézőpontban középre esik (Görög mitológia – Hadész Birodalma), mely azonos területen fekszik az Elysiummal, csak a helyzete más („Minostól jobbra az Emlékezés tava mellett található (Minostól balra a Tartaros helyezkedik el”). Tehát itt már jobb és bal viszonylatban jelenik meg, s nem fent – lent helyzetként, mint a Topocentrikus világképben. Megjegyezném, hogy a jelenlegi keresztény hitvallás tanítása alapján a Holtak Birodalmát az Alvilágba, a Föld alá helyezi, s az Üdvözültek Birodalmát (Mennyország) az Égbe. A keresztény tanításban a Görög mitológiában szereplő Elysiumot a Paradicsommal, a Mennyországgal azonosítják, s a Tartarost az Alvilággal, a Holtak birodalmával.

A leírásból viszont látható, hogy e két helyszínt (Elysium, Tartaros) nem fent és lent viszonyként, hanem jobb és bal oldali helyzetként tárgyalja. Tehát bármilyen furcsa, az Élők birodalma és a Holtak birodalma ugyanúgy középen található a rendszerben, s attól függően melyik állapotot vizsgálom, úgy lesz a középső szint vagy az Élet színtere, vagy a Halál helyszíne. Ez a rendszer nem ellentmondásos, ugyanis emlékezzünk vissza, hogy a Vénusz az Élet princípiuma, a Hold pedig a Halálé, s e két minőség egymással szoros egységet képez, nem választható szét egymástól!

Mivel a görög forrásban a jobb és bal oldal helyzeteként különbözik meg, így vizsgáljuk meg ezt a megállapítást. E rendszer vizsgálatát kezdjük Egyiptommal. Mint köztudott, az Egyiptomi birodalmat ketté szeli a Nílus folyó, s különbség van főleg szakrális értelemben a folyó bal (nyugat) és jobb (kelet) partja között. A Nílus bal partján fekszik Abüdosz, a Királyok Völgye, mely helyszínek az uralkodók (fáraók) temetkezési helyei. Ezzel szemben a Nílus jobb partján fekszik Théba, mely a birodalomnak elég hosszú ideig az uralkodói központja volt. Lássunk adatokat.

Hivatkozás: <http://egyiptom-nyaralas.info.hu/uj-kiralysirok-egyiptom-foldjen-2014-szenzacioja/>

Tudományos szenzációval indul a 2014-es év. Egyiptom szerelmesei jól ismerik a Királyok és a Királynők Völgyét is Hurghadától délre, ám most archeológusok egy eddig teljesen ismeretlen dinasztia sírjaira bukkantak. A hír annyira friss, hogy a rangos independent.co.uk is csak néhány órája közölte.

Az új régészeti helyszín a Királyok Völgyétől 112 kilométerre található észak-nyugati irányban, Abüdosznál. Az újonnan megtalált sírok 16 eddig ismeretlen fáraót rejtenek, valószínűleg egy teljes dinasztiát.

Ebből a hivatkozásból látni, hogy Abüdosz a Királyok Völgyétől 112 km-re található, s mivel a Királyok Völgye eleve nyugaton van, így Abüdosz irányaként az előzőhöz képest északnyugati irányban található. Az Észak és a Nyugat az előzőekben tárgyaltak alapján egyértelműen Yin minőségű princípium alá esik! Nézzük tovább, most a Királyok Völgyét.

https://hu.wikipedia.org/wiki/Kiralyok_volgye

A **Királyok völgye** (**arabul**: – *Vádi el-mulúk*; ritkábban – *Vádi bibán el-mulúk*, „a királyok kapuinak völgye”) egy völgy **Egyiptom** középső részén, ahol egy körülbelül 500 éves időszak folyamán, az **i. e. 16.-11. század** között (az ókori Egyiptom **XVIII.-XX. dinasztija** idején) királyok és nagy hatalmú nemesek számára épültek sírok.[1][2]

A völgy a **Nílus** nyugati partján helyezkedik el, **Théba** (ma **Luxor**) városával átellenben, a **thébai nekropolisz** szívében. A vádi két völgyből áll, a keleti (ahova a legtöbb királyt temették) és a nyugati völgyből.[3] A területen sok és jelentős régészeti és egyiptológiai kutatást végeztek a **18. század** végétől, és a sírok ma is felkeltik sok kutató érdeklődését. A legújabb korban a völgy **Tutanhamon** sírja (és „a fáraó átka”) miatt a világ egyik leghíresebb régészeti lelőhelye lett.[4] **1979-ben** a Királyok völgyét a thébai nekropolisz többi részével együtt a **világörökség** részévé nyilvánították.[5] ...

... A völgyet **i. e. 1539-től i. e. 1075-ig** használták temetkezésre, leszámítva a későbbi újratemetéseket. Legalább 63 sírt építettek ide, az elsőt **I. Thotmesz** (vagy talán még korábban, **I. Amenhotep**) uralkodásának idején, az utolsót **X. Ramszesz** vagy **XI. Ramszesz** uralkodása során. Nevével ellentétben a Királyok völgyébe nem csak királyokat temettek, hanem a fáraók kedvenc nemeseit, sőt a fáraók és nemesek feleségeit és gyermekeit is. **I. Ramszesz** uralkodása környékén megkezdődött a sírpítés a közeli **Királynék völgyében** is, voltak azonban királynék, akiket ezután is a Királyok völgyébe temettek, férjük mellé.

Most nézzük meg Thébát!

<https://hu.wikipedia.org/wiki/Théba>

Théba (**ókori egyiptomi** nevén **Uaszet** [w3s.t], **görögül** Θῆβα, *Théba*, Διὸς Πόλις Μεγάλη, *Dioszpolisz Megalé*.[1], **latinul** *Diospolis Magna*, biblikus *No Amon*, ma **arabul**: طيبة, *Tībah*) egyiptomi város, a **Középbirodalom** és az **Újbirodalom** nagy része alatt az ország fővárosa, **világörökségi** helyszín. A település legkorábbi rétegei az **i. e. 4. évezred** második felére, i. e. 3200 előttre datálhatók. Már az **Óbirodalom** idején közigazgatási központja volt az azonos nevű szepatnak (görögül **nomosz**). Az **első átmeneti korban** sokszor önálló állam vezetője és jelentős szerepet játszott a dél-egyiptomi politika stabilizálásában. Végül a **XI. dinasztia** uralkodóinak székhelye lett. Az **Újbirodalomban** a nagy hatalmi státuszú Egyiptom fővárosa, majd az **Amarna-reform** után szinte észrevétlen lassúsággal hanyatlani kezdett, politikai befolyása csökkent. Felső-Egyiptomban Théba vezetésével önálló teokratikus királyság jött létre, amelyet a **núbiai** hódítás szüntetett meg, majd a perzsa hódítás idején a maradék kultikus jelentősége is megszűnt.

<http://www.harmonet.hu/kultura/17455-theba-es-a-kiralyok-volgye-az-atok-leteznek!.html>

Az ókori nevén Uaszet-nek nevezett város az azonos nevű felső-egyiptomi nomosz (közigazgatási egység) fővárosa volt az ókorban, már i.e. 4500-ban lakták. Hosszú időn keresztül a fáraók lakóhelyeként szolgáló város a teljes birodalom közigazgatási központjaként is funkcionált, amit csak az Újbirodalom időszakában vett át a Kairótól délre fekvő Memphisz, azonban a vallási központ szerepét továbbra is Théba töltötte be.

Théba istene, Ámon lett egész Egyiptom főistene, az un. thébai háromság, Ámon, Mut és Honszu tiszteletére számos templomot emeltek, köztük a híres karnaki templomot is.

Théba és a thébai nekropolisz 1979 óta az UNESCO világörökség részét képezi, és védelem alatt áll. Az ókori város romjai a mai Luxor területén állnak, turisták ezreit csalogatva ezzel a környékre.

A Nílus Thébával szemközti oldalán, a thébai nekropolisz - azaz a halottak városa - szívében, terül el a ma Királyok Völgyeként ismert turisztalátványosság, ami szintén a világörökség része. A híres királýsírokat - az egyiptomi fáraók temetkezési helyét - már az ókorban rablók fosztogatása pusztította, de így is felbecsülhetetlen értékek kerültek elő a sírkamrák mélyéről. A királyok völgye az utóbbi két évszázad legnagyobb egyiptológiai kutatási területe.

http://mult-kor.hu/20110228_magyar_regeszek_a_thebai_nekropoliszban

A holtak városa a Nílus nyugati partján, az ókori Thébával átellenben fekszik. A temető jellege korszakonként változott, tükrözve Théba Egyiptomon belüli helyzetét. A magyar régészek a Sejk Abd el-Gurna nevű dombon végeznek feltárásokat, a terület központja a 65. számú sír (TT65), amely az Újbirodalom korából származó utolsó, freskókkal díszített temetkezés. A sziklasír eredetileg Hatsepszut királynő (i.e. 1479-1458) magas rangú udvaronca, Nebamun számára épült. A befejezetlen sír gazdátlanul maradt, míg háromszáz évvel később, IX. Ramszesz (i.e. 1126-1107) uralkodásának idején a Karnaki templom levéltárának előljárója, Imiszeba nem választotta végső nyughelyéül.

Ezek után nézzük meg a térképen hogy szerepel e két helyszín.

E két képen jól látható a helyszínek elhelyezkedése a Nílus két partján. A Királyok Völgye az első képen a Valle de los Reyes, a másodikon Valley of the Kings néven szerepel. Szépen kivehető a Nílustól keletre (jobb part) Luxor és Théba (Karnak) városa. Tehát egyenlőre megállapítható az Egyiptomi kultúrkörön belül a jobb és bal oldal megkülönböztetése, méghozzá pontosan a Hierarchiából adódó nézőpontban (bal oldal – Királyok Völgye – Holtak városa; jobb oldal – Théba – Vallási központ).

Amennyiben különböző mitológiákat vizsgálunk (például: egyiptomi, görög, római) a Holtak birodalmával kapcsolatban általában megjelenik a vizes elem (általában folyó, de lehet tenger is, pl.: Styx), s a Túlvilági Hajós, vagy Révész. Mivel a vizes elem jelenik meg, így egyértelműen ez a minőség a Hold princípiumához kapcsolható.

Hivatkozás: <https://hu.wikipedia.org/wiki/Révész>

Révészek a mitológiában és az irodalomban

A mitológiákban az átkelés két part között, mint két döntő állapotok közötti utazás gyakran az *élet és a halál közötti átmenet metaforája*. Ezt az átmenetet segíti a révész.

- A [Gilgames-eposzban](#) (az emberiség legrégebb költeményeinek egyikében) a halhatatlanságot kereső Gilgámes királyt *Szurszunabu*, a révész viszi át a halál tengerén.
- Az egyiptomi [Halottak könyvében](#) a holtak lelkeit *Mahaf*, a révész viszi át egy [papiusz](#) csónakban a túlvilágra.
- A [görög mitológiában](#) *Kharón*, a révész az, aki a holtak lelkét az [Achron](#) vagy más néven [Styx](#) folyón átviszi az alvilág kapujához.

- [Dante Alighieri Isteni színjátékában](#) (*Divina Comedia*) *Phlegias*, a révész viszi át Dantét és [Vergiliust](#) a [Styx](#) folyón.
- [A padlás](#) (1988) musicalben a Révész az, aki elviszi a négy szellemet az álmok és emlékek bolygójára.

Egyelőre maradjunk meg Egyiptomnál, s nézzünk adatokat!

<https://hu.wikipedia.org/wiki/Napbárka>

A Napbárka vallási jelentősége

A [Ré](#)-mítoszok legkorábbi változatai szerint is a Napisten egy bárkán hajózik át az égen, keletről nyugatra. Az utat visszafelé az *Alvilágon* keresztül egy másik bárkával teszi meg éjszaka. A bárka utasai között találjuk a nagy hatalmú, erős istent, [Szutekhet](#) (ismertebb nevén *Széth*), aki minden este legyőzi Ré főellenségét, [Apop](#) kígyót.

A [Piramiszövegek](#) szerint az uralkodó lelke Ré bárkájába száll és kíséri a napistent. Más elképzelések szerint a *cirkumpoláris* (soha le nem nyugvó) csillagok társaságába kerül, de itt is szüksége lehet a bárkára, hiszen itt társai a *fáradhatatlan csillagok*, amelyek egyébként Ré éjszakai bárkájának legénységét alkotják. [Jaroslav Cerný](#) megfigyelése szerint Hufu öt bárkagödreből négy a négy égtáj felé néz, vagyis az uralkodó lelke bármerre elindulhatott a hajóival. Már a III. dinasztiában [Dzsószer](#) Arany Nap (*r^s nbw*) címe jelzi a Napkultusz terjedését, és ezzel párhuzamban figyelemre méltó az elődje, Haszehenmui 12 napbárkája. A IV. dinasztiában [Sznofru](#) már a Nagy Isten (*ntr wr*) jelzőt viseli, itt a jelzett isten feltehetően a Nap. [Hufu](#) idejében vélhetően tetőfokára hágott az uralkodó istenítésének szokása, olyannyira, hogy utódai már „csak” a Ré fia (*s3 r^s*) címet vették fel – utalva saját isteni származásukra is, de még inkább Hufu isteni mivoltára.

Az [V. dinasztiát](#) aztán éppen a memphiszi Ré-főpap, [Uszerkaf](#) alapította meg. Ettől kezdve a Nap jelképei és a naptemplomok megsokasodtak. Így a napkultusszal kapcsolatba hozható napbárka látszólagos eltűnése inkább egyfajta szemléletváltást jelez, a szimbólumok használatát.

http://www.ma.hu/tudomany/100441/Feltarjak_a_masodik_napbarkat_a_Gizafennsikon

A napbárka Ré egyiptomi napisten égi közlekedési eszköze. Az ókori egyiptomiak hite szerint Ré a napszakoknak megfelelően két bárkával közlekedett napi útja során. A Mandzset nevű nappali bárkájával az égi Níluson, a Meszektet nevű éjszakaival pedig a túlvilági Níluson hajózott.

Ebből a két hivatkozásból egyértelműen látni, hogy a túlvilágot folyóként, általában vizes elemként képelték el, bár nappal az Élők birodalmát is „bárkában” szeli át Ré Isten (égi Nílus). Amennyiben a túlvilághoz ebben az értelemben a bárka fogalma kapcsolódik, így érdekes kapcsolatot teremt Noé bárkájával.

Ezek után a jobb és bal oldal kapcsolata alapján térjünk vissza a Görög mitológiához. Nézzük meg Kerényi Károly Görög mitológiáját, milyen adatok szerepelnek benne a jobb és bal oldallal kapcsolatban.

„Részletesebb beszámoló maradt fenn erről, mint a dalnok alvilágjárásáról magáról, vagy (161) Démétér vándorlásáról, amiről itt kell beszélnem. Lehet, hogy az istennő Kharón ladikján kelt át a holtak birodalmának határfolyóján: így tett 23 papnője, Kleoboia is Polygnótos festményén. Talán egy ágat tartott kezében az istennő, ahogy az esdeklők ilyenfajta útjain szokásos volt, a híres aranyágot, mely megszelídítette a durva révészt, Kharónt. Úgy tűnik, erre utal a latin Vergilius,²⁴ akitől még tanulhatunk alvilág-ismeretünk gyarapítása végett egyet s mást. A beavatott a dél-itáliai vázaképeken fején kalászkoszorúval - Démétér koszorújával - vagy kezében gallyal lépett Hádés és

Persephoné elébe, akik egy nyitott, kápolnaszerű kis palotában trónolnak, a halottaktól körülvéve. Az orphikusok oktatásai szerint²⁵ addigra már innia kellett a jobboldalt csordogáló forrásból, Mnemosynéből, „az emlékezésből”, s el kellett kerülnie a baloldalt folyó Léthé, a feledés vizét, a mellette álló fehér ciprussal.”

<https://hu.wikipedia.org/wiki/Mnemoszüné>

Mnemoszüné

Mnemoszüné (görögül *Μνημοσύνη*), görög mitológiai alak, titanisz, Uranosz és Gaia leánya, az emlékezés istennője, a múzsák anyja.

Mnemoszüné és Zeusz kilenc szerelmes éjszakát töltött együtt, melynek gyümölcsként az istennő „kilenc egyforma természetű lányt szült, akik csak az éneklésre gondoltak, semmi egyébre”. [1] E lányok a múzsák, a művészetek megszemélyesítői. I. e. 4. századi daktilikus hexameterben íródott görög sírfeliratok alapján Mnemoszüné volt a neve Hadész egyik folyójának is, amely a Léthé párja volt az alvilágban. A holt lelkek azért ittak a Léthé vizéből, hogy amikor reinkarnálódnak, ne emlékezzenek korábbi életükre. Csak a beavatottak kiváltsága volt, hogy haláluk után a Léthé helyett a Mnemoszüné vizéből ihattak. Ez a forrás az emlékezet vizét csobogja. Az emlékezés pedig minden kultúrában a tudás legtisztább forrása. E sírfeliratok valószínűleg kapcsolatban álltak a korabeli misztériumvallással, vagy az orphikus mítoszokkal. [2]

Ugyanezt a történetet találjuk, a boiótiai Trophóniosz jóshely szertartásaiban, ahol a két forrás, a Léthé és a Mnemoszüné együtt jelenik meg: „az istenfélőnek e két kútból kell innia, a Léthé vizéből, hogy elfeledje az emberi életet, a Mnemoszünéből, hogy majd visszaemlékezhessek arra, amit a másvilágon látott. A halálba való beavatás tapasztalatának a végén az istenfélő hasonló lesz az ihletett tudóshoz, a költőhöz és a prófétához.” [3]

Egy hasonló megjelenítéssel találkozunk Platón *Allam* című művének végén, „Er mítoszában”.

Hésziodosz *Istenek születése (Theogonia)* című művében is találkozhatunk Mnemoszüné alakjával, aki magában hordozza a feledés adományát is. Királyok és költők fohászokdta hozzá, s ajánlották erejüket hogy részesülhessenek az istennő határozott, parancsoló, tudós jellemvonásaiból.

Innen látható, hogy a Görög mitológiában a jobb és bal oldal tekintetében még megjelenik az Emlékezés- és a Feledés forrása is, az Alvilággal kapcsolatban. Az Emlékezés forrását az Alvilág bejáratához viszonyítva a jobb oldalon helyezi el, a Feledés forrását pedig Óhózzá képest a bal oldalon.

<http://www.kortaronline.hu/2007/06/mnemoszune-melyseges-kutja/5494>

Mnemoszüné mélységes kútja

Esszé az emlékezés szelleméről

„Mondd: »A Föld és a csillagos Égbolt gyermeke vagyok. Ki vagyok száradva a szomjúságtól, és meghalok. Gyorsan adj hideg vizet, amely az Emlékezet tavából folyik tova.« És a Földalatti Királyok megkönyörülnek rajtad, és megítatnak az Emlékek tavából. Zsúfolt, szent úthoz érkezel, szent úthoz, amelyen nagy hírű beavatottak és bakkhánok jártak.»

A szöveg egy halotti aranylemezkén olvasható, amely a dél-itáliai Hipponiónból (ma: Vibo Valentia) származik, és i. e. 400 körül íródott. A Magna Graeciában és Krétán talált sírmellékletek szokásos darabjai az efféle, a halottat a túlvilági életre vonatkozó, hexameterben írt utasításokkal ellátó aranylemezek, amelyek képet adnak az orphikus eszkatológia némely jegyeiről. Ebből az idézetből például az derül ki, hogy a megtisztulásra vágyó halott, miután ivott az Emlékezet tavából, a bakkhánok (*bakkhoi*) nyomába léphet, s így a testtől megszabadult lélek megújíthat.

A felirat tehát arról tanúskodik, hogy a teljes emlékezetet – ha valamikor, akkor – csak a halálban nyerhetjük el, s ebből az következik, hogy életünk a felejtés jegyében áll. Nem volt ez mindig így. Az orphikus tanok elterjedése előtt az emlékezet vizét nem a halál tavának tekintették.

Csak a lélekvándorlás – talán egyiptomi eredetű – elképzelésének orphikus meggyökereztetését követően alakul ki az az elképzelés, hogy csakis a testtől megszabadult lélek emlékezhethet mindenre, és hogy a Léthé vizéből az új életre születő léleknek kell innia, hogy kihulljon a teljes emlékezet, a totális tudás birodalmából. Azelőtt a felejtés nem az élet, hanem a halál attribútuma volt.

Ahogy Orpheusz tanai egyre inkább tért hódítottak, mélyreható változások álltak be a görög emlékezetfelfogásban. Az életnek az emlékezethez való viszonya árnyaltabb – hogy azt ne mondjam: paradox – lett. Az emberi elme eredendően a felejtés terében mozog, amelyből – egyre fejlettebb mnemotechnikai módszerekkel – próbál kiszabadulni, miközben tudja, hogy ez csak a halálban lehetséges. (Ezért mondja Platón, hogy a filozófus, az emlékezet bajnoka egész életében halni tanul.) A felejtés, a sötétség, a vakság még mindig halálmetafora, az emlékezet, a világosság, a látás pedig épp ellenkezőleg: az élet birodalmának metaforája, de a halál már nem az élet ellenpólusa, hanem olyan birodalom, amely az életvilághoz gyengéd, hermetikus aranyszálakkal kapcsolódik. A lélek továbbra is a sötétségből menekül a fény felé, de célpontja, legnagyobb fényessége a halál, amelyből csak a felejtés gyógyíthatja ki és térítheti vissza.

Hivatkozás: <http://www.academia.edu/3883510/EmlékMűvészet>

Friedmann Sándor

EmlékMűvészet

Emlékezés – emlékművek. Emlékművek – zsidó esztétika

Diplomamunka

Konzulens: Rabbi Prof. Schőner Alfréd

Országos Rabbiképző – Zsidó Egyetem

Művelődéstörténet Tanszék

2008.

(A hivatkozott mű 21. oldalán a 34. lábjegyzet.)

³⁴ Ady Endre: Budapest éjszakája szól. (Ady Endre összes művei: <http://mek.oszk.hu/00500/00588/html/>) Léthé (magyar forrásokban gyakran Léthe) az alvilág folyóinak egyike a görög mitológiában. A görög lethe (...) szó jelentése: feledés. Az ókori hiedelmek szerint a holt lelkek azért ittak a Léthé vizéből, hogy elfeledjék korábbi világi életüket a reinkarnáció előtt. Néhány misztériumvallás szerint az alvilág kapujában két folyó folyik, a Léthé és a Mnemoszüné; a Léthéből feledést isznak az árnyak, míg a Mnemoszüné az emlékezés folyója. Aki ebből a második folyóból iszik, mindenre emlékezni fog és jutalma a mindentudás lesz – de csak kevesek kiváltsága a választás.

<http://www.berkano.hu/kutak.html>

A görög Perszephóné misztériumának központi helyét mindig források, kutak jelezték. Az Eleusziszi Misztériumok is szorosan kötődtek a vízhez. Ennek oka, hogy az ókori görög hit szerint a források az Alvilág bejáratát képezték.

(Görögországban különösen gyakori volt, hogy a föld felszínére tört források egy idő után újból a föld alatt csobogtak tovább.)

Amikor Perszephónét elrabolták a mítoszban, egy forráson keresztül vitték le, melynek neve Kuane. A forrásról azt tartották, hogy a Szűz könnyeiből keletkezett, és ő magával Kuane-vel azonos, annak a forrásnak a nimfájával. Perszephóné Ókeanosz leányainak, a nimfáknak a Királynője egyben, akik a források szellemei ősidok óta. Egy másik mítosz szerint Demeter elveszett leányát siratta, és az ő könnyeiből keletkezett egy forrás.

Az Élet Vize Perszephóné Fája mellett fakad. Phereküdesz (i. e. 6. század, Pitagórasz mentora) elmondja, hogy Khthonie (egyike Perszephóné neveinek, jelentése: ő a Föld Alól) a magasba nyújtózik, mint egy Szárnyas Tölgy (Hupopteros Drus), gyökereivel pedig lenyúlik az Alvilágba, törzse a középső elemek helye, koronája a Mennyek. Gyökerei között van a Kiáradás (Ekroe), Ambrózia Forrásai (Krenai Ambrosiai), mert az Alvilág Vizei fakadnak a gyökeréből. A Szárnyas Tölgy a Föld Köpenyébe burkolódik, gyökereit az élet nedveibe meríti, az Abyss vizeibe, ahonnan a nedvek felszállnak a koronájába, ahonnan az édes ambrózia csepeg, mint a méz, hogy táplálja a halhatatlan lelkeket.

(Ambrózia jelentése: halhatatlan.) Mielőtt egy lélek visszatér az inkarnációba, megmerítkezik az egyik folyóban, és iszik az Élet Vízéből. A folyók közös forrását az Élet Spermájának is hívják.

Egy i. e. 4. századból való Orphikus Aranytábla a következőket írja:

"Hádész Házától balra találni fogsz egy Forrást,

és mellette áll egy Fehér Ciprus.

Ehhez a Forráshoz ne közelíts.

Azonban találni fogsz egy másikat, az Emlékezet Tavából fakad,

Hús Víz árad belőle, és őrzők állnak előtte.

Mondd: Én vagyok a Föld és a Csillagos Ég Gyermeke,

De fajom egyedül a Mennyhez tartozik. Ezt magatok is tudjátok.

De kiszáradtam a szomjúságtól és szenvedek. Adjatok gyorsan

a Hús Vízből, mely előtör az Emlékezet Tavából.

És maguktól fognak italt adni a Szent Forrásból.

És utána a többi Hermész között uralkodni fogsz."

A bal oldali forrás a Felejtéshez kapcsolódik (Lethe) és a feloldódáshoz, a jobb oldali pedig az Emlékezethez és a halhatatlansághoz. Az életet adó Életfa az Istennőhöz tartozik, és az Ophioneusz kígyó őrzi, aki a gyökerek közt lakozik.

http://epa.oszk.hu/01300/01348/00072/08_06_15.html

Kovács Gábor

A LÉTHÉTŐL AZ ÖRÖKKÉVALÓSÁG PEREMÉIG

Mint fogalmaink java részénél, itt is érdemes a görögöknél kezdeni. A görög mitológiában Léthé,

a feledés folyója az alvilági folyamok egyike; miután a holtak lelkei isznak vizéből, megfeledkeznek e világi életükről. Egy másik variáció felejtés és emlékezés eredendő összetartozására figyelmeztet. Eszerint az alvilág bejáratánál két folyó található: az egyik a feledést hozó Léthé, a másik Mnemoszüné, melynek vize az emlékezetet ébreszti fel. Aki az utóbbit megízleli, mindenre emlékezni fog, s a tudás egészének birtokosává válik.

Ezekből a adatokból lehet látni, hogy e forrásokat nemcsak alvilági forrásokként tartják számon a görög mitológiában, hanem általában az Alvilág bejáratánál helyezkednek el, s ott jobb és bal oldal tekintetében.

Azt hiszem ennyi elég a jobb és bal oldal által képviselt különbség bemutatására, így most e két irányt azonosítsuk be égtájakként. Ez nem okozhat különösebb gondot már nekünk, ugyanis a jobb oldal a Hierarchiában a Vénuszi princípium (a Fiú az Atya jobbján helyezkedik el), s a bal oldal a Hold princípium (Szűz Mária az Atya baljára kerül). Az előzményekben viszont a Vénusz princípiumát a Kelettel társítottuk, a Hold princípiumával pedig a Nyugatot. Amennyiben tovább kutatunk a görög mitológiában, akkor észrevehetjük, hogy Atlasz nyugaton viseli Zeusz büntetését, Prométheusz pedig, aki a tüzet hozza el az emberiségnek, keleten egy hegycsúchhoz láncolva bűnhődik e tetteért. Lássunk adatokat ezekre.

Hivatkozás: <https://hu.scribd.com/doc/124021997/3/III-VANDORLO-KULTURAK>

(Várkonyi Nándor: Szíriat Oszlopai)

Itt feküdt Hádész, a görögök alvilága, ezért Nyugatnak fordítja hajóját Odüsszeusz, mikor feléje indul; itt volt az Istenek Kertje (Theón Képosz),

Zeusz és Héra nászának helye és a boldogok Elüszionja; ide került, akit az istenek megkíméltek a testi haláltól:

*De téged, ó, Zeusz kedveltje, Menelaosz,
Nem ér a halál végzete el a lónevelő Argoszbán,
az istenek egykor a Föld szélére vezetnek,
Elüszion mezejére, hol a barnahajú Radamanthüsz
él, és boldog nyugalomban az ember -
nincs hó ott, téli vihar, sem szakadó zápor,
örök lehellete száll a lágyan lélegző Nyugatnak,
amit a tenger küld, hogy hűsítse az embert.
(Odüsszeia)*

Itt voltak a boldog szigetek, ide vezette Zeusz a hőszok kiirtott nemzetségének maradékait:

*Ott élnek most ők, szívükben szabadon a gondtól,
boldog szigetein a habzó Okeanosznak,
boldog hősi fiak, hol háromszor is érlel
mézédes gyümölcsöt az életadó föld.
(Hésziodosz: Munkák és napok)*

Atlasz országolt itt, „a tenger sötét mélyeinek ismerője”; ezen a tájon, „az Okeanosz roppant folyamán túl” virult a Heszperidák aranyalmákat érlelő kertje:

*Itt volt király a tengeren és a Hesperusi földön
Atlas, lapetus fia. Ő rejtette el a habokba éjszakára
Phoebus tajtékzó lovait az elfáradt kocsitengelyekkel együtt.
Itt volt egy fa is, melyet aranylevelek lombja borított,
s melynek aranyágain aranygyümölcsök értek.
(Ovidius: Metamorphoses)*

Démétér, a Föld Istennője, a termést adó, egészen idáig vándorolt:

*Úrnő, honnan vették lábaid az erőt, hogy Nyugatig elvigyenek,
egészen fekete emberek közé, az aranyalmák földjére?
(Kallimachosz: Himnusz Démétérhez)*

A „Tenger ködökén” (omphalosz, Okeanu), Ogügia szigetén lakott Atlasz leánya, Kalüpszó nimfa, akihez a nagy világljáró görög, Odüsszeusz is elvetődött. De ez volt Poszeidón, a tengeristen birodalma is. Platón már pompás regében írja le Poszeidón csodás szigetét, a világbíró Atlantiszt, melynek hatalmas királyai és elbizakodott népei, le akarván igázni az emberiséget, sereget indítottak Líbia (Afrika) és Európa ellen, de a hellének ösatyái vitézül megfutamították őket.

Lássuk, hogyan folytatja írásában Várkonyi Nándor az előbb említett művében:

„Ilyen például a Plejád csillagkép mítosza (magyar neve Fiastyúk). Noha csillag – mítosz, földi eredete a meséből világos, és valószínű, hogy görög - előtti időkből, az ómediterrán népek hagyományából származik, mint sok görög ősrége. A Pleiádok, a hét csillag, Atlasz és Pléioné leányai voltak; anyjukról kapták nevüket, de már Hésziodosz Atlageneisznek, Atlasz szülötteinnek nevezi őket. Atyjuk, a tenger – óriás, az Eget hordozza vállain, anyjuk Okeanosz (azaz tenger) leánya volt.

Árkádia helyei között születtek, s ezért mondja őket Pindarosz és Szimonidész hegyistennőnek, máshol viszont Urainai, vagyis Ég – leányai a nevük, mert úgy látszik, a földet megtermékenyítő égi nimfáknak tartották őket. Atlasz leányai pedig azért lettek, mert Atlasz tartja az Eget az Óceán partján, Nyugaton, ahonnan a termékenyítő esők jönnek: az ő gyermekei tehát, s ott van a honuk.”

„Hésziodosz (i. e. 700 k.) szerint a Heszpridák kertje szigeten fekszik ama tengerben, ahol lemegy a Nap. Hekataiosz (i. e. 500 k.): Hüperboreasz az Atlanti – óceánban fekszik, szemben a kelták földjével. (Ez Anglia is lehet.) Plutarkhosz ezt jegyezte fel: „Az Óceánban fekszik Ogügia szigete: a Venus, vagy Kalüpszó sziget. De ettől Nyugatra végtelen messzeségben van Kronosz három szigete, ahová mintegy harmincévenként büszke, harcias férfiak jönnek a szigeteken túl levő nagy szárazföldről. Azért jönnek, hogy a tenger isteneinek áldozzanak.”...”

<http://nyitottegyetem.phil-inst.hu/filtort/betegh/antkoz2-Hesz.htm>

Hol lehet az a pont vagy vidék, ahol a nagy világrégiók (föld, Tartarosz, tenger, ég) összeérhetnek? Csakis a horizontnál. Az előző idézetben szereplő szövegrészhez ráadásul egy egyszerű „ott” kapcsolja az Éjszaka palotájának leírását, valamint azt a helyet, ahol Atlasz tartja az eget. Atlasz pedig a görög gondolkodás szerint valahol a nyugati horizontnál helyezkedik el. (Ezért nevezték a lakott világot nyugatról határoló óceánt Atlanti óceánnak.) Az Éjszaka palotájának is a nyugati horizont felel meg legjobban. A probléma tehát az, hogy a Tartarosznak egyszerre kellene lennie a föld legszélső nyugati horizontján és messze a föld alatt. Vagyis a hésziodoszi leírásban minden valószínűség szerint összekeveredik a föld alatti táj és a nyugati horizont leírása. Nem annyira az a fontos tehát, hogy valami grafikus is reprezentálható modellt adjunk a világ felépítéséről, hanem hogy a sötétség erőinek lakhelyéül szolgáló tájékat oda helyezzük, „ahova az való”:

minél messzebbre és a sötéttséggel leginkább asszociálható helyekre, a föld mélyébe és a nyugati horizontra.

[https://hu.wikipedia.org/wiki/Atlasz_\(titán\)](https://hu.wikipedia.org/wiki/Atlasz_(titán))

Atlasz (titán)

Atlasz (görög betűkkel Ἄτλας) a görög mitológiában a titánok leszármazottja, az óriás, aki a vállán tartja az égboltot. Iapetosz titán és Klümené ókeanis, azaz tengeri nimfa gyermeke, Prométheusz, Epimétheusz és Menoitiosz testvére. Ő a heszperiszek és a pleiaszok atyja, és gyakran őt tartják az elsüllyedt Atlantisz első királyának is. Részt vett a titánok lázadásában az olümposzi istenek ellen, amikor megostromolta a mennyeket. Az istenek csak nehezen tudtak győzni, így Zeusz büntetésül Atlaszt arra kárhóztatta, hogy örökké vállain tartsa az égboltot.

Ezek után lássuk, hogy Kerényi Károly „A görög mitológia” című művében miképpen ír Atlaszról és Prométheuszról.

„Az Iapetos név fülünknek idegenül hangzik. Azon kívül,³ hogy végül a Tartarosba taszították a többi titánokkal együtt, csak annyit tudunk Iapetosról, amit a genealógiai elbeszélés mond:⁴ hogy Klymenét vette feleségül - ez egyébként az Alvilág királynőjének egyik neve -, akinek a helyén Asia⁵ vagy Asópis,⁶ „a hajnali” is felbukkan. Iapetos házába vezette Klymenét, a szépbojájú Ókeanis, s vele hált nyoszolyáján. Az Ókeanis a kemény Atlaszt szülte neki, a felfuvalkodott Menoitioszt és a Prométheusz - Epimétheusz testvérpárt. Menoitios a hagyomány szerint⁷ gonosztevő volt, akit Zeus a vakmerősége és támadókedve miatt villámával az Erebosba döntött. Atlasz⁸ tartotta a széles eget, szilárdan állva s fejével és kezével megtámasztva terhét, a föld (137) peremén, a Hesperiszek kertje előtt, erős kényszer alatt. Zeus mérte reá ezt a sorsot. Tudjuk, hogy Atlasz apja volt több istennőnek, a Hesperiszeknek, Maiáknak és a Pleiaszoknak, régi, elveszett elbeszélések szerint; veszedelmesen okos isten volt, aki még a tenger mélyén is kiismerte magát.⁹ Kezdetből fogva övéi voltak az oszlopok, melyek szétválasztják a földet és eget. Zeus uralma alatt egy örökös erőfeszítésre ítélt óriás volt, aki a világ nyugati peremén áll, míg Prométheusz a keleti peremén viseli büntetését. Róla és Epimétheusról a következőkben bővebben mesélek majd.”

„Volt egy régi elbeszélés⁴² Héra megsebesüléséről is: Héraklés nyila eltalálta jobb keblét, s gyógyíthatatlan sebet ejtett rajta. Tityos megbüntetésének történetét már elmondtam : keselyűk falták a máját, de az a Holddal együtt újranőtt. Mindezeknek a szenvedéseknek - a Héráénak, ahogy ott függött vagy megsebesült a mellén, s Tityosénak, ahogy a mája fogyatkozását és növekedését elszenvedte – látható szenvedések felelnek meg az égen. Prométheusznak ugyanazt a büntetést kellett kiállnia, mint Tityosnak, s ráadásul úgy szenvedte el, hogy a Kaukasos csúcsán odaláncolva csüngött. Héphaistos⁴³ szegezte oda. A hagyomány szerint⁴⁴ Zeus Prométheust, az agyafűrt titánt, különleges, leoldozhatatlan béklyókkal kötözte meg, s egy oszlopot vert karóként keresztül rajta. Egy régi vázákép így ábrázolja Prométheust : „egy oszloppal átdöfötten”, amint egy sas marcangolja. Zeus küldte - így mesélték⁴⁵ - a madarat, mely Prométheusz halhatatlan máját falta. Amit a sas napközben elfogyasztott, az éjszaka utánanőtt. A büntetésnek nagyon sokáig kellett tartania.”

Ezek után közlök még egy adatot ugyanebből a műből, mely az Elysiummal kapcsolatos információt tartalmaz.

„Zeus kiszabadította, saját fiútestvéreinek kívül, apja fiútestvéreit is, akiket még Uranos bilincselte meg: elsősorban a Kyklópsokat.

Ezek hálából nekiajándékozták a mennydörgést és a villámot, hatalmának jelvényeit és eszközeit. Számunkra Kronoshoz fűződik az Aranykor emléke. Királysága egybeesik a világ boldog korszakával, melynek bemutatására később kerül sor. Hogy milyen szoros a kapcsolat e kettő között, azt Kronos további története mutatja, amit más költők részletesebben meséltek el, mint Hésiodos. Az Aranykorban méz csorgott a tölgyekből. Orpheus hívei úgy tudták,⁸ hogy Kronos méztől ittasan aludt - hisz bor még nem volt -, amikor Zeus megbilincselte. Azért bilincselte meg apját, hogy elvihesse az öreg istent oda, ahol Kronos -s vele együtt az Aranykor - mindmáig tartózkodik: a Boldogok Szigeteire, a föld legszélső peremére. Oda indult Zeus⁹ az apjával. Az Ókeanos felől lengedező fuvalmak fűjják körül ott Kronos tornyát. Ott király ő, „Rhea, a mindenki fölött legmagasabban trónoló istennő férje”.

Ebből az utolsó idézetből lehet látni, hogy az Isten(-ek) a „haláluk” után ugyanúgy az Elysiumba jutnak (Boldogok Szigete), ahogy az előzőekben az emberek lelkéről volt szó. A többi idézetből egyértelműen következik a jobb és bal oldal, a kelet és a nyugat minőségi szétválasztása, s a „pozitív” értéket a jobb, és a kelet jelenti.

Szépen lehet követni, hogy Atlással kapcsolatban a nyugat és a tenger (óceán – Okeánosz) jelenik meg, s ezáltal szoros kapcsolata van a Víz elemével, a Holddal, a Sötétséggel. Prométheusz viszont a kelettel azonosítja (legalábbis a büntetését tekintve), s a leírásából követhető, hogy Ő a Tűzet hozza el az emberiségnek. A kelet égtája a Vénuszi attribútummal azonosítható, melyet így tárgyalva könnyen eljuthatunk a „Szerelem tüzéhez”. Egyébként a Tűzzel rokonítható fogalom a Fény is, mely úgyszintén a Vénusz princípiumához vezet minket. A hivatkozott szöveg azt is közli, hogy Prométheusz és Atlasz testvérek, s anyjuk Klümené (Klymené, Okeanis), s atyjuk pedig Iapetos. Klümené pedig Ókeanosz leánya.

([https://hu.wikipedia.org/wiki/Klümené_\(Ókeanosz_leánya\)](https://hu.wikipedia.org/wiki/Klümené_(Ókeanosz_leánya)))

Tehát Ókeanosz pedig maga a világóceán a görögök és a rómaiak hite szerint.

(<https://hu.wikipedia.org/wiki/Ókeanosz>)

Ezek szerint az óceánba helyezi a Görög mitológia, tehát Ókeanosz részeként tekinti Ogügia szigetét is, mely Kalüpszó (Venus) szigete, s Ókeanosz a világ nyugati peremén található. A mitológia világ nyugati peremére helyezi a Heszperidákat is, a Heszpridák kertjével együtt.

Hivatkozás: <https://hu.wikipedia.org/wiki/Heszperiszek>

Az est

Különböző források szerint a heszperiszek hárman, négyen, vagy heten voltak. Számukat tekintve a három a legelterjedtebb a görög triászok mintájára, mint a három [grácia](#) vagy a [Moirák](#). Név szerint [Aegle](#) (a pompázó „kápráztató fény”), [Arethusza](#), [Erütheia](#) (vagy Erytheia a bíborló), [Heszperia](#) (vagy Hespereia, az alkonyuló), Heszpera, Hesztia, és Heszperusza.

Említik őket az Est leányai, Nyugat szüzei, vagy a Naplemente, az Alkonyat istennői néven is – minden megjelenésükben kötődnek feltételezett lakhelyükhöz, a távoli Nyugathoz. Heszperia az alkony, az est megtestesítője (ahogyan [Éósz](#) a hajnalé) és az Esti csillag neve is az álomhozó „Hesperus”.

A heszperiszek az Éjszaka istennőjének ([Nüx](#)) és a Sötétség urának ([Ereboosz](#)) lányai. Más források szerint [Atlasz](#) titán gyermekei voltak, de [Zeusz](#) lányai között is olvashatunk róluk, sőt néhol szülőként említik [Themiszt](#), vagy [Phorküsz](#)t és [Kétót](#).

A Heszperiszek kertje

A **Heszperiszek kertje** [Héra](#) gyümölcsöskertje, ahol az egyik fán az örök ifjúság és halhatatlanság aranyalmái teremnek. Az aranyalmafát [Gaia](#) adta nászajándékként Hérának, [Zeusszal](#) tartott esküvőjén. A csodálatos hangú heszperiszek feladata volt a fa gondozása és őrzése. Ám egyszer mégis megrabolták őket, ezért Héra melléjük rendelt segítőtársként egy sohasem alvó, százfejú sárkányt, akit [Ladónnak](#) hívtak.

Noha [Héraklést](#) eredetileg csak tíz munka elvégzésével bízták meg, [Eurüsztheusz](#) mükénéi király kettőt nem fogadott el, ezért Héraklész feladatainak számát további kettővel toldotta meg. Ezek egyike, szám szerint a tizenegyedik feladat az volt, hogy almát lopjon a Heszperiszek kertjéből.

Héraklész nem tudta hol keresse az aranyalmákat, ezért foglyul ejtette [Néreuszt](#), a hajó-testű tengeristent, megkötözte és addig el sem engedte, amíg az el nem árulta, merre találja meg a heszperiszeket és a kertet. Útja során megküzdött [Antaeusszal](#), a bűvös erejű óriással, keresztül haladt Egyiptomon, átszelte Ázsiát és Arábiát. Bolyongása során a Kaukázusban rátalált a sziklához láncolt [Prométheuszra](#). Megölte a Prométheuszt kínozó keselyűt, ezzel kiszabadította a Zeusz által rászabott büntetésből. Hálából azt a jótanácsot kapta, hogy ne maga menjen be a kertbe az almákért, hanem munkájához kérje Atlasz segítségét.

Héraklész átkelt az óceánon, majd hosszú vándorlás, harcok és komoly megpróbáltatások árán eljutott a heszperiszek kertjéhez. Ott megkérte [Atlaszt](#), hogy szerezzen neki három aranyalmát. Fizetségül felajánlotta, hogy erre az időre hátára veszi az égboltot. Atlasz elfogadta az alkut (e verzió szerint ő volt a heszperiszek apja). Mikor három nap múlva szerencsésen visszatért az almákkal, Atlasz boldog volt hogy megszabadult terhétől, és semmi kedve sem volt visszavenni az eget. Ám Héraklész rászedte. Látszólag elfogadta Atlasz döntését, de megkérte, csupán annyi időre fogja meg újra az égboltot, amíg egy párnát tesz a vállára, hogy kényelmesebben hordhassa a hatalmas terhet. Atlasz gyanútlanul megtette, Héraklész pedig elsétált az almákkal. Egy másik variáció szerint Héraklész elpusztította Ladont és így jutott az aranyalmákhoz.

Héraklész volt az egyetlen, akinek sikerült almát lopni a heszperiszek kertjéből, amelyeket később [Athéné](#) visszajuttatott eredeti helyükre. Úgy tartják, hogy a „boldogság almáival” sikerült elcsábítani a szépséges [Atalantát](#) is, de ezek nem azonosak a „viszály almájával”, amelyet [Erisz](#) használt, amikor elindította a legszebbek közötti versengést az [Olümposzon](#).

A Heszperiszek kertjével kapcsolatban megjelenik az aranyalma, az aranyalmát termő fa (Héra gyümölcsfája). Várkonyi Nándor már említett művében nézzük meg, hogyan jelenik meg ez az aranyalma.

„Annál meglepőbb, hogy Tibetben találunk egy „Nyugat” - mozzanatot: „Nyugati Paradicsom” - ról szól (Mi-tu) arany gyümölcsöket érlelő fákkal; Ni-pan (Nirvána) pedig az a föld, ahol „dicsfény”, „végtelen fény” uralkodik. Mi – tu képein egy kötél is szerepel, amely „Nyugat felé húz”, Ti. a lelkeket húzza Nyugat felé. (A kínaiak őshazájukat teszik Nyugatra, földrajzilag meghatározatlan helyre.)”

Láthatjuk, hogy itt a „Nyugati Paradicsom – mal” összhangban jelenik meg az „aranygyümölcsöket érlelő fa”. Ahol a „dicsfény” megjelenik értelemszerűen vele szemben kell elhelyezkednie, tehát keleten. Az előző Hierarchiák vizsgálatánál az Éden-kertet, a Paradicsomot középben tudtuk elhelyezni, s ebből a nézőpontból a Paradicsomnak ténylegesen lehet egy olyan része (vetülete), mely a Nyugattal hozható összefüggésbe, mely az előző idézetnél meg is történt. Igazság szerint az Édennek (Paradicsomnak) az a fele a kiemelt és fontos, mely e rendszerben Keleten helyezkedik el. Ha az Éden Kertben elhelyezkedő Fa minőségét, helyzetét vizsgáljuk, akkor Ő az Éden közepén helyezkedik el (s nem Keleten, vagy Nyugaton).

De ha ezt a Fát Hérához kötöm (Héra aranyalma fája), akkor Nyugatra kell helyeznem (bár igaz, hogy Héra némely álláspontot vizsgálva Szűz – Anya minőség, de a mitológiákban főleg a szüziessége a mérvadó!).

Egy pillanatra hagyjuk abba vizsgálat folyamatát, s összegezzük hová jutottunk el. Először is tisztán kell látnunk, hogy az ókor embere (archaikus nézőpontból) megkülönböztette és különböző értékekkel ruházta fel a jobb és bal oldalt, a keletet és a nyugatot. A jobb oldal és a kelet általában pozitív yang minőségként szerepel, s a bal oldal és a nyugat legtöbbször yin princípium. Ezenkívül a yang princípium az étellel, a yin princípium pedig a halállal rokon, így e két minőség tovább differenciálódik (megkülönböződik, egymásra rétegződően elkülönül), s ezek alapján különül el a Mennysors (Elysiumi mezők), s a Holtak Birodalma, Alvilág (Tartaros). Az Alvilág kérdésköréhez általában a vizes elem kötődik (Hold – Víz eleme – Halál), s az Alvilágnak általában van folyója, amin a halott lelke átkel (pl.: Styx). Ezekből az álláspontokból egyértelműen követhető, hogy a Holtak birodalma (s az élőké is) a Hierarchikus rendszer közepén található (s nem a szélén, alul vagy felül). Amennyiben eddig eljutottunk, nézzünk plusz adatokat a jobb és bal oldalra.

Hivatkozás: <http://www.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tkt/szimbolumtar>

jobb és bal: Bipoláris szimbólumpár, amely minden kultúrában ellentétek vagy kiegészítő elemek kifejezője ([rkettő](#)). • A bal és a jobb kéz – biológiai funkcióból eredő – különbözősége szimbolikus jelentésben már az őskori sziklarajzok óta megfigyelhető. Ott a (jobb kézzel körbefestett) bal kéz ábrázolása gyakoribb ([rkar/kéz](#)). A lascaux-i „Nagy Galéria” állatábrázolásain az állatok jobb és bal oldali csoportját megkülönböztető színezéssel különítették el. • A távol-keleti kultúrákban a jobb és a bal egyaránt értékhozó, nincsenek élesen szembeállítva, inkább egymás kiegészítőiként szerepelnek. Kínában általában a jobb a yang, az ég, az aktív, a maszkulin oldal, a bal pedig a jin, a föld, a feminin pólus jelképe ([rjin és yang](#)). A két oldal a különböző korokban eltérő előjellel hordozott a társadalmi hierarchiára utaló jelentést. Japánban a jobb a pozitív oldal, amelyhez a bölcsesség, a hit rendelődött. A balhoz a női elem, a Hold és a víz társul. Indiában a bal oldalról jobbra történő fordulás hordoz pozitív jelentést (ez Dél felé tekintve az északi féltekén a Nap mozgásának iránya). Az ezzel ellentétes, jobbról balra fordulás viszont kedvezőtlen ([régájak](#)). • Az ázsiai samanizmusban a fekete színnel jelölt bal oldal az alvilág, a vörössel jelölt jobb oldal a felső világ ([rsámán/táltos](#)). • A görögök számára a bal oldal volt a szerencsés, míg a rómaiaknál a szerencsétlenséget jelképezte. • Az ókori közel-keleti, majd a keresztény kultúrában a jobb oldal a pozitív értékek hordozója: a szoláris, aktív, maszkulin. A bal viszont a negatív pólus, a lunáris, passzív, feminin oldal. • A két oldal jelentése a Bibliában is élesen elkülönül. Krisztust az Atya jobbán ábrázolják: „Azt mondja az Úr az én Uramnak: ülj jobbomra, és minden ellenségedet lábad alá teszem zsámolyul” (Zsolt 110,1; Mt 22,44). Az Utolsó ítélet-ábrázolásokon a jobb mindig a menny, a bal pedig a pokol oldala; ez a kompozíciós hagyomány is evangéliumi gyökerekre vezethető vissza: „A juhokat jobbjára állítja, a kosokat pedig baljára. Aztán így szól a király a jobbán állókhoz: Gyertek Atyám áldottai, vegyétek birtokba a világ kezdetétől nektek készített országot” (Mt 25,33–34); „Ezután a balján állókhoz is szól: Távozzatok színem elől, ti átkozottak, az örök tűzre, amely a sátánnak és angyalainak készült” (Mt 25,41). A Kelemen-féle homíliák (II. sz.-i keresztény gnosztikus iratok) szerint Isten jobbjával megment, baljával büntet. Ennek megfelelően a középkori misztériumjátékok menny és pokol megjelenítései, a templomkapuk Utolsó ítéletet ábrázoló timpanonjai és az azonos témájú oltárképek ikonográfiai programjai a két oldal szimbolikus megkülönböztetését követik. Hans Memling *Utolsó ítélet*-oltára is a hagyományos jobb: [rParadicsom](#), bal: [ralvilág/Pokol](#) elkülönítést követi (1471, Gdansk, Muzeum Pomorskie). Ehhez hasonlóan a jobb oldal valamennyi keresztény kompozícióban a pozitív, ill. a preferált személy helye.

Pl. :

a kassai dóm kapudomborművén (*Keresztrefeszítés*) Krisztus mellett a jó lator van a pozitív oldalon (XV. sz.).

Az ő lelkét az [rangyal](#) viszi magával, míg a bal oldali latorét az ördög ragadja el. • A keresztrefeszítés-ábrázolásokon a jobb oldal a Napé és az egyházat allegorizáló nőalaké (Eklézsia), a bal oldal János apostolé, a Holdé és a Zsinagóga nőalakjáé ([rEklézsia és Zsinagóga](#)). A gótikus kapuk jobb oldalán láthatók az okos szüzek, bal oldalán pedig a balga szüzek.

A Kelet felé tájolt templomokban az [rég tájak](#) szimbolikájával és a liturgikus elemekkel is összefügg a templom két oldalának jelentése: a hívek nézőpontjából a jobb a déli oldal, az ún. lecke oldal, a bal az északi, az evangéliumi oldal. • A két oldal szimbolikus jelentései a mindennapi élet terén és a keresztény liturgiában következetes hagyománnyá váltak. A papi és az atyai [ráldás](#), valamint a kézfogás csakis jobb kézzel történhet. A legfontosabb magyar ereklye, a Szent Jobb katolikus tisztelete István király államalapító és hittérítő tevékenységéhez kapcsolódik ([rkar/kéz](#)). A jobb oldalon elfoglalt hely nemcsak a pozitív erkölcsi minőség kifejezője, hanem a társadalmi hierarchiában betöltött rangra is utal. A jobb a férfiak, a bal a nők oldala. A XVII. sz.-i halotti kultusz reprezentatív műfajában, az epitáfiumokon is megfigyelhető az oldalak hierarchiája: a keresztre feszített Krisztus körül térdeplő, imádkozó alakok közül a férfiak a jobb, a nők a bal oldalon kapnak helyet.

Tárkányiné Rozsályi Kun Anna epitáfiuma (XVII. sz. eleje, Bp., MNG).

- Az európai politikai frazeológiában a jobboldalhoz a hagyomány, a stabilitás, a konzervativizmus jelentései kötődnek, míg a baloldal a hagyományok megdöntését, a mozgást, az újítást, a lázadást jelenti (az elnevezés a francia forradalmi konvent ülésrendjéből ered). [U. E.]

A szimbólumtár jobb és bal címszava alatt található írás egy – két kivételtől eltekintve teljesen az eddig leírt rendszert adja. A kivételek a rendszer torzulásának a következményei (szerintem). Amennyiben a szimbólumtár adatát vizsgáltuk e kérdéskörben, így lapozzunk fel egy – két címszavat ebből a műből.

<http://www.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tkt/szimbolumtar>

hegy: Az állandóság, a megközelíthetlenség, az istenség szimbóluma, a világmindenség központja, *axis mundi* ('világtengely'). Számos népnek van valóban létező vagy csak mítoszokban előforduló szent hegye, amelyet isteni lakhelyként tisztel, s amely ezért áldozóhely, rituális szertartások helye, esetleg zarándokhely. Szent hegy a hindu és buddhista hagyományban a *Mahábhárata* világhegye, a Méru, a perzsa *Avesztában* Albur, a japánoknál a Fudzsi. A szakrális szertartásokat is gyakran magas helyen, az éghez, a szellemi, az isteni szférához közel tartották. Minthogy a hegy a légköri jelenségek jóshelye és számos istenség megtestesülésének központi helye, a kinyilatkoztatás, az istenség jelenlétének és közelségének jelképe. • A sumer írásos emlékekben Enlil temploma „A hegy háza”, amely „kötelék az ég és föld között”; valamint a hegy az istenség megnevezéseként is szerepel: „a Nagy Hegy, Enlil atya” (*Ének Enlilre*, 53). Keleten az istenek hegye a templomok előképe (pl. a *zikkurat*; →[templom](#)). • A Távolság-Keleten a stabilitás, a bölcsesség, a nyugalom, a kitartás, az uralkodói fenség jelképe. Kínában a janghoz kötődik; ebben az értelemben ellentétpárja a →[völgy](#). A kínai hagyományban a Kr. e. 1. ée. közepe óta dokumentált, mind a konfucianizmusban, mind a taoizmusban megjelenő →[jin és jang-elmélet](#) szerint a hegy déli oldala a jang princípium (Nap, száraz, maskulin jelleg), míg a hegy északi oldala a jin princípium (Hold, nedves, feminin jelleg), s együtt a világ anyagi valóságának egységét reprezentálják. • A görög mitológiában az →[Olümposz](#) az istenek lakhelye. A →[Helikón](#) és a →[Parnassosz/Parnassus](#) szintén a szellemi fensőbbség szimbóluma; az utóbbi Deukalión és Pürrha történetében egyben az emberiség özönvíz utáni újratemetésének helyszíne. A Magna Matert az éltető patakokat, folyókat eredeztető Hegy Asszonyának is nevezték (→[Kübelé](#)). • A Biblia számos szent hegyet tart számon: Sínai- vagy Hóreb-hegy, Sion, Tábor. A Garazimot a Föld köldökének nevezi a Bír 9,37, ősi hegyekről szól a Ter 49,26, Isten hegyeiről pedig a Zsolt 36 és 48. Ezekiel Türosz hatalma kapcsán utal a hegyre mint a földi →[Paradicsom](#) színhelyére: „az istenek szent hegyére helyeztelek” (Ez 28,14). A Nebukadnezár álmában világbirodalmakat összekötő, az egész Földet betöltő hegy az eljövendő messiási ország (Dán 2,35). Az Ararát →[Noé](#) partraszállásának, a szövetségkötésnek, az emberiség újra elterjedésének helye. Mikeás és Izajás próféta hegyhez hasonlítja az Úr templomát: a hívők „felmennek a hegyre” (Mik 4,1–2; Iz 2,1–3). Az Úr a Sínai-hegyen köti meg Mózesrel a szövetséget, s ott adja át neki a tízparancsolat kőtábláit is (Kiv 19–34) (→[kő/szikla](#), →[Mózes](#)). Miután Illés próféta a Kármel-hegyen imádkozott, eleredt a csodás eső (1Kir 18,41–46). • A keresztény művészetben a négy paradicsomi →[folyó](#) a szent hegyből, Isten trónszékéből ered. Az Isten hegyen való megnyilatkozásának tekintik Jézus hegyi beszédét (Mt 5,1–29) is, amely átmenetet jelent két állapot, a Törvény és a Kegyelem állapota között (→[három](#)); az apostolok elhívását (Mk 3,13–19), imáját (Lk 6,12–17), majd később az Olajfák hegyén elmondott szavait (Mt 26,30–46). Ehhez kapcsolódik a →[Jézus Krisztus](#) színéváltozását megjelenítő ábrázolási hagyomány (*Krisztus színéváltozása*, orosz ikon, XV., sz. vége, Novgorodi Állami Múzeum). A Golgotát dombként szokás ábrázolni, ezen áll, mint világfa, Krisztus keresztje Ádám sírja fölött. Pál apostol szerint a hegy maga Krisztus, s a Sínai-hegy helyett hozzá kell járulnunk. • A középkorban a képzeletbeli Mont Salvage-hegyen álló várat – ahol a Szent Grált őrizték – az Úr templomával azonosították (→[Grál](#)).

A hegy tetejére épített görög kolostorok, a Meteórák mintegy a hegy meghosszabbításának tűnnek, jelezvén ezzel a földiről való lemondást és az isteni felé való törekvést. A német romantikus festő, Caspar David Friedrich *Kereszt a hegyen* c. művén a hegyorom természeti fensége a fénysugarakkal és a kereszttel együttesen hordozza a megváltás misztériumát (1811, Drezda, Staatliche Kunstsammlungen, Gemäldegalerie). • A mesékben az Üveghegy halott hegy, amelynek megmászása egyben út a túlvilágba. • Spirituális szinten a hegytető a tudat teljes birtoklása, a lélek magasabb rendű minőségének, a tudat feletti életerő működésének, a lentől felfelé való haladásnak a kifejezője. A hegytetőre való feljutás, zárandoklat a földi dolgokról való lemondás, a legmagasabb állapot elérése (így értelmezhető Petrarca életének híres eseménye, a Mont Ventoux megmászása is, ahol Szt. Ágoston *Vallomások* c. művét olvasta). • A magyar → [címer](#) egyik eleme, a hármashalom, a hagyomány szerint az ország egykori három nagy hegyét szimbolizálja (Tátra, Fáttra, Mátra). • Az irodalomban is megjelenik a hegy hagyományos szimbolikája. Dante az *Isteni Színjátékban* a földi Paradicsomot a → [Purgatórium](#) hegyének tetejére helyezi. Az Erény hegye a földön megjelenő isteni gondviselés előképe. A „hegyek” elnevezés az apostolokra is vonatkozhat (*Paradicsom*, XXV. 38). Ady *A Sion-hegy alatt* c. versében az elvesztett hit, a szövetségkötés elmulasztása, hiánya szerepel. Nietzsche-nél Zarathustra számára a megtisztulást jelenti (*Im-ígyen szóla Zarathustra*) (→ [Zarathusztra/Zoroaszter](#)). Thomas Mann *A varázshegy* c. regényében a hegy köztes, „hermészi” állapot élet és halál között (→ [Hermész/Mercurius](#)); a tudat által való megtisztulás, az erkölcsi, fizikai, tudati reveláció helye, Purgatórium. Hamvas Béla a *Corpus Hermeticum* alapján a hegyre való kapaszkodást a beavatás jelképeként említi (*Scientia Sacra*). → [barlang](#), → [háromszög](#), → [piramis](#), → [templom](#) [P. I.]

sziget: A biztonság és a menedék, másfelől a magány szimbóluma. A legtöbb kultúrában az elérhetetlen boldogság, a [Paradicsom](#) képe kapcsolódik hozzá. • A buddhizmus a nirvánát a megnyugvás szigetének nevezi az élet óceánján ([r](#)[nirvána](#)). • A kínai hagyomány, főként a taoista mitológia szerint Kína keleti partjainál található a halhatatlanok paradicsomi szigetei: „Hogy érhetlek el, halhatatlanság? / Szigeteidhez szállok sebesen” (Li Taj-po: *Hat vers a tajsani kirándulásról*, 4). A kínaiak halottaik ruháját e szigetek képeivel díszítették. • A mítosz szerint a japán szigetvilág úgy keletkezett, hogy Idzanagi isten és Idzanami istennő lándzsával fölkaparta a föld formátlan anyagát, s a lándzsa hegyéről szétszóródott cseppekből lettek a szigetek. • A kelták számára a sziget egyrészt a másvilág, másrészt őseredeti szellemi központ, a tudomány és a béke helye, a kozmosz képe, ahol a druidák tökéletesíthetik tudásukat. Montsalvat a [Grál](#) keresésének központi szigete. Megjelenik a varázslás, a bűbáj helyeként is: Isenstein a *Nibelung-énekekben* és Írország a *Trisztán-mondában*. Avalon szigete a halottak lakhelye, ide viszik Arthur királyt halála után, és innen várják visszatértét. • Az antikvitásban a sziget képe az aranykor mítoszával és az elíziumi mezőkkel fonódik össze. A mitológia szerint a Boldogok Szigetein, ahol [r](#)[Kronosz/Saturnus](#) (vagy Zeusz és Európe fia, Rhadamanthusz) uralkodik, tovább tart az aranykor. Thébai és Trója hősei ide kerülnek haláluk után: „lelkükhöz nem fér gond s szomorúság, / mély örvénylő Ókeánosz boldog szigetében” (Hésziod., *Erga*, 170–173). Istenek születési helye a barlanggal együtt (pl. Kréta Zeuszé, Délosz Apollóné, Ciprus Aphroditéé). Az *Odüsszeiában* Kirké, a [rszirének](#), Kalüpszó és a phaiákok szigete marasztaló varázssziget, az emberi közösségtől való elszakadás kifejezője. Aranykor-jelkép Pindaros *II. Olümpiai ódájában* (54–58) és Horatius *XVI. epodusában*. Az elsüllyedt [r](#)[Atlantisz](#) szigete egykori aranykort, egy legendás civilizációt jelöl. Josephus Flavius szerint a Boldogok Szigete az öröm forrása, amely felé a [r](#)[test/hús](#) börtönéből kiszabadult lélek megtisztulva hajózik az óceánon. • A keresztény hagyományban a szellem birodalma, pl. Niceai Izsák szerint a szerzetes által élete során megszerzett különböző ismeretek összessége. Dante *Isteni Színjátékában* a megtisztulás helye: a [r](#)[Purgatórium](#) hegye egy szigeten van, a Föld túlsó felét borító óceán közepén. Bod Péter a *Szent Irás' értelmére vezérlő magyar leksikona* szerint az Istentől való elszakadást jelölheti. • Az európai művészetben is megjelenik a sziget sokrétű szimbolikája. Shakespeare *A vihar* c. színművében pl. minden lakó számára más: egyszerre jelentheti a Paradicsomot és a kiűzetést.

A küldetéstől eltérítő, démoni sziget szerepel Ariosto 'rjöngő Lórándjában és Tasso *A megszabadított Jeruzsálemében*. A társadalomból való kivonulásra, az önálló világ megteremtésére is utal, ezért számos utópia szigeten játszódik (pl. Morus: *Utópia*, Campanella: *Napállam*, Bacon: *Új Atlantisz*). Swift *Gulliverében* Lilliput az emberi viszonyok semmisségének, Brobdingnag az emberek fenyegető nagyságának, Laputa pedig az izoláltságból adódó önkritika-hiánynak a helye. Defoe *Robinsonja* az ősi, természetes világgal találkozik a szigeten. A klasszicista festészetben a mitológiai jelentés elevenedik meg (pl. Watteau: *Indulás Cythéré szigetére*, 1717, Párizs, Louvre). Gauguin festményein Tahiti szigete az európai civilizációtól mentes ősi, tisztább világ megtestesítője (pl. *Arearea [Boldogság]* c. festményén, 1889, Párizs, Musée d'Orsay). Arnold Böcklin *Holtak szigete* c. művén maga a túlvilág (1880, Lipcse, Museum der Bildenden Künste). Elszigeteltség és erőszak fejeződik ki a szigethez kapcsolódóan William Golding *A legyek ura* és Robert Merle *A sziget* c. regényében. • A magyar irodalomban Vörösmarty romantikus *Délszigete* a robinsoni hagyományokat követi. Babits *Sziget és tenger* c. kötetének verseiben a magánélet boldogsága, menedék a világ bajainak tengerén (*A sziget nem elég magas; „...Légy sziget / s várj napot a mocsárból!” [Régen elzengtek Sappho napjai]*). Juhász Gyulánál az elvagyódás kifejezője: „Ó, táj, Tahiti, Citere, / Álmatlan álmom szigete, / Ó, vágyam ligete” (*Primitiva Egy Gauguin-kép alá*). Radnóti *À la recherche...* c. versében az otthon biztonságára utal: „...a szobájuk járt az eszükben, / mely sziget és barlang volt nekik e társadalomban.” [rbálna](#), [róceán](#), [rtenger](#) [K. J.]

középpont: A négy alapvető geometrikus szimbólum egyike a [rkör](#), a [rnégyzet](#) és a [rkereszt](#) mellett. Elsősorban a kezdeti egység, a teljesség szimbóluma ([regy](#)). Ez az a pont, amely körül a mindenség forog, és amely tartalmazza az összes lehetőséget. A [rhárom](#) világegység (ég, föld, alvilág) közötti kapcsolódási pont. A makrokozmosz szintjén a világ köldöke; a mikrokozmosz szintjén megfelelője a [rköldök](#). A középpont bármilyen jelölése, mint pl. a középső kidudorodás egy ősi fémtükron, vagy egy kupola üvegszeme, a Nap-kaput vagy a Menny Kapuját jelöli. Ez a világegyetem tetőpontja, azaz a világtengely felső vége ([rkapu](#)). • Minden népnek megvan a saját szent helye, amely számukra a világ középpontja. A sumer költészetben a középpont/köldök a lakóhely, a város; pl. Nippur városát Enlil „a négy világtáj központjában, / ég, föld köldökén alapította” (*Ének Enlilre*). A babiloniaknál Babilon a világmindenség közepe és ugyanakkor „összeköttetés ég és föld között” ([rváros](#)). • A kínai hagyományban a négy világtáj középpontja a kínai birodalom ([régjtájak](#)). A taoizmusban a tökéletes béke, a belső csend, a változatlan út jelképe. • A muszlim hagyományban a mekkai Nagy Mecset közepén álló Kába-szentély a világ középpontja, amely a hívők vallási kötelezettségeként előírt zarándoklatának célpontja, s imádkozásaik irányának kijelölője ([rkoeka](#), [rkő/szikla](#), [rzarándok/zarándoklat](#)). • A zsidók szerint Jeruzsálem áll a világ középpontjában. Az időbeni kezdet és a térbeni közép a szimbolikus gondolkodásban egybeesik; a [rParadicsom](#), ahonnan a négy világtáj kiindul, a létezés középpontja. • A kereszténységben szimbolikája a keresztet is kapcsolódik, hiszen a vertikális és a horizontális irány metszőpontja jelöli ki. A keresztet a középpontot néha virággal (általában piros rózsával) jelölik, amely a Mindenség középpontjának, Krisztus szívének a jelképe. A középponttal jelölt kör Isten-szimbólum. • A középpontos szimmetria legismertebb irodalmi példája Dante *Isteni Színjátéka*. A három színből álló mű középső része a *Purgatórium* XVII. éneke, amelyben Dante a mű központi témáját, szerelemtanát is kifejti. Istennek, a világegyetem fénylő középpontjának hatalmát így jellemzi: „E Ponttól függ az egész ég és Természet titka” (*Paradicsom*, XXVIII. 41–42). [roltár](#) [K. K.; Ú. E.]

köldök: A kozmikus középpont jelképe, amelyből a világ táplálkozik; az ábrázolásokon gyakran egy fehér, felállított tojásdad alakú kő jelzi. Az emberi test köldöke mint a mikrokozmosz középpontja a makrokozmosz központjának felel meg. A kozmoszra utaló négyzet átlóinak metszéspontja, ill. a kör középpontja a [rkozmosz ember](#) ábráin a köldökkel esik egybe, pl. a hindu Purusa-mandalán ([rmandala](#)) és a szintén négyzetbe, valamint körbe illesztett ún. vitruviusi ember a reneszánsz korában kedvelt figuráján ([rtest/hús](#)).

• Számos mitikus hagyomány szerint a világ eredete egy köldök, amelyből szétáradt az élet a négy égtáj felé; így a föld és a születés jelképe. A [rhegy](#) mint föld és menny találkozási helye és az istenek lakhelye, szintén kapcsolódik a köldök-szimbolikához. Több szent helyet és egyes szigeteket is a világ köldökének tekintettek (pl. a környező népek a Húsvét-szigeteket még ma is így nevezik). • A sumer irodalomban „Ég és föld köldöke, íme a városunk” (*Enlil és Ninlil*, 1) ([rváros](#)). • A természeti népeknél az anya és a gyermek, az ember és a föld összetartozásának szimbóluma, amely pl. az afrikai szobrokon gyakran erősen hangsúlyozott testrészt. • A hindu mitológiában Visnu köldökéből egy [rlótusz](#) sarjadt, és ebből született meg Brahmá, a teremtő ([rbráhma/Brahmá](#)). Mivel a köldök nemcsak a fizikai, hanem a szellemi világ középpontja is, a jógában az élet centrumára való összpontosítást inspirálja. Ebben az értelemben az emberi mikrokozmosz központja, a harmadik [rcsakra](#); rajta keresztül lehet kapcsolatba lépni az átváltoztató energiák és a tűz központjával. A világ köldökén él a Véda szent tüze, s ezt a jelentést minden [roltár](#) magában hordozza. • Egyiptomban a sémi területen lévő mitikus ősdomb, Garizin hegye hordozza 'a Föld köldöke' jelentést. • A kelta hagyományban a hadisten (egyben a középpont istene), Nabelcus neve utal erre a hagyományra. A kelták hasonló jelentésű szent helye a Carnutes törzs földjén volt, ahol a druidák vezetőt választottak. A szent helyet a „tökéletesedés középpontjának” nevezték. • A görög mitológiában Pindaros szerint Zeusz két sást bocsátott útra, hogy keressék meg a világ közepét, s ahol a két sas útja keresztezte egymást, ott alapította a delphoi templomot ([rholló](#)). Egy másik mítosz szerint a hely neve Apollóntól származik, aki itt ölte meg Püthónt ([rApollón/Apollo](#)). A delphoi Apollón-templomban egy márványkúp jelezte a világ köldökét; Platón szerint Apollón szerepével függött össze a szent hely: „Ez az isten a világ közepében áll, hogy segítse az emberi fajt.” A delphoi *omphalos* ('köldök') így a létező hatalmat, az isteni jogrendet szimbolizálja, amely legyőzi a káosz hatalmas és vak erejét (ahogy Apollón Püthónt). A köldök-szimbolika szigetek elnevezésében is megjelenik. Homérosz Ógügié szigetét nevezi a világ köldökének ([rsziget](#)). A köldök az egykori [randrogün/hermafrodita](#) szétválásának sebhelyeként az eredeti egységre utal (Platón: *A lakoma*, 190e; 191a). • Az Ószövetségben szereplő „Föld köldöke” kifejezés a Szichem körüli hegyvidék egyik kiemelkedő részére vonatkozik (Bír 9,37). • Számos észak-európai és ázsiai nép a Sarkcsillagot tekinti az ég köldökének, középpontjának („kerékagának”, „sarokvasának”), amely körül az égboltozat, az egész világ forog. • A muszlim hagyományban [rAbrahám](#) áldozati oltára, egy üreges szikla a világ köldöke, amelyről Mohamed az égi útra indult, s amely fölé a jeruzsálemi sziklamecsetet emelték. (VII. sz.) • A kereszténység a centrum-elképzeléseket Jeruzsálemre vonatkoztatta. A IV. sz.-tól a Golgota (Kálvária-domb), később pedig minden oltár hasonló szerepet nyert. Eredetileg csak a jeruzsálemi székesegyházban a frigiditást tartó és a Szent Sír melletti követ tartották szimbolikus köldöknek. A keresztény lovagok és a rózsakeresztesek a hatalom megszerzésének lehetőségét látták abban, ha eljutnak a világ köldökéig, a középponthez, ezért indultak keresésére. Ez a motívum jelenik meg Umberto Eco *A Foucault-inga* c. regényében is. [rköldökzsínór](#) [R. G.]

fa: A növényvilág ciklikusan pusztuló és újrasarjadzó részeivel, elsősorban a virágokkal szemben az életerő (és különösen az örökzöld fa) az öröklét szimbóluma ([rvirág](#), [rzöld](#)). A fa mint világtengely a mitikus világképek egyik leggyakoribb motívuma; elnevezése: világfa, kozmikus fa. Ábrázolják a káosz óceánján lebegő kozmikus [rtojás](#) hajtásaként, amelynek növekedése a kozmosz, a világrend kiteljesedését fejezi ki. Mivel gyökereivel a földre hatol, törzsével a földi, ágaival az égi szférában él, a világ vertikális egységeinek összekapcsolója; az alvilág, a földi és az égi világ közti kommunikációt teszi lehetővé. A szellemvilágba, az isteni szférába emelkedés útját; az ezoterikus tudás, a gnózis elérését fejezi ki. A földi világ szakrális középpontja, a hármas kozmikus rendszer alappillére ([rköldök](#), [rközéppont](#)). A föld mélyén, a világ közepében gyökerezik. Kapcsolatban áll az ősi vizekkel, és belenő az idő világába, gyűrűket fejlesztve, hogy kinyilvánítsa korát; ágai viszont elérlik a mennyet, az örökkévalóságot, így bejáratként szolgál a szoláris hatalomhoz. A világrend tér- és időbeli tagoltságát reprezentálja.

• A világfa jellegzetes példája a skandináv mitológia kőrisfája, az Yggdraszill, amely a világ közepén áll, annak szerkezetét tartja, s egyben világmodell (*Edda, A völva jövendölése*, 19) ([rkőrisfa](#)). A *Kalevalában* tölgyfa a világfa (XXXI. ének, 189–192). A hindu világfa az év szimbóluma, amely körül a nappal és az éjszaka madarai keringenek (*Rig-véda*, I. 164). • A kozmikus fa jelentéseivel sok tekintetben összefonódott az életfa szimbolikája, amely azon túl, hogy világtengely és középpont, elsősorban a regeneráció és az ősi tökéletes állapothoz való visszatérés kifejezője. A drágaköveket vagy különleges virágokat, gyümölcsöket termő édenkerti fák a sumer, hindu, kínai, japán Paradicsom-képzetekben is szerepelnek ([raranykor](#), [rParadicsom](#)). Jellegzetes motívum az élet vizének, forrásának az életfa mellőli eredeztetése is. Gyümölcse halhatatlanságot biztosít, pl. a taoista hagyományban a Nyugati Paradicsom közepén növő őszibarackfa termése bír ilyen hatalommal ([rbarack/őszibarack](#)). • A Ter 2,9-ben megjelenő „élet fája” az Isten teremtette ember örök életét, haláltól való mentességét biztosítja, amelyet az első bűn, a [rtudás fája](#) tiltott gyümölcsének elfogyasztása miatt veszített el. Az éjszaka is világító mennyei életfa számos hagyományban megjelenik, s az erre utaló, gyertyákkal díszített fák az újjászületés szimbólumai. Ezzel a jelentéssel ruházták fel pl. a görögök Dionüszosz fenyőjét, a germánok [rÓdin/Wotan](#) fáját, a buddhisták a halottak ünnepének fáját, a keresztények a karácsonyfát ([rfenyőfa](#)). A katolikus hagyományban a kivirágzó keresztfa életfaként jelenik meg, s Krisztus örök életet hozó, megváltó tettét szimbolizálja. (Pl. Pacino di Bonaguida *Lignum vitae* című képén, 1310 k., Firenze, Accademia vagy a győri Szt. Ignác-templom oltár-keresztjén, XVIII. sz. [’ kereszt]). • A magyar néphagyomány életfája a lakodalmi szokásokhoz kapcsolódik. A feldíszített fa vagy faág az ifjú házaspár termékenységét, életét jelképezi, amelyet számos hímzés, faragás örökít meg. A fa és az állatok társítása szintén jelképes. A gyökérnél kígyók, a törzsnél általában szarvasok, az ágak között pedig madarak jelennek meg ([rállat/állatok](#)). A fát őrző kígyó vagy sárkány a megszerzendő gyümölcs, tárgy, átvitt értelemben a bölcsesség elérésének nehézségét jelenti. (Pl. Iaszónnak sárkánnyal kell megküzdenie az aranygyapjas kos Arész ligetében fára akasztott bőréért [’ argonauták].) Az Ótestamentumban a tiltott tudás megszerzését éppen a [rkígyó](#) ösztönzi, az ábrázolásokon a fára tekeredve kínálja a tiltott gyümölcsöt (Jan de Limbourg és testvérei: *Bűnbeesés és kiűzetés a Paradicsomból, Berry herceg hóraskönyve*, 1415–1416, Chantilly, Musée Condé). • A természeti népek mítoszaiban az állatokhoz hasonlóan lélek-jelkép, a személyek alteregója is lehet; az emberek származását is eredeztették fából. Pl. a germán hitvilágban az első emberpárt az istenek kőrisfából és szilfából keltették életre. A görög mitológiából is ismertek hasonló elképzelések, pl. Hésziodosz szerint a réz-nemzedék keletkezett kőrisből (*Theog.*, 563); Adónisz mirhafából született (Ovid. *Met.*, X. 512–513). Kínában a megmunkált fadarab az önzéstől és vágyaktól való mentesség, az egyszerűség taoista eszményére utalt (*Tao Te king*, 15). A későbbi taoizmus jelképrendszerében a görcsös, megmunkálásra alkalmatlan fa az egyéni szabadság jelképe (Po Csü-ji: *Görcs fa*). A [rvíz](#) (élet vize) partjára ültetett gyümölcsstermő fa a hívő, igaz ember képe a Zsoltárok könyvében (1,3). Elterjedt szokás gyermek születésekor vagy jelentős eseményekkor a faültetés, így a fa növekedése, erősödése utal az életerőre, viszont kivágása vagy kiszáradása, pusztulása a halál jele (Hom. *Il.*, XIII. 389–390; XVI. 482–483; Jób 29,19; Jer 11,19). Az Ószövetségben az égis terebélyesedő, majd gyökeréig pusztuló fa Nabukadnezár babiloni uralkodó sorsát példázza egy álombéli látomásában (Dán 4,8–17). • A gyümölcsstermő fa a női princípium egyik megjelenési formája; kifejezi az anyaistennők tápláló, védelmező aspektusait. A fa szerteágazó ágrendszere a származási rendet mutatja a családfaképeken ([ralma/almafa](#), [rösök](#)). A keresztény művészetben a Jézus származását bemutató [rJesse fája-ábrázolás](#) a legismertebb. • Mivel a fák lombkoronája az égbe nyúlik, fontos szerepet játszik a földi és égi világ kapcsolatában. Lehet szellemek, istenek megtestesülése; lakhelye; üzenetének közvetítője. A ligetek, erdők legnagyobb, legöregebb fái körül kultuszhelyek alakultak ki, s a szent fák sérthetetlenek voltak (pl. a Démétér szent tölgyfáját kivágó Erüszikthón bűnhődése: Kallimakhosz: *Démétér-himnusz*; Ovid. *Met.*, VIII. 738–878). Zeusz dódonai tölgyfái az isten hangját közvetítették ([rtölgyfa](#)). A görög mitológia természetistennői, a [rnimfák](#) közül a ligetek, fák lakói, védelmezői a *driüaszok* és *hamadriüaszok* (Hésziod. *Theog.*, 187).

• A samanizmusban az ég és föld közötti kapcsolattartás eszköze, az égi szellemvilág bejárata. A földtől az égi ívelve a sámán útját jelzi. A háromfokozatú világ tengelye, a sámán [rmadár](#) alakú segítőszellemeinek helye. Ez a motívum jelenik meg az *Égig érő fa* meséjében is. A sámánfa a sámán lelkét is szimbolizálja, addig él, ameddig a sámán ([rsámán/táltos](#)). • Az arab zodiákus hagyomány tizenkét ágú gyümölcsfája, amelynek termései a csillagok és a csillagképek, a mezopotámiai, valamint az ősi ausztráliai elképzelésekből is ismert. • Az alkímiában a fa elsődleges anyag, *prima materia*, amely a Nagy Mű eredetét és gyümölcsét, azaz eredményességét jelképezi. • Népkarakterológiákban is szerepelhet fa, pl. a tölgy a germánok, a [rhársfa](#) a szlávok fája, s Ady az *Ihar a tölgyek közt* c. versében a juharfát nevezi a magyarság fájának. • Danténál a földi Paradicsom fáit életfák, amelyek az égi kör forgása által az egész földön szerteszórják a termékenység magvait (*Ist. Színi., Purg., XXVIII. 109–111*). Petőfinél élet-jelképként szerepel: „Majd ha dőlni készül élted fája” (*Bolond Istók*). Az *Egy gondolat bánt engemet...* c. versben az esendő, hervadó virággal szembeállítva a nagyszerűség, hősiesség megtestesítője: „Legyek fa, melyen villám fut keresztül.” Vörösmarty kései költészetében ekképpen jelenik meg az életfa: „Mint az érett gyümölcs, / Az élet fájáról / Hull a fáradt ember / Midőn órája szól” (*Az ember élete*). Arany János az idő fájának képével indítja *Buda halála* c. eposzát: „Hullatja levelét az idő vén fája.” Az óriás fa a feltörekvő ember negatív értékű szimbólumaként jelenik meg Nietzsche-nél: „Mennél jobban törekszik magasba, fénybe, annál erősebben törekszik gyökere a földbe, lefelé, a sötétbe, mélybe, – le a gonoszba” (*Im-ígyen szól a Zarathustra; A hegyi fáról*). Ady költészetében a gyümölcsstermő életfa képére is találunk példát: „Lentről nézem ős terebélyed, / Piros csodákkal rakott Élet” (*Sírás az Élet-fa alatt*); csakúgy, mint az 'idő' jelentésre: „Hatalmas, hős, sudaras multnak / Ágai, gyönyörű éveim” (*A megnőtt élet*). Weöres Sándor a kozmikus fa szimbolikáját eleveníti fel: „És nézd a fát: hogy szétfeszül rajt a mélység / és magasság és minden égtáj! / Út ő maga, mindenfelé!” (*A fogak tornáca*, 6). Pilinszky *Harmadnapon* c. versében a „ravensbrücki fák” a feltámadás kozmikus képének elemei: „És megérik a fényt a gyökerek. / És szél támad. És fölzeng a világ.” [rág/vessző](#), [rbokor](#), [rerdő](#), [rfalevél](#), [rgyümölcs/termés](#), [rkert](#), [rmag](#), [roszlop](#) [K. Zs.; Ú. E.]

oszlop: Világtengely (*axis mundi*), a világfa vagy életfa megfelelője ([rfa](#)). Számos nép mítoszában elválasztja és össze is köti a földet és az eget, biztosítja a kettő közötti vertikális kapcsolatot (pl. a szászok kultikus oszlopa, az Irminusul). A skandinávok az Yggdraszill világfát ([rkörisfa](#)) idéző szent oszlopokat állítottak. A szibériai népek sátoztartó oszlopa is ezt a szerepet töltötte be ([rsátor](#)). Az indonéz mítoszokban a Keleten és Nyugaton felállított mennyei oszlopok tartják az eget, s hasonló a finnugor mitológia elképzelése is: egy világoszlopot, világfát, ill. hegyet jelöl meg a világ támasztékaként. • A világrend és jogrend megtestesítője is lehet azáltal, hogy a különböző eszmék, szakrális vagy világi jelképek, feliratok hordozója, hirdetője. E jelképes funkció legrégebbi ismert példája Hammurapi két méter magas sztéléje, amely a király törvénykezéseit ismerteti, s amelynek tetején az istene előtt hódoló királyt ábrázoló dombormű látható (Kr. e. 1800 k., Párizs, Louvre). • Egyiptomban a bikafejjel díszített oszlop a Napbika. Az obeliszkok szintén Nap-jelképek. Az Ozirisz-kultuszban kötődhet hozzá fallikus jelentés ([rOzirisz/Szarapisz](#)). A *Halottak Könyve* „Ozirisz hátgerincé”-nek nevezi a Dzsed-oszlopot, s a piramisszövegek szerint két ilyen oszlopon hág fel a király az égbe. Az újjászületést is kifejezi; ezt a „Dzsed felállításának” ünnepe magyarázza, amely a koronázásnak és más királyi ceremóniáknak volt a része. • Perzsiában szoláris és lunáris szimbólumokkal ellátott oszlopokat emeltek. • Indiában már az óind szertartásokban is szerepelt áldozati oszlop (*Rig-véda*, III. 8,3; *Satapatha bráhma*, III. 6,4,13). Asóka király korában (Kr. e. III. sz.) számos oszlopot állítottak, amelyek [rBuddha](#) tanainak igazságát, a Tan diadalát hirdették (pl. a szárnáthi Oroszlános oszlop oszlopfőjének négy oroszlánja, amely India címerében is szerepel; [roroszlán](#)). Az oszlopok törzsét életfa-jelképek (indamintázatok, palmetták, lótuszok) díszítik, a tetejükön Nap-állatok: sasok, oroszlánok, bikák szobrai, valamint a buddhizmus eszméire utaló [rkerék](#) látható. • Az antikvitásban a templomok előtt vagy a belső térben felállított magányos oszlopok áldozati oltárként is szolgálhattak ([roltár](#)).

Platón *Kritiasz* c. dialógusában az oszlopfőn bemutatott áldozat a törvénykezést megelőző rítus ([rálldozás/áldozat](#)). Az oszlop itt maga a törvény és a rend: „aranycsészékkel merítve a vegyítőedényből és áldozatot loccsantva a tűzbe megesküdték, hogy az oszlopon álló törvények szerint fognak ítélni és büntetést kiróni” (120a). [rHéraklész/Hercules](#) oszlopai az ismert világ határait jelentették, amelyeket a mítosz szerint az Európát Afrikától elválasztó Gibraltári-szoros két oldalán állított fel a herosz. Az oszlopok által képviselt világ végére merészkedik el utolsó útján [rOdüsszeusz/Ulixes \(Ulysses\)](#), aki vakmerősége miatt halállal lakol. A magas oszlopokra helyezett istenszobrok (pl. Zeusz/Jupiter szobrai) azt hangsúlyozták, hogy az istenek lakhelye az [rég](#). Egy spirális út vezetett körbe az oszlopon egészen az „égig” ([rspirál](#)). A római császárok dicsőségét, isteni mivoltát megörökítő oszlopok ezeknek kései visszhangjai, a felemelkedés, a megdicsőülés kifejezői (pl. Traianus-oszlop, Kr. e. 117). A spirális utat a császárok harci tetteivel díszítették. • A Bibliában az ég, amelyet gyakran sátorként képzeltek el, oszlopokon nyugszik (Jób 26,11) ([rsátor](#)). A föld alapzatát is tarthatják oszlopok (Zsolt 75,4). Ezeket rengeti meg Isten a földrengések alkalmával, valamint a világ végének jelül (Jób 9,6). A zsidó népet nappal felhőoszlop, éjjel pedig tűzoszlop vezette a pusztán keresztül (Kiv 13,21–22); mindkettő Jahve megjelenési formája ([rfelhő](#), [rtűz](#)). Szentséget jelez a tizenkét törzsnek állított tizenkét oszlop (Kiv 24,4). Az oszlopok ledöntésével ellenségeit elpusztító Sámson attribútuma (Bír 16,25–30). A vasoszlop az állhatatosság, a kitartás és a szellemi erő (Jer 1,18). Hasonló jelentésben szerepel a Jelenések könyvében: „A győztest oszloppá emelem Istenem templomában” (3,12). Salamon temploma két bronzoszlopának neve Jáchin és Boász (1Kir 7,15–22), amelyek a föld és az ég szövetségét jelképezték. A salomoni bölcsesség házána hét pillére a Úr hét ajándékának felel meg (Péld 9,1). A kánaáni vallásgyakorlatban szereplő „Nap-oszlopok” Izajásnál a bálványimádás jelei (Iz 27,9). • A kereszténységben az egyház az „igazság oszlopa” (1Tim 3,16), az apostolok pedig az egyház oszlopai (Gal 2,9) ([rapostol](#)). Az „oszlopos szentek” a földi javakról lemondó, aszketikus életet élő és pusztán a spirituális világra koncentráló magatartás megtestesítői. A gótikus szobrászatban az apostolok pillérszobrokként jelennek meg a kapubéletekben (pl. 1220 k., Párizs, Notre-Dame-katedrális, főkapu) ([rkapu](#)). Az [rapokalipszis](#) ábrázolásain, a Jánosnak egy könyvet átnyújtó angyal lábait égő oszlopok helyettesítik (Jel 10,1; Dürer *Apokalipszis* c. fametszetsorozatának *Az Isten átadja a könyvet Jánosnak, hogy nyelje le* c. darabja [1498 k.]). A Krisztus születését ábrázoló képeken az oszlop Dávid házára, Krisztus származására utal. Mivel Krisztust egy oszlophoz kötözve korbácsolták meg, ezért a Passió-szimbólumok egyike. Ebben a jelentésben látható a Krisztust övező angyalok kezében (pl. Jan és Hubert van Eyck genti oltárának *A Bárány imádása* c. táblaképén, 1426–1432, Szt. Bavo; Hans Memling *Utolsó ítélet*-oltárán, 1471, Gdansk, Muzeum Pomorskie). A mártír szentek közül Szt. Sebestyén és Szt. Luca ábrázolásain látható. A négy sarkalatos erény közül az Erő (Fortitudo) attribútuma. A törött oszlop síremlékként az elmúlásra utal ([rsír](#)). A ferde oszlop a megrendült erő jelképe is lehet. • Az iszlám hagyományban az ún. öt oszlop a legfontosabb vallási kötelezettségeket jelentette, köztük pl. a mekkai zarándoklatot. • A szabadvőkőműves páholyház két oszlopa (a J és B jelzésű) a salomoni templom oszlopaira utal. • Függőlegessége miatt a figyelmet az ég felé irányítja, ezért elősegíti a misztikus elragadtatást. • A tarot V. lapja, a Pápa/Főpap, pápai tiarát viselő férfialak, akinek trónusa mellett az egyházi hatalomra utaló két oszlop áll ([rkártya](#)). • Az egyes nemzetek által emelt oszlopok a kiemelkedő történelmi tettet végrehajtó hősök emlékezetét őrzik (pl. a párizsi Vendo^{me} tér oszlopa, 1806–1810; a londoni Trafalgar téren Nelson oszlopa, 1840). Csokonai *A' Dugonits' Oszlopa* c. versében a „magyar Hélikon” tetején állított, babérkoszorús emlékoszlop a tisztelet és a hála jele ([rbabér](#), [rkoszorú](#)). Petőfi a költők próféta-szerepét az ószövetségi motívummal hangsúlyozza: „Ujabb időkben isten ilyen / Lángoszlopoknak rendelé / A költöket” (*A XIX. század költői*). Paul Valéry versében a múlt mementójának jelképe (*Oszlopok éneke*). • Építészeti elemként támaszték, az épület tengelye, a szilárdság biztosítója: „Megtámaszt, de őt semmi nem tartja; képes megszerezni évezredek patináját. A fennmaradás csodáját allegorizálja, rácáfol a földdel egyetlen ponton érintkező tárgy látszólagos törekenységére” (Umberto Eco: *A nyitott mű*). [rdiadalív](#), [rhegy](#) [A. B.]

kert: A kozmosz kicsinyített mása, világmodell, a földi [rParadicsom](#). Élet és halál harmonikus egységét szimbolizálja, mivel nyomon követhető benne a vegetáció pusztulása és újjáéléde. Közepén *axis mundi*ként helyezkedik el a világfa vagy a halhatatlanságot biztosító [rfa](#); földjét [rnégyrfolyó](#) öntözi. Más elképzelések szerint a kertben a fák a terület határvonalát adják, s a centrumban [rtemplom](#) vagy [roltár](#) áll, ill. [rkút](#), esetleg medence, amely az élet vizének forrása. Érett gyümölcsökkel teli fák, színpompás virágok díszítik, és szabadon sétáló állatok ([rszarvas](#), [rpáva](#), [rgalamb/gerle](#)) népesítik be. • Az egyiptomi kultúrában a természeti adottságok miatt igen nagy értéke volt a művelhető területnek. A tikkasztó sivatagos táj elleni védekezés eredménye volt a fallal elkerített, növényekkel beültetett kert, amely szökőkútjaival, árnyékot adó fáival magát az életet jelentette. Emellett azonban szakrális jelentés is társult hozzá. A templomok kertjeit szent ligettként tisztelték. Egyes feliratok szerint Amon isten megparancsolta Hatsepszut királynőnek, hogy létesítsen részére egy nagy kertet, amelynek közepén templom áll. III. Ramszesz fáraó a Medinet Habuban emelt templomnál először egy nagy kertet építtetett: „tágas helyet, ahol annyi a Lótusz és Papirusz, mint a homok.” Számos kert és fa vallásos tisztelet tárgya volt. Az egyiptomiak azt remélték, hogy lelkük haláluk után is részesedni fog a kert áldásaiban, ezért a sírkamrák falaira kertrészleteket is festettek. • Mezopotámia többek között függőkertjeiről volt híres, amelyeket valószínűleg a *zikkuratok* mintájára építettek. Az ókor [rhét](#) csodájának egyikeként tartották számon Szemiramisz királynő függőkertjét. • Perzsiában, Egyiptomhoz hasonlóan, a természeti körülmények miatt a kert az életet adó oázis, a Paradicsom. A kertek szeretete és a fák kultusza gondolkodásuk egyik alapvető jellegzetessége. A kertészkedés az ifjúság neveléséhez tartozott, s még magas rangú hercegek is részt vettek benne. Leghíresebb versgyűjteményeik a *Gulisztán* (Rózsakert) és a *Busztán* (Gyümölcsöskert) címet viselik. Egy XV. sz.-i miniatúra egy kínai hercegnő és egy perzsa herceg találkozását kertben jeleníti meg. Két híres középkori költő, Szádi és Háfiz sírja falakkal körülvett kis ligetben áll. A kertek értékét jelzi az is, hogy lázadás esetén a nép először az uralkodói kerteket, a hatalom és a gazdagság szimbólumait rombolta le. A perzsa szőnyegek egyik alaptípusa kertet modellt. A zord idő beálltával hatalmas, kertet ábrázoló szőnyegekkel pótolták a valódi kertet a király számára. A téglalap alakú mezőt – amely a tipikus perzsa kert sémája – egyenes vonalú csatornák osztják föl, ezek a csatornák virágokkal és cserjékkel teli négyszögeket határolnak el. Ez megfelel a négy paradicsomi folyó által négy területre osztott univerzum ideájának. A perzsa kertet is mindig fal veszi körül. Ebben az értelemben a kert jelentése a [rsziget](#) és az oázis motívumával rokon: a védett intimitás, a visszavonulás, megpihenés helyszíne. Az arabok később átvették ezt a kertkultúrát. Művészetük hatása Európában Dél-Spanyolországban (Cordoba, Toledo, Granada) érezhető olyan alkotásokon, mint pl. az Alhambra erőd kertjei. • Indiában elsősorban pihenésre, testi-lelki felüdülésre szolgált a kert, amelynek alaprajza a mandalához hasonlít ([rmandala](#)). Kozmikus tengelykereszt húzódik át rajta, amely tizenkét teraszra osztja fel a tizenkét állatövi jegynek megfelelően. Ilyen pl. az indiai muszlim építészet remekműve, a Tadz Mahal kertje. • A kínai mítoszokban a halhatatlanság gyümölcsseit termő fák Hszi-vang-mu ('nyugati királyi anya') istennő kertjében teremnek, s ez a halhatatlanok „Paradicsoma” ([rbarack/őszibarack](#)). A Távol-Keleten, különösen Kínában és Japánban, fontos jelentősége volt a magánkertek ápolásának, amelyek a természettel való közvetlen kapcsolatot jelentették. A természet kicsinyített másai; két legfontosabb alkotóelemük, a [rvíz](#) és a [rkő/szikla](#), az aktív és passzív princípium együttesét, a világ változtathatatlan lényegét tükrözik, míg a növények a születés és pusztulás folytonosságát, a mulandó szépséget jelenítik meg. Japánban a kertekben kaptak helyet a teaházak is, mivel a teaszertartásra a kerten való áthaladás készíti fel a résztvevőket. • A görögök kertjei eleinte a kegyhelyként tisztelt szent ligetek voltak. Ezek közepén oltár vagy templom állt. Az istenek és hősök szent ligetei versenyjátékok színteréül is szolgáltak. A testedző iskolákat, a *gümnaszionok*at szintén nagy kert vette körül, s az egyes kertrészleteket akadémiának, líceumnak nevezték. Később a *gümnaszionok* sétaútjaiból a filozófusok gyülekezőhelye lett, ahol a mesterek sétálva tanítottak. A kert tehát iskolaként funkcionált, pl. Epikurosz „a Kert filozófusának” nevezték. Priaposzt tisztelték a kertek védőisteneként, s szobrain a [rfallosz](#) hangsúlyos ábrázolása termékenységére utal ([rPriaposz/Priapus](#)).

A kert az antikvitás szerelmi költészetében is erotikus szimbólum, ill. a női genitália jelképes megjelenítése. A kertbe való behatolás, a termények megdézsmálása a nemi aktust jelöli: „Elveheted kertemből büntelenül mi csak ott van, / ha megadod te nekem mind, mit a kerted ígér” (*Corpus Priapaeorum*, 5.). Homérosz *Odüsszeiájában* is több kertleírással találkozhatunk. A phaiák fejedeleme, Alkinoosz gyümölcsöskertje maga a tökéletesség, a bőség, az istenek ajándéka (*Od.*, VII. 112–132). A mítoszokban szereplő [rHeszperiszek kertje](#) az [raranykor](#) eszményi helyszínéhez hasonló. • A bibliai Édenkert a tökéletes boldogság és az ártatlanság állapotának szimbóluma ([rParadicsom](#)). Ugyanakkor fájának gyümölcse a testi gyönyörök megízlelését kínálja, így válhat a földi szerelem helyévé ([ralma/almafa](#), [rtudás fája](#)). A bűnbeesés és kiűzetés ábrázolásain is megjelenhet a tökéletes állapotra utaló kert (pl. Jan de Limbourg és testvérei: *Bűnbeesés és kiűzetés a Paradicsomból*, *Berry herceg óraskönyve*, 1415–1416, Chantilly, Musée Condé). Az Énekek énekében az elzárt kert a kedves szüzességére utal (Én 4,12). A keresztény szimbolika ezt veszi át a szeplőtelen fogantatás, ill. [rSzűz Mária](#) tisztaságának jelképeként (*hortus conclusus*). Erre a jelentésre utal Stefan Lochner *Madonna rózsalugasban* c. festménye is (1440 k., Köln, Wallraf-Richartz-Museum). Az [rAngyali üdvözet](#) ábrázolásainak is gyakori színtere (pl. Leonardo da Vinci: *Angyali üdvözet*, 1472–1475, Firenze, Uffizi). • A néphagyományban is megjelent a nagyhét utolsó napjain és húsvét éjszakáján a kerti imádkozás szokása, amely a Getsemáné-kertben történt eseményekre emlékeztetett (Mt 26,36–42). • A középkori templomok fallal bekerített kolostorkertjei, a reneszánsz szimmetrikus elrendezésű kastélykertjei, a francia és spanyol barokk labirintus típusú, geometrikus formákat kedvelő kertjei, majd a természet mintájára telepített angol kertek mind egy-egy kor világfelfogását tükrözik. • A gyönyörök kertje (*hortus deliciarum*) a XX. sz.-ig nyomon követhető toposz, s a testi örömök, az érzékiség kifejezője (Bosch: *A Gyönyörök kertje*, 1503–1504, Madrid, Prado; Gulácsy Lajos: *Szerelmespár [Don Juan kertje]*, 1910, Bp., MNG; William Blake: *A szerelem kertje*; Oscar Wilde: *Eros kertje*; Csáth Géza: *A varázsló kertje*; Ady: *Az árvaság kertjeiben*). • Ovidius az állam jelképeként is használja (*Fasti*, II. 701–710). Ezt a hagyományt folytatja Shakespeare, akinek több drámájában a „gyomos kert” a hanyatló állam, ill. világ szimbóluma (*Hamlet*, I. II.): „kertünket, a szép hont / Gyom veri fel” (*II. Richárd*, III. IV.). A magyar irodalomban Móricz Zsigmond *Tündérvölgy* c. regényének címe is kifejezi, hogy a korabeli, három részre szakadt Magyarországnak egyetlen „művelt” része a Bethlen Gábor vezette Erdély. • A világtól való elvonulás egy lehetséges formája: pl. Szt. Ágoston *Vallomások* c. művében a szerző megtérése olvasás közben egy kertben zajlik le. A pihenés, a magány (Milton: *Il Penseroso*), a gondolkodás, a misztikus megvilágosodás tere (Marvell: *Gondolatok a kertben*). Voltaire *Candide*-jának zárómondata az egyéni lét kiteljesítésének (mint egyetlen lehetséges életcél) jelszava lett: „Műveljük kertjeinket!” Vörösmarty *Csongor és Tünde* c. darabjában a kert maga a világ, amelyben az emberiség drámája zajlik a megkísértéstől a beavatásig. Lehet a megszelídített és művelés alatt álló lélek jelképe, szemben az [rerdő](#) szimbolizálta vad lélekkel (Hamvas Béla: *Scientia Sacra*). Bartók (Balázs Béla szövegére komponált) *A Kékszakállú herceg vára* c. operájában a férfilélek gyöngédségét jelképezi: „Ó! Illatos kert! / Kemény sziklák alatt rejtve.” [rAdónisz-kert](#), [rgyümölcs/termés](#) [A. B.]

Ezekből a szócikkekből látható, hogy a Hegy, a Sziget, a Középpont, a Köldök, a Fa, az Oszlop és a Kert szorosan összefüggő, egymásra utaló, illetve egymást kiegészítő jelképrendszer tagjai. Az előzőekben ez már megállapítást nyert, de itt külön nem hangsúlyozódik, így emlékeztetem Önöket, hogy az Oszlop a Bibliában, mint Cölöp, illetve Aschera (Csonkolt Fa, Életfa) jelenik meg. Ezenkívül a Sziget kapcsolatba hozható Boldogok szigetével (Elysium), mely szigeten áll a Világhegy, melyen pedig a Világfa (Életfa) áll, s ez maga a Világoszlop, a Világtengely, az Axis Mundi. Ezek pedig a Kert (Éden-kert, Paradicsom) közepén találhatóak, amivel konkrétan eljutunk a középponthoz, a „Világ Köldökéhez”. A Köldökkel később problémánk lesz, ugyanis a rendszer közepén a Szívcsakra található és nem a Köldökcsakra. Egyenlőre maradjunk meg ennél az álláspontnál, melyet a cikk közöl, ugyanis ez az általános, elfogadott hivatalos álláspont.

Bizonyos nézőpontokból tekinthetjük a Köldököt valamilyen szinten Középpontnak, viszont egyértelműen nem a Hierarchikus rendszer középpontja.

Ezek után lássunk különböző hivatkozásokat, adatokat némi magyarázattal együtt.

mek.oszk.hu/08500/08543/08543.rtf

BAL

A legtöbb mitológiára jellemző, hogy a “bal” fogalmát általában negatív értelemben használják, a “jobb” fogalmát pedig pozitív értelemben. A középkori misztériumjátékokban baloldalt jelenítették meg a poklot, jobbra a mennyországot.

HEGY

A hegy mitológiai funkciói változatosak. Gyakori motívum, hogy a hegy az istenek tartózkodási helye: Olümposz a görög, a Csomolungma az északi buddhista hagyományban. Fontos események kapcsolódnak egyik-másik hegyhez: a vízözön az Araráthoz az Ószövetségben; a görög mitológiában az Olümposz és a Parnasszosz mellett, amely Apollón és a múzsák lakhelye. A hegy lábánál állt Apollón és Dionüszosz szentélye.

A hegyet gyakran a világ megtestesítőjének, a világegyetem modelljének tekintik. A világhegy hármastagozódású: a tetején lakoznak az istenek, alsó részén a rossz szellemek, amelyek a halál birodalmába tartoznak, a középső szinten, a földön pedig az emberi nem. Az elképzelés legklasszikusabb típusa az indiai mitológiában szereplő óriási hegy, a Meru. A föld közepén található, a Sarkcsillag alatt, világóceán veszi körül, három csúcsán Brahma, Visnu és Siva lakik.

VILÁGFA

A világfa képe gyakorlatilag mindenütt ismert az élet, a termékenység, a tudás fájaként, amely mint a világ tengelye egybefoglalja a legáltalánosabb értelmi ellentétpárokat.

A világfa függőleges tagolódásában különvlik az alsó (gyökérzet), középső (törzs) és a felső (ágak) rész. Függőleges irányban jelennek meg az ellentétpárok: fönt-lent, ég-föld, föld-alvilág, tűz (száraz), víz (nedves), amelyek kellő pontossággal azonosítják a mitológiai alakokat és azt a világot, amelyben cselekszenek. A világfa sokszor a világ közepe is, de a centrum, amelyen a világtenger áthalad, lehet más is. A görögök elképzelése szerint a föld köldöke Hellász szívében rejtőzött, Delphoiban Hesztiának, a tűz istennőjének a templomában volt. Úgy vélték, hogy a világ közepének harmóniateremtő szerepe van a világmindenségben. A harmóniateremtő közép pedig a rendnek és a tisztaságnak a forrása. A világmodell fogalma a hagyományokban gyakran abból indul ki, hogy a makro- és mikrokozmosz, a természet és az ember azonos: a hegynek, az asztalnak lába van, a pohárnak talpa, mintha minden az emberhez hasonlatos lenne.

VILÁGTENGER

A világtenger a hagyományokban olyan ősvíz, amelyből a Föld és tágabban az egész kozmosz keletkezett. Sumer elképzelés szerint az egész világot beözönlötte a világtenger, nem volt sem kezdete, sem vége – örök volt. A babiloni változat szerint a végtelen világtengében nem volt semmi egyéb, csak két szörny. Az egyiptomi teremtésmitológiában kezdetektől fogva létezik a világtenger. Számos ázsiai hagyomány a végtelen és örök ősvilágtenger eszméjéből indul ki. A görögök világtengere elsősorban óriási világfolyó vagy “folyamáradat”, amely körülöleli a Földet. A folyó, források, tengeráramok eredetűl szolgál, lakóhelye a napnak, holdnak és csillagoknak, amelyek belőle kelnek, és belé nyugosznak le. Hésziodosz szerint az óceán a legidősebb titánnak, Uranosznak a fia Gaiától. Az istenek az óceánt – Okeánosz – mint vénséges vén szülőt tisztelik, gondoskodnak róla, noha elvonultan, magányban él. A víz a világegyetem egyik alapeleme: minden létező kiindulópontja, az őskáosz megfelelője.

VILÁGTOJÁS

A világtojás, kozmikus tojás lényegében jelkép. Számos hagyományban belőle keletkezik a világmindenség vagy valamilyen megszemélyesített teremtőerő: a teremtő isten, néha maga az emberi nem. Egyiptomi mítosz szerint a „nagy gágogó” madár tojta világtojásból kel ki a Nap. Az indiai Védák szerint egy aranycsirából, a világtojásból jött létre a teremtő, őbelőle pedig Brahma.

Ebből a hivatkozásból látható, hogy a Világhegy, Világfa, Világtenger és a Világtojás egymást kiegészítő fogalomkör, s a Világtojást már az előzőekben érintettük, bár érdemes lenne mélyebben is megvizsgálni. Ebben a forrásadatban a Világhegygel kapcsolatban megjelent a Hindu, Indiai mitológiában szereplő Meru hegy, így nézzük meg most ezt.

http://vilagbiztonsag.hu/keptar/displayimage.php?album=21&pid=21284#top_display_media

Meru-hegy (szanszkrit nyelven Sumeru) - Nimród csillagképén, a Vadász csillagképen keresztül jutunk csillagösvényen a Tejút közepébe.

A Meru-hegy (szanszkrit nyelven: मरु, meru) vagy Szumeru-hegy, tibeti nevén Rirab, azaz „Hatalmas Hegy” mítoszok alkotta vidék, a dzsainizmusban, a hindu és a buddhista kozmológiában az Univerzum központja, a világ tengelye, az istenek lakóhelye. A Nap, a Hold, a csillagok, az égitestek mind körötte forogtak. A végtelenül magas Meru-hegy a mindenség kezdete és vége. A Meru a stabilitást jeleníti meg és mint a „szent tér” attribútuma, szimbolikus átjáró a létezés mitológiai síkjai között. A teremtett világ keletkezése óta létezik, belőle fakad a természet, a termékenység, a bőség – a férfierő jelképe, vagy tápláló istennők lakhelye.

„A hindu mitológia szerint az istenek a világ központjában, a mitikus Meru-hegyen élnek. A hegynék öt csúcsa van, amelyek az isteni teremtőenergiát jelképezik, azt a megtermékenyítő erőt, amelyet a hinduista vallásfilozófiában Siva lingakultusza fejez ki [...] és amely végül a földi lét teremtéséhez vezetett.”

A következő hivatkozás Baal Istenről lesz, s nézzük meg az Ő kapcsolatát a Középponttal. A Görög mitológiával kapcsolatban már tárgyaltuk, hogy Zeusz a saját apját Kronoszt a Világ Közepére, a Boldogok Szigeteire vitte, s Ő ott uralkodik. A Boldogok szigete, az Elysium viszont azonos az előzőekkel kapcsolatban a Világhegygel.

http://etdk.adatbank.transindex.ro/pdf/reg_bodo.pdf

A kánaáni mitológia szerint Baál „útja” távolról sem könnyű de szükséges.⁵ A Panteon főnöke a leghatalmasabb isten, aki az istenek és az emberek atya egyidőben: Ő (első szám, harmadik személyként jelenik meg), kinek két felesége van:

Aşert és Anat, ám Baál mindkettőt elveszi apjától. Ez egy felsőbb lépcsőfokra való haladást jelentet, mely nem épp tisztséges módon történt. Baál és társai megtámadják Ő-t , a palotájában megkötözik, s kényszerítik, hogy menjen a világ közepére. Ő sír és kéri a tengerek segítségét(az ókorban, amint a mítoszból is kiderül a világ vége, s ezen túli életet egy folyó, tenger határolt). Yam, a tenger istene ezt ezt meghallja, enyhíti szomját, minekutána az a küldetése jutott neki, hogy meg kell küzdjön Baállal.

<http://lexikon.katolikus.hu/B/Baal.html>

[Magyar Katolikus Lexikon](#) > [B](#) > [Baal](#)

Baal: összefoglaló istennév az Ószövetségben (*Bír 6,25; 1Kir 16,31; 18,26; 19,18*). - Szíriában és Palesztinában sok olyan természeti istenséget tiszteltek, akiről azt tartották, hogy szt fáokban, forrásokban v. a hegyek tetején laknak, s akiket ~nak, azaz az illető hely (fa, forrás, hegy) birtokosának, *urának* neveztek. Szíriában az egyik legfontosabb istenségnek, az Ég Urának neve.

Szt állata a bika volt, kultusza egészen Egyiptomig terjedt. Kánaánban is népszerű volt, s Izr-ben sok kir. pártolta tiszt-ét. Ezért a prof-k, főként Illés harcoltak ellene (*Jer 2,23; 11,13; Ez 6,4.6; Oz 13,1*). **
BL:119.

Itt ezekben a hivatkozásokban látható Baal kapcsolata a Középponttal, a Világheggyel, és a Szent Fákkal. Ezek után nézzünk adatot a Szimbólumtár adatai között megjelenő Omphalosz – ra.

<http://turiya.vidya.hu/konyvtar/tradicio/guenon/vilagkir/grvk09.html>

René Guénon

A Világkirály

IX. Az Omphalosz és a szentkövek

Ossendowski tudósítása szerint valaha a „Világkirály” többször megjelent Indiában és Sziámban „áldást osztva az emberekre egy bárányt koronázó almával”. Ez egy különösen figyelemre méltó részletté válik, ha összevetjük Saint-Yves a „Bárány és a Kos-Korszakról” szóló leírásával.¹⁴² Jelentőségét még inkább elnyeri, ha észrevesszük, hogy a keresztény szimbolikában számos ábrázolása felfedezhető egy hegyen lévő báránynak. Erről a hegyről négy folyó ered, amelyek egyértelműen megegyeznek a „földi Paradicsom” négy folyójával.¹⁴³ Mint már említettük, *Agarthának* a *Kali-Juga* kezdete előtt más volt a neve, tudniillik *Paradésának* hívták, ami a szanszkritban a „legfelső országot” jelenti, s ami jól alkalmazható a „Világszívnek” is nevezett par excellence spirituális centrumra. Ez az a szó, amelyből a khaldeusok a *Pardest* és a nyugatiak a *Paradicsomot* megalkották. Ily módon szó szerinti értelmének világossá kellene tenni, hogy miért jelöli ez mindig, különböző formáiban is ugyanazt a dolgot, mint a héber kabbala *Pardesa*. Összegezve, amit a „Pólus” szimbolikája kapcsán megtárgyaltunk, nem nehéz felismerni, hogy a „földi Paradicsom” hegye nem más, mint a „sarkhegy”. Szinte minden tradíciónak megvan a saját elnevezése a hegyre, a hinduk *Merunak*, a perzsák *Alborzsnak*, a nyugati Grál-legenda *Montsalvat*-nak hívja. Ezenkívül ott van az arab *Qaf*-hegy,¹⁴⁴ valamint a görög *Olümposz*, melyeknek oly sok tekintetben ugyanaz a jelentése.

Ezek olyan területet jelölnek, amely az átlagember számára a „földi Paradicsomhoz” hasonlóan hozzáférhetetlenné lett, s amely kívül van az emberi világot az adott ciklikus időszakok végén eltörülő kataklizmák hatókörén. E terület, ami bizonyos védikus és avesztai szövegek szerint valóban a „legfelső ország”, az északi Pólus irányában fekszik még a szónak szó szerint értelmében is. Elhelyezkedése az emberi történelem különböző szakaszaihoz képest változhat, de szimbolikus értelemben mindig poláris marad, mert alapvetően mindig azt a mozdulatlan tengelyt jelöli, ami körül a mindenség örvénylik. ...

... Az *omphaloszt* megjelenítő kő, Jákobéhoz hasonlóan oszlop formát is felvehet. Nagyon valószínű, hogy a kelta „menhíreknek” ugyanez az értelme. Velük kapcsolatban, Delphoi esetéhez hasonlóan próféciák hangzottak el, ami könnyen érthetővé válik, ha a fentiekkel egyetértésben „Istenszékhelyekként” szemléljük őket. „Isten háza” természetesen a „világcentrummal” egy. Az *omphaloszt* kúp alakban is megjelenhet, akárcsak *Kübelé* fekete köve, ahol a kúp a „szenthegy”, a „pólus” szimbólumát, az *Axis Mundi*t, a „világtengelyt” jeleníti meg. Egy másik változat szerint tojás alakú volt, s így közvetlen kapcsolatba hozhatják egy másik különösen fontos szimbólummal, a „világtojással”.¹⁵⁴ Amíg az *omphaloszt* rendszerint kőként írták le, addig ez utóbbi többnyire domb vagy halom alakját vette fel, ami a „szenthegy” egy újabb megfelelője. Kínában például az „öt világtáj” földjéből négyszögű, piramis alakú dombot vagy halmot építettek minden királyság vagy feudális tagállam centrumában. A piramis négy oldala megfelelt a négy kardinális pontnak, míg a csúcs magának a centrumnak.¹⁵⁵ Bármilyen különös, de az „öt világtáj” Írországból is megtalálható, ahol a „Vezér álló követ” hasonló módon állították fel minden egyes birtok közepén.¹⁵⁶ ...

(154. Némelykor, különösen a görög *omphaloi* esetében a követ kígyó vette körül. Ugyanilyen összetekeredett kígyó látható egyes khaldeai határkövek talapzatán vagy csúcán, amelyeket a tulajdonképpeni *bétyle*-eknek kellene tekintenünk. Azonkívül a kő szimbóluma, miként a fáé (az *Axis Mundi*, a „Világtengely” másik alakja) általában szoros kapcsolatban áll a kígyó szimbólumával.

Ugyanez érvényes a tojás szimbólumára is, különösen a keltáknál és az egyiptomiaknál. Az *omphaloszt* ábrázolásának egyik figyelemre méltó példája a „kermariai szentkő”, a tetején lekerekített szabálytalan kúp, ami az egyik oldalán a szvasztika jelét viseli. J. Loth korábban említett művében felvételeket is közöl erről, valamint más ugyanilyen jellegű kövekről.)

Lássunk még adatokat a Középpont kérdéskörére.

<http://www.o-ws.hu/cikkek/samanizmus/a-samanizmus-gyokerei.html>

A sámánizmus gyökerei

... A sámánizmus vallási hagyománya közös gyökerű kozmológiai világszemléletet is hordoz. Nézete szerint a világegyetem hármasságú képződmény. Középpontjában áll a "világfa" vagy "világtengely", az "arbor mundi" vagy "axis mundi", amely elválasztja, de össze is köti a felső, a középső és az alsó világot. A felső világ az égitestek, a jó szellemek birodalma, a főisten vagy főistenek otthona. A sámánnak képesnek kell lennie arra, hogy megmássza a világfa égbe emelkedő törzsét ("az égig érő fát"), hiszen csak így tud érintkezni az égiekkel. A középső világban élnek az emberek, állataikkal és a közük ereszkedő vagy kapaszkodó - segítő vagy ártó - szellemekkel együtt. Az alsó világ a gonosz szellemek és a holtak lelkeinek birodalma: a sámánnak alkalmanként a világfa gyökerein ide is le kell ereszkednie, hogy végezni tudja a maga dolgát. ...

(Zsigmond Király Főiskola)
Bevezető helyett

Fröhlich Ida

... A konferencia célja annak bemutatása és megvizsgálása volt, hogyan fejeződik ki a vallások lényege a szent tér mibenlétében és elrendezésében a nagyobb ókori és a világvallások szöveges és tárgyi emlékeinek tükrében: melyek a szent megnyilvánulásának helyei, miket tekintenek szent helynek az egyes vallási közösségek (szentélyek, szent városok, szent hegyek, szent folyók, avagy az emberi lakhely mint szent tér); hogyan nyilvánul meg a szent tér „világtengely”-ében (axis mundi) az istenivel való kapcsolat; hogyan ismétli meg a szent tér mint imago mundi a kozmoszról alkotott elképzeléseket; azonos intenzitásúak-e a szent szentség – tulajdonságai a szent tér minden pontján; milyen geometriai elvek (centralitás, szimmetria) szerint rendeződnek a szent terek; milyen tárgyak találhatók a szent térben, és ezek milyen jelentés(ek)kel rendelkeznek; melyek a szent tér rituális megszentelésének eszközei, hogyan jelzik és védik az egyes vallási közösségek a szent tér határait. ...

Ezekben a hivatkozásokban nagyon sokszor felmerült az Axis Mundi kifejezés, így most lássunk erre adatot egy román szerzőtől. Nem minden állásfoglalásával értek egyet, viszont nagyon jól összegzi és különböző kultúrákban vizsgálja e kérdéskört, fogalmat.

<http://terebess.hu/keletkultinfo/profan1.html>

Mircea Eliade

A szent és a profán

(**Mircea Eliade:** román vallástörténész és író)

A "világ középpontja"

... A kvakiuti-neofiták felkiáltása: "A világ közép-pontjában vagyok!", a szent tér egyik legmélyebb jelentőségét fedi fel. Ahol a hierophánia áttörte a síkokat, ott egyszerre jött létre "nyílás" felfelé (az isteni világba) vagy lefelé (az alsó régiókba, a holtak világába). A három kozmikus sík - a föld, az ég és az alvilág - kapcsolatba lép egymással. Mint az imént láttuk, a kapcsolatot néha egy olyan világoszlop képével fejezik ki, amely tartja, összekapcsolja az eget és a földet, és amelynek alapja az alsó világban (az alvilágban) gyökerezik. Ez a kozmikus oszlop csak a világ közepében állhat, mert az egész lakható világ körötte terül el. Mindebben tehát vallási elképzelések és kozmológiai képek következményét kell látnunk, amelyek összefüggnek egymással, és abban a "rendszerben" fejeződnek ki, amelyet a hagyományos társadalmak "világrendszerének" nevezhetünk: a) valamilyen szent hely megtöri a tér homogenitását; b) ezt a törést valamely "nyílás" szimbolizálja, amely lehetővé teszi az egyik kozmikus régióból a másikba való átmenetet (az égből a földre és a földről az alvilágba) ; c) az éggel való kapcsolat különböző képekkel fejezhető ki, amelyek mindegyike az axis mundi-ra vonatkozik: oszlop (universalis columna), létra (Jákob létrája), hegy, fa, inda stb.; d) c: világtengely körül terül el a "világ" (vagyis a mi világunk), következésképpen a tengely "közepén", a "föld köldökén" található a mi világunk, s ez világ közepe. ...

... Vegyünk először egy olyan példát, amelyből azonnal kiviláglik e jelképrendszer egysége és sokfélesége: a kozmikus hegyét. Említettük már, hogy a hegy is szerepel azon képek között, amelyek az ég és a föld közötti kapcsolatot ábrázolják, tehát benne is a világ közepe testesül meg.

Az ilyen mitikus vagy valóságos - hegyek, amelyek a világ közepén találhatók, sok kultúrában játszanak szerepet. Ilyen a Meru hegy Indiában, a Haraberezaiti Iránban, a mitikus "országok hegye" Mezopotámiában, a Geriizim, melyet egyébként "a föld köldökének" neveznek, Palesztinában.* Mint axis mundi, amely a földet az éggel kapcsolja össze, a hegy bizonyos fokig az éggel érintkezik, s így a világ legmagasabb pontját jelenti; ezáltal a körötte lévő ország, "a mi világunk", minden ország közül a legmagasabb rendűnek számít. A zsidó hagyomány szerint Palesztinát azért nem árasztotta el a vízözön, mert a föld legmagasabban fekvő országa volt.* Iszlám hagyomány szerint a föld legmagasabb helye a kâ'aba, mert „a sarkcsillag tanúsítja, hogy az ég középpontjával szemben található”.** A keresztények számára a Golgota a kozmikus hegy csúcsán van. Mindezekben a vallási elképzelésekben egy és ugyanazon mély vallásos érzés fejeződik ki: "a mi világunk" szent föld, mert a legközelebb áll az éghez, s mert innen, tőlünk érhető el az ég, és épp azért a mi világunk "magas rangú hely". Kozmológiai szempontból ez a vallási elképzelés abban fejeződik ki hogy e kiváltságos területet (amely a mi területünk) a kozmikus hegy csúcsára vetítik. Csak későbbi elméletek nyomán vontak le ebből mindenfajta következtetéseket, például az imént említett, mely szerint Palesztina szent földjét nem árasztja el a vízözön. A középpontnak ez a jelképrendszere kozmológiai képek és vallási hitképzetek további csoportjait magyarázza. Említsük meg közülük csak a legfontosabbakat: a) a szent városok és a szentélyek a világ középpontjában találhatók; b) a templomok a kozmikus hegy utánzatai, és ezek alkotják a köteléket föld és ég között; c) a templomok alapja mélyen lenyúlik az alvilági régiókba. Mindezt elegendő lesz néhány példával megvilágítani. Ezután megkíséreljük összképbe foglalni egy és ugyanazon jelképrendszer mindezen különböző oldalait, hogy még világosabban felismerjük az összefüggést e hagyományos világképzetek között.

A kínai uralkodó fővárosa a világ középpontjában található, ott, ahol a nyári napfordulókon a napóra mutatója délben nem vethet árnyat.* Ugyanez a jelképrendszer kapcsolódik a jeruzsálemi szentélyhez is; a szikla, amelyen állt, "a föld köldöke" volt. Nikolaus von Therva izlandi zarándok, aki a 12. században kereste fel Jeruzsálemet, ezt írta a szent sírról: "Ott van a világ közepe, nyári napfordulókor a nap fénye függőlegesen esik alá az égből.”** Ugyanezzel az elképzeléssel találkozunk Iránban: az iráni föld (Airyanam Vaejah) a világ közepe és szíve. Miként a szív a test közepében található, „Irán földje is értékesebb, mint bármely más országé, mert a világ közepében van”.***

Ezért számított Shiz, az irániak "Jeruzsáleme" (amely a világ középpontjában volt) a királyi hatalom forráshelyének és Zarathusztra[xiii] szülővárosának.****

Már a babilóniai tornyok és szentélyek neve is arról tanúskodik, hogy a templomokat a kozmikus hegyekkel azonosították, és bennük testesült meg a "kötelék" föld és ég között: "a ház hegye", "minden ország hegyének háza", "viharak hegye", "kötelék ég és föld között" stb. A zikkurat[xiv] tulajdonképpen kozmikus hegy volt; hét emelete a hét bolygóeget képviselte; ha a pap megmászta, a világegyetem csúcsára jutott. Hasonló szimbolika magyarázza a jávai Barabuduron épült óriási templomépítményt: mesterséges hegynek emelték. E templom megmászása a világ középpontjába való eksztatikus utazással azonosul; mihelyt a zarándokok elérik a legfelső teraszt, áttörnek a síkokat, egy olyan "tisza régióba" törnek be, amely felülemelkedik a profán világon.

Dur-an-ki, "kötelék ég és föld között" volt a neve sok babilóniai szentélynek (ilyennel találkozunk Nippurban, Larsában, Sipparban stb.). Babilonnak sok neve volt, köztük "az ég és a föld alapjának háza", "kötelék ég és föld között". Babilonban azonban a föld a világ alatti régiókkal is kapcsolatban állt, mert a várost a báb-apsî-ra, "az apsu kapujára" építették, ahol apsu a káosz vizét, a teremtést megelőző állapotot jelenti. Ugyanezzel találkozunk a zsidó hagyományban: a jeruzsálemi szentély sziklái mélyen a tehôm-ba nyúltak, ami az apsu héber megfelelője. Miként Babilonban megtaláljuk az "apsu kapuját", úgy a jeruzsálemi templom sziklája a "tehôm száját" zárta le.*

Az apsu és a tehôm éppúgy szimbolizálják a "vízkáoszt", a kozmikus anyagot, amelynek még semmiféle alakja nincs, mint a halál világát - tehát azt, ami az életet megelőzi, és ami az élet után következik.

Az "apsu kapuja" és a szikla, amely a "tehôm száját" lezárja, nemcsak az alvilág és a föld közötti kereszteződés és kapcsolódás pontját, hanem egyúttal e két kozmikus sík ontológiai rendje közötti különbséget is jelöli. A tehôm és a templomszikla, amely "száját" lezárja, más-más szinten helyezkedik el, itt megy át a virtuális az alakítottba, a halál az életbe. A teremtést megelőző vízkáosz egyúttal a formátlanba való visszasüllyedést, a halál előidézte lárvaszerű létezésbe való visszatérést szimbolizálja. A világ alatti régiók bizonyos értelemben hasonlítanak a lakott területet körülvevő kopár és ismeretlen tájakra: az alsó világ, amely fölött a mi "kozmoszunk" emelkedik, a kozmoszunk határain túl uralkodó káoszra felel meg. ...

<http://terebess.hu/keletkultinfo/kozep.html>

Mircea Eliade

A KÖZÉPPONT SZIMBOLIKÁJA

... Amiként a világé, az ember teremtése is egy központi helyen történt, a Világ Középpontjában. A mezopotámiai hagyomány szerint az ember a „Föld köldökében” teremtett, ahol a Dur-an-ki is található, a „Kapocs Ég és Föld között”. Ormazd a Világ Középpontjában teremtette az ősembert, Gajómartot. A Paradicsom, ahol Isten agyagból megteremtette Ádámot, természetesen szintén a Világ Középpontjában van. A Paradicsom a „Föld köldöke” és egy szír hagyomány szerint „a világ legmagasabb hegyén” volt. A Kincsesbarlang című szír könyv szerint Ádám a Föld Középpontjában teremtett, ugyanott, ahol később Jézus keresztje állt. Ugyanezt a hagyományt őrizte meg a judaizmus is. A zsidó apokaliptikus iratok és a Midrás szerint Ádámot Isten Jeruzsálemben teremtette. Ugyanott temették is el, vagyis a Világ Középpontjában, a Golgotán, s a Megváltó vére őt is megváltja majd. (Lásd Értekezés..., 323. o.; A mítosz, 32. o.) ...

... A Középpont legelterjedtebb szimbólumváltozata a Világfa, amely a Mindenség középpontjában áll, és a három világ tengelyét képezi. A védikus India, az ősi Kína, a germán mitológia, valamint a „primitív” vallások a Világfa különféle fajtáit ismerik, melynek gyökerei a Pokolig nyúlnak le, ágai pedig az Eget súrolják.

A közép- és észak-ázsiai mitológiákban ennek a fának hét vagy kilenc ága a hét vagy kilenc égi réteget, vagyis a hét bolygóet jelképezi. Nincs módunk itt a Világfa teljes szimbolikáját áttekinteni.⁹ Bennünket most kizárólag a „Középpont” rítusaiban játszott szerepe érdekel. Általában elmondhatjuk, hogy a szent és rituális fák többsége, melyeket a vallástörténet vizsgál, e példaértékű archetípus: a Világfa tökéletlen másolatai. Vagyis minden szent fa a Világ Középpontjában áll, és minden rituális fa vagy oszlop, amit valamiféle vallási szertartás előtt vagy közben megszentelnek, a Világ Középpontjára való mágikus utalás. ...

... Nyilvánvaló, hogy a mitrászi beavatási szertartás lépcsője is egyfajta világtengely volt, s a Világegyetem Középpontjában állt; a kozmikus rétegek közti szakadék áthidalása egyébként nem lett volna lehetséges. A „beavatás”, mint tudjuk, az újonnan megtértek halálát és feltámadását jelenti, más kontextusban a Pokolba való alászállást, amit mennybemenetel követ. A halál — akár beavatási, akár hétköznapi értelemben — leginkább szintbeli változást jelent. Ezért lehet a jelképe a lépcső, amely egyébként — csakúgy, mint a létra — a gyászszertartásoknak is gyakori rekvizituma. A halott lelke hegyi ösvényen kapaszkodik fölfelé, esetleg fán vagy valami kúszónövényen mászik föl az Égbe. Ezzel az elképzeléssel szinte az egész világon találkozhatunk, az ősi Egyiptomtól Ausztráliáig. Asszír nyelven gyakran használják a „meghalni” ige helyett a „felmászni a hegyre” kifejezést. De Egyiptomban is a „felkapaszkodni” a „meghalni” eufemizmusa. Az indiai mitikus hagyomány szerint (Rig-véda, X, 14, 1) Jama, az első halott fölmászott egy hegyre és végigjárta a „magas hegyszorosokat”, hogy megmutassa „az utat az embereknek”.

A halottak az urál-altaji népek hiedelme szerint is hegyi ösvényeken járnak; a karakirgiz hős, Bolot csakúgy, mint Kesar, a mongolok legendás királya beavatási próbaként jut el a túlvilágba: áthalad egy nagy hegység csúcsába vájt barlangon. A sámán ugyancsak egy barlangból száll alá a Pokolba. Az egyiptomi gyászszertartásszövegekben találkozhatunk az asket-pet kifejezéssel (asket = lépcsőfok) jeléül annak, hogy a Re által birtokolt létra egy valódi létra, amely összeköti a Földet az Éggel. „Létrát állítottak nekem, hogy láthassam az isteneket”, olvashatjuk a Halottak Könyvé-ben. „Az istenek létrát alkottak néki, hogy azon az Égbe fölmeessen”, mondja ugyancsak a Halottak Könyve. Az ősi vagy középkori dinasztiák idejéből való sírokban gyakran találtak létrát (maget) vagy lépcsőt ábrázoló amulettet. A létra helyenként még ma is a gyászszertartás kelléke: számos primitív ázsiai nép — például a lolók vagy a karének — rituális létrát helyez a sírokra, amin az elhunyt fölmehet az égbe.¹⁶ ...

... De ne feledjük, hogy a lépcső csak azért képes mindezen dolgok jelképévé válni, mert feltételezzük, hogy egy „Középpontban” áll, s így a segítségével a létezés különböző szintjei közt közlekedhetünk; a lépcső végső soron a három kozmikus szintet összekötő mitikus létrának, kúszónövénynek, pókhálónak, Világfának vagy a világot tartó Oszlopnak egy konkrét megjelenési formája. ...

Most nézzünk adatot az előzőekre a Magyar Néprajzi Lexikonból, melyet a Magyar Tudományos Akadémia adott ki.

<http://mek.niif.hu/02100/02152/html/07/361.html>

Folklór 3.

NÉPSZOKÁS, NÉPHIT, NÉPI VALLÁSOSSÁG

VILÁGKÉP

... ALVILÁG ÉS TÚLVILÁG

A kezdeti ég–föld kettősségből sok nép kozmogóniájában az ég–föld–alvilág hármassága lett. A föld–ég kettősségének mintegy tükörképe a föld–alvilág kettősség: az istenek lakhelyének mása az alvilág, a halottak, ősök, démonok lakhelye. Az alvilág = halottak lakóhelye képzetek keletkezése feltehetően a halottak földbe temetésének szokásával van összefüggésben. E hármasság szintén egyetemes mitológiai motívum, amelynek velejárója a „Föld közepe”-elképzelés is, azzal az archaikus elgondolással együtt, hogy a „közép” a világ kezdete, ahonnan a teremtés kiindult (számos nép teremtési hagyományai vonatkoznak a teremtés középről, a „Föld köldökétől” való kezdetére – Eliade 1958: 373; Hoppál 1978: 305). A „Föld közepe” motívum sok helyen – különösen az észak-ázsiai vadász- és pásztornépek samanisztikus világképében – együtt jár a „középtengely”-elképzeléssel. Eszerint az égboltot sátoztakaró tartja, melynek csúcsa a sarkcsillag; ekörül mint tengely körül forog a Föld. (Az északi féltekén valóban a sarkcsillag körül forog a látszólagos égbolt; e sarkcsillag pólusú világtengelyt azonosították a jurta sátoztakarójával, a mikrokozmosz (a lakósátor) mintájára elképzelt makrokozmoszban. Az észak- és belső-ázsiai népek samanisztikus világképére különösen jellemző, hogy a világtengely ad lehetőséget a sámán túlvilági utazására: a felső világba való behatolására, illetve a Föld köldökénél az alvilágba lejutásra. A világtengely-elképzeléssel kapcsolatos sok nép világfaképzete: {7-529.} a világfa a világtengely, melynek koronája az égbe, gyökere az alvilágba nyúlik (Eliade 1951: 249–262; Diószegi V. 1969; Hoppál 1976a: 73–74). ...

... A „világfa” megjelenítéseként értelmezett pásztorművészeti ábrázolások alapján ősvallási, samanisztikus világfa-elképzelések fennmaradását tételezték fel a magyar néphitben. Diószegi Vilmos (1969) ezekben az ábrázolásokban részint a háromrétegű világmindenség, {7-530.} ég–föld–alvilág ábrázolását, részint a magyar ősvallás uráli együttélés korából fennmaradt „napos-holdas” vagy „madaras” világfa elképzelésének képi megjelenítését látta, szintén samanisztikus képzetnek minősítve a mesei „éigigő fát”, melynek hét ága az ég hét rétegének felelne meg. A kérdés nem eldöntött, ugyanis a világtengely-világfa, valamint a háromrétegű univerzum motívuma egyaránt egyetemesek: nemcsak az urál-altaji, illetve közép- és belső-ázsiai, hanem például az indoeurópai (szláv, germán) és iráni mitológiáknak is részei voltak (Gurevics 1974: 52; Dömötör T. 1974a: 132–139; Komoróczy 1976). Felmerült az obi-ugor, illetve közép-ázsiai mitológia ezen elemeinek (és ezzel kapcsolatban e magyar képzeteknek) iráni eredeztetése is (Eliade 1951: 116–127 – egyéb iráni-obi-ugor egyeztetések mellett).

A magyar paraszti világképben a világ hármassága elsősorban mint a keresztény vallás *menny–föld–pokol* hármassága tükröződik, amely nem feltétlenül térbeli, vertikális hármasságot jelent, bár a pokol – az ember által lakott világhoz képest – a középkori egyház térszemlélete szerint is „lent”, a menny pedig „fent” helyezkedett el (Gurevics 1974: 63–64). A közelmúlt néphitében is utal néhány szórványadat a lent, a Föld alatt elhelyezkedő másvilágra. A vallásos menny–pokol-elképzelések mellett, azokkal összefonódva, általánosan ismert volt az egész magyar nyelvterületen az a nézet, hogy az ég *hét-* (szórványos adatok szerint *három-*, *kilenc-* vagy *tizenkét*) rétegű. Az égbolt „rétegzettsége” szintén számos mitológia sajátja, hasonlóan – ennek tükörképeként – az alvilág rétegzettsége. Ugor nyelvrokainak világképében például ismert a hetes rétegzettség (kisebb súllyal – a három és $3 \times 3 = 9$ réteg is), továbbá altaji népeknél is (Eliade 1951: 263–267 – ő pl. részint samanisztikus képzetnek tartja a hetes beosztást, részint iráni hatás eredményének). Van olyan nézet, amely a magyar – ősvallási – alvilág hét rétegeként értékeli a ráolvasás-szövegekben előforduló „föld hét csinjá” kifejezést (Hoppál 1976a: 74).

A Föld alatti, vertikális alvilág-elképzelésen kívül ismert – nyomokban talán a magyar néphitben is – egy, az emberekhez képest horizontálisan elhelyezkedő túlvilág. Lehetséges, hogy éppen a „túl”-világ elnevezés utal egy valahol messze, a „világ végén”, talán folyón túl elképzelt másvilágra (Hoppál Mihály is erre utal – 1975b: 226 – az uráli nyelvcsalád népeinek temetkezési szokásaival kapcsolatban a *túlsó* és *alsó* szavak jelentéskülönbségét elemezve). A túlvilág és alvilág kettőssége, valamint egy Föld alatti és egy „messze” (északon, nyugaton, néha keleten) elképzelt másvilág egyidejű kettőssége sok más nép kozmogóniájának is sajátja (a görög Hades is a föld alatt és/vagy messze nyugaton volt). Ez – ha nyelvészeti adataink valóban így értelmezhetők – a magyar paraszti világképnek szintén igen archaikus vonása. Régészek honfoglalás kori temetők sírjainak, vagyis holttesteinek kelet–nyugati tájolása alapján tételeznek fel egy akkori, nyugati égtájú „másvilágot” (Dienes 1975; Tettamanti 1982). ...

Gondolom ezeket a sorokat nem kell külön részleteznem.

Ezek után térjünk vissza a jobb és bal oldal vizsgálatához, és nézzük meg e két oldalról mit ír Gönczi Tamás a Nimród gyűrűje című könyvében.

Gönczi Tamás

Nimród gyűrűje

II. Bővített, átdolgozott kiadás

... Ha átolvassuk a szakrális magyar néprajz alapl műveit nem nehéz szembesülni a ténnyel, hogy eleink a világnak ama térabroszát négy sarokkal képzeltek el. Ennek a világnak négy vége van, úgy, mint Nimród egyenlőszárú keresztjének. Ez a négy „vég” bírja a mindenség négy alaptulajdonságát, ahol a keleti vég, maga a fényes kelet világa és az azzal ellentétes világ, nyugati világa pedig a sötétség és a lemenő nap „végét” jelenti.

Szintén a régi népek, így a magyarok is a keleti oldalra, a keleti fal „csak jót tettek”. Ide kerülnek a szent képek és a szellemi kozmosz térképének is nevezhető, a szövés kódolt jelentésével rendelkező szönyvegek. Amire ha ránéztek és „hozzá fordultak”, akkor a mágikus térszemlélet térképét látták maguk előtt. A nyugati fal a „sötét fal”, amit sem Nimród ősapa, sem Boldogasszony ősanya nem látogat meg soha. Oda csak múltó dolgokat, értékkel nem bíró tárgyakat helyeztek. Szintén keleti „navigációval” bírt magának a szenthelynek a tájolása.

Az ősi, mondhatjuk úgy, hogy rokonnépek így sumérok, egyiptomiak, etruszkok, kelták mind ismerték a keletnek és a nyugatnak ez irányú spirituális megkülönböztetését. A sumérok a keleti oldalt a fény világának, a nyugatit az elmúlás, elvesztés, felejtés birodalmának nevezték. Az egyiptomiak, amire már utaltam a Csontváry könyvemben is, Csontvárynak a Magányos cédrus c. csodálatos festménye kapcsán a keletet a fény birodalmának tartották, míg nyugatot a halál és pusztulás világával azonosították be. A velünk hasonlatos vallással és írással rendelkező igen értékes nép a keleti „oldalt” (pars familiaris) igen szerencsésnek, a család a jövő és a világosság helyének nevezte, a nyugatot pedig negatív tulajdonságokkal rendelkező, rossz helynek (pars hostilis) vélték.

A Nimród-kereszt északi „irányából” a régiek harcra, harcosokra számítottak. Ez a hely az, ami a hideg szelek, a mozdulatlanság, az alvás, az „álhalál” birodalma. Ennek ellentéte a dél pedig a meleg, az öröm, a fennmaradás irányát mutatja. ...

Ebben a szövegben feltűnik a keleti oldallal párhuzamban a pars familiaris kifejezés, mely a Vénusz attribútumával kapcsolható össze, s maga a meghatározás is a családdal kapcsolatos (család – família). A másik kifejezés ami feltűnik a pars hostilis, s ezt a nyugattal hozza összefüggésbe, s így a Hold attribútumával azonosítható. A hostilis szó jelentése pedig ellenfél, szembenállás szavakkal adható vissza. Az utolsó részben előtűnik az észak és dél irány is, bár az északhoz felhozott adatok álláspontom szerint magyarázatra szorulnak. Ugyanis, ha harcosokat említünk, akkor itt a földön belátható, hogy nem csak északról várhatóak. Viszont, ha Hierarchiában gondolkodunk, akkor az északnak megfelelő helyszín a legalsó szint, s egy későbbi Hierarchia vizsgálata szerint ezen a szinten szerepel a nép is. Amennyiben a népet, mint tudatlan tömeget definiálok, akkor ez a néptömeg a Hierarchikus rendszer megdöntésére is törhet, s így ebben az értelemben a valódi veszély ténylegesen északról veszélyezteti a Hierarchikus rendszert!

Ezek után nem távolodunk el az előző gondolatmenettől, csak nézőpontot váltunk, s nézzük meg a temetkezéssel kapcsolatos adatokat. Először Vörös Győző által közölt adatokat nézzük meg, melyeket az egyik előadása alkalmával rögzítettek.

Vörös Győző – Egyiptomi magyar ásatások c. előadása

László Gyulára való hivatkozás után a következőket mondja:

„A temető annyira különleges sajátja egy kultúrkörnek, hogy Alexandriában például milyen temetők vannak ma: Szír ortodox, Kopt ortodox, Örmény ortodox, Zsidó temető, Katolikus temető, Evangélikus temető, Református temető. Soroljam tovább? A XXI. században nem temetkezik be egyik vallás híve a másikhoz, soha nem temetkezik be egy muszlim egy zsidó temetőbe. Ez nonszensz, tehát, hogy egy másik kultúrkör a középkorban betemetkezzen egy avar temetőbe. László Gyula azt mondta, hogy Ő semmi másra, mint a feltárásairól beszél. Ő nem hipotézisekről beszél, jöjjenek ide és nézzék meg.”

Ennek az idézetnek a lényege az, hogy egy nép temetkezési szokásai rendkívül archaikus nézőpontot közvetítenek, a nép kultúrájában a leglassabban változó „tétel”. Igaz, hogy a szöveg nem így fogalmaz, de ez kiolvasható a közölt adatból.

A közölt hivatkozás előtt László Gyulának azt az álláspontját ismerteti, ahol közli, hogy a Honfoglalás utáni magyarság az avar temetőbe temetkezik be részben, s ott „egy avar – egy magyar” sír található! Ezek után nézzünk meg egy másik hivatkozást, úgyszintén László Gyulától. A hivatkozás alapját „A magyarság őstörténete” című Ligeti Lajos által szerkesztett könyvből veszem. Ez a könyv az Akadémiai Kiadó Reprint Sorozata kötetében jelent meg, s maga a könyv 1942-ben készült. Ejtsünk pár szót Ligeti Lajosról.

Hivatkozás: http://hu.wikipedia.org/wiki/Ligeti_Lajos

1931-ben Budapesten a Pázmány Péter Tudományegyetemen Közép-Ázsia történetének előadója, 1932-től a mongol filológia tanára, 1934-től az egyetem Kelet-ázsiai Intézetének adjunktusa, 1939-től a keleti népek történetének ny. rk.(nyilvános rendkívüli) tanára, 1940-től 1950-ig ny. r.(nyilvános rendes) tanára. 1939-től 1950-ben a Kelet-ázsiai Intézet, 1941–1945-ben a Magyarorságtudományi Intézet igazgatója. 1950-től 1972-ig a Belső-ázsiai Tanszék tanszékvezető egyetemi tanára, ezzel egyidejűleg 1942–1961-ben a Kelet-ázsiai Tanszék, 1964–1971-ig a Török Filológiai Tanszék, 1972-ig az MTA Altajisztikai Tanszéki Kutatócsoportjának vezetője. 1949-ben [Kossuth-díjjal](#) ismerték el munkásságát. 1949-től 20 éven át az MTA alelnöke, 1956 és 1957 fordulóján ügyvezető elnöke volt. 1967-ben [Akadémiai Aranyérem](#) kitüntetést kapott.

Ebből a hivatkozásból látható, hogy mivel Ő az MTA alelnöke is 20 éven keresztül, s egyébként az MTA megbecsült tagja, így az Ő általa szerkesztett könyv „elvileg” hivatalosan elfogadható nézőpontot tartalmaz. Így László Gyula által írt, a könyvben található írás a hivatalos nézőpont által elfogadható. Ebben a cikkben László Gyula a temetkezésekről, s ott is a honfoglaló temetkezési sírokról beszél.

Lássuk az idézetet:

„... Rátérve a régészeti leletek értékelésére, mindenképp először kell szögeznünk azt, hogy a leletekkel egyelőre nem tudjuk még nyomról – nyomra követni azt az utat, amelyet a magyar nép a nyelvtudomány és a történelem kutatás eredményei szerint nyugatszibériai őshazájától a mai hazánkig megtett. Azok a leletek, amelyeket már kétségkívül a honfoglaló magyarságtól származtathatunk, nem vezetnek minket messzebb a IX. századnál, területileg pedig Levédián túl. A honfoglalás kori leletekben megfigyelhető friss minuszinszki réteg azonban így is becses párhuzamot nyújt a két, belsőázsiai eredetű, magyar törzsnévhez. Mint később rátérek, még két olyan nyom mutatkozik leleteinkben, s kereszténykori művészeti emlékeinkben, amelyek halvány utalást tartalmaznak a magyarság korábbi élete felé. Az egyik a XIV – XV. század fordulójáról ránk maradt jellegzetes magyar falfestményesorozat, amely a Szent László – legendát ábrázolja. Ennek a művészetnek gyökerei ugyanis a Krisztus születése körüli nyugatszibériai művészetben keresztül vezetnek a késő szkíta műveltségbe. Területileg erre a helyre rögzítik a nyelvészeti eredmények az első nyugati török hatás korát is. A másik az a megfigyelés, hogy Magyarország területén az avar korban feltűnik, földrajzilag eléggé zártan egy csoport. Ennek leletei a Kaukázus északi részére mutatnak, temetkezési szokásai még a hun, de főként a honfoglaló magyarság temetkezésmódjának közvetlen megfelelői. ...

... Nem változott azonban a divattal, vagy legalábbis követhető módon alakult a temetkezés módja. Az alábbiakban szép példáit láthatjuk annak, hogy a halottal való bánásmód szinte évezredekken keresztül változatlan formákat őriz. Annak kidomborítására, hogy ezen a területen még milyen lehetőségek várnak alapos feldolgozásra, röviden beszámolok a szkítáktól a magyarokig terjedő temetkezési szokásokról.

A szkíták temetkezési szokásairól M. Rostovcev tudósít részletesen.

Ő a szkíták között a leletek alapján több csoportot különböztet meg, s e különbségek nagyrészt a temetkezési szokásokban is megnyilatkoznak. A Kubán – csoportban a halott mellé nem csak háts lovát temették el, hanem a halottaskocsi lovait is, egy korábbi időben pedig szinte kisebb méneseket temettek az elhunyt mellé. A Dnyeper – csoportban ugyanúgy temetkeznek, mint a kubáni szkíták, de ezen a területen sohasem volt divatban a tömeges lótemetés. A Kiev – környéki szkíták csak a halott hátslovát temették el. A poltavai csoportban viszont csak a lószerszámot temették a halott mellé. A keleti és krími területen gyakran csak a ló egyes részeit temetik el, a Don – vidéken csak lókoponyák és lábszárcsontokat találunk a sírokban.

A szkíták politikai bukását követő szarmatakorban tovább tart a lovas temetkezés, részben azonban nem teljes lovat, hanem csak koponya – és lábszárcsontokat találunk a sírban. Ez utóbbi szokás divatozik a hunoknál is, de gyakori e mellett az is, hogy csupán a lószerszámot teszik a halott mellé a sírba. A hunok halotthamvasztása a halottnak utolsó útjára való elkészítésében nem hoz. Újabb néprajzi adatokból is láthatjuk, hogy a máglyára ugyanolyan gondossággal rakják fel a halottat, mintha sírba raknák, s ugyanúgy melléje teszik szerszámaikat, nyergét s ölik le lovát, mintha földbe temetnék. Az avar korban szinte törvényszerűleg csak teljes lótemetést találunk. Mint említettem, csupán egy kis és földrajzilag is zárt csoportban figyelhetjük meg a lókoponyás és lólábas temetést.

...

... Vessük tanulságainkat össze a honfoglaló magyar temetkezésekkel. A szegényebb sírokban nagyon ritkán találunk lovas, vagy lószerszámos temetést. A gazdagabb sírokban megtaláljuk a részleges lovastemetkezést. Ez abban áll, hogy a lovat szkíta módra megnyúzva tették be a sírba. Bőrében bennehagyták koponyáját és lábcsontjait, bőrét valószínűleg szalmával kitömték, s aztán a lovat annak rendje és módja szerint felszerszámolták. Ennek a szokásnak élő példáit ma az altáji népek között ismerjük. A gazdagabb magyar sírok egy másik csoportja határozottan elkülönül a fenti szokástól. Itt ugyanis nem találunk lócsontokat, hanem csupán a teljes lószerszámot és nyergét tették a halott mellé a sírba. Mindkét temetkezési szokásnál sokféle változatot ismerünk, a szerint, hogy milyen helyre teszik a felszerszámolt nyúzott lovat vagy a lószerszámot.

Lényeges számunkra a fentiekből, hogy hosszú idő elteltével a szkítáknál megismert temetkezési módok ugyanabban az összetételben találhatók meg ismét a magyarságnál, mint a szkítáknál, s az őket követő hunoknál. Emlékezzünk arra, hogy a szkíták északi peremvidékén nem temették el a lovat, hanem csak a lószerszámot tették a sírba, s ilyen jelenségeket figyelhetünk meg az ananyinói körben is. Nem lehet véletlen az, hogy a magyarság nyelvi és embertani összetétele ugyanúgy, mint temetkezési szokásai is, két fő alkotó elemet tüntetnek fel. A két elem egyike Oroszország északibb, másik a délibb felére jellemző. ...

A szkíta és a magyar temetkezési szokásoknak ez a teljes egyezése megmagyarázhatatlannak tűnnek fel, ha időben nem lennének meg összekötő szálaink. A teljes lóval temetkező avarságnál a Maros – Tisza – Aranka közén megjelenő, s egyrészt a hunok, másrészt a magyarság felé kapcsolatokat mutató csoportjában, mint fentebb röviden megemlítettem, magam részéről az avarsággal Magyarországra sodródott magyar töredéket látok. ...

... A szkítáktól a honfoglalóig terjedő időt nemcsak a temetkezési szokások hidalják át. Egy sereg fegyver és eszközforma vezet át minket ezen a nagy időtávolságon. Legtöbbjük hun fogalmazásban jut el a magyarságig. Eredet mondánk is ilyen mélyen gyökerezik. Ebben a megvilágításban életre kel a magyar vezetőréteg hun származásának tudata. Más leletek, főként a lószerszám díszei, arról tanúskodnak, hogy a szkíta örökség a maga tisztaságában is meg kellett legyen a magyarságnál, de nem hun fogalmazásban, hanem a Minuszinszki – medencében, tehát Belső – Ázsiában megőrzött elevenségében. ...”

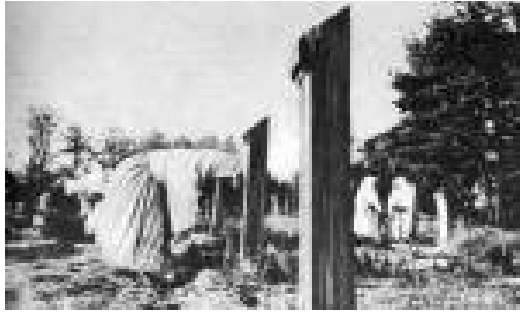
Nem szeretném László Gyula említett művét tovább idézni (bár nagyon értékes adatokat közöl), de az eddigiekből is látható, hogy a temetkezési szokásokban szkíta, hun, „avar” előképek, örökségek jelennek meg! Érdekes az idézetben, hogy a temetkezéssel kapcsolatban a túlvilágot az anyagi világ tükörképének tekinti, s ez a temetkezésben is megnyilvánul, mégpedig úgy, hogy helyet cserél a jobb és bal oldal szerepe. Ezenkívül ha nem is teljesen, de részben kiolvasható az Ő írásának a szembenállása a hivatalos álláspont finnugor származás elméletével. Ugyanis e részletben is olvasható, hogy azok a leletek, melyek a honfoglaló magyarsághoz köthetőek a IX. századtól és Levédián túl nem követhetőek visszafelé az időben, s itt elsősorban régészeti adatokról beszélünk. Tehát Levédián túl régészeti észak felé nem tudja követni a nyomokat (leleteket) László Gyula, s a keleti nyomok (Belső Ázsia), örökségek, adatok folyamatosan előtérbe kerülnek a vizsgálatai nyomán.

Most a temetkezéssel kapcsolatban nézzünk adatokat a gyászra a Magyar Néprajzi Lexikon adatai szerint.

<http://mek.oszk.hu/02100/02115/html/2-778.html>

gyász

a → [halál](#) beálltától meghatározott ideig, az egyéni fájdalmat kifejező, a közösségi követelményektől hagyományosan függő magatartási forma. Már a → [temetés](#)ig is számos formában jut kifejezésre, pl. a halál beálltakor a tükör letakarása az erre a célra készített kendővel. Kötelező gyász megnyilvánulások a siratás (→ [siratóéneke](#)), a → [virrasztás](#). A gyász idő a temetéssel kezdődik. Mértékét a rokonsági fok és a halott kora szabja meg. Általában hat héttől egy évig terjed. Pl. Kisküküllő megyében a csecsemőket 6 hétig, a nagyobb gyermekeket 6 hónapig, a felnőtteket 1 évig gyászolják; Martoson (Komárom m.) kistestvért 3–4 hétig, nagyszülőket 1 hónapig, nagybácsit, nagynénit 2–3 hónapig, szülőket egy évig gyászolnak. Jellegzetesek voltak a gyászszínek mind a halott, mind a gyászolók viseletében, mind pedig a → [koporsó](#)- és a fejfaszínekben. A fiatalon elhunytakat menyasszonyi, ill. vőlegényi díszben, lakodalmi külsőségek közt temették el, koporsójukat világoskékre vagy világoszöldre festették (→ [halott lakodalma](#)). Hódmezővásárhelyen a bolti koporsók közül a fiataloké ezüst színű, az idősebbeké májszínű, sötéthordó, barna vagy fekete. Főként a fiatalok és a gyermekek fejfáját festették, kék, zöld, fekete, piros színeket alkalmaztak. Némely adat szerint az erőszakos halállal haltakat vörösre festett fejfával jelölték (pl. Erdővidék, Sárret). A gyász legszembeűnőbb megnyilvánulása máig is a viseletben van, mely ma általában fekete színű. Régen feltehetően éppen ilyen általános volt a *fehér gyász*viselet, mely századunkig már csak néhány vidéken maradt fenn (Ormánság, Sárköz). A viselet mindig egyszerűbb, dísztelenebb. A fehér, festetlen, nyers színű, házivászon öltözetet ezért tartották alkalmasnak erre az alkalomra. A viselet a helyi szokásoknak megfelelően lehetett teljes öltözék vagy csak tartozék: kendő, gyászszalag. Néhol a halott hozzátartozói vásárolják meg a rokonoknak a kendőt, szalagot, fátylat (pl. Hódmezővásárhely, Szeged). Országszerte általános szokás, hogy az egyéves gyászt megért asszonyok 35–40 éves kortól feketében maradtak halálukig. Sok helyen gyászruhát viseltek → [nagypénteken](#) is. Néhány adat bizonyítja, hogy a fehér, fekete viselet mellett a vörösnek is szerepe lehetett, pl. vörös kendővel gyásztak gyermekhatottat (palócoknál, Kalotaszegen). A gyászidő alatt előfordul, hogy férfiak bizonyos ideig nem borotválkoznak, haját nem vágják. A gyászolók nem járnak multságba, disznótorba, lakodalomba, nem házasodnak. A gyász egyéb megnyilvánulásai a temetés utáni mise, a gyászév elteltével fáültetés, újabbán sírkőállítás. (→ még: [halottkultusz](#)) – *Irod.* Kiss Lajos: Hódmezővásárhelyi temetkezési szokások (Ethn., 1920); Fél Edit: Adatok a gyászszínekhez és párhuzamok (Ethn., 1935); Balassa Iván: A magyar gyászszínek kérdéséhez (Ethn., 1945); Moldován Domokos: „Tu mourras de la mort des mortes” (Acta Ethn., 1974).

*Fehérgyászba öltözött asszonyok a temetőben
(Csököly, Somogy m.)*

Fehér gyászruhás asszony (Csököly, Somogy m.)

Ebből az idézetből kitűnik, hogy a gyász színe nem elsősorban a fekete, mint napjainkban, hanem mint olvasható, a századunkig a fehér is meghatározó volt. Ezt a két színt most már egyből el kell tudnunk helyezni a rendszerben, ugyanis a Hierarchia színeivel már foglalkoztunk. A fehér a középső szint minőségének a színe, s ott is a Fa eleméhez társítható (emlékeztetőül: Piros – Tűz elem, Két – Víz elem, Sárga - Levegő elem, Zöld – Föld elem). A fekete színt mindenféleképpen Yin princípiumhoz lehet kötni, tehát vagy a Hold, vagy a Föld princípiumához, mely sorrendben a Víz és a Föld elemével azonos. A Föld elem színe a Zöld, de lehet a Barna és a Fekete is. A Víz elem színe a Kék, de az elmúlás, a nyugalat, a halál színe a Fekete, s így kapcsolatban van a Hold princípiumával.

Nézzünk adatot most a feketére a Szimbólumtár adatai alapján:

<http://www.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tkt/szimbolumtar>

fekete: Az ősi sötétség, a káosz, az réjszaka, a feneketlen, titokzatos mélység, a világűr jelképe. A színekben kifejeződő élet ellentéte, a halál szimbóluma. A szégyen, a bánat, a lemondás színe, a gyász kifejezője; számos hagyományban a gonosz erőkhöz kötődik. • A hinduizmusban rSíva saktija, Káli ('fekete') az isten energiájának pusztító aspektusát jeleníti meg, a pusztulás, a halál megtestesítője (ranyaistennő). • Az ókorban az alvilág isteneihez társult, pl. rHadész-Plutón/Orcus, Dis, rHekaté, rOzirisz/Szarapisz színe. Áldozati állataik is fekete színűek voltak (pl. Hadésznek fekete juhot áldoztak, míg az Olümposzon lakó isteneknek fehérét). • A zsidó hagyományban a királyság jelképe. • A kereszténységben egyrészt a halál és a gyász színe, másrészt a bűn, a Pokol, a bűnhődés jelképe. A Sátán különböző fekete színű állatokban ölt testet, pl. fekete rkecskebak (Goya: *Boszorkányszombat; A nagy Bak* c. képén, 1820–1823, Madrid, Prado); fekete rkutya (Goethe *Faustjában*); fekete rmacska (Bulgakov: *A Mester és Margarita*). Az ördögök is megjelenhetnek ilyen alakban, valamint a mágusokhoz („fekete mágia”) és a boszorkányokhoz szintén fekete állatokat, általában macskát társítanak (rboszorkány, rördögök/démonok). A világtól, az élettől való elfordulást, az alázatot is kifejezte, ezért a papok és a bencés szerzetesek ruházatuk színéül választották. • Az alkímiában a szín hiánya, a Nagy Mű első foka, a bomlás, az erjedés, a pokolba való alászállás jelképe (rbölcsek köve, rholló). • A XX. sz.-i irodalomban a személytelenség, az abszolút passzivitás, a nihil és a reménytelenség szimbóluma; ebben az értelemben jelenik meg Babitsnál is: „fekete bellül a földnek váza, [...] fekete az anyag rejtett lelke” (*Fekete ország*). Pilinszky *Bár színem fekete* c. versében a hagyományos, negatív jelentést kapcsolja a színhez: „Végül mindig Isten útját követtem, / bár színem fekete.” • A negatív mozzanatot egyedül a sötét bőrű népeknél nem találjuk meg („Lám míg a négernek fekete s laposorrú az isten...” írta a Kr. e. V. sz.-ban Xenophanész). Különösen hangsúlyosan fogalmazódott meg ez az afrikai-amerikaiak polgárjogi mozgalmában; egyik jelszavuk volt: „A fekete szép!” rfény/világosság és sötétség, rszén/parázs, rszínek [K. Zs.]

Nézzük meg a fehér színt ugyaninnen:

fehér: A fény, a tisztaság, a differenciálatlanság, a transzcendencia, a tökéletesség, az egyszerűség jelképe. Lunáris szín, a női princípium szüzi aspektusát jelzi. Magában foglalja a földi világ dualitását, mivel egyaránt jelenti az életet és a szeretetet, de a halált, a gyászt is, ahogy a többi szín hiányát, ill. összességét is kifejezi. Az égi istenek állatainak színe, így pl. Babilon bikaistenségéé; Zeusz/Jupiter mint fehér [rhattyú](#); a [rBuddha](#) születését jelző álom elefántja; a Szentlélek galambja a kereszténységben (e jelentés ellentétpárja az alvilági hatalmak állatainak [rfekete](#) színe). Mivel a fehér szoros kapcsolatban áll a halállal és az ahhoz kapcsolódó rituális tárgyakkal (halotti lepel, gyertya), jelképezi a szellemeket és a kísérteteket. • A hinduizmus kozmikus tojásának színe, amely az állandóság és örökkévalóság megvalósulása ([rtojás](#)). • Kínában a gyász színe. A fehér tigris az öszre, az érett életkorra utal, maszkokon pedig a ravaszságot jelzi. A fehér virág a gyermekáldást jelenti. A Fehér Lótusz Társaság szövetség egy jobb, tisztább világért ([rlótusz](#)). • Az antikvitásban a férfiak fehér tógája a biztonság, a felelősségtudat, a hatalom, a felszentelés színe. 'Ártatlanság' értelemben jelenik meg Athénban, ahol az Areioszpagosz bírái fehér kövekkel szavaztak a vádlott felmentése mellett. • A mózesi törvények a legtöbb szentség használatához fehér vásznat írnak elő (1Sám 2,18; 2Sám 6,14). • A keresztény hagyományban az öröm és a vigasság hordozója. A szentséghez, Istenhez tartozó szín. A Jelenések könyvében a megdicsőülést, a győzelmet jelenti: „A győztest fehér ruhába öltöztetik” (3,5). Ez a szín jelzi Krisztus színeváltozását (pl. *Krisztus színeváltozása*, orosz ikon, XV. sz. vége, Novgorodi Állami Múzeum), valamint feltámadását is. A liturgiában a fény, a glória megfelelője ([rdicsfény/glória](#)). A fehér [rruha](#) a tisztaságot, a szüzességet, a lélek győzelmét jelenti az anyag felett (pl. a novíciák, az elsőáldozók, konfirmandusok ruhájának színeként). Hasonló értelemben jelzi a menyasszony szüzességét, ártatlanságát. A ciszterci szerzetesek viseletének színe, később a pápáé is, mivel ő az univerzalizmus képviselője, ahogy a fehér minden szín összessége. A béke és a jóakarát kifejezője; erre utal Noé fehér galambja és a békekövetek fehér zászlaja ([rgalamb/gerle](#)). Dante *Isteni Színjátékában* a három teológiai erény közül a hit jelképe (*Purg.*, XXIX. 126). • Az alkímiában a vörössel és a feketével együtt az anyag tökéletesedésének folyamatát, a Nagy Mű készítésének második fokozatát jelöli ([rbölcsek köve](#)). Feminin princípium, az [rezüst](#) és a [rhigany](#) szimbóluma. • Mint a magyarországi gyászviselet egyik színe, az Ormánságban és a Sárreuten maradt fenn a legtovább. • A XX. sz.-i magyar lírában Adynál a [rcsend](#) a halál és a tisztaság jelentéseihez kapcsolódik (*A fehér csönd*). Ugyanakkor *A Jövendő fehérei* c. versben az igazi érték szimbóluma, amelynek ellentéte a „Színekkel tarkált semmisem”. Babits Mihály *Mint különös hírmondó* c. versében a fehér tigris a tél, a végzet jelképe: „a tél puha lépteit hallom, / jő a fehér tigris, majd elnyújtózik a tájon, / csattogtatja fogát, harap, aztán fölszedi lomha / tagjait s megy, hulló szőrétől foltos a rétség, / megy, s eltűnik az új tavasz illatos dzsungelében.” [rhó](#), [rliliom](#), [rszínek](#) [K. Zs.]

https://hu.wikipedia.org/wiki/Fehér_gyász

Fehér gyász

A [középkorban](#) feltehetően még általánosnak számított a fehér gyászviselet, amely mára már csak néhány vidéken maradt fenn; így az [Ormánságban](#), [Csökölyön](#), vagy a [Sárköz](#) vidékén.

Története

A régi időkben a fehér szín, a kender- és lenvászon lepek természetes sárgásfehér, vagy fehéritett színe a gyász színe volt, mely egyben a lélek tisztaságát, ártatlanságát jelképezte, ezért vált az egyházi hierarchia csúcsán álló pápa színévé is.

Ebben az értelmezésben kapott helyet később a fehér szín a [középkorban](#) és a későbbiekben legtovább a [szlávoknál](#) - ahol a halál jelképe is a "fehér asszony" volt -, a bizánci udvarban és később a francia udvarban is, ahol ugyancsak fehér színbe öltöztek a megözvegyült királynék, elnyerve ezzel a "fehér királyné" elnevezést.

Nyomokban [Európa](#) más népeinél is sokáig szokásban volt, hogy a gyermekeket, hajadonokat, fiatalasszonyokat fehérbe öltözve gyászolták.

A fehér mint a gyász színe Magyarországon

Hazánkban a fehér gyász színe főleg Dél- és Nyugat-Dunántúlon volt legtovább szokásban.

[Somogy megyében](#), az [Ormánság](#) területén az idősödő asszonyok egyre inkább elhagyták a fiatalabb korokban használt színeket, végül már csak fehérben jártak.

[Bátky Zsigmond](#) gyűjtése szerint az [1800-as években](#) még a [Sárközben](#), [Hetésen](#) is általánosan használt volt a gyász színére a fehér szín.

A [Böközben](#) például gyász esetén a fiatalasszonyok is fehérre cserélték le színes főkötőiket, pruszlikjaikat, kötényeiket, és csak a férfiak kalapja maradhatott fekete színű.

Ez az általános fehér gyász szín emlékként a [Torockói](#) asszonyok fehér öltözetében máig fennmaradt.

Ugyancsak a **fehér gyász** egyik hazai változata a természetes színű, fehérítetlen vásznak mellett a [sáfránnyal](#) sárgított vászonruha is, mely a Dél Dunántúlon, [Csökölyön](#) még a [19. század](#) végén is szokásban volt. Az itteni fehér gyászruha blúzából, alsó-, felső szoknyából, kötényből, váll- és fejkendőből, félrevetőből, valamint a fejfedőt fogó pántból a kászlívból állt.

Az itteni idős emberek ruháját, halotti ravatalát és a gyászruhát is sáfránnyal sárgították. Az ehhez szükséges [sáfrányt](#) a [15–16. században](#) hazánkban is több helyen termesztették, később azonban már csak a [felvidéki](#) vándorúrusok portékájaként juthatott hozzá a dunántúli parasztság.

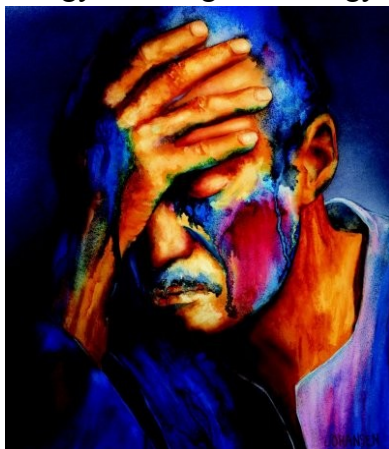
[Érsekcsanád](#)on ez a szokás még a [20. század](#) elején is szokásban volt; itt még ekkor is sáfrányos ravatalon, sáfránnyal sárgított halotti ruhába öltöztették az idős embereket.

http://elysium.blog.hu/2009/04/23/a_gyasz_szinei

A gyász színei

Milyen színű ruhát viselünk, ha temetésre megyünk? Feketét. És milyen színre gondolunk, ha azt mondjuk: halál, gyász, temetés? Feketére. Most nem akarok belemenni annak a mély értelmű taglalásába, hogy a fekete az nem szín. Mondjuk azt, hogy szín.

Tehát a keresztény országokban, úgy általában a gyász színe a fekete. Azonban Kínában (a fehér mellett a kék is), Japánban, India egyes részein és több afrikai törzsnél is a gyász színe a fehér. Valaha Európa nagy részében a fehér volt a gyász színe, sőt kisgyermeket még Magyarországon is nagyon sokáig fehérben gyászoltak.

Vannak, akik gyászukat fehér-feketében fejezik ki, mintegy a bánat és a remény kettősségét jelképezve (Dél-tenger szigeteken élők). Egyiptomban és Burmában a sárga a gyász színe, Etiópiában a szürke és a barna (a föld jelképe), Iránban vagy Örményországban a kék (az eget, a menyországot jelképezi), Dél-Afrikában piros, India egyes részein barna, Thaiföldön a nők lilában gyászolják meg férjüket.

Ezekből az adatokból általánosságban elmondható, hogy míg Keleten, a keleti égtájjal kapcsolatban a fehér szín jelenik meg a gyász színeként, addig Nyugaton, a nyugati égtájjal kapcsolatban pedig a fekete!

Folytassuk a gondolatmenetet a felkelő- és lenyugvó Nappal. Nézzünk adatot a lenyugvó Napra a Szinonima Szótárból.

http://www.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tinta/TAMOP-4_2_5-09_Szinonimak_rokon_ertelmu_szavak_adatbazisa/adatok.html

SZINONIMÁK, ROKON ÉRTELMŰ SZAVAK ADATBÁZISA

lenyugodik, lenyugszik (ige) ◇ lepihen | aludni megy, aludni tér, nyugovóra tér, nyugalomra tér, elteszi magát holnapra, elteszi magát másnapra, leteszi a fejét, álmra hajtja a fejét, nyugalomra hajtja a fejét, szunyálni megy, hunyni megy (*szleng*), ledöglük (*durva*), levackol (*szleng*), tollasbálba megy (*tréf*) ◆ FELKEL, FELEBRED

◇ (*biz*): lecsillapodik, lecsillapul, lecsendesedik, lecsendesül, lecsitul, megnyugszik, lelohad, lehiggad, megjuházik, megjuhászodik, megszelídül ◆ FELDÜHÖDIK, BEGURUL, BEPÖRÖG

◇ [nap]: leáldozik, lemegy, leszáll, lehanyatlik, lebukik, alábukik, nyugovóra tér, látóhatár mögé bukik, lesuvad (*táj*), elszentül (*táj*) ◆ FELJÖN, FELKEL, FELVIRRAD

szürkül (ige) ◇ őszül, deresedik

◇ alkonyodik, sötétedik, esteledik, estére jár, estefelé jár, estére hajlik, leszáll az este, estellik (*rég*), besötétül, lenyugszik a nap, leszáll a nap, leszentül a nap (*táj*) ◆ PIRKAD, VIRRAD,

HAJNALODIK

◇ világosodik, virrad, pirkad, dereng, pitymallik, hajnalodik, reggeledik, nappalodik (*táj*)

◇ elmosódik, halványodik, elhomályosodik, elhomályosul, kifakul, megfakul, színét veszti, lekopik

◆ FELERŐSÖDIK, KIRAJZOLÓDIK

◇ laposodik, érdektelenedik, unalmassá válik, felhígul ◆ SZÍNESEDIK

szürkület (fn) ◇ sötétedés, alkony, alkonyat, besötétedés, félhomály, napnyugta, naplemente, napszállta, kora este, esteledés, éjkorány (*rég*), barnulat (*táj*)

◇ hajnal, pirkadat, hajnalpír, virradat, derengés, pitymallat (*táj*), napkelte, hajnalhasadás, hajnalodás, korány (*rég*)

naphosszat (hsz) ◇ egész nap, egész áldott nap, egész álló nap, reggeltől estig, látástól vakulásig, kora hajnaltól késő éjszakáig, látástól mikulásig (*szleng*), napkeltétől napáldozatig (*táj*) | folyton, napokon át, szüntelenül

Ezekből a szinonima szavakból lehet követni, hogy a napnyugta régies magyar tájszólással a Nap leszentültével is visszaadható. Ezek alapján a nyugatot, az elmúlást, a halált, illetve a halottat kell megszentelni. Mivel a Nap napközbeni változásai az ember mindennapi életének része is, így az ember életével ugyanúgy párhuzamba állítható. Ezért az ember életének alkonyát is nevezhetjük az élet leszentülésének, s így ugyancsak a nyugati égtájhoz jutok. Amennyiben ez az érvelés követhető, és a nyugati égtájhoz rendelt minőség a szentelés (ezt a helyzetet kell megszentelni), akkor a keleti égtájhoz is kell rendelnem egy minőséget. Értelemszerűen, amennyiben a nyugatot szentelem, akkor vele szemben a keletet áldanom kell. A Kelet a Vénusz princípiummal hozható összefüggésbe, ezáltal az Anya szinonimája, így könnyen eljutok az „Áldott állapotig”! Az utolsó idézetben a „naphosszat” címszó alatt megtalálhatjuk szinonimaként az „egész áldott nap” kifejezést, mely a többi szinonima alapján általában napkeltétől – napnyugtáig tart. Mint látható a nap, a napszak világos felét (napkeltétől – napnyugtáig) jelöli meg áldottnak.

Az ember életére vetítve ezt a két helyzetet egyértelműen belátható, hogy a halottat szenteli meg az ember (a halott megszentelése, illetve maga a temetés helyszínének megszentelése, ugyanis a temető csak megszentelt földben lehet elvileg), s az újszülöttet a régi hagyomány megáldotta (általában a felkelő napnak történő bemutatással). Most nézzük meg magának a temetkezésnek a tájolását.

Hivatkozás: <http://www.arpad.btk.mta.hu/lelohelyek/karpat-medence/110-balatonujlak-erdo-dulo.html>

Ezek a temetkezések (60-70 cm-es mélységükkel) egyben a temető legmélyebb sírjai is voltak. A sírfolt és a sírgödör méretbeli különbsége hosszanti, kelet-nyugati irányban is érzékelhető volt, mivel a lótemetkezések rendszerint a látható sírfolton részben vagy egészében kívül feküdtek. A sírgödörök 20-70 cm mélyek voltak, az elhunytakat nyugat-keleti tájolásban, többnyire nyújtva, hátukra fektették.

E két temetkezés irányítása kis mértékben eltért a többi sírétól: ezek pontosan nyugat-keleti tengelyen feküdtek, míg a többi sír inkább északnyugat-nyugat-délkelet-kelet tájolású volt. A temető szerkezete megfelel a korszak előkelőjéhez kötött temetőkben megfigyelteknek, ugyanakkor a Felső-Tisza-vidéki többségében férfi sírokból álló lelőhelyekkel szemben itt kiegyenlített a nemek és gyermek sírok aránya.

A temetőben viszonylag magas a lóval és/vagy lószerszámmal eltemetettek száma. Hat (egy sír kivételével férfi) sírban volt ló, két további sírban pedig lószerszám. Két sírban fekvő férfi koponyáján nagyméretű trepanálást végeztek, mindkettő műtét szélei besarjadtak. Sírrablásra, bolygatásra utaló jeleket csupán egy sír esetében volt megfigyelhető, ahol a későbbi bolygatás foltja is megfigyelhető volt. A rablógödör a medence tájékán volt, szinte a teljes testet megbolygatták, csupán a jobb láb maradt meg eredeti helyzetében. Egy gyermeksír kivételével, minden sírban találtunk használati tárgyakat és/vagy ékszereket, a viselet emlékeit. Az egykori ruhadiszek és ékességek többnyire ezüstből készültek.

Siklósi Zsuzsanna – Langó Péter

http://www.sulinet.hu/oroksegtar/data/telepulesek_ertekei/a_kunok_magyarorszagon/pages/005_etnikus_muveltseg.htm

Temetkezési szokások

A kun temetőkből ismerünk teljes és részleges lovas temetkezést. Jellemző a nyugat - keleti tájolású sír, lócsontvázzal. Arccal keletnek.

- A ló lehet a halottal azonos gödörben vagy külön, mellette, esetleg részben a feje alatt.
- Előfordul, hogy csupán néhány lócsont vagy szerszám jelzi a lovas temetkezés kultuszát, pl. kengyel, zabla, stb. (8. kép)
- A lovat helyettesítheti kitömött lóbőr

Ismereteinket behatárolja, hogy a feltárt sírok többsége kun előkelő sírja lehetett.

http://multkor.hu/20130503_kozos_sirhelye_volt_a_keresztenyeknek_es_a_poganyoknak_britanniaban

A városban korábban fellelt sírok közül a legtöbb keleti tájolású. A most feltárt 13 sír a kor, a nem és a tájolás szempontjából is vegyes képet mutat, ráadásul szokatlanul sok a maradványok mellett megtalált személyes tárgy is. A keleti tájolású, minden bizonnyal keresztény sír – ahol az „IX” feliratú gyűrűt is megtalálták – mellett lévő sírgödörök különböző hitvilágú, pogány vallásokra utalnak.

„Az egyik észak-déli irányú sírban az elhunytat oldalára fektetve, magzatpózban, fej nélkül temették el, a lábai mellett pedig két kerámiaedény állt, ami a túlvilági utazáshoz volt szükséges. Mindez erős pogány rítusok léteire utal, valószínűleg ebben az időben még lehetőségük volt a különböző hitű embereknek, hogy egy helyen nyugodjanak” – magyarázta a brit régész.

Nem szeretném a hivatkozási pontokat tovább bővíteni, de ezekből az adatokból is látható, hogy általában a temetkezés tájolása kelet-nyugati irányú, s arccal kelet felé. Nem áll szándékomban az ettől eltérő temetkezési szokások vizsgálata, csak jelezném, hogy kelet-nyugati irányú temetkezés főleg régen, egy archaikus műveltségénél egyértelműen fellelhető. Az utolsó hivatkozásnál, mely Angliából származik még azt is megerősíti, hogy a kelet-nyugati tájolású sírok feltehetően keresztény temetkezésre utalnak. Hogy az ettől eltérő tájolású síroknak mi a magyarázata azt nem tudom, de elképzelhető egy bizonyos kultúra nézőpontjának a torzulása, változása. Még értelmezni lehetne a déli – északi fekvésű sírokat is, ebben az esetben véleményem szerint fejjel dél felé kellene állnia a sírnak.

Ha már a temetkezésnél tartunk, akkor ejthetünk néhány szót az un.: Halottas-könyvekről! Jelenlegi tudomásom szerint nemcsak az Egyiptomi Halottaskönyv létezik, hanem mellette megtalálható a Tibeti, Perzsa, Magyar és a Hindu Halottaskönyv is. A Magyar Halottaskönyvet Bíró Lajos szerkesztette, állította össze. Az ismertetőjében az szerepel, hogy az ősmagyar lélekhit és túlvilágismeret segítségével szeretne útmutatást nyújtani, és enyhíteni a halálfélelmet. Hogy ez mennyire tartható, azt nem tudom, de a szerző a jelenkorunkban él, és dolgozik, székely származású, maga a mű pedig 2006-os kiadású, így nem egy olyan régi, archaikus nézőpontot képvisel, mint a társai. Ettől függetlenül lehetnek archaikus gyökerei ennek a műnek, de az nem kell elfelejteni, hogy ebben az esetben ennek a műnek a jelenkori szerkesztésével állunk szemben. Vizsgálat szempontjából most csak a Tibeti Halottaskönyvvel fogunk foglalkozni, de ebből kifolyólag érdemes lenne a többit is tanulmányozni. Egy – két jellemző adatot fogunk átnézni ebből a műből, bár a könyv elején rögtön hivatkoznak rá, hogy sok hasonlóság lelhető fel benne az Egyiptomi Halottaskönyvvel kapcsolatban.

A hivatkozott könyv címe:

TIBETI HALOTTASKÖNYV

Bar-do thos-sgrol

NEGYEDIK KIADÁS

A hálál utáni átmeneti állapotból
hallás útján való megszabadulás yogája

KAZI DAWA – SAMDUP LÁMA fordítása és
W. Y. EVANS-WENTZ összeállítása alapján

fordította:

DR. HETÉNYI ERNŐ

„... A Tibetiek vallása a lámaizmus, amely Buddhizmusnak egy sajátos változata. Eredete visszanyúlik arra a „pogány” bon vallásra, amikor még sem a Buddhizmust, sem a Brahmanizmust nem ismerték, illetve az utóbbiból ismerték és átvették azt az ősi tanítást, hogy egyetlen valóság a lélek, minden egyéb csak káprázat. Ennek a káprázatnak a neve mája. ...

... Papjaik – korábban sámánok, később lámák – abban különböznek a közönséges emberektől, hogy hosszas gyakorlattal meditálással, imával, aszketikus életmóddal, koncentrációval, stb. magukba fogadják a természeti erőket, és a fizika törvényeit áthágó tevékenységre képesek. Például ki tudják kapcsolni a fájdalomérzést, a legnagyobb hidegben hőt tudnak testükben gerjeszteni, és nem fagynak meg, járatosak a szellemidézésben és a jövődőlésben, olykor repülni is tudnak, testükből kilépnek, haláluk után időnként elevenen megjelennek, betegeket kézzel meggyógyítanak, tanítványaikba éltető erőt sugároznak át, stb. ...

... A köztes lét az, amelyet mifelénk meghalásnak vagy halálnak neveznek, a Tibetiek szemében ez csupán a tudatnak az elhomályosulása abban az átmeneti időszakban, amely a lélek új alakban való megjelenéséig tart. Erről az időszokról szól a Halottaskönyv. ...

... A lélekvándorlás, az újraszületés tana nem ismeri ezeket a gondokat. A lélek új testbe költözik, új feladatokkal, nincs probléma. Sőt megoldódik az a kérdés is, amelyet a kereszténység elmulasztott feltenni: hogy hol volt a lélek a születés előtt? Mert aki hisz az örökkévalóságban, a másvilágban és a feltámadásban, annak abban is hinnie kellene, hogy az örökkévalóság ezelőtt is volt, és a léleknek valahol lennie kellett, mielőtt megszületett. A keresztény misztika megírhatja, pontosabban megkerülheti ezt a kérdést azzal, hogy Isten belélehelte mindenkibe születéskor a lelkét, ám ez a magyarázat nem feltétlenül kielégítő. A Buddhista tan ellenben egyértelműen kimondja: a lélek mindig volt, és pedig olyan testben, amilyent a karmája révén megérdemelt.

Az anyagi világot, tehát a testet is, a Buddhizmus nem tekinti halhatatlannak, annál kevésbé, mert valóságosan létezőnek sem: egyedül a lélek van, minden egyéb csak káprázat.

A káprázat (szanszkrit mája, Tibeti sgyu-'phrul) fogalma teszi a Buddhista – lámaista filozófiát – vagy ami ezzel azonos: misztikusan vallásos világnézetet – alig érthetővé. Nem kevesebbet jelent ugyanis, mint azt, hogy az általunk tapasztalt világ nem létezik másutt, csak a képzeletünkben. ...

... Az európai elme az első pillanatra ostobaságnak ítéli az egész mája – okoskodást, kellő utánagondolással azonban arra a belátásra juthat, hogy bármilyen képtelenség a létező tagadása, ismeretelméleti síkon van benne megfontolásra méltó. Mindenesetre érthetővé válik az Ázsiaiak viszonya a természetesnek tartott természetfelettihez. Valószínűleg a mindennapi életben a Tibeti láma sem gondolja, hogy az alma, amelyet a kezében tart, majd elfogyaszt, csupán káprázat, a Halottaskönyv egész szövege azonban érthetetlen volna, ha a guru nem figyelmeztetné lépten – nyomon az életmúltat arra, hogy ne rémüljön meg azoktól a vérivó szörnyektől, amelyek reá rontanak, hiszen ezek csak a képzeletének termékei, sőt ha esetleg miszlikbe szabdalnák őt, föl se vegye, minthogy a teste is csupán káprázat. ...

... A könyv a Tibeti Halottaskönyv címet viseli, noha az eredeti Bardo Thödol Csenmo (bar-do thos -sgrol chen-mo) jelentése: a köztes létből hallás útján való szabadulás. (Vagy valami efféle. Ahány fordító, annyiféle fogalmazás.) Azért lényeges a „köztes lét”, vagyis az átmeneti állapot hangsúlyozása, mert mint a korábbi fejtegetésekből is kitetszik: a lámaizmus a meghalást nem tekinti halálnak, hanem átmenetnek a befejezett életből az új életbe. A köztes lét a meghalással kezdődik, és az újjászületéssel ér véget. Közben a test elrothad vagy elég, a lélek azonban valahol kóborol, és igyekszik minél előnyösebben újraszületni. Ebben segíti őt egy tanult láma vagy egy tapasztalt mester, aki már a haldoklás végóráiban megkezdte a könyv rituális szövegének fülbesúgását, majd ezt folytatja a halott mellett negyedfél napig, aztán a már bomlásnak indult hullát elviszük, eltemetik, elégetik, de a pap ezzel mit sem törődve folytatja a szöveg biztató kántálását összesen negyvenkilenc napig, abban a meggyőződésben, hogy a tetemtől megszabadult lélek hallja a szavait, és talán megfogadja a tanácsát, föltételezve, hogy a tanítást már élete során megismerte. ...”

(Itt azért megjegyezném, hogy bár ez a szöveg a halál utáni állapot kalauzolásáról szól, de meg van említve, hogy erről az utazásról, a túlvilági létről az embernek már az életében elvileg tudnia kellene. A szöveg is úgy hozza, hogy: „és talán megfogadja a tanácsát, föltételezve, hogy a tanítást már élete során megismerte”. Viszont ez nem feltétlenül igaz az átlag embert tekintve, hiszen Ő is csak feltételezi, hogy a halott már az életében megismerte a tanítást. Én azon a véleményen vagyok, hogyha az ember az életében nem ismerte meg a túlvilági étellel kapcsolatos „dolgokat”, akkor a halála után fülbe suttogva a szent szövegeket nem, ill. nagyon nehezen lehet rajta segíteni.)

„... A magyar „túlvilág” szó - akárcsak a francia *l'autre-monde* vagy az angol *other world*, bár ezek pontos megfelelője a „másvilág” - térbeli határt von az élő és a holt közé: aki meghalt, már nincs ezen a világon, hanem létezik valahol, Isten tudja, hol - talán a mennyben vagy a pokolban, de ezekről sem tudni, hol vannak -, egy másik világban, ahová a halott ember vagy csupán a lelke elköltözik. Boldog vadászmezők, Elizium, alvilág, Hádész, Paradicsom vagy bármi legyen ennek a másvilágnak a neve, „honnan nem tért meg utazó” (mint Hamlet mondja), a hit és a fantázia megtölti ember alakú képzetekkel: teljesen emberi módon élnek ott a „lelkek”, csak vagy boldogabbak, vagy szerencsétlenebbek, aszerint, hogy földi életük során milyen túlvilági sorsot érdemeltek ki. ...

... A tibeti okoskodás azonban nem lépett túl a lét ismeretelméleti tagadásán („Hamis az a tudás, amely valóságnak veszi a láthatót”), sőt a láthatatlant: a szellemeket, az isteneket, a boszorkányokat, a rémalakokat is bevonja a káprázat körébe, ezzel el is mosva a létező és a csupán elképzelt közötti határt. Az európai elme az első pillanatra ostobaságnak ítéli az egész mája-okoskodást, kellő utánagondolással azonban arra a belátásra juthat, hogy bármilyen képtelenség a létező tagadása, ismeretelméleti síkon van benne megfontolásra méltó. Mindenesetre érthetőbbé válik az ázsiaiak viszonya a természetesnek tartott természetfelettihez. Valószínűleg a mindennapi életben a tibeti láma sem gondolja, hogy az alma, amelyet a kezében tart, majd elfogyaszt, csupán káprázat, a *Halottaskönyv* egész szövege azonban érthetetlen volna, ha a guru nem figyelmeztetné lépten-nyomon az életemúltat arra, hogy ne rémüljön meg azoktól a vérivó szörnyektől, amelyek reá rontanak, hiszen ezek csak a képzeletének termékei, sőt ha esetleg miszlikbe szabdalnák őt, föl se vegye, minthogy a teste is csupán káprázat.

Egy szót még a nirvánáról, a vágy- és szenvedélymentes állapotról, amely a *Halottaskönyvnek*, illetve az életemúlt személynek az elérendő célja. Vágy a vágytalanság után. ... Ez sem egészen idegen az európai gondolkodástól, amely a halálban a földi kínoktól való megszabadulást reméli. ...”

(Ez a rész annyiban fontos, hogy lássuk a keleti gondolkodás viszonylag máshogy közelít a halálhoz, a túlvilági léthez, ahol a lélek tartózkodik. Azt is írja, hogy bár a halott a vele történeteket valóságosnak éli meg, de mindez csak káprázat /nem anyagi szinten történik ez az egész/, Őt magát különösebb sérülés, bántódás nem érheti, csak a képzeletének a megnyilvánulásai. E szövegrész valamilyen szinten párhuzamot is von a keleti és a nyugati /európai/ gondolkodás között.)

„... A könyv a *Tibeti Halottaskönyv* címet viseli, noha az eredeti *Bardo Thödol Csenmo* (bar-do thos-sgrol chen-mo) jelentése: *A köztes létből hallás útján való szabadulás*. (Vagy valami efféle. Ahány fordító, annyiféle fogalmazás.) Azért lényeges a „köztes lét”, vagyis az átmeneti állapot hangsúlyozása, mert mint a korábbi fejtegetésekből is kitetszik: a lámaizmus a meghalást nem tekinti halálnak, hanem átmenetnek a befejezett életből az új életbe. A köztes lét a meghalással kezdődik, és az újjászületéssel ér véget. Közben a test elrothad vagy elég, a lélek azonban valahol kóborol, és igyekszik minél előnyösebben újjászületni.

Ebben segíti őt egy tanult láma vagy egy tapasztalt mester, aki már a haldoklás végóráiban megkezdi a könyv rituális szövegének fülbesúgását, majd ezt folytatja a halott mellett negyedfél napig, aztán a már bomlásnak indult hullát elviszik, eltemetik, elégetik, de a pap ezzel mit sem törődve folytatja a szöveg biztató kántálását összesen negyvenkilenc napig, abban a meggyőződésben, hogy a tetemtől megszabadult lélek hallja a szavait, és talán megfogadja a tanácsát, föltételezve, hogy a tanítást már élete során megismerte. ...

... A félelmetes látomások közepette a mester nem győzi hangoztatni, hogy a lélek semmitől ne rettenjen meg, semmit ne higgyen el, hiszen amit az élet múlt lát, és átél, a valóságban nincs, káprázat csupán, saját bensejének a kivetítődése. És ne próbáljon hazudni, a „karma tükre” úgymint leleplezi, a Halálisten kegyetlenül megbünteti: „Kötelet vet nyakad köré, és tovavonszol. Levágja fejed, kitépi szíved, kiszakítja beleidet, kiszívja velőd, kiissza véred, húsdod megeszi, és megrágja csontjaidat. Te azonban képtelen vagy meghalni. Még ha tested darabokra tépetett is, újból fölépülsz. Az ismételt szétszabdaltatás szörnyű kínt és gyötrelmet okoz.” Csoda-e, ha ez a kilátás akkor se vonzó a lélek számára, ha a mester utólag megnyugtatja: sose féljen, a teste szellemtest, nem halhat meg, a Halálisten pedig csak hallucináció. ...”

(Ebben a részben részletezi a könyv az előbb leírtakat. Az itt olvasható kínok a keresztény kultúrkör és hitvilág purgatórium, ill. pokol képzetével helyezhető párhuzamba, azzal a különbséggel, hogy a keresztény tanításokban szó sincs arról, hogy mindez csak a képzeletünknek a terméke a halál után.)

„... Minthogy erre kevés az esély, a köztes lét utolsó stációjában a rémes víziókat kellemesebb látvány váltja fel: a lélek közösülő emberpárok társaságába kerül. Ennek hatása nyilvánvalóvá teszi, hogy nem mondott le az érzéki vágyakról, sőt most már határozottan irányt vesz az anyaöl felé, amelyben újra fog születni. ...

... Ezzel véget is ér a köztes lét, a lélek bebúvik a neki rendelt anyaölbe, egy idő múltán megszületik, tovább folytatja életét a szamszárában, a létforgásban, újra meg újra meghalva és életre kelve, amíg csak el nem éri a vágyott vágytalanság, a nirvána állapotát. ...”

(Ebből a két idézetből láthatjuk a keleti filozófiai tanok újraszületésének a menetét, mellyel vagy egyetértünk, vagy nem, de ez nem változtatja meg a keletnek a hozzáállását ehhez a témakörhöz. Mellesleg lehet vitatkozni vele, de az biztos, hogy viszonylag ésszerűen írja le a folyamatot, s az ujjá születést a Vénusz minőségéhez társítja /anyaöl, közösülő emberpárok/.)

„... A Bar-do thos-sgrol tanítása is lényegében azt célozza, hogy a beavatási élményeket, vagy a guru tanításait a halottaknak ismét emlékezetébe idézze, mert a tanítás alapján nem egyéb, mint a halottnak a bardo-létbe való beavatása, amint az élő beavatása sem más, mint a túlvilágra való előkészítése, legalábbis ez áll fenn minden kultúrmisztérium esetében az egyiptomi és eleuziszi misztériumoktól kezdődően. A „túlvilág” azonban, az élő beavatása esetén, semmi esetre sem egy halál utáni túlvilág, hanem az eszmélés megfordulása, egy pszichikai túlvilág tehát; keresztény módon kifejezve: a világ és a bűnök kötelékéből való megváltás. A megváltás fölszabadulás és felváltása egy korábbi állapotnak, amely a sötétség és a tudatlanság állapota volt, a megvilágosodás a föloldódás, az „adottságok” felett való győzelem állapotára. ...”

(Ebben a részben láthatjuk a kelet és a nyugat gondolkodásmódjának viszonylagos különbségét. Míg a kelet általában az ember életében felkészíti a személyt a túlvilági létre, addig a nyugat a megváltást, felszabadulást az anyagi létben történő megvilágosodással tudja elfogadni, mely által a tudata megváltozik, s átvitt értelemben a túlvilág is.)

„... Mindinkább világosan kitűnik, hogy az istenségek Mandala-szerűen (körben) helyezkednek el a négy szín alapján osztályozva. A színek négy, úgynevezett „bölcességformára” vonatkoznak:

- 1.) fehér = tükörhöz-hasonlatos-bölcesség fényösvénye,
- 2.) sárga = az azonosság-bölcességének fényösvénye,
- 3.) vörös = a megkülönböztetés-bölcességének fényösvénye,
- 4.) zöld = a mindeneket-átható-bölcesség fényösvénye.

A felismerés magasabb fokán az elköltözött tisztában van azzal, hogy a reális gondolatformák tőle magától erednek, és hogy a bölcesség négy fényösvénye, amely előtte megjelenik, tulajdon pszichikai „képességének” kisugárzása. ...

... A Chönyid-bardón át visszajáról követett kibontakozás a „Négy Hatalmas” víziójával teljesebbé válik:

- 1.) a zöld Amoghasiddhi,
- 2.) a vörös Amitábha,
- 3.) a sárga Ratnasambhava,
- 4.) a fehér Vajrasattva jelennek meg: és befejezésül a Dharma-dhátu, a Buddha-test világító kék fénye következik, amely a Mandala centrumából, Vairocana szívéből lép elő. ...”

(A könyvben ezekkel az álláspontokkal nem értek egyet, hiszen a színekkel már foglalkoztunk. Az első hivatkozás leírja a színekhez rendelt „fényösvényeket”, míg a második rész „személyesíti” ezeket. Az első résznél feltűnik a fehér (Fa elem), a sárga (Levegő elem), a vörös (Tűz elem) és a zöld (Föld elem). Hiányzik a kék szín, mely a második részben megjelenik, mint Vairocana szíve /onnan lép elő/, s a helyzete a középpont /a szív, és a Mandala centruma/. A kék szín a Víz elem megjelenítője, s érdekes mód, a rendszer közepét, centrumát Ő foglalja el, s nem a fehér szín és az Őt jellemző minőség. Ez nem egyedi eset, hiszen emlékezzünk vissza, sok kultúrában a női minőséget jelölik meg teremtnők, teremtő Istennek /JHVH, a világ vízből teremtett – pl.: Biblia/, s ez az álláspont a Víz elem tükrében a Holddal rokonítható!)

„... Buddhizmus, hinduizmus és kereszténység egyetértenek abban, hogy az ember sorsa a földön dől el, bár a kereszténység, mint már fentebb említettük, a másik kettőtől függetlenül csak egyetlen földi létet ismer. ...

... Tudjuk, hogy a legmagasabb rendű cél, amelyet a buddhizmus ismer, a Sangsárától, a létforgatagtól, a halál és az újraszületések állandóan ismétlődő sorozatától való szabadulás. Csak kisszámú elhalálozott képes a cselekvések által mozgásban tartott „újraszületés kerekét” megállítani. A „kerék megállításának módját” tanulhatják meg az elhaltak a Bar-do thos-sgrol útmutatásai szerint, azaz ezt megtanulhatják mindazok, akik földi életük során erre képesek nem voltak. E „megszabadulás” és a „személyes Én levetésének” fogalmai meghaladják a tömegek értelmét, és ezekre új születések várnak a különböző létsíkokon, a fizikai földi világban, az istenek mennyei világában, amilyenek a Nub Devachan, a Nagy Boldogság Nyugati Paradicsoma, vagy a Galden yul, az öröm Birodalma, valamint a szomorúság otthonai, a Preták (szenvedő lelkek) és a poklok világi stb. ...

... A bardo a „tudatképességek” hallucinációinak sorozatos egymásutánja. Az álmok, illetve a hallucinációk tartalmait az elmúlt mentális-pszichikai emlékek képezik. A tibeti Lámák figyelmeztetnek, hogy a Bar-do thos-sgrolban leírt bardóbeli víziók csak a tibeti buddhizmus hívőire érvényesek, és a halál utáni álomállapot élménytartalma is merőben más lehet. A nyugati keresztény vagy mohamedán halála utáni víziók, természetszerűen, egész mások lesznek. Az egészen vallástalan egyén bardóbeli álomélményei pedig szükségszerűen vallástalan karakterűek lesznek.

Az ember fizikai élete során tudati és tudatalatti tapasztalatokat szerez, és ezeket a „kérődzéshez hasonló módon” látja viszont a halála után. Semmi „új” nem juthat szerephez, mivel az érzékek, melyek a tapasztalatokat közvetítenék, már nincsenek. A víziók tehát teljesen szubjektív természetűek. Ezt megérteni - szabadulást jelent! Ez a leglényegesebb tanítás, melyet a Bar-do thossgról állandóan ismétel. ...”

(Ezekből a részekből megtudhatjuk, hogy a túlvilági léttel kapcsolatban az elhunyt lelke mindig más – más történettel szembesül. Ez függ az elhunyt tudatállapotától, az életben szerzett tapasztalataitól és a világról alkotott elképzeléseitől /világnézetétől!/ Ez egyéneként változó, tehát csak nagy vonalakban lehet körül írni, hogy az elhunyt lelke mit tapasztal a túlvilágon, a másvilágon. Mivel az egyén szóba került, így ez a Hold princípiumával azonosítható, ahol szembe kell néznünk az elmúlt életünk döntéseivel, történéseivel. Ez valamilyen szinten bizonyos ítélethelyzetet, ítélezést jelent /Hold és a Szaturnusz kapcsolata, a Szaturnusz a sors, a karma, a végzet kifejezője/!)

„... Az öt elem ezoterikus jelentése

Az öt elemre vonatkozó tanításoknak, amint azok a Bardo thos-sgról szimbólumaiban szerepelnek, csodálatos módon feltűnő megfelelőik vannak a nyugati tudomány bizonyos tanaiban, amint azt az alábbi, magától a fordítótól származó előadás bizonyítja: Planétánk első fejlődési korszakában csak egy elem létezett, illetve fejlődött ki, a tűz-elem. A tűz-ködben a Sangsárát, azaz a kozmoszt kormányzó (kozmosz erők) karmikus törvényeknek megfelelően keringő mozgás keletkezett, amely az el nem különült őserőkből golyóforma testet alkotott, amelyben a többi elem (látens) csírájában létezett. Az élet először tűz-testű formában manifesztálódott; és az ember, ha feltesszük, hogy akkor is létezett, ugyancsak tűz-testű inkarnáció volt, hasonlóan a középkori okkultizmus Szalamander-lényéhez. A második fejlődési korszakban, amikor a tűz-elem végső formáját nyerte, megtörtént a levegő-elem elválása, amely beburkolta az embrionális planétát olyanképpen, ahogyan a tojást a héja burkolja. Ennek következtében az ember és más organikus lények teste a tűz és a levegő vegyülete volt. A harmadik fejlődési korszakban a levegő-elemben fürdő planéta tüzes természete megenyhült, és a gőzölgő légtérben megjelent a víz-elem. A negyedik fejlődési korszakban, amelyben planétánk jelenleg is van, a levegő a vízzel egyetemben közömbösítette az elsődleges tűz-elemet, közös hatásuk következtében keletkezett a föld-elem, amely a tüzes magvat beborította. Az őshindu mítosz, „a tejtenger köpülése” erről beszél, ahol a köpülés következtében előállott vaj a földet szimbolizálja. Az így kialakult földön „táplálkoztak az istenek”, más szóval vágyaik arra indították őket, hogy durva anyagi testben a földre inkarnálódjanak, és így az emberi nem isteni elődeivé váljanak. ...

... A Dharma-dhātu az anyag ősprinrípiumának felhalmozódása, ebből teremődik minden, a világnak a dolgai és a lények. A világok karakterisztikuma, az állati tompultság, a nem-tudás, Mára (pontosabban az alak képze) a Sangsára minden olyan birodalmában háttérbe szorul, ahol - mint az emberi birodalomban - a Manas (ész, intellektus) működni kezd. A tökéletes győzelem, a nem-tudásnak tudássá válása a Nirvána. Ha az emberi lényben a tökéletesség - amely egy emberi életben is megvalósulhat - az állati nem-tudást legyőzi, ha a személyes én tévhitét a valóságos tudás váltja fel, ha az isteni bölcsesség megvalósul, a tudatba behatolhat a Dharma-dhātu bölcsessége, azaz az „Ürességből született bölcsesség”. Amint az anyag felhalmozódása, amely a bardo első napján feldereng, a fizikai testet alakítja, úgy a víz-elem, amely a második napon dereng fel, az életáramot, a vért teremti. A gyűlölködést, a mindent elhomályosító szenvedélyt a tudat alakíthatja át a Vajrasattva által szimbolizált „Tükörhöz hasonlatos Bölcsességgé”. (Vajrasattva Aksobhya Dhyáni-Buddha Sambhoghakáyabeli vetülete.) A harmadik nap a föld eleme alakítja a fizikai formákat. Karakterisztikuma a szenvedély és az egoizmus, érzéke pedig a tapintás.

Ezek szublimálódnak a Ratnasambhava által jelképezett „Azonosság Bölcsességévé”. A negyedik nap a tűz eleme teremti az embert és állati lények életmelegét. Jellemzője a vágy, aggregátuma az érzelem. Ezek szublimálódnak az Amitábha Dhyáni-Buddha által jelképezett „Megkülönböztetés Bölcsességévé”.

Ötödik nap a levegő eleme alakítja az élet leheletét. Karakterisztikuma az emberben a szenvedélyek, az irigység és féltékenység, aggregátuma az akarás. Ezek szublimálódnak az Amoghasiddhi által jelképezett „Mindenható Bölcsességgé”. ...

... Az éterelem megtestesítője Vajrasattva, azaz a „Tükörhöz hasonlatos Bölcsesség”. Ezoterikus értelemben a Vajrasattva azonosnak tekintendő Samantabhadrával, akit gyakran Vairocana személyesít meg, azaz Adi-Buddhával, az őseredeti, nem-teremtett, nem-formáit, határtalan Dharmakájával. Ha tehát az ember a Trikáját megvalósította, azonossá válik Vajrasattvával. Ha az isteni-szó-princípiumot valósította meg, úgy elérte az isteni szó, azaz Amitábha állapotát. Az isteni-gondolat-princípium megvalósítása a Vairocana által szimbolizált isteni tévedhetetlenséget eredményezi. Az isten-tulajdonságok, mint például a jóság stb. megvalósítása azonossá tesznek Rathasambhavával. Az isteni cselekvések megvalósításával válik az ember ezek jelképezőjének, Amoghasiddhinek a hasonmásává. ...

... Ezután következnek a legkülső óceán kontinensei. A négy legfontosabb kontinens - amelyet a Bar-do thosszrol II. könyvében ír le - a négy világtáj irányában helyezkedik el. Mind a négy kontinens mellett kísérő kontinensek foglalnak helyet, összesen tehát tizenkettőről van szó, amely szintén jelképes szám. A keleti kontinens neve: Lus-hpags (szanszkritul Virát-deha), a nagy test, alakja a növekvő Holdhoz hasonlít, színe fehér, és lakóinak arca félhold alakú; békés és erényes lények. E kontinens átmérője 9000 mérföld. A déli kontinens, a mi Föld bolygónk, neve: Jambuling (szanszkritul JambudvTpa). A kontinens szimbolikus, alakja a bárány lapockájához hasonlít, tehát háromszögletű vagy körte alakú. Lakóinak fejformája is ilyen. A színe a kék, a jó és a rossz egyaránt uralkodik rajta. Átmérője 7000 mérföld. A nyugati kontinens neve: Ba-Glang-spyöd (szanszkritul Godhána), azaz ökrökben gazdag, alakja a Naphoz hasonlít, színe vörös, lakói a kerek arcú hűsevők. A kontinens átmérője 8000 mérföld. Az északi kontinens a Sgramai-snyan (szanszkritul Uttara-Kuru), azaz „északi faj”, alakja négyszög, színe zöld. ...”

(Ezzel a négy könyvből vett idézettel úgyszintén problémám van, mint az előzőekben leírtaknál egyszer. Az ott hivatkozott „megszemélyesített” minőségek /Amoghasiddi, Amitábha, Ratnasambhava, Vajrasattva, Vairocana/ itt újra előtérbe kerültek, s a könyv szerzője részletezi ezeket a minőségeket. Kezdjük az elsőnél. Ott a rendszer létrejöttét írja le, mely sorrend Ő szerinte a következő: Tűz – Levegő – Víz – Föld / - Éther/. Az előzőekben viszont már megállapítottuk, hogy a sorrend így alakul: Tűz – Víz – Levegő – Föld /- Éther – Fa/. Egyébként is, mint tárgyaltuk a Tűz és a Víz eleme a két ősprincípium, a Levegő és a Föld eleme származékok. A harmadik részben a megszemélyesített minőségekkel van problémám, de ahhoz, hogy ezt átlássuk, jobban kellene ismerni az egész keleti kultúrát, kezdve a Hinduizmussal és a Buddhizmussal bezárólag. Annyit azért még megjegyeznék, hogy Amoghasiddi a zöld színt képviseli, s ott megfelel a Föld princípiumának. Amitábha a piros színnel jelölik, mely itt a rendszerben középre kerül /a szóval hozzák párhuzamba, mely az egyik következő Hierarchiába a középső szintre kerül/, a piros szín viszont a felső Tűz elemnek a színe. Ratnasambhava a sárga színt képviseli, s itt az Isten tulajdonság, a jóság képviselte, melyet összhangba tudunk hozni a Levegő elemmel, a Vénusszal /vágy, erkölcs, érzelmek/. A fehér szín Vajrasattvával azonosítható, mely a leírásokban Vairocanával is megfeleltethető, aki az őseredeti nem teremtett és nem formált minőséget képviseli, mely elvileg a felső szint lenne, de a fehér szín a teljességet szimbolizálja, így áttételesen az Atyával rokon /a fehér szín a Vénuszhoz kapcsolható – Fa elem, Aschera-Astarte – és Ő emelkedik fel a felső szintre/.

Kimaradt a kék szín, mely Variocana szívéből lép elő, és ott a Dharma – Dhatuval azonos. Itt Variocanával a Dharmakaya is megfeleltethető. A Dharma tant, tudást, törvényt jelent, a kaya pedig testet. Amennyiben a víz elemével azonosítom a kék színt, akkor bizonyos fokon el tudok jutni a törvényig, tehát a középső szintig, amely létrehozza az anyagi világot a testet. A negyedik részben a színek égtájakkal és bolygókkal vannak összepárosítva, mellyel úgyszintén problémám van /Kelet – Hold – Fehér; Dél – Föld – Kék; Nyugat – Nap – Vörös és Észak – Zöld/. A meglátásom az, ha a haldoklót, illetve a meghalt személyt ilyen alapvető tévedések alapján vezetem a túlvilági életen keresztül, akkor súlyos problémákat okozok!)

„... Tibeti tanulmányaimat három évvel azután kezdtem meg, hogy a Nílus völgyének temetési kultuszát tanulmányoztam. Amikor a tibeti halotti szertartásokról tudomást szereztem - amelyek nagyrészt a buddhizmus előtti időből származnak - , mindjárt feltűnt nekem, hogy a halott képe, amit Tibetben és Sikkimben használnak, lényegében azonos „Osiris szobrával” (a halott szobrával), amelyet az óegyiptomi szertartásoknál használtak. Fel kell tennünk, hogy a közös eredet kétségtelen. Ezenkívül a Spyang-pu és az óegyiptomi ábrázolások is megegyeznek abban, hogy mindkét esetben jelölve van a tudat, illetve a „Ka” kilépése. ...”

(Lesz még ehhez hasonló idézet, de itt már érdemes felhívni a figyelmet, hogy e könyv szerzője a Tibeti Halottaskönyvet valamilyen szinten összhangba hozza az Egyiptomi Halottaskönyvvel, bár majd a későbbiekben azt hiszem kiderül, bizonyos azonosságok, hasonlóságok mellett alapvető különbségek is vannak.)

„... Az északi buddhista halotti kultusz megegyezik a hindu szertartásokkal. A hindu szent könyvek szerint az emberi test négy elemből áll: föld, víz, levegő és tűz. A halotti szertartás egyik célja, hogy a holttestet az elemek egyikének minél előbb visszaadják. A felfogás szerint a legelőnyösebb az elhamvasztás. A földre való temetés a föld-elembe való visszatérést, a madarak által való elfogyasztás a levegő-elemhez való visszatérést, a tűz-elemhez való pedig az elhamvasztás segíti. ...”

(Itt érdekes, hogy a temetkezési szokásokkal kapcsolatban a Víz elem kivételével mindegyik elemi szint temetkezési módja megjelenik és értelmezhető. Az lehet, hogy azon a kultúrterületen a vízbe temetés módja nem jelenik meg, de emlékezzünk rá, hogy a tengerészek általános temetési módja pontosan ez. Az megállapítható, hogy az emberi kultúrát tekintve mind a négy elembe való temetkezési mód megtalálható, csak a Víz elemmel kapcsolatban bizonyos környezeti helyszíni adottság követelménye.)

„... Senki sem adhat mást, mint ami a lényege, és amint gondolkodik az ember, úgy is cselekszik - (mind ebben, mind a túlvilágon) - , mert a gondolat valóság, minden tettek eredője, legyenek azok gonoszok vagy jó cselekedetek. Amilyen volt a vetés, olyan lesz az aratás! Ha az átmeneti állapotból egy más állapotba való újraszületés által a menekülés nem sikerül, akkor az elhalt a szimbolikus negyvenkilenc nap egész tartamán át a bardóban bolyong. A valódi időtartam természetesen mindig az illető Karmájától függ. Az úgynevezett pokol buddhista felfogás szerint csak egészen kivételes gonosz lények osztályrésze, míg a közönséges ember, aki mindennapi vétkekben bűnös, az emberi világban való újraszületés által bűnhődik. Az anyagot nélkülöző bardóbeli síkon természetesen fejlődni, előrejutni nem lehetséges. ...”

(Ez a rész nagyon fontos információt tartalmaz, ugyanis egyértelműen kijelenti, hogy bizonyos dolgokat megoldani csak itt a földön, az anyagi világban, valóságban lehetséges. Ezen kívül közli azt is, hogy a „bardo – belí”, túlvilági létben az ember /a halott/ gondolatai a meghatározóak, azoknak a kivetüléseit éli meg. Ahogy Ő is fogalmaz, a gondolat minden tettek eredője.)

„... Minden istenségnek, amelyik a Bar-do thos-sgrolban szerepel, pszichológiai jelentése van. Hogy a jelenségeket megérthesse, a tanítványnak tisztában kell lennie azzal, amit fentebb magyaráztunk, hogy ugyanis a szellemszerű víziók, amelyek az elhunytak az átmeneti állapotban felderengenek, nem valóságosak, hanem csak gondolatformáinak vetületei, azaz saját tudatának tartalmai. Más szóval gondolati impulzusok, amelyek a halál álomállapotában formát öltenek.

A fentiek szerint a bardo-jelenségek mások lesznek egy buddhista, egy hindu, egy muzulmán vagy egy keresztény számára. A materialista halála után negatív és istentelen víziókat tapasztal - földi természetének megfelelően. A halál utáni állapot víziói tehát, mint azt a Bar-do thos-sgrol is tanítja, mindenkor a kérdéses személy szellemi beállítottságától függenek. A Bar-do thos-sgrol, mint látjuk, pszichikai tényeken és tapasztalatokon alapszik. A halál utáni állapotot tehát a szöveg pszichológiai problémaként kezeli, és vitathatatlanul tudományos módon jár el. A Bar-do thos-sgrol egyetlen célja tehát, hogy az álmodót a valóságra ébressze, és megszabadítsa a karmikus és sangsárai illúzióktól. Célja, hogy segítségével a Nirvána állapota elérhető legyen, amely állapot túl fekszik a paradicsomokon, poklokon, purgatóriumon és a testet öltés valamennyi birodalmán. E szempontok alapján a Bar-do thos-sgrol jellegzetesen buddhista mű, és nem hasonlítható más munkához, legyen az világi vagy vallásos tárgyú. ...”

(Ezek alapján nagyon fontos azzal tisztában lennünk, hogy a túlvilág az csak a gondolat formáink vetülete, azaz saját tudatunk tartalmai. Tehát a halál után minden ember tapasztalatai más és más jelleget adnak, mely viszont az egyén által elfogadott, elismert vallás alaptételein alapul.)

„... Az ítélet, amelyet szövegünk ismertet és az, ami az Egyiptomi Halottaskönyvben szerepel, lényegi pontjaikban annyira hasonlítanak egymáshoz, hogy egy közös, eddig még fel nem fedezett eredetet kell feltételeznünk, amelyre fentebb már utaltunk. Dharma-Rája (tib. Shinje chhogyal) a halottak királya (a Theraváda-buddhizmus Yama-Ráját említi), a buddhisták és hinduk Plútója, a tibeti verzió halotti bírója azonos az egyiptomi verzió Osirisével. Mindkét szövegben szerepel a szimbolikus mérlegelés a Dharma-Rája előtt; a mérleg egyik serpenyőjében fehér, másikban fekete kavicsok fekszenek, a jó és gonosz tettek jelképeként, ennek megfelelően Osiris előtt a mérlegre kerülnek a szív és a toll (vagy a toll helyett az igazság istennőjének képmása), a szív az elhunyt lelkiismeretét, a toll az igazságosságot jelképezi. ...”

(Ennél a résznél nagyon fontos megjegyezni, hogy az ítélezés, az Isten ítélete ugyanúgy megjelenik a keleti tanokban, mint a kereszténységben, így a vallások egyik alaptételének számít. A különbség abból adódik, hogy ki ítél, magyarul egy külső ítélő, ítélkező /Isten/, illetve egy belső ítélő /saját magam/. Elvileg mivel a túlvilág a középső szinten található, így a Hold és a Vénusz princípiuma alá eső területről beszélünk, így egyaránt lehetséges egy külső /Vénusz/ és egy belső /Hold/ ítélő, ítélkező. Egyébként is a saját tudati tartalmam kivetülését tapasztalhatom meg, így nem lehet kizárni egy belső ítélezést, ahol az életben hozott saját döntéseimet mérlegelem felsőbb szempontok alapján. Ha egy külső ítélkezőt tárgyalok /Isten/, akkor ez általában jóságos, megbocsájtó, igazságos /Vénusz/.)

„...”

- 6.) A halál utáni lét csupán megváltozott körülmények között való folytatása a földi jelenségek sorozatának, mivel mindkét állapot (a halál előtti és a halál utáni is) - karmikus.
- 7.) A halál és az újraszületés közti állapot, valamint a bármilyen világban való lét milyensége a tettek következménye.
- 8.) Pszichológiai szempontból tekintve a halál utáni lét meghosszabbodott állapot, amelyet negyedik dimenzióknak is nevezhetnénk, telítve elképzelt víziókkal, amelyek az észlelő szellemének tartalmai, boldogítóak és menyneiek, ha a Karma jó, és nyomorúságosak, pokolbeliek, ha a Karma rossz.

9.) Ha a megvilágosodás nem következett be, az újraszületés az emberi világba közvetlenül a bardo-világból vagy valamelyik másik világból, paradicsomból vagy pokolból - amelybe a Karma juttatott – elkerülhetetlen. ...”

(Ezt külön nem magyarázom, az eddigieket figyelembe véve az itt felsorolt adatok követhetőek.)

”...”

16.) A Nirvána, amely túl van a paradicsomokon, mennyeken, poklokon és világokon, nem sangsárai.

17.) A Nirvána minden szenvedések végét jelenti.

18.) A Nirvána az egyetlen valóság! ...”

(A Nirvána kérdéskörére később térek vissza.)

„... A tibeti forrásokból arról értesültünk, hogy a Bar-do thossgról a Padhmasambháva műve, illetve, hogy az ő idejéből, a Kr. u. 8. századból származik, azaz a nagy Guru idejében foglalták először írásba. Az írásba foglalás után hosszú ideig titokban tartották a szövegeket, amelyeket azután Rigzin Karma Lingpa hozott újra napvilágra. ...”

(Ebből megtudhatjuk, hogy ez a szöveg, amit mi vizsgálunk a Kr. u. 8. századból származik, tehát az ősiségét tekintve /archaikus voltát értékelve/ viszonylag új, s így bizonyos torzulások érzékelhetőek a szöveg anyagán. Ettől eltekintve biztos hogy rendelkezik az archaikus nézőponttal, de a nyilvánvaló torzulásokat figyelembe kell vennünk, pl.: amire felhívtam a figyelmet.)

”...”

3. A bardót a halál előzi meg.

4. A bardó szimbóluma a felhőtlen őszi égboltozat.

5. A fény, a fölgyulladás és a véghezvitel a halál pillanatában képezik a bardo határait.

...”

36. A bardo-sík lakói illatokkal (azaz az anyagi dolgok esszenciáival) táplálkoznak.

37. Mivel a Nap és a Hold fénye a bardo síkján nem látható, nincsen sem világosság, sem sötétség. A bardovilág világossága a fény-sötétség (derengés).

38. A tudat-princípium mintegy három és fél napig (a halál után a földi síkon) marad, a tudattalanság (ájultság) állapotában. ...”

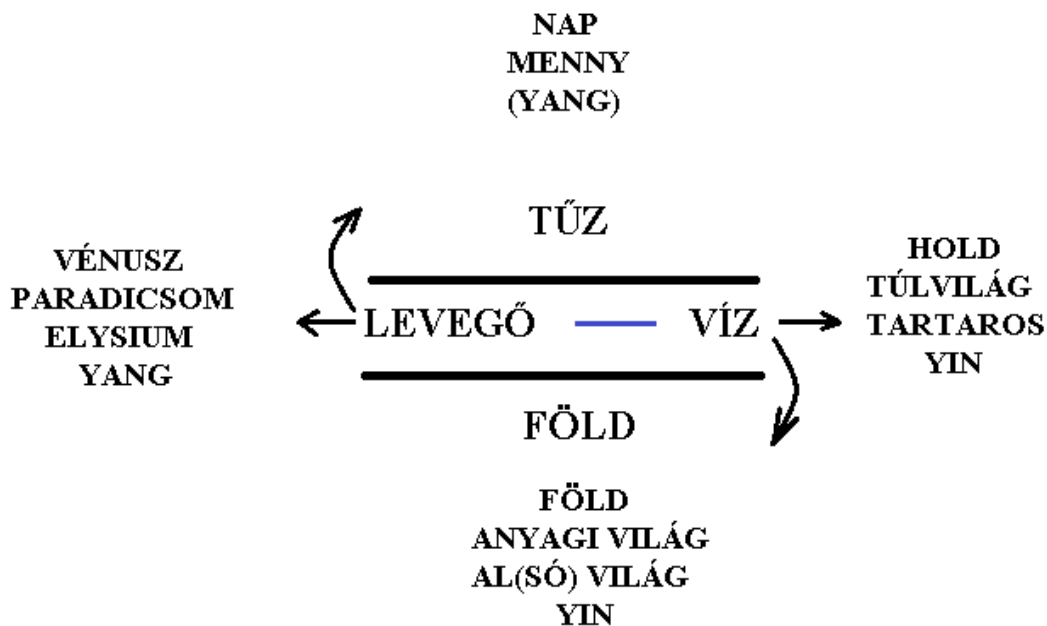
(Itt a bardo helyszínét határozza meg, mellyel kapcsolatban megjelenik az őszi égboltozat /nyugat/, az a leírás, hogy nincs sem világosság, sem sötétség, derengés, úgyszintén a Hierarchiában a középső szintet határozza meg. Az előzőekhez kapcsolódóan e Hierarchia vizsgálatánál mi is ezt a szintet határoztuk meg a halál, túlvilág, s az élet – halál helyszínéként.)

Ezzel végeztünk a Tibeti Halottaskönyv részleteinek ismertetésével, de mielőtt tovább mennénk, s rátérnénk a Nirvánára, lássuk szemléletesen miről is volt eddig szó.

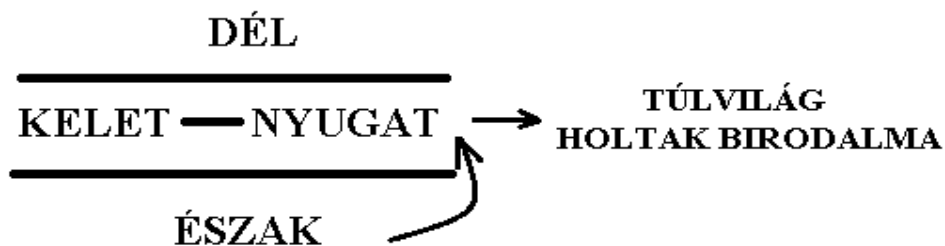
Először is tisztán kell látnunk azt, hogy a Túlvilág, a Paradicsom, az Elysiumi mezők, stb. csak a Geo-, és a Topocentrikus világképekben nyernek értelmet (jobb – bal oldal, ill. fent és lent) és ezeknek a helyzeteknek az értelmezése értelmetlen a Galakto-, és Heliocentrikus világképekben. A Galaktocentrikus világképet elhelyezni tudjuk, de mivel egy hatalmas rendszer, így értelmezni csak nehezen (ebben a nézőpontban).

A Heliocentrikus világméretben belátható, hogy a Túlvilág (Tartaros /jobb és bal oldal/, ill. Alvilág /fent és lent/) nem értelmezhető ebben a vonatkozási rendszerben, ugyanis sem lent és fent (a föld alatt, ill. a felhők felett) nem találhatóak entitások (Istenek, ill. Ördögök), s a jobb és a bal oldalon sem találhatóak meg ezek a helyszínek. Az igaz, hogy Amerika felfedezésénél feltételezték, hogy a Paradicsomot találták meg, mivel a nyugati vízen túl található területet fedezték fel (1492 - Paradicsom meghódítása). Ez egyértelműen nem igazolódott, bár Amerika meghódításánál nagyon sokan keresték azon a földrészén az Élet Vízének a forrását, ill. az (Örök) Ifjúság forrását (Vénusz – Kelet). Például említhetnénk Juan Ponce de León spanyol konkvisztádort (spanyol felfedező). Viszont ha ez az egész helyzet a Geo-, ill. a Topocentrikus világnézetekben értelmezhető, akkor úgyszintén a Hierarchia középső szintjén tartózkodunk, mely a rendszer értékelésénél kiemelt helyzetet képvisel.

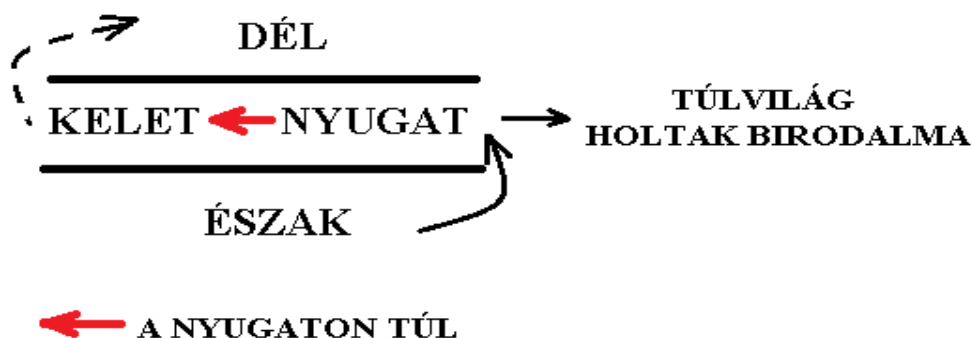
Ennyi kitérő után lássuk szemléletesen.

Ahogy az adatok ebben az ábrában szerepelnek, eléggé szemléletesen jelzi a helyzetet. Tehát a lélek a halál pillanatában az anyagi világból megkezd az utazását a túlvilágon, mely itt a középső szinten helyezkedik el (Víz elem). Lássuk szemléletesen.

A Görög leírások szerint a Túlvilág, a Holtak Birodalma nyugaton (s általában folyókon /pl.: Styx/, vagy vizeken) túl található, mely a Hierarchiában a keletnek megfelelő helyszínt adja. Lássuk ábrázolva a 8-as folyamat által jelzett útvonallal.

Ezek után térjünk rá a Nirvána kérdéskörére!

Hivatkozás: <http://lexikon.katolikus.hu/N/nirvána.html>

[Magyar Katolikus Lexikon](#) > [N](#) > [nirvána](#)

nirvána (szanszkrit 'elfújás, kilehelés, a tűz v. mécs kialvása'): a [→buddhizmus](#) üdvösség-állapota. - Nem azonosítható a semmivel, de a léttel sem. A *pránával*, 'leheléssel', azaz a [→jóga](#)val függ össze: az egyéni öntudat az [→átman](#) torzult, mulandóságba zárt formája, a lehelet segítségével keres szabadulást, és az abszolút egyhez sok fokozaton át ér el. Végül az öntudat kileheli magát az érzékelhető világból, hogy a [→brahmannal](#) egyesülhessen. **

<http://terebess.hu/keletkultinfo/lexikon/nirvana.html>

nirvána a hinduizmusban

A nirvána az anyagi lét megszűnését jelenti, miután az ember eléri a Legfelsőbb Úr vágyai szerint való élet tökéletes szintjét. Bár a buddhista értelmezésben ez a lét és az egyéniség teljes megsemmisülését jelenti, valójában csupán a lelki szintre való emelkedésre utal, ahol az élőlény immáron szabad, tiszta lélekként függetlenné válik az anyagi kötőerőktől. Ebben az állapotban a lélek nem semmisül meg, és nem is válik eggyé Istennel, hanem az Ő szolgálatát végzi. A lélek egy személy, s ez elidegeníthetetlen tulajdonsága, akár az anyagi létben, akár eredeti, transzcendentális helyzetében van.

<http://www.kislexikon.hu/nirvana.html>

Nirvána

(szanszkrit) a. m. elfújás, a tűz vagy mécs kialvása. Gautama Buddha, a buddhizmus alapítójának tanítása szerint ez az emberiség célja és legfőbb boldogsága. Hogy mit jelentett eredetileg, arról a buddhista iratok nem mondanak semmi bizonyosat. Az egyik felekezet tökéletes semmivé válást, a másik misztikus értelmű egyesülést lát a N. állapotában az istenséggel. Ez a buddhizmus alapeszméje, melynek értelmezésétől függ Buddha tanáról alkotott nézetünk. Ha teljes megsemmisülést értettek alatta, akkor joggal megilleti a nihilisztikus melléknév a buddhizmust. Ellenkező esetben az egyedül igazán létező, mindent betöltő isteni lényel való egybeolvadás panteisztikus színezetet kölcsönözne az ateista vallás hírében állóhitnek. Olyanforma lenne az, mint a szufik és a keresztény panteisták, egy Eckhart v. Tauler véleménye a legfőbb jóról, a summum bonumról. A N. aligha Buddha találmánya.

Nyoma van annak az ind brahmanizmusban is, hol mint a megszabadulás (moksa) szinonimja szerepel. Valószínűleg maga Buddha a tökéletes nyugalmat és nem az általa el nem ismert teremtővel azonossá levést értette a N. alatt.

Forrás: Pallas Nagylexikon

<https://hu.wikipedia.org/wiki/Nirvána>

Nirvána (szanszkrit nirvāṇa , páli nibbāna) az indiai vallások egyik fő fogalma. A sramanák (indiai vándor szerzetesek[1]) szerint a nirvána a szenvedés állapotától (dukkha) való megszabadulás. Az ind filozófiában a nirvána a bramannal való egyesülést jelenti a móksán keresztül. Szó szerint az jelenti, hogy „elfűjni” – amely hindu szövegek környezetben a szenvedéstől és az individualista létől való megszabadulásra utal, míg a buddhizmusban a kapzsiság, a gyűlölet és az érzéki csalódás lángjának elfűjását jelenti.[2][3]. A nirvánát általában negatív fogalmakkal ill. a szanszárához kötő indulatok hiányaként szokás leírni[4], pozitív megfogalmazása (a Négy Pecsét negyedik tagja): a legfőbb boldogság, béke[5].

Nirvána a buddhizmusban

Gautama Buddha úgy jellemezte a nirvánát, hogy a tökéletesen nyugodt tudat állapota, amely megszabadult a vágyakozásoktól, haragtól és egyéb kínzó állapotoktól (klésák). Ez egyben a "világ végét" is jelenti, hiszen nem marad utána öntudat és a tudatnak nincs határa. A tudat megleti a békét az egész világgal, együtt érez minden lényel és lemond a rögeszmékről és a berögzülésekről. Ezt a létező alaköltés szenvedéseinek lecsendesítésével és az újabbak megszületésének megakadályozásán keresztül éri el. A nirvánában a vágyakozás és utálat gyökere kerül kiirtásra. Ezután az ember már nincs kitéve szenvedésnek (páli: dukkha) és további újjászületéseknek a szanszárában. A páli kánon szerint a nirvánában megtapasztalható a dolgok üres természete (súnjata) is.

A Dhammapada[6] szentírásokban Buddha azt mondja, hogy a nirvána a "legnagyobb boldogság". Ez egy kitartó, mindent átható boldogság, amely a megvilágosodással keletkező nyugodtsággal jár. A nirvánát kísérő tudást a bodhi (megvilágosodás) szó fejezi ki.

Ezen hivatkozások alapján, mivel a leheléssel, kileheléssel kapcsolatos szövegek környezetként értelmezik, így inkább a Levegő elemmel lehetne párhuzamba állítani. Ez így teljesen nem egyértelmű, hiszen a leírásaiban a felső szintre helyeznék. Viszont a Katolikus Lexikon szerint a Prahna-val hozza szoros összefüggésbe, melyről tudnunk kellene, hogy mit takar. Erre majd a későbbiekben térünk ki, most elégedjünk meg annyival, hogy a Prahna az a minőség, amelyet az Isten belelehel az élőlényekbe, hogy életre keljenek. A Terebes Lexikon szerint: „nem is válik eggyé Istennel, hanem az Ő szolgálatát végzi”. Ezek alapján számomra egyértelműen a Hierarchiában nem a felső szintre kell helyeznünk, hanem a középső szinten kell meghatároznunk. Ezzel viszont ugyanott tartunk, mint az előzőekben ahol a Paradicsom, az Elysiumi Mezők, a Boldogok Szigete mind a keleti égtájjal vonható párhuzamba, mely a Vénuszi attribútumnak felel meg, s elvileg a Nirvánát is itt találnánk meg (Levegő elem). Ezzel bizonyos problémák adódnak, ugyanis akkor egy szinten helyezkedik el a Bardoval (Hold), amit viszont a leírás tagad. Mellesleg a Vénusznak megfelelő minőségek a vágy, az erkölcs, stb., s a Nirvánát, mint vágy nélküliséget írják le.

Ezek után, amennyiben egy kicsit maradunk még a Tibeti Halottaskönyv tartalmánál, akkor azt az észrevételt kell tennünk, hogy az az ember, aki nem érti meg a halállal kapcsolatos kérdéskört, az az életről sem tud semmit!

Ezzel lehet vitatkozni, viszont ne felejtsük el, hogy ebben a nézőpontban az élet és a halál egy azonos szinten helyezkedik el (középső szint, Vénusz – Hold), s ott is ahogy már azt tárgyaltuk, egyetlen egy alaknak a két minőségéről van szó, s így nem választható szét egymástól. Amennyiben eddig el tudtunk jutni, akkor nézzük meg az emberi közösségek, az emberi hagyományok úgynevezett beavatási szertartásait. Először is kezdjük ott, hogy egy kultúrkör, hagyomány akkor tekinthető archaikusnak (hitelesnek), ha az abban résztvevő személyeknek kidolgozott beavatási szertartásokon kell átesniük, melynek egyik fő alkotórésze a halálra való felkészítés, illetve a halálon keresztül vivő beavatás mozzanata. Ebben a témakörben először foglalkozunk magyar szempontból a Pálosok beavatási rítusával.

Hivatkozás: http://ebredofenyek.hu/wp-content/uploads/2015/02/017_TGY2014_nov.pdf

Pálos beavatás: 72 óra a testen kívül

A pálosok egész életük folyamán azt próbálták megvalósítani, amit odafönn az égben, az angyalok szféráiban láttak – tartotta a rend történetét megíró Gyöngyösi Gergely, aki 1520 és 1532 között a pálosok generálisa volt. Ez volt az egyetlen magyar alapítású szerzetesrend. A pálos beavatások helyszíne a legenda szerint a pilisi remetebárányokban történt, ahol megfelelő felkészítés után a jelöltet fehér halotti lepelbe burkolva egy kőszarkofágba fektették, és azt 72 órára lezárták. A pálos lelke ezalatt felszállt az égbe, találkozott lelki mesterével és megismerkedett segítőivel, küldetésével. A beavatás végén a lélek visszaköltözött a testbe, és a beavatott már nem ugyanaz az ember volt, aki annak előtte. Megtapasztalta a halált és a feltámadást. A pálos rendbe lépni nem lehet, csakis beavatást nyerni.

<http://www.magyardaltos.info/irasok/ostortenetunkrol/984-lajdi-peter-jezus-urunk-szarmazasarol-2>

Jézus születésének idején egész Szíria valamint Galilea és Szamária is a Pártus Birodalom (Kr. e. 256 – cca. 226. Kr. u.) befolyása alá tartozott, annak a birodalomnak befolyásövezetébe, mely a római birodalom hódító kedvének keleti irányban egyetlen egyenrangú félként – és nem csak katonai téren - csaknem 500 éven át gátat tudott szabni. E birodalom központi törzse az Eufrátesz folyótól Indiáig, a Kaukázustól a Perzsa-öbölíg terült el. A pártusok ugyanazon etnikummal rokonok, amelyből egykor a sumér-mahgarok is kinőttek, a turáni népek ősi törzsével. Ezt a tényt az is alátámasztja, hogy a mezopotámiai pártus uralom alatt az ősi vallás újra erőre kap és kivirágzik. Több romokban heverő sumér várost a pártusok újraépítenek vagy új épületekkel bővítenek, díszítenek.

Justinus írásaiból tudjuk, hogy a pártus királyokat, akik magukat Mithra(Mithrász) napisten inkarnációjának és a nap és hold testvéreinek nevezték, koronázásuk előtt egy barlangba vonultak vissza, ahol szent életű pártus és mészárosok közreműködésével a szkíta misztériumokba történő beavatásnak vetették magukat alá. E megrázó és tisztító szertartást követően három mészáros járult az újonnan beavatott trónvárományos elé, hogy értékes, királynak kijáró ajándékokkal, mint egy (lélekben) újszülött gyermeknek hódoljanak. A karácsonyi történettel összefüggő párhuzamok nem csak feltűnőek, hanem valósággal megdöbbentőek.

A barlangban történő beavatási szertartás egyértelmű egyezéseket mutat a magyar alapítású pálos rend azonos rítusaival, akik az alapítás helyén, a szent övezetnek számító Pilis-hegységben tartották fenn központjukat, melynek csúcsán, Dobogókőn helyezkedik el a világ szívcsakrája, melyet a Dalai Láma is elmélkedés szándékával fölkeresett.

A tibeti és egyiptomi beavatási szertartással is kimutathatóak egyezések. Hogy az egyiptomi beavatási gyakorlat említése mennyire nem légből kapott, alátámasztja a tény, hogy a Boldog Özséb által alapított magyar pálos rend magát az egyiptomi Királyok Völgyében élő Remete Szent Pál szellemi örökösének tartotta. A mai pálos rendnek az azonos elnevezésen kívül vajmi kevés köze van a hajdani, középkori magyar szerzetesrendhez. Kapisztrán Szent János jegyezte meg egyszer, hogy ha valaki élő szentekkel óhajt találkozni, jöjjön el és látogassa meg a magyar pálosokat. Mely népek, mely hagyománynak, mely kultúrkörnek volt tehát királya Jézus? Föl kellene már végre hagyni a notórius, szűnni nem akaró, szemérmetlen hazudozással! Csak érdekességként említem meg, amit Gyöngyösy Gergely, a pálos rend akkori generálisa a XVI. század harmincas éveiben írt rendjéről: "Ezek az atyák azt próbálták megvalósítani a földön, amit az angyalok szférájában láttak." Majd másutt: A pálosok "romlatlan testben várják a föltámadást." E föltámadás alatt nem a végső ítéletre való feltámadás értendő, hanem nemzetünk föltámadása, mely már nem sokat várhat magára, hiszen a pápa által is elismert szerzetesrend legalitása védelmében e magyar alapítású rend a Nemzet és ősi hagyományaink fennmaradását volt hivatott elsősorban szolgálni. Szántai Lajos, e témakör alapos ismerője, beszámol arról, hogy a feltárt középkori pálos kolostorromok közelében sehol sem találhatók szerzetesi temetők.

http://www.mvsz.hu/mtf/mtf_08f.html

Magában a holló szóban a magyarul gondolkodó számára két fogalom rejlik. Mégpedig a „hulló” és a „hulla”. Maga a holló tehát maga a „hulla” fogalom miatt sem lehet más, mint a szárnyas változás, pontosabban az átváltozás madara. Ez a „fénynyelő” madár a halál utáni „más” világot köti össze az e világgal. Aki ismeri a holló titkát, az ismeri a feltámadás misztériumát is. A holló csukott szája a titokzárás ősi okkult aspektusára utal. „Magas” kora az idő végtelen hosszára, az öröklétre emlékeztet. Szimbolikus jelentésénél fontos figyelembe venni, hogy valójában mit is tart a csőrében (mit mutat fel, mit őriz?).

A pálosok esetében (lásd a rend ősi címerét) kenyéret, „fentről” hozott földi táplálékot tart a csőrében. Ez a kenyér pedig a földi élet legfontosabbjának, a fizikai létezésnek és átvitt értelemben a szellemi aspektusnak a fenntartója. A halhatatlanságba csak a testté lett kenyér, az örök kenyér befogadása vezet.

Mint tudjuk, Mátyás címerében a holló csőrében gyűrűt tart. A gyűrű pedig a végtelenséget, a középkor nyelvén az „összeért világokat”, az örökkévalóságot szimbolizálja. S most jön valami, ami nagyon érdekes! A pálos rend, mint tudjuk, olyan kiválasztott, magyar szerzetesek rendje, akik hosszú időn keresztül gyűjtötték össze azokat a magyar régműltből még megmaradt spirituális tanításokat, amelyek (és ez nagyon fontos) egy nemzet spirituális tudását, életerejét fenntartják, és ami a legfontosabb: megőrzik. S ezt az egyre múltba vesző, ősidőktől fogva a kiválasztottak által megőrzött hagyományt, ha éltetni, működtetni akarják, akkor bizony meg kell mutatni a legnagyobbknak. Át kell adni az ország legfőbb, a szakrális és profán világot a hatalom útján egyesítő uralkodójának, a magyar királynak. A hollós pálosok címerükben az „élelmes” (a magyar szó kétértelműsége itt minden bizonnyal súlyozott jelentéssel bír), élelmet, égi-földi kenyéret tartó hollóval együtt megosztják a gyűjtött és megőrzött tudásukat avval a hollós Mátyással, akinek a címerében a csőrében gyűrűt tartó holló található.

Lássuk a feljegyzést a rítusról, hogyan is zajlott a világi élet „eltemetése” és a spirituális „magyar” életbe, magyar rendbe való újjászületés rítusa.

A rend főnöke (pl. Özséb) a kolostor alsó részében, az alagsorban ravatalt állított fel. A felszentelendő szerzetesjelöltek mindegyikének (akik az egyévnvi próbaidőt kiállták) szép sorban be kellett feküdni a ravatal közepén felállított kőkoporsóba.

Mielőtt befeküdtek volna a mennyei látást ígérő kőkoporsóba, fehér halotti lepelbe burkolták a beavatandó neofitát.

Az élő test lassú golyocsba tekerésének, elfedésének, ha úgy tetszik testi „eltüntetetésének” komoly jelentősége van. A szem és a fejtető egy része többek szerint fedetlen maradt. Talán azért, mert a szem a régiek bölcsellete szerint a test ablaka és a lélek fényességes tükre. A kóporsóba fekvő a lélek fehér ruhájába, tiszta, fehér golyocsba lett öltöztetve. A szerzetesjelölt fölött a rendfőnök a szertartás által előírt különböző kéztartásokat (áldást kérő, áldó, elfogadó, felajánló, elbocsátó, befogadó, könyörgő) végzett.

E közben a „*De Profundis*”-nak nevezett (többek szerint csak ahhoz hasonló) halotti éneket éneklő a szertartást végző atya és a körülötte lévő neofíták. Majd miután szentelt vízzel beszentelte a „halottat”, rákiáltott a kóporsóban lévőre:

*„Testvérem, te meghaltál a világra nézve!
Te ezentúl már csak Istennek élsz!”*

Az északi buddhizmus egyes beavatásaiban, ahol még jelen vannak egy korábbi sámánisztikus ősvallás egyes elemei, a beavatandót három napra kóporsóba zárják. S ha a jelölt testében lakozó szellem áttört a kóporsón, a barlangon, a hegyeken át az égig, és onnan látóként, beavatottként szállt vissza az égből a testbe, akkor felvették a rend kötelékébe. Mindezt hogyan is fogalmazta meg **Gyöngyösi Gergely?**:

„Ezek az atyák egész életük folyamán azt próbálták megvalósítani, amit odafönn az égből, az angyalok szférájában láttak.”

A beavatás útján az Égből a Földre leköltöztetett égi tudást a pálosok egyesítették az ősi vallás hasonló tanításaival. Ebből a beavatásból, az égi energiák spirituális kihasználásából következik az a tény, hogy nagyon sokáig tudtak böjtölni, virrasztani. A hagyomány szerint a testet csodálatos módon tudták fegyelmezni, náluk a test „tudása” maximálisan a lélek által volt irányítva. Ami nem volt más, mint egy „fentről” jött ajándék, ahogy a derék szerzetesek fogalmaztak.

A koronás királyt mindenkor és minden helyzetben támogatták, mert tudták, hogy a magyar korona egyben égi korona, az égi világosság spirituális „akkumulátora”. A haza érdeke és a hit megélése – erre a két dologra épül rá a pálos gondolkodás.

Ezen utóbbi dologgal lehetett kapcsolatos az a néphagyomány által megőrzött felfogás, hogy a pálosok a hazát *„a földre tükröződő Égként képzelték el és ezért ragaszkodtak is hozzá oly nagyon”*.

<http://www.jovonk.info/2010/09/05/szantai-lajos-palosok>

Arra gondolhatunk, hogy a barlangok mélyén történik valami beavatásos dolog, aminek keretében felveszik a jelölt embert a pálosok kötelékébe. Biztosan elmondanak a kóporsó mellett néhány imát, a gyertyákkal esetleg keresztet vetnek a homlokára, és ezután a már pálossá lett atya kimehet, könnyű fehér ruhában a közösségbe. Egészen biztos azonban, hogy nem ez történt és erre maga Gyöngyösi Gergely figyelmeztet bennünket, aki a pálos rend generálisa volt.

Gyöngyösi a következőket mondja: *„Ezek az atyák egész életük folyamán azt próbálták megvalósítani, amit odafönn az égből, az angyalok szférájában láttak”*.

Tehát nincs félreértés, van egy közvetlen kapcsolat, egy beavatás után és ezt nem lehet másképpen megnevezni. (Pontosan tudjuk, hogy ezzel a kifejezéssel visszaéltek, és folyamatosan visszaélnék, de ez valóban beavatás.)

Ebben a kóporsóban valami tényleg megnyílik. Megnyílik az ég, a pálos atya lelke felszáll, áttöri a kőboltozatot, a föld szféráit, – és a barlangban történő beavatásnál ez a lényeg – hiszen ha nem tudott kilépni a barlang mélyéből, a bezárt világból, akkor a jelöltet nem vették fel a rend kötelékébe.

Ez egy hatalmas nagy próbatétel volt, és amit ott fenn látott az égből – ezt maga Gyöngyösi írja le – azt valósítja meg a földön. Egy szellemi élményről, egy látásról van szó, egy igazi tapasztalatról.

Vajon hogyan történhetett ez a beavatási út? Ha valaki ismeri a magyar kereszténység archaikus népi imádságait, akkor könnyen megvonhatja a párhuzamot, hiszen ezekben az imádságokban a leggyakoribb indító kép úgy hangzik: „Én lefekszem én ágyamba, mint Úr Jézus Krisztus a koporsóba.” Tehát a pálos atya beszáll a koporsóba, az álmvilágba. A hagyományok tovább folytatják a leírást, Krisztus fejénél, vagy annak a fejénél, akit beavatnak, megjelenik a ragyogó fényes Nap, a lábánál pedig a ragyogó Hold, tehát ez a fajta belemerítkezés a kőkoporsóba, a Fény közegébe való jutást jelenti. Arra gondolhatunk, hogy ennek a beavatási útnak nincsen folytatása, itt véget ér, de szó sincs erről, mert az a jelölt, aki átélte ezt a hatalmas élményt, amikor halála után ténylegesen és valóságosan elhagyja az emberi világot, akkor soha nem hagy maga után bomló holttestet.

A pálosokat arról lehetett felismerni a középkorban, hogy haláluk esetén nem hagytak maguk után olyan holttestet, amit az enyészet ki tudott volna kezdeni, mert a barlangok mélyén valódi beavatás történt. A pálos valóban megismerte a halált, szembenézett a halállal, felrepült a lelke az égbe, ami azt jelenti, hogy égi erővel felvértezve jött vissza a földre, az égi testet visszahozza a földi testébe és ezért a holtteste romlatlan maradt. A középkorban ez annyira közismert volt és annyira lehetett róla tudni, hogy még a néphagyomány útján is megmaradt. Gyöngyösi Gergely azt írta, hogy ő erről nem akar sok mindent mondani, mert úgy tünne, hogy csak dicsekedni akar, mert a nép ajkán éppen elég csodatételről esik szó, és aki többre kíváncsi, forduljon a néphez. Ennek érdemes lenne utánajárni, mert a néphagyomány útján egy nagyon szívós emlékezőképességgel szembesülhetünk, és egészen biztosan meg lehet találni a nyomokat.

Ezekből a hivatkozásokból látható, hogy amíg a magyar alapítású Pálos rend magyar irányítás alatt működött, addig a halálon keresztül vezető beavatás módja kiemelt, és elsődleges szempontnak bizonyult, s nem elhanyagolható körülmény. Ezenkívül az adott szöveg kapcsolatot teremt bizonyos Tibeti és Egyiptomi hagyományokkal, beavatási szertartásokkal, de ezenkívül megemlíthetnénk még a Görög kultúra Elysiumi misztériumokhoz tartozó beavatási rítusait, melyeknek volt Római megfelelője is. Érdekes mód, a Pilisi szerzetesek beavatásánál a beavatott szerzetes újjászületéséről szólnak az írások, s most ennek nézzünk utána.

Tehát az e jellegű beavatásoknak az egyik jellemzője, hogy a beavatott személy testben, illetve lélekben, vagy mindkettőben átvitt, vagy a szó – szoros értelmében újjászületik. Nézzük meg a Keresztény hagyományokat, hogy a keresztelés szertartása mit jelent, szimbolizál.

Hivatkozás: <http://lexikon.katolikus.hu/K/keresztelés.html>

[Magyar Katolikus Lexikon](#) > [K](#) > [keresztelés](#)

keresztelés, *keresztelő*: a [→keresztség](#) szentségének szertartása. Különbség van a rendes körülmények között (régiben „ünnepélyes”) és a sürgős esetben (főként halálveszélyben) végzett szükség~ közt. - 1. *A hatályos jog* szerint a rendes ~t a jóváhagyott liturgikus kv-ek szerint kell végezni (*A gyermek~ szertartása* Bp., 1973). Sürgős szükség esetén csak azt kell megtartani, ami a szentség érvényességéhez nélkülözhetetlen (850.k.); végszükség esetén a vízzel való leöntés v. az alámerítés mellett elegendők ezek a szavak: „*Én megkeresztellek téged az Atya és a Fiú és a Szentlélek nevében*”. [→keresztelés helye](#), [→keresztelés ideje](#) - 2. *A nagyszombati egyhm. zsin.* szerint (1629): Keresztelni rendes körülmények között csak tp-ban szabad. Kereszteltetni a születést követő 10 napon belül kell, aki hanyagságból elmulasztja, kiközösítik. A plnosok vigyázzanak a cigányokkal, mert úgy mondják, többször is megkereszteltetik ugyanazt a gyereket. A gyermek és keresztszülő nevét vezessék be a keresztelték anyakönyvébe. (I/2.) - 3. *A népszokás szerint* a ~ az ember „első szüksége”. Előintézkedésként az atyafiságból kiválasztották a [→keresztszülőket](#), a ~en a *keresztanya* és a *bábaasszony* vett részt. - Úgy tartották, hogy amíg a ~ meg nem történik, a gonosz a gyermeket kicserélheti, „elválthatja”, tehát egy pillanatra sem szabad magára hagyni, idegennek sem szívesen mutatták meg.

Csak az anya ágya, a nappal is égő mécses, Biblia, imakv., szentelt gyertya s más „távoltartó” dolgok tudják a csecsemőt a gonosztól megőrizni; régebben papírra írt imádságokat is szokás volt a bölcsőre akasztani. A csecsemőt 2-5 napos korában, de 1-2 héten belül okvetlenül megkeresztelték. A ~ idejéül legjobban szeretik az ünnep- és vasárnapot, a reggeli (7-8) v. a kora délutáni (2-3) órát, s óvakodnak a pénteki, főként a nagypénteki keresztelőtől.

Itt a Katolikus Lexikon a kereszteléssel kapcsolatban megemlíti az alámerítést, tehát a keresztelés nemcsak a vízzel való leöntést-, ill. meghintést jelenti, ahogy a kisgyermeknél szokták végezni.

<https://hu.wikipedia.org/wiki/Keresztség>

Keresztség

A **keresztség** több vallásban gyakorolt szertartás, mely - általában - víz általi rituális tisztálkodást jelent. A főként a [kereszténység](#)ből ismert szertartás többnyire azt is jelenti, hogy aki a keresztiséget felveszi az az egyház tagjává válik.

Vízkeresztség

Az [újszövetségi](#) értelmezés szerint a **vízkeresztség** olyan szent cselekedet, amelyet Isten Igéje parancsol.

Ez egy engedelmességbeli és hitbeli tett, amelyben a hívő azonosul [Jézus Krisztus](#) halálával, eltemetetésével és feltámadásával.

"Eltemetettünk azért ő vele együtt a keresztség által a halálba: hogy miképpen feltámasztatott Krisztus a halálból az Atyának dicsősége által, azonképpen mi is új életben járjunk."

[Biblia](#), Rómaiakhoz írt levél 6:4 (Károli biblia)

A vízkeresztség feltétele a Jézus Krisztushoz való [megtérés](#) és az belé vetett hit. A vízkeresztség eredményezi a bűnök eltörlését, az óember megfeszítését és eltemetését, a föltámadott életre való újjászületést, a szív körülmetélését és a Krisztus Testébe, az [Egyházba](#) való belépést.

Anabaptista és baptista hitvalló bemeirítés

A Baptista egyházban vallják, hogy a bemeirítést az Úr Jézus Krisztus rendelte. A bemeirítés az újjászületés jelképe, a Megváltóba vetett hit szeretetből és engedelmességből fakadó gyümölcse, Krisztussal és az ő testével, a hívők közösségével való egyesülésünk kiábrázolása.

Bemeirítésben csak az részesülhet, akinek életében láthatók a megtérés gyümölcsei; aki az Úr Jézus Krisztusba vetett hitéről vallást tett, és bemeirítését önként kérte. Jézus Krisztus rendelése és az apostolok példája nyomán a bemeirítendő az Atyának, a Fiúnak és a Szentléleknek nevére teljesen a vízbe merítik. A bemeirítéssel az újjászületett ember ünnepélyesen vallást tesz arról, hogy bűnös életével szakítva, magát mindenestől átadja Jézus Krisztusnak. Isten a bemeirítésben részesülő embert bizonyossá teszi arról, hogy amiképpen meghalt és eltemetett Jézussal együtt a bűnnek, akképpen föl is támad vele együtt új életre. A bemeirítés által kiábrázolt igazságok a bemeirítendő szívében munkálkodó élő hit által válnak fogantossá.

A baptisták azért felnőttkorban „keresztelkednek”, mert hisznek abban, hogy hívővé válni csak saját döntés alapján lehetséges. Ezt a döntést nem hozhatja meg helyettük senki más. A Biblia tanulmányozása és az egyháztörténelmi adatok alapján arra jutottak, hogy a Krisztust személyesen ismerő apostolok is a felnőtt hitvalló bemeirítést tanították és gyakorolták.

Hiszik, hogy a bemeztés egy változást fejez ki: amikor a bemeztett ember lemerül a víz alá, az azt fejezi ki, hogy eddigi Isten nélküli élete elmúlt, és amikor feljön a víz alól, az pedig kifejezi, hogy Istentől egy új életet kapott ajándékba.

Kereszttség az adventista egyházban

A hetednapot ünneplő adventista egyházban a kereszttség alámerítéssel történik. Ez a hit magának a szónak a jelentéséből ered, amely bemeztést jelent, és a szó szimbolikájából is, amelyet Róma 6-ban találunk, ahol a keresztstéget Pál apostol a múlt eltemetésének, valamint egy új élet kezdésének nevezi. Az adventisták értelmezése szerint a meghintéses keresztstég nem lehet igazi, mert a keresztstég elveszíti jelentőségét. Vallják továbbá, hogy a keresztstéget csak felnőtt korban lehet alkalmazni, mivel a Márk 16,16 a hittel párosítja. A gyerekeknek pedig – mivel értelme nincs kifejlödve – az adventista egyház tanítása szerint nincs hite, és a gyerekkeresztstég a szülő hitére, döntésére alapszik. A keresztstég az adventista egyházban külső jele valaminek, ami belül történik. Az ember elfogadja Krisztust megváltójának, megbánja bűneit, és új életet kezd, a szív megváltozik, és Isten törvényét a szívbe írja, és ezáltal az ember nem kötelességből, hanem szeretetből elkezd meg tartani Isten parancsolatait. Tehát a keresztstég adventista értelmezés szerint hit élet kezdetének külső megnyilvánulása.

Ennél a szövegnél, hivatkozásnál látható, hogy a keresztstég végrehajtásának a módjánál az ember teljes testének a víz alá merítésével is megjelenik. Amennyiben tudom, hogy a Víz eleme a Hold attribútumával azonos, s így a nyugattal, az elmúlással, a halállal, akkor a teljes test víz alá merítésével jelképesen (vagy akár valóságosan is) a halálba merül alá az ember, s mikor onnan kiemelkedik, felemelkedik, akkor jelképesen (vagy akár valóságosan is) újjászületik. Ez elég jól követhető ebben a hivatkozásban, ahol többféle szempontból leírja a keresztstelés menetét.

<http://users.atw.hu/elizeus/egyhaz.html>

A vízben történő újjászületés.

Ez nem a csecsemőkori vízkeresztstég, amely meghintéssel történik, amelyet a középkorban alakította ki az államvallás kényelmi okokból, illetve torz nem bibliai nézetekből kifolyólag, hanem felnőttkori hitből történő cselekedett, amelyet csak olyan ember részesülhet, aki tudatára jutott annak, hogy bűnös és szüksége van megtérésre (büntől való elfordulásra, és Isten felé való odafordulásra), és teljes szívéből hiszi, hogy Jézus a Krisztus az élő Isten Fia.

Márk. 1,4-5

Előáll vala János, keresztstelvén a pusztában és prédikálván a megtérésnek keresztstégét a bűnöknek bocsánatára. És kiméne hozzá Júdeának egész tartománya és a Jeruzsálembeliek is, és megkeresztstelkedének mindnyájan ő általa a Jordán vízében, bűneikről vallást tévén.

A keresztstég szónál a görög eredetiben baptidzo szó szereppel, amely nem keresztstéget, hanem valamilyen tárgynak, vagy testnek víz alá merítését jelenti. Ruhafestésnél történő alámerítésre is ezt a szót használják. A középkorban kialakult torz keresztstrajzolások, vagy meghintéses keresztstég hitelesítése érdekében még a bibliában szereplő szavak magyar jelentését is megváltoztatták, annak érdekében, hogy nehogy leleplezze a saját csalásukat. Azért elég furcsán néznének a híveik, ha a batidzo szó eredeti jelentésével neveznék a víztől való újonnan születést, amely vízben történő alámerítést jelent, ezért képesek voltak még a bibliát szavát is egész más jelentéssel felruházni. A Márk. 1,4-5-ben megtörtént eseményből kiderül, hogy az emberek és megvallották bűneiket, és a bűneik bocsánatára merítkeztek be.

A vízben meghaltak a bűnösök a régi életüknek, és feltámadtak kiemeléskor az új életre. Minden ember megtapasztalhatja ennek a cselekedetnek megtisztító erejét, de már Jézus Krisztus nevében. Hit, bűnbánat, és megtérés nélkül ez a szent cselekedett semmit sem jelent, ahogy a csecsemőkereszttség sem.

http://velunkazisten.hu/book/014_Megteres_bemeritkezés

- A **megtérés** megfordulást, teljes fordulatot jelent (180fok). A bűn uralma alatt levő eddigi élettől Istenhez fordulni. Mondhatjuk úgy is, hogy a tévútról a jó útra lépni. A jó út pedig az Úrhoz vezet. A bűn felismerése, majd a nyomában járó bűnbánat az első lépés a megtérés útján. Ezt követi a bűnbocsánat őszinte kérése. A kereszttség a bűnbocsánat jele. János a kor szokásának megfelelően, a folyóban állva víz alá merítette a megtérőt. Az alámerítkezés azt jelentette: meghalt a régi bűnös életének. A vízből való kikelés pedig a bűnöktől való megtisztulást, az új életet jelentette.

Akit a beavatási szokások, rítusok jobban érdekelnek, annak megadok egy elérhetőségi címet, ahol viszonylag rendszerezve több információt tartalmaz (<http://www.napfenyes.hu/szellemi-tanitasok/szellemi-ut-erenyek-beavatas/beavatas-es-megvilagosodas>). Amennyiben a beavatási szertartások kereteiben a kereszténységet így tárgyaljuk, akkor egyértelműen beavatási folyamatként kell értelmeznünk a kereszténység rítusait (főleg a kereszttséget), s ebben a vonatkozásban az úgynevezett misztérium vallások körébe tartozik. A kereszténység a jelenkorunk egyik fő vallása, így nem lehet azt mondani, hogy ez a szokás már nem jellemző a jelenlegi életünkre, holott szerves részét képezi. Azon lehet vitatkozni, hogy a jelenlegi keresztény vallási rendszerben ez az újjászületés valóban, vagy csak jelképesen történik meg, de mindenesetre a vallási gyakorlat így tekinti. Én személy szerint a jelképesen történő újjászületést tudom elfogadni a jelenlegi vallási gyakorlatban, s ez főként e vallási rendszer torzulásának következménye.

Azt viszont ne felejtsük el, hogy régebben például a középkorban, vagy a kereszténység indulásakor az ókorban az emberek világnézete teljesen más volt a jelenleginél, s nagyon – nagy valószínűséggel az akkori embernek az életében ez a vallási gyakorlat (kereszttség) tényleges átalakulási folyamatot (újjászületést) eredményezett.

Ezek után térjünk át a Fa központi helyzetére, s most vizsgáljuk meg *Jankovics Marcell* „*A Fa Mitológiája*” című könyvének az adatait. Bizonyos részeihez ugyanúgy megjegyzéseket fogok fűzni, mint a Tibeti Halottaskönyvhöz, s egyes adatait viszont később részletezek. Mielőtt Jankovics Marcell könyvének az adatait átnézzük, előljáróban közlöm, hogy bár fontos adatokat közöl, de mivel nem ismeri a Hierarchikus rendszert, s a jelen álláspontról veszi az egyes magyarázatokat, így bizonyos szinten Ő is téved. Főleg azokat az adatokat fogom ismertetni, mely jelen tárgyunk vizsgálati alapját képezi és egyező a Hierarchia rendszerével. Hozok adatokat az ellenkezőjére is, ahol egyértelműen téves, illetve torzult nézőpontot ismertet.

Lássunk először adatot az almára, az almafára!

„... *Q*, régi írásmódban *cc*, mint *quert*, magyarul *vadalma*: *Lugnasad*. A rózsafélék nagy családjának tagja, kerti almáink egyik szülőfaja (*Malus sylvestris*). Nemesítése már az újkőkorban elkezdődött. Európától Elő-Ázsiáig elterjedt - a mi „alma” szavunk pl. ótörök eredetű -, a hűvösebb mérsékelt övön a legfontosabb gyümölcs. Graves már csak a „q” (cc) és a „c” hangzók rokonsága miatt is a mogyoró (dió) hónap fájaként illeszti a naptárba, mondván, ez az almaszüret fő évadja. ...

... A mogyoró, ill. dió és az alma a hiedelmekben is egy abroszra kerül. Így: a mogyoró (dió) a bölcsesség jelképe volt, míg az alma a tudás fáján termett. ...

... Erre utal a latin szólás: *ab ovo usque ad mala*, „a tojástól az almáig”, átvitt értelemben: a kezdettől (megtermékenyüléstől, születéstől) a végig (halálig). Ezt jelzi, hogy a kelta túlvilági sziget neve: Avalon szó szerint „almás helyet” jelent. ...

... Az alma az antikvitásban a szerelem és halál kétlelkű istennőinek a gyümölcse: Aphrodité-Vénusé, a csalfa szerelemistennőé, a féltékeny Héra-Junóé, az anyák védnökéé, Nemeszisz-fortunáé, a sors égi asszonyáé, akinek a keze a férjük halálában mindig benne van. Mint Graves kimutatta, az alma a hérosz (Heraklész, Párizs és mások) kezében azt jelenti, hogy őt választotta az istennő szerelemre, halálra. Ha ehhez hozzávesszük, hogy az ókori és középkori latin nyelvűségben az almához hány elítélő jelző társul (lat. *málus* „almafa”, *malus* „rossz, hitvány, alkalmatlan csúnya, gonosz, elvetemült, aljas, csalfa, pajkos, ártalmas, káros, veszedelmes, szerencsétlen”), megérthetjük, miért lett az európai keresztény hagyományban a megszerzett tudás Éva kezéből (!) nyert káros gyümölcse alma, és nem dió vagy mogyoró, hiszen elfogyasztása a bibliai ősszülők számára a halhatatlanság végét jelenti. ...

... A Biblia tanúsága szerint az ősszülők a teremtés hatodik napján ettek a tiltott gyümölcsből. Ez a nap a zsidó hétszámításban a péntek, melyet már Babilonban is a szerelem istennőjének, ill. a Venus bolygónak szenteltek (lat. *dies Veneris*, ol. *venerdì* „péntek”). Aphrodité csillagának egyik görög neve Heszperosz, „Estcsillag” volt. A heszperiszek, az istennő képviselői gondozták a másik almáskert-birtokos istennő, Héra aranyalmafáját is. ...”

(Itt az almafáról, illetve annak gyümölcseről az almáról van szó. Mint látjuk nagyon fontos növényként van számon tartva, s bizonyos álláspontok alapján az Éden – Kerti élet, illetve tudás fája szintén almafa volt. Azt is megtudhatjuk, hogy maga az alma /s ezzel együtt az almafa is/ a női princípium jelképe /Héra, Vénusz, Aphrodite, stb./, s ezek az Istennők az élet és halál Istennői. Amennyiben itt tartunk, ezek alapján a Hierarchiában ugyancsak a középső szintet jelöli ki /Vénusz – Hold/.)

Most nézzünk adatokat a Fának a Bibliában betöltött helyzetére, s kapcsolatba hozva az Édennel.

„... A Biblia tanúsága szerint a zsidó vallási vezetők Mózesről kezdve élethalálharcot folytattak az aserák, baálok, és a többi pogány isten ellen, de csak az istenfélő Jósiás királynak (Kr. e. 640 – 609) sikerült fölibük kerekednie. Az igazsághoz tartozik, hogy a pogány kultuszok a Szentföldet még Jézus idejében is beszennyezték. És nemcsak a pogányok kezétől; mert „ez a nyakas nép” is, ahogy az Úr nevezte választottjait a próféták szájával, bizony gyakran letért az igaz útról. Ami nem csoda, hiszen az egyistenhívő zsidók vallása is utóbb megtagadott, pogánynak titulált hiedelmekben gyökeredzett. Ezekben pedig központi helyet foglalt el a fák tisztelete. Erre is tanú a Biblia. ...

... A teremtés harmadik napja keddre esett - a zsidó hét „fője” a vasárnap -, és a kedd a babiloni naptárban a Mars bolygó istenének uralma alatt állott, aki egyben a növényzetnek is felelős gazdája volt. ...

... Az ikerfák tövéről négy folyam ered. Valóságos mezopotámiai folyók ezek - közülük kettőt, a Tigris és az Eufráteszt sikerült azonosítani -, de szerepeltetésüknek jelképi oka is van. A fákkal együtt az archaikus világkép gömb alakú kozmoszának koordinátáit alkotják; a folyók a 4 égtájat, a fák a világgömb forgástengelyét, egyben tartóoszlopát, illetve látható kerületét, a Tejutat jelképezték. ...

... Az „Éden” egy értelmezés szerint sumer jövevényszó; eredetileg a mezopotámiai sztyeppevidéknek volt a neve (*edin*). Más értelmezésben „megöntözöttet” jelent, és vagy az *edn* „öntöz”, „eláraszt” jelentésű nyugat-sémi igére, vagy a sumer eredetű '*éd* „folyóvíz”, „földből feltörő víz” szóra vezethetjük vissza. A „paradicsom” szó későbbi, mint az ószövetség e részlete. Óperzsa jövevényszó: *pairidaéza* „körülkerített hely”, *paridaida* „díszkert”, „vadaskert”. A görög történetírók is átvették e nevet, *paradeiszosznak* nevezvén a perzsa királyok vadaskertjeit. A héber Bibliában szintén felbukkan a szó *pardesz* formában és „fáskert” jelentésben, de az Édenre vonatkoztatva csak az Újszövetség korától használják. Másfelől a római pogányság *paradisumnak* hívta azokat a kertcskéket, amiket egy-egy síremlék köré ültettek, s ahol az elhunyt emlékére lakomákat, ünnepeket rendeztek. A keresztény időkben a zsidó és antik hagyomány összekeveredett.

...

... Ióannész Tzetész, bizánczi polihisztor már azonosítja a paradicsomot, a boldogok szigetét és az éliüszioni mezőket. ...

... Zsidó felfogás szerint a tilalom megszegéséért „csak” az Édenből való kiűzetés meg a halhatatlanság elvesztése az ősszülők büntetése, de nem „eredendő bűn”, amit a keresztény tanítás szerint csak Jézus Krisztus vére moshat le. ...

... Abból, hogy a sémi mitológiákban az istenek kertjében álló fa gyümölcse az istenek eledele volt, hogy a történetben Isten a többes számú *Elóhim* néven szerepel, hogy két fáról esik említés, és hogy a legtöbb teremtésmítoszban a teremtés ikeristenek, sokszor férfi- és nő istenpár dolga (...), arra következtethetünk, hogy a történet ősváltozatában Ádám és Éva még teremtő istenpár volt. ...”

(Először is érdekes megemlíteni, hogy az asztrológia és a hagyományok Mars bolygót, és Mars Istent általában hadi Istenként, illetve Vérbolygóként tartják számon, míg ebből a hivatkozásból kiderül, hogy eredetileg vegetáció Isten volt, s ezek alapján Yin minőséggel kellene számolnunk. Érdekes az Éden és a Paradicsom szó közötti kapcsolat levezetése, kitérve Sumer, Óperzsa, Görög, Héber, stb. kapcsolataira /paradisum/.

Meglepő adatot közöl, hogy Zsidó felfogás szerint a Paradicsomból való kiűzetés nem jár együtt az eredendő bűn keresztény hitvilágban szereplő tanításával, tehát elvileg ezt a bűnt egy rendszer torzulásaként könyvelhetjük el, melyet az előzőekben már tárgyaltunk. Az iker Istenekről, a férfi és női Istenpárról majd a későbbiekben fogunk szót ejteni /egy későbbi Hierarchia kapcsán/, most csak jegyezzük meg.)

Most nézzünk adatokat a Fa és a Női minőség kapcsolatára. Itt előljáróban közlöm, hogy némi fenntartással kezelem, ugyanis annak idején az Ascherát (Istenfa, 8. Hierarchia) Yang, tehát Férfi minőségként helyeztük el. Az is igaz, hogy ez a Yang minőség a Yin minőségen belüli Yang princípium (Vénusz), így bizonyos nézőpont alapján lehet Női minőségként tárgyalni.

„... Az óind *Rigvéda* a mitikus fáról mint női ölről emlékezik meg, mondván: „Táruj fel, ó Erdők Ura, mint a nőnek öle, ki szülni készül ...”, (IVANOV, 1984, 208). ...

... Az anyaságnak és a belőle táplálkozó elvont képzeteknek legáltalánosabb megjelenítési formája a gyermekét szoptató anya. A nagy istennő az őskortól kezdve, mint szoptató nő személyesül meg, de keblei „gyermektelen” képmásain is magukra vonják a szemet (...). Mivel a csecsemő számára az életet jelenti az anyatej, a jelkép szintjén is a tej lett a mondandó hordozója. Ezért a nagy istennőt növényi alakjában is elsősorban „tejelő” fa képében imádják. Ilyen a fügefélék (*Ficus*) 1000 fajt felölelő nemzetsége. ...

... A *Ficus religiosa* nemcsak akkor ad tejet, ha megcsapolják, levélcúcsairól is „élet vize” csepeg (a turgornak vagy ozmotikus nyomásnak nevezett jelenség következtében). A malájföldi szemangok szerint a holtak országában, a tenger közepén van egy sziget, annak közepén áll a Mapik-fa. Gyökerein nagy halom tejtől duzzadó mell csüng, köréjük sereglenek a születésre váró gyermekek. A mítoszt közlő Eliade szerint a holtak szellemei születnek újjá e gyermekekben. ...”

(Ezek a részek egyértelműen a Női minőséggel hozzák kapcsolatba az Életfát, de figyeljünk fel rá, hogy nem a Szűzzel /Hold/, hanem az Anyával /Vénusz/.)

„... Jézus és Mária személyének értékelése körül persze már az ősegyházban is parázs vita dúlt. Így pl. az V. sz.-ban Nesztóriosz konstantinápolyi püspök tagadta Mária Istenszülő voltát, s azt állította, hogy Mária csak Jézust, az Embert hozta a világra. A püspököt és követőit, a nesztoriánusokat az epheszoszi zsinat 437-ben eretneknek nyilvánította. Ez új lendületet adott Mária istenanyasága körüli kultusznak, így a „Szoptató Madonna” (gör. *Galaktotrophúsa*, lat. *Virgo Lactans*) ikontípus kialakulásának, amit mint illetlent majd csak a tridenti zsinat tilt be 1100 év múlva. ...

... Ez a szentképtípus, mely később annyira elterjedt a keresztény művészetben, egyiptomi eredetű és a kopt művészetben alakult ki. Az ősi minta alighanem a gyermek Hórusz napistent szoptató egyiptomi anyaisztennő, Ízisz szertartásos megjelenítése volt. Meg kell azonban mondani, hogy a fiát szoptató istenanya ábrázolása minden műveltségből ismert. Ha latin nevén *Virgo Lactans*nak nevezzük, akkor a fejezet élén álló hasonlat szó szerint illik a Szoptató Madonnára. A *virgo* jelentése „szűz”, „hajadon”, „leány”, és a „bot”, „bujtóág”, „vessző”, „zöld ág” jelentésű *virga* szóból ered (vö. magyar „virgács”). ...

... A latin nyelvű keresztény középkorban a *virgo* és *virga* szavak jelképi megfeleltetésével tudatosan éltek. ...”

(Miután az előbbi gondolatmenetet tárgyalta a szerző, utána Jézus és Mária kapcsolatáról ír, ahogy olvashattuk. Szűz Mária alakját a gyermek Jézussal a Szoptató Madonna című ikontípus létrejöttével magyarázza, mely ábrázolásmódot elviszi az Izisz Istennő a gyermek Hóruszszal ábrázolásig. Hozza e ikontípus latin megnevezését, mely a *Virgo Lactans*, s itt a *Virgo* jelentését összeköti a Szűzzel és az „Életfával” /„bujtóág, vessző, zöld ág”/.)

A következő résznél nem értek egyet a szerzővel, de ezt majd utána indoklom, előtte lássuk az idézetet.

„... Lehetetlen nem gondolni a pogány fiúistenekre, kik legyőzvéen atyjukat, saját anyjukat vették feleségül. Hogy csak egy példát mondjak: Zeusz, miután apját, Kronoszt letaszítja égi trónusáról, a mindenség feletti hatalom átvételének jeléül anyját, Rheiát magáévá teszi. Az isten Fiúként kezdi, de Atyává lesz, s a fenti módon azonosul az Atyával. Az istennő pedig, aki Kronosz felesége volt Rheia néven, a Zeusz fiúnak anyja ugyan, de amikor fia égi királlyá lesz, azaz maga is „kronosszá” válik, megszűnik anyja lenni, hamvas szűzzé fiatalodik, és a felesége lesz immár Héra néven. Ily módon hiba lenne a *Tükörből* vett idézeteket Odipusz-komplexus elszólásos megnyilvánulásainak tekinteni. Ahogy a pogány férfi- és női istenháromságok egylényegűek voltak, úgy az Atya, Fiú, Szentlélek alkotta Szentháromság is az. És ha Krisztus a Szűzanyával az égben így viselkedik, nem vérfertőzés az, hiszen csak a földön volt Fiú. És egylényegű lévén a másik két személlyel, a Szentlélek nevében is cselekedhet, aki őt a Szűzzel nemzette; az ő nevében nevezheti Máriát jegyesének (a Pest megyei Verseg barokk oltárképén a Szent Szűz a „Szentlélek mátkája” néven jelenik meg). ...”

(Ennél a résznél külön kiemelném, hogy így magyarázni egy rendszert, mitológiát súlyos hibának és torzulásnak kell minősítenem. Ez konkrétan nem a szerző hibája, hiszen a Görög mitológiának egyes részei e-képpen tárgyalják az Istenek (Zeusz) származását. Így lényegében Ő nem téved, hiszen csak leírja és igyekszik magyarázni a saját nézőpontjából az ott leírtakat. Viszont ahogy láttuk a Görög mitológia az idők folyamán torzul és átírásra kerül. Az említett résznél azt kellene tudni, hogy amint már mondtam a mitológiákban a következő Istengenerációk vezetője a Vénuszi attribútumból kerül ki (a Görög mitológiában Zeusz a harmadik Istengeneráció, hiszen előtte volt Kronosz /Szaturnusz/ s az Ő atyja pedig Uránusz volt). Tehát elvileg a Vénuszi minőséggel rendelkező Zeusz felemelkedik (innentől elvileg az attribútuma a Nap), s az Ő párját megkeresi (Hold). Az előző Istengenerációban ezt a helyzetet Reia töltötte be, Ő volt Kronosz felesége (elvileg Hold – Vénusz minőség). Mivel Zeusz is egy szüzet választ feleségül (Héra), így ha nem ismerem a rendszert, akkor ezt a kettő Női minőséget egynek tekinthetem, s kapásból ott vagyok, amiről az előző hivatkozás szól (Zeusz a saját anyját veszi feleségül /Reiát/, melyből az idők múlásával Héra lesz!). Ezek után súlyos hibának tartom így értékelni a kialakult helyzetet, de ne felejtjük el maga a Görög mitológia fogalmaz így. A szerző hibájának azt tartom, hogy elfogadja az ott közölt adatokat és meg sem próbálja más értelemben szemlélni a helyzetet. Tisztázzuk még egyszer, tehát Reia és Héra egyaránt a középső szintnek a Hold minőségéhez kapcsolható (Szűz), akiből Vénuszi minőség lesz (Anya). Ennyiben hasonlít mindkettő Női minőség, de ebből azt a következtetést állítani, hogy ez a két Női minőség egyetlen egy nőnek felel meg, súlyos hiba!)

Most érdekességképpen nézzük meg, hogy a Fával kapcsolatos adatokat a férfi – nő kapcsolatban meddig lehet elvinni egy szervesen működő néphagyományban.

„... Bernáth Béla gazdag példatárából kiviláglik, hogy a népdalban a nőt (a női szeméremtestet és részeit), a férfit (a férfi nemi szervét és részeit) a legkülönbözőbb dolgok jelképezhetik. A nép magát az aktust is képes kifejezésekkel írta körül dalaiban. Hogy csak az ideillők közül soroljunk fel néhányat: a nőt jelképezi általában a fa; továbbá a domb (= szeméremdomb); kert, kerek erdő, zöld vetés, boglya (= szeméremszőrzet); gyalogút, vágás, széles víz, árok, folyóvíz (= szeméremrés); Venus virágai, mindenekelőtt a piros rózsza, piros gyümölcsök (= vulva); levél (= szeméremajak); vessző (= csikló). Férfi jelkép a vessző, rúd, furkósbot, ló, fatörzs (=hímvesző); körte, páros gyümölcsök (= herezacskó); mag, eső, gyöngy, harmat, locsoló víz (= ondó). A közösülést jelképezi a szántás, gyöp feltörése, szőlőkapálás, vessző ültetése, hajtogatása, aratás, boglyarakás, fára mászás, gyümölcsszedés, virágszakajtás, bokrétaötés, kert körbejárása, erdő kerülése, fa hasogatása, fészekrakás, ló fához kötése, legeltetése, locsolás, harmatozás, virágzás stb. ...”

A következő adatok a kertre vonatkoznak (mint például Éden – kert), annak művelésére, s magát a Kertet összhangba hozza a Világhegygel (domb) és a Világfával.

„... A zárt kertforma, ami a középkorban a világi kertekre is jellemző, fokozatosan megnyílik, szabályossága művi összevisszaságnak adja át a helyét. Ez a világkép változásának a következménye; a zártnak, földközpontúnak hitt, szabályosan gömb alakú kozmosz képe érvényét veszti, az ember egyre inkább olyannak látja a világot, amilyen; végtelennek, szabálytalanul összevisszának, aminek csak önkényesen megválasztott közepe lehet. A változó világban a társadalom rendje is megváltozik. Lazulnak az erkölcsök, és ez tükröződik a kertszimbolikában is. ...”

... A kert szelídségének, az erdő vadságának különb-különb fokozatai a női erkölcs és természet különbözőségét, magasabb szinten a női elv aspektusait jelzik. A vulva ui. nemcsak a „gyönyörök kertje”, hanem a nemzés (halál) és születés helye, Földanyánkra vonatkoztatva valóban a világ közepe.

A Földanya méhét, a „belső sötétség” útvesztőjét jelképezi a labirintuskert (..), és kert a temető is, a halottak kertje (l. *paradisum*), és amíg a holttest földben nyugszik, lelke a túlvilági kertek valamelyikében: tündéerkertben, Elüzion mezején, vagy a paradicsomban pihen. A „fás hely” eme jelentéskörét talán a népmesék fogalmazzák meg a legárnyaltabban. ...

... A hős- és tündérmesének mitologikus-kozmológikus jelentése is van. Ezen a szinten az erdő a világ közepe, az erdő közepén lévő barlang, hasadék, fa odva az alvilágba, míg a barlangot boltozó hegy és a fa a felső világba vezet. A hős ebben az összefüggésben a Napot személyesíti meg: a mese az ő egyesztendő életének „örökkön örökké” ismétlődő története. A mesehős ezért hal meg a történet közepén - és nem a végén, mint az ember -, és ezért is támadhat fel. Ez a mesei fordulópontra a napév mélypontjának, a téli napfordulónak felel meg, amikor a Nap a legalacsonyabban jár, és a nappal a legrövidebb. Az ezt követő napok valamelyikét ünnepelték a napvallások a Nap születésnapjaként, erre való tekintettel lett Jézus születésnapja december 25-e, és sokáig ezért kezdték ezen a napon az új évet. Karácsony vigilája a Nap és az óév „halálának” napja volt. Ádám és Éva emlékünnepe részben ezért tették erre a napra. Bűnük, az almaevés által jelképezett szerelmi vétség önmaguk és utódaik számára a halandóságot jelentette. (A keresztény naptárszerkesztés gyakorlatában a szentek névünnepe haláluk, kegyes szavakkal „égi újjászületésük napjára” tették, ami azt jelenti, hogy Ádám és Éva december 24-én esett bűnbe, vagyis halt meg. A másnap viszont az ő számukra is elhozza a feltámadás ígését, hiszen ekkor születik az Úr Jézus, aki azért jött a földre, hogy eltörölje bűnüket, és alászállván a poklokra, annak tornácáról a kezükönél fogva az égbe vezesse őket.) A keresztény misztikába beavatottak számára tehát Isten a paradicsomot almafával a közepén, időben az év (a Nap) halálának és újjászületésének helyére ültette. Itt található azonban sok más túlvilági kert is, olyan hely tehát, hol az elhunytak várakoznak újjászületésükre. Amikor Héraklész naphérosz végigvándorol az éven, és a téli napfordulóhoz érkezik, a boldogok szigetének „napáldozat-leányai”, a heszperiszek várják a hallhatatlanság - értsd: a túlvilági lét - almáival, amit kertjük aranyalmafa termelt. Itt van a magyar mitológia Tündéerkertje, aminek földi mását a néphit a Csallóköz szigetére, ill. Erdélybe helyezte. És ezzel visszaérkeztünk a mesékhez, hisz a tündérmesékben a hős úticélja az üveghegyen túl, az égig érő fa tetején, a fekete tenger szigetén lévő Tündérország (vagy mennyország: „leányka, te vagy a mennyország ...”) gyöngyös virágú, gyémántrétű, aranyalmafa kertje, közepén az élet vizének kútjával és persze Tündér Ilonával. A legtöbb mesében tisztán felismerhető a körkörös szerkezet, vagyis hogy a történet egy ismétlődő folyamatot kelt életre, s e körforgás tengelyében ott áll a fa. E fától (fáról) indul a hős vándorútja, s ez az út körút: a fához (fára) vezet vissza. ...”

(Érdekes adatokat közöl itt, melyeket részben már ismerünk /pl.: Boldogok szigete – Világhegy – Életfa/. Az idézet első részében közli, hogy a kert szimbolikája és formája az idő múlásával változik /zártból fokozatosan megnyílik, s szabályossága „művi összevisszasággá” válik/, s ezt Ő a világgép változásának következményének tekinti. Ezenkívül még azt is közli, hogy idézem „Lazulnak az erkölcsök, és ez tükröződik a kertszimbolikában is.”. Tehát amennyiben így tárgyaljuk, akkor a világgép változásával /geocentrikusból heliocentrikussá/ az erkölcsök is változnak, s az Ő adatai alapján negatív irányba /lazulnak/.)

A következő idézetnél az Életfát az Élet – Halál fájaként nevezi meg, s így ugyanúgy a Hierarchikus rendszerben középre teszi (Hold – Halál, Vénusz – Élet).

„... A mag a földbe kerül, kikel belőle a csíra és fává cseperedik. Az gyümölcsöt érlel, abban magot, melyből szintén csíra kél, és fává lesz az is, és ez így folytatódik az idők végtelenjéig, vagy addig, amíg e láncot valami el szakasztja. Mindeközben sok – sok éven át az első fa is tovább gyarapodik, minden évben új ágakat növeszt, új gyümölcsöt terem.

A fák nemzedékváltása „minden halandó testnek útját” jelképezi, a tenyészet – enyészet, születés és halál végtelen láncolatát a fák évenként ismétlődő termő ciklusa viszont a halhatatlan lelkek és az istenek útját: az örök körforgást. Ezért az élet fája a halál fája is egyben. Az élet – halálfa a hawaii őslakók élet és igazság fája, a maláj szemangok Mapik – fája. ...”

Lássuk a következő adatokat:

„... A régiek számára nem volt elég, hogy az elítélt meghalt, a kivégzés mikéntje is számított, mert a halálos ítélet végrehajtásával nemcsak büntettek, hanem az isteneknek mutattak be engesztelő áldozatot a bűnért. (Az archaikus társadalmakban az ölést általában rítusok szabályozták.) Ennek megfelelően az említett kivégző eszközöket eredetileg a halál kozmikus fájának földi másaként fogták fel. ...

... A régiek gondolkodásában azonban átkozott és szent nem választható el – ami a természeti népek szemében tiltott dolog, vagyis tabu, egyszerre volt szent és átkozott (lat. *sacer* „szent”, „szentelt”, „átkos”, „átkozott”) - , ezért mondja Szent Pál, hogy „Krisztus váltott meg minket a törvény átkától, átokká levén érettünk; mert meg van írva: Átkozott minden, a ki fán függ.” (Gal.3,13). ...

... Általánosságban tehát elmondható, hogy a keresztjel – a középkorban a keresztfa is – az Isten feltámadásának, az élet halál feletti győzelmének volt a jele, és nem az Ember szenvedéseinek és halálának. „A liturgia – írja Bálint Sándor – ezért így módosítja a 95. zsoltárt: *hirdessétek a nemzeteknek, hogy az Úr a fáról uralkodik*”. (BÁLINT, 1977, I. 339.) Ugyanezért nem a szenvedő, vagy a meztelenné alázott halott Ember függ a korai feszületeken, hanem a diadalmas élő Isten lebeg rajtuk kitért karokkal, ránk szegezve tekintetét. Testét királyi díszruha fedi, fejét pedig, ahogy ez a Világ Urának kijár, a pogány napistentől örökölt glória mellett előbb babérkoszorú, utóbb drágaköves aranykorona ékíti. A töviskoszorú csak a XIII. sz.-tól keríti a Megfeszített homlokát, amikor – főként Assisi Szent Ferenc újító szándékának köszönhetően – a művészetekben megjelenik az evangéliumok szenvedő Jézusa. A keresztjelkép középkori megítélését mutatja, hogy a ferences Szent Bonaventura (+1274) hasonló című munkája nyomán „Élet Fájának” (lat. *Lignum Vitae, Arbor Vitae*) nevezték. A *Crux fidelis inter omnes arbor una nobilis* kezdetű latin ének magyar népi átköltésben így áradozik:

„Óh mely boldog és áldott fa
A Jézus keresztfája,
Jertek ide, óh bűnösök,
Boruljunk le alája.
Nem láttam ily szép gyümölcsfát,
Mint a Jézus keresztfáját,
Maga Jézus gyümölcse,
Örök élet szerzője...”

Arbor „élőfát” jelent, a *lignum* azonban a kivágott, száraz hasábfát, gerendát jelöli. A *Lignum Vitae* így kétszeresen is kifejező név. Krisztus keresztje maga a csoda, a kiszáradt fa új életre kel, és gyümölcsöt hoz, amit a hívők oltári szentség formájában el is fogyasztanak. Ebben az összefüggésben az élet fája nemcsak általában, hanem mint a Megváltó keresztje is egyébe lesz a Szűzanyával. ...”

(Ennél a résznél külön kiemelném, hogy a korai feszületeken ezen idézetek alapján nem a szenvedő Krisztust jelenítették meg, hanem a diadalmas élő Istent.

Ezen kívül összekapcsolja a Megváltó keresztjét az Élet Fájával, s ez a kereszt gyümölcsöt is érlel. Lássuk az ehhez kapcsolódó következő részt.)

„... Az életfakereszt leggyakrabban szőlőt terem, mivel Jézus az Ószövetségben még Izraelre vonatkoztatott gyümölcsjelképet (Zsolt 80,9 skk; Ézs 5,1 skk; és Ez 17,6) magára érti. (Jn 15,1. 70. kép) Amikor a Názáreti szőlőtőnek nevezi magát, önmagára, mint názírra gondol. A zsidó *názír* Istennek szentelt férfiú, önmegtartóztatást fogadó remete volt – Jézus előképe, Sámson és előfutára, Keresztelő Szent János pl. názírok voltak -, de „zöldágot”, „metszetlen szőlőt”, „koronázott személyt” is értettek alatta. A héb. *nécer* szó, amelyből a nazarénus (megkeresztelt, keresztény ember) elnevezés származik, „hajtást”, „vesszőt” jelent. A szövegek a „nazarénus” és „názáreti” jelzőket olykor fel is cserélik. Azt a táblácskát pl., amit Jézus keresztjére szögeztek a latin *Iesus Nazarenus Rex Iudeorum* (INRI) felirattal, mi a „Názáreti Jézus, a Zsidók Királyá” - nak olvassuk, az evangélisták (Mt 2,23; Mk 1,24) viszont nazarénusnak olvasták, és ezen címen hivatkoztak a prófétai jóslatokra (Zak 6,12; Ézs 11,1). ...”

Ennél az idézetnél hivatkozik a 70. képre, így lássuk most ezt.

70. kép

Szépen látható, hogy Jézus keresztfájáról szőlőindák hajtanak, s gyümölcsöt érlelnek.

„... A római San Giovanni in Laterano – bazilika XIII. sz. végei apszizmozaikjának tengelyében drágamívű kereszt áll a világ közepét jelképező Golgota hegyen, fölötte a Szentlélek galambja lebeg. Csőréből élővíz záporozik a keresztre, s gyűlik tavacsává a tövén. A tóból 4 folyó, az Édenkert folyói erednek (keresztény felfogásban az evangéliumokat jelképezik), vizükből szarvasok és bárányok isznak (a megkeresztelendő lelkek jelképei). ...

... A szőlőtő a felsorolt fák között nem szerepel, de egy apokrif irat, az un. *Máté – akta* elbeszél egy legendát, mely szerint Ádámot a Golgotán temették el és egy angyal a szájába szőlőmagot ültetett, amelyet a paradicsomi tiltott fáról hozott. (Ez arra az említett zsidó hagyományra megy vissza, mely szerint a paradicsomi fa szőlőtő lett volna.) ...

... Jeruzsálem mind a zsidó, mind a keresztény ember számára a világ közepe, a Föld köldöke, az a hely tehát, ahol a világfa áll. A keresztlegendák és *Kálvária* – képek ismeretében az a misztikus fa, mely a Megváltó keresztjéül szolgált, szintén a világ közepén és az idő tengelyében áll, és a helyét sohasem hagyja el. Az élet és a tudás egymásba csavarodott törzsű fái és a rájuk csavarodott kígyóval – csavarodottak, mert az örök körforgás szimbólumai – a paradicsom közepében, a világ köldökén állnak, amióta odaültette őket Isten. ...

... A kép, melyet festője, Pacino da Bonaguido a XIV. sz. első felében készített a firenzei Szent Klára kolostor megbízásából, Szent Bonaventura *Lignum Vitae*jének lenyűgöző foglalatja. A festmény három szintre tagolódik. Alsó sávja a múlté és az alvilágé. Az első emberpár teremtésének, a bűnbeesésnek és a kiűzetésnek a képei között áll a Golgota helye a sziklasírral, a barlang szájában Ádám alakja. A sziklasír bejárata jelképes értelemben a pokol tornácaival azonos, ahová Krisztus alászáll, hogy Ádám és Éva ott sínylődő lelkét kiszabadítsa. A kompozíció egészén uralkodó középső szint központi eleme a hatalmas életfa a rajta függő korpusszal. A fa 12 arany lombos ágán – az ágak elrendezése az Y keresztformáját követi – 46 aranyalmába foglalt medallion függ, időrendben felfelé haladva, alul Jézus születésének és tanítói tevékenységének, középen szenvedésének, felül megdicsőülésének képeivel. A 12-es szám nemcsak a *Jelenések* fáját idézi meg. Jézus életének misztériumáról szóló könyvét Bonaventura is 12 fejezetre osztotta. Az együttes a mi világunkat ábrázolja, amennyiben Krisztus földi életét eleveníti meg, és – legalábbis képletes értelemben – a jelent: a jámbor középkori hívő a szenvedéstörténetet évenként ismétlődő, jelen idejű eseményként élte át. (L.passiójáték. De a katolikus hívő abban is hisz, hogy az átváltozás a szentmisén végbemegy, az ostya Krisztus testévé, a bor vérévé válik. Ez számára az utolsó vacsorát élménnyé, jelen idejű eseménnyé teszi.) A képet felülről lezáró háromszögletű mező – Szentháromság! - Krisztust és a Szűzanyát ábrázolja felsőséges mennyei dicsőségükben, trónusuk lábánál angyalok és szentek láthatók. A jelenet tere az egek magassága, a felső világ, ideje pedig a jövő: ez az ábrázolástípus ui. az *Utolsó ítélet* ábrázolásokkal rokon: „onnan leszen eljövendő ítélni eleveneket és holtakat.” ...

... A szőlő a pogány múltban és a keresztény félmúltban a búza után a legfontosabb terménynek, egyben szent növénynek számított a termőhelyén, ennél fogva a szüret is ünnep, ...

... A szüreti felvonuláson is láthatók farsangos maskarák, és felvonul az időszak báburalkodója is, ezúttal Bacchus, avagy borkirály néven. Tokaj – Hegyalján „Baksus” hordón lovagló piros ruhájú férfibábu, a kezében lopótök jogarral. ...

... A szőlőkoszorúk formája a kánaáni szőlőfürtöt idézi, amiben Krisztusnak, a megszemélyesült szőlőtőnek az ószövetségi előképét látták (70. kép). Szukkót (a.m. „Sátor”) volt az ószövetségi zsidóság szüretünnepe. 7 napjára a zsidók ma is lombsátrakat állítanak, s kezükben virágos zöldág – csokorral, lulávval és ethroggyümölcselel ünnepelnek. A szőlő, mivel termőciklusa a búzáéhoz hasonlóan egybeesik a napéval, a napisten jelképe volt. ...”

(Ennél a résznél egyértelműen az egyik legfontosabb növényünknek állítja be a szőlőt /kapcsolatba hozva az Életfával is/, mely majd a későbbiekben a Manicheizmus tárgyalásánál szintén előtérbe kerül, s az egyik legfontosabb szimbóluma lesz. Ezenkívül a szőlőt, s annak levét /bor/ összekapcsolja Bacchussal, mellyel már az előzőekben foglalkoztunk, s Ő a Görög mitológiában Dionüszosz.)

„... Nemcsak a természet és a Nap évről évre megújuló egy esztendő életének volt jelképe az életfa, hanem az emberi létnek is. Az egyedi lét körkörösségébe vetett hitről tanúskodik az az egyetemes képzet, mely szerint a születésre várók lelke a túlvilágon álló világéletfa ágán lakozik, onnét száll le a földi létbe, s a test halála után oda tér vissza.

Erről tanúskodik az a hiedelem, mely szerint aki meghal, őseihez tér meg: „visszatérsz a földbe, mert abból vétettél” (Ter 3,19). Adott esetben, mint láttuk, fát tekintett ősenek az ember, és hite szerint maga is fává lett halála után (vö. „ágrólszakadt”, „nem esett messze a fájától”). Erről tanúskodik, hogy a bölcső és a koporsó – általában mindkettő fából készül, ami szintén nem mellékes – ugyancsak egyetemes képzet szerint az evilágra érkező csecsemő és a túlvilágra távozó agg jelképes járművei; és mint ilyenek, megfelelnek egymásnak. (L. a hajós, csónakos, vízén túlra temetkezés szokását; a vízre bocsátott „szekrénybe” zár Ozirisz, a vízből kifogott ládában talált Mózes mítoszát. Mesei párhuzamai egyebek közt a *Vízen úszó koporsó* és a *Magzatával együtt kitett anya* típus meséiből ismertek.) Tudván, tudatlan mi is úgy érezzük, hogy körpályán mozgunk az időben: életpályánknak „íve” van, megvénülve második gyerekkorunkat éljük, halálunk után visszatérünk „Ábrahám kebelére”. A bölcső és a koporsó, a születés és a halál, a csecsemő- és az aggastyán- életkor megfeleltetése jelen van a paraszti világképben is. ...

... Ezért a fentiekhez hasonló megfeleltetést bőven találunk keresztelő és lagzi, de főleg lagzi és temetés között. Csak néhány példa: menyasszonyi koszorú – halotti koszorú, leánysirató – halottsirató, lakodalmi menet – gyászmenet, lagzi – tor, menyasszonytánc – halottas tánc. ...”

(A szerző ennél a résznél visszatér az Életfának a kapcsolatához az Élet és Halál minőségével.)

„... Mindazokat a sajátosságokat, amelyekkel az ember a fát felruházta, együtt megtaláljuk a tudomány előtti világméretű fajelképében: a kozmosz fájában, más néven a világfában. A világfá egyetemes világmodell, ami egybefoglalja azokat az általános tér – idő ismérveket és ellentétpárokat, amelyeket eleink a világ leírásához alkalmaztak. A világfá a legfőbb anyaistennő jelképes növényi megtestesülése, aki helyett olykor a fia: az Ég, a Nap, az „első ember” áll. A világfá az élet és halál fája, a termékenység és bőség fája, a szerelem fája, a közép fája, égig érő „tetejetlen” fa, a felemelkedés fája, lélekfa, sámánfa, misztikus fa, tudás fája, az idő és a történelem fája, kereszt. A világrénd fenntartója: a világ tartópillérét, a Föld forgástengelyét, a világot kerítő Tejutat, a Nap útját, a szívérványt a világfá egyaránt megtestesítheti. (A teremtésmítoszok szerint káoszra rend, a rendre káosz következik. Amikor a bibliai vízözön káosza véget ér, Isten a káoszt kirekesztő boltívnek a szívérványt helyezi az égre. Hagyományos világvége elbeszélésekben akkor tér vissza a káosz, ha az ég oszlopa ledől, és az égbolt ráncszakad.) Betölti a világok, ég és Föld közti összekötő kapocs szerepét. A történelmi és képzetfejlődés révén a hegy, templom, diadalív, árkád, obelisz, oszlop, trónus, híd, lépcső, létra, lánc, kötél mint támasz – és útjelképek mind levezethetők belőle. Olykor egyik – másik szerepköre nagyobb hangsúlyt kap, ez az adott funkció természetfeletti, kozmikus és egyetemes érvényét emeli ki. Amikor a sámán fát állít a jurta közepében és felmászik rá, lélekben a világfán utazik az égbe; amikor meggyújtjuk a karácsonyfa gyertyáit, mintha az égi fa csillagszövétnekeit ragyogtatnánk fel; amikor a sziú indiánok naptáncukat járják a szertartási oszlop körül, a mindenség tengely körüli forgását utánozzák; amikor tejnedvet izzadó fa előtt hódolt az ember, gondolatban a tejútistennő előtt tette azt. A témával foglalkozó kutatók zöme a világfát egyszerűen a világtengely, a „világoszlop” növényi megjelenítésének tartja. Ezt a fát úgy képzeljük el, hogy láthatatlan törzse a Föld Sarkcsillagra mutató forgástengelye, mely az ég közepén ágazik el. Lombja és gyümölcsei a ránk boruló ég csillagai és planétái. Ivar Paulson azonban eljut addig a következtetésig, hogy „a világoszlopnak és világfának vannak közös vonásaik, ugyanakkor a velük kapcsolatos elképzelésekben lényeges különbségek is vannak. Mindenekelőtt abban, hogy a világfát élőfának képzelték, melynek lényeges tulajdonsága az üdeség és a nedvbőség. Ezért a világfát (...) egy mitikus-kozmikus (...) víznek a partjára vagy éppen magára a vízbe szokták 'helyezni'. Az osztjákok az 'égek közepi vízből tengeréről' beszélnek.” (PAULSON, 1975,290) ...

... A tukano sámán révületkeltő jadzselevelet rág, így repül el a Tejúton Nap atyához. A tukano – baraszának az évet kétfelé osztják aszerint, hogy a Tejút, a „Csillagösvény” a Nap útját két helyen keresztezi. A két szakaszt „rég” és „új ösvénynek” nevezik. Emellett a Tejúton számos csillagot és csillagképet különböztetnek meg név szerint. A szintén tukanók közé deszana indiánok számára a világ közepe az Orion csillagkép övének középső csillaga. Az Orion a Tejút csillagképe – a Tejút az Ő lábnyoma, ahogy a deszanák mondják - , és az övén megy keresztül az égi egyenlítő, ami – egyenlítői indiánok lévén szó – azt jelenti, hogy az Orion a fejük felett „delel”. A deszana mitológiában az Orion az Állatok Ura, a Nagy Vadász, a törzs ősapja, a meghaló és feltámadó vegetációs isten. Ő adta a naptárt az embereknek; kezében az évszaktól függően hol elejtett vadat, hol egy füzér halat, hol egy kosár gyümölcsöt cipel, így jelzi a deszanáknak a begyűjteni valót. Csillagöve egyszer a phalloszát, másszor pálmahasító baltáját jelképezi; ennek megfelelően lesz az Orion köd hol kikövetelt spermája, hol fából kihatott pálmabél. Fontosságát mutatja, hogy deszana közösségi ház alaprajza az Orion és a körülötte lévő fényesebb csillagok által megadott égi „tervrajzot” követi, beavatási szertartásaikon újra játsszák a Tejúton járó ősapa mítoszát. ...”

(Ez a rész csak annyiból fontos, hogy az Életfát azonosítja a Tejúttal /amit már mi is megtettünk az előzőekben, Tejút – Égig érő fa – JHVH/ és még sok minden mással, pl.: létra, lépcső, oszlop stb. . Ezenkívül a második rész a Tejutat összekapcsolja Orionnal /magyar nézőpontban Nimród/, s az égbolt egyik legfontosabb csillagképének tekinti.)

„... A középpont a mitikus világgép legszentebb helye, a tér és az idő kezdete, ahol és amikor a teremtés végbemegy. (A mi felfogásunk szerint is pont a tér és az idő kiindulási helye; a világ keletkezésének „ősrobbanás” elmélete ugyanezen az elven alapszik.) Csak természetes, hogy a Föld központú világgépben gondolkodó ember nem a végtelen egy tetszőleges pontját, hanem a kör közepét, a Földet, önmagát veszi kiindulási pontul. A világfa a világ közepén vert gyökeret, a Föld – másutt az ég – köldökén, amit a világhegy csúcsa jelképez. A világhegy a világfa megkövesedett formája; annak, aki az égbe akar jutni, egyszer a hegyet, másszor a fát kell megmásznia. Ábrázolják együtt is őket, világhegyen nőtt világfa képében (92. kép). Az altáji tatárok égistenüket a hetedik ég közepén arany hegyen trónolva képzelik el. A világfa felső ágai palotájának küszöbét súrolják, vagyis a hegy csúcsa és a fa teteje egymásnak megfelel. Az abakáni tatárok „Vashegynek” nevezik a helyet, ahol a 7 ágú fehér nyírfá nő; a mongolok sumer névvel illetik a négyszögű piramist a hinduk Meru hegye után, azon áll a Zambu – fa, aminek a csúcsán a jakutok és burjátok szerint a Sarkcsillag, az „Ég köldöke” ragyog. Meséink átlátszóan, üveghegynek írják le az ég hegyét, s a legtöbb nép 7 vagy 9 emeletesnek képzelel el. Az emeletek a világfa ágain, a világoszlop, - létra fokainak felelnek meg. A síkföldi népek a világhegy mintájára lépcsős műhegyeket emeltek (l. mezopotámiai templompiramisok). A hegyi lakók a saját hegyeiket tekintették a világhegy földi másának. Indiában a Himaláját azonosították vele, a Biblia földjén több hegyet is a világ közepének tartottak, pl. a Tabor hegyet (héb. *tabor* „középpont”, „köldök”). A keresztények szemében a Golgota a világ közepe. A magyar embernek a világ közepe a világ fájával együtt Magyarországon van: „Ha a föld az Isten kalapja, hazánk a bokréta rajta”. A szarvasi polgárnak Szarvason, Katona Lajos gyűjtése szerint egészen pontosan a szarvasi molnár övcsatján (ahol a köldöke van!), amikor szárazmalmának a közepén áll (a malom forgó tengelye a földtengelyt jelképezi). A moldvai csángók pedig nagy bölcsen így mesélik: „Egyszer egy juhász járt a mezőn, s megtalálkozott egy emberrel. Azt kérdezte az: - Tudod-e juhász, hogy hol a világ közepe? - Tudom – azt mondja. Akkor elővette a botját, (...) beütötte a földbe – itt van uram. - Hazudsz te, nem lehet az! - Hát menjen, tessék, s mérje meg, ha nem hiszi el.” (Bosnyák Sándor gyűjtése.) A közép a geocentrikus világgépben végül is a Földet jelenti, azon belül a mindenkori nyilatkozó (megfigyelő) tartózkodási helyét; a világtengely a Föld (a megfigyelő) és a Sarkcsillag közti láthatatlan egyenest, ami körül a mindenség forogni látszik. Fejlettebb csillagmitológiákban a világhegy kúppalástját a földtengely billegése rajzolja ki, két, csúcsával érintkező kúp formájában. Közös hegyük a Föld közepére esik, alakjukat a tengely rajzolja kerekén 26.000 év alatt az északi és déli égbolt közepére. ...”

(Ennél a résznél a Középpont és az Életfa kapcsolatát tárgyalja, mely összhangban van a Világheggyel (a hivatkozott 92. képen „halmokból”, mondhatnánk úgyis, hármashalmokból áll össze). Ezeket összeköti a geocentrikus világgéppel, hogy e képzetek ebben a világnézeti modellben értelmezhetők és nem kerülhetők meg a tárgyalásuk. Tévesen hivatkozik a középső szinten található másik világnézeti modellre (topocentrikus), s lényegében összekeveri e kettő világnézeti modellt, s a topocentrikus világnézetet, mint geocentrikus világgépet tárgyalja.)

„... A világfa törzse mentén járhatók be az archaikus világgép gömb- (tojás-, dió-) héjakba zárt terének zónái. Függőleges tagolódása (gyökérszék, törzs, ágak) szerint válik el egymástól a 3 zóna: az alvilág (déli égbolt, a holtak föld alatti országa, pokol), középső világ (az égi egyenlítő körüli csillagképsor, az élők földi világa, purgatórium), felső világ (északi égbolt, az istenek birodalma, mennyország). ...”

(Ennél a résznél a jelenlegi világnézet uralkodó mivoltából következően pont fordítva adja meg a rendszer leírását. Magyarul ennek a Hierarchiának a tárgyalásánál a felső szinten helyeztük el a delet, a déli világtájat. Ezt ha úgy értelmezem, ez az Istenek birodalma, Mennyország, a felső világ, s nem az északi égbolt, ahogy Ő leírja! Éppen ezért a másik szélső helyzet is problémás lesz, az alsó világ, melyet Ő a déli világtájhoz köt. A középső szinten található középső világ leírása ebből a párszavas jellemzésből elfogadható, s érdekes mód Ő is itt helyezi el az Élők földi világát és a Purgatóriumot.)

„... A 3 világhoz az élőlények 3 osztálya tartozik. A gyökérszékhez tartoznak az alsóbbrendű: föld alatt és vízben élő állatok, meg az alvilággal társított létező, ill. fantasztikus lények (a dögevők, mint pl. a kutya-félék és a holló, ill. a sárkány, a kentaur meg hasonló: (3. kép); a törzshöz a legtöbb emlős és az ember (99. kép); a lombkoronához a szárnyasok és a felsőbbrendű lények (107/a. kép). ...

... A Tejút egyik ókori madárcsillagképe: a Hattyú, az égbolt talán legfeltűnőbb csillagmadara. A Hattyú mint az égen járó istenek megtestesülése fontos szerepet játszott mind a tejút-, mind a világgfamítoszokban. A Tejutat az uráli és altáji népek Madárútnak nevezték, mivel úgy hitték, hogy a különböző madarak a Tejút mentén vándorolnak ősszel délre és tavasszal északra. ...

... A szibériai népek áldozófaikat a tetejükön madarak képmásai, elsősorban ragadozó és vízimadaraké díszítették (köztük hattyúé, lúdé, récéé). ...”

(Az előzőek miatt a három szinten elhelyezett állatok szintén torzultak, bár az el kell ismerni, hogy a madarakat viszonylag jól helyezi el. Érdekes még felfigyelni a madarak /jelen esetben a Levegő elem – Vénusz megfelelője/ és a Tejút kapcsolatára. Viszont Én a hollót és a sárkányt még ebben az esetben sem az alsó szinten tárgyalnám. Ha az alsó szintet a vízben élő állatokhoz kötöm, s az alvilággal társítom, ahogy Ő tette, s ezzel szemben a felső szinten a madarakat helyezem el, akkor ez egyértelműen a Víz elem és a Levegő elem kapcsolatáról árulkodik, melyet Hold – Vénuszként is leírhatok. Viszont ebben az esetben a Hierarchia beforgatott nézetével állunk szemben.)

„... A szibériai népek és „pogány” eleink a holtak országát az élők világának tükörképeként fogták fel, ebből a gondolkodásmódból sarjadt az égi fa lefelé növekvő alvilági párja (32. fotó). ...”

„... A világfa és a nagy istennő megfeleléséről vallanak azok az ábrázolások, melyek az istenanyát a világgfához hasonlóan, a 3 világ állataitól körülvéve jelenik meg.

Lába körül – sőt, a lába helyett – kígyó, hal, halfarok tekereg, derékmagasságban négylábúak őrzik, vállán madarak tollászkodnak, vagy szárnyak nőnek. ...

... Keleten – indiai hatásra – a 7 planéta mellett külön övezetet juttattak az ún. „Sárkányfejnek” és „Sárkányfaroknak”, a nap- és holdfogyatkozások láthatatlan okozóinak, tk. a nap- és holdpálya metszéspontjainak, az ún. „holdesomópontoknak”. (Nap- és holdfogyatkozás akkor következik be, ha a két égitest látszólagos pályáik metszéspontjában tartózkodik, vagyis a Földdel egy vonalban állnak.) A magyar mesék égitestekéig érő fájának olykor csak 3 ága van. Ezek az ágak a mesei világkép azon szféráit jelképezik, melyekben a három legrangosabb planéta, a Nap, a Hold, és a Vénusz jár. A mesék a szférákat a planéták mellé rendelt fémek szerint különböztetik meg: a fa 3 gyümölcse aranyalma, ezüstalma, rézalma a Nap, a Hold és a Vénusz fémek szerint (*A gyíkinfonyó* c. mese), vagy a 3 szinten élő öregasszonyok nevéből (Nap anyja, Hold anyja, Szél anyja) következtethetünk rájuk (Szél a Csillag mellett a Vénusz régi magyar neve volt. *A magas fa gyümölcse*). ...

... Ami mármost a világfa-világtengely, világfa-Tejút megfelelését illeti, a forrásaim arról nem tudnak, hogy a lelkek útja a világtengely mentén vezetett volna, annál több adat tanúsítja, hogy a Tejút a régiek felfogása szerint a lelkek útja volt. ...

... Archaikusabb hiedelemrendszerek egyszerűbben írják le a lélek útját. Úgy tűnik, megelégednek azzal, hogy a (madár)léleknek a Napon és (vagy) a Holdon kell csupán megállnia. Így képzeltek el a lélekutazást a szibériai népek, ennek tanújeleit láthatjuk a sámándobokon (115. kép). A püthagóreusok is egyaránt lélekállomásnak („a boldogok szigeteinek”) tekintették a Napot és a Holdat, az antik túlvilághitben a Hold volt amolyan főbb közbülső állomás. Egy császárkori leírás szerint a „Styx útja vezet az alvilágba. A Hold valamivel a Styx felett van, de az időnként egészen a közelébe emelkedik. Ilyenkor rettegés fogja el a Holdban levő lelkeket, mert egy részüket elnyelheti az alvilág. Az alvilágból viszont ilyenkor egyes lelkek a Holdba kerülhetnek (...). Ezek a tanítások fejlődtek tovább később a manicheizmusban olyan formában, hogy a Hold egy hatalmas hajó, a lelkek hajója, mely miután a Földről összegyűjtötte a lelkeket, havonta továbbadja őket a Napnak.” (KÁKOSY, 1978, 170) ...

... Első nap rézlovon, rézpáncélban a Vénusz szintjéig sikerül felugratnia, második nap ezüstparipán, ezüst vértetben a Hold szintjéig szökik, harmadnap aranyászórú paripán, aranyvitézként a Nap szintjéig szökell. ...

... Ennek több egymással megférő oka van. Az egyik a lélekhittel kapcsolatos elképzelés, a Nap (és a többi égitest) eltűnésére, távollétére adott magyarázat azon a képzetkörön belül, mely a Tejútban (világfában) a lelkek útját látta. E felfogás értelmében nem maga a Nap, az „élő”, tehát látható égitest közeledik a Tejúton, hanem a „halott” Nap láthatatlan lelke. Éjjel, amikor a nyugaton leáldozott Nap távol van, testi valójában láthatatlan (halott), mert a látóhatár alatt, az alvilágban tartózkodik. Ekkor, mint minden halotté, az ő lelke is elhagyja a testét, és keletre repül a Tejúton, hogy ott visszatérjen az újjászülető, kelő Nap testébe. E felfogást tükrözi az egyiptomi képzet, mely szerint a Nap, miután Nut este felfalta, végighalad annak testén, reggel pedig ismét a világra jön. ...

... Aranylevelű nyír a szibériai tatárok világfája, arany-, ezüst- és rézgyümölcsöt terem a mesebeli fa (az aranyat a Nap, az ezüstöt a Hold fémének – fényének tartották mindenütt, a réz a Vénusz fémeké volt), aranyalma nő Héra fáján, ...”

(Ezeket a hivatkozásokat külön nem elemezném /szinte magukért beszél/, viszont kiemelném, hogy hagyományokat figyelembe véve Ő is a három teremtői attribútumról beszél, a Napról, a Holdról és a Csillagról, mely a Vénusz.

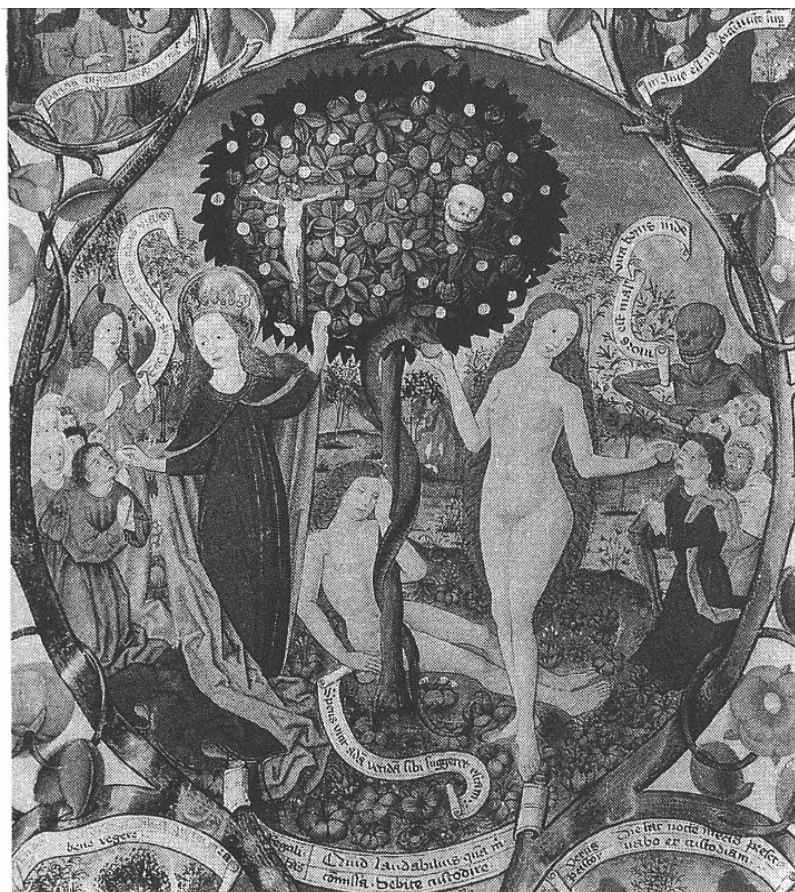
Vénusszal kapcsolatban Ő is hozza a Szél megnevezést /pl.: Szélanyó/. Ezzel a három attribútummal kapcsolatban fémeket is megjelöl, melyek a következők: a Nap az arany, a Hold az ezüst, és a Vénusz a réz /de lehet a bronz is/. Ha ezt a három fémét így említem együtt, akkor rögtön hozzátehetjük, hogy a Föld attribútumához társítható fém a vas. Amennyiben ezt a négy fémét együtt tárgyalom /arany – ezüst – bronz – vas/, akkor egyértelműen a világkorszakok fémjeit kapom.

Pl.: <https://hu.wikipedia.org/wiki/Aranykormítosz> .)

„... Hasonló jelentésűek a napos-holdas és napos faábrázolások. A napos-holdas világfák az eget jobb- és baloldalra: napos, nappali, nyári és holdas, éjszakai, téli térfélre osztják (118., 119.kép, 33., 34. fotó). ...

... Egyháztörténeti vonatkoztatásban a keresztfa és a tudás fájának Napja az Egyház tanításának világosságát, Holdja a Zsinagóga tanainak halovány fényét sugározta keresztény elfogultsággal azon az alapon, hogy a keresztény naptárban a napjárás az elsőség – Jézus életének legfontosabb állomásait is ahhoz igazították –, a zsidó naptárra nézve viszont inkább a holdjárás az irányadó. A bűnbeesés fáján a Napot olykor Krisztus-képmás helyettesíti, a fogyó Holdat – az ószövetségi tanítás idejétmúlt voltát jelző – halálfej (a Holdnak köztudomásúlag „arca” van. 10. fotó, 47. kép). ...

10. fotó

... A túlvilágra vezető út alapvetően kétféle lehet: horizontális és vertikális. ...

... A túlvilágra vezető út másik formája vertikális: ez az út a világfa vagy világoszlop (továbbá lánc, kötél, létra) mentén vezet keresztül a világokon és szférákon.

Ezen az úton is találhatóak kapuk, ill. átjárók, melyek jellegüknél fogva megfelelnek a Tejút kapuinak. Az égbe a mennyek kapuján, a pokolba a pokol kapuján át vezet az út. ...”

(Ezek a részek egyértelműen a Halál kérdéskörénél tisztázott helyzetet adják, s érdekes mód Nap és Hold vonatkozásában a kereszténységet és judaizmust említi. Méghozzá a kereszténységet köti a Naphoz, s a judaizmust a Holdhoz /JHVH – Hold/.)

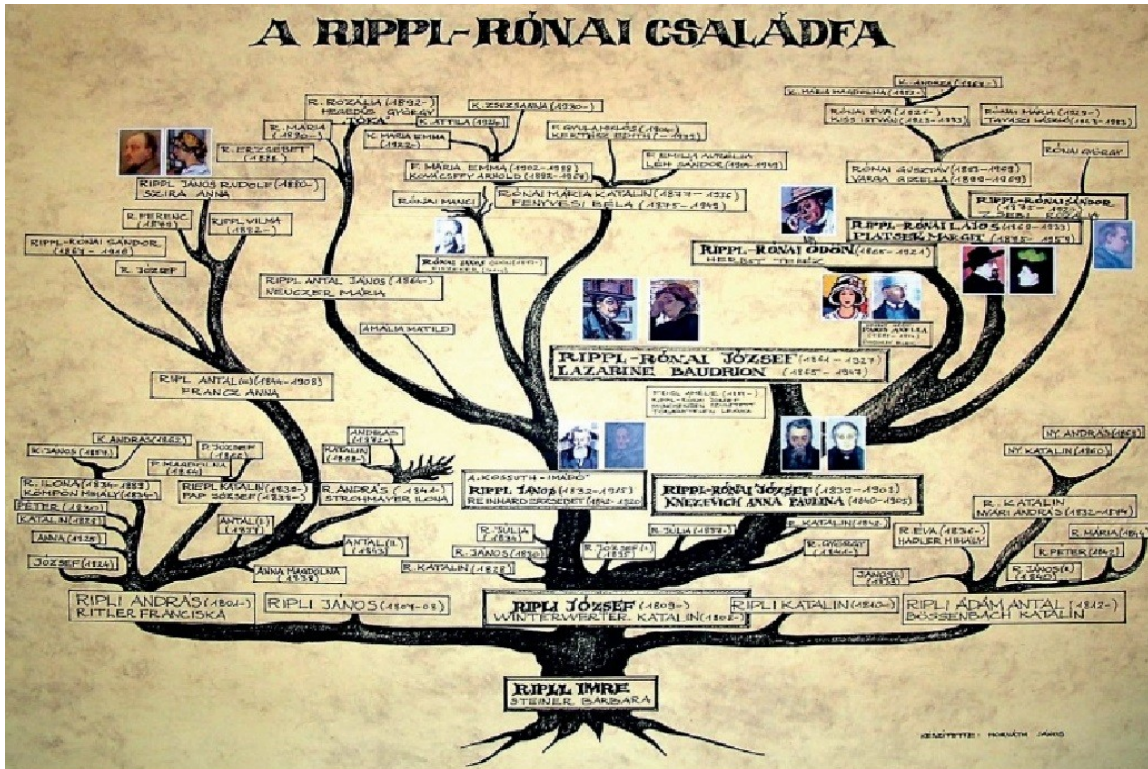
Ezek után, ha már a fáról volt szó, akkor nézzük át a családfákat, s azok ábrázolásait. Először nézzünk egy érdekes családfát, melyet nászajándékként készítettek, s több család kapcsolatát ábrázolja.

Nászajándék családfa

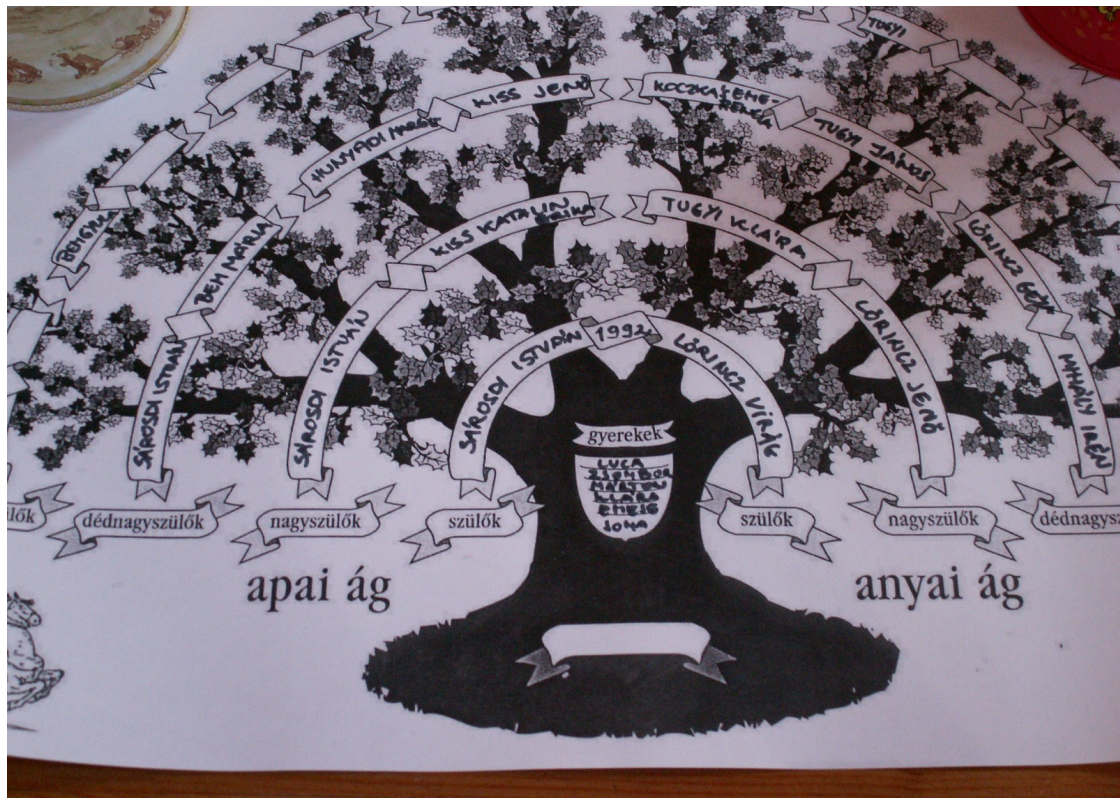
Most nézzük meg az archaikus családfa ábrázolást, ahol a családfát alulról felfelé építik, s a fa új hajtása a gyermeket, a családtagokat jelöli. Ahogy megyünk a törzs felé, úgy haladunk az időben visszafelé egészen az ősökig, a gyökerekig, melyek általában a család származásában fontos, jelentős ősöket tüntetnek fel. Tehát ha az Anyagi Világból tájékozódok, akkor a Fa gyökere jelképezi az ősöket, mely „élteti” a Fát, s a gyümölcsét az ágain hozza (Gyermek). Azonban ha a Hierarchia alapján szeretném modellezni, akkor az ősök a Felső szinten jelennek meg, akiknek a Szellemsége él tovább, fog „Testet öltetni” a Gyermekekben, az Unokákban, az Alsó szinten! Ezt szokták „Fordított Fával” jelképezni, melyet én nem tartok jó ötletnek. Ezekből az álláspontokból viszont az következik, hogy a jövő nemzedékeit az ősök által áthagyományozott, átörökített hagyomány, illetve tudásanyag határozza meg, amennyiben nem szakítjuk szét ezt a rendszert. Ha az ősök és a Gyermekek kapcsolata már nem szerves, élő, lüktető kapcsolat, akkor az egész rendszert lehet, illetve könnyű torzítani!! Tehát ebből a nézőpontból rendkívül fontos az ősök erkölcsiségének, szellemségének, tudás- és hagyományvilágának a tisztasága!! Példaként lássuk a Rippl – Rónai család családfáját.

Rippl – Rónai család családfája

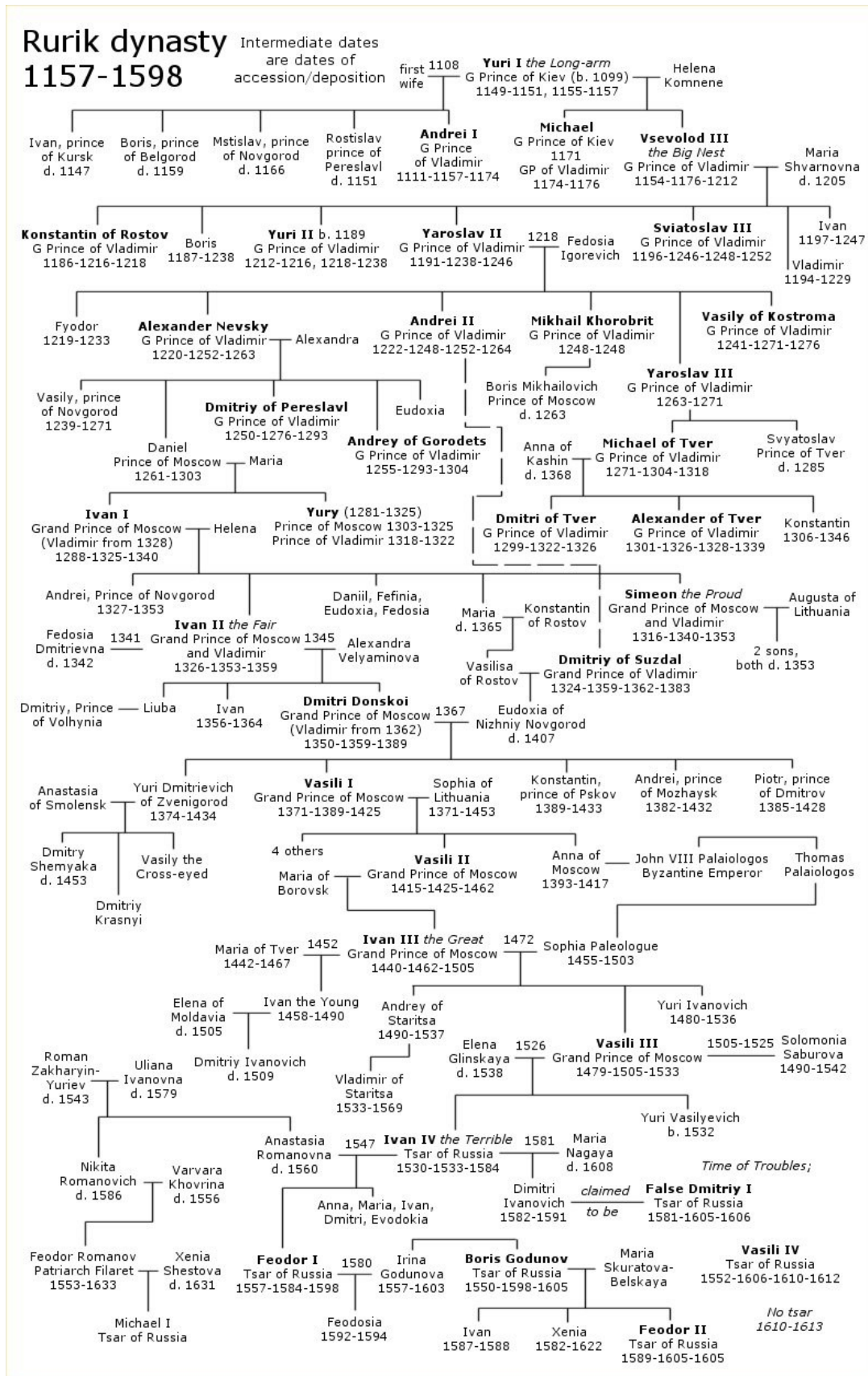
Ezek után nézzünk egy érdekes családfát, melynél igaz, hogy a törzset a gyermekek alkotják, de a kép elrendezése jobb és bal oldalra oszlik. Jobb oldalra kerül (szemből nézve baloldal) férfi, az apai ág (Yang), s baloldalra kerül (szemből nézve jobb oldal) a női, az anyai ág (Yin).

Családfa

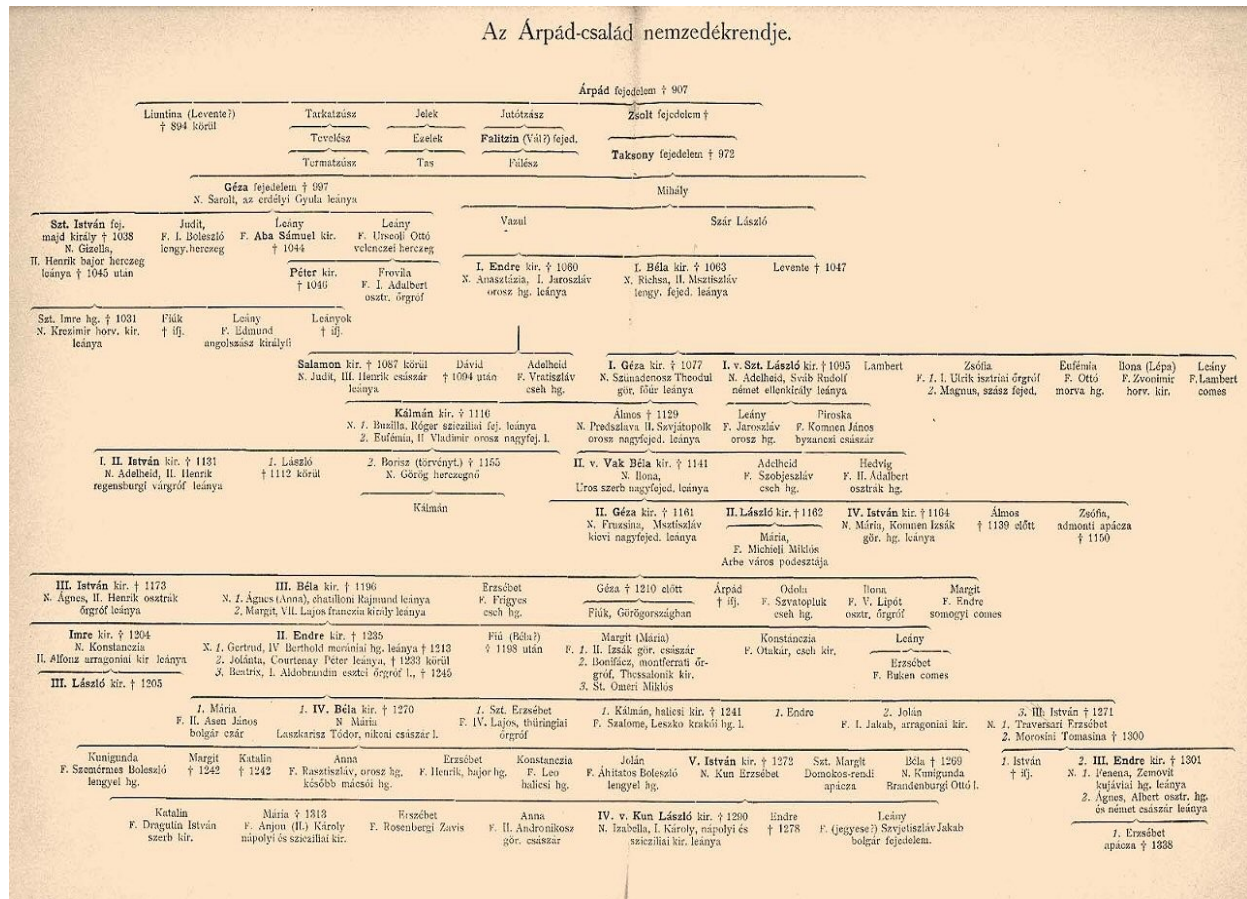

Most ugyanerre a rendszerre nézzük meg a Rurik dinasztia és az Árpád – ház leszármazási családfáját (fentről lefelé bontva az ábrázolást).

Rurik dinasztia családfája

Árpád – ház családfája

Ezek után még érintenünk kell a szent helyek, illetve építmények (pl.: bazilikák) égre nyitott kupoláit. Ezek az építészeti megoldások, mivel a szent hely tetejét felfelé, az égre nyitják, így bizonyos álláspontok szerint átjárót, kapcsolatot létesít az Istenek birodalmával, a Mennel. Lássunk erre adatokat.

Hivatkozás: <http://epa.oszk.hu/00000/00005/00012/szimbol.html>

3. Az őrzők szimbolikája nyilvánvaló módon a beavatásra (=bejárat) vezethető vissza, amit az ajtón való átjutásként is értelmezhetünk. Janus, a misztériumokba való beavatás latin istene, birtokolta a napfordulatok, vagyis az éves ciklus felívelő és leszálló szakaszainak kapukulcsait. Itt egyaránt szó van az istenek és az emberek kapujáról; ezek arra a két útra nyújtanak kijáratot, melyeknek Janus az ura (mint Ganesha Indiában): *pirti-yana* és *deva-yana*, mondja a hindu hagyomány, az *ősök* és az *istenek* útjai. A két kapu pedig a *Janua inferni* és *Janua celi*, a *poklok* és az *egek* kapui. A földről az égbe való átjutás a *nap kapuján* keresztül valósul meg, ami a kozmosz kijáratát, az egyéni helyzet korlátain túli világot szimbolizálja. A kupola, a sátor tetején lévő lyuk, melyen keresztülnyúlik a világ tengelye, valamint a fej csúcsa, minden esetben egy szűk nyílás, mely az Égi Birodalomba enged bejárást. Ezt fejezi ki még a cérna vagy a teve áthaladása a tű fokán keresztül.

<https://sites.google.com/site/szantain/csilagszimbolum>

Az ókori fejlett kultúrákban a csillagos ég a túlvilág, a csillagok és a planéták pedig az istenek és hősök megtestesülései voltak. Egyiptomban például csillag hieroglifával írták le az „isten” szót. Mezopotámiában az ékírás csillag alakú jelét istennevek mellé írták megkülönböztetésül és az istenek képmásai csillagot viseltek a homlokukon.

A természeti népek is felsőbbrendű lényeket láttak az égitestekben, eredetileg az ősök szellemeit- ez egyébként igen gyakori elképzelés (Az amerikai indiánok is a halottak lelkeinek vélték a csillagokat). Az óegyiptomiak hite szerint a csillagos ég a lelkek otthona. Az ószövetség az örök életre jutott igazakat csillaghoz hasonlítja.

Az Ó- és Újvilág műveltjei a négy legfényesebb csillagot (fehéret - Vénuszt, vöröset - Marsot, sárgát - Merkúrt és kéket - Szaturnuszt) „királyi csillagoknak”, „az égtájak őreinek”, „a mennyek oszlopainak ” nevezték, számukra ezek az idő és a tér sarkait képviselték. Sarkcsillag különleges szerepet játszott az elképzelésekben, erre utalnak finnugor, török és mongol nevei: az Ég szöge, Aranyoszlop, az Ég lyuka , az Ég köldöke. A Sarkcsillagot ezek a népek egyúttal a világhegy csúcsának tekintették. A Vénusz, aminek magyar elnevezése Esthajnalcsillag számos hiedelemben, például a sumeroknál, az észak-amerikai indiánoknál és népmeséink tanúsága szerint elődeinknél is istenháromságot alkot a Nappal és a Holddal, valószínűleg ezért lett a kereszténységben a csillag a teremtés és a szentháromság jelképe

A magyar néphiedelemben a csillaghullás az emberhalál tanújele volt.

A csillag tehát mint láthatjuk az egyik leggyakrabban használt szimbólum.

http://szentfold.com/wp-content/uploads/2014/04/szent_sir.pdf

Az Anastasis fenséges mauzóleumát 336-ban szentelték fel (általános elrendezését még ma is fel lehet ismerni). A hatalmas apszis alakú (félkör alakú) épület keleti falán nyolc ajtó vezet a Triporticushoz, és mindegyik fölött ablak nyílik az ég felé. Belül pillérek és oszlopok váltakozva tartják a galériát, amit egy kupola koronáz, tetején egy kör alakú nyílással (oculus). A kupolán át érkező fénysugár mellett szűrt fény érkezik a szép mintázatú széles ablakoktól az aprólékosan díszített Épületecskére, ami az Úr sírját zárja magába. Ezzel szemben az Épületecske belül Konstantin akarata szerint nincs díszítve, mert semmi sem fedheti el azt a sziklát, ami Krisztus feltámadásának tanúja. Az egész épületegyüttes tengelyének hossza, a Cardo Maximuson lévő keleti udvartól az Anastasisig, 150 méter, Hadrianus szomszédos fórumának hosszában.

http://www.romaikor.hu/romai_epiteszet/roma_varosanak_epiteszete/roma_varos_epuletei/pantheon/cikk/az_epulet_leirasa

Az épület leírása

Két részből áll, a kerek alapzatú rotundából és egy elől hozzá csatlakozó oszlopcsarnokból, amelynek tetőzetét három sorban tizenhat sima törzsű korinthusi oszlop tartja, s kétoldalt egy-egy félköríves fülkében végződő, előre ugró falrészsel csatlakozik a rotundához.

A félgömb alakú, középen nyitott kupolával fedett rotunda magassága és átmérője azonos méretű (43,3 m), falának a kupolát tartó nyolc pillére közt négyszögletes és félköríves fülkék váltakoznak. A kupolát tartó boltívek rejtettek, a kazettás díszítésű kupola közepén kilenc méter átmérőjű kerek lyuk van.

A Pantheon a reneszánsz építészetre is igen komoly hatást gyakorolt, a kupola fesztávolságát egészen a 19. századig nem tudták túlszárnyalni.

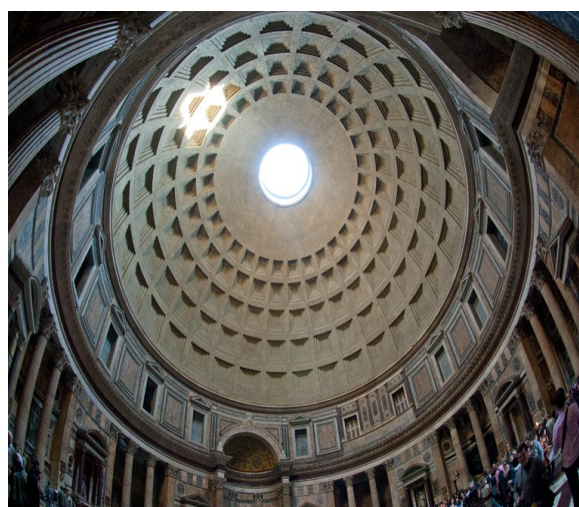
Főhelyen Mars és Venus szobrai állottak benne, e szerint a Gens Julia dicsőítésére szolgált.

Hogy pontosan milyen isteneket tiszteltek benne, nem tudjuk. Mommsen népszerű elmélete alapján többen is osztották azt a nézetet, hogy a Pantheon belsejének hét fülkéje a hét bolygónak felel meg.

A nézet a kupola szimbolikája miatt népszerű, ami az égboltozat mása, a világmindenség képe. Érdekes azonban, hogy a Nap áll a szimbolikus nyíláson át betörő fényeivel a középpontban (heliocentrikus?), ami természetesen nem felelt meg az akkori világnak.

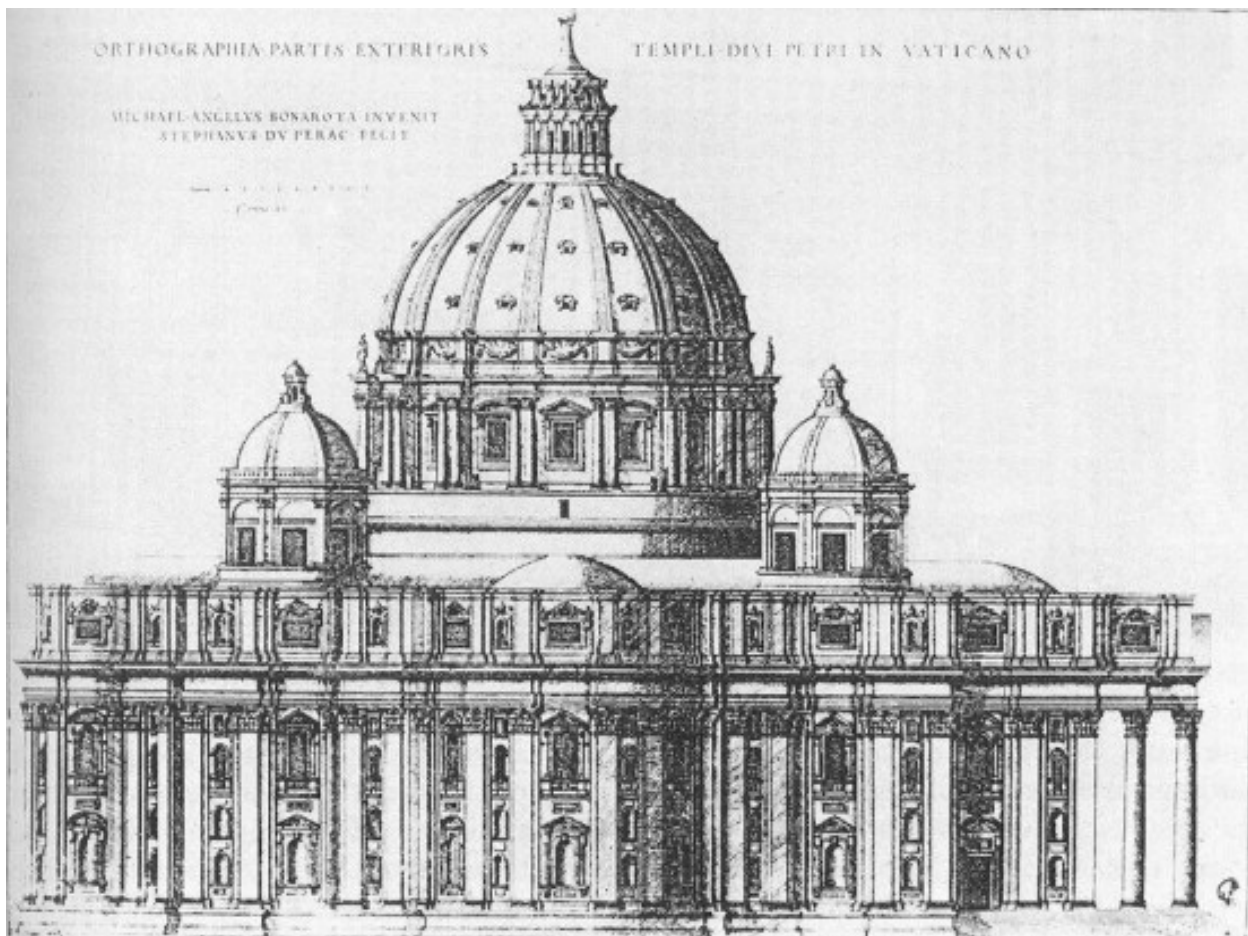
Cassius Dio ugyan biztos volt benne, hogy a hadrianusi épület magát az eget jelképezi, Plutarchos pedig minden kerek templomban a világegyetem kicsinyített mását látta, de az Agrippa-féle épületnek semmi köze sem volt az éghez, s nem tudunk arról sem, hogy az újjáépítéskor eredeti céljától különböző célra szentelték volna.

(A római pantheon épületéről található még leírást, ismertetőt a következő honlapon is, például: http://romalepesrollepesre.blog.hu/2013/11/06/ki_vitte_el_a_pantheon_bronzait)

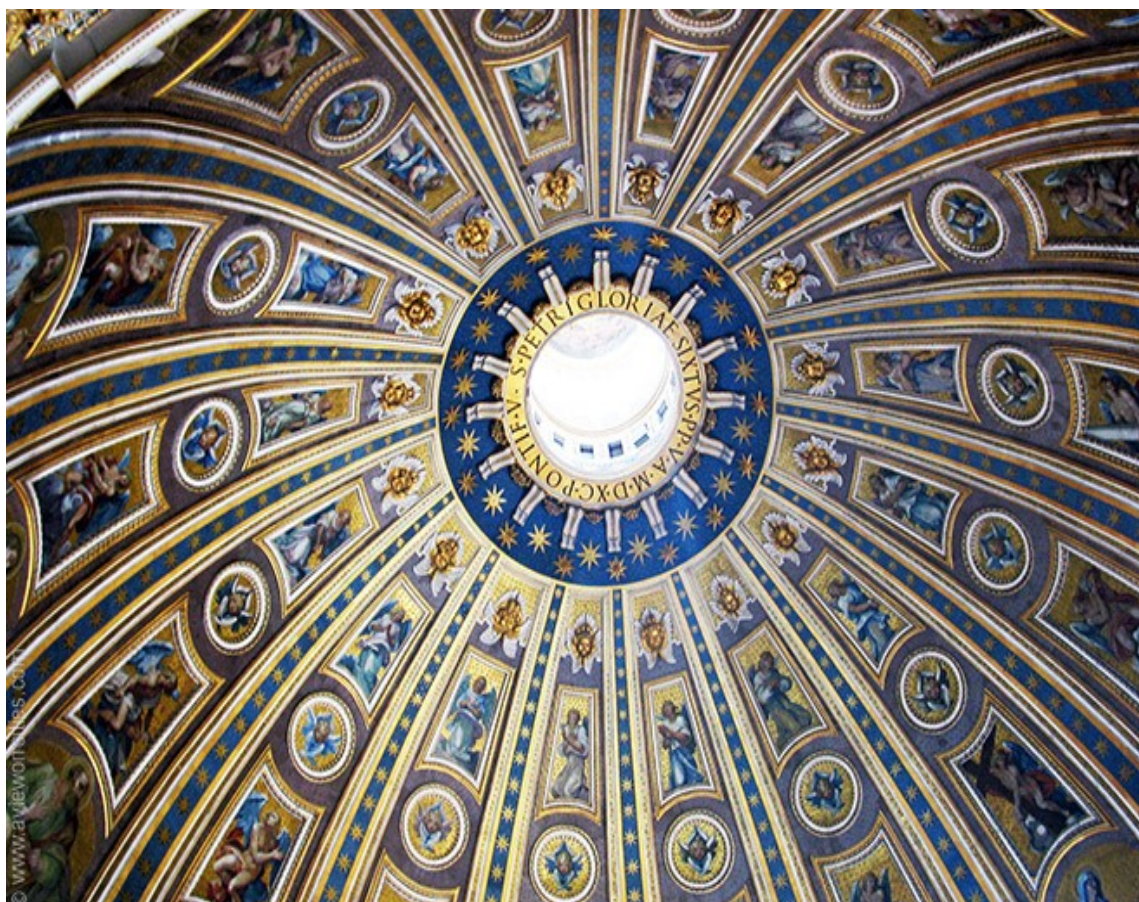
Mint látható a Római Pantheon kupolájának a közepén egy 9 méteres átmérőjű lyuk található, amely itt az utolsó képen egyértelműen kapcsolatot teremthet a Föld és az Ég (Nap) között. Ez nem egyedi eset, mert pl.: a Római (Vatikán) Szent Péter Bazilika kupolája ugyanúgy nyitott, bár egy kisebb építmény épült már rá. Lássunk képeket.

Ez az épület „homlokzati” képe, s most lássuk a keresztmetszi képet.

Szépen látható ezen a keresztmetszi képen, hogy maga a kupola nyitott, csak a kupola tetején lévő lyukra ráépítettek egy kisebb szerkezeti egységet. Lássunk egy – két képet a kupola belsejéről.

Ezekon a képeken szépen látható a kupola közepén látható lyuk, s a fölé épített építmény részlete. Az is látható, hogy a kupola közepe világos, „fényben úszik”. Amikor elérkezik az építészetben egy időpont, akkor a kupolán közepén lévő lyukat bezárják, s az egész kupolát freskóval díszítik. Ebben az esetben a kupola közepére általában egy kör alakú helyre a hitrendszer egyik legfontosabb tétele kerül, magyarul az Atya, vagy Jézus, illetve más fontos részlet (pl.: a keresztelés). Lássunk képeket.

[http://tudasbazis.sulinet.hu/hu/muveszetek/muveszettortenet/muveszettortenet-8-
evfolyam/ravennai-epuletek-es-mozaik-diszitesuk-bemutatasa/ortodoxok-keresztelokapolnaja](http://tudasbazis.sulinet.hu/hu/muveszetek/muveszettortenet/muveszettortenet-8-
evfolyam/ravennai-epuletek-es-mozaik-diszitesuk-bemutatasa/ortodoxok-keresztelokapolnaja)

Ortodoxok keresztlőkápolnája

Az 5. század elején épült a város (ortodox) keresztlőkápolnája (baptistériuma), amelyet Neon püspök átépíttetett. A nyolcszög alaprajzú kápolna (a nyolcas szám a teljességet fejezte ki) kupoláját háromsoros mozaikdísszel ékíttette. A kupola csúcsában, a keresztlőkápolnában leggyakoribb ábrázolás, Krisztus megkeresztelése látható a Jordán folyóban. Érdekessége a jelenetnek az, hogy Jézuson, Keresztelő Szent Jánoson és a galamb alakjában égből alászálló Szentlelken kívül a művész egy antik folyamistént is elhelyezett a Jordán vizében. Ez a későantik művészet továbbélését tükrözi az ókeresztény művészetben. A kupolamozaik alsóbb szintjén a 12 apostol vonulása látható. A harmadik, legalsó szinten drágakövekkel kirakott keresztekkel díszített székek között oltárok és drágaköves keresztes trónusok lettek ábrázolva. A kupolát tartó csegelyekbe díszes, mozaikból kirakott kandeláberek lógnak le.

A felső körmezőben a Teremtő, a következő képsorban 16 szeráf, az ablakok között Krisztus és az ő eljövételét jövendölő próféták valamint Keresztelő Szent János ülő alakja, az ablakok feletti felületeken 16 kerub, alattuk mondatszalogokat tartó angyalpárok mozaikképei láthatók. Az ívháromszögeket a négy evangélistát ábrázoló mozaik tölti ki. Valamennyi felsorolt mozaikkép a velencei Salviati és Jesurum cég műhelyében készült Lotz Károly tervei alapján. A kupoladob felületét 16 vörös marmarvány lizéna tagolja. A lizénák között négy szoborfülke, a további 12 mezőben intarziautánzatú keretézéssel szegélyezett marmarványozott mezők marmarvány borítja a lizénák fejezetére támaszkodó főpárkányon elhelyezkedő képszéket és a pilaszterek alatt húzódo lábazati. tagozatokat is. A marmarványozást Detoma Antal készítette.

<http://tudasbazis.sulinet.hu/hu/muveszetek/muveszettortenet/muveszettortenet-10-evfolyam/pietro-da-cortona/a-kupola>

A kupola

A négyzetes kupola freskója a Szentháromság megdicsőülését ábrázolja ótestamentumi szereplők körében. A haragvó Atyaisten baljával az ítélet eszközeire, a csapásokat jelképező íjra, kardra és fáklyára mutat. Krisztus baljának könyörgő tartásával szeggel átszúrt kézfejét, jobbával passiójának eszközeit, a keresztet, a töviskoronát és a lándzsát mutatja neki, amelyet angyalok tartanak. Az Atya jobbának Jézus felé irányuló gesztusa azt jelzi, elfogadta Fia áldozatát, meghallgatta közbenjárását, és bal kezének a büntetés eszközeire mutató mozdulata is azt mutatja, átengedi neki a bírói hatalmat. A csegelyekben ábrázolt próféták felirataik szerint az istenítélet katasztrófáit jósolják meg, illetve az Úr irgalmáért könyörögnek. A kupolafreskó jelenete mozgalmas, drámai történés, amely földöntúli vízióként tárul fel a valós térben, a hívők előtt, akik az Atyaistenben a mindenség urát, Krisztusban az emberiség közbenjáróját ismerhetik fel.

Pietro da Cortona:
Krisztus közbenjárása az Atyánál

Ezek után nézzük át az évkezdés helyzeteit. Mielőtt ennek neki látunk idézzük fel Bíró Lajos: A Magyar Jézus, és Izrael „Elveszett” Törzsei című művének egyik részletét.

Bíró Lajos: A Magyar Jézus, és Izrael „Elveszett” Törzsei

Az esszénusok nemcsak dualisztikus tanításuk miatt, hanem más okokból is szemben álltak a júdaizmussal. Míg például a zsidóknál a nap alkonyatkor, az új év ősszel kezdődik, az esszénusoknál a nap hajnalban, az új év pedig tavasszal kezdődött.(19) Maimonidész írta, hogy a zsidók háttal fordultak (Nap)keletnek, mert a "szentek szentje" nyugaton volt.(20) (A hajnal a fény győzelme a sötétség fölött, az alkony a sötétség győzelme a világosság fölött.) Robert Graves regényében, a Jézus királyban Heródes gondolja a következőket: "Micsoda lehetetlen egy figura ez a Jehova, akít oly buzgón imádnak! Egy impotens babilóniai hold-valami! Az értelem és a törvényesség se eleven, se holt istene, aki kitúrta az élet, a szerelem és a halál istenét... El fogja söpörni Jehova papjait, hamisított szent irataikkal együtt, s az egész otromba kultusznak véget vet örökre. Van egy jól szervezett izraelita csoport, amelynek tagjai híven ragaszkodnak a Szentség Napjához. Meg fogja őket jutalmazni hűségükért; ők lesznek majd a Legfelségesebb Isten papjai a Szent Hegyen, ahonnan már régóta száműzve vannak. Eddig még nem mondta meg nekik, mit tartogat számukra; mert hát kvietisták, a szemlélődő lelki elmélyülés és a megbékélés igazi hívei... Négyezren vannak, egyikük sem hajtott térdet hitszegő módon a Szentély bitorlója előtt. Félreeső pusztai közösségekben élve szolgálják az igazi Istent, napkeltekor himnuszokat énekelnek hozzá és szerelmi ünnepet ülnek minden hét első napján, amely a Napnak van szentelve." (21) Itt Graves az esszénusokról ír, akiket dualisztikus világképük, túlvilághitük is a gnosztikusokkal, az iráni vallásokkal tesz szellemileg rokoná.

19. J.D. AMUSZIN: A holt-tengeri tekercsek és a qumráni közösség. Bp., 1986., 318. o.

20. M. MAIMONIDESZ: Tévelygők útmutatója. Bp., 1997., 258-259. o.

21. R.GRAVES: Lm., 165-166. o.

Ennél a résznél Gravesre hivatkozva közöl adatot, ahol JHVH-t (Jehova) a Holddal azonosítja, s ez által a Halállal. M. Maimonidesz közli, hogy a Zsidók háttal fordulnak napkeletnek, mert szerintük a „szentek szentje” nyugaton volt. J.D. Amuszin az évkezdésről közöl adatokat, melyek a későbbiekben fontosak lesznek. Visszatérve Gravesre bár igaz, hogy egy regényről van szó, ahol ezeket az adatokat írja, így nézzük meg ki is Ő.

http://hu.wikipedia.org/wiki/Robert_Graves

Robert Graves (1895. július 24. – 1985. december 7.) angol [költő](#), [regényíró](#), [kritikus](#), [tudós](#), [műfordító](#). Önmagát költőnek tartotta elsősorban, és regényeit pénzkeresetnek tekintette, amely lehetővé tette számára a függetlenséget. Ennek ellenére prózai műveinek köszönheti ismertségét és elismertségét világszerte. Legismertebb művei az *Én, Claudius (1934)* és *Claudius, az Isten (1934)* című regényei, az *Isten hozzád, Anglia (1929)* című [I. világháborús](#) önéletírás, valamint a *Görög mitológia (1957)* című összefoglaló műve.

Művei magyarul /többek között/:

Héber mítoszok (1969) (társszerző: Raphael Patai)

A görög mítoszok I-II. kötet (1970, 1981) [ISBN 9630719754](#)

Ezekből az adatokból látni, hogy Ő elsősorban költő és regényíró, de egyben tudós és műfordító is. Mint író megírja a Héber mítoszokat, és a Görög mítoszok I. - II. kötetét, melyek magyarul is megjelentek.

Mivel az említett hivatkozásban a Zsidó hitvilággal és kérdéskörrel foglalkozik, ezért nekünk most a Héber mitoszok lesznek fontosak, ahonnan az adatait meríthette. Az említett műnél társszerzőként meg van említve Raphael Patai, így most nézzük meg, Ő ki is.

Raphael Patai

Az angol nyelvű Wikipedia a következő adatokat közli róla: (fordításban)

http://en.wikipedia.org/wiki/Raphael_Patai

Raphael Patai (Hebrew רפאל פטאי) (November 22, 1910 – July 20, 1996),^[1] született Patai Ervin György, magyar – zsidó néprajzkutató, történész, orientalista és antropológus.

Oktatás:

Raphael Patai rabbinikus szemináriumokban tanult, valamint a Budapesti és Breslauer egyetemeken, ahol sémi nyelvekből és keleti történelemből doktorált. 1933-ban Palesztinába költözött, szülei 1939-ben csatlakoztak hozzá, s miután megkapta az első doktori oklevelet az „Hebrew University of Jerusalem”- en, 1936-ban rövid időre visszatért Budapestre, ahol befejezte a Budapesti Rabbiképzőt.

Ebből a hivatkozásból látható, hogy az a személy, aki a Héber mitoszok megírásában segítségére van Gravesnek, elvileg ismernie kellett a Zsidó hitvilágot, hitrendszert. Ebből kifolyólag, bár igaz regényben írta meg ezeket az adatokat Graves, de hiteles forrásból meríthette azt.

Ezek után nézzük át az évkezdés helyzetét.

Elvileg a Fény szempontjából két helyszínről indíthatom az újévet, s ezek közül az egyik a Téli napforduló (december 21., a Nap /Napisten/ születése), a másik pedig a Keletpont, ahol a Fény győz a Sötétség felett, s az évnek ezt a negyedét a Fény uralja (március 21.). Ebből a szempontból nem indíthatok újévet a másik két helyszínről, melynek egyik pontja a Nyári napforduló (június 21., ahol a Fény hanyatlása kezdődik), a másik pedig az Őszpont, ahol a Sötétség győz a Fény felett, s Ő lesz az uralkodó (szeptember 23.). A keresztény kultúrkör, s általában a világ nagyobbik része a Téli napfordulóhoz köthetően indítja az újévet, bár nem december 21.-én, hanem január 01.-én. Kelet általában a Tavaszponthoz rendeli az újév kezdetét. Ezekkel a rendszerekkel ellentétben viszont a Zsidó újév az Őszi napfordulóhoz köthető ünnepkör, melynek jeles napja a Szukkot, a Sátoros Ünnep. Lássunk először adatokat, majd értékeljük őket!

Hivatkozás: <http://www.maszol.ro/index.php/hatter/6794-hany-ujev-van-egy-uj-esztendoben>

Kínától Indiáig: hány újév van egy új esztendőben?

A világszerte használt Gergely-naptárban január elsejétől ismét eggyel több lesz az évek száma – de ez nem mindenhol és nem mindig volt így. Az új esztendőben számos újév van: Kínában egy szolunáris naptár szerint január és február között váltanak évet, a zsidóknál idén szeptember 16. és 18. között állt be az 5773. esztendő, az 5774. év pedig jövő szeptember 4-6. között köszönt be. A hinduknál áprilisban lesz újév, az iszlám naptár szerint az újesztendő napja minden évben egy nappal „visszacsúszik”.

A Gergely-naptár előtt

Ezek alapján az ember azt hihetné, hogy január elsejét a Gergely-naptár miatt ünnepeljük az év első napjaként. Ez logikusnak tűnik, de a legtöbb ország előbb döntött január 1-je mellett, minthogy átvette volt a ma is használt rendszert.

Angliában például január 1-jén váltottak évet, azonban a 12. századtól 1752-ig március 25-én adtak hozzá egyet az évszámhoz – ez Szűz Mária szeplőtelen fogantatásának napja.

A Pápai Kancellária 1622-ben döntött január elseje mellett, de a Német-Római Birodalom már 1544-ben, a spanyolok és portugálok 1566-ban, Poroszország és Svédország 1559-ben, Franciaország 1564-ben, a skótok pedig 1600-ban jelölték ki ezt a napot az esztendő legelső napjának.

A kulturális különbségek ellenére és a Gergely-naptár dominanciájának köszönhetően mégis az Újév az egyetlen olyan ünnepség, amit gyakorlatilag az egész bolygón ismernek és ha nem is ünnepelnek, minimum megemlékeznek róla. Akinek pedig nem volt elég az ünneplésből, ne essen kétségbe, hiszen az ortodox keresztény naptár szerint január 7-én lesz karácsony és január 14-én újév, vagyis lesz miről megemlékezni.

Az 5773. év

A zsidó vallás újévet köszöntő ünnepe a ros hasana. A ros hasana az egyetlen olyan zsidó ünnep, amely két napig tart. Legszenvedelmesebb sajátossága az, hogy nem december 31-én tartják, hiszen a héber naptár eleve eltér a keresztény Gergely-naptártól, hanem szeptember végén, október elején. Olyannyira tradicionális ünnepe ez a zsidóságnak, hogy még Mózes sem tudott ezen változtatni, aki az első tavaszi hónapot szánta az újesztendő kezdőpontjának. Az újév megfelelő köszöntésének a zsidó vallásban is jelentősége van, különféle hiedelmek és szokások kapcsolódnak hozzá.

Talán a legismertebb zsidó újévi szokás a jókívánság. Ilyenkor azt kívánják egymásnak a találkozó ismerősök, hogy az újévben „jó évre légy beírva”. Ennek az a Talmudból származó gondolat az alapja, hogy az Úr könyvébe minden ember neve fel van írva, ki jó sorsra, ki rosszra.

A zsidók immár az 5773 évben járnak. Ők azt ünneplik, amikor szerintük az Örökkévaló megteremtette az első embert. Ők tehát nem csak hogy több mint 3000 évvel előttünk járnak – de náluk minden évben négy újesztendő is van. A Talmudnak az újesztendőről szóló fejezete így hangzik: „Négy újesztendő van. Niszán (az első tavaszi hónap) elseje a királyok és az ünnepek újéve, elul (az utolsó nyári hónap) elseje a tizedek újéve, tisri (az első őszi hónap) elsején minden világra jött lélek (minden élő) elvonul Előtte, mint a sorozásra váró katonák, s végül svát hónap elsején, mások szerint 15-én van a fák újéve.”

Úgy tetszik, az ősi zsidó újesztendő ősszel, tisri hónapjával kezdődött: ezt tartja a hagyomány „a világ születésnapjának” is.

Az újév ünnepét a „jó előjel” (héberül sziman tov) gondolata határozza meg, ez alakítja, mint láthattuk az ünnep során fogyasztható és fogyasztandó ételek listáját, de kihat az öltözködésre is. Újév első napján új ruhát illik felvenni, lehetőleg fehérre.

A ros hasana reggeli szertartásának központi eleme a sófárfújás. Ennek során száz sófárhangoztató szokás meghallgatnia a hívőknek. Ez a hangszer egy egyszerű koszarv, amely a Talmud szerint emlékezteti a zsidókat arra a kosra, amelyet Ábrahám feláldozott fia helyett.

Visszavándorló” újévkezdés

Az iszlám naptár a Hold járásán alapuló éveket használó holdnaptár, melynek kezdőnapja: 622. július 16. Ez az iszlám időszámítás kezdete, azaz 1. év Muharram hónap 1-je. Az iszlám időszámítás a hidzsra-ról kapta a nevét, amelynek jelentése: Mohamed próféta kivándorlása, (helytelenül „futása”) Mekkából Medinába. Ez a kivándorlás valójában nem július 16-án, hanem szeptember 23-án történt.

I. Omar kalifa nevéhez fűződik ennek a naptárnak az utólagos bevezetése, aki nem a kivándorlás időpontját (Rabí al-Avvel 12-ét - szeptember 23-át) tette meg a naptár kezdetének, hanem az arabok addig használt naptári évének első napját, azaz Muharram elsejét (július 16).

Problémát jelent a holdnaptárat összhangba hozni az évszakok által meghatározott évvel. Az iszlám naptár ezt nem veszi figyelembe, hanem attól „függetlenül” jár. Egy iszlám évben 12 hónap, azaz 354 nap van, így az év kezdete folyamatosan vándorol visszafelé. 1994-ben az iszlám újév június 11-re esett, 2004-ben február 22-re.

Hivatalos naptárként használják a Perzsa-öböl országaiban, különösen Szaúd-Arábiában. Más iszlám országok a Gergely-naptárt használják a polgári életben, az iszlám naptárak csak a vallási életben használatosak.

A hónapok felváltva 29 és 30 naposak. Az éveket 30 éves ciklusokba sorolják. E ciklusokban 19 normál év (354 napos) található. 11 év – úgymint a 2., 5., 7., 10., 13., 16., 18., 21., 24., 26. és 29. – 355 napos. Ez esetben a hónapok kiosztása abban különbözik, hogy az utolsó hónap is 30 nappal áll. A naptár pontossága 29,530556 (a szinódikus holdhónap 29,530589), ami körülbelül 2500 iszlám évenként tesz ki egy nap eltérést.

Mivel egy holdév 10-11 nappal rövidebb egy napévnél, a különbség idővel jelentősen megnő: mialatt 100 ilyen holdév telik el, addig csupán 97 napév – erre az átszámításoknál vigyázni kell. Továbbá emiatt a muszlim ünnepek a napévhez viszonyítva vándorolnak, és nincsenek évszakhoz kötve.

A Romániában is használt időszámításnak körülbelül megfelelő iszlám évet úgy kapjuk meg, hogy az évszámából kivonunk 622-t, majd hozzáadjuk a különbség 1/32-ét.

I. Sesonk bevonulása

A berber naptár az Észak-Afrikában élő berber népek hagyományos naptára. Szerepe a mezőgazdasági munkák idejének a jelzése volt, melyre a csupán holdévben számoló hagyományos muszlim naptár nem volt alkalmas.

A berber naptár Mauritánia római kori hagyatéka, az ősi Julián naptár fennmaradt formája, melyet még a Gergely-naptár bevezetése előtt használtak Európában, a keleti keresztény egyházak pedig a mai napig ezt használják. Hónapjainak nevei latin eredetűek.

Voltak másfajta, berber bennszülöttek által használt naptárak is, mint például a Kanári-szigeteken élő guancsoké, de ezekről viszonylag keveset lehet tudni.

A berber naptár négy évszakot számol, minden évszak három hónapig tart. A Tagrst (tél) a Jember, a Yennayer és a Furar hónapot, a Tafsut (tavasz) a Meghres, az Ibrir és a Mayyu hónapot, az Ambdu vagy Iwilen (nyár) a Yunyu, a Yulyu és a Ghust, az Amwan (ősz) a Shtember, a Tuber és a Wamber hónapot foglalja magában.

Yennayer hónap első napja, a „Yennayer” a berber újév napja. A Gergely-naptárban ez a nap jelenleg január 14-ére esik, 2100-ig. 1800 és 1900 között január 13-ára esett (a berber naptár ugyanis a Julián-szabálynak megfelelően 1900-ban is szökőnapot számolt).

Ma a berber újév ünneplését kulturális és politikai okok miatt szorgalmazzák. 2008-ban Líbia hivatalosan is megünnepelte a berber újévet.

1968-ban, egy párizsi székhelyű berberista csoport, (az új-tifinag ábécé megalkotásában is szerepet játszó) Berber Akadémia úgy döntött, létrehoznak egy berber naptár szerinti időszámítást. Kezdeteként az i. e. 10. században élt I. Sesonk egyiptomi fáraó bevonulásának évét jelölték meg, aki szerintük az első közismert berber a történelemben. A berber időszámítás nulladik évét i. e. 950-re teszi (ez I. Sesonk bevonulásának feltételezett éve). A 2000-es év a berber naptár szerint tehát 2950.

A Sesonktól számított korszak nem talált nagy elfogadásra a berberek között.

15 napos ünnep – egy hét alatt

A kínai újév vagy holdújév (kínaiul: Chunjie, „tavaszünnep”) a világ népességének egynegyede számára az év legnagyobb ünnepe.

Az újév előesti nagyvacsora az ősök tiszteletére készül. A hagyományok szerint akkor az ősök, láthatatlanul bár, de jelen vannak, s az élő családtagokkal együtt ünneplik az újév kezdetét.

A kínai kalendáriumot a hold és a nap mozgásának a kombinációja alapján kalkulálják. A holdciklus körülbelül 29,5 nap hosszú. Helyrehozandó az eltolódást, a kínaiak hét alkalommal egy 19 éves ciklus folyamán beillesztenek egy-egy extra évet a kalendáriumba. Ez ugyanolyan, mint ahogy mi teszünk egy extra napot négy évenként a február hónap végére. Így a nap alapú kalendárium szerint a 15 napig tartó kínai Újév mindig más dátumra esik.

Az újév első napján szeretettel fogadják az ég és föld isteneit. A második napon folytatódik az ősökre emlékezés, de a kutyákkal is különösen jól bánnak aznap, mert a legendák szerint azon a napon teremtette Isten őket, tehát az minden kutya születésnapja. A harmadik és negyedik napon a vejeknek kell tiszteletüket tenniük az anyósuknál, apósuknál.

Az ötödik napot az emberek otthonukban töltik, a Vagyon Istenét fogadják a házukban. A hatodiktól a tizedik napig illik meglátogatni minél több rokont, barátot és ismerőst. Az újév hetedik napja a földművesek ünnepe. Ilyenkor kiállítják a termékeiket és speciális italokkal ünneplik meg az alkalmat, amiket hét különféle zöldséggel, fűszernövényvel kell készíteni. A vallás szerint az embert is a hetedik napon teremtette az Isten.

A nyolcadik nap este újból van egy családi vacsora, ami egy éjféle imaszertartással végződik. A kilencedik napon a legendás Jáde Császárnak mutatnak be áldozatot. A következő három napon tovább folytatódnak a családi és baráti partik. Tekintettel a sok gazdag étel fogyasztására az elmúlt hetekben, a tizenharmadik napon általában fogyókúráznak.

A tizennegyedik nap a Lampion Fesztiválra való előkészületekkel telik, amit a tizenötödik napon ünnepelnek. Ezt, a Sáng Juán Fesztivált, második Újévnek is lehet tekinteni.

Az ünnepre való készülődés már hetekkel a nagy nap előtt elkezdődik. A házat kisöprik, s ha van rá mód, kimeszelik, az ajtókat-ablakokat újramázolják. A takarítással azonban vigyázni kell: hogy a jó szerencsét ne kergessék ki az otthonokból, a szemetet mindig a szoba közepére kell söpörni, s onnan kivinni, lehetőleg a hátsó ajtón.

Az újévi szokásokhoz tartozik a „piros tasak” (hong bao) ajándékozása is: egy piros ünnepi borítékba papírpénzt csomagolnak, s ezt adják a gyerekeknek, illetve a nőtlen fiatal embereknek. A borítékba rejtett az összegnek páros számnak kell lennie, a páratlan számok bajt hoznak mind az ajándékozónak, mind a megajándékozottnak. A piros tasak felbontása az ajándékozó előtt, ha szerencsétlenséget nem is hoz, de nagy udvariatlanságnak számít.

Fontos újévi kellék a nyolcszögletű tálca, amelyről nyolcféle rágcslnivalóval kínálják a vendéget. Ezek mindegyike szerencsét hoz: a rizslisztből készült sütemény (gao) például ugyanúgy hangzik, mint a „magas”, így azt jelképezi, hogy fogyasztója az új évben magasabbra fog jutni a társadalmi ranglétrán. Hasonló okokból a tengeri moszat a meggazdagodást, a lótuszmag a bőséges fiúgyermekáldást, a szárított tofu (szójababsajt) pedig a gazdagságot és a boldogságot szimbolizálja. A tizenöt napos ünneplés helyett manapság azonban Kínában az emberek nem egészen egy hét szünetet kapnak, majd visszatérnek a hétköznapok, s gyakorlatilag a következő újévig – az állami ünnepeket kivéve – nincsenek szabadnappal járó hagyományos ünnepnapok.

India: a fény ünnepe

Indiában és a világszerte élő indiaiak számára a Diwali, a Fények Ünnepe, az indiai újév kezdete, olyan, mint nálunk a Szilveszter, talán kevesebb alkohollal, de féktelen jókedvvel

A diwali a hindu naptár egyik legfontosabb dátuma, egyben a hindu újév kezdetét jelölő ősünnep.

A Hold-alapú hindu naptár és a Nap-alapú Gergely-naptár eltérései miatt az ünnep a nyugati naptárakban minden évben más időpontra esik, az idén október 26-án kezdődik. Maga az eredeti szó egyébként lámpafüzér jelent.

A diwali ötnapos fesztivál, melynek első napja a Dhanteras, a hindu újév napja. A második nap a Naraka Chaturdasi, amikor a hívők azt ünneplik, hogy Krisna elpusztította a démon Narakát. Az ünnep harmadik napja az Amavasya, amely Lakshmi ünnepe – a hívek a jóléért könyörögnek Istenhez. A negyedik nap, vagyis a Kartika Shudda Padyami egy Visnu-legenda köré szerveződik, mely során Isten nagyságát dicsérik a hívek. Az utolsó, ötödik napon, a Bhaj Dooj-on pedig a testvéri kapcsolatokat erősítendő a lányok megvendégelik fiútestvéreiket.

A diwalit világszerte minden hindu otthonban megünneplik. Azokban az országokban, ahol számottevő hindu népesség él, nagyobb utcai programokon is részt vehetnek az érdeklődők – Európában például Hollandiában és az Egyesült Királyságban népszerű az ünnep, a világ legnagyobb Indián kívüli diwali-ünnepségét Leicesterben (East-Midlands, Anglia) tartják.

<http://mek.niif.hu/04700/04744/html/naptarirendszerek0003.html>

Hahn István: Naptári rendszerek és időszámítás

Kiemelt napok és ünnepek

Az év kezdőnapja

Az „év”-nek szóhasználatunkban kettős értelme van. Mint naptári év jelenti pl. az 1981. január 1-től december 31-ig terjedő évet; mint időtartam pedig bármely 365 vagy 366 napos időköz, pl. 1980. augusztus 20-tól 1981. augusztus 19-ig. Egy-egy társadalomban egymás mellett többféle év is lehet használatban, sőt még az is előfordul, hogy – miként a természeti népeknél – a mi civilizált világunkban is egy évnek csak egyik, valamilyen tevékenységre szánt időszakát illetjük ezzel az elnevezéssel. A tanév pl. szeptember 1-e körül kezdődik és június 15-e körül be is fejeződik. *Caesar* naptárreformja óta azonban, legalábbis a *naptári év* (január 1 – december 31.) fogalma egyértelművé vált. A *Caesar* előtti ókori világban az év fogalmának többértelműsége még bonyolultabb eredményekre is vezethetett, mint manapság. Athénban egymás mellett párhuzamosan három naptár is érvényben volt: a Hold fázisainak pontos megfigyelésén alapuló „isteni” (*kata theon*) naptár; az ezt módosítani jogosult arkhónok (államvezetők) által szabályozott „arkhóni” (*kat'arkhonta*) naptár, amelynek keretében egyes napokat meg lehetett ismételni, vagy másokat átugrani; és egy „politikai” naptár, amely nem 12 hónapra, hanem 10 prütaneára oszlott, és nem a Hold, hanem a Nap járását követte. Még a három naptár évkezdeté sem esett mindig egybe.

A babiloni naptári rendszerben egymás mellett kétféle, őszi és tavaszi évkezdetet tartottak nyilván. Ennek hatása érződik a zsidó naptárban, amelyben a hónapok sora a tavaszi Niszán hóval kezdődik, az újévet azonban a hetedik hónap (Tisri) 1. napján ünneplik. A római köztársaságban hosszú ideig Ianuarius volt a Kezdet istenének hónapja, a consuli évek azonban március 15-én kezdődtek. Az egymással párhuzamos évkezdetek közül azonban minden rendszeren belül valamelyik változat uralkodó jelentőséget nyert.

Az év kezdetéül a csillagászati szempontból pontos naptári rendszerek kialakulásával maguktól adódtak az alapvető égi jelenségek, az őszi és tavaszi napéjegylenlőség, a nyári és téli napforduló. Ezek mindegyike az évkezdet jelképévé válhatott, de ezeken kívül még más, lényegesnek érzett természeti jelenségek is, mint pl. Egyiptomban a Nílus áradásának kezdete, amely független volt a Nap útjának valamelyik fordulópontjától. Mivel azonban – mint láttuk – a legtöbb naptári rendszer, legalábbis kialakulásának korai időszakában, a Hold járását vette alapul és ezt igyekezett összhangba hozni a Napéval, ezért az évkezdet csak kivételesen esett egybe pontosan a Nap négy jellegzetes pontjának valamelyikével – inkább csak annak közelében állapították meg.

A legnagyobb változatosságot e tekintetben a görög naptári rendszerek mutatják. Athénban és Delphoiban a nyári napforduló közelére esett az évkezdés, és pedig hol az azt közvetlenül megelőző, hol az azt követő újhold napjára. Boiótiában a téli napfordulóhoz legközelebbi holdújulás, Spártában és Makedóniában az őszi napéjegyenlőséget követő újhold, Milétoszban és a többi ión városban a tavaszi napéjegyenlőség körüli holdújulás volt az év kezdete. A római naptár kialakításakor, még a Hold járásához akarván igazodni, valószínűleg azért helyezték a decembert követő hónapot Ianus isten oltalma alá, hogy a téli napfordulót követő újhold napján kezdhesék meg az új évet. Amikor pedig ez a naptár teljesen elszakadt a Hold járásától, egy, a hagyományoshoz közeli időpontra rögzítődött az évkezdés – történetesen 8 nappal a téli napforduló után. A ciklikus luniszoláris évek egy hónapot is könnyűszerrel kitevő ingadozásai pedig azt eredményezték, hogy az év kezdete a ciklus adottságai szerint hol megelőzte, hol követte valamelyik napfordulót vagy napéjegyenlőséget, bár mindig a közelükbe esett. Így van ez a kínai naptár hatvanéves ciklusainál, és ez a helyzet a zsidó újévénél is, amely szeptember 6 – október 5. közötti dátumlehetőségeivel hol megelőzi, hol követi az őszi napéjegyenlőséget. Csak kevés olyan naptár van, amelynek évkezdete – a tiszta szoláris év lehetőségeit kihasználva – pontosan egybeesne a Nap járásának valamely jellegzetes pontjával. Ilyen pl. napjainkban az egységes indiai év (használatát csak 1957-ben tették kötelezővé az Indiai Unió államaiban), amely felépítésében a gregoriánus naptárt követi, de az évet – a korábbi indiai hagyományokat követve – március 22-én kezdi.

Évkezdő ünnepek

Az év kezdetét nem mindenütt köszöntötték meghatározott szertartásokkal. A görögök az újévet pusztán naptári dátumnak tekintették. Az ókori Kelet népei viszont ezen a napon különböző vallási szertartásokkal, áldozatokkal engesztelték az isteneket egy boldog év reményében. Részletes leírások maradtak ránk a babiloniak újévi *Akítu* ünnepéről; ezt korábban ősszel, később tavasszal tartották. Az év kezdetét mintegy új teremtésnek, teljes megújulásnak fogták fel: ezért ekkor adták elő a világ teremtésének mítoszát; ennek az istenharcokkal, drámai fordulatokkal gazdag cselekményét kardalokkal, tánccal, párbeszédekkel is megjelenítették. Az akkád nyelven fennmaradt *Enúma elis* címet viselő eposz az Akítu-ünnepen való előadás céljaira készült. A babiloni újév képzet hatása alatt alakult ki az a zsidó vallásos nézet, amely szerint a világteremtés a későbbi újév napján, tehát Tisri 1-én történt (egy asztrológiai alapú, szinte félelmetesen „pontos” megállapítás szerint: i. e. 3761 Tisri 1-én, vasárnapi napon, késő este 11 óra 11 perc 20 másodperckor). Ezért a zsidó évkezdés ünnepein az isteni teremtő és ítélkező hatalom előtti alázat, félelem és bűnbánat hangulata az uralkodó.

Másféle hiedelmek alapján alakult ki a római újév ünneplése. Római hit szerint minden cselekmény kezdete, annak kedvező vagy kedvezőtlen volta előjel annak sikerére vagy balsikerére. „Minden kezdésben benne a jó meg a rossz” – mondja *Ovidius*. Ezért Rómában vidám hangulatban üdvözölték az újévet, hogy az egész esztendő ugyanígy teljék el. Az emberek édes ételeket, mézet, datolyát, aszalt fügét fogyasztottak, pénzzel és más figyelmességekkel ajándékozták meg egymást. A frissen hivatalba lépő magistratusok jelképesen ezen a napon kezdték meg működésüket a nyilvánosság előtt. A császárkorban ezek a szokások tovább terebélyesedtek. A császárok – akárcsak a mai államfők – a Kalendae Ianuariae napján fogadást tartottak, híveiket megajándékozták, a főváros lakosságának pénzt és élelmet osztogattak, katonai díszszemlén vettek részt. Az újév ünneplése fokozatosan magába olvasztotta a korábbi, hasonló hangulatú Saturnalia (december 17–23.) és azt követő Compitalia ünnepeket; ez utóbbinak az idejét évről évre külön hirdették ki.

http://regeszafganisztan.blog.hu/2013/03/20/nowruz_1392_ujev_afganisztanban

Nowruz 1392 – újév Afganisztánban

Afganisztán hivatalos naptára 1922 óta az Iránban is használatos modern perzsa naptár. Sokban hasonlít a Gergely-naptárra.

Az év 365 napja 12 hónapra van osztva. Az első 6 hónap 31, a következő 5 hónap 30 napos. Az utolsó hónap 29, míg szökőévben 30 napos. Az újév kezdete itt azonban egybeesik a tavaszi napéjegyenlőséggel, március 21-vel. A naptár kezdete Mohammed próféta mekkai távozásához, a *hidzsra*hoz kapcsolódik, amely a Gergely-naptár szerint 622-ben történt. Bár hivatalosan csak ebben a két országban használatos ez az időszámítás, de az újév kezdetét - a *Nowruz* - majd minden muszlim országban megünneplik, de különösen a közép-ázsiai országokban (Tádzsikisztán, Türkmenisztán, Üzbegisztán, Azerbajdzsán, Kirgizisztán stb.) erősek az ünnep hagyományai. Annak ellenére, hogy csak iszlám országokban ünneplik, nem vallási ünnep, hanem a természet ciklikus újjáéledésének ünnepe. Érdekesség, hogy Albániában is megünneplik, ahol *Sultan Nevruz*-nak hívják. Afganisztánban hivatalosan 2013. március 20-án délután 15.30-kor vette kezdetét a *Nowruz*. Ekkor kezdődött az 1392. év.

<http://www.ismertseg.hu/Perzsa-Ujev>

Perzsa Újév

Március 21-e, a tavaszi napforduló a világ keleti felén, a perzsa kultúra hatását magán viselő népeknél az új esztendő kezdete. A természet megújuló ciklusához igazodó ünnep, az úgynevezett perzsa újév a nyugati, január elseji újévhez hasonlít, ám nem egy, hanem tizenhárom napig tartó, szakadatlan örömmünnep.

A természet ritmusához igazodóan élő népek talán legnagyobb közösségi ünnepe, az új esztendő kezdete, a tavaszi napforduló (március 21.). A tavasz beköszönte, mikor mély téli álmából felébredve megújul, virágba borul a természet, az év legfontosabb ünnepe az egyik legjelentősebb múltú, a gyökereihez erősen ragaszkodó népnél, a perzsánál illetve a kultúrájuk által befolyásolt más népeknél (azeri, tadzsik, üzbég, urdu, kazah, türkmén, kurd, pastu, khazari, beludzs). Náluk a tavaszhoz köthető újév valódi ünnep, a megújuló élet ünnepe a maga teljes pompájában.

<http://www.ujev.hu/kinai>

A kínai újév ünnepe nem esik egybe az európai újévi ünnepével. A távol-keleti országban az újévi ünnepre január 21. és február 21. között kerül sor. A Tavaszünnepnek nevezett esemény (kínaiul: kínaiul: Chunjie) pontos időpontját a következőképp lehet meghatározni: az európai naptár szerint február 4-hez legközelebb eső újholdkor. Az ünnep hossza eredetileg 15 nap volt, ma már csak 1 hétre rövidült. A kínai emberek nagyon babonásak, így ennek az ünnepnek is számos elmaradhatatlan "kelléke van". Az egyik ilyen kínai újévi szokás a ház nagytakarítása. Az újévi ünnepség első napját megelőző napon a kínaiak kitakarítják a házukat, az ablakkereteket újramázolják.

http://nol.hu/archivum/ujevok_mashol_maskent-489231

A tibeti és a mongol újév kezdetét és a hold járása alapján számítják: két holdhónappal a téli napfordulót követően kezdődik. Ez az év február 25-én kezdődött.

https://hu.wikipedia.org/wiki/Hindu_idoszamitas

Időszámítási rendszerek

Az „ortodox” brahmanok kalendáriuma az időszámítást a jelenlegi kalpa kezdetétől számítja, tehát 2013-ban 1 955 881 113. évet írjuk. Ezzel párhuzamosan is többféle időszámítási rendszer létezik, például az ún. *Saka-éra* 78-ban kezdődött, amely a szkíta-hun rokonságú Kaniska trónra lépését jelzi, és az újév április közepére esik.

A Szamvat-érát (Vikrama szamvat) pedig 58-tól számítják, amikor Vikramanha király visszahódította Uddzsaint a szakáktól (szkíták). Itt az újév kezdete az őszi fényünnepet (dívapalit, vagy [dívalit](#)) követő nap.[\[10\]](#)

Mielőtt tovább mennénk, nézzük meg közelebbről a Hindu Fény Ünnepet.

<http://jogagrubedli.hu/olvasni-hallgatni/diwali-feny-unnepe>

Diwali - a Fény Ünnepe

A **Diwali** a hindu naptár egyik legfontosabb dátuma, egyben a hindu újév kezdetét jelölő őszi ünnep. A Hold-alapú hindu naptár és a Nap-alapú Gergely-naptár eltérései miatt az ünnep a nyugati naptárakban minden évben más időpontra esik. Kezdeté, a hindu naptár **Kartika** havának (október / november) tizenötödik napjára esik. A **Diwali** az egyik legfontosabb öt napos ünneppsorozat, amelyet mind hindu, mind szikh, dzsáinista és buddhista vallási körökben, valamint az ország határain túl is számon tartanak.

Indiai hagyományok

A Diwali ötnapos fesztivál, melynek első napja a **Dhanteras**, a hindu újév napja. A második nap a **Naraka Chaturdasi**, amikor a hívők azt ünneplik, hogy Krisna elpusztította a démon Narakát. Az ünnep harmadik napja az **Amavasya**, amely Lakshmi ünnepe - a hívek a jólétért könyörögnek Istenhez. A negyedik nap, vagyis a **Kartika Shudda Padyami** egy Visnu-legenda köré szerveződik, mely során Isten nagyságát dicsérik a hívek. Az utolsó, ötödik napon, a **Bhaj Dooj**-on pedig a testvéri kapcsolatokat erősítendő a lányok megvendégelik fiútestvéreiket.

Mivel a hindu vallások kevésbé dogmatikusak, mint a keresztény irányzatok, az adott közösségtől is függ, hogy az ötnapos ünnep mely vonatkozása a leghangsúlyosabb, mely történet, legenda köré építik fel a hagyományaikat. Az ünnepkör főszereplője viszont legtöbbször Lakshmi, a jólét istennője - hiszen Indiában a Diwali nemcsak az óévet, de az aratást is lezárja. Ahogy minden kultúrában, az aratást záró ünnepségek során a hívek megköszönik az éves termést, és bőségért könyörögnek a következő évre vonatkozóan.

Noha, a Diwali ünneplése földrajzi helytől és vallási meggyőződéstől függően különbözik, lényege mindenütt ugyanaz: a belső fény kigyulladásának, az egyénben lakozó **Brahman** (Isten) felismerésére való örvendezés. A hindu filozófia centrumában az áll ugyanis, hogy a fizikai testen és az elmén túl létezik valami, ami tiszta, végtelen és halhatatlan. Ez a valami a lélek (**Atman**). Ahogy a nyugati kultúra megünnepli a fizikai való megszületését, úgy emlékezik meg a Diwali - spirituális tartalmat adva a fesztiválnak - a Belső Fény létrejöttéről. A Diwali fények tehát egyszerre szimbolizálják a fény fizikai és spirituális mivoltát.

Mint látható, az Újév indítása nagyon eltér a különböző népeknél, de általában a Téli Napforduló, illetve a Tavasz és az Őszi Nap-Éj Egyenlőségi pont határozza meg (kivéve talán egyedül az iszlámot, ahol az Újév indítása „végig vándorol” az egész esztendőn, az idő múlásával). Az Indiai (Hindu) Újévvvel kapcsolatban (Diwali) megjegyezném, hogy itt a leírások szerint a Fény Ünneperől szól, de ez a *Belső Fényre* utal, elvégre őszi ünnep (Hold)! Érdekes még, hogy ehhez a Belső Fényhez társítják a Brahman-t!

Ezek után megállapítható, hogy általánosságba véve, a téli és tavaszi Újévkezdet a Nap járásához köthető (bár vannak kivételek, amikor a Hold ciklusát is figyelembe veszik), s az őszi Újévkezdet pedig a Holdhoz (általában Holdnaptárakhoz)!! mivel elég jól körbejártam a kérdéskört, így csak egyetlen egy néppel nem foglalkoztam, ez pedig a Zsidó. Azért ezt az adatot hagytam utoljára, mert keresztény kultúrkörben élünk, s erre a hitvilágra nagyon erős nyomást gyakorol ez a szellemiség (Ószövetség)!!

Ezért látnunk kell a különbséget, az ellentmondást a két rendszer között, hogy ez úton is nyilvánvalóvá váljon: a kettő nézőpont (Újszövetség – Ószövetség; ill. Kereszténység – Judaizmus) egymással „szembeálló” minőség! (Legalábbis részben biztosan.)

Azt már megállapítottuk, hogy a Kereszténység (legalábbis amíg úgy működött/működik) a Naphoz igazítja a tevékenységét, a liturgiát. A Zsidó hitvilággal kapcsolatban már nagyon sokszor felmerült a Hold attribútum, a Víz elem, a Sötétség, most nézzük meg a z Újévet!

Hivatkozás: http://www.hetek.hu/hit_es_ertekek/199909/ujev_szeptemberben

Újév szeptemberben

Az ősi babilóni misztériumvallás egész földön elterjedt változataiban, az úgynevezett tenyészet-enyészet kultuszok középpontjában a természeti év során tapasztalt ciklikus változások állnak. A természet változásai e vallások szerint a meghaló és feltámadó istenség sorsát tükrözik, és ezek a változások újra meg újra ismétlődnek, körfolyamatot, ünnepkört alkotnak. A sötétség és világosság arányának jelentőséget tulajdonító természetvallások, valamint több politeista vallás (római, kisázsiai, ősi germán) az év kezdetét valamely napfordulóhoz kötötték. A téli napforduló után egyre hosszabbodó nappalokat a világosság vagy a nap győzelmével azonosították. Az év fogalmához az önmagába visszatérés képzelete tapad, a latin annus eredeti, később teljesen elhomályosult jelentése: kör. A régi ünnepkör európai, krisztianizált változatában tovább él a hagyomány, hogy az év kezdetének és végének az emberek szintén különleges jelentőséget tulajdonítanak. Ezen időszak vásárlási lázzal kezdődik és kicsapongással végződik. Január hónapunk a római év kezdőhónapjának, Ianariusnak megfelelője a kezdet és a vég kétarcú istenéről, Ianusról kapta nevét. Megszokhattuk, hogy a naptár piros betűs dátumai között az újév napja is szerepel.

Rós hasaná – a kürtzengés ünnepe

Az őszi ünnepek sorát a kürtzengésnek nevezett ünnep nyitja, amelyet kilenc nappal később az engesztelés napja követ, majd öt nap múlva a nyolc napos sátorok ünnepe. A Rós hasaná évkezdetet, újévet jelent. Ilyen néven azonban nem találjuk a Tórában. Az elnevezés legkorábban az i. sz. 2. századtól jelöli a Bibliában még kürtfűvés napjának (Mózes 4. könyve 29,1), vagy emlékeztető (kürt)harsogás (Mózes 3. könyve 23,24) napjának nevezett ünnepet. A jeruzsálemi Templomban és országszerte megfűjták a kürtöket, és szombati pihenőt tartottak.

Első pillantásra talán érthetetlen módon a zsidó naptár nem az első hónap első napjától számítja az év kezdetét. A hónapok számlálása tavasszal kezdődik, az éveké azonban ősszel. Az első hónap a mi március-április hónapunkra esik. Régi nevén Áviv, vagyis a zöld kalász megjelenésének hónapja, későbbi neve Niszán, amely hónap történelmi léptékel is új időszámítás kezdete lett: Ábrahám utódai ebben a hónapban váltak rabszolgákból szabad néppé. Az ünnepek sorát a páska, vagy Pészah, az elkerülés éjszakájának ünnepe nyitja, a kivonulás emlékére. Ez a vallási év kezdőpontja. A polgári újév, a Rós hasaná a vallási év hetedik hónapjának (Tisri) első napjára esik. A bibliai naptár alapvetően holdnaptár, hónapjai a hold ciklusaihoz igazodnak. Minden hónap újholddal kezdődik, így a szeptember második, október első felére eső Tisri hó első napja újhold. Az ünnepek minden évben ugyanarra a holdfázisra esnek. Ez az egyetlen ünnep, amire mindig az éjszakai égbolt sötétsége borul.

Ezek után nézzük Jankovics Marcell adatait a Fa mitológiája című művéből.

„... Az ókori Közel-Keleten az őszi napéjegyenlőség körüli újhold újév, illetve félévkezdő ünnep volt, amikor a szőlő és a bor istenének képmását újhold alakú bárkán hordozták körbe.

A zsidók ma is ősszel kezdik az évet, s az évkezdő ünnepkör fénypontja a 7 napos Szukkót, a sátoros ünnep, mely eredetileg a betakarítás és a szüret ünnepe volt. ...

„... A zsidók hagyományosan ősszel kezdik az évet, s az újévet a sátoros ünnepen köszöntik zöld ággal: mirtusz-, fűzfa- és pálmaágból kötött csokorral. Az antik Rómában viszont január 1. volt az újév napja, ennek megfelelően a rómaiak e napon díszítették házaikat (örök)zölddel: olaj-, magyal- és babérágakkal. ...”

Most lássuk a már egyszer idézett doktori disszertációt (Rónay Péter : „És tenger sincs többé.”), melyet Evangélikus Hittudományi Egyetem Őszövetségi Doktori Program kertében adtak be 2012 – ben (https://teol.lutheran.hu/tanszek/driskola/images/pdfek/ronay_diss.pdf). Mivel Hittudományi Egyetemre lett beadva, s ott is az Őszövetséggel foglalkozó programra, így számomra elfogadható a közölt adatai. Akkor lássuk Ő mit ír erről az ünnepkörről.

„... A kontextus az EE esetében a 12 napos Akitu fesztivál, és leginkább az ötödik napján tartott kupurru tisztító szertartás, a Ter1 esetében pedig a Lev.16.⁶³⁵

Könnyen lehetséges tehát, hogy Jahve esetében is az újévi fesztiválhoz kötődik a tenger/öskáosz/sárkány legyőzése, mint Babilonban (Marduk győzelme Tiámat fölött), vagy Ugaritban (Baál győzelme Yam fölött). Ez jelenik meg a Zsolt.29. és 93-ban is. Ahogy Babilonban az Akitu fesztivál szolt Marduk győzelméről és királyságának megalakulásáról, úgy a zsidók Sátoros ünnepe szolt Jahve győzelméről és királyságának megalakulásáról. A Zsolt.65. nem csupán teremtés – kontextussal bír (7 – 8), de egy aratási himnusszal is (10 – 14), és a Sátoros ünnep aratási ünnep is volt eredetileg. Jahve királyságának, ami összekapcsolódott az öskáosz – tenger legyőzésével, megünneplése fontos eleme volt a Sátoros ünnepnek. ...”

Ebben az idézetben mint láthatjuk, Ő összeköti a Babilóni Akitu fesztivál tartalmi egységét a Zsidók sátoros ünnepével. Itt viszont nem kerülhetjük meg, mikor is volt az Akitu fesztivál. Már esett szó róla, így felidézem megint:

„... Részletes leírások maradtak ránk a babiloniak újévi *Akitu* ünnepéről; ezt korábban ősszel, később tavasszal tartották. Az év kezdetét mintegy új teremtésnek, teljes megújulásnak fogták fel: ezért ekkor adták elő a világ teremtésének mítoszát; ennek az istenharcokkal, drámai fordulatokkal gazdag cselekményét kardalokkal, táncsal, párbeszédekkel is megjelenítették. Az akkád nyelven fennmaradt *Enúma elis* címet viselő eposz az Akitu-ünnepen való előadás céljaira készült. A babiloni újévképzet hatása alatt alakult ki az a zsidó vallásos nézet, amely szerint a világteremtés a későbbi újév napján, tehát Tisri 1-én történt (egy asztrológiai alapú, szinte félelmetesen „pontos” megállapítás szerint: i. e. 3761 Tisri 1-én, vasárnapi napon, késő este 11 óra 11 perc 20 másodperckor). Ezért a zsidó évkezdő ünnepein az isteni teremtő és ítélkező hatalom előtti alázat, félelem és bűnbánat hangulata az uralkodó. ...”

Most tavasszal volt, vagy ősszel?! Nézzünk utána, mennyire pontos a hivatkozás.

<http://www.livius.org/articles/religion/akitu/>

Akitu Festival

Akitu: the [Babylonian](#) New year's festival, celebrated to honor the supreme god Marduk, his crown prince Nabû and other gods.

The name *Akitu* is very ancient. In the third millennium BCE, the Sumerian population of southern [Mesopotamia](#) celebrated the *á-ki-ti-še-gur₁₀-ku₅*, the festival of the sowing of barley. It was celebrated in the first month of the year, that is in March/April. In the [Babylonian calendar](#), this month was known as [Nisannu](#) (and in the modern Jewish calendar is still called Nisan). Since the festival was celebrated on the first days of the Babylonian year, we can call it a New year's festival. In fact, the ancient Babylonians already called it *rēš šattim*, "beginning of the year".

The festival - better: conglomerate of festivities - was celebrated on two locations in [Babylon](#): in the temple of the supreme god Marduk, the [Esagila](#), and the 'house of the New year' which was situated north of the city. The two gods who were in the center of the festival were Nabû and his father, the supreme god Marduk, who was in the first millenium BCE usually called 'Bêl', Lord, because his real name was considered too holy to be pronounced.

Fordítása (Gépi, Google translate)

Akítu Fesztivál

Akítu: a [babilóniai](#) Új idei fesztivál ünnepelt tiszteletére a legfőbb isten Marduk, a trónörökös Nabu és más istenek.

A név *akítu* nagyon régi. A harmadik évezred ie, a sumér lakossága déli [Mezopotámia](#) ünnepelte *á-ki-ti-SE-Gur₁₀-ku₅*, a fesztivál a vetés árpa. Ez ünnepelték az első hónap az évben, azaz március / április. A [babiloni naptár](#), ebben a hónapban volt ismert [Nisannu](#) (és a modern zsidó naptár neve még most is Niszán). Mivel a fesztivál ünnepelték az első napon a babiloni évben, akkor ez egy új idei fesztivál. Tény, hogy az ősi babiloniak már nevezte *res šattim*, "az év elején".

A fesztivál - jobb: konglomerátum ünnepek - én ünnepelték a két helyszínen [Babylon](#): a templomban a legfőbb isten Marduk, a [Észagíla](#), valamint a "ház az Új év, amelyet található a város északi részén. A két isten, akik a központban a fesztivál volt Nabu és apja, a legfőbb isten Marduk, aki az első évezred BCE szokták "Bel" Uram, mert az igazi neve tartották túl szentek kell kiejteni.

<https://hu.wikipedia.org/wiki/Akítu>

Akítu

Az **akítu** a [mezopotámiai](#) újév [akkád](#) neve, a mai asszírok ma is ezen a néven ünneplik. Az ünnep [sumer](#) eredetű

Sumer újév

A [sumereknél](#) a tavaszi [napéjegyenlőség](#) volt az új év kezdete, ekkor tartották az *árpavetés ünnepét* [á-ki-ti-še-gur-ku], ekkor kezdődött [Niszannu](#) hónap.

Babiloni újév

Az ünnepség 11 napig tartott. Az *első öt nap* előkészületekkel – imákkal, varázslatokkal, állatáldozatokkal, és két kis faszobor kifaragásával – telt. A *negyedik napon* [Marduk](#) szobra előtt felolvasták a babiloni [Teremtés-eposzt](#). Az *ötödik napon* Marduk temploma megtisztulási szertartáson esett át. Megérkezett a szobra által megszemélyesített [Nabú](#) isten [Borszippából](#), a király pedig belépett az Észagilába, Marduk templomába. Ott levették róla kardját, jogarát, minden királyi jelvényét, az [urigallu](#)-pap pedig pofon ütötte, meghúzta a füleit és megparancsolta neki, hogy boruljon le Marduk előtt, és esküdjön meg, hogy nem feledkezett meg Marduk tiszteletéről, Babilon jólétéről és mindig igazságosan kormányzott. A pap ezután megvigasztalta a királyt, majd még egyszer megütötte, s ezután visszadta a királyi jelvényeit. Ha a király könnyekre fakadt, az jó ómennek számított Babilon számára.

A *hatodik napon* a két kifaragott faszobrot lefejezték Nabú isten előtt, és elégették. A többi város istenei ezután érkeztek meg. A *kilencedik napon* a király belépett Marduk szentélyébe és „megfogta a kezét”. Talán ekkor zajlott le a szent nász a király és egy papnő között. Az istenek ezután kocsira szálltak, és kimentek a felvonulási úton a várostól északra lévő akítu-templomhoz. Itt az istenek a *tizedik napon* ajándékokat kaptak a királytól – [Nabú-naid](#) 150 kg aranyat és 5 tonna ezüstöt adott felirata szerint. A *tizenegyedik napon* az istenek visszatértek az Északilába, ahol egy lakomán vettek részt. Ezután hazatértek városaikba.

Már a középbabiloni korban, a [kassziták](#) idején egyfajta álkirályság kapcsolódott az ünnepekhez. Kiválasztottak egy rabszolgát, aki az uralkodó helyett „uralkodott” 11 napon át, majd ennek leteltével kivégezték. Ez a szakrális király rituális, szerencsehozó meggyilkolását, feláldozását helyettesítette. Ebből a szokásból alakult ki a „pünkösdi király” szokása, [Rómában](#) a *saturnalia* és a különböző helycserés bolondok napja.

Asszír újév

A babiloni újévi ünnepeket az [Asszír Birodalom](#) idején az [asszír királyok](#) részvételével is megtartották – a helyi szokásoknak megfelelően egész Mezopotámiában, így pl. [Ninivében](#) is megünnepelték –, az [Óperzsa Birodalom](#) idején azonban abbamaradtak, [Assur](#) és [Babilon](#) elnéptelenedett. Az asszírok túlélő utódai, kultúrájuk feltámasztása jegyében a [20. században](#) felújították az ünnepeket először az [Amerikai Egyesült Államokban](#), de ma már [Törökország](#) területén is megtartják.

Ezek után nézzünk egy általános ismertetőt a Tavasz Nap – Éj Egyenlőségi ponthoz köthető ünnepekről, általában milyen jelentést hordoznak.

<http://blog.xfree.hu/myblog.tvn?SID=&pev=2012&pho=3&n=inrid77>

Tavaszi napfordulás ünnepek

A március 21-ei időponthoz, vagyis a tavaszi napéjgyenlőséghez rengeteg történet, kulturális hagyomány és tudományos ismeret tartozik. Sokan úgy gondolják, hogy a tavaszi ünnepeköröket sok nép egyeztetette a napéjgyenlőséghez, hiszen ekkor egyforma hosszú a nappal és az éjszaka - ezt már az ókori népek is megfigyelték. Minden természetvallás megünnepeli ezt a napot, amikor a Természet felébred hosszú téli álmából, a Föld újra termékenyvé válik - elkezdődhet a vetés, az ültetés, kihajtanak az ősszel földbe rejtett magok. Ami most éled, annak gyümölcsét élvezhetjük később.

Például Babilonban ez az ünnep Akitu : Évkezdő ünnep. A Menny és Föld házasságának ünnepe. Tíz napig tartó ünnepségsorozat. az ókori Rómában Minerva ötnapos ünnepe volt ekkor. Az egyiptomiak is megtartották a tavaszi napéjgyenlőség ünnepét. Ez a nap "a fény újjászületését", uralomra kerülését jelentette, amit az istenek szimbolizáltak. Úgy, mint Isis és Osiris szerelme, amelynek gyümölcse Horus, az isteni napgyermek. Így támadt fény a sötétségből. A "Megtisztulás ünnepét" a kelták Imbolcnak ('anyajuhok teje') nevezték. A neve a juhok első vemhességéhez, az évi első életadásához köthető. Írországban Tara alapításának ünnepe. Indiában ez az ünnep Sitala : A himlő és a halál istennőjének ünnepe, évkezdő ünnep. Időben ugyanekkorra esik a zsidó Peszách-ünnep is.

Görögországban ez az ünnep a Panathenaea Minor : Athéné vagy Minerva születése, amely egy ötnapos fesztivál, sporteseményekkel, zenével, költészettel, szatírával. A győztesek olajág-koszorút és olivaolajat kapnak. A tavaszi napéjgyenlőséget az ókori görögök is megünnepelték.

Még hozzá Perszephoné ünnepeként, aki visszatért az alvilágból, Hádész birodalmából. Ehhez az időszakhoz kapcsolódó romantikus mítosz is tartozik: Aphrodité egykor beleszeretett Adniszba, akit elrejtett egy szelencébe, hogy senki meg ne láthassa. A szelencét Perszephonénak adta, aki nem bírta legyőzni kíváncsiságát, kinyitotta azt, és ő is nyomban beleszeretett a férjébe. Ezek után esze ágában sem volt visszaadni a szelencét Aphroditének, akinek bánatától még a földek is kiszáradtak. Még apja, Zeus sem tudta megvigasztalni, ezért arra kötelezte Adonisz, hogy az év egy harmadát töltsen Perszephonéval, a másik harmadát Aphroditével, a harmadikat pedig egyedül. Így aztán a férfi minden tavasszal visszatér Aphroditéhez, s földek virágba borulnak, a termés pedig szárba szökken a boldog szerelemtől. Ide kapcsolódik a Kóré és Déméter fesztivál is.

Fontos ünnep a germán Ostara : a fák ünnepe, a tavaszi napéjegyenlőség ünnepe. Az igazi tavasz első napja. Március 19. és 21. közé szokott esni. A termékenység szász istennőjét, Eostre-t, valamint a germán Ostarát köszönhetjük e napon. Az ő nevéből származik a német Ostern és angol Easter ("húsvét") kifejezés. Némelyik wicca-hagyomány a Zöld Istennőt és a Zölderdő Urát ünnepli ilyenkor. Az istennő termékenyíti a Földet, felébreszti őt mély álmából, az Istenség pedig segít fölnevelni, érlelni a termést. Járja a zöldülő mezőket, öröme telik a természet bőségében.

Véleményem szerint egyértelműen látni, hogy az Akitu fesztivál a tavaszponthoz (március 21.) köthető, tehát a kezdeti forrás félrevezető, hiszen az őszpontként is megjelöli az ünnep idejét. A hivatkozások alapján ez az ünnepkör a Fény „újjászületéséről”, győzelméről szól, a Világosság győz a Sötétség felett. Most nézzük meg a Szukkot ünnepet (Sátoros ünnep).

<http://www.mazsihisz.hu/ujev--ros-hassana--27.html>

Újév (Rós Hásáná)

Az Újév héber neve: Rós Hásáná (vagyis az év feje). Az őszi ünnepek vele kezdődnek. Az előtte való héten hajnali ájtatosságok vannak, bűnbánó imákkal (szelichot). (en4) Ünnepestén a kalácsot mézbe mártják, hogy az elkövetkező évre jó ómen legyen. Néhol mézbe mártott almaszeletet is esznek. Nechemja könyvében található rá utalás (8:10): „ . . . igyatok édes italokat . . . , mert szent nap ez Urunknak.” A hagyomány szerint itt az Újévről van szó. A szokás nem szorítkozik zsidó körre.

A rómaiak január 1-én mézet ettek: "Et data sub niveo condita mella cado'?" -..és mellette minek tiszta edényben a méz'?" (Ovidius: Fasti. I. 186.). Magyarországon, a karácsonyi vacsorán szerepel alma, dió és fokhagyma mézbe mártogatva.

A templomban a férfiak fehér halotti ruhát öltenek, és fehér sapkát vesznek fel. Ez magába szállásra és bűnbánatra int. Az istentisztelet kiemelkedő része a sófárfúvás. A kos szarvából készült kürt a legrégebb zsidó hangszer. Az ünnepen Izsák feláldoztatási kísérletére emlékeznek. A második nap bibliai olvasmánya is ez. A legenda szerint az első sófár az Izsákot helyettesítő kos szarvából készült. A sófárfúvás már a Talmudban is a rossz szellem elűzését szolgálja. A zsidó misztika ezt kiszélesíti és így kap helyet az ünnepi liturgiában. Ha a sófárból nem jött hang, a babona sátánt gyanított benne.

A sófár héber betűi e szavak rövidítése: "én szátán v'én fegá rá": "eltűnt a Sátán, eltűnt a baj". A zsidó művészetben gyakori ábrázolás: a sófár hangjára menekül a Sátán (így van egy párizsi és egy budapesti Máchzorban).

Sófárt fújnak baj eltávolítására, temetésen, esőt kérő szertartáson; fekete sófárt a kiátkozásnál. Sófárral várják a Messiást az idők végén (Jes. 27: 13.).

Az ünnep délutánján kimennek a folyó, tó, patak partjára, vagy - ha nincs ilyen - egy kúthoz s imát mondanak, benne e prófétai mondatot: "Bedobod a tenger mélyébe minden vétkünket" (Micha 7: 19.). Ennek a szertartásnak - a mondat első szaváról - táslich ("bedobod") a neve. Kései eredetű, Rási, francia Biblia- és Talmud-magyarász, a XI. században még kialakulatlan formájában idézi a gáoni responzumokból: pálmaháncsból készült kosarát, amelybe Rós Hássána előtt 22 vagy 15 nappal egyiptomi babot vagy borsót ültettek el, a ház minden tagja a Rós Hássánát megelőző napon hétszer megforgatja feje körül, e szavak kíséretében: "ez ennek helyébe, az a váltságom, ez a cseretárgyam", s a folyóba veti (Sáb. 81b). Itt még láthatóan egybefolyik a táslich és a Káppárot (lásd később) szertartása. Utóbb kenyérmorzskákat vetettek a vízbe. Szimbolikusan így szabadultak meg vétkeiktől.

A víz melletti imádkozás régeink látszik. Tertullianus Orationes litoralesről, tengerparti imákról beszél, és böjttel kapcsolatban említi. Talán az Engesztelő napon gyakorolták. Biblia előtti zsidó képzet, hogy Isten szelleme a víz felett lebeg (Mózes I. 12.). A magyar irodalomban Juhász Gyula említi. A máramarosi bércről rohanó "kis Tiszá"-nál látta a táslich jelenetét: A hídon bús, kaftános raj mozog, Ünnepi estén itt imádkozók, Monoton dallam zsong a víz felett, Kopottan, fázón ünnepel Kelet!

<http://www.zsido.hu/vallas/szukkot.htm>

• A méztartó is az ünnep tartozéka, hiszen a zsidó újesztendő (ros hasaná) első napjától a szukkot ünnep végéig az ünnepi kalácsot (a barcheszt) só helyett mézbe mártjuk, majd így szólunk: *saná tová untuká* – legyen jó és édes esztendő. Maga a méztartó üvegből, porcelánból (magyar vidéken cserépből) készül, zsidó jellegét eldönteni azonban elég nehéz, mert csak a legritkábban írták rá héberül: *dvás*, vagyis méz.

https://hu.wikipedia.org/wiki/Rós_hásáná

A zsidó újévek

A zsidó naptár szerint négy újév van:

- niszán hónap elseje (**a királyok és ünnepek újéve** – a **Tóra** ezzel kezdi számolni a hónapokat, az alul található ünneplista szintén)
- elul elseje (**a tizedek újéve**)
- tisri elseje (**a zsinagógai újév**, a teremtés ünnepe, a naptári év kezdete, jelen cikkünk)
- svát hónap tizenötödike (**a fák újéve**)

Tisri 1. szeptember 6. és október 5. közé esik – csak hétfőn, kedden, csütörtökön vagy szombaton lehet.)

<https://hu.wikipedia.org/wiki/Szukkót>

A szukkót időpontja

A zsidó naptár szerint:

- tisri 15-21.

Szukkót (**héberül** סֻכּוֹת (pontozatlanul סוכות is) *(lomb)sátrak*, askenáz kiejtéssel **Szuk(k)ajsz**), az úgynevezett **Sátrak ünnepe**, másként: **Hag hasszukkót**.

A *szukkót* hét napon át tart, zárásaként a nyolcadik napon a [Smíni aceret](#), vagyis az őszi záróünnep követi. Több vidám vallási szertartás, sok ének és tánc kíséri az örömmünnepet. Az ünnep lényege, hogy kifejezze az [Isten](#) gondviselésében való bizakodást és [hitet](#). Ahogyan a Mindenható a pusztában gondoskodott népéről, úgy ezután is fog. Éppen ezért teszi a [Biblia](#) az ünnepet az aratás, betakarítás idejére:

<http://haver.hu/zsidosagrol/unnepek/ros-hasana/>

Ros hásáná, azaz a zsidó újév ünnepével kezdődik meg a [jóm kipurig](#) tartó [megtérés tíz napja](#) ([עשרת ימי התשובה](#) – ászeret jámé hátsuvá), ez az időszakot [félelmetes napok](#)nak ([ימים נוראים](#) – jámim noráim) is nevezik. Ebből csakúgy, mint az [ítélet napja](#) elnevezésből (ez ros hásáná másik neve) egyértelmű, hogy a zsidó újév szellemében alapvetően különbözik a polgári újév, a szilveszter hangulatától. A zsidó hagyomány szerint ezen az ünnepen az elmúlt év cselekedetei alapján Isten ítéletet hoz arról, hogy mi lesz a világ sorsa az elkövetkező évben. Ros hásáná, melynek időpontja [tisré](#) hónap első és második napja, elsősorban a megtérés, az önvizsgálat és a közösségi illetve az egyéni élet újragondolásának időszaka.

Ros hásáná mindkét napja [főünnep](#), melyek legfontosabb parancsolatai a (többnyire kos szarvából készült) kürt, a [sófár](#) hangjának meghallgatása, az önvizsgálat és a megtérés.

Történelmi kérdés: Ros hásáná kapcsán különösen aktuális a zsidó naptár egyedi jellemzőinek történelmi kérdéseivel foglalkozni, hiszen az ünnep Tórában szereplő leírása a következő: “A hetedik hónapban, a hónap elsején pihenőnapot legyen, szent összegyülekezés emlékeztető kürtöléssel.” (Mózes III. 23:24?).

https://hu.wikipedia.org/wiki/Jóm_kippur

A jóm kippur időpontja

A zsidó naptár szerint:

- tisri 10.

Jóm kippur (*héberül*: יום כיפור, *áskenáz kiejtéssel Jajm kippur*), az engesztelés napja.

Ez az ünnep talán a legnagyobb a [zsidó](#) kultúrában. Nagyságát mi sem bizonyítja hitelesebben, mint maga a zsidó társadalom, amely egy teljes hónapot (*elul*) és még tíz napot szentel az ünnepre való felkészülésre (lásd: [szlichot](#)). Az ünnepet mintegy felvezeti a [ros hásáná](#) és levezeti a nem sokkal később tartott [hosáná rábá](#) (a [szukot](#) utolsó napja).

Ezekből az adatokból látható, hogy a Zsidó ünnepi rend a következő: Ros Hasana (tisri 1.), majd jön a Jom Kippur (tisri 10.), s az ünnepkört zárja a Szukkot (tisri 15 – 21.). Az is fel van tüntetve, hogy a tisri hónap első napja a mi hónaprendünkben szeptember 6. és október 5. közé esik. Ez pedig az Őszi Nap – Éj Egyenlőség környékét jelöli ki az évkörben, ahol a Sötétség győz a Fény felett, tehát pont ellentétes a helyzete az Akitu fesztivállal. Ha ehhez hozzáveszem a disszertáció által közölt adatot (... „Ahogy Babilonban az Akitu fesztivál szólt Marduk győzelméről és királyságának megalakulásáról, úgy a zsidók Sátoros ünnepe szólt Jahve győzelméről és királyságának megalakulásáról.” ...), akkor ki az az Isten, aki itt arat győzelmet (Hold, JHVH)?! Ezek az adatok már erkölcsi kérdéseket is felvetnek, arról nem is beszélve, hogy vallási tekintetben a Sötétség „soha” nem győzhet a Fény ellenében!! Ne feledjük a Nap (Tűz eleme) és a Hold (Víz eleme) viszonylatában mindig a Nap az elsődleges, hiszen a Holdnak nincs saját fénye, csak a Nap fényét tudja visszatükrözni!

Ezek után nézzük meg a Keresztény Egyház Szakrális, vagy Egyházi Évét, mikortól és hogyan számolják.

Hivatkozás: http://lexikon.katolikus.hu/E/egyházi_év.html

[Magyar Katolikus Lexikon](#) > [E](#) > [egyházi év](#)

egyházi év: az üdvtörténet liturgikus ünneplésének évenként ismétlődő egysége. - Isten a tört-ben szólítja meg az embert, s amint az anyagvilágot megszentelik a szentségek és szentelmények, úgy lesz az [→idő](#) az ünnepnapok sorozatában az *üdv-történet* ideje. Az ~ tehát nem Jézus életének a polg. évbe komponált lelki imitációja. A kifejezés először 1589: fordult elő. Az ~ a gazd. év rendjéhez kapcsolódva csaknem 2 évezreden át meghatározó módon szabályozta Eu. ker. népeinek életrendjét. - *1. Szerkezete.* A r.k. Egyházban az ~ vázát a [→vasárnapok](#) sora (vö. *Mt 28,1; Mk 16,9; Lk 24,1.35; Jn 20,1-29; ApCsel 20,6-11; Jel 1,10; SC 102, 106*), fő részeit az üdvtört. misztériumainak ünneplése (*proprium de tempore*) határozza meg: [→karácsonyi ünnepkör](#) ([→megtestesülés](#)), [→húsvéti ünnepkör](#) ([→megváltás](#)), [→évközi idő](#). Ezek közé szövődnek a [→Mária-ünnepek](#) és a szentek emléknapijai (*proprium de Sanctis*). Az ~ kezdete [→ádvent](#) 1. vasárnapja, vége [→Krisztus Király vasárnapja](#). - Az ~ben a húsvét időpontjától függő [→mozgó ünnepek](#): [→áldozócsütörtök](#), [→pünkösd](#), [→úrnapja](#). - *A bizánci szert-ban* az ~ IX. 1: kezdődik. Az állandó ünnepeket és a sztek napjait a [→menaion](#) foglalja össze. A húsvéti ünnepkör részeit a [→böjti énektár](#), a [→pentekosztárion](#), a [→nyolchangú énektár](#) és ismét a böjti énektár tartalmazza. A vasárnapok sorában a legfontosabbak a Szt Kereszt-, a virágvasárnap előtti Lázár-vasárnap és a pünkösd utáni [→mindenszentek vasárnapja](#). - Az ~ a protestánsoknál: [→perikóparend](#), [→Losung](#) - *2. Kialakulásának története.* a) A fejlődés korai fokán élő népek életét az idők önmagába visszatérő változása (tavasz-nyár-ősz-tél v. esős évszak-száraz évszak egymásutánja) közvetlenül és döntően határozta meg. E népek az önmagába visszatérő időben éltek, és a már tapasztalt visszaérkezésére vártak. A visszatérő idő élményét egy-egy katasztrófa v. a közösség életét megrázó más esemény befolyásolta, de *ciklikus időszemléletük* uralkodó maradt. [→időszámítás](#) - b) *Az ÓSz népének* egymásutániságra figyelő, *lineáris időszemléletét* Isten ígéretei alakították ki. Ígéretei és felszólításai az ember figyelmét, sőt egész egzisztenciáját új dolgok, soha nem tapasztalt jövő felé fordították. E lineáris időszemléletbe (mely szerint az események a kezdettől a végső kifejlődés felé haladnak) a ciklikus szemléletet az *ünnepek*, az Isten tetteire és ígéreteire való emlékezés szőtték bele. A hetenként visszatérő *Nyugalom Napja* (szombat) a teremtésre és az ÓSz közp. eseményére, az Egyiptomból való szabadulásra emlékeztetett (*MTörv 5,14-15*); de beépültek ebbe az ünneprendbe az élet visszatérően ismétlődő eseményei (aratás, újhold, napforduló). - c) *Az úsz-i nép* ünnepeinek állandó ciklusa, a Krisztus-esemény egyes mozzanatait emlékezetbe idéző ~ részben Izr. ünnepeiből, részben a vt-król való megemlékezésből alakult ki. Az egész eseménysorozat ünneplését a megtestesülés teszi lehetővé: az Ige testté lett, a Teremtő belépett az általa teremtett világba, a ciklikusan ismétlődő term. események közé, hogy az embert elvezesse végső céljába. Ez a teol. alapja annak, hogy az Egyh. átvette, majd tökéletesítette a természet visszatérő változásain alapuló római [→naptárt](#). Az éveket (az üdvösség idejéhez mérve és Krisztus születését kiindulópontnak tekintve) folyamatos egymásutánban kezdte számítani. Így a teremtéstől a végső kifejlődésig, az alfától az omegáig egységet alkot a tört. - Az ~ ünnepein az Egyh. Isten szabadító tetteire emlékezik, mindenekelőtt Krisztus egyszeri tökéletes áldozatának szabadítására ([→Eucharisztia](#)); s az *emlékeztető* maga a népe között valóságosan jelenlévő Isten. B.E.

Ezek alapján a Keresztény Egyházi Év az Adventtel kezdődik és a „Krisztus Király vasárnapjáig” tart. Tehát az adventet kell meghatározni, mikortól számítjuk, s milyen jelentőséget tulajdonítunk hozzá. Így most lássuk ezt!

ádvent (a lat. *adventus*, 'eljövetel' szóból): 1. az [→egyházi év](#) első része, a [→karácsonyt](#) előkészítő időszak. A mai róm. lit-ban a XII. 25. előtti 4 vasárnap és a közük eső 18-24 hétköznap. A 4. sz: a [→gallikán liturgia](#) területén alakult ki. Amikor még [→vízkereszt](#)kor kereszteltek, a keresztelésre szóló 3 hetes előkészületi idő volt. Az 5. sz: XII. 25. előtérbe került, s az ~ átkerült karácsony elé és megnyúlt: 6 hetes lett (Szt Márton napjától XII.24-ig tartott). Róma az 5. sz.: vsz. Szt *Simplicius* p. idejében fogadta be 4 vasárnapos változatában. Alapgondolata a megtestesülésben közénk érkező Krisztus várása volt. Az írországi ktori lit-ban az ~ az ítéletre érkező Krisztus várásával gazdagodott, s ezt hozták magukkal az ír misszionáriusok. A kk-ban a 4 vasárnap további jelentéssel bővült, az Úr 4 eljövetelét állítja szemünk elé: először a megtestesülésben, másodsor a kegyelemben, harmadszor a halálunkban, negyedszer az ítéletkor jön el, és készülni kell az eljövetelére. - Az ~ kiemelkedő napjai a 3., *Gaudete vasárnap* és a XII. 17-24. közötti hét. A Mária-tiszt. megnyilvánulásai a [→hajnali misék](#) és az [→Ó-antifónák](#) - Az Úr eljövetelére bűnbánó lélekkel készülünk, régebben ezért az ~ böjti idő volt. K-en XI. 15-től, a gallikán lit. ter-én XI. 11-től ([→Márton napi lúd](#)) böjtöltek. A latin egyh. egyéb területein csak hús- és tejterméktilalom volt. Az Osztr-M. Monarchia ter-ére XIV. *Kelemen* 1774: csak a szerdai, pénteki és szombati szigorú böjtöt írta elő, ami 1918-ig volt érvényben. 1956-ig 24-e, karácsony vigiliája volt szigorú böjti nap. - 2. ~i *népszokások*. Az ~i időszak kezdetét sokáig harangszóval jelezték. A korábban heti 3, majd 2 napos (szerdai és pénteki) ~i böjt és a szombati hústól való tartózkodás hagyományörzőbb vidékeken még a 20. sz. közepén is szokásban volt az idősebbek körében. Egyes adatok szerint ezeket a böjtöket még a Nyíregyháza környéki ev. tirpákok is megtartották. A legutóbbi évtizedekig kerültek az ~i időszak alatt a zajos multságokat, táncot, lakodalmat sem tartottak. Ilyenkor számos kocsmában csak utasokat szolgáltak ki. Az ~ hagyományos vallásos alaphangulatát Közép-Eu-szerte a hajnali mise, a *roráte* jelenti. Sok helyütt szokás volt, hogy a gyermekek énekszóval, csengetéssel költögtették a híveket, hogy a sztmisére odaérjenek. A rorátéhoz nagyszámú hiedelem és mágikus eljárás is fűződik. - Az ~i időszak jellegzetes hagyományai közé tartoznak az [→kántálás](#) és a [→szálláskeresés](#). Ugyancsak erre az időszakra esik több jeles nap, amelyeknek népi hagyományköre kisebb-nagyobb mértékben vallásos elemeket is tartalmaz (*András, Borbála, Miklós, Luca*). Ekkor van a téli napforduló ideje is, amely a téli időszak vallásos mágikus népi szokáshagyományának nagy részén érezteti hatását. - A legújabb kor ~i szimbóluma az ~i *koszorú*. 1840: J. H. Wichern ev. lelkész imatermében felfüggesztett egy szekérekereket, s rajta minden nap egy gyertyával többet gyújtott meg, és a falakat fenyőgallyal díszítette. Később a kereket koszorúvá alakították a köréje font fenyőgallyakkal. 1930-40: kat. körökben is terjedni kezdett. Egy másik ilyen szimbólum *Iz II, I* alapján a gyertyával díszített gyökér [→életfa](#) jelentéssel. *-B.E.

ADVENT

Az advent az egyházi év kezdeti szakasza, [Krisztus hármasság eljövetelére](#) utal: 1. történelmi eljövetelére, vagyis a megtestesülésére és megszületésére (Karácsonykor ünnepeljük); 2. a kegyelmi eljövetelére a jelenben, minden ember lelkébe; 3. végül történelm-végi eljövetelére, a világ végén. (*Advent = Úrjövet; adventus = jövet; latin szó*). A [karácsonyi](#) ünnepekre való előkészület ideje ez, amikor Isten Fiának emberekhez való első eljövetelére emlékezünk. Egyúttal olyan időszak is, amelyikben ez a visszaemlékezés ráirányítja figyelmünket Krisztus történelm-végi, második eljövetelének várására. E két ok miatt az adventi idő a bensőséges és örvendező várakozás ideje. Az előkészület és a várakozás miatt ezt az időszakot bensőségesség és örvendező hangulat jellemzi. Az időszak szimbóluma az előkészített, üres trónus.

Az adventi időszak kezdete: november 30-a, vagy a hozzá legközelebbi vasárnap. Karácsonyig tart. Négy adventi vasárnap van ebben az időszakban, ez felkészülési idő: Karácsony misztériumához. Advent az imádság ideje, bűnbánati idő; Krisztus eljövételére való várakozás és a Messiás utáni vágy jellemzi; ezen kívül fontos vonása a Szűzanya leggyengédebb tisztelete.

A történetileg már korábban kialakult nagyböjthöz hasonló bűnbánati és készületi időszak az advent: a harmadik vasárnap kivételével a liturgia színe a bűnbánat és vezeklés színe, a lila, viola; a bűnbánati hangulatot az orgona minimális használata, és az oltár virágdíszítésének elmaradása is segíti; a szentmise szövege is bűnbánatra és komolyságra int. Mindazonáltal nem olyan szigorú idő, mint a nagyböjt.

Az eljövendő és nagyon várt Üdvözítő adventi ünneplése elképzelhetetlen a Szűzanyára gondolás nélkül. Az adventet liturgikus Mária-hónapnak is nevezik. A hajnali misék hangulata a Szent Szület a kereszténység hajnalcsillagának mutatja be a Szeplőtelen Fogantatás ünnepével, amit advent elején, december 8-án ünneplünk.

Adventi koszorút szokás a templomokban és családi otthonokba készíteni. Négy gyertyát helyeznek rá, minden héten eggyel többet gyújtanak meg. A 3. vasárnap gyertyája rózsaszínű szokott lenni, mert ez a vasárnap örvendező jellegű. A gyertyák meggyújtását közös imával, ünnepélyesen szokás végezni.

Advent ünneplése nyugaton az 5. századtól a Karácsony ünneplésével együtt terjedt el. Négy, majd öt-hétig tartott eleinte, és VII. Gergely pápa állapította meg végül is a négy vasárnapból álló időszakot.

Advent időszakához kapcsolódóan sok szép népi szokást ismerünk, pl.: Szállást keres a Szentcsalád;" Csillagénekés;" Háziáldás."

<http://mek.niif.hu/02100/02152/html/07/238.html>

A KATOLIKUS EGYHÁZI ÉV ÜNNEPEI

A magyar parasztság életében az ünnep jóformán egyet jelentett az egyházi év megszentelt napjainak ünneplésével. Az évkezdő adventtől az évváró András-napig sok ünnepe és jeles napja volt a katolikus egyháznak. Ezek többségéhez gazdag néphit- és szokáshagyomány kapcsolódott. Rövid tanulmányunknak nem feladata, hogy részletesen bemutassa és elemezze az esztendő egyházi ünnepeinek teljes hagyományvilágát. Egyrészt tudománytörténeti adottságok teszik fölöslegessé ezt, hiszen a vallási néprajz kései kifejlődése következtében, az általános néprajzi szokáskutatás „hatalmába kerítette” a vallásos vagy vallásos eredetű népszokásaink többségét a Gergely járástól a betlehemezésig. Másrészt az egyházi ünnepek kérdésköre a magyar vallási néprajznak az a fejezete, amely a legjobban feldolgozott. Ezért a téma iránt alaposan érdeklődő olvasónak azt ajánljuk, hogy tanulmányozza Bálint Sándor alapvető írásait az esztendő ünnepeiről (Bálint S. 1938; 1973; 1977).

ÁLLANDÓ IDŐPONTÚ TÉLI ÜNNEPEK

ADVENT

Négyhetes szent idő András napja (nov. 30.) és karácsony (dec. 25.) között. Az előkészület, a várakozás és a reménykedés ideje, amelyet régen böjttel is megszenteltek. Ezért a szegedi és a tápai öregek *kisbűt*, illetve *ádvembűt* néven is emlegetik.

Elsősorban szerdán és pénteken tartottak szigorú böjtöt, szombaton pedig a húsételektől tartózkodtak. Akárcsak a nagyböjtben, advent idején sem tartottak lakodalmakat és zajos multságokat. Csak a disznótorok jelentettek némi vigasságot decemberben.

Az advent Krisztus-váró hangulatát alapvetően meghatározták a *hajnali misék*, amelyeket ebben az időszakban reggelente napfelkelte előtt tartott az egyház. A hajnali mise középkori magyar, illetve közép-európai liturgikus hagyomány. Él Ausztriában, Horvát-, Cseh- és Lengyelországban is. A régi magyar nyelvben nevezték *angyali misének* és *aranyos misének* is. A különleges időpontban tartott istentisztelet, a korai harangozás, a sötét reggelek sejtelmes izgalma a magyar katolikus nép különleges élményévé tették a hajnali misét. Varázscselekedetek, különösen szerelmi varázslások sokasága fűződik hozzá.

Jórészt adventhez kötődik a betlehemezés szokása. Az advent utolsó kilenc napjának jellegzetes újkori népi ájtatossága a szálláskeresés, más néven: *Szent Család-járás*, *Szent Család-kilenced* (Barna 1985b: 748–751).

<https://hu.wikipedia.org/wiki/Advent>

Advent

Advent (ádvént, úrjövét) a [keresztény](#) kultúrkörben a [karácsonyt](#) (december 25-ét) megelőző negyedik [vasárnaptól](#) (görögkatolikusoknál hatodik vasárnaptól)[1] karácsonyig számított időszak. A [karácsonyi ünnepkör](#) advent első napjával kezdődik, és [vízkeresztig](#) (január 6-ig) tart. Advent első vasárnapja egyúttal az [egyházi év](#) kezdetét is jelenti.

Az adventi időszak

Advent a [karácsony](#) (december 25.) előtti negyedik [vasárnap](#) – más megfogalmazásban a [Szent András apostol napjához](#) (november 30.) legközelebb eső vasárnap – veszi kezdetét,[2] és karácsonyig tart. Advent eredete a 4. századig nyúlik vissza.[2] VII. Gergely pápa négyben határozta meg az adventi vasárnapok a számát.[3] Advent első vasárnapja mindig november 27. és december 3. közé esik, míg negyedik, utolsó vasárnapja december 18. és december 24. közé.

Advent első vasárnapja három időszak kezdetét is jelenti: a [keresztény egyházi év](#) kezdetét, a [karácsonyi ünnepkör](#) kezdetét és természetesen az adventi időszak kezdetét.

Az időszak neve

Az *advent* szó jelentése „*eljövétel*”. A latin „*adventus Domini*” kifejezésből származik, ami annyit tesz: „*az Úr eljövetele*”.[2] A [karácsonyt](#) megelőző várakozás az eljövételben éri el jutalmát. Régebben egyes vidékeken „kisböjtnek” nevezték ezt az időszakot.

Végezetül nézzük mit ír erről Jankovics Marcell a már említett művében.

„... Hagyományhű vidékeken nem is oly rég még úgy tartották, hogy a tél Márton napja után kezdődik, és a rá következő böjtös adventtel indul a szent, egyházi év. Az a 43 nap, ami Márton után hátra van karácsonyig, böjtös idő volt a középkorban (Oroszországban egészen a 17-es forradalomig): Szent Márton böjtjének nevezték. ...”

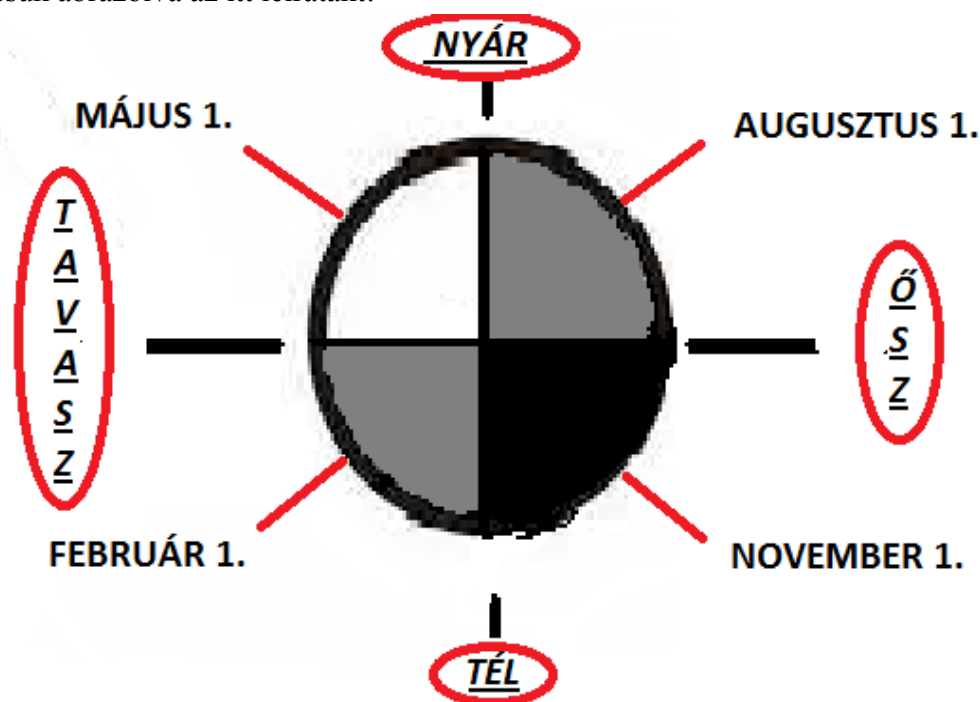
Ezekből a hivatkozásokból látható, hogy az Advent a Karácsonyt megelőző 4. héttel kezdődik, és az Úr (Jézus) eljövételére való felkészülést, „megtisztulást”, várakozást jelképezi. Karácsonnyal (December 24.) indul a zodiákus Bak hava (December 21-től), így ha onnan visszszámolok 4 hetet, akkor a Nyilas havába, annak elejére jutok.

A Nyilas havának uralkodó bolygója a Jupiter, melyet már elég részletesen tárgyaltunk, s az Atyának megfelelő Bolygóistenként azonosítottuk! Ezenkívül Ő a Szakrális uralkodó bolygója, képviselője is! Bár az is igaz, hogy mint Szakrális uralkodó, az egyik legsötétebb helyzetben található. De ne feledjük, hogy egy Szakrális uralkodónak (vezetőnek) éppen ez a feladata, mégpedig Fényt, Reményt, Hitet vinni a legjobban rászorulók számára! Ez pedig nem kis feladat, hiszen az egyik legsötétebb, legrosszabb helyzetben kell az embereknek az örömhírt, hogy még ekkor is van Remény, és élhet emberhez méltó életet.

Ezek után már csak egy rész maradt hátra, és befejeztük ennek a Hierarchiának a vizsgálatát. Ha már az évkörről volt utoljára szó, és az évkezdés időpontjáról, akkor nézzük meg az évkör szakaszolását is. A jelenlegi szakaszolás (Március 21.; Június 21.; szeptember 23.; December 21.) az úgynevezett csillagászati évszakokat jelölik (csillagászati tavasz kezdete, csillagászati nyár kezdete, stb.). Megint Jankovics Marcell idézet művének egyik idevágó részletét nézzük meg, mely érdekes adatot közöl. Íme:

„... Még 4 fáról kell szót ejtenünk, ezekkel később egészült ki az írek ábécénaptára. Feltevésem szerint azt a 4 napot jelölhették, melyek év- és évszakhatárjelzők voltak a kelta naptárban. Ezek a következők: Samain, az év és a tél első napja (november 1. Emléke máig a halottak-napi szokásokban él); Imbolc, a tavasz első napja (február 1. Gyertyaszentelő egyik pogány elődje); Beltane, a nyár kezdő napja (május 1. Ma a Munka ünnepe); és végül Lugnasad, az ősze kezdő ünnep (augusztus 1. Jelentősége mára elhalványult). Az évszakolásnak ez a módja különleges, de nem egyedülálló. A kínai parasztnaptár ugyanígy osztja fel az esztendőt, noha nem novemberben, hanem februárban indítja. E felosztás szerint a naptári fordulópontok éppen az évszakok félidejére esnek. Ez ésszerűbb megoldás, mint a mi csillagászati évszaktalolásunk: pl. a kelta és kínai naptárban az év leghosszabb napja a nyár közepére esik, míg a mi csillagászaink a nyarat a napok rövidülésének kezdetétől számítják. ...”

Lássuk ábrázolva az itt leírtakat!

Így egy kicsit máshogy néz ki az évkör, s a zodiákus jegyei is máshova esnek (pl.: az Ikrek ebben a rendszerben nem a Tavasz idejére esik, hanem átcúsúzik a Nyárba, a Szűz pedig az Őszbe, stb.).

Ezek után menjünk tovább, de mielőtt a soron következő Hierarchiát (11-est) elkezdenénk tárgyalni, előtte foglaljuk össze meddig jutottunk el, milyen tapasztalatokat szereztünk. Ebben az összegzésben külön ki fogok térni elsősorban a „SÁRKÁNY” (s vele együtt a Kígyó és a Tenger) helyzetére, szerepkörére, a már többször említett Doktori disszertáció alapján, mely nagyon fontos adatokat tartalmaz az utána következő rendszer tárgyalásához!

FORRÁSADATOK

- <http://users.atw.hu/elizeus/egyhaz.html>
- <https://hu.wikipedia.org/wiki/Keresztseg>
- <http://lexikon.katolikus.hu/K/keresztelés.html>
- <http://www.napfenyes.hu/szellemi-tanitasok/szellemi-ut-erenyek-beavatas/beavatas-es-megvilagosodas>
- Frank Dénes Dániel: Nem az égben van A csillaghit története a kezdetektől
- <https://hu.wikipedia.org/wiki/Pán>
- <https://hu.wikipedia.org/wiki/Baalbek>
- <https://hu.wikipedia.org/wiki/Sarkcsillag>
- <http://boldognapot.hu/blog/baalbek-csodavilaga-2/>
- <http://epa.oszk.hu/00800/00804/00444/61428.html>
- <http://baloghpet.blogspot.hu/2009/02/pelaszgok-teremtésmitosza.html>
- <http://www.sulinet.hu/tovabtan/felveteli/ttkuj/2het/tori/tori2.html>
- http://members.iif.hu/ibisz/hazai/rendezv/gyermek/ozirisz_h/2feladat_3_elemei/lex23.html
- <http://www.vmig.sulinet.hu/csillag/venus.htm>
- <http://www.jellemrajzok.com/csillagjegyek/nyilas-bolygo.php>
- <https://hu.wikipedia.org/wiki/Precesszió>
- <https://hu.wikipedia.org/wiki/Mnémoszüné>
- <http://korunk.org/?q=node/6124>

- <http://www.kortaronline.hu/2007/06/mnemoszune-melyseges-kutja/5494>
- http://astro.u-szeged.hu/oktatas/csillagaszat/6_Naprendszer/0100Naprendszer/naprendszer.html
- <http://astro24h.hu/asztrologia-a-bolygok-hatasa-az-asztrologiaban>
- http://kozmaszilard.hu/index.php?option=com_content&task=view&id=51
- <http://legacy-tarot.blogspot.hu/p/bolygok-jelentese.html>
- <http://adastra.blogger.hu/2012/10/30/astrologiai-gyorstalpalo-a-bolygok-tulajdonsagai>
- <http://carysma.hu/bolygok.html>
- https://hu.wikipedia.org/wiki/Zsidó_naptár
- <https://hu.wikipedia.org/wiki/Akítu>
- <http://www.csillagjoslas.hu/tortenet.html>
- <https://hu.wikipedia.org/wiki/Asztrológia>
- https://hu.wikipedia.org/wiki/A_csillagképek_története
- <http://www.kave-tea-csokolade-webaruhaz.hu/content/asztrologia.html>
- http://laubeboszi.hu/articles.php?article_id=1
- http://rajtmester.hu/?page_id=3212
- <http://www.angelfire.com/realn3/hmult1/konyvek/kaldeaist2.htm>
- <http://govindananda.mdo.hu/napkelet/vilagtojas.php>
- <http://members.iif.hu/visontay/ponticulus/rovatok/hidverok/bartha-lajos-csillagaszat-a-tortenelemtudomanyban.html>
- <http://www.termeszetvilaga.hu/tv100/tv898/korong.html>
- <http://www.csillagplafon.hu/?q=3d-csillagplafon-lakasdekoracio/csillagkepek>
- <http://babszerabab.lapunk.hu/?modul=oldal&tartalom=19423>
- <http://mnytud.arts.unideb.hu/tananyag/karneval/dionuszosz.htm>
- http://lazarus.elte.hu/~zoltorok/oktat/2000/maigut/terktor_maigut.htm
- <http://epa.oszk.hu/00000/00005/00006/szimbol.html>
- https://en.wikipedia.org/wiki/Tree_of_life
- http://asztal.nolblog.hu/archives/2014/11/15/Az_Ujzsinagoga_osisege/
- <http://www.gyogyitaskovekkel.hu/hang.php>
- Szűcs László : Égre írott történelem
- http://www.harmonet.hu/horoszkop.php?page=kulonleges&hkulonleges_id=1&hkjegy_id=7
- <http://www.asztro-show.hu/a-kinai-horoszkop-ot-eleme>
- <http://www.vasiszemle.hu/2006/06/kevy.htm>
- <http://lexikon.katolikus.hu/A/Alvilág.html>
- <http://davidpratt.info/pole5.htm>
- <http://idokod.extra.hu/htms/mcic.php?sender=main>
- http://idokod.extra.hu/htms/ajkr_osminosegek_ii.php?sender=main
- https://en.wikipedia.org/wiki/Jewish_mythology
- [https://hu.wikipedia.org/wiki/Életfa_\(népnyelv\)](https://hu.wikipedia.org/wiki/Életfa_(népnyelv))
- http://lexikon.katolikus.hu/E/élet_fája.html
- Huszárík László: *Gilgames és a Zodiákus. A csillagképek nevének eredete*
- <http://koronaespilis.uw.hu/KoronaEsPilis/17Bikakor2.html>
- <http://inteligensenergia.5mp.eu/web.php?a=inteligensenergia&o=NGEJwzZqKo>
- Kerényi Karoly Gorog mitologia.pdf - Google Drive
- <http://lexikon.katolikus.hu/I/Istár.html>

- https://hu.wikipedia.org/wiki/Babiloni_Istár_ünnep
- <https://hu.wikipedia.org/wiki/Istár>
- <http://www.lost-history.com/myths.php>
- http://www.drsokehenrik.hu/index.php?section=web&menu_1=cikkek_publikaciok&id=34
- http://lexikon.katolikus.hu/E/eleusiszi_misztériumok.html
- http://www.academia.edu/8963545/Bűn_és_engesztelés_az_ókori_misztériumvallásokban
- http://elysium.blog.hu/2009/04/23/a_gyasz_szinei
- https://hu.wikipedia.org/wiki/Fehér_gyász
- http://nepzenetar.fszek.hu/index.php/A_tibeti_népi_hitvilág_néhány_sajátossága
- <http://www.symbolonintezet.hu/author/zoli/>
- <http://www.kislexikon.hu/hekate.html>
- http://lexikon.katolikus.hu/E/egyházi_év.html
- <https://hu.wikipedia.org/wiki/Advent>
- https://hu.wikipedia.org/wiki/Halottak_Könyve
- http://www.magyarmuzeumok.hu/targy/1886_halottak_birodalma
- http://maghon.weebly.com/uploads/2/0/0/3/20035969/pap_gabor_-_nepameseink_es_az_evkor.pdf
- <http://lexikon.katolikus.hu/E/éjszaka.html>
- <http://lexikon.katolikus.hu/H/halál.html>
- <http://igemorzsa.hu/e-konyvek/nincs-t-halal/30-f2.html>
- <http://www.gyaszportal.hu/cikkek/halotti-ritusok-az-osi-magyar-hagyományban>
- <https://hu.wikipedia.org/wiki/Keletelés>
- <http://regeszet.elte.hu/m35>
- http://www.sulinet.hu/oroksegtar/data/telepulesek_ertekei/a_kunok_magyarorszagon/pages/005_etnikus_muveltseg.htm
- <http://www.parokia.hu/kozosseg/cikk/579/>
- <http://www.forrasfolyoirat.hu/0105/feher.html>
- <http://mek.niif.hu/05700/05780/05780.htm>
- <http://mek.niif.hu/02100/02152/html/07/361.html>
- <https://sites.google.com/site/mitologiasite/Home/09-A-Kronidszek/Hdsz>
- http://lexikon.katolikus.hu/I/Isten_hegye.html
- <http://lexikon.katolikus.hu/M/másvilág.html>
- http://lexikon.katolikus.hu/E/élet_a_halál_után.html
- <http://lexikon.katolikus.hu/M/mennyország.html>
- <http://lexikon.katolikus.hu/T/tisztítóüz.html>
- <http://lexikon.katolikus.hu/P/pokol.html>
- <https://hu.wikipedia.org/wiki/Élűszion>
- https://hu.wikipedia.org/wiki/Görög_mitológia
- <http://www.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tkt/regi-magyar-irodalmi-1/ch01s404.html>
- <http://boldognapot.hu/blog/a-hyperboreusok-szigete-2/>
- http://www.kislexikon.hu/boldogok_szigetei.html
- http://www.tarrdaniel.com/documents/Vallasfilozofia/vallastortenet.html#gorog_romai_vallasok
- https://hu.wikipedia.org/wiki/Királyok_völgye
- <https://hu.wikipedia.org/wiki/Napbárka>

- <http://www.zsido.hu/zsido-hitelet-vallas-szokasok-rabbi/uennepeink/50-ros-hasana>
- <http://haver.hu/category/vallas-2/>
- https://hu.wikipedia.org/wiki/Rós_hásáná
- <http://www.mazsihisz.hu/ujev--ros-hassana--27.html>
- <http://www.jovonk.info/2010/09/05/szantai-lajos-palosok>
- <http://boldognapot.hu/blog/a-palosok-beavatas-a-2/>
- http://velunkazisten.hu/book/014_Megteres_bemeritkezes
- <http://users.atw.hu/gasztonlaci/mitologia/index.htm>
- <https://hu.wikipedia.org/wiki/Misztériumvallás>
- <http://www.nepmese.hu/irasok/szerves-muveltseg/33-nesk-az->
- Farkas Zoltán - Az édig érő fa (Egy magyar népmese ősvallási és asztrálmítoszi vonatkozása)
- Molnár V. József - Kalendárium
- Paksi Zoltán - A magyarság csillagai
- Pap Gábor - Asztrálmítoszi keretek - mai sorsok I.
- Pap Gábor - A Világ képe egy kerek tükörben
- Pap Gábor - "Az ég mennyezeti" - Festett kazettás mennyezeteinkről öt tételben
- Pap Gábor - Népmeséink és az évkör
- Pap Gábor - Vizi Péter és Vizi Pál (egy magyar népmese asztrálmítoszi dimenziói)
- Toroczka Wigand Ede - Öreg csillagok - Ósi magyar csillagismeret
- Paksi Zoltán - Égi utak csillagüzenetei
- Paksi Zoltán - A Fény harcosa
- Dr. Baktay Ervin - A csillagfejtés könyve - Az asztrológia elmélete és gyakorlata
- Pap Gábor - Tündérszép Ilona vár. Barangolás a Napúton Árgyélus királyfival és Csongor úrfival.
- Pap Gábor - Lúdas Matyi avagy a magyar nemes megigazulása.
- Pap Gábor - "A bölcsesség házat épít magának"
- Pap Gábor - Jó pásztorok hagyatéka. Magyar népművészet.
- Pap Gábor művészettörténész: Velemér - Egy téridő-gráf működési vázlata
- Pap Gábor–Szabó Gyula: Az ember tragédiája a nagy és a kis Nap-évben.
- Pap Gábor - Fényre éledő örömmüzenet. Ünnepváró elmélkedés középkori finnországi templomokban.
- http://epa.oszk.hu/02300/02387/00022/pdf/Ősi_Gyökér_2006_2_029-047.pdf
- <http://www.csillagaszat.hu/tudastar/csilltort/magyar-csillagaszattortenet/magyar-nepi-csillagnevek/az-osmagyarok-csillagos-ege/>
- <http://iqdepo.hu/dimenzio/20/20-11-01.html>